

ზაურ მოლავსია

ერთგომეული

ცაგაძე

ზაურ მოლაშხია

ერთგომეული

ზაურ
მოლაშხია

ერთტომეული

პოეზია

გამომცემლობა „უნიპრესი“
თბილისი 2012

ცნობილი პოეტისა და საზოგადო მოღვაწის **ზაურ მოლაშხიას** პირველი ლექსი — „ქარო, ქარო გეხვეწები“ — (რითაც იხსნება წინამდებარე ერთტომეული) დაიბეჭდა 1962 წელს, მაშინ ჭაბუკი პოეტი თექვსმეტი წლისა იყო.

იქიდან მოყოლებული დღემდე ზაურ მოლაშხიამ რთული და საინტერესო ცხოვრებისა და შემოქმედების გზა გამოიარა. ბევრჯერ ყოფილა უსამართლობის მსუსხავი პირქარის პირისპირ, არ გატეხილა, სულიერი წონასწორობა არ დაუკარგავს; როცა საჭირო გახდა, უყოყმანოდ დათმო პირადი კეთილდღეობა, მაგრამ, როგორც პიროვნებას და შემოქმედს არ დაუთმია თავისი ეროვნულ-ზნეობრივი მრწამსი თუ პოზიცია.

„ზაურ მოლაშხიას პოეტურ ხელწერაში ავტორის ნიჭიერებასთან ერთად გრაფოლოგი მისი ხასიათის იმ თვისებასაც ამოიკითხავს, რომლის გამოც პოეტის მიერ განვლილი ცხოვრებისეული და შემოქმედებითი გზა ვერანაირად ვერ იქნებოდა უეკალბარდო, უკონფლიქტო და ღრმა ტკივილებისაგან თავისუფალი“ (ლევან ბრეგაძე).

მრავალფეროვანია ზაურ მოლაშხიას პოეტური შემოქმედება, როგორც თემატიკით, მეტაფორულ-ტროპული აზროვნებით, ისე მეტრულ-რიტმული თუ ვერსიფიკაციული ძიებებითაც.

P.S. განზრახული იყო ზაურ მოლაშხიას ნაწარმოებთა სამტომეულის გამოცემა, რომელშიც შედარებით სრულად აისახებოდა პოეტის ნახევარსაუკუნოვანი შემოქმედებითი მოღვაწეობა, მაგრამ, გასაგები მიზეზების გამო, ჯერჯერობით მხოლოდ ერთტომეულს ვთავაზობთ ჭეშმარიტი პოეზიის ერთგულ მკითხველს.

რედაქტორები: — **არჩილ გელოვანი, ჯემალ შონია.**

© ზ. მოლაშხია, 2012

გამომცემლობა „**უნივერსალი**“, 2012

თბილისი, 0179, ი. ჯავახიშვილის ბაზ. 19, ☎: 222 36 09, 5(99) 17 22 30

E-mail: universal@internet.ge

ISBN 978-9941-17-478-0

„აცლავს დილა ღამეულ ჩრდილავს“

ძვირფასო მკითხველო! წიგნი, რომელიც ახლა ხელთ გიჭირავს, ცნობილი და საყვარელი პოეტის ზაურ მოლაშხიას ნახევარ-საუკუნოვანი შემოქმედების ერთგვარი ანგარიშია, რომელსაც იგი ჩვენ სიყვარულითა და მოწინებით გვაბარებს.

მე მქონდა ბედნიერება, როგორც ერთ-ერთ რედაქტორს, ჯერ კიდევ ანაბეჭდებში წამეკითხა ეს წიგნი და წინ კიდევ ახალი აღმოჩენებით მოგვრილი სიამოვნებანი მელოდება, როდესაც უკვე სტამბიდან გამოსულს, სტამბის სურნელში გახვეულს ავიღებ ხელში. დიახ, ზაურ მოლაშხიას ლექსები ისეთია, — რამდენჯერაც მიუბრუნდები, ყოველთვის აღმოაჩენ რაღაც ახალს, შეიცნობ მანამდე შეუცნობელს, უფრო და უფრო სწვდები მის იდუმალ პოეტურ სამყაროს.

ეს ერთტომეული, ერთი მხრივ, ზაურ მოლაშხიას ცხოვრების წიგნია — მისი გრძნობებით, მისი სიხარულითა და ტკივილით, მისი სიყვარულით, იმედით თუ განზილებით გამოთქმული; მეორე მხრივ, ამ ლექსებში ყოველი ჩვენგანი დაინახავს საკუთარ თავს, რადგან პოეტი ჩვენს სათქმელსაც ამბობს, ჩვენს სალხენსა და სატკივარზეც ლაპარაკობს; ლაპარაკობს ისე წრფელად, ისეთი უშუალობით, თითქოს ეს ყველაფერი ჩვენი გონებიდან ამოკრიფა პოეტმა.

— „**რა უცნაურად ჰგვანან ერთმანეთს ჩემი ყოფნა და ჩემი ლექსები**“ — ეს სიტყვები ზაურ მოლაშხიას ცხოვრებისეულმა სინამდვილემ სრულიად ბუნებრივად, ძალდაუტანებლად ათქმევინა, ჩვენ კი ამ სტრიქონებში სხვა, უფრო რთული და ძნელად მისაღწევი სინამდვილე უნდა დავინახოთ, კერძოდ ის, რომ მთელი ამ ორმოცდაათი წლის ქართველიან გზაზე პოეტს ერთხელაც არ წამოსცდენია ყალბი სიტყვა, არასოდეს დაუყენებია საკუთარი თავი ხელოვნურ, რაღაც სახელისა და დიდების მოხვეჭისათვის გამიზნულ პოზაში; სათქმელს იგი გვეუბნება გულწრფელად, საოცარი სიაღარილით, დიდი სიყვარულითა და ოსტატობით, რაც მთავარია, სტრიქონებში ჩაქსოვილი საკუთარი გრძნობები და აზრები ისეთი განზოგადებული სახით დაგვიბრუნა პოეტმა, თითქოს ეს ყველაფერი მასთან ერთად ჩვენც გვეთქვას; ჩვენ აუცილებლად დავინახავთ ჩვენივე თავს ამ ლექსების ლირიკულ გმირში. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ჩვენ, მის მკითხველებსაც, შემოქმედად გვაქცევს ნიჭიერი შემოქმედის კალამი.

მანამდე კი ამ საოცარ გარემოს პოეტი, რა თქმა უნდა, გვიქმნიდა საკუთარ თავთან მარტოდ დარჩენილი, ქართულ სიტყვას მარტოდ შეჭიდებული, გვიქმნიდა სულიდან სინათლის და გულიდან სისხლის გამონურვით, ამ ნახევარი საუკუნის ყოველი დღისა

და ლამის ფუტკარივით გარჯაში გასწორებით. ასეთმა თავდაუზოგავმა შრომამ განაპირობა მისი შემოქმედების ყოვლისმომცველობა, მრავალმხრივობა, მრავალთემიანობა; ძნელად თუ მოიპოვება ჩვენი ყოფიერების რაიმე ისეთი საკითხი, რომელსაც პოეტი არ შეხმთანებოდეს.

ჩემი სიტყვების სიმართლეში მკითხველს ეს წიგნი დაარწმუნებს.

* * *

ამ წერილს ზაურ მოლაშხიას ერთგომეულის მიმოხილვის პრეტენზია არა აქვს; საამისოდ მეტი დრო და სივრცეა საჭირო. ამჟამად გვინდა ზოგადად აღვნიშნოთ იმ პირველ შთაბეჭდილებათა შესახებ, რაც აუცილებლად დარჩება მკითხველს.

მანამდე მინდა თვით ავტორის შესახებ ორიოდ სიტყვით მოგითხროთ.

ზაურ მოლაშხია კოლხეთში დაბადებული და თბილისში დაღვინებული შემოქმედია, უაღრესად პატიოსანი და კეთილშობილი, გულმართალი და ქვეყნისა და ადამიანების სიყვარულით თხემით ტერფამდე დამუხტული პიროვნებაა. მისი ეს ერთგომეულიც სიყვარულის წიგნია, რომელსაც იგი უშურველად გასცემს და ამასვე მოითხოვს ჩვენგანაც. გარდა ამისა, პოეტი პირველი ლექსებიდანვე გამოირჩევა დიდი პასუხისმგებლობით მკითხველის მიმართ; ამიტომაც არა აქვს მას სასხვათაშორისოდ თქმული, კალამს დაუფიქრებლად მოსხლეტილი სტრიქონები. **„ლექსის კითხვით თუ თქვენ იგრძნობთ დაღლას, თუ ვერ ნახავთ სიტყვას ალერსიანს, თუ ვერ იგრძნობთ ლექსში რაღაც ახალს, ისე ლექსი, აბა, რა ლექსია!“** — ეს სტრიქონები შემოქმედებითი მოღვაწეობის გარიჟრაჟზევა დაწერილი და ისინი დღემდე აწერია ზაურ მოლაშხიას „რიჟრაჟებით შეკერილ დროშას“.

პოეტის მთელი შემოქმედება მაღალი მორალისა და ზნეობის მქადაგებელია, ანუ იმ პრინციპებისა, რითაც თვით შემოქმედი ცხოვრობს. **„თუ ქართველი ვარ, ქართველურად უნდა ვიმღერო,“** — გვეუბნება იგი და გვიხსნის, რომ ასეთი სიმღერა თუ ცხოვრება ნიშნავს თავდადებას, გამუდმებულ ფიქრსა და ზრუნვას სამშობლოზე: **„სამშობლოა მარად ტკბილი ჟრჟოლა, სულის კანკალი.“** ეს აზრი სხვა ლექსში ასეა განვითარებული: **„სამშობლო, რწმენა და პოეზია — აი, ეს არის უპირველესი“**.

ზაურ მოლაშხია უაღრესად თავმდაბალი ადამიანია, მას არ სჩვევია არც გულზე მჯილის ცემა და არც ადგილების გადანაცვლება ვინმეს მზერის არეში მოსახვედრად. თავისი ცხოვრების გზაზე იგი საკმაოდ ორიგინალურად ასე გვეუბნება: **„მე ყოველ**

დილით და საღამოთი მიმოვდივარ ტროტუარზე — შენობათა გასწვრივ! თან ვცდილობ, ვინმეს არ შევეჩხუბო... მეგობრებივით მომყვებიან გზაზე ფიქრები და სტრიქონებიც ჟივჯივებენ, როგორც გვრიტები...” ამ სიტყვებმა პოეტის კიდევ სხვა ლექსი გამახსენა, სადაც იგი ამბობს: „თბილისში დადის სასწორით ხელში — თვალებაკრული ქალი”; გამახსენა იმიტომ რომ ტროტუარზე მიმავალი ის ადამიანი, რომელიც ცდილობს, რომ სხვებს სიარულში ხელი არ შეუშალოს და რომლის გონებაშიც გვრიტებივით ჟივჯივებენ სტრიქონები, სულაც არ არის მარტო: მას ის „თვალებაკრული ქალიც” — მისი უდიდებულესობა თემიდა გვერდით ახლავს, მისთვის ჩაუჭიდა ხელი და დაატარებს.

ცხოვრების გზაზე პოეტს თავისი ოჯახიც განუყრელად ახლავს. ეს ბუნებრივია და ამაზე შეიძლებოდა ყურადღება არ გაგვემახვილებინა, რომ არა ერთი მშვენიერი ლექსი, ისიც, შეიძლება ითქვას, „ქუჩის თემაზე” დანერილი: ზამთრის სუსხიან დღეს პოეტს, რომელსაც ბავშვები სკოლიდან მოჰყავს, გზად ნაცნობი ხვდება და კარგ, უზრუნველ, მანქანიან, ფულიან ცხოვრებაზე ესაუბრება. პოეტი კი უყურებს თავის სიცივისგან მობუზულ შვილებს და ხედავს, რომ „იცინოდნენ, იცინოდნენ მათი პატარა, ძირმორღვეული ფეხსაცმელები”. აი, ასეთი შთამბეჭდავი პოეტური სახე მოუძებნა ზაურ მოლაშხიამ საპასუხოდ ნაცნობის ნათქვამსა და ამავე დროს თავისი მდგომარეობაც დაგვიხატა, ოღონდ მდგომარეობა ეკონომიკურად შეჭირვებული, მაგრამ პატიოსანი, სულიერად ამაღლებული და ამაყი ადამიანისა.

სწორედ ასეთი სულიერი სიმაღლეა ის მთავარი განძი, რომელიც თაობიდან თაობას უნდა გადაეცეს. მშობელმაც ხომ ასეთი ანდერძი დაუტოვა პოეტს: „არ მაჭამოო, შვილო, სირცხვილი!” — მე ეს სიტყვები დამიტოვა მამამ განძივით...” მამის ანდერძის უზადოდ შემსრულებელი ახლა უკვე თავის შვილებს ასე არიგებს: „სიტყვა ბასრი ააელვე და აგემე მტყუანს; ცხენი მზისკენ გააგელვე, ეჭვი, ბაბა სკუა! შენი ხალხი გელოდება — მტერი გაუთელე; უსინათლო გელოდება — ბნელი გაუთენე; გულდაჭრილი გელოდება — წყლული გაუმრთელე...”

თაობებს შორის კავშირს ზაურ მოლაშხია თავისი სტრიქონებით აბამს. ეს არის არა მარტო გენეტიკური, არამედ სულიერი კავშირი, რომელიც თვით პოეზიის ხასიათსაც განაპირობებს: „მე ვიტყვი, ჩემი სიტყვა გადარჩა... თუკი შერჩება სტრიქონს მარადჟამს მამისეული კერიის სითბო...”

ზაურ მოლაშხია ნუგეშის პოეტია, „ვის ნატერფლებზეც წყლულები არ აღმოცენდება”; იგი გვერდით გიდგას, გამხნევებს, სიკეთისაკენ მოგიხმობს, შეცთომილი მოძმის უფლის გზაზე მობრუნებას ცდილობს: „ხამს კაცი კაცად დარჩეს ბოლომდე, სხვის

გულისცემას თვისად ითვლიდეს... რა ადვილია შენთვის ცხოვრობდე, — სულ ეჩოსავით შენკენ ითლიდე”. ყოველთვის ექნება ზუსტი მისამართი პოეტის შეძახილს: „თავიდანვე ამოთხარე! თავიდანვე ამოგლიჯე! თავიდანვე ამოძირკვე ის სარეველა — შენს სულში რომ მიიპარება”. ზოგიერთების გასაგონად იგი პირდაპირ და დაუფარავად ამბობს: „თქვენთვის მძიმეა, ბატონო ჩემო, მამულიშვილის უწმინდესი წამოსასხამი”.

* * *

ქართველი ადამიანის ცხოვრებასა და მოქმედებას ერთი მიზანი უნდა ჰქონდეს: „მამული უნდა იდგეს ბეთლემად”; მისი სიტყვებით, შეიძლება ყველაფერი შეიცვალოს: სიტყვაც, ფიციც, გზებიც, სივრცეც, მაგრამ „არ შეიცვლება ენა სხვა ენით, მიწა სხვა მიწით”.

ზაურ მოლაშხია სიმართლისა და სამართლიანობის მომღერალია, ყველამ კარგად ვიცით მისი მოქალაქეობრივი პოზიცია; იგი იდგა და დგას იქ, სადაც ქართველი ხალხია, ბასრი კალმით ამხელს და ებრძვის ორგულთ, მოლაღატეთ და სულმდაბალთ, ანუხებს .. მოყვარეთა მცირობა”, იმ ვაი ქართველთა სულწასულობა, რომლებსაც არ ანუხებთ, რომ „დამსგავსებია საქართველო ვრცელ სასაკლაოს” და სავარძლებისკენ „მიჭინჭველობენ, მიქვემქვემობენ”.

ამ ერთტომეულში ლექსები ქრონოლოგიურად არის დალაგებული და მე, ერთ-ერთი მკითხველი, ავი წინათგრძნობით ვადევნებ თვალს, თუ როგორ „უახლოვდება” პოეტი 90—იან წლებს, თუ როგორ უნდა ემწაროს დამოუკიდებლობის მოპოვებით მოგვრილი ბედნიერება. მართლაც, ამ პერიოდის ლექსები სავესეა ტკივილით, აღშფოთებით, პროტესტით, შეურიგებლობით... პოეტის კალამი ხმალივითაა ალესილი და არ ინდობს ქვეყნის დამაქცევართ.

ისიც უნდა აღვნიშნოთ რომ უსამართლობასთან ბრძოლა ზაურ მოლაშხიას მანამდეც უხდებოდა, საბჭოთა იმპერიის პირობებში; ერთ-ერთ ლექსში კიდევაც აღნიშნავს, თუ როგორ ჰქონდა მისჯილი შინაპატიმრობა და აკრძალული ჰქონდა დედაქალაქიდან გასვლა. მე, მაგალითად, პოეტის დამოკიდებულება კომუნისტური სინამდვილისადმი აშკარად დავინახე გარეგნულად თითქოს უწყინარ, მაგრამ შინაგანად დიდი სულიერი ამბოხით დანალმულ ამ სტრიქონებში: „ჩემს შვილს აშინებს ნითელი ფერი, ნითელი საბნის ნითელი ფერი, სისხლი — ნითელი, ნითელი — სივრცე, თითქოს დაჭრილი მზე იწურება ზეცის თავანზე...” 1975 წელს დაწერილ ამ ლექსში, ვფიქრობ, არაფერ შუაშია შვილის შიში ნითელი ფერის მიმართ: „ნითელ საბანში” ნითელი დროშა უნდა დავინა-

ხოთ, „წითელ სივრცეში“ — საბჭოთა კავშირი, ახლა უკვე ისტორიის სანაგვეზე გადასროლილი...

ამავე ლექსის გაგრძელებად უნდა მივიჩნიოთ სხვა დროს დაწერილი სტრიქონები: „**მე სხვა ფერი მინდოდა, ო, ეს ფერი — არა! მე სხვა მოძმე მინდოდა, ო, ეს მტერი — არა!**“

პოეტი სამართლიანად ბრაზდებოდა, როცა ამგვარ „მოძმეს“ ასეთ ვითარებაში ხედავდა: „**ძეგლთან ხარხარებს ვილაც ტურისტი, თვალიქედნური, არყით შფოთური... მოდი, გაბრაზდი და გაგულისდი: — გაულამაზე სახე ლოთური**“.

სულ რამდენიმე სიტყვითაა გადმოცემული იმდროინდელი სინამდვილის მთელი მანკიერებანი: ურწმუნოება, სიყალბე, სიცრუე, დამონებულ-დაბეჩავებული ხალხი: „**აი, სიზმარი უსიზმროთა! აი, ნიღბები! სიცრუის ძაფით მოქსოვილი წყება აღმების... უღვთო ტრიბუნებს ხელებს უქნევთ და ესალმებით! აჰა, დიდება უგუნურთა — წამს წარმავალი!**“ მოდით, ამასაც დაწერის თარიღი დავუსვათ: 1977 წელი.

სამიოდე წლის შემდეგ, კერძოდ, 1980 წელს, თანამოაზრეებთან ერთად, ზაურ მოლაშხია ავრცელებს ანტიიმპერიულ პროკლამაციებს, რომლებშიც „საქართველოს ანექსია — გასაბჭოების დღე — ოცდახუთი თებერვალი გლოვის დღედ“ იყო გამოცხადებული. იმავე წლის ზაფხულში ჯგუფთან ერთად აკავებენ. რამდენიმე თვის შემდეგ ლიდერებს ხუთ-ხუთი წელი მიუსაჯეს. დანარჩენებს, მათთან ერთად ზ. მოლაშხიას, შეუფარდეს ადმინისტრაციული სასჯელი, — მოხსნეს სამსახურიდან, შეუზღუდეს ბეჭდვა, აუკრძალეს ქალაქიდან გასვლა და სხვა.

1989 წლის აპრილში, „კომენდანტის საათის“ პირობებში, მონაწილეობს არალეგალური ჟურნალის „ფენიქსის“ გამოცემაში, რომელშიც ზ. მოლაშხიას ანტიიმპერიული ნაწარმოებებია გამოქვეყნებული...

* * *

ზაურ მოლაშხია მაძიებელი პოეტი. ის მიღწეულით არასდროს კმაყოფილდება. თვით ვერსიფიკაციის სფეროშიც ცდილობს და აღწევს კიდეც გარკვეულ წარმატებას.

გამოჩენილი კრიტიკოსი და ლიტერატურისმცოდნე **ლევან ბრეგაძე**, ზაურ მოლაშხიას ერთ-ერთ წიგნზე („ვარსკვლავთა ტალანი“, 1988წ.) დიდი ხნის წინ დაწერილ რეცენზიაში — „პოეტის ხელწერა“ (გაზეთი „სიტყვა ქართული“, №5, 17 აპრილი, 1993 წ.) — აღნიშნავდა:

„თანამედროვე პოეტები იშვიათად მიმართავენ ექსპერიმენტებს ლექსთწყობის სფეროში — უფრო ტრადიციულ სალექსო

ფორმებს ენდობიან. ზაურ მოლაშხია აქაც ეძიებს, ამ არემარეშიც, სადაც დღესდღეობით რაიმე მნიშვნელოვანი სიახლეები თითქოს ნაკლებ მოსალოდნელია.

წიგნში შესული **ლექსების ერთი დიდი ნაწილი ორიგინალური აღწავობისაა:** სტროფი ხუთ ტაეპიანია, გართმულია პირველი, მეორე, მეოთხე და მესამე, მეხუთე სტრიქონები. მთავარი კი ის გახლავთ, რომ მეოთხე სტრიქონი სხვებთან შედარებით მარცვლებნაკლულია, „კოჭლია“, იგი ძირითადად საზომის მარცვალთრაოდენობის მხოლოდ ნახევარს შეიცავს (ტაეპის ნაკლულ ნაწილს ავტორი წერტილებით ავსებს).

ეს ბოლოსწინა „ჩავარდნილი“ სტრიქონი საინტერესო რიტმულ სურათს ქმნის. ვნახოთ ნიმუშად ერთი სტროფი ლექსიდან „სიზმარი“:

**„გაბედნიერდა ადამის მოდგმა,
არსით წუხილი, ვაება, მოთქმა...
ზვირთებმა ხმელთა ლოხი წარეცხეს.
..... ნათელი მოდგა
და ჰგავდა ველი უფლის სარეცელს.“**

ბოლო სტრიქონი, რომელიც მარცვლებნაკლულ ტაეპს მოსდევს, დასკვნასავით აღიქმება და ამის გამო, ჩემი აზრით, უხდება მედიტაციურ, პოეტური რიტორიკის მანერით შესრულებულ ლექსს...”

კიდევ ერთ ამონაწერს მოვიყვან ბატონ ლევან ბრეგაძის დასახელებული რეცენზიიდან:

„და კიდევ ერთი საწუკვარი გულისწადილი აქვს ამ წიგნის ავტორს:

**„ისევ იძახის ხმა იდუმალი,
განა ურწმენოდ, განა გოროზად!
— მოვიდეს სოფლის დიდი სტუმარი
და თვით კრწანისიც ადიდგოროსა!“**

რა ბევრის დამტევია პოეტური ფრაზა! რა საინტერესოდ არის აქ გადმოცემული ღრმა სათქმელი!.. დიდ დამარცხებათა დიდ გამარჯვებად მოქცევის მოთხოვნა რა შთამბეჭდავად არის გამოთქმული ლაკონურ ფორმულაში — **„და თვით კრწანისიც ადიდგოროსა“!**

ამ ლექსების ავტორისთვის არც მოვლენებისადმი ირონიული დამოკიდებულება გახლავთ უცხო. ეს ირონია ზოგჯერ ოდნავ იგრძნობა, მსუბუქად დაჰფარფატებს საგნებს თავზე, როგორც,

მაგალითად, ამ სტრიქონებში: „ჩვენთვის ყოველდღე სიურპრიზია — მზე და ჰაერი, სივრცე, ფერები... რომ არ გვემხოება თავზე ცარგვალი, ესეც მადლია ბედნიერების!“ ზოგჯერ კი ირონიული დამოკიდებულება მკვეთრად არის გამოხატული... აი, თუნდაც, ამ ლექსში, ასეთი სათაური რომ აქვს: „დილის გამამხნევებელი ვარჯიშის რემინისცენცია“:

„თავისუფლად ისუნთქე, თავისუფლად იმოძრავე, თავისუფლად ილაპარაკე, თავისუფლად... თავისუფლად... თავისუფლად... ამისთვის, მარტო ამისთვის, რამდენი სისხლი დაღვრილა და მაინც ვერ სუნთქავს თავისუფლად კა-ცო-ბრი-ობა!“

* * *

ზაურ მოლაშხია მოვლენათა უბრალოდ აღმნუსხველი კი არა, პირველ რიგში ლირიკოსია. „ლექსი არასდროს მიწერია გრძნობის გარეშე“, — წერს იგი ერთ-ერთ ლექსში, თანაც მისი გრძნობები, განცდები ყოველთვის გონების სინათლითაა მადლმოსილი. იგი დაგვატარებს ტკივილებსა და სიხარულს შორის, უნუგეშობასა და ნუგეშს შორის: „ხან დავყურებ მამის საფლავს, ხან მზითა და ყვავილებით ვსუნთქავ...“ თანაც ეს არის მოგზაურობა ადამიანის ღრმა სულიერ შრეებში, ადამიანის გონების მანამდე შეუღწევად ლაბირინთებში; ეს არის შეხვედრები ორიგინალურ მხატვრულ სახეებთან, რასაც პოეტი შესაძური ტროპული აზროვნების წყალობით ახერხებს. აი, მაგალითად, ზაურ მოლაშხიას ლექსებში „ტყეებს ზეცა ქოლგასავით უჭირავთ ხელში“, „მზე დილები ხელში აჰყავს გასაშვებად“, „დაქოხილა დაფიფქული ბარდი“, „აცელავს დილა ღამეულ ჩრდილებს“, კერა უეცრად გაფოთლილი ასკილია, ცა — იდუმალი — ლაჟვარდს გვიქნევს და გვესალმება... რომელი ერთი ჩამოვთვალოთ, ეს მხოლოდ ზღვაში წვეთია ამ ერთტომეულში გაბნეული ტროპული სახეებიდან.

ზაურ მოლაშხია რწმენის და იმედის პოეტია. იგი ყოველთვის ახალი სამყაროსკენ მიგვატარებს და სულის ხსნის შანსს გვაძლევს: ჩვენც მასთან ერთად მივიღებთ შეყვარებული ვარსკვლავისკენ, რათა მან „აათრთოლოს აუთრთოლარი და ყინულივით მკაცრი გულები“; მას უნდა დავემგზავროთ განწმენდისა და განახლების „ზეცის ქალაქში“: „უარი გემებს, ნუ მიცდიან მატარებლები... მივემგზავრები ჩემი მინის და მზის ემბლემით... მომიტევეთ ეს აღმაფრენა, მსურს ამოვიდე ნუთისოფლის მრუმე ხაროდან...“

პოეტს სჯერა, რომ „მზე ჩამოკიდებს ნანატრ სინათლეს ყველას სარკმელზე, ვითარცა ალამს“. წერილის დასაწყისშივე ვახსენე მისი „რიჟრაჟებით შეკერილი დროშა“; ეს ალამი და

დროშა ერთი და იგივეა, ეს ზნეობის, რწმენის, თანადგომისა და თანალმობის სიმბოლოა, რომლისკენაც პოეტი ყველას უხმობს: „წმინდა დღეებით და ფიქრებით დაწნულ გვირგვინებს მე ვადგამ მწვერვალს, სამერმისოდ მაღლა აზიდულს, და ვხედავ შორით... ჩემი დროშისკენ ეს სამყარო მოდის და მოდის!..”

ყოველი ლექსის დაბადება ჩვილის გაჩენას ჰგავს იმ მხრივ, რომ ლექსიც ტკივილის, დიდი სულიერი ძვრების თანხლებით იბადება. ზაურ მოლაშხიასათვის ყოველი ლექსი ის ზღაპრული ფასკუნჯია, რომელიც საკუთარი გულ-ღვიძლით უნდა დააპუროს: „მიმაფრენს ლექსი — ჩემი ფასკუნჯი — და ის ტკივილის განცდას მანიჭებს...” ეს ტკივილი გაუნელებელია, იგი ლექსის გაჩენიდან ბოლომდე ჭრილობად ატყვია პოეტს: „მატყვია ლექსი — ცხელი ჭრილობა — და ეს სანუთრო უკან მომკივის.”

ასეთ წვასა და ტკივილში არის გასული ეს ნახევარი საუკუნე. წლები კეთილ მონაგართან ერთად ტკივილსაც ამრავლებენ. თუ ახალგაზრდობაში პოეტს „ფერთა თამაში” ალაღებდა, უკვე სიჭარმაგის ხანაში იტყვის: „წყენით უუმზერ წუთისოფელს, მატყუარა ფერთა თამაშს...” გახუნებული ბევრი ოცნება, განზილებულა ბევრი იმედი, ჟამს წარუტაცია წრფელი სიყვარული, რაც ზაურ მოლაშხიას ათქმევინებს: „... და ამ ზამთარში დიდთოვლობით დალენილ ბაღებს გაზაფხულითაც ველარ ვაღვიძებ.” ეს „უყვავილწულო გაზაფხულებია”, „გზაც მწვერვალიდან დასჯილსავით გადმოგდებული”, მაგრამ ამ ტკივილებსაც ჩვენდა სანუგეშოდ წარმართავს პოეტი, სტრიქონებში აწრიალებული სული გვამშვიდებს, გვაიმედებს და გვეუბნება: „მე ახლაც კლდეზე ვკიდივარ ჩქერად”. ტანჯვისგან შველა კი ისევ უფლის სიყვარულში, რწმენასა და ლოცვაში უნდა ვეძიოთ, ჩვენც უნდა ვინვოდეთ ღვთიური ცეცხლით ბიბლიური მაყვლის მსგავსად: „მზე მაყვლოვანში ანთია, ციური ცეცხლი ციმციმებს... ის არის, რაც გვინატრია, ის მოგვცხნის ტანჯვის სიმძიმეს”.

ზაურ მოლაშხიას ლექსებში საკმაოდ ვნახავთ ასეთ შესიტყვებებს: „უსივრცობის სივრცე”, „სავსე სიცარიელე”, „გონიერის სივრცე”, „დაუსაზღვრელის ნათელი”, „დასაზღვრული უსაზღვროება”... პოეტის გონება ახალი სივრცეებისკენაა მიმართული; ეს სივრცე ჩვენშიც არსებობს და ჩვენ გარეთაც. პოეტს სურს, რომ ეს სივრცე ცარიელი არ იყოს, არც დასაზღვრული, მას უნდა, რომ გაარღვიოს ყოველივე დასაზღვრული, გასწიოს და გაგვიფართოოს სამყარო და თვალსაწიერი. ეს მუდამ ახლის მაძიებელი შემოქმედის ბუნებაა, ახლის ძიებაში კი ზაურ მოლაშხია კვლავაც დაუძებელი და ჭაბუკურად შემართულია.

ზაურ მოლაშხიას ერთ-ერთ ლექსში არის ასეთი სტრიქონები: „როს განვერიდე სიზმარს სრულებით, — გარეთ საამოდ ირ-

ნეოდა მწვანე ხეხილი და ქარს მოჰქონდა დაფნის სურნელი”. დრომ ამ სიტყვებში ის შესწორება შეიტანა, რომ მის მშვენიერ შემოქმედებას უკვე დაფნის გვირგვინი მოაქვს ზაურ მოლაშხიასათვის, რომელიც უახლეს ქართულ პოეზიაში ღირსეულ ადგილს იკავებს და რისი დასტურიც მისი ეს ერთტომეულიც არის.

„დილის მნათივით იზრდება სული”, — გვიმჟღავნებს პოეტი ამ წიგნის ბოლოს და ჩვენ ვგრძნობთ, რომ ეს „ბოლო” ახალი გზების, ახალი სივრცეების, ახალი შემოქმედებითი გამარჯვებების დასაწყისია. მჯერა, რომ ზაურ მოლაშხიას დილები „კვლავაც აცვლავენ ღამეულ ჩრდილებს”, რომ ის მნათი **„გზადაგზა კვლავაც ააფეთქებს დანაღმულ ჩეროებს”**; ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ზაურ მოლაშხია კვლავაც მრავალჯერ გაგვახარებს თავისი დიდებული შემოქმედებით.

ღმერთმა დალოცოს მისი ნიჭი და კალამი, ჩვენ კი დიდხანს გვყავდეს იმედად და ნუგეშად ჩვენი საამაყო მეგობარი, ღვთისნიერი, სიკეთითა და სიყვარულით სავსე ღირსეული მამულიშვილი!

ჯემალ შონია

პოეტი, ფილოლოგი

„ათხუთმეუდიდამ ოცდაათამდე ჯაჲსა
ქნოდების ქაზუი... შემდგომად სრუდი
ჲაჲცი, ვიდრო ორმოცდაათამდე,
შემდგომად ... ქარმადი...“

სულხან-საბა ორბელიანი

ლექსიკონი ქართული, ორ ტომად, ტ-1
გამომცემლობა „მერანი“, 1991 წ. გვ.361

განყოფილებანი

- 1. ხანა სიჭაბუკისა**
- 2. ხანა სრულკაცობისა**
- 3. ხანა სიჭარმაგისა**

სანა

სიჭაბუკისა

ქარო, ქარო, გახვეწი

ფეხშიშველად დარბის ქარი,
შემოივლის ფრენით ხეებს...
მერე მოვა, როგორც მთვრალი,
მაკოცებს და მომხვევს ხელებს.

სიხარულით ველზე ვწვები,
გულში ვიკრავ მთას და ბორცვებს...
— ქარო, ქარო, გეხვეწები,
ჩემს მაგივრად მას აკოცე!
1962 წ.

მე იმიტომ კი არა ვწერ ლექსებს...

მე იმიტომ
კი არა ვწერ ლექსებს,
რომ სახელად მეც პოეტი მერქვას, —
ჩემი გული
გამოუთქმელს ეძებს
და... ყურს ვუგდებ მშობელ მიწის ფეთქვას.

მინდა ის ვთქვა —
რაც ვერ თქმულა ჯერაც
და ეს გული ავამღერო ისე,
რომ სიმღერა
აღანთებდეს ყველას
და ღამეშიც აქსოვებდეს მზისფერს...

ლექსის კითხვით
თუ თქვენ იგრძნობთ დაღლას,
თუ ვერ ნახავთ სიტყვას ალერსიანს,
თუ ვერ იგრძნობთ
ლექსში რაღაც ახალს,
ისე ლექსი, აბა, რა ლექსია!

ჩემს მინდვრებზე
ველი ახალ ვერძებს
და ვწერ ლექსებს... თამაშია ფერთა...
ჩემი გული
მარადიულს ეძებს
და... ყურს ვუგდებ მშობელ მიწის ფეთქვას.

1962 წ.

სიმღერების სათავე

ღელვის ნუთი, განცდა, აზრი ახალი,
შრომა, ბრძოლა, შეტევა და მიღწევა...
მინა თბილი — მოხსნული და სახნავი,
გატაცება, თრთოლა, თავდავინწყება...
ცის გახსნა და სივრცეებში გაფრენა,
ლეგენდა და ჯერ უთქმელი ზღაპარი;
უნახავის ნახვა, განცდის გამხელა,
სიცოცხლე და სიხარული სხვაგვარი...
ლექსი თქმული და ჯერ კიდევ ართქმული,
სიყვარულის დაკარგვა და ძიება;
ზღვაში თევზის მხარული თუ დგაფუნი,
მტერთან ბრძოლა, ძლევა, არდაძინება...
სამშობლოზე ფიქრს ვერ ვუჭერ სადავეს
და ოცნება ჰორიზონტებს მიაღწევს...
სამშობლოა სიმღერების სათავე,
სამშობლოა სიმხნევე და სილაღე!
არა მარტო სიცილი —
მინდვრები და ვაზები;
არა მარტო ჭიდილი
ფიქრების და აზრების;
არა მარტო ოცნება,
არა მარტო ხალისი,
არა მარტო ლოცვებად
აფრენილი აისი...
სამშობლოა მარად ტკბილი
ჟრჟოლა, სულის კანკალი,
სიცოცხლის და უკვდავების
სიმღერა და აკვანი.

1962 წ.

გული ითხოვს ღიმილს...

ეს რამდენი დღეა
და რამდენი ღამე,
ეს რამდენი თვეა, —
უხმოდ ვითვლი წამებს.
გულში ცეცხლი ღვივის,
ვლოცავ მზეს და მთვარეს;
გული ითხოვს ღიმილს
და იმ გოგოს ალერსს...

ჩანს გარემო ღვთის ხელით ნაირფერში ჩასმული
და წკრიალა ნუთები — მზის სხივებზე ასხმული...
მელანდება მინდვრები, მესიზმრება ბორცვები,
აღმა-დაღმა დავფრინავ ფიქრებით და ოცნებით...
ჰე, მამულო, ძვირფასო, გულო ამღერებულო,
ხმალო, ხმალო, პირბასრო, მტერზე აღერებულო,
ხმაზვიადო ენგურო, რბენით გახელებულო!
მტერს ნარკენო თბილისო, დავითივით დიადო,
ყოველღამე, ძილის წინ, საბა ზღაპრებს გიამბობს...
გოგონები — ცანგალა, დაფრინავენ თავშლებით,
„აგანგალა-განგალას“ ყიჟინებენ ბავშვები...
ბერიკაცი — იმხელა — ეზოს უვლის ღიღინით...
მომენატრა სიმღერა, ვით იმ გოგოს ღიმილი;
მომენატრა ხმაური, ხმამქუხარე „ვარადა“,
ხეებს ფრენით ჩავუვლი, დავალ მთა და ბარადა...

ეს რამდენი დღეა
და რამდენი ღამე,
ეს რამდენი თვეა, —
უხმოდ ვითვლი წამებს...
გულში ცეცხლი ღვივის,
ვლოცავ მზეს და მთვარეს;
გული ითხოვს ღიმილს
და იმ გოგოს ალერსს...

1962 წ.

ქარის ღელვა

ვხედავ: იცინის მელანქოლია,
მღერის მოწყენა და... იდილია...
ხოლო ამ ქარის ღელვა, მგონია,
ბედთან ბრძოლაა და ჭიდილია!

ეს, რომ იცოდეთ, ძლიერ მიტაცებს,
ამიტომ მიყვარს ქართან სერობა;
მისი სითბო და მისი სიმკაცრე,
თავანყვეთა და მოუსვენრობა!
1962 წ.

მოდის ზამთარი...

მოდის ზამთარი, მოაქვს სიცივე,
მოდის ჭახჭახა ყინვის ფეხებით...
ნეტავ, ძვირფასო, ახლა მიხსნიდე
შენი ხელების თბილი შეხებით.

ნუ შემატოვებ დარდსა და დუმილს,
მთლად ნუ დამბუგავ, დამწვარს ისედაც...
მოდის, მიშველე, გამითბე გული,
შენთან ზამთარიც გამაისდება!
1962 წ.

ამიტომ ზრდის დედის კუძუ ყველას

I

დაბაჩუნებს სიო ფოთლის ბაჩუჩებით
და მიწაზე კოცნის მწვანე ზენარს...
სივრცე ფეთქავს გაზაფხულის ლაყუჩებით,
ვარდისფერად მოქსოვილა ზეცა!

შარა-შარა თვალმერცხალა ყვავილები
გამომწვევად გვიღიმიან ვაჟებს...
ისე მანთებს უხილავი არილები —
სირბილითაც ავალ, ა, იმ მთაზე!

გულში გრძნობა უცნაური გაჩენილა,
ეს რა განცდა მამლელვარებს ასე?
ოცნებები ვარსკვლავებად აფრენილან
საქართველოს მარადიულ ცაზე...

ჯიში მოგვდგამს ჭყონდიდელთა წმინდა გენის, —
მათი სისხლი ჩვენს სხეულშიც ღელავს...
ვერ წაართვან ჩვენს მშობლიურ მიწას მტვერიც, —
ამიტომ ზრდის დედის ძუძუ ყველას!

თავანწყვეტით გაქროლება მენატრება, —
სიჭაბუკე მათამამებს ასე...
სიყვარული განფენილა მზენანთებად
ჩემი ქვეყნის ლაჟვარდოვან ცაზე...

II

მღერიან და იცინიან
ხმანკრიალა ასულები;
თვალთა ელვა - ციმციმია,
ღვინით სავსე დგას სურები.

ლხინია და რა ლხინია,
წელმოხრილი მღერის ყანნი...

ირგვლივ „ვაშას“ ძახილია,
„ცერულს“ ცეკვავს ბერიკაცი...

III

ლამე შუქში ჩამხრჩვალა...
რა კაფია, შაირია!
ცეკვა, კისკის-ტკარჩალა...
ლამის სუფრა აირია...

...

— იმ გოგომ რა დააშავა?
— თეთრი ბიჭი გააშავა...

...

ახლა ვაჟკაცს დაღონება როდი შვენის,
ის ხომ ქვეყნის მარილია მარად...
ამიტომაც ქალიშვილი ოდიშელი
ენდობა და... ჭირსაც ჩათვლის არად!

როს ვამაყობთ, ხომ ვამაყობთ მართებულად,
მრავალ ხმაზე სად მღერიან ასე?
ოცნებები ვარსკვლავებად ანთებულან
ჩემი ქვეყნის მარადიულ ცაზე!

მოდგმა ხარობს ჭყონდიდელთა წმინდა გენის, —
მათი სისხლი ჩვენს სხეულშიც ღელავს...
ვერ წაართვან ჩვენს მშობლიურ მიწას მტვერიც, —
ამიტომ ზრდის დედის ძუძუ ყველას!

1962 წ.

რა აღრე გავხდი მამით ობოლი

არ მიფიქრია
არასდროს, მამავ,
თუ დავრჩებოდი ქვეყნად უშენოდ...
დღეს ცრემლიანი
თვალები დამაქვს
და... ეს არ მინდა დედას ვუჩვენო!

ძნელი ყოფილა
სიკვდილი მამის,
ძნელი ყოფილა... და აღარც ვმალავ, —
მსურს შევაჩვენო
ის წუთი, წამი,
როცა სიკვდილმა წაგართვა ძალა.

მამავ, ძვირფასო!
სადა ხარ ახლა...
რა აღრე გავხდი მამით ობოლი!
დღეს ყველგან შენი
ღიმინი მახლავს,
ვიხსენებ ზღაპრებს — შენგან მოგონილს...

არ მიფიქრია
არასდროს, მამავ,
თუ დავრჩებოდი ქვეყნად უშენოდ...
დღეს ცრემლიანი
თვალებით დავალ
და... ეს არ მინდა დედას ვუჩვენო!

1962 წ.

ჰოი, დედანო!

ჰოი, დედანო! — ეს ვინ კვნესის სულის ტკივილით,
ჰოი, დედანო! — ბარათაშვილს აღმოხდა ერთ დროს...
და თითქოს დღესაც
შორით მესმის თქვენი კივილი: —
„ჩვენს საქართველოს უშველე, ღმერთო!“

მას ვენაცვალე, ვინც არნია შოთას აკვანი,
ვინც ხორცი დათმო
და ამაღლდა სულით ზეცადო...
ჰოი, დედანო!
თქვენ გეკუთვნით ჩვენი თაყვანი...
ვერ მოგვსპობს მტერი, რაგინდ ეცადოს!

ჰოი, დედანო! ახლა მამულს ვინ დაგვაშორებს,
ყორნის ბრჭყალებით მზის გული ვერ გაიკანრება...
ჰოი, დედანო!
თქვენზე ფიქრი ცივად მაჟრჟოლებს
და გულს უღმერთო სევდა აწვება!

თქვენ ამხნევებდით
ქართულ ლაშქარს, ჰოი, დედანო!
თქვენი სახელი,
ჰაუ, რამდენს მთხოვს და მავალებს...
დღეს ჩემი ნედლი სტრიქონები ფრენას ბედავენ,
რომ დაგიკოცნონ წმინდა სამარე!

1963 წ.

შავლეგო

„ჩვენი აზრით, შალვა-შავლეგოს თქმულების
საფუძველი ნამდვილი ისტორიული ფაქტია,
იგი დამონმებულია ჩვენი უძველესი
საისტორიო ძეგლის „ქართლის ცხოვრების“
მიერ“.

გიორგი ლეონიძე

ბედო მუხთალო, შავბედო,
ძმობა სიცოცხლის ღერძია...
შავლეგო ბიჭო, შავლეგო,
ურჯულოები გებრძვიან.
ჰეი, ვაჟკაცო, გასძელი,
„ვაი, დედასა მტრისასა“...
მიდი, უშველე, მხარგრძელო,
და სისხლს ნუ დაღვრი ძმისასა.
ვინც ლოცულობდა მამულზე
და მხნედ იტანდა ქარ-წვიმებს;
მას შურიანად რად უმზერ,
ავკაცო, რატომ განირე!
მიდი, მხარგრძელო, უშველე! —
გეძახის მთა და ხეობა,
შენი კაცობა უჩვენე,
უჩვენე შენი მხნეობა...
„ვაი, დედასა მტრისასა!“
გლალატობს, ბიჭო, მხარგრძელი...
შავლეგო, დუშმანს დაჰკარი!
ბიჭო შავლეგო, გასძელი!
შენ გიმღერებენ სულ მთანი,
ღალატით გულდაისრულო;
არ გაახარო სულთანი,
კვლავ ბრძოლა უნდა ისურვო!
ძმაც ხომ მოგიკლეს, ვაჟკაცო,
მწარე დღე უდგათ ქართველებს...
მტრის ხმალი მალლა კაშკაშობს...
გარნისის მთები გათელეს...
ბედო მუხთალო, შავბედო,
წყევლაა შენი არჩივი...

დაიჭრა ბიჭი შავლეგო,
— ბიჭო შავლეგო, რას ჩივი?
კარგის წილ ავის მომკელი
ინვა და... გული სტკიოდა...
„ორასი თურქის მომკვლელი,
უომრობასა სჩიოდა.“

1963 წ.

უკვდავებაც მის დიდებას მღერის

რა თბილია წინაპართა სული,
რა მტკიცეა წინაპართა ძვლები...
ვინ შებორკავს მილიონთა სურვილს, —
ჰე, უტიეთ ლურჯა ცხენებს გზები...
პოეტივით ვინ ამღეროს გული,
უკვდავებაც მის დიდებას მღერის...
ცა სხივებით არის გახაზული,
ბურუსშია შორეული მერი...
ხმა ციური ისევ გვაჟრიალებს,
„მე და ლამეს“ მოდუდუნებს მტკვარი...
მის საფლავზე ფოთლებს აშრიალებს
ცხვანტი ქარი, ხმანკრიალა ქარი.
მიჰქრიან და ბობოქრობენ წლები,
სიმღერის ხმა ცის ნაპრალებს ავსებს...
გალაკტიონს აუშმღერდა ძვლებიც,
სიმღერებით მოაბიჯებს გზაზე!
რაც არ უნდა აწვალებდეს დარდი,
ულექსობით ის ხომ ვერსად შეძლებს...
ძმებო! იგი ჩვენთან ერთად დადის,
დებო! იგი ჩვენთვის წერდა ლექსებს...
ცა სხივებით არის გახაზული,
პოეტს ცისტვის გაუნვდია ხელი...
მასზე მღერის მთაზე გაზაფხული,
უკვდავებაც მის დიდებას მღერის.

1963 წ.

საეპისოდო

I

მალე მოვა ზამთარი,
მინა გადათეთრდება,
მე, ლექსებით დამთვრალი,
ვინცებ თქვენთან ხეტიალს...
ჩემს მშობლიურ მხარეში
რა ლამაზად თენდება,
შეყვარებულ თვალებში
დილა ვერ ჩამეტია!

იღვრებიან მინაზე
განთიადის ჩქერები, —
ღვთაებრივი სინაზე,
ცეცხლოვანი განცდები...
ნაირგვარი ფოთლების
თამაშობენ ფერები
და ხეები — ლოთები,
მზის შუქს სვამენ თასებით.

მოდით, ახლოს მოჯარდით,
ჩემი მინის ხეებო,
გამრჯე კაცის ოჯახი
დამილოცეთ ყანწებით;
თქვენ გამკრთალი ზამთარი
რას დაგაკლებთ, ხეებო,
მშობელ მინით დამთვრალი
ვაჟკაცები ბრძანდებით!

II

ყოველ წუთში, ყოველ წამში
დგახართ ზეზე უკლებლივ,
გსურთ გაფრენა თითქოს ცაში,
მაგრამ ვერ თმობთ ამ მინას;
დგახართ მასში ჩაფესვილი,
მასზე ფიქრებს უნდებით...
თუ ამ მინის ვარ მეც შვილი, —
მისთვის უნდა დავინვა!

III

მალე მოვა ზამთარი,
მინა გადათეთრდება,
მე, ლექსებით დამთვრალი,
ვინყებ თქვენთან ხეტიალს...
ჩემს მშობლიურ მხარეში
რა ლამაზად თენდება,
შეყვარებულ თვალებში
დილა ვერ ჩამეტია!

1963 წ.

მინაო ჩემო!

მინაო ჩემო!

ვკოცნი შენს მკერდს და მძლავრ ხერხემალს,
შენი სითბო და იდუმალი ღელვა მიტაცებს;
მე ყველგან შენი დაუვალი შუქი მეხვევა,
მინაო ჩემო!

უთბილესო ყველა მინაზე!

შენს მკერდ-სხეულზე საქართველომ ბევრჯერ იწვალა,
შენი სიმტკიცით ცოფდებოდა ყველა — ველური...

თურმე ეგონათ, — ერეკლესთან გარდაიცვალა

ერის სული თუ

შემართება მძლექართველური!

მაგრამ სად თქმულა: — ერს რომ ძალა გამოეცალოს...

დე, ღამეები

კვლავ აკაფოს ხმაღმა გმირების...

„ოდოს“ და „ლილეს“ შეენივთოს „შავო მერცხალო“

და... მტერდუშმანი

ისევ დარჩეს განაკვირები!

მინაო ჩემო!

ვერ გასტეხენ შენს მძლავრ ხერხემალს,

შენი სითბო და იდუმალი ღელვა მიტაცებს;

გულს ყველგან შენი სიყვარულის შუქი ეხვევა,

მინაო ჩემო!

უდიდესო ყველა მინაზე!

1963 წ.

მასსოვს...

ხეცერის 7-წლიანი სკოლის ქართული ენისა და
ლიტერატურის მასწავლებელს
ტიხონ ქორთუას

I

თითქოს ვეხები ცათა კაბადონს,
ისე ხმაურობს ჩემი ოცნება...
ახლა გულია გრძნობის საბადო
და ყველა წყლული ერთად ხორცდება.
არის განცდების ლურჯი საუფლო
და სულს იმედი აჰკვირტვია;
მივდივარ გზაზე, ლექსებს ვსაუბრობ
და, როგორც შეშლილს, მაკვირდებიან...
ქართა რიალში დგანან მუხები,
რწმენის ნათელი ფიქრებს ავარდებს,
მაგრამ სტრიქონი — კვიცი უხედნი,
ვინ იცის, როგორ გაინავარდებს.
ქართან გაფრენას ლამობს ფურცელი,
თუმცა რას შველის მარტო ღელვანი...
ჯერ ბევრი დამრჩა ამოუხსნელი
ლოგარითმი თუ განტოლებანი.

II

კვლავ ვაკოცებ ვარდებს
და ტაბიძის ტომს...
არ დავეცე სადმე,
ვით უღონო რტო.
განცდით ვივლი გზაზე
და ვემთხვევი გზებს,
მე მივმართავ ასე
მინასა და მზეს: —
„თუ დავეცი, ვაიმე,
ვერ ვიცოცხლებ თავს;
თუ არ დამრჩა რაიმე, —
შევასკდები მთას.

გულო, მაშინ ინალვლე,
ლექსებს თუ ვერ რთავ...
მთაო, შენი სიმაღლე
მე მჭირდება, მთავ!“

III

აჰა, თეთრი მერცხალი მწვერვალებზე ავარდა
და განცდების ზეცაზე ლექსმა გაინავარდა...

დაფრინავენ ქორები, როგორც ღამის ჩრდილები,
ცის უბეში ბარტყობენ ასაფრენი დილები...

დგანან შუქთა ჭავლებში ჭადრები და ვერხვები...
მახსენდება: — ხეცერა, სკოლა, ეზო, მერხები;

მამაჩემის მზერა და შუქი გამოცინების;
მოხუცები თეთრწვერა, სიბრძნით დალოცვილები...

მასწავლებლებს ვიხსენებ: — ზოგს მწყრალს, ზოგსაც მღიმარეს,
ჩვენი სკოლის მახლობლად სულ პატარა მდინარეს;

მახსოვს მისი სიმკაცრე... წაღებული ხიდეები...
სოფლის დილა... საღამო, მოშრიალე ბინდები...

შვიდი წელი... შვიდ წელში მოღვარდვალე წვიმები...
უნებურად ფანჯრებში ჩამსხვრეული მინები...

მაგრამ... მაინც სკოლაში იყო სიტბო, ღიმილი
და... ეზოში სიცოცხლის იდგა ჟივილ-ხივილი...

გარდასული ბავშვური თავანყვეტა, ანცობა, —
დღეს მანითლებს, ვითარცა გაკვეთილის არცოდნა!

IV

არის განცდების ლურჯი საუფლო
და სულს იმედი აჰკვირტებია...

მივდივარ გზაზე, ლექსებს ვსაუბრობ
და, როგორც შეშლილს, მაკვირდებიან.

ქართა რიალში დგანან მუხები,
რწმენის ნათელი ფიქრებს ავარდებს,

მაგრამ სტრიქონი — კვიცი უხედნი,
ვინ იცის, როგორ გაინავარდებს!

1963 წ.

მეგობრისადმი...

ახლა ქალაქებზე ფეთქავს სტრიქონი,
არის წუთების წვა და რიალი...
ვზივარ ეზოში და შენ გიგონებ,
ფიქრებით მთები გადავიარე.

შორით ღრუბელი მოიზანტება,
გულს კურნავს სიტყვა — ბრძენი ექიმი...
ელვით ივსება ჰორიზონტები...
წუხან ხეები გადაზნექილი...

როს სანუგეშოს არაფერს ველი,
ვიღაცა მესვრის სიტყვებს ელვიანს:
„თავი მოიკლა... არ არის ძნელი,
ცხოვრება შექმნა... უფრო ძნელია.“

მაბრუებს ხეთა ყრუ ტაშისცემა
და ჩემში ლექსის აელვარება...
გრძნობა კი, როგორც უკვდავი რწმენა,
გულს მოასკდება ნიაღვარებად...

იზრდება ფიქრი ლექსთა იებად
და უფრო სხვაგვარს ველი ზაფხულებს...
აღბათ არასდროს მეპატიება,
რომ ვერ მოვედი, ვერ გინახული...

ქარში აჟრჟოლებთ ჭადრებს და ბუჩქნარს...
უშენოდ ქალაქს ველარ ვცნობილობ.
მოდით,
ხმაურით ავავსოთ ქუჩა,
მეგობარო და ჩემო ძმობილო!

1963 წ.

ნერილი არჩილ ზირცხალაშასადმი

კაცს ცხოვრებაში საფიქრალი რამე ექნება,
ზოგს ლექსებით და ზოგს ოცნებით უყვარს თარეში...
მე არ მჩვევია ყალბი სიტყვა, ყალბი შექება,
ლექსი არასდროს მიწერია გრძნობის გარეშე.

ჰოდა... ამ წუთშიც მძაფრი გრძნობა აღარ მასვენებს,
ისევ მაღელვებს, ისევ მანთებს... ალბათ მენდობა!
შენ ერთხელ კიდეც, ერთხელ კიდეც „მიმკა“ ახსენე
და მეც გაგიმხელ ჩემს სატკივარს ძმას და მეგობარს.

განცდების ფსკერზე გული გდია უღვთოდ დაჭრილი,
მაგრამ მშფოთვარე, მძლავრი სული აღარ ისვენებს,
როგორც ფირალი, ფიქრთა ტყეში მარტოდ გაჭრილა...
(ჰოი, უფალო! მომეშველე, მოდი, მისხენი!)

ო, გულმა ბევრი, ბევრი ღელვა გადაიტანა,
ბევრჯერ ყოფილა ნატკივარი სხვათა სიცივით...
ჩემშიც ხმიანებს სიყვარული, როგორც გიტარა,
და მესმის, მესმის შორეული მისი სიცილი.

შენ ხომ გაგიჟებს „მიმკას“ ხმა და „მიმკას“ თვალები
და ტრფიალისკენ მიგაქროლებს შენი მერანი;
შენ ძალგდის მასზე რომ იმღერო მხრებით, მკლავებით,
მე ნება არ მაქვს, რომ ნანაზე მერქვას მღერალი.

და... დავალ ასე! სულით დამაქვს ჩემი სხეული,
ის თბილისშია, მე სოფელში დარდით დავტოპავ...
თუკი მოვკვდები, მისმა ეშხმა დამასნეულოს,
მე აკრძალულმა სიყვარულმა დამიმარტოვა!

კაცს ცხოვრებაში საფიქრალი რამე ექნება,
ზოგს სიმღერით და ზოგს ოცნებით უყვარს თარეში...
მიყვარს სიცოცხლე, გაქროლება, წვა და შეგნება,
არ მწამს სიცოცხლე ტრფიალის და ლექსის გარეშე!

1963 წ.

ბრწყინავს ის ფერი...

ქარი მწვერვალებს ფოთლებს მიაშლის,
ვცდილობ ხელებით ქარის დაჭერას
და...
ირგვლივ ფერთა ორომტრიალში
ბრწყინავს ის ფერი... გულის დამჭრელად!

არის იმედის გამოცოცხლება
და ქარი მკოცნის ლამაზ ტუჩებით...
ასეთ სიყვარულს,
ამდენ ოცნებას
არ ვიცი, როგორ გადავურჩები!

ასე ვსაუბრობ მაღალ ვერხვებთან
და ეს განცდები — მზეს მისეული —
კვლავ მაგონებენ
შენთან შეხვედრას
და... გრძნობით მეწვის მთელი სხეული!

ქარი მწვერვალებს ფოთლებს მიაშლის,
ვცდილობ ხელებით ქარის დაჭერას
და...
ირგვლივ ფერთა ორომტრიალში
ბრწყინავს ის ფერი... გულის დამჭრელად!
1963 წ.

მომკალი! თვალები მამხელენ...

ვიცი და... ეს უფრო მახელებს...
მამშვიდებს ტაბიძე... გრანელი...
ძნელია,
ძნელია გამხელა,
როდესაც ელი და... არ ელი...

დავდივარ, დავდივარ მთვრალივით,
გულს მიკლავს ნალველი წყეული...
— გაგივლის!
გაგივლის!
გაგივლის! —
მანყნარებს ხმა — მიმორწეული.

მე შენი ტირილი მახელებს,
მე შენი სიცილიც მახელებს...
მომკალი!
არ ძალმიძს გამხელა!
მომკალი!
თვალები მამხელენ!

ვერ ვიშლი ხეტიალს მთვრალივით,
ხან ესეც შველისო დარდიანს...
„ქარი ჰქრის, ქარი ჰქრის, ქარი ჰქრის“,
დავდივარ! დავდივარ! დავდივარ!

1963 წ.

თითქოს ღამეშიც...

თითქოს ღამეშიც შენს გულს მზე უმზერს, —
ინვი, ენთები, ბორგავ ისევ...
და გახურებულ ფიქრთა სხეულზე
იხრუკები და ველარ ისვენებ...
ზოგჯერ სისწრაფე წამთა გაოცებს,
ხან კი ავდარიც რწმენით ადარე...
ზოგჯერ დარდების სასაფლაოზე
გულს სასოების სხივზე ატარებ.
და... ასე ცვლიან წუთებს წუთები,
ღამეს ღამე და... შფოთავ ისევ...
შინ ხარ თუ გარეთ, ფიქრებს უნდები
და წვიმაშიაც ვერ გრძნობ სისველეს.
— ასე იცისო ახალგაზრდობამ, —
ერთხელ გითხრეს და მერე ვერ ცხრები...
— ძნელი არისო ბედზე დანდობა, —
დაჭიკჭიკებენ მზეზე მერცხლები.
და შენც შენი გზა გინდა მონახო,
ზეცის ტატნობზე ადნობს მზე ღრუბლებს...
თუ სიყვარულის ყმა ან მონა ხარ, —
ამაზე ვერვინ გისაყვედურებს...
თითქოს ღამეშიც შენს გულს მზე უმზერს,
მას იგონებ და, ბორგავ ისევ...
და აღმოდებულ ფიქრის სხეულზე
იხრუკები და... ველარ ისვენებ.

1963 წ.

ღარღი

ტიტე მოსიას

I

ჩემ ირგვლივ ახლა ფიქრების ტყეა,
ძლივს ვუმკლავდები გრძნობათა ღვარებს...
„ჩაანყვეთ რიგში ცამეტი ტყვია“,
ცამეტჯერ უნდა ვესროლო ღამეს.

გაჰყვება ქარებს მრავალი წელი,
„მოახლოვდება გზა ოცდაექვსი“...
ვიცი, მექნება სავალი ძნელი
და ამატირებს საოცრად ლექსი!

დე, სივრცე ელვით გადაისეროს
და გულმა იწყოს გზათა არჩევა...
გაივლის წლები ალბათ ისე რომ
ჩემი სახელი აღარ დარჩება!..

ყველა წამება ასე იწყება: —
მე მიუწვდომელს განა მივწვდები?
როგორც ხმელ ფოთოლს, დამივიწყებენ
და, იმ გოგოსაც დავავიწყდები...

II

მწუხარე ლექსით ვიგონებ გრანელს,
წუხს დამსხვრეული პოეტის ქნარი...
მე ახლა შინ ვარ და, ძმაო, გარეთ
შეძრწუნებული მიმორბის ქარი...

პოეტთა მეფის იელვებს ლანდი,
ლურჯა ცხენების
ჭიხვინი მესმის;
სადაც ლექსკაცის ხატება დადის,
იქ ვერ იხარებს უძლური ლექსი...

III

თითქოს მივყვები იდუმალ მაღლობს
და... დიდი ღამით გამკაცრდა სული...
მინდოდა ყოფნა ყველასთან ახლოს
და არ ჰქონოდა გზას დასასრული.

მინდოდა მუდამ ლექსი მეწერა
და ვეცეულიყავ მთად და სერებად;
არ ყოფილიყო დარდი — მეწყერი —
და თვით სიკვდილის ქვეყნად ხსენება...

მაგრამ... ვინ იცნობს კაცს — ჯერ უვნებელს
და... ეს სამყაროც მოძრაობს ისევ...
დღეს ამ დარდისთვის გამამტყუნებენ,
არ მომაკლებენ შხამიან ისრებს...

ზოგჯერ ვიქცევი, ძმაო, ბალღით,
ხან ჩემში დიდი ნაღველი იწვის...
უსაფუძვლოა იქნებ ბაღლამი
ან იქნებ სულაც არა მაქვს ნიჭი...

ო, რა მძიმეა ყოველი ესე!
დარდის ცეცხლშია გული, სხეული...
თუმცა... ჯიუტად ახალ გზას ვეძებ,
მსურს ვიყო რწმენას გადახვეული...

ჩემ ირგვლივ კვლავაც ფიქრების ტყეა,
ძლივს ვუმკლავდები გრძნობათა ღვარებს...
„ჩაანყვეთ რიგში ცამეტი ტყვია,“
ცამეტჯერ უნდა ვესროლო ღამეს!

1963 წ.

შეშლილი ქალი

— ეს ვინ არის, სანყალი, კაბაშემოდარცული,
რომ მოდის და გვიცინის... რა მწუხარე სახე აქვს...
— ავადაა, — ჩურჩულებს ცრემლიანი ასული...
ის კვლავ მოდის და ხშირად ცას მუდარით ახედავს.

— ეს ვინ არის, ვინ არის? — კითხულობენ ფოთლები...
ხალხი დადის — ქცეული კითხვებად თუ ფიქრებად...
— აპატიეთ სანყალ ქალს საოცარი ბოდვები...
— მეგობარო, ეს ქალი მუდამ ასე იქნება?

და... სიტყვები ცახცახით სადღაც გაიფანტება...
პასუხს არვინ იძლევა... მოდიან და მიდიან...
სივრცე კვნესის...
ხეები დგანან ნისლის ბაფთებით...
ნუთუ ქვეყნად სიცოცხლე მხოლოდ ბენვის ხიდია?

— ეს ვინ არის, სანყალი, ნუთუ უპატრონოა? —
კითხულობენ გლეხები —
ფეხადგმული მუხები...
თან ჩურჩულით ამბობენ: — „ჰე, ძმობილო, დრო მოვა“...
და კვლავ მიაბიჯებენ დაკორძილი მუხლებით.

— ეს ვინ არის, ვინ არის? კაბაშემოდარცული,
რომ დადის და გვიცინის... რა მწუხარე სახე აქვს...
— შეშლილია... დედა! — კვნესის თეთრი ასული...
ის კი მინას აკოცებს და მუდარით დახედავს...

1963 წ.

ისევ ძიება, ისევ განცდები

... ისევ ძიება, ისევ განცდები,
არა ბოლმა და უდარდებობა...
ო, მეგობარო, სულით დაცემა
საშინელია, როგორც მკვლელობა!
თუმცა გული ფეთქავს ბედთან კირთებით, —
იგი არავის ემათხოვრება...
ზოგი აქედან მიდის დიდებით,
ზოგიც არავის ემახსოვრება.
როგორც მუსიკის უვერტიურა,
ისე ვინყებით, ნელა ვიზრდებით...
მზე ჩვენს სანიერს უმზერს ღვთიურად
და ჩვენ გვამართლებს ჩვენი მიზნები...
არა შიში და უკანდახევა,
ახალგაზრდობას ეს არ სჩვევია;
ლექი გულს ძმობას უკარნახებს და
ძმობას მრავალი გადურჩენია.
ქარი ხმაურობს მოხეტიალე
და დრო მიილტვის გაუტანელი...
მთანმინდაზე დგას გალაკტიონი,
სივრცეს გაჰყურებს ტანჯვით გრანელი...
გემი მრავალჯერ ზღვას გადაცურავს,
ცა მფრინავებით გადისერება...
ვინც კაცი იყო — მოკვდა კაცურად,
მუდამ იქნება მისი ხსენება...
ისევ ტკივილი, ისევ განცდები,
არა ბოლმა და უდარდებობა...
ო, მეგობარო, სულით დაცემა
საშინელია, როგორც მკვლელობა!

1963 წ.

**თუ ქართველი ვარ —
ქართველურად უნდა ვიმღერო**

I

ნედლი ლერწმები
ან მუხები რად ენთებიან,
როცა ვახსენებ
წინაპართა სახელს უდიდესს...
გულში მარადი
სიყვარული ამთერგებია,
დე, ეს სიმღერაც
ხმამქუხარე ძახილს უდრიდეს!

მე დიდ სიყვარულს
ვუმღერი და გავვრითმები, —
უცებ ციური
ცვარი ციდან გადმომეცვარა...
ჰაუ, რამდენი
ავიტანეთ, რამდენს ვითმენდით,
რომ საქართველო
მტრის ხელიდან გამოგვეცალა...
ჰაუ, რამდენი
ავიტანეთ, რამდენს ვითმენდით!

II

მამულო ჩემო! თუ წარსული გქონდა მწარე შენ, —
მაინც არ იყავ უსასოო, რწმენის გარეშე!

ქართველებში იწრთობოდა შენი სხეული,
ბევრჯერ იხილე მტერი ძრწოლით უკუქცეული.

ბევრჯერ გაფანტე მძლავრი ფრთებით შავი ღრუბლები
და აწ ვის ძალუძს, — მზე წაგვართვას თავისუფლების?

თუგინდ დუშმანმა ხმალი ყელზე გადამიღეროს, —
თუ ქართველი ვარ — ქართველურად უნდა ვიმღერო!

მომხდურებს მუდამ ვაოცებდით გარაინდებით,
რწმენით ვიბრძოდით და ტკივილებს მარად ვითმენდით.

მამულო ჩემო! კი გქონია ყოფნა მწარე შენ, —
მაგრამ არ იყავ ჯაბანი და რწმენის გარეშე!

თუ ეცემოდი, — არ იყავი მაინც ძლეული,
თუ მარცხდებოდი, — არ იყავი სირცხვილეული...

ბევრჯერ გაჰფანტე მძლავრი ფრთებით შავი ღრუბლები
და დღეს ვის ძალუძს — მზე წაგვართვას
თავისუფლების?

თუგინდ დუშმანმა ხმალი ყელზე გადამიღეროს, —
თუ ქართველი ვარ — ქართველურად უნდა ვიმღერო!
1963 წ.

მე და ქარები

ანყვეტილი თუ მძაფრი ქარები
დათარეშობენ ელვის რაშებით;
ზოგჯერ მენყრული გამოქანებით
ქარებს ვიჭერ და, ვეთამაშები...

ერთხელ ვესროლე ქარებს ქამანდი
და... ავამღერე ყველა ლექსებად...
მხრებზე დამანვა ზეცის თავანი
და დედამინა ხელზე მესვენა.

მერე... ქარებთან, რაღაც განგებით,
ვინექ გულადმა სივრცის ველობზე
და ჰარმონიულ, მშვიდი ჰანგებით
ერთად ვმღეროდით საქართველოზე.
1963 წ.

შენ არ მომკვდარხარ...

(მამის წლისთავზე)

იმ დღეს პირველად იგრძნო სულმა ტკივილი,
მამა!
სახლშიც პირველად გავიგონე კივილი,
მამა!
მეგონა მაშინ რომ გვტოვებდი ცოტა ხნით,
მამა!
დაცარიელდა შენი ოდის ოთახი,
მამა!
გაზაფხულს ისევ შეუკერავს ფარჩები,
მამა!
ნუთუ მინაში სამუდამოდ დარჩები,
მამა!
მზეა... შენს საფლავს მსურს ფოთლები ვუჩრდილო,
მამა!
შენ არ მომკვდარხარ... კვდება კაცი უშვილო,
მამა!

1963 წ.

რომელზე უნდა იფიქროს კაცმა...

ვინ გამოიცნო ხვალის იარა
ან ვის უგრძნია განცდის დინება?
ვის უმღერია ხალისიანად,
ვის სურდა ბნელში გაციმციმება?
ვის შეუმოკლეს ფრთები საფრენი,
ტყვია ვის მოხვდა კარგის მაგიერ?
ან ვის ჩაუქრეს ბნელში სანთელი
და ვის უმღერეს „მრავალჟამიერ?“
ვის დაუცხრილეს შუბლი ტყვიებით,
ვინ არ კარგავდა წმინდა იმედებს?
ვინ იყო სავსე შურისძიებით

და... წინამურთან ვინ გაიმეტეს?
ვის აღელვებდა შოთას ვეფხვი და
გალაკტიონის ლურჯა ცხენები?
ვის დაჰყოლია სკოლის მერხიდან
უყისმათობა, სუფთა ცრემლები?
ვის უგზავნიდნენ ჩუმად ბარათებს,
ვინ შეიძულეს, როგორც მზაკვარი?
ვინ შეიყვარეს, ვის უღალატეს,
ვის უწინამძღვრეს ბნელში ლამპარი?
ვის ერგო ბედად მამელუკობა
ან სიყვარული ვის ერგო ბედად?
ბევრის ხელ-ფეხი არ შეუბორკავთ,
შებორკილებს კი რად ჰგავდნენ ნეტავ?
ვის უცინია, ზღვები ვინ მოვლო
ან ვინ ემსხვერპლა გრძნობებს თუ განცდას?
ო, ღმერთო ჩემო!
შენ უწყი მხოლოდ, —
რომელზე უნდა იფიქროს კაცმა!

1964 წ.

ბალადა პოეტის გულზე

ნიკო ლორთქიფანიძის მინიატურა
„გულის“ მიერ შთაგონებული

არ სჩვევია ლიქნობა და კვნესა,
მოთმინებით სიყვარული შეძლო;
მძაფრი გრძნობა გადმოღვარა ლექსად
და იდუმალ ფერთა ფერებს ეძმო.

ლურჯი კალთა შეურხია ლაჟვარდს,
მოიხილა ვარსკვლავეთის მზარე...
გრძნობდა კვირტის ფაჩუნსა თუ გაშლას,
არ უკრთოდა თავანწყვეტილ ქარებს!

გული იყო ის — პოეტის გული,
სიკეთეზე რომ მღეროდა მარად;
ვერ იტანდა დაშინებულ ღუმილს,
უქარვებდა ხალხს ნუხილს თუ ვარამს!

მაგრამ... ერთხელ ავად გახდა იგი —
ვინც პოეტი და მისანი იყო;
ვერ გაექცა ქვესკნელისფერ სიკვდილს,
თუმც სიმივით აუღერებდა სტრიქონს...

აირია წვიმა, ნისლი, ბური...
ცრემლი წასკდა მოელვარე მზესაც...
— კაცი გაჭრეს, ვერ იპოვეს გული,
ის ქცეულა მარადიულ ლექსად!

1964 წ.

ზმანება სპეტიცხოველთან

დიდოსტატ კონსტანტინე გამსახურდიას

იელვა და ჩაქრა... დუმილი გამეფდა...
იელვა, საღამო განათდა საოცრად...
ცალხელა აჩრდილი მიიჭრა სარკმელთან,
შეეხო მარცხენით და განცდით აკოცა!

ქარს მოაქვს ბალიდან შრიალი სუროთა,
ეზოში შემკრთალი დარბიან ლანდები...
გაისმის ვედრება:
— კვლავ მოდი, სულო, და
ნუ დაგვიანდები! ნუ დაგვიანდები!

ვდგავარ და ლადარი გარშემო მედება,
ვუყურებ, განვიცდი, ვუყურებ და მჯერა: —
ოსტატმა სიყვარულს და შემოქმედებას
შესწირა ყოველი: — გული და მარჯვენა!

საკმევლის სურნელით ვარ გარემოსილი,
ბანგივით მაბრუებს ბურუსი ზმანების;
კვლავ იდუმალია ცა ანგელოსივით,
უხმებოდ რეკავენ ციური ზარები:

— მეფეო, ისმინე უსიტყვო ვედრება...
— მეფეო, შორენა დაუთმე ხელოვანს...
— ნუ აღემართები უთვალავ მკერდებად...
— დაუთმე! — იძახის მთები და ხეობა...

ისევ მიმორბიან შემკრთალი ლანდები
და გადაცმულები მთვარისფერ ფარჩებით...
— ო, სულო! — ჩურჩულებს ოსტატის ბაგენი...
— გვნახავენ, გეთაყვა, მეტს ველარ დავრჩები...

სალამო გუმბათებს იისფრად ადნება,
დგას სვეტიცხოველი — ღვთიური ანთებით...
— ერთმანეთს ვშორდებით, სად არის განგება?
— რაც ხდება, ძვირფასო, ნებაა განგების!

1964 წ. მცხეთა

დანაშაული

I

ვინ ამიზომავს ან ვინ აწონის
ჩემს დანაშაულს — ასე რომ მტანჯავს...
დარდი ჰგავს ღრუბელს — გულში ჩანოლილს,
თუმცა გრძნობა ისევ უცვლელი დამრჩა.
ო, დიდი რამ მაქვს დანაშაული —
ან, უკეთ რომ ვთქვა, აწი მექნება,
თუ ლექსს სიცოცხლე მარადჟამული
ვერ მივანიჭე, როგორც შეგნება...
სულს უფრო მეტი უნდა მოვთხოვო,
გულს შევაცვარო უნდა ხმაური...
კარგო, უშენოდ ქვეყნად რომ ვცხოვრობ,
განა არ არის დანაშაული?

II

ყველას აწვალებს დარდი უმზეო,
ყველას თავისი სადარდელი აქვს;
ვიღაცა შენს გზას იმედით უმზერს,
სადღაც გნატრობენ... სადღაც გელიან...
გთხოვ, გაამართლო შენ ეს ლოდინი,
ჩემო სიმღერავ — გულში ჩალვრილო,
სიტყვა თამამი, არდაკოდელი,
მიუშვი ნებით და უაღვიროდ...
დაე, იქროლოს მარდად ქარივით,
ზოგჯერ სიმძლავრეს ნიშნავს ქარი და...
რათა ვიშოვო ჭარბად მარილი —
აღზევანს წავალ ნიშა ხართა.
თუ გზები ნისლით დაითალხება,
თუ დაიღუპნენ ჩემისთანები, —
ავი სიზმარი მაშინ ახდება
და ატირდება დედის თვალები;
თუ დამიტანენ მტვრევით ტინები,
თუ გამიმეტებს ძალა ბუნების, —
„თქვენ მაპატიეთ, ჰო, მაპატიეთ,
დანაშაული არ დაბრუნების.“

1964 წ.

ყველგან სიმღერად გადავიშლება...

ყველგან სიმღერად გადავიშლება,
შუქი ვიქნები — მინდვრებს დაღვრილი...
ახმიანდება, ვით კლავიშები,
ეს ჩემი სული — ცისკენ ახრილი.
ჩაისუნთქავენ ქარებს ვერხვები,
აცეკვდებიან შვებით ლანდები...
ო, გთხოვ, ღიმილით კვლავ ნუ შემხვდები,
თორემ უგონოდ შემიყვარდები!

1964 წ.

სალამო, ქარი და ტრამალი...

სალამო, ქარი და ტრამალი...
შორს — ელვის პრილა ცელები...
ღრუბლებმა მთვარე რომ დამალეს,
ატირდნენ მსუბუქი ცრემლებით...

ქარია თავნება, აშარი,
რაშივით ვერ ითვლის ნახტომებს;
ტყემ ქოლგა ფოთლების გაშალა,
ფოთლები სიმშვიდეს ნატრობენ...

ნეტავ ვის აუხდა ნანატრი,
ღამეებს წვალებით ვინ ათევს...
დამწამონ კვლავ შენი ღალატი,
ოლონდ შენ გჯეროდეს სიმართლე!

დამწამონ სუყველა სიავე
და სივრცე ნისლებმა მონისლონ...
მაინც შენ გიმღერებ სიამით,
მიტხარი: — ისევ თუ მომისმენ?

დაფრენენ ფიქრების გუნდები
და ელვის პრიალა ცელები...
ღრუბლები, მსუბუქი ღრუბლები, —
ტირიან ქალწულის ცრემლებით.

1964 წ.

აამღერე როიალი...

აამღერე, აამღერე როიალი,
სიცოცხლეზე, სიყვარულზე... გევედრები!..
ამაშორე ზმანებანი მორიალე
და, მაჟრჟოლე სანეტარო შეხვედრებით.
რომ დავდივარ, — შენ გიმღერი, განა ვკივი,
საიმედოდ წრფელი გრძნობა მომიალე;
სანამ გული დაიმსხვრევა ლარნაკივით,
მანამ ისევ აამღერე როიალი.
შუალამით მომინდება გადარევა,
გადარევა —
შენთან ერთად სიარულით...
ჩემი გული აღმაფრენას გადარებდა
და უშენოდ
არც ყოფილა მხიარული!
მოხვედი და... შეგნაღვლობა ამარიდე,
ამარიდე ზმანებანი მორიალე...
ცის თუ განცდის
ლაჟვარდოვან კამარიდან
გევედრები: — აამღერე როიალი.
სიმღერაში წრფელი გული არა კვდება,
არა ქრება — რაც ტრფიალით დანამულა...
გადვიქცევით ლეგენდებად, არაკებად,
მეცხრე ცაზე ავმღერდებით სალამურად!
სადღაც დიდი სიხარული გველოდება
და... მწყურია შთაგონების მეტი ალი...
ჩვენი სუნთქვა და სიცოცხლე მეორდება

და... კვლავ მინდა
შენთან ერთად ხეტიალი.
თუ სიმღერამ დავინწყებას ამარიდა: —
შენც მამღერე... სიყვარული მომიღალე...
ცის თუ განცდის
ლაჟვარდოვან კამარიდან
გევედრები: — აამღერე როიალი!

1964 წ.

ლოდინი

ბრწყინავს ცარგვალი ოქროს ჭალივით,
ბავშვის გულივით ფეთქავს ბუნება.
მლოცველებივით დგანან ჭადრები,
თითქოს
ღმერთს სთხოვენ შენს დაბრუნებას.

იწნავს ნიაგი ნისლის ნაწნავებს,
მთა ემზადება დასაძინებლად;
ხეს უგრძნობლობას ვერვინ დასწამებს, —
შვენიც ცრემლები მასაც მძივებად...

უშენოდ გზებიც მოწყენილია,
მოდის,
ავანთოთ გრძნობა ულევით...
ამ სიყვარულის მოწმედ ივლიან
ქარები,
როგორც მოგზაურები...

ბრწყინავს ცარგვალი ოქროს ჭალივით,
ისევ გულივით ფეთქავს ბუნება...
ხელაპყრობილნი დგანან ჭადრები,
თითქოს
ღმერთს სთხოვენ შენს დაბრუნებას.

1964 წ.

წერილი სვანეთში

მე მოვდივარ, გამოალე კარი,
 ამლერე ჭუნირი ან დაირა...
უკან მომსდევს და ლულუნებს ქარი: —
 „შაი ოდი, შამორირა, შაირა!“

მოვკვდე, მოძმის გამარჯვება თუ მშურს,
 მინდა ყველა სიხარულით მღეროდეს...
მე ვენვევი შხელდასა და უშგულს
 და უშენოდ არ ნამოვალ, გჯეროდეს!

გადმოგაფრენ წვიმაში თუ თოვლში —
 ჭაბუკური წვით და აღფრთოვანებით...
ბაბუ მეტყვის: — ეს რა ჰქენი, ბოში...
 ნამდვილ მარეს* მიწოდებენ სვანები.

მოგეხვევა თმანათელი დედა,
 შეიყვარე მისი ტკბილი მეგრული...
გადმოგვხედავს დაუღლელი მზე და
 ჩვენს სიყვარულს გააზღაპრებს ენგური.

შენ მიმღერე: — „სი სოული, ბატა!“
 და ზუგდიდშიც გახურდება დაირა;
ქარი მოვა, ამღერდება კართან: —
 „შაი ოდი, შამორირა, შაირა!“

1964 წ.

* მარე — (სვან.) კაცი.

პოეზიას

ეს — გრძნობა ჩემი! ეს — სისხლი ჩემი!
მღელვარე გულის ცეცხლთან კირთება...
მე მუდამ შენი ერთგული ვრჩები,
რომ სულს რითმები ესხას კვირტებად.
გენიოსების შენ ხარ მფარველი
თუ შენ გიცავენ გენიოსები?
შენში სიმხნევეს ჭვრეტდა ქართველი,
თავს გევლებოდა წრფელი ოცნებით...
ხან მარადიულს ჰგავხარ გოლგოთას,
ხან მაცოცხლებელ წყაროს ედრები...
შენს სამსხვერპლოზე გული მოჰქონდათ...
შენ გაამხნევე ომში მხედრები...
გაუფანსალე სული მეომარს,
შიში არგუნე თაღლითს, მუხანათს...
სიცოცხლე შენით გაიმეორა,
ვინც შენი გზნებით დაიმქუხარა!
ვარსკვლავთა წყება გარს მომესია
და ლაჟვარდები დნება ველებზე...
— სამშობლო, რწმენა და პოეზია: —
აი, ეს არის უპირველესი!
დღეს ჩემი გული, როგორც ზვარაკი,
მომაქვს და... არვის ვემუხთალები...
შენი ერთგული ვრჩები მარადის
და... ერთგულებას გემუდარები!

1964 წ.

სიმაღლე

არის ლოდინი ჩემი და შენი,
არის ტკივილი ჩემი და სხვისი...
ზოგს მართლაც
წმინდა სიცოცხლე შეენის,
ზოგიც არ არის სიცოცხლის ღირსი;

მაგრამ ის ერთ დროს ეძლევა ყველას, —
ძლიერს თუ უძლურს, დაბალს თუ მაღალს...
თავისებურად სუყველა ღელავს,
ყველას თავისი ილბალი ახლავს;

ყველას უღელავს გული თუ მკერდი,
ოცნებობს ღამით, ოცნებობს დღისით...
მაგრამ ასეთი ყოფილა ხვედრი: —
ყველა ვერ ხდება სიმაღლის ღირსი,

სიმაღლის — რასაც ტკივილიც ახლავს
და გამარჯვების უქრობი რწმენა...
თუ აგამაღლა მინამ და ხალხმა,
მაშინ მისწვდები სანუკვარ მწვერვალს...

თუ დაეცემი — არ გძლიოს შიშმა,
სიკვდილს აჯობე სიცოცხლის მსგავსად...
ზოგჯერ დაცემა — ადგომას ნიშნავს
და უკვდავების მწვერვალზე ასვლას.

1964 წ.

უპირველესად გნამდეს — სამშობლო

შეუძლებელთა გინდა შეძლება,
რომ ცასაც მისწვდე დაფნის ტოტებით...
ქვეყნად სიკვდილი ერთხელ გეძლევა
და სიცოცხლეშიც ნულარ მოკვდები!
გული — ლექსის და გრძნობის აკვანი —
იმედის სხივზე უნდა არწიო...
ყველგან აანთე ძმობის ლამპარი,
თუ გსურს სიმღერამ გაიარწივოს!
სულით დაცემა ღმერთმა გაშოროს,
განა წყლულები კვნესით ხორცდება?
უპირველესად გნამდეს — სამშობლო
და შენ სიკვდილიც გესიცოცხლება!
1964 წ.

ჩემო მიწავ, ჩემო ხორცო

მე უშენოდ სად ვიხარო,
ჩემო მიწავ, ჩემო ხორცო, —
მინდა ხელში აგიყვანო
და ბავშვივით გადაგოცნო.

შენი ფეთქვა მარად მესმის: —
შოთას სისხლო, ცოტნეს სულო...
მოვკვდე, ოლონდ სამარეშიც
შენი წყარო მომესხუროს.

გზა შენი მზით გამინათე
(დაიძინონ ვულკანებმა...),
მე სიკვდილსაც აქ ვინატრებ,
სხვაგან არ მსურს უკვდავებაც.
1964 წ.

მე ძველი გზებით არ ვივლი

სული ხმაურობს ქარივით
და იღვენთება ლექსად,
არ დამაკლდესო მარილი —
ყვირის და, არ სურს კვნესა!

ცაზე ღრუბლები ღელავენ;
აქ შრიალია ხეთა...
— ჩემი ცხოვრების მენავევ,
საით მიგყავარ ნეტა?

მე ძველი გზებით არ ვივლი,
ეს გიხაროდეს შენცა...
სატრფოს ჩახვეულ ქალივით
მინაბულია ზეცა!

1964 წ.

ჭოლას მონოლოგები

სატუსალოების მთავარმა სამმართველომ
განკარგულება მოახდინა პეტერბურგიდან ყირიმის ერთ-
ერთ ქალაქის სატუსალოში გავეგზავნე „საქეიმოდ“.
ჭ. ლომთათიძე

1. მატარებელში

ჩქარა, ჩქარა! ეს ცხოვრება ძნელია,
გამაქროლე ქარაშოტის დარად;
ეს ბორბლები ნეტავ რისთვის მღერიან:
— „არა, არა, არა!“
შორს ოცნება აელვარდა მზესავით,
— სახიერო, ეს წვალება კმარა!
— მეგობარო, დასასრული ეს არის?
— „არა, არა, არა!“
მიქრის, მიქრის... უკან რჩება ველები,
თავანწყევით ასე ვივლი მარად...
— დამანახეთ სიყვარულის ცრემლები...
— „არა, არა, არა!“
ქარი წივის და ეხლება მავთულებს,
ბედისწერამ ქროლა დამავალა...
— ეს ცხოვრება სუყველაფერს ართულებს?
— „არა, არა, არა!“
მთვარე ებრძვის ჩაბაცებულ ვაგონებს...
— ეს ვინ კვნესის?
— ჰეი, ვინ ხარ! წყნარად!
— ვილაც კვდება, ნუთუ არ გვყავს გამგონე?
— „არა, არა, არა!“
ვაგლახ, ბედო, განყვეტილო სიმებო,
აღბათ სახლში უკვე მთვლიან მკვდარად;
ყიამეთში ჩაკარგულო სხივებო,
ეს სიბნელე კმარა!
ხალხის სისხლით მორწყულია მიწები,
ხალხის ძვლებით მოხრეშილა შარა...
— ნუთუ მუდამ მოვითმინოთ, ბიჭებო?

— „არა, არა, არა!“
ჩქარა, ჩქარა! აქ ცხოვრება ძნელია;
გამაქროლე ქარტეხილის დარად...
ეს ბორბლები ასე რატომ მღერიან:
— „არა, არა, არა!“

2. საკანში

ცხოვრებამ დამცა და დამტორა,
დრომ ყველა იმედი დამარხა...
საკანში მე სულით მარტო ვარ,
ლამეა...
ქარია...
სადა ხარ!
შავბედმა მრავალი ატირა,
ნაგვართვეს უფლება სიცილის...
მიშველე, პოეტს და პატიმარს,
მაკმარე ტანჯვა და სიცივე!
გამლილა ციური მინდორი,
ფიქრი ზღვის ტალღებზე ვარწიე...
ამქვეყნად სიმართლე ვინდომე
და უსამართლობით გამწირეს!
მე ქარის რაშებით მოვქროდი
და ახლაც ის ქარი მომკივის...
ენაზე დამადეს ბოქლომი,
ფეხებზე — ნაჭედი ბორკილი!
ლამე უმთვაროა...
გული მან გვატკინა, —
რამეთუ მთავრობამ
საკმაოდ გვატირა!
არა ჩანს საშველი...
გზა სისხლით მოცვარეს...
სამშობლო მაჩვენეთ! —
სანამ ვარ ცოცხალი!
გული ხომ დაგვიჭრეს,
კარიც ვინ დაკეტა...

ძვირფასო! ხვალ ბიჭებს
მოელის დახვრეტა!
ვზივართ და განსაცდელს ვუხვდებით
გულმტკიცედ და არა კანკალით!
— სანამ გვაქვს მკლავი და მუხლები,
ბიჭებო! დავლენოთ საკანი!
მეძახის ციური მინდორი,
ფიქრი ზღვის ტალღებზე ვარწიე...
ამქვეყნად სიმართლე ვინდომე
და უსამართლობით გამწირეს!

3. ქვეყანა ბნელი საპყრობილეა

„მომწყინდა. მძიმე, მწვავე და ღრმა სევდა
მანევს გულზე. ვზივარ ამ სანახევროდ ბნელსა და
მოღუშულ საკანში და განვაგრძობ წერას.“

ჭ. ლომთათიძე

გადიჭიხვინეს თითქოს თავზე ურა ცხენებმა, —
ვარ გათელილი და ეს გული მარტო ილევა...
მიპყრობს და მდალავს საშინელი ციებ-ცხელება, —
მთელი ქვეყანა ახლა ბნელი საპყრობილეა!
სადღაც ჩამაგდეს
და კარები გამომიკეტეს,
ყინვა და თოში...
მე კი ირგვლივ ცეცხლი მედება...
ბოროტებისგან
დაძლეულა ყველა სიკეთე,
მაინც რატომღაც
გათენება მეიმედება!
ციხის კედლებში მომწყვდეული, სულით მარტო ვარ,
შმორი მანუხებს,
გულს მიხუთავს, არ მეძინება...
გაჭირვებისას მიმუხთლეს და ყველამ დამტოვა,
მათ სიმუხთლეზე
ზოგჯერ მწარედ ჩამეცინება...

სადღაც კვლავ დუჰან მოლოდინით ძველი ამქრები...
ბრბო კვლავ ცახცახებს — უძღურია და თან ძლიერი...
მე ეს ცხოვრება
მემუქრება — უშნო აქლემი
და სისხლისფერად მეხატება დასალიერი...
ჩემი სიმღერა
არ მოკვდება, არ დაჟანგდება,
ჩემი წილხვედრი უკვდავება ჩავისალამე;
ისევ მანახეთ
საქართველოს ცალაჟვარდება,
მერე კი თუნდაც გამითხარეთ შავი სამარე...
გადიჭიხვინეს
თითქოს თავზე ურა ცხენებმა, —
ვარ გათელილი და ეს გული მარტო ილევა...
მიპყრობს და მდალავს საშინელი ციებ-ცხელება, —
მთელი ქვეყანა ახლა ბნელი საპყრობილეს!

4. ვედრება

„მე ავად ვარ... თავი მტკივა, თავი მიხურს და
მიბრუის, სული მიწუხს, მიშფოთავს და
სიკვდილი არ მსურს.“

ჭ. ლომთათიძე

ო, ჩემო გულო, დაუმცხრალი ძალა მიბოძე,
თორემ იმედი ინეწება და თან იმღვრევა;
ო, ჩემო გულო,
ჩემო გრძნობავ, ჩემო სიცოცხლე,
გემუდარები, მათქმევინე ყველა სიმღერა.
ცის სიანკარეს, სილაჟვარდეს ჩემი სალამი!
ქვეყნად სიცოცხლე
და ღიმილი იყოს დღეგრძელი...
დღეს ნუ დამიმსხვრევ სიყვარულის წმინდა
სალამურს,
რამეთუ, გულო,
ყველაფერი შენით შევძელი.
როცა ხმაურობ, —

ინვი, შფოთავ, ცეცხლებრ ენთები, —
ვერას მაკლებენ აწყვეტილი ვნების ქარები...
ო, ჩემო გულო,
შენ ხანდახან რატომ ჩერდები?
გთხოვ, ნუ დამტოვებ, ნუ გამწირავ, გემუდარები!
ჯერ კვლავ ადრეა, გამიგონე, ისევ ადრეა,
არ მოგვიხდია ჩვენი ვალი ქვეყნის წინაშე...
ხომ გესმის,
ზოგჯერ შეუბოროკავ გრიგალს მადრიან
და არ ჩამაქრო
ახალგაზრდულ ცეცხლის ბრწყინვაში...
ო, ჩემო გულო, დაუმცხრალი ძალა მიბოძე,
თორემ იმედი ინეწება და თან იმღვრევა...
ო, ჩემო გულო,
ჩემო გრძნობავ, ჩემო სიცოცხლევე,
გემუდარები, მათქმევინე ყველა სიმღერა...
1964 - 1965 წ.წ.

სურათი

ქარი მძლავრობს, ქარი შფოთავს
და მწვერვალებს ედება,
მისი ძალა ხმაურშია,
არასოდეს ბერდება;
დაჰქრის, ღელავს, არ ჩერდება,
ხან აქ არის, ხან — იქა...
ტყე გუგუნებს: — ყაჩაღია,
მომეშველეთ, არიქა!
ფრთები ისე გაუშლია, —
შეშურდება არწივსაც;
წუთითაც არ დაისვენა
სანამ აღარ განვიმდა.
მერე... წვიმით გაილუმპნენ
ველ-მინდვრები... ქუჩები...
და ნაცემი ბავშვებივით
ასლუკუნდნენ ბუჩქები!

1965 წ.

ამალამ მთვარე არ ამოვა...

ამალამ მთვარე არ ამოვა —
ჩვენი შეხვედრის მაუნყებელი...
ახლა ლოდინი ამაოა,
როგორც რომანი დაუნერელი...
ქარი ქრის, ქარი — უკარება,
გალავანივით მაკრავს დუმილი...
მჯერა ოცნების უკვდავება
და მღერის სისხლი ნაკადულივით.
ახლა ლოდინი ამაოა,
როგორც რომანი დაუნერელი...
ამალამ მთვარე არ ამოვა —
ჩვენი შეხვედრის მაუნყებელი.
1965 წ.

ფიქრი

ზის... ელის... ფიქრობს...
სივრცეს გასცქერის გარინდულ თვალით...
სიჩუმე ირგვლივ...
მან ახლა იგრძნო —
ყველაზე მხნე და თავისუფალი
ფიქრია, ფიქრი!
მას ვერ იხილავს მსტოვართა თვალი,
ვერ შებოჭავენ ხელები რკინის;
მას შეუძლია გაარჩიოს მტყუან-მართალი
ისე, რომ ვერვინ
ვერ მიუხვდეს შვებას თუ ტკივილს...
ო, ფიქრო, ფიქრო, იქროლე მარად,
შენ მაახლოებ — უსაშველოდ შორეულ გულთან...
რაგინდ ეცადოს — ვერ გაიგებს ვერვინ აშკარად,
თუ რა მალონებს, რა მაშფოთებს,
რა ცეცხლით ვსუნთქავ!
1965 წ.

მეჩონგურის სიკვდილი

ოთახში ქალი მოთქვამდა მწარედ:

— „მამავ, უშენოდ ჩონგური დარდობს“...

იგი ტირის და ვერვინ აწყნარებს
და მუქი ფერი ედება ტატნობს...

შენთან რა უნდა არყოფნის ნისლებს
(სისველე რატომ იგრძნეს თვალებმა?),
ჰე, მეჩონგურე, აენტე ისევ,
ვინ თქვა სიმღერის გარდაცვალება!

ჰე, მეჩონგურე, სიმები თრთიან,
კვლავ ჯადოსნური შეახე ხელი...
ეს რა ხმა მოაქვს მარტოსულ ნიავს,
ეს შენი სული დაქრის და მღერის:

„ლექსო, ამოგთქომ, ოხერო,
თორო იქნება ვკვდებოდე
და შენ კი ჩემად სახსოვრად
სააქაოსა რჩებოდე.“

და... ისევ მოაქვს ჰანგები სიოს,
და... უცახცახებს ჰორიზონტს მხრები...
უკვდავ სიმღერას რამ უნდა სძლიოს,
რამ შეაჩეროს უკვდავი ხმები?

შენთან რა უნდა არყოფნის ნისლებს
(სისველე რატომ იგრძნეს თვალებმა?),
ჰე, მეჩონგურე, აენტე ისევ,
ვინ თქვა სიმღერის გარდაცვალება!

1965 წ.

საქართველოს ზვრები...

„მაქვს მკერდს მიდებული
ქნარი, როგორც მინდა.“

გალაკტიონი

საქართველოს ზვრები მარად ქებულია —
უხილავის მზერით განათებულია!

ოცნებაა მალი, ძალა — მამულია,
სიყვარულის ნამით გადანამულია...

ლექსი საოცარი განა იოლია,
ჩემი სალოცავი გალაკტიონია!

რა ჰანგები ისმის, — მართლაც ღვთიურია,
სიმღერები მისი მარადიულია!

ასე ვმღერი მარად, ფიქრო გასამხელო,
შენდა გასახარად, შენდა სასახელოდ...

გზაა არნახული, ზემოთ ჩიტებია
და გულს გაზაფხული შემოსჭიდებია...

აელვარდა ლექსად ჩერო დიდებული,
გულზე გრძნობის ცეცხლად შემოკიდებული...

საქართველოს ზვრები მარად ქებულია: —
უხილავის მზერით განათებულია!

1965 წ.

ნანა, ო, ნანა!

ხეს მთვარის შუქი მიეფინება,
მიეძინება ტოტზე ბავშვივით...
სივრცე გაშლილი ჩემში შემოდის
და მსურს მშველოდეს შენი აჩრდილი.

სიზმრების ველი... უსიტყვოდ ვმდერი...
ისევ შენ გელი, ისევ შენ გნატრობ...
ხან დავალ მარტო უანდამატო,
ხან ჩემში ვადნობ მთვარისფერ ტატნობს...

ქარი მიაფრენს სადღაც იალქნებს,
სივრცეს მიაფენს ყვავილთა გუნდებს;
გულს ისევ უნთებს სხივს მოციმციმეს —
რომ ნათელ იმედს კვლავ დავუბრუნდე...

ნანა, ო, ნანა! ცრემლმა მონამა —
დილა და ღამე, გზები და ყანა...
ეხვევა კალამს ფერი ურიცხვი,
სიყვარულისთვის ვისჯები, ნანა!

ასე მელოდა მე უშენობა...
ჩემშიც შემოვა დროის სუსხები!
ვიცი, სისრულით ასე თვითრჯული
ბოლოს სიჩუმით მოვინუსხები!

1965 წ.

მიმასწავლე, ქარო!

გზაზე მივალ, ვხმაურობ და ვჩქარობ,
ქარია და რიალია შტოთა.

— გევედრები, ქარო,
— მიმასწავლე, ქარო,
სად მარხია ღვთაებრივი შოთა.

დილაა და შუადღემდე მინდა
ის ვიპოვო, რაც მეკუთვნის წილად...
— ბედის ქარო,
გზას ნუ დამიბინდავ,
როცა სულში იმედის მზე ბრწყინავს.

ლამის ფიქრი აბრიალდეს ალად,
განა გული დარდით დანესტილა...
— ჰეი, ქარო, რა ხვაშიადს მალავს
პალესტინა, ჰოი, პალესტინა!

ეს სურვილი სანამ უნდა ვფარო,
მსურს მუხლებზე დავიჩოქო მის წინ...
— გევედრები, ქარო,
— ნუ მიმაღავ, ქარო,
საიდუმლოს ამ ცისა და მიწის.

ამ მინდვრებზე უნდა დავიღვარო,
როგორც შუქი ოცნების და გზნების.
— ყური უგდე, ქარო,
— ვილაც ყვირის, ქარო:
„დამიბრუნეთ რუსთაველის ძვლები!“

ჩემი სული მის საძებრად ივლის
და ნუ გიკვირს, ყოველთვის თუ ვჩქარობ;
გული სტკივა რუსთავესა და თბილისს,
საქართველოს გული სტკივა, ქარო!

ჩვენი ხმაა ასე ქუხს და მძლავრობს,
მას ვერ ჩაკლავს სიმუხთალე დროთა.
— გევედრები, ქარო,
— მიმასწავლე, ქარო,
სად მარხია ღვთაებრივი შოთა.

1965 წ.

ფაზისის მზე და შუქი გელათის

შორეულ ხმათა ხმაურია,
ველზე ნუკრივით დგას გაზაფხული...
აქ ბევრს სიმღერით ჩაუვლია,
ცოტა ყოფილა შუბლდადაფნული...

ხან სიყვარული გაგვახელებს,
ხან ფიქრით ვირბენთ მთიდან ველამდი...
მერე აგვანთებს, გაგვამხნევებს
სული ფაზისის, შუქი გელათის...

ხან გულს ახარებს ნაკადული,
ხან მოგვინდება დგომა წვიმაში,
ხან — შემართება ვახტანგური,
ხან მისი მზერა — ხმალთა ბრწყინვაში...

აქ მრავალ გრიგალს ჩაუვლია
ზათქით, ღრიალით, მწარე ყიჟინით...
ვიაროთ, სანამ ხმაურია,
სანამ სიცოცხლე ისევ გვიცინის.

ხან სიყვარული აგვალელებს,
ხან — ვარდთა კრთომა ფერად-ფერადი...
მერე ნამდვილად აგვამღერებს
ფაზისის მზე და შუქი გელათის.

1966 წ.

მაინც რაღაცის მაქვს მოკრძალება

ქარი აბლავლდა მოზვერით
და დღემ შეიგრძნო ფერთა ცვალება.
შენკენ სივრცე მაქვს მოზომილი,
მაინც რაღაცის მაქვს მოკრძალება.
შენკენ ყველა გზა გახსნილია,
ფრენენ ფიქრები, როგორც პეპლები...
როცა აუგად გახსენებენ,
უსიტყვოდ ვინვი და ვიფერფლები.
ხან მზე ანათებს, ხან ნისლია,
დღეს სხვა მწვერვალი იგრძნეს თვალებმა...
შენკენ ყველა გზა გახსნილია,
მაინც რაღაცის მაქვს მოკრძალება.
1966 წ.

ცაო მაღალო !

ახლა ძიების წუთებია,
ჭაბუკის გული რაღამ დაღალოს...
შარას მივყვები უთენია,
ჩემს ხვედრს დავეძებ, ცაო მაღალო!
ახლა ტკივილი ფარულია...
ხან ჭრილობისთვის ვითხოვთ მაღამოს;
ხან თუ სანატრელს არ უვლიან,
რა ვქნათ, წუხილი ვიღამ დამალოს?
ისევ ბევრი რამ უთქმელია, —
მინდა ეს გრძნობა ლექსად დავღვარო...
მე გზას მივყვები უთენია,
ჩემს ხვედრს დავეძებ, ცაო მაღალო!
1966 წ.

* * *

ლელვით მიჰყვება
ტალღები ტალღებს,
გადაბანდლილა წვიმით ხედები...
მე მხოლოდ ჩემი
ტალღა მამაღლებს
და ამ ლელვაშიც წინ ვიხედები!

1966 წ.

თითქოს ისევ ბავშვი ვარ და...

სივრცე მზისფრად გაშლილა და
ალვის ხენი აშხვართული დგანან...
თითქოს ისევ ბავშვი ვარ და
ქარი მიმღერს: — „სისა, ტურა, ნანა.“

ვხარობ, როცა დარია და
„ნანაგე“ ან „გოლუაფირო“ მესმის...
ახლა მინდა დარიალთან
არწივივით ავაფრინო ლექსი.

შორით ჩანან მწვერვალები,
მჯერა, წინსვლას დაბრკოლებაც ახლავს...
ვინმე მოვა მღელვარებით
და პლანეტას აღმოაჩენს ახალს.

ზოგის შუბლი დაიდაფნა,
ზოგს კი დაფნა უზრუნველად სურდა...
ხან დავყურებ მამის საფლავს,
ხან მზითა და ყვავილებით ვსუნთქავ.

თებერვალი გზაშია და
მეოცეჯერ გავუწოდე ხელი...
მაინც თითქოს ბავშვი ვარ და
„აბა, რერა, რაშორერას“ ვმღერი.

1966 წ.

კვიპაროსი

ეს სულია თუ ზვირთი წყაროსი
თუ შორეული ხმაური ისმის...
რატომ დაღვრემილა
მწვანე კვიპაროსი,
რად ახსენდება დაღვრილი სისხლი?

ო, როგორ უნდა ახლა იყვიროს,
უხმო ძახილი გულს ვერ შორდება...
ტირის და ველარ გამოიტირა
და მისი სევდა კვლავ მეორდება.

შორს ჩარსავივით ნისლი გაშლილა,
ოცნებობს ხე და დარდით ერთობა...
ზოგჯერ გამაღლებს ღმერთთან კავშირი,
ხან ღმერთიც ჩადის მთლად უღმერთობას.

ანგელოზები ჩუმად მღერიან,
ჭაბუკიც რამდენ ღელვას ელოდა...
თურმე ყველაზე უფრო ძნელია
მუდამ დუმილი და უთქმელობა!

ეს კვნესაა თუ თრთოლა წყაროსი
თუ აქ სუნთქავენ ძველი გმირები...
განმარტოებულა
მწვანე კვიპაროსი
და ელანდება მკვდარი ირემი.

1966 წ.

ზღვამ ნაშალა...

გამძაფრებით ირეცხება ნაპირები,
იმუქრება აქაფული ზღვა...
ზღვამ წაიღო ის თრთოლა და დაპირება,
ზღვამ ნაშალა სიყვარულის გზა!

ხსოვნა მაინც არ გაქრა და არ მომცილდა, —
კვლავ ვიგონებ ნაძვის ხეთა მწკრივს...
გაავდარდა წუთისოფლის ტაროსი და
ახლა ისევ ხელალებით წვიმს!

მორღვეულა მდინარეთა ნაპირები,
შემზარავად ზარზეიმობს ზღვა...
ზღვამ ჩაახშო სიყვარულის საყვირები,
ზღვამ ნაშალა სიყვარულის გზა!

1966 წ.

ერთფეროვანი ჩამოდის თოვლი

ერთფეროვანი ჩამოდის თოვლი,
სითეთრე მოსავს ველებს, გორებსაც...
აგერ, ამ ყმაწვილს — წესიერს ყოვლად —
ანუხებს ქვეყნად ერთფეროვნება!

გაიკვალება ამ თოვლშიც გზები,
ოღონდ დამშვიდდი... ნუ უსმენ ყველას...
„ნუ გეშინია, ზღაპარს ჰყვებიან,
ზღაპარს, რომელიც არავის სჯერა.“

1966 წ.

დღე მზებუდობის

„მზებუდობა — ასე ეწოდება პერიოდს, როცა მზე ტროპიკებში ზენიტზეა, ანუ როცა მზეს ცაზე უმაღლესი მდებარეობა აქვს.“

საბავშვო ენციკლოპედია, ტ. I.

ფრიალებს ფიქრთა ფარული აფრა,
ზღვის ლელვა ჟრჟოლად ედება გემებს;
ნაპირებს ზვირთი ასკდება მძაფრად
და ირგვლივ არხევს იდუმალ ბგერებს.
ვდგავარ.

არ ვუსმენ მშფოთვარე ტალღებს,
მე ახლა ცისკენ გამირბის მზერა;
დღეს მზე ანათებს ყველაზე მაღლა,
ყველას, ყველაფერს ციაგით ფერავს, —
გაჰყურებს ძველ გზებს, მიდამოს, ხედებს,
ეამაყება სიმაღლე თვისი...

— მზეო, მიშველე!

— მზეო, მომხედე!

გეძახის ჩემი სული თუ სისხლი...

ხან ტროპიკული ციკლონის დარად
რალაც მარბევს და აღმასვლას მიშლის;
ხან თან მომყვება მძლავრ ნიაღვარად
სიმაღლისაკენ ლტოლვა და... შიში...

ზოგჯერ ვეცემი...

ძალას ვიკრებ და

მე ვეკითხები ძმასა თუ დობილს:

— როდის მოვა და როდის იქნება

ჩემი სიმღერის დღე მზებუდობის?

მნათისკენ სწრაფვა არ დავიშალე,

ახლა ვის ჰყოფნის სიმაღლე თვისი?

— მზეო, მომხედე!

— მზეო, მიშველე!

გეძახის ჩემი სული და სისხლი!

1966 წ.

„ლომო, შე ლომის მოკლულო“

(ვარიანტი I)

„ლომო, შე ლომის მოკლულო,
ბუსნი - ჭალაის პირსაო...
...
ვინ გაგიმეტა სათოფრად
პატრონი ბევრი ცხვრისაო“...
ხალხური

ვინ დაგწყევლა, ლომო, ან ვინ დაგლოცა,
ოდეს გზას რომ დაადექი მობურვილს...
სიცოცხლეში ხმაურობდი საოცრად,
გაჩუმებაც გყვარებია ლომური.

ვინ დაგთოფა, ლომო, ვილამ გესროლა,
სიკვდილის წინ ვის უხმობდი თვალეებით?
ზოგი მკვდარიც გულით საალერსოა
და ღირსია ქვეყნად გაუკვდავების.

ბინდისფერად დაბურულა ტყე-ველი...
აღბათ სატრფო მღელვარებით გელოდა,
არ ეგონა არვინ შენი მძლეველი,
ლომი იყავ — ლომთა სამფლობელოდან!

ახლა დუმხარ, ბუსნის პირას მოკლულო,
შენც იქეცი კორტოხად ან კორდებად...
ლომის მოკლულს ნუ იტირებ, ჩონგურო,
ვაი, იმას, ვინც ლაჩრისგან მოკვდება!

ვინ დაგწყევლა, ლომო, ან ვინ დაგლოცა,
ოდეს გზას რომ დაადექი მობურვილს...
სიცოცხლეში ხმაურობდი საოცრად,
გაჩუმებაც გყვარებია ლომური.

1966 წ.

სიცხე

თმენით იტანენ ივლისის სიცხეს
ეს ქალაქები,
მთები,
სოფლები...
სივრცე ჰგავს მზეში ანთებულ ციხეს
და ამ ციხეში ჩვენ ვიმყოფებით.

დგას ნაღვლიანი მუხა თუ ცაცხვი
და მთა ისინჯავს დახეთქილ წარბებს...
შუადღის ხვატი
მდუმარე, მკაცრი
ჭალიკონივით ველ-მინდვრებს არბევს.

ნეტავ, მერეხი უცებ მოისმას,
ამ უეცრობით შეკრთება ვინმე?!
როგორც წყალობას სამყაროისას,
ვდგავართ და ველით სანატრელ წვიმებს...

თმენით იტანენ ივლისის სიცხეს
ეს ქალაქები,
გზები,
სოფლები...
სივრცე ჰგავს ახლა დაგმანულ ციხეს
და ამ ციხეში ჩვენ ვიმყოფებით.

1966 წ.

იგი დაეშვა ზევიდან უცებ

იგი დაეშვა ზევიდან უცებ
და დაენარცხა მინაზე შუბლით,
და შემოაკლდა თბილისის ქუჩებს
ერთი ჯადოქრის თვალების შუქი.

ნუთით ჩანავლდა მგზნებარე ცეცხლი,
დავანდა სევდა სანაპიროთა...
იცრემლებოდა ქართული ზეცა,
ქართული მინა მწარედ ტიროდა.

სადღაც აკივლდა პოეტის მერი,
ღრუბლებში კრთოდა მთაწმინდის მთვარე...
წავიდა თვითონ...
და იმის მერე
არ სძინებიათ თბილისის ქარებს.

„ქარი ჰქრის, ქარი“... იმღერე, სულო,
თუ გინდა იგრძნო გენიის სიტბო;
ჯერ შენ არ იცი,
ჭაბუკის სულო,
თუ როგორ ქმნიდა ის ყოველ ტრიქონს.

მგონია, თითქოს გულში დამკოდეს,
ისე ვარ,
თითქოს ვუცდი წამებას...
დავკარგეთ, ვაი, როგორ დავკარგეთ...
„დავდივარ, ვწუხვარ და მენანება.“

1966 წ.

ორი გზა

I

ქარია, ქარი,
მომღელვარე, ცხვანტალა ქარი,
იგი მასწავლის წინსვლას, შეტევას...
დილა არის თუ სითეთრე მთვარის,
ფოთოლთა ჯარი
მისი ფრთებით მიიხვეტება.

მივყვები ამ ქარს, როგორც უბირი,
და მოჩანს კორდი დევის მკერდივით...
ანაზდეულად
აიზღარბა ცაზე ღრუბელი
და ირგვლივ შიში
აშრიალდა, როგორც მერდინი.

წინ გაიშალა ორი გზა უცებ
და აკვანივით ორივ ირწევა.
ერთზე წერია: —
„გელის ხიფათი, ბრძოლა, მიღწევა“...
მეორეზე კი: —
„ეს გზა არის უძლურთა ხვედრი“...
და, წამსვე ელვა
ცას გაეკრა — ბასრი და მკვეთრი!

II

დაეშვა თქეში...
ავიფარე თვალებზე ხელი,
ქარმა ბავშვივით გამიგდო წინა...
ასეთ განცდაში
გაიფანტა სიზმრის ღრუბელი,
გამოღვიძებულს
მზე ფანჯრიდან შემომებრწყინა.

III

და იმის შემდეგ
ასე დავალ, ოცნების ღმერთო,
ვიბრძვი, ვხმაურობ, არ მესვენება...
დღესაც არ ვიცი,
იმ გზებიდან რომელი მერგო
და...
ტკივილს აღწევს ეს გახსენება!

მე ამის პასუხს ახლა ვინ მეტყვის?
(თუმცა იმედები სადღაც ბრწყინავენ...)
და, შევსთხოვ ფაზისს, მცხეთას თუ ხერთვისს,
დღეს უპასუხოდ ნუ გამწირავენ...

მე არჩეულ გზას მივყვები ისევ
და ვეძებ დღემდე უხილავ ფერებს...
თითქოს
ხანდახან ბურანში ვისმენ: —
„პასუხს მიიღებ არყოფნის მერე!“

1966 წ.

სიჰორე

ერთად გაშლილა ფრთები არწივთა
თუ ცას ფარავენ ღრუბლის ფთილები?
ისე შორსაა ახლა მთანმინდა,
ვით გაბნეული ცაში მთიები...
მეც კლდეს მოვფხაჭნი უმცირეს ნაწილს,
რამეთუ მეტის არა მაქვს ძალა...
დღეა თუ ღამე, მათოვს თუ მანვიმს,
მოვდივარ,
მოსვლას ნუ ამიკრძალავ.
თავიდან ვიყავ შენი ნაწილი,
შენთვის ვუვლიდი გრძნობათა იებს...
შენკენ მომავალს ნულარ გამწირავ, —

ეს სითამამეც შენ მაპატიე!
აღმართს მიყვება ფიქრი კეთილი,
დაღვრემილია მზე მინურვილი...
სადღაც სუყველას გვიცდის წერტილი —
მარადისობის ცივი დუმილი...
მოუთმენლობის ცეცხლით ვინთები
და ეს სიფიცხე თავს არ მანებებს;
გზები კი, დროის ლაბირინთებით,
დღედაღამ სადღაც მიმაქანებენ!

1966 წ.

მკვლელს კი ლომი უნოდეს

(ვარიანტი II)

„ლომო, შე ლომის მოკლულო,
ბუსნი — ჭალაის პირსაო...
...
ვინ გაგიმეტა სათოფრად
პატრონი ბევრი ცხვრისაო.“

ხალხური

ახლა ვწევარ ჭალის პირას,
ყველა გადამეჩვია...
სად დაფრინავს ჩემი ცირა —
ჩემი გრძნობის მზენვია...
აქ არც ცხელა და არც ცივა,
რა ყისმათი მეწია!

მესროლეს და დამადუმეს,
ზეცა გამიგიშერეს...
დედის ცრემლთა ნაკადულო,
ვაი, ვერც შენ მიშველე!

ხე დამყურებს გაფოთლილი...
დაე, ყველამ უწყოდეს: —
ვარ შორიდან დათოფილი,
მკვლელს კი ლომი უნოდეს!

რა ხანია სისხლით დაცლილს
დრო მეზურვის ცრიატა...
საფლავშიაც მუხთალ კაცის
ჯავრი ჩამეკვიატა.

1966 წ.

ფრთამოყინული ჩიტის ოცნება

იდუმალ ფრთებით მიფრინავს დრო და
შორით მოისმის ზრიალი ზვავთა...
ახლახან თბილი ქარები ქროდა
და უცებ ჯერი დაუდგა ზამთარს.

ცახცახებს გზაზე უმწეო ჩიტი,
მძიმე აღსასრულს მოელის ყოვლით...
როგორც ჩარსავი, ეშვება ბინდი
და მოფარფატე ფიფქები თოვლის...

ჩიტს ენატრება არწივის ფრთები,
(ო, გული იტევს სურვილებს რამდენს!)
დაუღლელი და ძლიერი ფრთები
ჩიტუნას მყისვე აიყვანს ცამდე...

თოვს და...
თოვაში ოცნებობს ჩიტი,
(მეც ახლა ფიქრში დავეძებ რითმას.)
ვერ უძლებს იგი სურვილთა ჭიდილს,
ის ჩიტია და, რაღა ქნას ჩიტმა!

ფიფქები ჰგვანან ხან ციურ ჩითილს,
ხან ცით დაშვებულ ქათქათა თოკებს...
ფრთამოყინული ოცნებობს ჩიტი,
სურს, ფიქრში მაინც არწივად მოკვდეს!

1966 წ.

ნახევრები

მორჩა... მიყუჩდა ქართა რიალი,
ცრემლთა ციალებს ღელე...
ხან სიბნელეში ლანდი იალებს,
თითქოს ცას უწვდის ხელებს;
ხან, ვით ერეკლე გულსევდიანი,
კრწანისის ომის მერე, —

მთვარე დამდგარა მწუხარედ ცაში,
მინას დაჰყურებს მწყრალად...
ნანგრევთ უმკაცრეს მდუმარებაში
საუკუნენი წვანან...

ხან ეს ფიქრები ცას ედებოან,
ხან ახლომახლო ჰქრიან...
ვის შეხვდებოან... რას ედრებოან...
ამ განცდას რალა ჰქვია?

ლანდი ხორციელს რისთვის ემაღვის,
რად იკარგება მთებში?..
გარდასულ დროთა მრისხანებანი
ჩაკირულია ქვებში...

მთვარე დამდგარა მწუხარედ ცაში,
მინას დაჰყურებს მწყრალად...
ნანგრევთ უმკაცრეს მდუმარებაში
საუკუნენი წვანან!

1966 წ.

რუხის ციხეში

პროფ. შ. მესხიას

დავდივარ ჩუმად, როგორც მისანი, და ვაკვირდები
ხავსიან ლოდებს, როგორც ტკივილი აუტანელი,
არის სიჩუმე მიწის და ქვათა...

მზე იწურება ურთის სხეულზე, მზე ტოვებს ციხის
მდუმარე კედლებს, თითქოს ლოდები იშმუშნებიან
და უხარიათ ლოდებს სიბნელე: —
ლამით წარსულს კვლავ უბრუნდებიან
და ზმანებაში ისევ ხედავენ: როგორ დარბიან ახლოს
ლანდები; თუ როგორ მოვა პოეტის სული — თვისთა
მოძმეთა მოსახილველად.

მერე...
ლოდები იწყებენ ხმაურს, ერთად ხვნიან დაღლილ
კაცივით და ყველაფერში ბაძავენ კაცებს.
დღისით კი, დღისით, დუშან ისინი,
დუშან ისინი
და ამ დუმილში გულის სატკივარს ფრთხილად მალავენ...

1966 წ.

თქვას: — რა ძალა აშენებდა...

სად მღეროდა შენი სული,
შენი სული სით აფრინდა,
როს აშენდა დიდებული
ის — ხეოპსის პირამიდა.
ელვარებენ მზის სვეტები,
ეს სინითლე არის რისა?
ნასულთ მტვერში ვიხედები, —
ჰა, რამდენი გაისრისა!
ვერ მისწვდება რასაც ხელი,
იმას ჟამი აცამტვერებს...
უდიდესი სასახლენი
დაანგრიეს, გადათქერეს...
დღეს, მრისხანე ფარაონებს
იმ ძეგლთათვის ვინც ადიდებს,
თქვას: — რა ძალა აშენებდა
იმ საოცარ პირამიდებს!

1966 წ.

მაგრამ... სულ სხვაა ჩემთვის რუსთველი

(ექსპრომტი)

მოდი, ავჩეხოთ ასაჩეხავი,
მივუსადაგოთ, ძმარო, ტოლს ტოლი...
ბევრს გააოცებს, ალბათ, ჩეხოვი,
და, უფრო მეტად — ბრძენი ტოლსტოი...
ბევრია სიტყვა უკვდავმსუნთქველი,
აჟღერებული ვაშად, მთა-ველად...
მაგრამ... სულ სხვაა ჩემთვის რუსთველი,
მაინც სხვა არის ვაჟა-ფშაველა!

1966 წ.

როცა იმედით შენ გელოდები

მწვერვალზე ასვლა მრავალჯერ ვცადე,
ხან ავჩქარდი და ხან დავიცადე;
ხან სხვისი დარდიც მე განვიცადე...
ახლა ვდგავარ და შენ გელოდები.

მიჰქრის და მიჰქრის ძვირფასი ნუთი;
ზოგჯერ მშვიდი ვარ, ზოგჯერ ჯიუტი,
ხან კი ბავშვივით ნაზი, სათუთი,
როცა სანუკვარს გიახლოვდები...

ხან გზას ედება კრიალა ნამი,
ხან ნისლი დამაქვს, ვით მოსასხამი...
მე აღვასრულე ჩემი ნათქვამი —
ახლა ვდგავარ და შენ გელოდები.

შრიანებს ქარი, ვით დალის ზილფი,
შენს მოლოდინში გულმკერდი მითრთის;
ხმიანებს ფიქრი, როგორც ზღვის ზვირთი
და, ეცემიან თვალწინ ფოთლები.

შენ გევედრები უსიტყვოდ, უხმოდ,
გული არ დაჭრა უტყვიოდ, უხმლოდ,
საჩემო გზაზე სხვას არ მოუხმო,
როცა იმედით შენ გელოდები.

1966 წ.

როცა მღუმარედ გადიხარ გარეთ

როცა მღუმარედ გადიხარ გარეთ,
როგორც დიდი ხნის უნახავ ძმობილს,
გადაგეხვევა ქალაქის ქარი
და შენს მოწყენას ხეებიც გრძნობენ.
ჭადრებთან უხმოდ ჩერდები წუთით,
თვალს გააყოლებ გაფრენილ ჩიტებს...
და... მოგწყურდება ქაფქაფა ლუდი,
ცარიელი გაქვს როდესაც ჯიბე...
გადაგეყრება ნაცნობი ქალი,
შემოგაგებებს ღიმილს ვარდებად...
მერე... გახედავ მშობლიურ ქალაქს
და... რომ დადიხარ — გაგეხარდება!
1966 წ.

მე მიერთგულავს ჩემი სიმართლე

შენზე ოცნებას მიველუნე და
ბედს ხან ვამართლებ, ხანაც ვემდური...
ზოგჯერ სიმართლე არის უმწეო,
როგორც ვაჟკაცი — ხელფეხშეკრული.
ახლა ვედრებას ჰგვანან ტაძრები
და ექოსავით ვრცელდება ფიქრიც...
გავა დრო.
გული დაიხანძრება.
მზე ფრთებს ჩაკეცავს მწვერვალთა იქით.
მერე...
სიმშვიდის წლებიც იმატებს,
კაცი კი არა, ენგურიც ცხრება...
მე მიერთგულავს ჩემი სიმართლე,
ვით უერთგულა ბედუინს ცხენმა!
1967 წ.

განსაზღვრულობა

ერთ დროს სიჩუმე ჩამოირწევა,
ხელს ჩაგჭიდებს და არსად გაგიშვებს,
სუყველა მარცხს და ყველა მიღწევას
დანამცეცებით გიანგარიშებს...
სხვის განძს არასდროს დაგინარჩუნებს,
არ მოგატყუებს, არც რამეს გირჩევს...
ბოლოს კი, როგორც მკაცრი მსაჯული,
მოგცემს განსაზღვრულ დროსა და სივრცეს.
1967 წ.

მოვდივარ...

მოვდივარ. ჟამთა ბარდებს მოვამტვრევ,
დროის ლანდივით მომყვება ბინდი...
შენს სითბო-ლიმილს მონატრებული —
უხემსოსავით ეს გული მიმდის...
ინანილებენ სივრცეს ჩიტები,
ძილფხიზლობს ყველა მთა და კორდები...
მინდა ვიცხოვრო გულდამშვიდებით,
მაგრამ... ტკივილად კვლავ მაგონდება!
ინვის, ტკაცუნებს, როგორც კოპიტი,
ჩემი ოცნების ლამაზი სახლი...
რომ დამეკარგე, ვის ვიპოვნიდი,
ვის დავარქმევდი შენს ძვირფას სახელს?
კვლავ მარტოობის ჩამოკრა ზარმა,
შემომაფრქვია ფიქრი ქერივით...
ახლა უშენოდ ტიალი გზა ვარ, —
მონგოლის ცხენით გადათქერილი!
1967 წ.

მე შენ გიხსენებ...

ქრიალებს ქარი ქარვისფერ ველზე
ასე მგონია — ის მე დამეძებს...
როგორც ანკესზე სხმარტალა თევზი,
ისე ვკიდევარ დრო-ჟამს მკლავებზე.
თვითონ არ ვიცი, რად ვარ ასეთი,
ვჩქარობ, თითქოსდა ვიღაც მიმელის...
ქარს ისე მოაქვს ნისლის ნაფლეთი,
ვით მონადირეს — მკვდარი ფრინველი.
ძველი ჭრილობა ისევ იხსნება,
ისევ მინთებენ დღეები ღადარს...
ამ სიჩქარეშიც მე შენ გიხსენებ,
როგორც ბავშვობის საყვარელ ზღაპარს.
1967 წ.

პოეტის სევდა

„განჯას ვეწვიე, როგორც ხიზანი,
როგორც ნიზამი, გავხდი განჯელი.“

ს. ჩიქოვანი

ჩემო ოცნებავ — სევდად ქცეულო,
მე დამელრუბლა დილის ტაროსი...
იქნებ ჟამისგან ფრთებდამსხვრეული
ზღვას ჩავეხვიო, ვით იკაროსი.
არ დაივინყო, რომ მქონდა ფრთები,
ჩემი სხეულის აღმა საფრენი,
და თუ უკან ვერ დაგიბრუნდები,
ზოგჯერ მახსენე... სხვა არაფერი!
აჰა, აღსასრულს ვუახლოვდები,
მიუსაფრობა ძნელ არს რამეთუ...
ასე მგონია, მალე მოვკვდები
და, გთხოვ,
მკვდარს ნულარ მეტყვი საყვედურს.
1967 წ.

ნაპირთან

ახლა სიჩუმე, როგორც კოცონი,
ანთია ირგვლივ და მიჭერს ყელზე...
ვდგავარ ნაპირთან, როგორც მლოცველი,
ვდგავარ და... ვუცდი ოქროვან თევზებს.

მოისწრაფვიან ჩემკენ ზვირთები,
ეს მოლოდინი განცდას მიჟამავს...
როცა გგონია — მე ჩავფიქრდები,
მაშინ ვხმიანობ, როგორც ნიჟარა...

ელავს სიჩუმე, როგორც კოცონი,
და ბანარივით მეხვევა ყელზე...
ვდგავარ ნაპირთან, როგორც მლოცველი,
ვდგავარ და... ვუცდი ოქროვან თევზებს.

1967 წ.

მალლობა

აქედან ბევრი კენწერო მოჩანს,
თითქოს სამყარო ჩემ წინ ტრიალებს;
ფიქრი კი, როგორც ძვირფასი დროშა,
ხელში მიპყრია და ვაფრიალებ.
აქედან ვხედავ, ყველაფერს ვხედავ: —
ტყე აკრავს მინდვრებს მწვანე ზოლებად...
ასე მგონია, სიმაღლე ხეთა
აქედან უკეთ გაიზომება.
ვდგავარ მალლობზე და ვილიმები,
ჩემთვის ვილინებ: — „ერთი ნავა და...“
თოვლი მოვა თუ მოვლენ წვიმები,
აღმა ავყვები ახალ წავარნას...
მზე დგას მწვერვალზე — ყოფის იმედი,
ჩამოუშვია წვრილი თოკები
და ქარში ჟღერენ, როგორც სიმები,

ზეთისხილების მწვანე ტოტები...
აქა-იქ ღრუბლის ჩანან ფთილები,
როგორც მწყემსების თეთრი ქუდები...
მინდა ვიცოდე დანამდვილებით,
თუ რას მოიტანს ხვალის წუთები...
აქედან ბევრი კენწერო მოჩანს,
თითქოს სამყარო ჩემ წინ ტრიალებს;
ფიქრი კი, როგორც მამულის დროშა,
ხელში მიპყრია და ვაფრიალებ.

1967 წ.

მეგობარ ქალიშვილს

მატარებლების შორით ყვირილი
სივრცეს ედება, როგორც ვედრება...
დგახარ მთრთოლარე, როგორც გვირილა,
და შენში შიში სახიერდება.
თვალებით იწოვ ღამის სიშავეს
და განცდა გითრევს, როგორც მორევი...
მატარებელი არის ნიშანი —
ხან შეხვედრების, ხან განშორების.
ქრება, ინთება სემაფორები...
ღამე დგას, როგორც ეჭვის კედლები;
ამ ბნელ სანიერს, როგორც ჭორები,
ედება ექო მატარებლების...
მოჩანს ვარსკვლავი — გრძნობის ემბლემა...
სიტყვა სათქმელი გითრთის ბაგეზე...
აჰანდე, ღამის მატარებლები
გადაიშხვართნენ ღიანდაგებზე.
გული — განმცდელი, ღელვას უმატებს,
დგახარ, კანკალებ კვლავ ფოთოლივით...
ღმერთო მაღალო! შენ გაუმართლე
სუყველას ნატვრა და მოლოდინი.

1967 წ.

ყველას სიჩუმეს ვიგებ და, მესმის...

ყველას სიჩუმეს ვიგებ და, მესმის
თუ რაზე თრთიან ნედლი ფესვები...
თითქოს მინაა ვეება თევზი
და მაღლა მიაქვს მზეს ანკესებით.
ზევით მიიწევს ქვეყნად ყოველი...
ეს ჩემი ფიქრიც სადღაც იალებს...
ხან სული დამაქვს, როგორც ყვავილი,
ხან არ მინდა და... მაინც ვტრიალებ...
დილის მზეს მოაქვს სხივთა კონები,
ჩანან ფერები: — სისვი და მრეში...
მგონია, ტყეებს ცა ეკონება
ან ქოლგასავით უჭირავთ ხელში.
ყველას სიჩუმეს ვიგებ და, მესმის
თუ რატომ კრთიან ნედლი ფესვები...
თითქოს მინაა ვეება თევზი
და მაღლა მიაქვს მზეს ანკესებით.
1967 წ.

მე ეს მდინარე ქალი მგონია

„მდინარეები — ქალიშვილის თეთრი მკლავები,
ქალიშვილები — უკარება მდინარეები!“
მ. მაჭავარიანი

მე ეს მდინარე ქალი მგონია,
ქალი მგონია, — იმგვარად ღელავს...
როცა იწყება მზის სიმფონია —
მე ვიძირები ტალღებში ნელა...
ზვირთები — ქალის ცხელი მკლავები —
მეხვევიან და გულმკერდს მინვავენ...
ძვირფასო! ვდუმვარ... არ გედავები...
ის, — უხილავი, — უკვე ვინამე!
1967 წ.

რამდენიც უნდა თოვოს და თოვოს!

ხელუკარება ვარსკვლავები სადღაც ციალებს
და ღამეული სინყნარეა მხოლოდ და მხოლოდ.
თბილად ისვენებს
დაქანცული ძეხორციელი,
რამდენიც უნდა თოვოს და თოვოს!

როგორც ფუთქური —
ამოსულა ტოტებზე თოვლი...
ჩემო კეთილო,
ყველგან მოჩანს შენი ხელები;
არ დაამძიმო
გათენება წუხილის ქროლვით
და სახედველი — ბინდისფერებით...

თვალთუხილავი ვარსკვლავები სადღაც ციალებს
და ღამეული სიმშვიდეა მხოლოდ და მხოლოდ.
თბილად ისვენებს
დაქანცული ძეხორციელი,
რამდენიც უნდა თოვოს და თოვოს!

1967 წ.

მაღლით დაგვყურებს ყოვლისმფარველი

ცა იმზირება მშვიდი თვალებით,
სიჩუმე ყოვლით...
სივრცეა წყნარი და საყვარელი
და... ბრწყინავს თოვლი.
ძილი სწევია ვერცხლისფერ ქალაქს,
ისვენებს ვერხვიც...
ამ სიჩუმეში იღვიძებს ქარი
და ყინულებზე უსხლტება ფეხი.
ცა — იისფერი სულია მიწის,
ბრკიანებს ბროლი...
ქარი შველას მთხოვს და ხელებს მიწვდის
და... ბრწყინავს თოვლი...
მალე დიადი მოვლენ მუზები,
მთანო, ზეგანო...
თითქოს სამყარო მოჰგავს მუზეუმს —
უკიდებანოს...
მაღლით დაგვყურებს ყოვლისმფარველი
და შემძლე ყოვლის...
სივრცეა მშვიდი და საყვარელი
და... ბრწყინავს თოვლი...

1967 წ.

ზამთარი, სოფელი

ტყეს ფიფქებით ავსებია უბე,
კლდიდან წყნარად მოწანწკარებს წყარო;
ჩანს (ქუდივით) გადახრილი ბუდე,
სადღაც ქარი გაბმულა და წვალობს...
ხევში ღელე ასკინკილობს კენტად,
ტყიდან შეშას ეზიდება გლეხი;
ბავშვი მკერდზე ეხუტება დედას,
არ ისვენებს ალესილი ხერხი...

შემოგარენს თეთრი ფერი მოსავს,
დაქოხილა დაფიფქული ბარდი;
გზაზე რალაც ნაფლეთივით მოჩანს
და ჟამიჟამ უშურველად ბარდნის.

1968 წ.

პრიალებს თოვლი — ცის პატარძალი

პრიალებს თოვლი — ცის პატარძალი,
ნუხელ ქარებთან ერთად მღეროდა,
ხან ტყეს მოედო, როგორც ხანძარი,
ხან სახურავებს გადასცქეროდა...
თოვლი — ქათქათა ცის პატარძალი.

ზოგნი მზიან თოვლს თუ იწუნებენ,
სამაგიეროდ, მრავალს უხარის...
ალეები, როგორც უფლისწულები,
დგანან ამაყად. შორს კი ბუხარი
ცას აფერადებს კვამლის ქულებით...

ყველას გვაგონებს თოვლი რალაცას,
ხან დავიწყებულს უცებ გვახსენებს,
ხან — ბორჯმა* როდის შეგვაბარბაცა,
რა გავიგეთ და რა ვერ ავხსენით.

...

ყველას გვაგონებს თოვლი რალაცას.

1968 წ.

* ბორჯი — (მეგრ.) დრო.

სხივი

„ვიყო ხარივით ამტანი, ვიყო ხარივით მომთმენი,
ჩემი პატარა ქვეყნისთვის მეც შევძლო ხარისოდენი.“
მ. ნიშნიანძე

ციმციმა სხივი მიჭირავს ხელში —
გზანაჩქარევი...
თვალსანიერი ნებივრობს მზეში
ცხვანტი ქარებით...
მომეფონება გულზე ხალისად
სხივის კიანთი,
ვერშეჩვეული შავფერს ღამისას,
ვით განთიადი...
მან უშორესი სივრცის მიღმიდან
აქ მოაღწია...
რა გასაოცრად მათობს, მიღიმის
სხივი პანია.
მსურს ამ სხივივით რომ გავიარო
შორი მანძილი;
ფერს ვერ მიცვლიდეს დრო და იარა,
დაღლა ან ძილი...
მინდა ამოვთქვა, — რაიც არ მითქვამს
დღემდე მოთმენით...
ნეტავ, სინათლე ჰქონდეს ჩემს სიტყვას
სხივისოდენი!

1968 წ.

ჩანან მწვერვალთა თეთრი შუბლები

ჩანან მწვერვალთა თეთრი შუბლები,
მდინარის ზვირთებს გავეზვირთები...
შენთვის ჰყვავიან, ვით ალუბლები,
შეუბორკავი ჩემი ფიქრები
და, შენ გელიან...

ისევ აქ ვდგავარ, აქ ვიმოსები
ცისკრის ფარჩებით, ფერთა წვიმებით...
მოფრინდნენ თეთრი ანგელოსები
და თეთრი ფრთები, როგორც სხივები,
გადამაფარეს...

რა არის იქით? რა ხდება გაღმა?
არავინ იცის დანამდვილებით...
მე ისევ შენზე ვფიქრობ და, ახლა
ცაზე ღრუბელთა დგანან ჩრდილები,
როგორც მონყენა...

შორით მოისმის ხმები ქარიშხლის,
ზეცას სერავენ უფლის ეტლები...
მოდით და, ერთხელ კიდევ დამისხი,
დამანგრევენი ეჭვის კედლები, —
ნინ აღმართული...

ჩანან მწვერვალთა თეთრი შუბლები,
უხილავ ზვირთსაც გავეზვირთები...
შენთვის ჰყვავიან, ვით ალუბლები,
შეუბორკავი ჩემი ფიქრები
და, შენ გელიან...

1968 წ.

ზამთარი

სალამო იყო. ყინავდა გარეთ
და სითბო სურდათ უმწეო ჩიტებს...
შემცივნებული და მკაცრი მთვარე
მთათა წიაღში ითბობდა თითებს.
დათოვლილიყო ბუჩქები წყავის,
გადაჰფენოდა სითეთრე ხმელეთს...
ველებს უნდოდათ შემოსვა მწვანით,
ო, ბევრი რამე უნდოდათ ველებს...
ყინვას ვხვდებოდი ისე, ვით მომხდურს,
სახეზე მედო სიცოცხლის ფერი...
ბუნება ჭარმაგს მოჰგავდა მოხუცს
და უხდებოდა ფიფქების წვერი...
სალამო იყო. ყინავდა გარეთ
და სითბო სურდათ უმწეო ჩიტებს...
შემცივნებული და მკაცრი მთვარე
მთათა წიაღში ითბობდა თითებს.
1968 წ.

ხე

ხე დგას ნაპირთან ტოტებგაშლილი,
რალაცას ითხოვს და ივედრება,
თან ბადესავით გადისვრის წყალში
მთრთოლვარე ჩრდილს და, შიგ იხედება...
ნაცრისფერ ფსკერზე დაცოცავს ჩრდილი,
დამფრთხალ ცხენივით გარბის მდინარე
და თევზებს, როგორც საკუთარ შვილებს,
ზვირთთა უბეში აუჩინარებს.
ხე კი... უმწეოდ ტოტებგაშლილი,
რალაცას ითხოვს და ივედრება;
თან ბადესავით გადისვრის წყალში
მთრთოლვარე ჩრდილს და, შიგ იხედება...
1968 წ.

მალე მოვითვლით, კარგო, ოცდაორს

მალე მოვითვლით, კარგო, ოცდაორს,
(დრო რას გვაძლევდა ან რას გვართმევდა?)
რა კარგი იყო მაშინ, როცა დრო
ჩვენს სიახლოვეს რომ ამართლებდა.
დღეს ღიმილივით გშენის ფრთხილობა...
(კვლავ იმოსება ველი მწვანითა.)
ო, ის ბავშვური გულახდილობა,
ის სითამამე საით წავიდა?
გადავაბიჯებთ მალე ოცდაორს...
გული სხვა წელთა განცდით დათვრება...
რა კარგი იყო მაშინ, როცა დრო
ჩვენს სიახლოვეს რომ ამართლებდა.
1968 წ.

ჩემი კუნძული

ცა მოჩანს — უფლის ელვარე სარკე,
ბალები — მშვიდი და დახუნძლული...
მე მივიჩქარი სინათლისაკენ
და შორს ახალი მიცდის კუნძული.
იქ დავსახლდები, სადაც ყველაფერს
შეუყვარდება ჩემი სახელი;
მერე სიკვდილიც ველარ შემარყევს...
მე უსათუოდ იქ დავსახლდები!
ჯერ ჩემს წავარნას ველარ მივაგენ,
თრთიან ბალები გადახუნძლული...
ხან ღამეს მივსდევ, ხან კი — სინათლეს
და... მელოდება ჩემი კუნძული.
1968 წ.

მზე მენწვეთება თავის ქალაში...

მზე მენწვეთება თავის ქალაში,
ძველ ჰანგზე მღერის ჩემი ფაზისი...
დღეს, ღმერთმა ნუ ქნას, მშობელ ქალაქში
ყველაზე კარგი, უძვირფასესი
მხოლოდ მე ვიყო.

განა უსხვისოდ
გალამაზდება სული პოეტის?
გაჭირვების და მკაცრი სუსხის დროს,
თითქმის ყოველგან, თითქმის ყოველთვის
მე ყველა მშველის...

ჩემი ხელები
გრძნობენ მოყვასთა მოახლოებას
და მომღერალი ცისარტყელები
ცაზე ჰყვავიან ლამაზ რტოებად...

მზე მენწვეთება თავის ქალაში,
მიმოიმღერის ძარღვში ფაზისი
და, ვიცი, ბევრი დადის ქალაქში
ჩემზე კარგი და უძვირფასესი.

1968 წ.

ახალგაზრდა ილიას მონოლოგი

„სამშობლო მთებო! თქვენი შვილი განებებთ თავსა,
მაგრამ თქვენ ხსოვნას ვერ მივცემ მე დავინწყებასა.“
ი. ჭავჭავაძე

მივდივარ! მხოლოდ დროებით გტოვებ,
რათა აგენთო შემდეგ ჩირალდნად.
რაა პოეტი — გზას თუ ვერ პოვებს,
თუ უსახელოდ გაუჩინარდა!

ვიცი, ხვალ უნდა ავნიო მხრებით
შენი სევდის და ტანჯვის ლოდები...
და თუ მომელის დემეტრეს ხვედრი, —
ჰა, ჩემი თავი!.. ნუ დაღონდები!..

რომ არად მიჩანს მშობლისთვის მსხვერპლი,
დრო დაამტკიცებს ამას ყველაფერს...
ოღონდ შენ, ჟამთა ქროლვით და სეტყვით,
არ დაეცე და არ გავერანდე.

ვინც შენს მომავალს ებრძვის და ნასკვავს, —
მასვე უქადის დასჯას ბუნება...
მე უნდა ვსდიო ახლა სხვა ვარსკვლავს, —
ერის წყლულების განსაკურნებლად.

ვიცი, რომ უნდა ავნიო მხრებით
შენი სევდის თუ ტანჯვის ლოდები...
და თუ მომელის დემეტრეს ხვედრი, —
ჰა, ჩემი თავი!... ნუ დაღონდები!

1968 წ.

უღრანში

როგორც აბრეშუმი,
შრიანებს წკვარამი,
ტყეში გაისმის მწუხარე „ჩელა“...
ვილაცა მღერის და
არა ჩანს არავინ,
სიბნელე თვალთა სინათლეს ცელავს.

დაღლილი გულები
თრთიან და ფეთქავენ,
შიშის ობობა თავის ქსელს ხლართავს...
მოდინ, მოდინ,
ვერ ქვრეტენ ერთმანეთს
და ენატრებათ მოხილვა გზათა.

ხელების ფათურით
რალაცას არჩევენ,
ფშვინავს მალნარი და ლამის ჩრდილი.
არავის სწადია
უღრანში დარჩენა
და ყველა ეძებს გზასა თუ ბილიკს...

როგორც აბრეშუმი,
შრიანებს წკვარამი,
ტყეში გაისმის მწუხარე „ჩელა“...
ვილაცა მღერის და
არა ჩანს არავინ,
სიბნელე თვალთა სინათლეს ცელავს.

1968 წ.

ციკლიდან: „სიზმრების სამყაროში“

მე მივეახლე უფსკრულს სურვილით,
მდუმარედ ვიდექ უფსკრულის თავზე...
ვგრძნობდი: — გზა იყო გადაჭრილი თუ მიწურვილი
და ვერასოდეს ვიხილავდი ამ სილამაზეს: —
მთრთოლარე სხივებს,
მზიან ყანებს, ზღვის მიმოქცევას,
მონადირეთა გაკვალულ ქაშანს...
ვერ ვჭვრეტი წყაროს —
ამოხეთქილს რწმენად და ვაშად,
მხოლოდ ჭაბუკურს ვსდევდი ოცნებას...
და, ცხვანტალა ქარებს
შევეყურებდი ცერად;
ინთებოდა არე
საკვირველი ცქერად...
და, მიმძიმდა წუთითაც
დატოვება ყოვლის...
სევდად, ცრემლად, წუხილად
მეყრებოდა თოვლი...
ვიყავ უღონო და გაქცევის ვერშემძლებელი,
მეგობრებს ჩემსას მე ამაოდ ვუხმობდი შველად;
კაცი თუ ქალი, ყრმა თუ ბებერი,
სადღაც, მენამულ შორეთისკენ ილტვოდა ყველა...
ვკვდებოდი ჩუმად, მარტოობით გულდაკოდილი,
საჩინოქმნილი გაქრნენ სახენი;
ვკვდებოდი ჩუმად და ამაო იყო ლოდინი,
თვისკენ მიხმობდნენ ორმოები, როგორც სახლები...
ნუ გაოცდებით, მე დამარხვა ვიხილე ჩემი,
ვნახე, თუ როგორ მაყრიდნენ თიხას...
და... ირწეოდა დედამინა — სამყაროს გემი
და... მოლიზდავე ქონდრისკაცებს ვუსმენდი დიდხანს...
როს დავუბრუნდი ნამდვილ საგნებს — თვალგახელილი,
როს განვერიდე სიზმარს სრულებით: —
გარეთ საამოდ ირწეოდა მწვანე ხეხილი
და ქარს მოჰქონდა დაფნის სურნელი.

1968 წ.

საუკუნეთა ხმიანი წვიმა

გარდასულ ჟამთა ნაღვლიან ზღაპარს
გულს მოუთხრობდა უსიტყვოდ რაღაც
და თან ღამეთა აჩეჩილ ფაფარს
გათენებამდე არხევდა რაღაც...

გაუმხელელი და ჩუმი სევდა
მოჟონავდა და ფეთქავდა ჩემში...
სანუთროს კარავს დროის დრო ხევდა,
თან ქოთქოთებდა... მე ფიქრებს შევრჩი...

დღეს ლანდის ლანდი დამყურებს ზევით,
ნუხან ფესვები მოჩეხილ ხეთა...
თვალდაბრმობილმაც მონახა გზები,
თვალგახელილი ვერაფერს ვხედავ!

ცაზე, მთვარეზე, მიწაზე: — ფერფლი!
სხვა არაფერი... ნარსული ხვნეშის...
ვარსკვლავის სული, ვით ფრთები პეპლის,
ფრთხილად და შიშით მიჭირავს ხელში...

ეს სინათლე თუ საგნების ბრწყინვა
ჰგავს მოჩვენებას ან ღამაზ ბურანს...
საუკუნეთა ხმიანი წვიმა
მარადჟამულად ბრუნავს და ბრუნავს!

1968 წ.

საფლავის მიწის ვედრება

არ მიმატოვო მიწა საფლავის,
არ მიმატოვო... სხვაგან უკეთესს
ველარ მოძებნი;
მშობლიურ ყანის შენც ხარ თავთავი
და... შენც გელიან შენი მოძმენი!

არ მიმატოვო... სად ეჩქარები...
სხვაგან რა გინდა... ჩემსავით თბილად
სხვა არ დაგხვდება...
ნახვალ და... სევდის მრუმე ქარებით
წინაპართ ძვლები აცახცახდება.

გთხოვ არ დამტოვო უშენოდ ღია,
გთხოვ არ დამტოვო... მოთმენით გიცდი
დღიდან გაჩენის...
ღია საფლავი ვის გაუგია...
ღია ჭრილობად მე აქ დავრჩები!

არ მიმატოვო საფლავის მიწა,
არ მიმატოვო... ჩემზე უთბილესს
ვერსად მოძებნი...
აქ ღირსეულად მრავალი მიწვა
და... შენც გელიან შენი მოძმენი!

1968 წ. ახალქალაქი

შემოდგომის მზე მოჰქონდათ ურმით...

სიცარიელით ფეთქავდა ხრამი,
ახლოვდებოდა მეურმის ლანდი...
შემოდგომის მზე მოჰქონდათ ხარებს,
როგორც სამყაროს ელვარე დარდი.

შემოდგომის მზე მოჰქონდათ ურმით
და ფეხშიშველი ბავშვი ტიროდა;
შემოდგომის მზე მოჰქონდათ ურმით,
ისე, ვით ქვიშა სანაპიროდან.

ბორბლის ჭრიალი მოედო მინდვრებს
და ცაში ღმერთსაც ჩაესმა თურმე.
და გზათა გასწვრივ ხეები იდგნენ...
შემოდგომის მზე მოჰქონდათ ურმით.

არც მორიდება, არც მცირე ხათრი,
მისი წარსული არვის ახსოვდა...
მზეს მოენატრა ზაფხულის ხვატი,
თავის მცხუნვარე ახალგაზრდობა.

აგონდებოდა სწორიც და მრუდიც,
ვით მოაღწია ამგვარ ჰელომდე!
დაობლებული ბავშვები დუმდნენ
და ახალი მზის ნათელს ელოდნენ.

1968 წ. ახალქალაქი

გონს ვაფხიზლებდი...

გონს ვაფხიზლებდი აწყვეტილ ქარქვეშ,
თითქოს სამყარო ჩემზე ბრუნავდა...
ხშირად ვსინჯავდი ჩახმალულ ქარქაშს,
რომ ვყოფილიყავ მზად და გულადად,
ფხიზლად ვხვდებოდი ქარვის განთიადს,
მშვიდად ველოდი მხსნელს თუ მესიას...
ახლა, შემხედე, როგორ დავდივარ,
ეს რანაირი ბედი მენია!

1968 წ.

გვირაბის იქით...

სარკმლიდან სივრცეს გახედა ხალხმა,
მზე აცხუნებდა — ბნელის მგმირავი...
როგორც ვეშაპის ვეება ხახა,
უცებ გამოჩნდა თვალწინ გვირაბი...
მე მოვისწრაფვი იმედით შენკენ,
რა გახდა ეს გზა — გაუთაველი!
თუმც სინათლიდან სიბნელის ბჭემდე
ყოფილა რაღაც ერთი მტკაველი...
მატარებელი გვირაბში მიჰქრის
და ვგრძნობ, სიჩქარეს როგორ უმატებს...
რატომღაც მჯერა, — გვირაბის იქით
ერთმანეთს იმედს რომ გავუმართლებთ!

1968 წ.

ცად დაცურავენ თეთრი ღრუბლები

ცად დაცურავენ თეთრი ღრუბლები,
როგორც ნავები;
სივრცე სავსეა აბლაბუდებით
და მდუმარებენ ლერწმოვანები.

ფიქრთა ქარაფზე გარბის დუმილი,
თვალნინ მთებია...
ქარაგმები თუ საიდუმლონი
ელიან ამხსნელს და ენთებიან...

ისევ მოჰქრიან მრეში რაშები,
ისევ მოჰქრიან...
დღემდე მრისხანედ და თავაშვებით
ცხოვრებას ბევრჯერ უბოხოქრია.

კვლავ იბოხოქრებს, კვლავ დაირწევა
ბევრი აკვანი...
ახალ დიდებას, ახალ მიღწევას
ჩვენგან მოელის „ზრუნვის საგანი“...

ცად დაცურავენ თეთრი ღრუბლები,
როგორც ნავები...
სივრცე სავსეა აბლაბუდებით
და ირხევიან ლერწმოვანები.

1968 წ.

ზედაზნის მთაზე

„ლეგენდის თანახმად ზედაზნის მთაზე ცხოვრობდა
დევი, დარაჯი მცხეთისა; იგი მზის ჩასვლისას
დაიჩოქებდა მთაზე და მტკვრიდან წყალს
ამოხვრეპდაო.“

კ. გამსახურდია

გაჰყურებს დევი მთვარიან სივრცეს
და თვალთ ზომავს უსახურ ჩრდილებს.
ხრამში ქორივით ეშვება ნისლი
და ჰგავს გარემო დაგმანულ დილეგს.

ხევში ანაზდად რაღაც ჩქამდება
და უტყვი გრძნობა სხეულში წვეთავს.
მოირხვევიან უცხო ლანდები,
თუ დემონები მოდიან მცხეთას.

ზედაზნის მთაზე გნიასი ისმის,
ვინ დაგვილენოს მამულის კარი!..
გამთენიისას იღვრება სისხლი
და სისხლისფერად ბრწყინდება მტკვარი.

ცაზე ციმციმებს ნათელი ზეთი
და ვჭვრეტ სინათლეს — მარად ჩაუქრობს...
ამაყი დევი — დარაჯი მცხეთის —
ათვალიერებს თავის საუფლოს.

1968 წ.

ღამე სოფელში

(შუაღმრეწველი. მოხუცები. ზღაპარი)

ჰყვებიან... არ ვიცი, როგორ დასრულდება,
როგორ დამთავრდება იგავი...
ზოგს ბედმა უყელა... ზოგი კი ბრუნდება...
ჯერ აღარ ჩამდგარა გრიგალი...

ჰყვებიან მთისას და ჰყვებიან ბარისას,
დინჯად და ლამაზად ჰყვებიან.
ნაბრძოლი კაცები — უხსოვარ ჟამისა,
არავის არაფერს ჰყვებდნენ.

ეს წუთისოფელი მშვენივრად უწყიან,
არიან ყოველთა გამძლენი.
უნახავთ ომები და რევოლუცია,
ხანძრები, ნგრევა და ხანძრები...

ჰყვებიან, ჰყვებიან ყველაფერს უკლებლად,
ტკაცუნებს ფიჩხი და... გრიგალი...
არავინ არ იცის, როგორ დასრულდება,
როგორ დამთავრდება იგავი!..

1968 წ.

სიზმარი

გზაჯვარედინთან ამაყი ჩრდილი
ქორივით იდგა სინათლის გვერდით;
გარბოდა ქარი — თბილი და ფრთხილი,
მორს ჩანდა რაღაც უზომოდ თეთრი...

იმ სითეთრეში პატარა ღამე
ეკიდა ცაზე — ნახევი ღრუბლის;
სულ ახლოს იყო გულსავესე მთვარე
კეთილი, როგორც ღიმილი უფლის...

ხმა ჩამესმოდა წყნარი და მშვიდი,
ვით ლელიანში სიმღერა ქარის...
საიდან, როგორ? გამოჩნდა ხიდი
განათებული ბრწყინვალე მთვარით...

მთიდან გადმოდგა შიშველი დილა,
ცარგვალს დაენთო სხივები მკვეთრი...
გზაჯვარედინთან ფერმკრთალი ჩრდილი
უმნეოდ ეგდო სინათლის გვერდით.

1968 .

ხილულეთს ადგას დიდი ნათელი

უხილავ დროთა ტრიალებს მაქო,
არსად არ წყდება წამთა ძაფები...
ხან, როგორც ღადარს, ტკივილებს ვაქრობ,
..... ხან გამძაფრებით
ავეტოტები სივრცეს, ვით მალლობს...

ხან ვემზადები სულ სხვა დარდისთვის,
სულ სხვა შვებისთვის კვლავ ვიმუხტები...
ხან კი შენს წარსულს ისე განვიცდი,
..... თითქოს მუხლები
ანდა მკლავები მომკვეთეს უცებ!

ხან კი მოვდივარ, ვით უდარდელი,
..... ხან მიღმეთს ვუსმენ...
ხილულეთს ადგას დიდი ნათელი
და ერთ დროს გამქრალ ქალაქთა ქუჩებს
დაუვლის სითბო, ვით ჟრუანტელი.

1968 წ.

ბალახზე მკრთალი დაცოცავს ჩრდილი...

ბალახზე მკრთალი დაცოცავს ჩრდილი,
ტყეში ბრწყინავს თუ ღვივის ცისკარი...
ბავშვი, რომელიც მიჰყვება ბილიკს,
..... მთელი სიჩქარით
ერთ დროს გაივლის გზებს და ტრამალებს...

ყველას ამხნევებს ხვალის სახელი,
შენ ის მითხარი: — დღეს რას მპირდები;
ვერც კი მოასწრებ ფიქრის გამხელას,
..... მეც გავფრინდები,
როგორც ზღაპარში უცხო ფრინველი...

ბორჯი მკაცრია, უწყვეტად მიდის,
არავის ინდობს, არავის უსმენს...
მიერთგულებს თუ ჩატყდება ხიდი?
..... თავისას უსტვენს
ბორჯი და, მიდის, რიოშად მიდის!

1968 წ.

დამშვიდდი

დამშვიდდი... განა მართლა დაღამდა,
დამშვიდდი... მხოლოდ წვიმას აპირებს...
ისევ ავივლით ახალ აღმართებს,
..... როცა აპრილი
ბალახისფერად შეიმოსება.

დამშვიდდი... ჩვენი ლურჯი ლელენი
ინკრიალებენ წმინდა წვიმებით...
ჩვენი ღიმილი და სიმღერები
..... როგორც იმედი,
ქვეყნად არასდროს წარიხორცება!

ჩვენ ერთად ვივლით — ორი მდინარე,
მარტოობაშიც არ დავშორდებით;
ცა მოცრიატე — გამოიღარებს
..... და მზის ფოთლები
ტყეს ჩიტებივით შეესევინ.

დამშვიდდი... განა მართლა დაღამდა,
დამშვიდდი... მხოლოდ წვიმას აპირებს...
ისევ ავივლით ახალ აღმართებს,
..... როცა აპრილი
ბალახისფერად შეიმოსება.

1968 წ.

გადაკარგულან სადღაც ექონი

გადაკარგულან სადღაც ექონი,
დგას მყუდროება, მართლაც მეფური...
გაიდუმალდა თითქოს ბექობი
..... და უნებური
დადგა მონყენა — მიმწუხრის მსგავსი.

გვედება უხმოდ სიჩუმის ხავსი...
მთვარის კარავი ცაზე ქანაობს.
აღბათ ჩივიან მშობლები სახლში: —
..... „დაახანაო
შვილმა და“ ... შენზე დარდობს ორივე...

ჩვენი გულები კვლავ ვერ მორიგდნენ,
უხმოდ დავტოვეთ ბოლოს ერთურთი...
გავსილი მთვარე მოჩანს შორიდან
..... და, ვით ეფუთი,
არის ზღაპრული და იდუმალი...

1968 წ.

როგორც სიზმარი აუხდენელი

დღე-ღამის ტევრში ფიქრები ჩემი
მიმოიფანტნენ, როგორც მტრედები...
ქათქათებს თოვლი — თეთრი სიჩუმე
..... და, მახსენდები,
როგორც სიზმარი აუხდენელი!

გახსოვს? ვუსმენდით ერთად ნაკადულს
და შენი ხელი — მთრთოლვარე ზვირთი —
მეჭირა დიდხანს... მერე დაგკარგე...
..... დღეს, როგორც ტვირთი,
იმ დროზე ფიქრი დამაქვს ნვალებით!

ის ერთი ღამე — გრძნობის თავთავი,
წრფელი წუთების წვა და, წვიმები...
დანყებული გზა როგორ დამთავრდა,
..... როგორ მივედი
გაუგებრობის მრუმე სამანთან?

დღე-ღამის ტევრში ფიქრები ჩემი
მიმოიფანტნენ, როგორც მტრედები...
ქათქათებს თოვლი — თეთრი სიჩუმე
..... და, მახსენდები,
როგორც სიზმარი აუხდენელი!

1968 წ.

მოხუცის ფიქრი

დალამდა. მე ცის ღიმილი მსურდა,
დასაბამიდან სინათლე მსურდა.
ახლა თოვლს ვუმზერ ზენრად გაფენილს.
..... გზის დასასრულთან
მშვენიერდება სუყველაფერი.

დალამდა. მოდი, მომკიდე ხელი,
მზემ მიიძინა, მომკიდე ხელი.
რისთვის ტირიან ნეტავ ჩიტები?!
..... მიწის სახელით
აუნყეთ, მე არ დავიშრიტები.

თუმცა, ვით ფიფქებს, წლები მაფენდა
მოკლულ იმედებს, სევდას ნათელთა...
ჭკვიანი მზერა ირგვლივეთს უვლის,
..... გადასხვაფერდა
მამული — ჩემი უკვდავი გული.

დალამდა. მე ცის ღიმილი მსურდა,
დასაბამიდან სინათლე მსურდა...
ახლა თოვლს ვუმზერ ზენრად გაფენილს,
..... გზის დასასრულთან
მშვენიერდება სუყველაფერი.

1968 წ.

შენი დუმილი მოჰგავს მოლოდინს

შენი დუმილი მოჰგავს მოლოდინს,
ქარის ნახევი ფრიალებს ხეზე...
ვით ახალგაზრდა არქეოლოგი,
სადღაც დამარხულ იმედებს ეძებ.
ზოგჯერ პოულობ და... უცდი ქუხილს...
ხან გინუნებენ წვალებით ნაპოვნს,
ხან, ვით ნაჯახი — ჭადარს ან მუხას, —
გულს სიმძიმის ბზარავს და აპობს...
რეკავს საათი და... არ ღირს მოცდა...
მენამული მზე ტაატიტ ჩადის...
გესმის ჩურჩული, ვით დედის ლოცვა
და, სადღაც ტირის პოეტის ჩანგი!..
ეს ვინ დაეძებს დაკარგულ სატრფოს?
„ვაი, სოფელო!“ მოშლილო ფუძევ!
ამ სიჩუმეში ოცნებობ მარტო
და გასვენია სამყარო გულზე...
შენი დუმილი მოჰგავს მოლოდინს,
ქარის ნახევი ფრიალებს ხეზე...
ვით ახალგაზრდა არქეოლოგი,
სადღაც დამარხულ იმედებს ეძებ.
1968 წ.

წვიმა

თავის მხედრობით მოვარდა წვიმა,
მარბიელივით მოედო არეს...
ხეხილი, გზისპირ დამდგარი მწკრივად,
ტოტებით წურავს განუწულ ქარებს.
ჩამუქებულია გუმბათი ცისა,
როგორც თვალეხი შურიან კაცის...
მე კი... ღვთისნიერს ვუმაღლი ისევ,
უჟამო ჟამად გზას რომ არ ავცდი!
გზა ბევრია და ყველა მგზავრს იტევს,
ყველას გველვრება სანუთროს თქეში...

წყლებით გაჟღენთილ ღრუბლებს, ვით ფილტვებს,
კვლავ ფატრავს ელვა — ავდარის ეშვი!
მოწეულია ჟამი თვითგვემის...
დრო შეცვლილია... სხვა იყო წინათ...
და, როგორც ზეცის გრძელი თითები —
სივრცეს ჰკიდია შხვართალა წვიმა.

1968 წ.

ნუ იცდი...

ნუ იცდი...
ნანვიმარ ქუჩაზე მიმოდის ხალხი...
თუ იცი...
დაჭიმულია ყველა ზამბარა...
სიმშვიდე...
როცა ფიქრობენ — ხმაური არ ღირს...
სიშიშვლე...
ამაოა, ვერაფერს დაფარავ...

ქუჩა... რიალი...
არავინ იცის რისთვის გამოდის...
ადამიანი...
შეუცნობელი მატერია...
იალა...
კარგია გარეთ სალამოთი...
იარე...
გზა თუ არ აგერია...

1968 წ.

ყვითელი ქარვა ჩამოდის ციდან

რაულ ჩილაჩავას

ყვითელი ქარვა ჩამოდის ციდან,
ყვითელი ქარვა...
ვინც კი მეგობრებს ხშირად იცვლიდა, —
მე იგი არ ვარ!

დროის საკანში გამოკეტილი —
ოცნებებს ვარწევ...
იქნება წრფელი და ხმით კეთილი,
რასაც კი დავენერ...

უნდა ვიბრძოლო ჩემი მახვილით
მუდამ, — მარტომო...
თუ გაიგონო ჩემი ძახილი —
არ მიმატოვო!

მხოლოდ გამიგე, მხოლოდ მიცანი
ნაღდი მარჯვენით,
რადგან ვართ სულით შენაფიცარი —
დღიდან გაჩენის...

შურით არ ენთონ ჩვენი თვალები
ალარასოდეს!
და... ბედისაგან ნამუხთალები
მარად გვახსოვდეს!

ყვითელი ქარვა ჩამოდის ციდან,
ყვითელი ქარვა...
ვინც კი მეგობრებს ხშირად იცვლიდა, —
მე იგი არ ვარ!

1968 წ.

პოეტი

მზეზე ტირიან სისხლის წვეთები
და დაცემულთა ხეთა რტოები...
წმინდა ფიქრები — ჩემი ღმერთები,
ველარ ტოვებენ
ციურ საუფლოს.
თან იმედებით
ითვლიან წამებს...
მქისე ხმაური
და უდაბნოთა ცხელი სულები...
მე ვარ დერვიში, ვარ მოგზაური
და დრო სრულებით
ალარ მაშინებს.

ცხვანტი ქარები
სივრცესა შინა ვანსა პოვებენ
და მეგობრები — გზებზე მარები —
არ დამტოვებენ
მარტო და,
ვივლი, ვივლი ნიადაგ...
მერე დღეები მზისფერ ტოტებით
გამომიწვდიან სავსე ფიალას,
დავცლი და,
ისევ განვმეორდები.

1968 წ.

გურამიშვილის მონოლოგი

როგორც მერეხში წუხილი ყანის,
ისე ჩამესმის შენი ვედრება...
შენ გამზარდე და საჩინო მყავი
და ამაშენე მტრის წინ კედლებად.
ხან მტკიცედ ვიდექ, ხან ვინგრეოდი,
კვლავ მაშენებდი შენი ქვიტკირით;
ხან სისხლს მაცლიდნენ, ზოგჯერ ვმღეროდი...
ან გარდასულ ჟამს მწარედ მივსტირი!
გადაგვიჭირე შოლტი შენს ხარებს,
ახლოს გვაჩვენე მიუწვდომარეც...
ახლა იმ დღეებს შორით შევხარი,
როცა გიხილავ შენთვის მდგომარეს...
უფრო იშრომებს შენი ფუტკარი,
შენი ბჭეებიც დაიკოცნება,
როცა იქნები თავისუფალი,
როგორც ფიქრი და როგორც ოცნება...
კვლავ უძილარი შევხვდები სისხამს,
რადგან სანუთრო მექცა დილეგად...
შენი გულიდან ნაწური სისხლი
სხვის სხეულისკენ მიედინება!..
გადაგვიჭირე შოლტი შენს ხარებს,
ახლოს გვაჩვენე მიუწვდომარეც...
ახლა იმ დღეებს შორით შევხარი,
როცა გიხილავ შენთვის მდგომარეს!

1968 წ.

ამაოება

ტყვიისფერი ცა სიმძიმის მოჰგავს,
ფეთქავს ზმანება;
მესმის ჩურჩული გარდასულ დროთა
და, მენანება...

გამახსენდება ჟამითი ჟამად,
ვით წინაპარი,
ერთ დროს საამოდ ნათქვამი: — ნანა,
ტკბილი ზღაპარი...

დრო გვიხსნიდა და დრო გვიმაღავდა
სიბრძნის პოემას...
განუცდიათ და უთქვამთ მრავალთა —
ამაოება!

სივრცის ტოტებზე წლები ასხმულა
ლამაზ რტოებად...
არ აქვს საწყისი და დასასრული
ამაოებას!

ტყვიისფერი ცა სიმძიმის მოჰგავს,
ფეთქავს ზმანება.
მესმის ჩურჩული გარდასულ დროთა
და, მენანება!

1968 წ.

არ მიფიქრია ამნაირ დღისთვის

არ მიფიქრია ამნაირ დღისთვის,
არ მიფიქრია, ასე რომ მევლო...
შენ ისევ შორს ხარ, მე კი აქ ვიცდი,
გულსჩახვეულო დარდო და ცრემლო!
ეს ბოლო დროა, მოხშირდა წვიმა,
სარკმლიდან ვხედავ დანისლულ ჭადრებს;
ერთგვარად ვხვდები მიმწუხრს და დილას...
მე სხვანაირად ვფიქრობდი ადრე!
საიდან მოდის ეს უთანხმობა!
(უკვე იგრძნობა წვიმის ნელება...)
გითმოვ თანდათან... თუმცა დათმოვა
მე სიკვდილივით კვლავ მეძნელება!
1968 წ.

ცარგვალზე მიმოდის...

ცარგვალზე მიმოდის
უკვდავი ელიოსი, —
შუქი უშურველად უღვრია...
პატარა მამულში
პატარა გენიოსი
დადის და საუბრობს გულლიად.
1969 წ.

ირწევა მთვარე და...

ირწევა მთვარე და
კვლავ მოჩანს შორიდან
თეთრი ღრუბელი — ზოზინა ფარა...
ხვალის დღე უამრავ
საფიქრალს მოიტანს,
სიცოცხლეც რამდენ სატკივარს ფარავს!

შრიანებს სიჩუმე,
ვით სივრცის ზენარი,
ნისლივით ბოლავს ნასუნთქი ღამის;
ტბის პირას ძილფხიზლობს
ობოლი ლერწამი,
ჰკიდია ცრემლი — ციმციმა ნამი...

ქანაობს მთვარე და
კვლავ მოჩანს შორიდან
თეთრი ღრუბელი — ზოზინა ფარა...
ხვალის დღე უამრავ
საზრუნავს მოიტანს,
სიცოცხლეც რამდენ სატკივარს ფარავს!
1969 წ.

ისეთი მზეა...

განთიადის მზემ
ხეებს შუქი შემოაფრქვია,
ჩვილივით იძრა
მყიფე ტოტში პანია კვირტი...
იმ წმინდა რწმენის —
სიყვარულის სხივი აქვეა,
რომლისკენ ყველა თანაბრად ვილტვით!

ტყეების სუნთქვა
თან მოჰყვება ჩიტების ჟივჟივს,
ახალნალვიძარს
სიო
სველ ფრთას შარივით მოგდებს...
და...
შეუმჩნევლად
სადღაც ცოცხლობს ის ერთი შიში, —
გაჩენის დღიდან ყველას რომ მოგვდევს!

ისეთი მზეა! —
ჩვენი ყოფნა თითქოს ლაგდება,
თუმცა ყველაფერს
ეს ცხოვრება უცქერის მკაცრად...
ახალუხლები
წარმავლობას არად აგდებენ, —
აყოლილები ჭაბუკურ განცდას!

1969 წ.

ვზივარ ბექობზე...

ვზივარ ბექობზე
თუ ურჩხულის ზურგზე ვისვენებ?
თითქოს იძვრის და, მაკრობს ბექობი...
ნანვიმარი წყლით
ხეობები უბეს ივსებენ
და იშლებიან
ციცაბოზე მათათა ექონი!..

თავზე მამხია
სივრცე, როგორც თითბერის ქვაბი,
ვარ მომწყვდეული...
ეს თუხთუხი როდის გათავდეს?
და, ჩახვეულად
მაბზრიალებს სანუთროს ძაბრი...
ნეტავ, რამდენი
დარჩა კიდევ... განთიადამდე?
1969 წ.

ზოგს არ ეგონა...

ზოგს არ ეგონა
თუ ამდენ ხანს მართლა გაძლებდი,
მაგრამ კვლავ დგანან
ბჭეურღვევი შენი ტაძრები
და...
ისე გიჩანს
ხმიანობა ჟამთა წვიმების,
თითქოს გესმოდეს
შორეული ხმა წინწილების.
1969 წ.

მინდა გაუწყოთ ჩემი წუხილი

(ციკლიდან: — „სიზმრების სამყაროში“)

მინდა გაუწყოთ ჩემი წუხილი: —
ენაზე მადევს დრო-ჟამის ქუსლი...
მონუსხულივით ვუცდი უხილავს
და... ზამთრის ბუქი ტრიალებს გულში!
აჩრდილ-ლანდები დარბიან თვალწინ,
აგერ, უცნობი შენდობას ითხოვს...
ხან, როგორც ღვინით ავსილი ყანწი,
ვიღაცის ნებით ვიცლები თითქოს...
ხან კალმის ნაცვლად მანვდიან ეკალს,
უგულო კაცის ქირქილებს ლანდი...
მერე... ჩამესმის ზარების რეკვა,
და... სისხლის ტბორი უბეში ჩამდის!
უკეთურებას აკვანს ურწევენ
და... ნანგრევები ცად მიფრინავენ...
შენ კი მეძახი: — ნუ ხარ უმწეო,
თუ არ იღონე... მწარედ ინანებ!..
მინდა გაუწყოთ ჩემი წუხილი: —
ენაზე მადევს ვეება ქუსლი...
მონუსხულივით ვუცდი უხილავს
და... ზამთრის ბუქი ტრიალებს გულში!
1969 წ.

მინისძვრა იწყება ამაღამ!

ადექით! ადექით! სწრაფად და ამაყად,
გეძახით მთელიც და ნატეხიც...
იფხიზლეთ! მინისძვრა იწყება ამაღამ,
ადექით! ადექით! ადექით!
ბედიტად მდუმარებს ზღვის ფსკერი, მთის უბე,
განსაცდელს უჩუმრად ამხელენ...
დღეებს გარდასულებს თუ გადათიბულებს
გახედეთ, ტკივილით გახედეთ!

იფხიზლეთ! პრიალებს პირბასრი სახნისი,
ყველაფერს გულცივად გადახნავს...
ადექით სწრაფად და ილოცეთ სახლის წინ,
მინისძვრა იწყება ამაღამ!

1969 წ.

ღამე. კოშმარი. დედა.

- ისევ მარტო ვარ, დედა, შიშის დაფარვას ვცდილობ...
- შენი გული რად კრთება, რა გემართება, შვილო!

- რა გქნა, არ ვიცი, დედა, სიცოცხლესავით თბილო...
- შენს თავზე ეს რა ხდება, რა არ გასვენებს, შვილო!

- ყოველლამ ვხედავ კოშმარს (რად არ მაძინებ, ძილო!)...
- შვილო, გაუძელ დრო-ჟამს, მამით ობოლო შვილო!

- რა მემართება ნეტავ, რალამ დამრია ხელი?..
- ვაი, მოგიკვდეს დედა, შვილო, ყოფნა გაქვს ძნელი!

- ყველაფერს ვიტან თმენით, ხან ვეძალები ღვინოს...
- გახსოვდეს საქმე შენი და არ დამლუპო, შვილო!

- ყოველლამ ვხედავ კოშმარს (რად არ მაძინებ, ძილო!)...
- შვილო, გაუძელ დრო-ჟამს, შენ შემოგველე, შვილო!

1969 წ.

რალაც შეიცვლება...

რალაც შეიცვლება, რალაც გათავდება,
დროც მიიწურება
და, მეც გაგიქრები...
უცნაურის მოლოდინში ნელ-ნელა ღამდება
და გზისპირ
მაღალი ხეები ფიქრობენ...

შენი ადრინდელი მიჭირავს წერილი,
ვითარცა სევდა ყვითელი ფურცლის...
როდი ვიჯერებ მალემრწმენივით
ყველაფერს...
მხოლოდ ვისმენ და... ვუცდი!

ყველას გვენატრება ნათელი სიმაღლის,
აგერ,
მოყვასი ილბალზე ჩივის...
და, როგორც სურნელი დაღვრილი ინანთის,
სივრცეში ვრცელდება საღამოს ჩრდილი...

ვიცი, უსათუოდ რალაც გათავდება,
რალაც შეიცვლება
და მეც გაგიქრები...
უცნაურის მოლოდინში ნელ-ნელა ღამდება
და კაცებივით ხეები ფიქრობენ...

1969 წ.

არ დამთავრდება ჩემი ზღაპარი

არ დამთავრდება ჩემი ზღაპარი
განთიადამდე... გქონდეს იმედი...
ოღონდ იჩქარე... ნუთებს გაპარულს
ნუ დარდობ, თორემ დაიჩრდილები...

შენც მოასწარი, მიდი, რაც არი!
ეს ღამეული დარდი გათავდეს!
ნუ გეშინია, ჩემი ზღაპარი
არ დამთავრდება განთიადამდე!
1969 წ.

ტვირთივით მიგაქვს ცოდვები ძველი

ტვირთივით მიგაქვს ცოდვები ძველი
და წელმოხრილი მიჰყვები შარას...
თრთის და ციმციმებს ბალახი სველი —
მიცვალეულთა ნატირალს ფარავს.

ჩამოეკიდა ცარგვალზე ძერა —
ღამის ნაფლეთმა ფრთები გაშალა...
ტვირთივით მიგაქვს ცოდვები ძველი
და წელმოხრილი ადგიხარ შარას!
1969 წ.

აცელავს დილა ღამეულ ჩრდილებს

აცელავს დილა ღამეულ ჩრდილებს, —
დღე-ღამე ერთუროს ნამით შეხვდება...
იმედნეულად შეკრთება ვინმე,
მზეს ლოგინიდან შვებით შეხედავს.
დაავიწყდება ზუზუნის ტყვიის...
ცა იშრიალებს მზისფერ ალვეზად...
კაცი — მიკრული ლოგინს და ტკივილს —
მზის დაბადებას მიესალმება.
დაისხამს ღვინოს, უთქმელად დალევს
და შეუდგება მკლავებში ძალა...
მზე ჩამოკიდებს ნანატრ სინათლეს
ყველას სარკმელზე, ვითარცა ალამს!
1969 წ.

მოხუცის ლანდი...

ბავშვი უმზერდა ჭკვიანი თვალით
კერას — უეცრად გაფოთლილ ასკილს.
ღვიოდა ცეცხლი, ბრწყინავდა ალი
და ბნელში ქოხი მოჰგავდა ვარსკვლავს.

გულმინურვილად მღეროდნენ „ჩელას“,
გამოღებული იცდიდა კარი.
ღამეთა ტევრში, ვით თუთარჩელა,
იმედად ენთო ციაგი ხვალის...

მან უსასრულო აზრით და ფიქრით
წვალეებით განვლო მრავალი წელი...
ბოლოს გამოჩნდა სივრცეში ხიდი —
უტყუარი და სანახად ვრცელი.

წამოიზარდა მწუხარე ქოხი,
სივრცეს მოედო, როგორც თქმულება...
და სოფლის გზაზე ბერმუხის ჯოხით
მოხუცის ლანდი მიფათურებდა.
1969 წ.

იმ ერთი დღისთვის...

ზოგჯერ ვიქნები მონყენილი, ხან — კმაყოფილი,
არ შემშურდება სიმაღლე და სიკეთე სხვისი.
ცხოვრების საგზლად
სულ პანია პურს ვიმყოფინებ,
ოღონდ გამხადე იმ ერთი დღის მომსწრე და ღირსი...

მე — ცვარნანვეთარ ბალახივით გავიციმციმებ,
ახალ სტრიქონებს
სხივებივით მოგიტან უბით.
და როგორც ხარი,
ქედს შევუდგამ ყველა სიმძიმეს,
და შენს ტარიგად მზად მექნება გული და შუბლი.

მზად ვარ,
შეგნირო ყველაფერი დაუფიქრებლად
და არ შევეკრა ქვეგამხედვარს, ფლიდს და უნდობარს...
იმ ერთი დღისთვის,
იმ რწმენისთვის, როცა იქნება
დიდი სიმღერის დაბადება და... მზებუდობა!

1969 წ.

მაინც მახარებს მოსვლა მატარებლის

მომეცით მთის ჰაერი და მთის წყალი,
ვით სიხალისე სანატრელი...
არ ველოდები თუმცაღა არვის, —
მაინც მახარებს მოსვლა მატარებლის...

მოდით, ჭიქაში ჩამისხით მზე —
დაუყვედრებლად რაიც მერგება...
ახლა სინანულით გავცქერი გზებს,
დრო სიჩუმისკენ მიმერეკება!

ნუ გამაყოლებთ ჯერუთქმელ წუხილს...
ამ სანუთროში, ვიცი, რაც მეკუთვნის, —
ის მაინც ჩემია: — აჩრდილი რუხის
სადაც არის და რასაც ეყუდვნის!

მომეცით მთის ჰაერი და მთის წყალი,
ვით აღმაფრენა სანატრელი...
არ ველოდები თუმცაღა არვის, —
მაინც მახარებს მოსვლა მატარებლის...

1969 წ.

ჭისმთხრელის მონოლოგი

ჩემი ცხოვრების ნახევარი მე მინაში ვარ,
რათა დამაშვრალს ვუწილაღო კამკამა წყალი;
წუთისოფელში მრავალგვარი გზები ნაშლილა,
მაგრამ უკვალოდ არ გამქრალა ჭისმთხრელის კვალი, —

იღებენ, სვამენ... მზე ეწურვის მარჯვენას ჩემსას,
თითქოს, მწყურვალთა მარწყულებელს, მეზრდება მხრები...
თუკი ხანდახან აღმომხდება დაქანცულს კვნესა,
რა ვქნა,
მძიმეა ცხოვრებაში ჭისმთხრელის ხვედრი!

ვით გაფრთხილება, მე სიღრმეში მომყვება შიშიც,
უკანდახევას არ მანებებს ჯიუტი ჯიში...

ისევ და ისევ დაჟინებით ჩავდივარ ქვევით,
მესაუბრება მდუმარება მინის და ქვების...

ვიცი, ამაოდ არ ვირჯები და აღარ ვწვავლობ,
სიღრმეებიდან მე ამომყავს სიცოცხლის წყარო...

ვით საამაყო გამარჯვების ნათება მკვეთრი,
აგერ, მინიდან კვლავ მოჟონავს ცივცივა წვეთი!

1969 წ.

მე მეცოდება ის ხე, რომელიც...

მე მეცოდება ის ხე, რომელიც
დგას
სადღაც ტყეში,
გაზაფხულის მშვენიერ დარში
და, როგორც მამა —
ფერგადასულ ცარიელ სახლ-კარს,
ისე შეჰყურებს უფოთლო ტოტებს.

1969 წ.

ღელავენ ღღეები...

ღელავენ ღღეები —
დროის ტალღები,
დგანან ხეები ქორფა ფოთლებით...
შენ ჰგავხარ სიჩუმეს —
კივილით დარღვეულს,
მე კი — ჭრილობას ნვალებით მოთმენილს.
1969 წ.

რომ გითხრა ახლა...

რომ გითხრა ახლა — საიტკენ წავალ,
უნდა ვიცოდე — სიდან მოვედი...
შორს, კამეჩები — ბორცვები წვანან, —
რალაც ზანტური სიმყუდროვეთი...

იცოხნებიან ველები ჰაერს,
(რამ გაგაყუჩათ ასე, ქარებო?)
დუმილი მოჰგავს ხმაურის „ჰაეს“
და იძირება ბინდში გარემო!
1969 წ.

მოდ, დაუჯერე მეგობარს უფროსს

ყური დაუგდე მეგობარს უფროსს,
დავლიოთ ის ღვინო, რომელიც გენებოს;
ყველაფერზე

გულახდილად
ვისაუბროთ,
უნაღვლოდ შევხვდეთ დღის გათენებას.

სევდა კვამლივით ცაში ადის,
ხან ნალვერდალზე მგონია ვწევარ...

ხან უცებ მეცვლება,
მეგობარო, ხასიათი,
ხასიათივით მერყეობს რწმენაც!

დარდი ტყვესავით გავაპაროთ,
სიამე მოვგვაროთ იჭვნიულს, გადაღლილს...
ზოგჯერ ისეთ რამეზე ვლაპარაკობთ,
რაც სალაპარაკოდ თითქოსდა არა ღირს!

მოდ, დაუჯერე მეგობარს უფროსს,
გული ამინდივით მივუშვათ ნებაზე...

მოდ,
ყველაფერზე
გულახდილად ვისაუბროთ
და... მერე ვიფიქროთ გათენებაზე!

1969 წ.

უხილავ ხაზებს...

უხილავ ხაზებს თითებივით ვავლებ,
(ღვარს მოაქვს უხვად ქვიშა და შლამი...)
ო, რა ძნელია მხიარულს ჰგავდე, —
როს საამისო არ გიდგას ჟამი!

1969 წ.

ნაფელა

რამდენი ვეაჯეთ, რამდენი ვეფერეთ,
მაინც არ ისმინა მრისხანე ნეფელემ.

ღრუბელთა ჩარსავით შემოსა არენი,
წვიმები... წვიმები... შლეგი მდინარენი...

— ნეფელევ, გენუკვით, მუდარას ვუნდებით;
გვეყოფა, გვეყოფა, გვეყოფა — ღრუბლები!

არ გვინდობს ავდარი, ვით დრო გამწირველი...
უნწყვეტი წვიმები... წვიმები... წვიმები...

რამდენი ვეაჯეთ, რამდენი ვეფერეთ,
მაინც არ გვისმინა მრისხანე ნეფელემ.

1969 წ.

ბაზალეთის ტრაგედია

„და შეიბნენ ბაზალეთს, ფიცხლად, ასრე რომე
არა დარჩა კაცი, რომ არ დაიჭრა და
მრავალნი თავადნი დაიხოცნენ“.

„ქართლის ცხოვრება“

|

ვარ განძარცული იმედებისგან და ვიხედები
ცისკენ ამაოდ...

სისხლი ალაზნად მიიტბორება

და ჩემს სხეულში ყრუდ ხმიანებს ზვირთები ცხელი,
ბნელში უმხედროდ ჭიხვინებს ცხენი და პატრონს უხმობს
ველური გრძნობით...

მე ვერ ვცნობილობ საკუთარ შვილებს,

ხოცავენ ერთუროს

და ვიკვებები შვილების ხორცით.

II

თვითონ უფალმა დაუტევა ფეშქაშად ყორნებს
ჩემი გული და ჩემი სხეული
თუ ჩემს მოყმეებს დაერია სიგიჟის ღვართი?
საკუთარ ხმლებზე წამოგებულნი —
წვანან ველებზე —
სამზეოსკენ ზურგმიქცეულნი...
და, შემოგარენს ჯანღივით აწევს
მათი უიღბლო სულის წუხილი
და ტრაგედია!

III

ახლა არ ვიცი რომელს ვეაჯო,
ანდა რომელი ავაცილო მკაცრ განჩინებას
მომავალ დროთა,
რამეთუ ყველა შვილია ჩემი,
თუმცა მტრებივით ხოცავენ ერთურთს;
ჩემი სახელი დროშასავით უჭირავთ მაღლა
და გულში
არც ერთს არ ჰქონია ღალატი მშობლის!
იბრძვიან ჩემთვის, ძმათა შორის ტრიალებს ხმალი...
და თვით არ ვიცი, უფალო ჩემო,
ვინაა ახლა გონდახშული
ან თვალხილული.

IV

**„აქა მეგულების დადუმებად, რომელ
სალმობიერსა მიუთხრობ ტკივილითა
გულისაითა“.**

„ქართლის ცხოვრება“

მიმოიხედონ, ყოველ მტკაველზე
დადის უჩუმრად სატანის ლანდი
და ეუვნებივით აჟღერიალებს სიკვდილის ცელებს.
მიმოიხედონ,
თანდათანობით მითხრიან მიწას,
რომ გამგუდონ და ჩამასვენონ,
ცოცხლად დამმარხონ,

რათა ამქვეყნად
არ ჰგებდეს სახელი ჩემი.

მიმოიხედონ და თუ აქვთ გონი,
მყისვე იგრძნობენ
მოახლოებულ აღსასრულს ჩემსას...

ვით დღის ნათელი შელამებულზე,
მე ვინურები, ვიცლები და მელევა ღონე.
ჩემი შვილები
არ ინდობენ ერთმანეთს ნუთით,
პირმოთნეობით იმარჯვებს მტერი
და მალავს ნილაბს
ჭკვიანურად,
წინდახედულად...

V

კაცი — გვემული მოძმის ღალატით,
გამოდის ღამით ტანჯული სახით,
ზენაარს უთხრობს თვის აღსარებას: —
„მამულისათვის დავთმე ყოველი,
შვილი, ოჯახი და სიცოცხლე ტკბილსასურველი
და ნუთუ ესეც შეცოდებად დაინერება,
უფალო ჩემო!..“

VI

და ასე — ორფად მიკვდება გული,
და ცოდვა-მადლით ვდგავარ გზაზე
მხრებში მოხრილი —
მე — დაქცეული შვილების ხმლებით...
ახლა არ ვიცი ვინ გავამართლო
ან ვის ვარგუნო ჯოჯოხეთი — სულის საღმობა,
რამეთუ ყველა შვილია ჩემი
და არც ერთს გულში არ ჰქონია
ღალატი მშობლის!

1969 წ.

როგორ მიიღტვის ჟამი...

როგორ მიიღტვის ჟამი,
რა უსწრაფესი ფრენით...
ტრფიალის ტკბილი შხამი
და, ოცნებანი შენი —

საით წავიდნენ, საით,
რად იყურები წყენით...
ჩავლილა ოცდასამი
(მოუსვენარი) წელი.

გახსოვს სახელი ბევრი,
შენ ვისაც სცემდი თაყვანს;
ზოგი, ვითარცა მტვერი,
ჟამთა ბურუსებს გაჰყვა;

ზოგი დათესილს იმკის,
ზოგს დრო აწვალებს მკვეთრი
და... არაფერი გიკვირს,
თუნდაც იხილო ღმერთი...

წვიმები... ქვიშა... შლამი...
და, უთვალავი ფერი...
როგორ მიიღტვის ჟამი,
რა უსწრაფესი ფრენით!

1969 წ.

**ციკლიდან: — „გალოპანი სიყვარულისა“
ბედისწერა**

(რ-ს-ს)

ჩემს ოთახში
ყორანივით შემოფრინდა მწუხრი,
სადღაც ქარი
ტკივილივით შეეჭრება მერქანს...
სიბნელეა
გარშემო და ვერ გივიწყებ წუთით,
მინდა ვიყო
არსაკიძე, შენ შორენა გერქვას.
მექნებოდა
შთაგონება ძიების თუ შექმნის,
მიუშცდარად
გავტყორცნიდი სიყვარულის ჰოროლს...
ალიმართოს
ქვეყანაზე სიტყვა, როგორც ძეგლი,
მერე თუნდაც
მარჯვენასთან თავიც მომაშორონ!
ჩემს საფლავთან
იტირებდა დაქანცული შველი,
დღეს რამეთუ
ადამიანს გაუმკაცრდა სული...
თუკი სხეულს
გამითბობდა მე ცრემლები შენი —
დასაწყისი
იქნებოდა ჩემთვის დასასრული.
ჩემს ოთახში
ყორანივით შემოფრინდა მწუხრი...
(დღეს იყავი
მომწუხებელი, ვით შორენას მზერა...)
სიბნელეა
გარშემო და ვერ გივიწყებ წუთით,
ვგრძნობ წინასწარ —
რას მიქადის ჩემი ბედისწერა!

1969 წ.

რა გინდა მეტი!

(რ-ს-ს)

დადიხარ, ცქრიალებ, კისკისებ, მღერი,
შენია, შენია ნათელი ფერი!

მე ღამე ვირგუნე, დავდივარ კენტი...
რა გინდა!
რა გინდა!
რა გინდა მეტი!

მიჭირავს სანათი — კიაფა შუქი
და გულში გუგუნებს ტრფიალის ბუკი!

ყოველ წამს, ყოველ წუთს გვაშორებს ბედი...
რა გინდა!
რა გინდა!
რა გინდა მეტი!

თითქოსდა როკავენ მაღალი მთები,
ზეიმობ შენ და... მე განზე ვდგები.

მე — შენი მორჩილი, შენ — ჩემი ღმერთი;
რა გინდა!
რა გინდა!
რა გინდა მეტი!

1969 წ.

იდუმალუბის შეცნობას ვლამოვ...

(რ-ს-ს)

მახურავს ზეცის მთრთოლვარე კალთა
და ყვინჩილობენ სალამოები...
კვლავ ვინურები მოთმენის კართან
და შუბლზე მაზის დამლა დროების...
კვლავ ილენება სანუთროს კალო,
წუთები მძიმედ მოილალება...
იდუმალუბის შეცნობას ვლამოვ —
შენში უჩუმრად რომ იმალება.

1969 წ.

წავიდნენ დღეები...

(რ-ს-ს)

წავიდნენ დღეები, შორს გადაიკარგნენ,
დატოვეს ხსოვნათა ძვირფასი განძები...
იმ ნათელს, მგონია, ვერასდროს მივაგნებ,
ზედიზედ ტყეებიან ციური ანძები...

თურმე დასაბამი ყოფილა ზღაპრიდან,
ზღაპარში მთავრდება შუქიც და ბურებიც...
დრო უზრუნველობის გაქრა თუ გაფრინდა
და ზრუნვამრავალი გზად მივეშურები.

მითხარი: — ვით შევძლო, ისევ რომ მიყვარდე,
როს რწმენის გადატყდნენ მაღალი ანძები...
წავიდნენ დღეები, შორს გადაიკარგნენ,
დატოვეს ხსოვნათა ძვირფასი განძები!

1969 წ.

ნამო, სანამ გული გვერჩის...

(რ-ს-ს)

„განა გიცდის სიყვარული, ადგება და წავა!“
გ. ლეონიძე

მიმოაფრენს ქარი წვიმებს
და სცემს გზაზე მავალს;
მარჩხა წყალი ვის აშინებს?
ან ზღვაზე ვინ გავა?
ანკრიალებს ქარი წვიმებს,
დაჰქრის განდაგანა.

საწიერზე ჩანს აპრილი, —
თითქოს მოსიზმრებით...
სიყვარულის ჭაშნაგირი
ვინ თქვა გონფხიზელი?
გაზაფხული გვიცდის ტყეში,
ვით მარქაფა ცხენი.
ნამო, სანამ გული გვერჩის —
თონესავით ცხელი.

ნამო, თორემ შემოდგომა
მოფრინდება ჩქარა,
მოგვწყინდება გზაზე დგომა,
იშრიალებს ჩალა...
მზე, მთის წვერებს მიფარული,
გამალებით ჩავა,
„განა გიცდის სიყვარული,
ადგება და წავა!“
სურვილების შემოკვდომას
დრო უკვალოდ ჩქმალავს...
ნამო, თორემ შემოდგომა
მოფრინდება ჩქარა!

1970 წ.

მახსენდება სანახები...

(რ-ს-ს)

მახსენდება სანახები: —
გზები, მთები და, ტყიბული...
ჩემი ფიქრის ბალახები
მისი მზერით გათიბული!

ისევ ჰყვავის მზის ყვავილი,
მოვა ჟამი გასახარი...
ჩემი ნმინდა სიყვარული
გულში ცოცხლობს, ვით ზღაპარი.
1970 წ.

ტრიოლუტი

(რ-ს-ს)

მოითმინე. გადაივლის ღამეული წვიმა,
მერე ერთად გავიაროთ, ჩვენც დავტოვოთ კვალი,
ჩვენც ავანთოთ სიყვარული სიყვარულის წილად...
მოითმინე, გადაივლის ღამეული წვიმა,
კვლავ ვიხილავთ სანთიერზე მანათობლის ბრწყინვას;
ცისიერით განათდება ნალვლიანი თვალი...
მოითმინე, გადაივლის ღამეული წვიმა,
მერე ერთად გავიაროთ, ჩვენც დავტოვოთ კვალი.
1970 წ.

რაც ნახვედი...

(რ-ს-ს)

რაც ნახვედი, არ ბრუნდები, რა ვიღონო,
ფიქრებს ველტვი აშარიანს...
მინდა ისევ, მინდა ისევ გავიგონო, —
როგორ გალობს მაფშალია.
გზაზე ვილაც გამილიმებს ნაცნობივით,
ალბათ უკვირს ჩემი მზერა...
მაქვს ჩონგური სევდის ხმაზე აწყობილი,
შენ არ გესმის ეს სიმღერა.
შენ არ გესმის... გულში კვდება ეს ჰანგები, —
მარტოსული ვღელავ ოდეს...
ზმანებაშიც გარბიხარ და... მეკარგები!
(ვერც გიპოვნი ვერასოდეს!)
ხოხობივით მზე ეშვება დასავალზე,
ცა რქით მიაქვს მქროლავ ირემს...
ცარიელი დამაქვს თოფი და სავაზნე
ხელმოცარულ მონადირეს...
ცის მინდორზე მიხაკები გაჩენილა,
დრო-ჟამს ველტვი აშარიანს...
რა უჩემრად სხვის ბაღჩისკენ გაფრენილა
ჩემი გულის მაფშალია!

1970 წ.

სხვამ დაასრულოს...

არც საწყალი ვარ, არც მარტოხელი
და არც ვკანკალებ ახლა წვეთივით...
შენთვის სხვა არის ბიჭი კოლხელი
და მე...
სიჩუმე...
მრავალწერტილი...
დრო დამემტერა დაუნდობელი,
ბჭუტავს სურვილი — ნაკლული მთვარე...
სხვამ დაასრულოს ის გზა, რომელიც
მე დავინწყე და, ვერ დავამთავრე!

1970 წ.

გაუგებრობა

გაუგებრობის გვთიშავს კედლები
და, მაინც ვფიქრობ: — გავიგებთ როსმე?
გარეთ სხივები, როგორც პეპლები,
დაფანცქალებენ ტოტიდან ტოტზე!
1970 წ.

ახლა ჟამივით...

ახლა ჟამივით
უსამანო სიმღერა მინდა...
ცამ გადმოფინა
ალიონის შრიალა თმები;
ამოდის მზე და
სილამაზე ზეიმობს მინდვრად,
ამოდის მზე და
საგალობლებს გალობენ მთები.
1970 წ.

ის მიდიოდა...

ის მიდიოდა ხელჯოხიანი,
ერთ დროს მავალი ლაღად, უკადრად...
და, თქვეს მგ ზავრებმა ხმანაღვლიანად:
— აი, ის ქალი პოეტს უყვარდა!
1970 წ.

შეყვარებული ღმერთის ტოლია

„მასში, ვისაც უყვარს, მეტია
ღვთაებრივი, ვიდრე მასში, ვინც
უყვართ.“

პლატონი

(ძვ.წ.V-IV)

შორით ჩამესმის მზის სიმფონია,
მწიფე ფიქრებით ვარ დახუნძლული...
შეყვარებული ღმერთის ტოლია,
მაგრამ... გრძნობასთან არის უძლური.

დაე, ტკივილმა გული დასეროს;
უღვთოდ ფარავენ სამზერს ჩრდილები...
აღბათ, ღვთიური ჩემშიც არსებობს,
რადგან სიყვარულს ვემორჩილები.

ცად მოქარავენე ჩანან ღრუბლები
და მოლოდინში ნელა ღამდება...
როცა დრო მოვა და მოვდუნდები,
მაშინ ტკივილიც დამიამდება!

ჯერ კი... ვერავინ გამაქილიკებს, —
ძველ მიჯნურებთან ვარ წილნაყარი...
დიდ გზისკენ მიდის წმინდა ბილიკი
და ქვეყნად ივლის, როგორც ზღაპარი.

უკვე არ მესმის მზის სიმფონია,
ღამემ დაფარა ჩემი კუნძული...
შეყვარებული ღმერთის ტოლია,
მაგრამ... გრძნობასთან არის უძლური.

1970 წ.

მზის ეკლესია

დიდხანს რეკავდა, დიდხანს ფხიზლობდა,
გზად სასოება დაუთესია
და სავსე იყო ცით და სიზმრებით
ჩემი პატარა მზის ეკლესია.

წვიმა მღეროდა თუ თქარუნებდა, —
მუდამ ისმოდა ჩუმი გალობა
და ლულუნებდა თვითონ ბუნებაც
შენს სიმართლეს და წარუვალობას.

და დამყურებდი მუდამ ზემოდან,
დამქონდა რწმენა, როგორც უღელი.
შენზე ვფიქრობდი, შენი მჯეროდა,
შენ გიჩოქებდი ქედმოუხრელი.

ბოლოს დამტოვე, გაქრი სრულებით
და საძვალენი ჩუმად კვნესიან...
დავრჩით მარტონი, უერთგულესნი
მე და მდუმარე მზის ეკლესია.

1970 წ.

რამ მომაგონა...

რამ მომაგონა ვიწრო შუკებში
ღრუბელივით მოზოზინე
სოფლის ნახირი,
რომელიც ჩემი ფიქრების ტევრში
შემოდის, ბლავის, მიყურებს, ბლავის
და ეძებს, ეძებს შრიალა ბალახს...

რამ მომაგონა გამურული
თხმელის ნალია,
მოხუცი კაცი —
დღე და ღამის ვერმემცნობელი,
რომელსაც წლები
ვაზებივით შემოხვეოდა;

იმ კაცის, მართალი კაცის
მოსაგონარი დავლით, ძმაო!..

გაქარულ გულში იცრემლება
ხსოვნის სანთელი
და ალერსივით თბილია ისევ
ჩემი მამულის ნათელი ზეცა.

1970 წ.

მიაქვთ ყოველი...

„ვითარ ცნა მეფემან (რუსუდან) მოსვლა
სულტნისა... წარვიდა ქუთათისს...
... მოაოხრეს ტფილისი, ინყეს რბევად...
ხოცვად და კლვად... ქართლს და თრიალეთს,
ჯავახეთს... სამცხეს და ტაოს...“
„ქართლის ცხოვრება“

რუსუდან! სისხლით
დამენყრილა მთელი ხმელეთი,
რას ინყევლება,
იმუქრება დრო მოჟამული.
მიდიხარ, შორით
იმედივით ჩანს იმერეთი,
რამე იღონე! —
გათელილი გიხმობს მამული...

მიაქვთ ყოველი...
ცაც ნაილონ იქნებ, მდიდარი —
თავის ღვთიური
მშვენებით და სისადავეთი...
მტერი ზვაობრობს —
ვერაგი და მოურიდალი
და... სამარეში
ვერ ისვენებს დიდი დავითი.

1970 წ.

დაღამება

აინელება კვამლი ბუხრიდან,
მზე მიატოვებს ქვეყნის კიდეგანს
და ნაბოლარა სხივი მწუხრისა
მენამულ ცაზე დაეკიდება.

დღე მიიძინებს მაშვრალ კაცივით,
მიჩუმდებიან ტყეში ქარები...
წუთით შეწყდება გზა დამქანცველი
და აყვავდება გზა მდუმარების.
1970 წ.

ჟამი ჩქარობდა — მინყივ მბრუნავი

მზემ გლესს კეთილი ძილი უსურვა
და მიეფარა თვალთა სანთიერს.
წამოეზარდა ტოტი უსურვას
და ვარსკვლავებმა მაღლა ასწიეს...

მერე მოვარდა ქარი ხმიერი
და გამორეკა ტყიდან ყველა ხე...
არსად არ ჩანდა ძეხორციელი
და უჩინარი სხლავდა ვენახებს,

ჟამი ჩქარობდა — მინყივ მბრუნავი,
რომ მნათი ცაზე ამოეყვანა...
იდგა გლესი და ჭვრეტდა მდუმარედ
შეცვლილ სოფელს თუ შეცვლილ ქვეყანას.
1970 წ.

კვდება პოეტი...

„ექიმი მინდა,
ვით მეაბჯრე და ამხანაგი,
რომ სიკვდილს ხელთგან
გამოსტაცოს პოეტის ჩანგი“.

გალაკტიონი

კვდება პოეტი, პოეტი კვდება!
გუგუხნებს დრო და არავის ესმის,
რომ ამ მინაზე პოეტი კვდება,
კვდება სიმღერა და კვდება ლექსი.
რა შეუძლიათ ექიმის ხელებს
ან რა ილონონ სატრფოს თვალებმა?
პოეტი კვდება და მზეს და ველებს
აკლდება მისი იდუმალება.
მოირწევიან მკაცრი ჩრდილები,
კვდება პოეტი, როგორც მლოცველი.
სივრცე სავსეა ქარტეხილებით,
ბორჯის ხმაურით და მიმოქცევით...
კვდება პოეტი, პოეტი კვდება!
გვაფრთხილებს დრო და არავის ესმის.
პოეტი ითმენს და ჩუმად კვდება,
კვდება სიმღერა და კვდება ლექსი.
რა შეუძლიათ ექიმის ხელებს
ან რა ილონონ სატრფოს თვალებმა?
პოეტი კვდება და მზეს და ველებს
აკლდება მისი იდუმალება.

1970 წ.

ლექსი — ბუმერანგი

ფარფატებს ფიქრი, როგორც ფანტელი,
ვიღვნი და, შენზე განცდებს ვუნდები...
ან გამარჯვებით გაიფანტები,
ან პატრონს მწარედ დაუბრუნდები.

იქნები ჩუმი ანდა ხმოვანი,
ან იშრიალებ, როგორც ლერწმები;
მაგრამ მე მჯერა, ვით მათხოვარი,
შველას არავის შეეხვენები.

გამოშუქება ფერად-ფერადი,
წინსვლის დასტურად წვა და ხმაური...
ჩემი რწმენაა ლექსი — ბუმერანგი,
ჩემი ტკივილი და სიხარული.

1970 წ.

პატარა გოლიათო...

დღეს ყველა ღიმილი ღიმილი ჰგონიათო,
როცა ზოგ-ზოგებში ნაღველი კივის და...
ჩემო მეოცნებევ, პატარა გოლიათო,
ნეტავი შესძლებდე მორჩენას ტკივილთა!

1970 წ.

ერთხელ მესიზმრა...

ერთხელ მესიზმრა: — თითქოს მაღლიდან
დამყურებდი და სანთურს მიქრობდი...
იქნება მართლაც ფიქრად არ ღირდა, —
რაზეც ვწუხდი და რაზეც ვფიქრობდი...
თურმე ძახილი იყო ჩურჩული,
მზე ანათებდა, მაინც ციოდა
და ეჭვის ლანდი, როგორც ურჩხული,
შემომყურებდა და დამცინოდა...
იყო წუხილი განცდით დაღლილთა...
დღემდე მეგონა აღმა მივქროდი...
იქნება მართლაც ფიქრად არ ღირდა, —
რაზეც ვწუხდი და რაზეც ვფიქრობდი.
1970 წ.

ზეცას სერავენი...

ზეცას სერავენ თეთრი რაშები
და ტყეს ზღვასავით ამღელვარებს ქარი ხმოვანი...
უცებ განიხვნენ ცის სარაჯები
და მოქუხს წყალი — დანმენდილი და ოქროვანი.
1970 წ.

გზად შემხვდება სოფლის ქარი

გზად შემხვდება სოფლის ქარი, მოშრიალე, უჩინარი,
თბილად მომხვევს ხელებს;
გამახსენებს საქანელას ან ტოლებთან თამაშს ველად
და გზას გააგრძელებს...
აქ ვიხილე ტყის ფრინველი, მზის ამოსვლა საკვირველი,
ხმა პირველი მერცხლის, —
სიყვარული უნებური, გული აღუღუნებული,
როგორც შუაღამოს;
გადაშლილი ცა კეთილი, ურიოშო, მოწმენდილი,
ურისხველი სახით;
შეგროვილი ურმეული, დამაშვრალი გუთნეული,
მხიარული სახლი...
მე ვინც მიყვარს, — მისი მჯერა, წრფელი გული და მარჯვენა,
განაფული მზეში.
მინდა ვიყო იმ მზისხელა, გასაგები, ვით სიმღერა,
ვით ხალხური ლექსი...
გზად შემხვდება სოფლის ქარი, ცხვანტალა და უჩინარი,
თბილად მომხვევს ხელებს;
გამახსენებს საქანელას ან ტოლებთან თამაშს ველად
და გზას გააგრძელებს.

1970 წ.

გამთენიისას...

გამთენიისას მე დავტოვე სიზმრების სახლი,
გზა-გზა ვაგროვე
სიხარულის თეთრი მარცვლები,
ავიყოლიე ფანტელა ნისლი,
წინ გავიფრინე ღულუნა ქარი
და ვახშიანე შიშალების მყიფე ტოტები.
...
გამთენიისას მე დავტოვე სიზმრების სახლი.

1970 წ.

ღამურა

მახსოვს: ხმიანი ნაბიჯებით
გზას ვალვდივდი,
რალაც აფრინდა, უნებურად
შიში ვიგრძენი;

როს მოვიხილე მკვეთრი მზერით
სივრცე, გზანვრილი...
ვნახე: — ღამეში მიფრინავდა
ღამის ნაწილი.

1970 წ.

გადინევიმა...

გადინევიმა
და მიყუჩდა ქარი ხმიერი,
სანაპიროზე
მზე დაჰყურებს კრიალა ქვიშას...
წვიმების შემდეგ
ისე ნათობს თვალსაწიერი,
თითქოს სამყარო ხელახლა იშვა!

1970 წ.

რა სიჭრელეა, ქალაქო ჩემო!

საიდან გაჩნდა ამდენი ფერი,
რა სიჭრელეა, ქალაქო ჩემო!
ეს გაზაფხული დადის და მღერის,
ნმინდა ლაჟვარდი დაცურავს ზემოთ...
რა სიჭრელეა, ქალაქო ჩემო!

ხელში მიჭირავს ავსილი თასი,
შარმანდელ ღვინოს ვუსინჯავ გემოს.
და სანახები — სიზმრების მსგავსი —
ნაირფერებით ბრწყინავს და ზეობს...
რა სიჭრელეა, ქალაქო ჩემო!

ზეცაზე არ ჩანს ნაფლეთი ღრუბლის
და მიწის მკერდზე შრიალებს მდელი...
მიყუდებულა ნაბრძოლი შუბი...
ურიცხვი ფერი ღუის და ფერობს...
რა სიჭრელეა, ქალაქო ჩემო!

1970 წ.

ჩამოტყდა ტოტი

ჩამოტყდა ტოტი,
დაესვენა მიწაზე ნელა,
ახედა სევდით
სიმაღლიდან მაცქერალ ტოტებს.
აღმოხდა მღურვით: —
ჩემს ტკივილებს გაიგებთ ყველა,
ჩემთან, მიწაზე,
უნებურად ჩამოხვალთ ოდეს!

1971 წ.

სიხარულს, ნუხილს თუ გალალეხას...

სიხარულს, ნუხილს თუ გალალეხას —
ყველას გვირიგებს დრო და ბუნება.
და მოდის ღამე — სივრცის ნალველი,
ცა იკუმშება და იბურება.

შევეხიზნებით სახლებს უმაღვე,
თან მოგვდევს შიში არგათენების
და ჩვენ სანოლზე ვწვებით მდუმარედ,
გვაქვს დაწყობილი მკერდზე ხელები.

აუხდენელზე უხმოდ ვოცნებობთ,
გულის ნუხილი კვდება გულშივე...
მზის ამოსვლისას ისევ ვცოცხლდებით
და... ვუბრუნდებით ზღაპარს გუშინდელს.
1971 წ.

შენი სიტყვა ქართული

შენი სიტყვა ქართული, დარზე უსადარესი,
სახიერი აზრითა;
აკენის ჩუმი გალობა, დედის თბილი ალერსი
ახალ მწვერვალს აზიდავს.
გქონდეს სავსე სოფელი, განსჯა მიუცდომელი,
გყავდეს შვილნი გამრჯენი, —
ზენაარის კურთხევით: — ჭერი ნაჩუქურთმევი
დიდოსტატის მარჯვენით.
ქება ქართულ ენისა, დიდებაი ერისა —
შუქად ანთებს ნკვარამეთს.
შრიალებდეს მინდორი... რწმენად გენთოს დიდგორი,
არ გინატრებ სხვა რამეს.

1971 წ.

ჟამი სასოებისა

გადაიკარა. დღეა სალბუნი,
ლამისფერ ხნულზე იკეცება სპეტაკი სხივი;
ცა — განაბული,
მინაში თესლი ფრთხილებს, ღივის
და თვლემს იმედი — სახვალოდ გადამალული.

ვარ შეფარული დღეების ტყეში,
მზე მაზის მხარზე განაფული — ჟღალი მიმინო,
როგორც ნუგეში,
აქეთ ისწრაფე, მოძმის ღიმილო,
რომ არ გავება მარტოობის აბლაბუდეში.

ფხიზლობს ავაზა და მსხვერპლს მოელის,
ლელიანებში თუ ბუჩქნარში ყუჩობს მელია —
მიუცდომელი!
სვავები ველებს კვლავ გასცქერიან...
დასაბამიდან ასე მიდის ნუთისოფელი...

მე კი მახარებს ეს დღე — სალბუნი
და წყლის სარკეზე ასხლეტილი სალუქი სხივი,
ცა — განაბული,
მინაში თესლი, რომელიც ღივის
და სასოება — ხვალის სკივრში გადამალული.

1971 წ.

თვალსაწიერზე მოდგა ღრუბელი...

თვალსაწიერზე მოდგა ღრუბელი,
ჩამოივარკა, ჩემკენ მანძილს ნელა ამოკლებს...
არ დავბრუნდები!
გულისგულიდან იაიებს შენთვის ამოვკრეფ,
რათა სიმღერას ახალი მზის ხიბლი ამოჰყვეს...

ჩაშლილა ნამჯა თუ ნაწვერალი,
ოქრორეული ირგვლივითი ჩანს და, მდუმარებს...
ელავს მწვერვალი —
გუშინ ქარებმა აწყვეტით რომ გადაუარეს, —
კვლავ დგას ურყევად და, გაუძლებს ალბათ უარესს!

გარემოებით გაოგნებული —
დღეს, ბენვის ხიბზე, აჩრდილივით ფრთხილად მივცოცავ...
ის არ მეგულვის,
გზად ვერ შემხვდება და მოთმენას ვერ დამილოცავს, —
მიმკვდარებული რწმენის სული ვინც გამიცოცხლა!

თვალსაწიერზე მოდგა ღრუბელი,
ჩამოივარკა, ჩემკენ მანძილს ნელა ამოკლებს...
არ დავბრუნდები!
გულისგულიდან იაიებს შენთვის ამოვკრეფ,
რათა სიმღერას ახალი მზის ხიბლი ამოჰყვეს!

1971 წ.

გაჩენის დღიდან...

გაჩენის დღიდან მე მიხაროდა
მზისკენ სწრაფვა და მიველტვოდი მაღალ აღსავალს...
ხმები წყაროთა
მე მიყვებოდნენ შენს წარსულს თუ თავგადასავალს,
ხან ვიცინოდი, ხან ცრემლები მოწანწკარობდა...

გაჩენის დღიდან შენ დაგეძებდი
ყველგან, ყოველთვის შენ გეძახდი — შენი მნატვრელი...
სხვაგან ვერ ვძლებდი,
რადგანაც მე ვარ უძველესი კოლხი — ქართველი,
რადგანაც მყავდა საამაყო ვერძი... ვერძები...

თუმცა ქარიშხლით, მეხით, კოხითა, —
ბევრჯერ ვიყავი გაბზარული, როგორც ღალატით...
იდგა კოლხიდა!
მოვდიოდი და მოვიბრძოდი, მტერს მოვხმალავდი
და, ღვთის წყალობით, უშამობა როგორ მომხრიდა!

მე, შენთან მყოფიც, შენ დაგეძებდი,
ცხადშიც და ძილშიც შენ გეძახდი — შენი მნატვრელი...
სხვაგან ვერ ვძლებდი!
რამეთუ მე ვარ უძველესი კოლხი — ქართველი,
რამეთუ მყავდა საამაყო ვერძი... ვერძები...

1971 წ.

მზე — დედალმერთი

„ბჟა დიდა რე ჩქიმი“

ხალხური

დედალმერთი დაბრძანდება ცაზე,
დედალმერთი — მარადი და წმინდა;
ამ ცისქვეშეთს ნაირფერით ავსებს,
მაშვრალს ხელებს შეაშველებს გზაზე, —
მდინარეზე სხივს გაუდებს ხიდად.

...

დედალმერთი დაბრძანდება ცაზე,
დედალმერთი — მარადი და წმინდა.

...

— ნუ გაგვწირავ, დედალმერთო — მზეო,
შენით არის მინის სინაზეო,
შენ, სიცოცხლის მსხმოიარე ხეო,
კვლავ გვინათე, ისევ გვამაღლეო,
ნუ გაგვწირავ, დედალმერთო — მზეო!

...

ნუ დაგვტოვებ უთვისტომოდ, ობლად,
ისეც გვიჭირს ყოფნა წუთისოფლად!

1971 წ.

‘

მე მთელი ღამე ვეძებდი ციერს

მე მთელი ღამე ვუცდიდი ნათელს,
სოფლის ბოლოში ვიდექ, წნორებთან...
შორს, ალიონი — სინათლის მართვე,
ფრთას იმაგრებდა და ისწორებდა...
მე მთელი ღამე ვეძებდი ციერს,
სადაც უმპია ცინცხალს ისროდა...
თმენით ველოდი მნათობს და ცირას,
როგორც სასოს და მარადისობას!
1971 წ.

ჩემო ჩიტუნავ

რად მოიწყინე, ჩემო ჩიტუნავ,
რად ჩამოუშვი პანია ფრთები?
ხმა მონკრიალე რამ დაგიდუმა
ან როცა გიმზერ, რატომ ფითრდები?
ნუ დაღონდები, ჩიტო, ჩიტუნავ,
გაიზრდები და შენც გაფრინდები.

რა ნაღვლიანი თვალებით მიცქერ,
არ გახალისებს შრიალი ხეთა...
სულ სხვაა ჩვენი გზები და სივრცე,
არ გვინერია გაფრენა ერთად;
ნეტავ შემეძლოს შენს ტოლად ვიქცე
და შენთან ვიგრძნო ტკბილ-მწარე დღეთა.

მაგრამ... დრო დროა! მკაცრი და ფლიდი!
ვერ შეიცვლება ჩვენ შორის ზღვარი...
მე საუკუნის მეოთხედს ვითვლი,
მივსდევ წავარნას — უწყვილო მგზავრი...
შენთვის მიდამო მიმოჩითულა,
გვერდს აგვივლი და, ისევ ფითრდები...
ნუ, ნუ მოიწყენ, ჩემო ჩიტუნავ,
გაიზრდები და შენც გაფრინდები.
1971 წ.

თანუშია*

(ციკლიდან: „სვანური მოტივები“)

მნათობს შუქი გაუშლია,
გადაიხსნა ცის კალო...
რად გამირბი, თანუშია,
მშვენიერო ტყის ქალო.
შენ ხარ ჩემი არჩევანი,
შიშის ფრთები შეთოკე...
ვერ მაჯობებს არჯევანი** —
ჩემი ძველი მეტოქე.
ვერც ხახატო*** — ბევრზე ბევრი, —
თუ არ მომკლავ უარით...
შენ მოგიხმობ, — მემბერვი,**** —
ღამეული სტუმარი.
ტყის კაცი ვარ და გულშიაც
ტყის სიყვარულს ვატარებ;
ერთი კოცნა, თანუშია,
ფოთლებს გამოატანე...
შენ გეძახი, მემბერვი,
ნუ ხარ ჩუმი, მდუმარი;
არ ჩაქრება მზე შებერვით,
სიყვარული — უარით!
შენ ხარ ჩემი არჩევანი,
შიშის ფრთები შეთოკე...
ვერ მაჯობებს არჯევანი —
ჩემი ძველი მეტოქე!

1971 წ.

* თანუშია — (სვან.) ტყის ქალი.

** არჯევანი — (სვან.) დევი.

*** ხახატო — კუდიანი.

**** მემბერვი — ტყის კაცი.

ნაზმანები

ყორნებს მიჰქონდათ ტვირთი — ნადავლი
და დასცინოდნენ მტრედებს ზემოდან
და ხის კენწერო ქართა გადავლით
ნუხდა, კვნესოდა და იმსხვრეოდა.

და ცახცახებდა ირგვლივ ყოველი
ნარღვნის, გაქრობის თუ სხვათა შიშით
და ხარხარებდა მეფისტოფელი,
რომელსაც ცეცხლი უდუღდა ტვინში.

მე კი ვიდექი, ცა დამყურებდა
ყორანთა ფრთებით გადაღობილი...
ყვიროდა გემი შორით, ყურესთან
და მეძახოდა, ვით ახლობელი...

და, უჩინარი სივრცის მღებავი —
დაშრიალებდა ღამის ტილოთი...
ჩემთვის ბევრი რამ მიუღებელი
ხდებოდა ირგვლივ და, მე ვტიროდი...

და ამ ქაოსში მსურდა გამეგო —
ვინ იყვნენ ქვეყნის მეციხოვნენი...
და, ვუმადლოდი მას, ვინც ააგო
თავის პატარა სვეტიცხოველი.

1971 წ.

როდის ითვისე ფერი ჩრდილების

როდის ითვისე ფერი ჩრდილების?
როდის იგრძენი ძმობა მხეცებთან?
შენი ფიქრების და სურვილების
ასე უაზროდ დანამცეცება!

პირში სათქმელი რად დაიგუბე?
რად თქვი უარი მშობელ ნანაზე?
შენ იღუპები! შენ დაიღუპე!
შენ უკვე არ ხარ ამ ქვეყანაზე!

1971 წ.

შენ, გათენებავ...

შენ, გათენებავ, ახლა შორიდან
რომ მოირწევი და მესალმები —
მიტხარი: — რამდენ ღიმილს მოიტან
ან ცრემლთა დენას წმინდა თვალების?

შენ, გათენებავ, შვების თასებით
ბევრი შეგხვდება ტკბილი ბუბუნით...
ვისთვის — სიხარულს დაემსგავსები,
ვისთვის — იქნები ღამე უკუნი?

1971 წ.

ეს — განშორების ჟამი...

მზემ მიიხურა თეთრი კარები
და ჩვენ გამოღმა დავრჩით...
ტყეში გაცოცხლდნენ მწუხრის ქარები,
გამობაჩუნდა მაჩვი...
სასაფლაოდან ფეხაჩქარებით
აჩრდილი მისდევს აჩრდილს...

რა უნებლიეთ გაღამისფერდა
ნათლად სავალი გზები;
მესმის: მდინარის გაღმა ნისლებმა
აანრიალეს ფრთები...
გვინდა საუბრით გახალისება,
ჩვენ კი... დუმილით ვთვრებით!

მანძილს იმოკლებს, მოდის, მოფრინავს
ეს — განშორების ჟამი...
რა მტკივნეული რამე ყოფილა
გზების გაყოფა ღამით!
მატარებლის ხმა... უკმაყოფილო
გულის ჩამესმის ჩქამი!

...

რა უსულგულოდ მოჰქერის, მოფრინავს
ეს — განშორების ჟამი!

1971 წ.

ზღაპარ იყო...

„სალამო იწვა ხავერდის ყდაში.“
გალაკტიონი

ოდეს გხედავდი, მე ყველაფრის მქონდა იმედი,
მხოლოდლა შენით ვიღვიძებდი და ვიძინებდი.

ჩემს სანიერზე მზე ჰყვავდა ყაყაჩოებად...
არ მიფიქრია შენგან წასვლა და განშორება.

იდექი ჩემდა სასოებად, ჩემდა ნუგეშად...
(ახლა გიგონებ, გული კვნესის და, იკუმშება...)

ისე ვიყავი! ვერ ვამჩნევდი შენში ცვლილებას,
შეგეძლო ჩემი ამაღლება ან დამცირება...

შენ გენდობოდი, განიჭებდი ყოვლის უფლებას
და არ მიცდია შენი თავის დასაკუთრება...

ხიდი იქ ჩატყდა — სადაც იგი მრთელი მეგონა,
სხვისი ყოფილა — რაც უცილოდ ჩემი მეგონა.

და, როცა ერთხელ აშრილდა ღამე — ხავერდი,
„ზღაპარ იყო ყველაფერი“, — თქვი და წახვედი.

ახლა არ დგახარ სასოებად, ჩემდა ნუგეშად...
სხვამ სხვის რა იცის... გული კვნესის და, იკუმშება!
1971 წ.

უკვე მიწყნარდა მზის სიმღერები

უკვე მიწყნარდა მზის სიმღერები,
სიჩუმის განცდით დრო-ჟამს მივყვები...
გზა მოხატულა მთვარის ხელებით,
ცა — ვარსკვლავების მოზაიკებით.
მე გზას შემოვრჩი — ერთგული მგზავრი —
ყოფნა-არყოფნის ფერმკრთალ ნაპირზე...
უეცრად, როგორც სიფხიზლის ზარი,
ფხიზელი ძალლი ეზოს აღვიძებს...
აღარ შრიალებს ახლა ხეხილი
და მაფშალიაც სიზმრებში გალობს...
მე და ეს ძალლი ძილგატეხილი
ვართ სულ სხვადასხვა მიზეზის გამო!
1971 წ.

ზურგი ვაქციე — ვისაც ვუყვარდი

ზურგი ვაქციე — ვისაც ვუყვარდი,
ვისაც არ ვსურდი — მასთან მივედი
და... სიყვარული არ ამიყვავდა,
არ ამისრულდა ერთი იმედიც.

და... დავისაჯე წუხილით, დარდით,
არაფერს მითმობს ამაყი ბედი...
რადგან გავექეცე — ვისაც ვუყვარდი,
ვისაც არ ვსურდი — მასთან მივედი!

1971 წ.

ვერ დავიმღერე ერთი სიმღერაც...

ვერ დავიმღერე ერთი სიმღერაც,
რომ ამ მინაზე დარჩეს ისე, როგორც ტვიფარი
მარადისობის.

ჯერ ლანქერივით ხმები იმღვრევა,
ბუნდოვანია სიხარული თუ სატკივარი
ჟამთა მისნობის...

დავალ უჩუმრად და ველოდები
საჩემო გრიგალს, მეხთატეხას და ჩემ წინარე
ჩანს მწვერვალები.
და გაზაფხულის მწვანე ტოტებით
ჩემკენ ღიმილით მოდის გოგო და მზით ბრწყინავენ
მისი თვალები.

იქნებ ეს არის მაუწყებელი
ან დასაწყისი იმ გრიგალის, იმ ქარაშოტის,
მე რომ ვუცდიდი;
ან დამავიწყოს ის სექტემბერი,
ოდეს სანუკვარს დამაშორეს თუ მე დავშორდი,
როგორც გულცივი...

იმ სიყვარულზე ჰანგი რჩეული
ვერ ავაჟღერე, სტრიქონებში ვერ შევიტყუე
აზრი უკვდავი.
ჩუმად დავდივარ ფიქრშეჩვეული,
წარსულის ღია სარკმელიდან ვილაც მიყურებს
თხოვნით, მუდართ...

ვერ დავიმღერე ერთი სიმღერაც,
რომ ამ მინაზე დარჩეს ისე, როგორც ტვიფარი
მარადისობის.
ჯერ ლანქერივით ხმები იმღვრევა,
ბუნდოვანია სიხარული თუ სატკივარი
ჟამთა მისნობის...

1972 წ.

ლექსს გიგზავნი...

(რ-ს-ს)

ლექსს გიგზავნი, ამ გულიდან
სასოებით ამოწერილს;
მზეს გიგზავნი ფანდურითა,
მზეს — დიდებით ამოწვერილს...

სიყვარულით იგალობე,
სხვას უმღერე ჩემი ლექსით;
მე ღიმილი მიწყალობე,
ვით მადლობა უნრფელესი.

წმინდა არის, ვით დალოცვა,
ჩემი ფიქრი მოფათქუნე...
როცა მივალ ციცაბოსთან
დამიძახე, მომაბრუნე...

ისევ დამსვი ლექსის წერად
და სიმართლის მლაღადებლად...
სანამ მოვა ბედისწერა,
სანამ მართლა დაღამდება;

სანამ გზაზე დავეცემი —
მადლი მინდა შენმიერი;
სიყვარულის ნამცეცებით
მე ვიქნები ბედნიერი...

ლექსს გიგზავნი, ამ გულიდან
სასოებით ამოწერილს;
მზეს გიგზავნი ფანდურითა,
მზეს — დიდებით ამოწვერილს.

1972 წ.

მე ერთი კოლხი ბიჭი ვარ

მე ერთი კოლხი ბიჭი ვარ და ხალიბების გვარტომის,
მე გადავლაზე მინდვრები ღვართქაფით გადანატბორი;
მერე...
იმერეთს ვიხილე ჩემი ტრფიალის მნათობი,
მაგრამ...
თან-და-თან ჩანავლდა მზერა, გულ-სისხლის გამთბობი...
გაცუდდა ჩემი სურვილი, განამდა ჩემი დღეები,
მოუხილველად გამიქრა ოცნების სიმაღლეები!
გამორიმორდა ორი გზა, — თავშესაყელად მსწრაფველი;
ვნუხვარ ჩანგაუნყობელი, სიმღერა გაუნაფველი...
მე, უშენობით უშვებოს, უშენოდ სევდა მდალავდა,
მოვედი, გნახე, გეტრფე და... ტრფიალში შემომალამდა!

1972 წ.

ჩემი გულის არჩეული

დილა, როგორც ფარჩეული,
დაეფინა გზას...
ჩემი გულის არჩეული
დღეს მიჰყვება სხვას.
ხან ღვინო ვარ დაქცეული
და ველური მსვამს;
ხან — ფანდური დამსხვრეული,
ვერ გავიღებ ხმას;
უბრძოლველად ვარ ძლეული,
ან ვერ ვნახავ მას...
ჩემი გულის არჩეული
დღეს მიჰყვება სხვას!

1972 წ.

დაგკარგი...

დაგკარგი... ყორანი დამჩხავის ზემოდან,
მეტს რაღას მაუნყებს წყეული?
დაგკარგი... დაღამდა ვრცელი სამზეო და
ვარ ბინდის მხარეში წვეული...

მივდივარ, იხარე! ბალახი წვენილი
ისევ ითელება ნელიად...
მკაცრად მითვალთვალეს ჟამი მოწვენილი,
ან თავის დაღწევა ძნელია!..

გზა-გზა მაგონდება: — ბრწყინავს იმერეთი
და ჟამკეთილობა მახარებს...
მინდვრები... ყანები... მდინარე მერეთი...
შვენის ყველაფერი ამ მხარეს...

ყველაფერს თავიდან ვიხსენებ ამჟამად: —
ვიყავით სტუმრები რჩეული...
თითქოს შენი ქუჩით დამლოცა ვაჟამა,
წამოველ იმედად ქცეული.

ბოლოს კვლავ თბილისი... შენს მბჟუტავ სარკმელთან
ჭრელი და უცნობი ლანდები...
ეჭვები... სიმთვრალე და არევ-დარევა...
ჟამი სიფიცხის და ანთების...

და, ისევ ყორანი დამჩხავის ზემოდან,
მეტს რაღას მაუნყებს წყეული?!
დაგკარგი... დაღამდა ვრცელი სამზეო და
ვარ ბინდის მხარეში წვეული.

1972 წ.

უსიტყვოდ მიხმოვს...

უსიტყვოდ მიხმოვს, მეძახის ახლა
გადასიზმრული ველი მზიური...
თითქოს ეს ნიშნავს, რომ თვალწინ ვნახო
გასაოცარი ელიზიუმი.
იქაა ფეთქვა წმინდა მშვენების,
ნათლიერ სულთა სამკვიდრებელი;
იქ სიმღერაა — სევდაშერევით, —
მარადისობის მარად მხლებელი...
იქ ცისიერი მღერის სიმღერას, —
ვინ მომალირსებს იმის მოსმენას...
და, ჰა, უეცრად და საკვირველად
ცა შეარხიეს ანგელოსებმა.
დრომ ნიავევით ჩაიშრიალა
და ანკრიალდა ცაზე ცის ზარი...
მოულოდნელად მეხის გრიალმა
უცებ დააფრთხო ჩემი სიზმარი.

1972 წ.

ჩემს თვალსაწიერს...

ჩემს თვალსაწიერს, როგორც დარაჯი,
თავზე დაადგა ნათელი დილის...
გამოქვაბულში თუ მთის დარანში
შერჩენილ ღამეს კვლავ ებრძვის სხივი.

ფრთხილად ფრთხილებს ფიქრი — ფუტკარი,
მინდა ამაო ოცნებებს მოვრჩე...
წუხელ მესიზმრა გზა საკუთარი,
ვიცი, სიზმარიც ახდება ზოგჯერ.

1972 წ.

შესაბრალისი და გულსაკლავი

შესაბრალისი და გულსაკლავი
მგზავრი ცრემლივით გზაზე კიაფობს...
ცაა მდუმარე და უვარსკვლავო,
გზა — მარტოსულთა სახეტილო!

წუთისოფლისგან ბევრჯერ მოთელილს
არ უთხოვია ბენვისოდენიც...
ეს მგზავრი დღესაც დადის მოთმენით
და მას ვერ ამჩნევს ქრელი სოფელი!

1972 წ.

ჯერ არ გიცნობენ...

ჯერ არ გიცნობენ აქ, ამ მხარეში,
რომ შენც ხარ ღამის ერთი მთევარი,
რომ შენს მონყენილ, ცისფერ თვალებში
სევდა ელვარებს, ვით სატევარი!
ჯერ არ გიცნობენ აქ, ამ მხარეში
და არც არავის აინტერესებს, —
ინვები მნათის სითაკარეში
თუ ბორიალობ ღამის ველებზე...
აქ ყველას ტვინი გადაელაღა —
მდიდარია თუ უსახლკარონი...
რა უჩუმართა არის ქვეყანა!
რა მორჩილების არის კანონი!
სანამ გნახავენ, ხელს დაგადებენ,
სანამ მარტვილთა წრეში გიხმობენ,
მანამ შენ იტყვი, როგორც ბრალდებას,
მართალ სიტყვას და... ნახვალ თვითონვე!
ჯერ არ გიცნობენ აქ, ამ მხარეში,
რომ შენც ხარ ღამის ერთი მთევარი,
რომ შენს მონყენილ, ცისფერ თვალებში
სევდა ელვარებს, ვით სატევარი!

1972 წ.

აგონია სიზმარში

... სადღაც ვიყავი მარტო, ეული,
მოქუფრულიყო ცა შორეული...
ვიდექ უჩუმრად მე მის წინარე, გულდათრგუნვილი, სუსტი,
მოკვდავი,
არც მაჩერებდა, არც წინ მიშვებდა მზერა — მტანჯველი და
გამთოკავი...

ასე, უცნაურ ძალით ძლეული,
გზას გავყურებდი გზანართმეული...
მეჩვენებოდა: — მჩხიბავი მზერით ის დასცინოდა ჩემს
უმწეობას...
ნელა ქრებოდა, მეკარგებოდა ჩემი რწმენა და ჩემი მეობა!
თითქოს იძვროდნენ მთანი რღვეულნი,
ვით ურჩხულები თვალამღვრეულნი...
მე შემეშინდა, გაქცევა მსურდა, მაგრამ გზა იყო
გადაკეტილი...
ის დამეყრებდა, როგორც მწვერვალი, მე ძლივსაჩინო ვიყავ
ნერტილი.

ჩემივე თავის გავხდი მგმობელი,
ვით ცუდმაშვრალი, სანყალობელი!
მაინც ვერა და ვერ გავექეცი, საკუთარ თავზეც ვერ ვთქვი
უარი...
სად არის აზრი — ყოვლის განმსჯელი ან გამარჯვების შუქი
მღუარი...

ვერ ავყვავდები, ვით ხე მოჭრილი,
რადგან გრძნობათა გავხდი მორჩილი;
დამცინის ცა და ტყე აქოჩრილი, დამცინის ველი, გზა და
კუნძული...
რადგან არავის უყვარს ხორცქმნილი უნებისყოფო, სუსტი,
უძლური!

ირგვლივ ბორგავდნენ შიშის მეწყრები
და ვარსკვლავები, ვით ნაკვერცხლები
მწვავდნენ და... ჟამი იდგა ნვალების... გამომელვია.
ძილადმიქცეულს
თურმე მიმზერდნენ შენი თვალები...

1972 წ.

ორი თვეა...

პროფესორ შოთა მესხიას ნათელ ხსოვნას

|

ორი თვეა ვერ ვკითხულობ წიგნებს,
განვერიდე ძველ და ახალ მგოსნებს.
ორი თვეა ვებრძვი მწარე ფიქრებს,
განა ამ დარდს მოვიშორებ როსმე?
ორი თვეა განვერიდე წიგნებს,
მარტო მივსდეგ მე რუსთველის პროსპექტს.

ვესტუმრები კვლავ გერცენის ქუჩას,
თვალს მივაპყრობ იმ მესამე სართულს,
სადაც ადრე, რუდუნებით, ჩუმად,
შენ გხედავდი მძიმე შრომით გართულს,
წმინდა ღიმილს, მოკრძალებულ სტუმარს
მახვედრებდი, როგორც უქრობ სანთურს.

შენი სახლი საშვებელი იყო,
ვისაც შვება სჭირდებოდა, მისთვის...
არაფერი არ გიჭირდა თითქოს,
სულ სიკეთეს ახარებდი სხვისთვის;
მოიცლიდი და ჩემს ყოველ სტრიქონს
ისე სჯიდი, რისიც იყო ღირსი.

სიტყვა გწამდა გასაგები, სადა,
აზრი ღრმა და ლაპარაკი წყნარად;
სადაც იყავ, იქნებოდი სადაც,
იქ სიკეთე ზეიმობდა მარად,
მსახურებდი უწმინდესს და მართალს,
მოშურნებს არ აგდებდი არად.

მოთმინებით დაიფერფლე, დადნი...
— გადარჩება, — არ ვკარგავდით იმედს...
კვდებოდი და თან ცოცხლებზე დარდი
გულში გქონდა, ვით ჭრილობა მძიმე.

მოთმინებით დაიფერფლე, დადნი,
— გადარჩება! — არ ვკარგავდით იმედს...

მოვიხილავ კვლავ გერცენის ქუჩას,
თვალს მივაპყრობ იმ მესამე სართულს,
სადაც ადრე რუდუნებით, ჩუმად,
შენ გხედავდი მძიმე შრომით გართულს;
წმინდა ღიმილს მოკრძალებულ სტუმარს
მახვედრებდი, როგორც უქრობ სანთურს.

1972 წ.

შოთა მესხიას საფლავთან

II

ვარ უთქმელობით გულდაფლეთილი,
სიმღერას თიბავს წუხილის ცელი.
უცრემლოდ ვტირი მუხლმოდრეკილი,
რადგან ბოლშაა ვაჟკაცის ცრემლი.
რატომ დაგვატყდა რისხვა უცებ...
ფრთა შეეკვეცა ასაფრენ აზრებს...
შენ არც დაღლილხარ, არც მოხუცდები,
შენ უბედობამ გინია გზაზე...
ვიღებ შენს წიგნებს, კანკალებს ხელი,
გულში გუბდება მწარე ნალველი.
შენ „საკვირველი ძღვევა“* ერის
ველარ იხილე, ისე წახველი...
ვარ უთქმელობით გულდაფლეთილი,
სიმღერას თიბავს წუხილის ცელი.
უცრემლოდ ვტირი მუხლმოდრეკილი,
რადგან ბოლშაა ვაჟკაცის ცრემლი.

1972 წ.

* „ძღვევა საკვირველი“ — პროფესორ შ. მესხიას წიგნი, რომელიც
ორმოცდაათი ათასი ტირაჟით გამოვიდა მისი გარდაცვალების შემდეგ.

თუკი შენგან ვარ ხელდადებული

ბაგეს ვიდუმებ, ოდეს ჩამესმის
ჯერ არსმენილი ხმა თუ გალობა...
გულს ეფონება, როგორც ალერსი,
შენი ნათელის წარუვალობა.
შვებით აგყურებ წარუდინებელს,
შენ ერთს გმორჩილებს ჟამი მსახვრული...
ვიბედნიერებ, ოდეს ინებებ
ვიყო ერთ-ერთი შენი მსახური...
შენ ამარიდე შიშის მეწყერი,
დამიმყუდროვე გული ვნებული...
რალას დამაკლებს დროის ქვესკნელი, —
თუკი შენგან ვარ ხელდადებული.

1972 წ.

გზა გვემულთა და უპოვართა...

გზა გვემულთა და უპოვართა, გზა ბედნიერთა,
შეიყრებიან ერთგანვე, მესმის!..
ვაითუ იქაც უძლურია სუსტი ძლიერთან,
იქაც თუ არის შერჩევის წესი?
იქნებ უწყიან ჩვენებური ადათ-ჩვევები,
იციან ძმობა, მტრობა, მზაკვრობა...
მოიძიება იქნებ იქაც გზები, ხევები
და იქაც არის მიუსაფრობა?
იქნებ ჟამიჟამ სიყვარული იქაც იელვებს
და იქაც არის კენტი და ლუნი?
თუ მეუფეობს სინყნარე და სიცარიელე?
სწორი პასუხი ნეტავ ვინ უწყის?
გზა გვემულთა და უპოვართა, გზა ბედნიერთა,
შეიყრებიან ერთგანვე, მესმის!..
ვაითუ იქაც უძლურია სუსტი ძლიერთან,
იქაც თუ არის სამზეოს წესი!

1972 წ.

გული

ჩემივე გულში გავაშენე ბალ-ვენახები,
ვაშენე ციხე, გალავნები და სასახლენი;
ჩემივე გულში დაგინახავ, — დაგენახეები,
ჩემივე გულში დაიბადა შენი სახელი.

აქვე მივყვები წუთისოფლის ფართო შარაგზას,
აქ არის შვება, ჭირ-ვარამი აურაცხელი;
მასშია ვეფხვი, თეთრი მტრედი, შლეგი ავაზა,
მე აქ ვიმარჯვებ და ვზეიმობ, აქვე ვმარცხდები.

ამაზე დიდი სხვა სამყარო არ მეგულება,
ყოვლისმომცველი, მოძრავი და შეუპოვარი;
თვითონ მასშია ეს კოსმოსი, ვრცელი ბუნება,
ის არის ლალი, მეომარი, ფიცხი, მგლოვარი...

ქარიშხალივით გადიარეს გულზე ომებმა,
მასშია რწმენა, სიყვარული ჟამგადასული...
კაცის კაცობა მხოლოდ გულით თუ იზომება,
გულია კაცის დასაწყისი და დასასრული.

1972 წ.

თუთაში

მინანერი **6. ნულისკირის** რომანზე — „თუთარჩელა“.

ეხეტებიან ცად ღრუბლები —
მთვარის მხევლები.
ზესკნელს უმზერენ თუთაშები —
ლამისმთევლები
და ხილულეთის საიდუმლოს
ტანჯვით იგებენ,
მარტვილი ხალხი მათ შეჰყურებს,
როგორც იმედებს...

შენც თუთაში ხარ, ხამს ებრძოლო
ბოროტს და მუხთალს,
ცრუკაპუნია მოაშორო
ქვეყანას უნდა.
გაუხალვათე სულშეხუთულს
შარაზე სუნთქვა.
კოლხეთის მინდვრებს კვლავ დაჰყურებს
ძლიერი თუთა...
შენც თუთაში ხარ და დღედაღამ
ენამო უნდა!

1972 წ.

სიბარეტი

(ხუმრობისნაირი)

... ერთილა დამრჩა. ვწრიალებ, ვწუხვარ,
გარეთ ღურღუნცი ღამეა!
ვენევი ნახევარს, სიამით ვსუნთქავ,
რა მადლიანი წამია!

შუაში მიყოფს უამურ სადარდელს —
კვამლი ცისფერი, ხვეული;
ის მახლავს მეგობრად განთიადამდე,
როს დარდი იფეთქებს წყეული.

ვუკიდებ... ვწყნარდები... ნახევრის ნახევარს
საფერფლეს ვუბრუნებ ისევ;
იმედად დარჩენილს ხანდახან დავხედავ,
გარეთ კი მკრთალდება სივრცე...

სევდა დავაყუჩე... უკვე იფოთლება
საგანთიადო რული...
ასეა, ხორციელს თუ ძალგიძს მოთმენა —
ცოტასაც იკმარებს გული.

1972 წ.

მოლუშული ამინდი

მოლუშული ამინდი...
 ბავშვის მწარე სხარსხალი...
ყოფნა წალმა არ მიდის,
 განყვეტილა სახსარი.
ყველგან იმედს ნატრობენ,
 ხარობს სევდის ფუთქური.
დგას ოჯახის პატრონი —
 ჩუმი, გულდათუთქული.
ხსნა არ არის აღსავლით,
 დასავლითაც არ არი...
ჩაქრა ბოლო ვარსკვლავი,
 ირგვლივ მეფობს წკვარამი.

1972 წ.

ბედმა მარგუნა...

ბედმა მარგუნა ჩანგი წმინდა,
 მრავალხმიანი...
ჩემი ტორონჯი გამიფრინდა
 ფრთათა შრიალით.
მისია ჩემი სიმღერები, —
 გულის რჩეული...
ოთახში ვზივარ, — იმერეთის
 გზებს შეჩვეული;
არ მომასვენებს სიბერემდის
 სევდა წყეული...
ხან გაბაცდება მზის ფერები, —
 ცით დარწეული.
ხან მნათი მაკრავს, ხან კი — ბინდი, —
 ვით აშრიალი...
ჩემი ტორონჯი გამიფრინდა
 ფრთათა შრიალით.

1973 წ.

სივრცე გამიხსნა სიზმრების კარმა...

სივრცე გამიხსნა სიზმრების კარმა: —
მოისმა შორით უჩინართა ხვევნა... მუდარა...
ნათელმა მზერამ, როგორც ცისკარმა,
მჩხიბავ სიბნელეს ბნელი ტოტი გადაუქარა...
სიზმრების კართა მიღმა და მიღმა
იყო როკვა და თავანყვეტა წრეგადასული.
იქით მივყავდი იდუმალ იღბალს,
სადაც თმაშლილი, მოტირალი იდგა ასული.
იქვე წყლიანი იცდიდა კოკა,
თუ ცრემლით სავსე?! მყის მომინდა მზერის სიალე...
ჩამოღაროდა იმ ასულს ლოყა
და როს მიხილა, მომეახლა თმამომრიალე.
მომითხრო ასე: — იყავ მდუმარედ,
რამეთუ ჩქამი საცნაურყოფს დაფარულ ზრახვებს;
შენა ხარ ჩემთვის კარგი სტუმარი
და, მაინც ვწუხვარ, ამ სკნელშუა უდროოდ გნახე.
ჩვენ არ გვეღირსა ერთუერთთან მისვლა
იქ და... ახლა კი უსათუოდ ვართ თანაბრები;
თუ მოქცევისას ზღვა დაინისლა,
ჩვენი სულები გაცავშალოთ, როგორც აფრები...
აიღო კოკა მსუბუქი რხევით,
მიმიხმობდა და მიფრინავდა, როგორც ციერი;
ის მიიწევდა ზევით და ზევით,
მივსდევდი გვერდით... იხსნებოდა თვალსანიერი.

1973 წ.

ბავშვის გულით...

ბავშვის გულით
ვეფერები ლერწამს მორჩილს, —
რიჟრაჟივით
ამოსულს თუ ამონორჩილს.

1973 წ.

გაბრაზებული დავტოვებ ოთახს...

კვლავ არ მშორდება მსუსხავი ფიქრი,
ქალაქში ღელავს სიზმრის მდინარე...
მეც ვზუჭავ თვალებს, ვწუხვარ და მიკვირს,
ეს მერამდენედ თავს ვიმძინარებ.
კვლავ არ მოელო ბოლო სიჩუმეს
და მარტოობის განცდას საშინელს;
სიმშვიდე ნუთით ვერ დავიუნჯე,
როგორც ვიპოვი — ვკარგავ მაშინვე.
ისევ ვწუხვარ და ვწრიალებ, ვშფოთავ,
არ მასვენებენ თითქოს ღმერთები...
გაბრაზებული დავტოვებ ოთახს —
ღამის ქვეყანას შევუერთდები!

1973 წ.

უხსოვრობა

უხსოვრობაში ჩაკარგულ დღეებს
ვიღამ აუნთოს ხსოვნის სანთური
ან მოუხილავ გზებს, სიმაღლეებს,
ვინ გააგონოს ჩემი ქართული.
ვინ არის, ვისაც მოთმენის წიაღ
აქვს უჩინარი, ბნელი სახლაკი;
ვისაც გული აქვს სიკეთით ღია
და გზაზე დადის, როგორც გლახაკი...
იმისი იყოს ეს სადღეგრძელო —
ვინც იყო, არის და აღარ გვახსოვს...
ო, უხსოვრობავ, ყოვლისმომცველო,
შენს იქით ყველა ტყუის და მასხრობს!

1973 წ.

ხამალაღი ლექსი

ქვეყნის შენება როდი ძალუძთ მარტო ზეიმებს,
იუბილეებს,
დღესასწაულს, ცბიერ გონებას...
ლამის გულები დაემსგავსნენ ცივ მუზეუმებს,
ვისწავლოთ სევდა, სიხარული და დაღონებაც...

გვესმის!
ძმობა და სიკეთეა ჩვენი მიზანი,
რომ ხალხს ვაშოროთ მწუხარება, ცრემლი, ომები...
მაგრამ როდი გვაქვს
ერთნაირი ყველას სიზმარი,
ზოგს ესიზმრება ვირთხები და ზოგს კი — ლომები...

გვაქვს ჩვენ სხვადასხვა შეცდომები, გულის ფრიალი,
ხან მეტ-ნაკლები გამარჯვება, ზოგჯერ დაცემა...
გვერჩინოს: —
ვიყოთ მოწყენილი და ფიქრიანი,
ოღონდ არ იყოს ყალბი ვაშა და აღტაცება...

ქვეყნის შენება როდი ძალუძთ მარტო ზეიმებს,
იუბილეებს,
ტაშ-ფანდურას, ცბიერ გონებას...
ლამის გულები დაემსგავსნენ ცივ მუზეუმებს,
ვიცოდეთ სევდა, აღმაფრენა და დაღონებაც.

1973 წ.

სინანული

გელა ბერძენიშვილს და ედუარდ ფალიანს

იმ დღეს ვიყავი მისგან ნაწყენი
და მთელი ღამე მხოლოდ ვლოთობდი;
ვიყავ უხეში და მოსაწყენი,
თანაც უძლური, როგორც ფოთოლი...

არ მახსოვს იმ ყანწს ვინ მაძალებდა,
თუ მე დავლიე მაშინ ნებისად?
სხვა ყველაფერი იყო ზმანება...
გონზე მოვედი გათენებისას.

წარბდახეთქილი და სისხლიანი
მეგობრის სახლში ვინექ ძლეული;
მივლიდა ქალი გულთვალმზიანი,
ვნუხდი, ვშფოთავდი სირცხვილეული...

მე სინანულით ვიყავ დაჭრილი,
უკვე ვერ ვცნობდი საცნაუროსაც...
თითქოს ჩემს თავში იყო სამჭედლო —
მცემდა ტკივილი მკაცრად უროსა...

იმ ღამეს, როცა მისკენ წავედი,
ვიყავი ბოლო ყანწით ვნებული...
და... გადის ახლა ჟამი წვალეებით,
მძაფრი განცდებით დამძიმებული!

1973 წ.

იქ, სადაც...

იქ, სადაც ერთ დროს
ლეღე იყო შეგუბებული,
რომ გაეცხო და აემღერა ნისქვილის ღარი: —
ჩემი ბავშვობის მოგონება იქაც მეგულის,
იქ ჩამესმოდა სარეკელას ძველი ზღაპარი.
იქ დაფრინავდა
ალის სული, ჯოგი ჭინკების,
იქ შრიალებდა გაუხედნავ კვიცის ფაფარი;
ხელში მეჭირა ვარსკვლავები, როგორც ჭიქები,
იყო დევების რია-რია, ბრდღვინვა, ხარხარი...
ავმა სულელებმა
იქ მომტაცეს ჩემი ტრფიალი,
შორეთის იქით გადაკარგეს მწარე ხმაურით;
ჩემი თეთრონით გავეკიდე ნალთა წკრიალით,
მისდევდი ხევ-ხევ, ზოგჯერ მთა-მთა, ბედუცნაური...
მახსოვს:
მარადის ვიმარჯვებდი, რადგან ზღაპარი
ყოველთვის კარგად მთავრდებოდა, რაც კი მსმენია...
ისევ მოვედი ძველ ნისქვილთან, რომ გასახარი
ეთქვათ ზღაპარი, რაც ხსოვნაში შემომრჩენია...
მაგრამ ამაოდ!
არც ნისქვილი, არც სარეკელა...
ლეღე დამშრალა, გზა გამქრალა მწვანე მოლითა...
ისე მიმზერდა ჩემი სოფლის ცა მერეკელა, —
თითქოს ამბობდა: — ეს უცნობი სიდან მოვიდა?!
სახლიც დამწვარა, —
სადაც ვნახე, ცის რიჟრაჟობა
როგორ ფეთქავდა თუ ფრთონავდა სუფთა რტოებში...
მე მათთან ერთად დამეკარგა ჩემი ბავშვობა
და დავალ ისე, როგორც მწირი უდაბნოეთში!

1973 წ.

ლამის კაცები ხელეხს იქნევენ...

ლამის კაცები ხელეხს იქნევენ
და გზაზე მესმის შენი ხსენება...
ვფიქრობ: უშენოდ როგორ ვიქნები,
ვით ურიჟრაჟოდ დღის გათენება...
შენზე ფიქრები, სულო უვნებო,
რალაც შეუცნობ ბურუსს მპირდება...
ასე მგონია, ძველი უბნები
ჩიტივით სადღაც გადაფრინდება.
გადაფრინდება, როგორც ნუგეში,
ეს ჩემი ქუჩაც სხვა ქუჩის გასწვრივ...
როს აღმოვჩნდები მინის უბეში —
მე უშენობას იქ ვიგრძნობ ასწილ!
ეს ჩემი ფიქრი კართან თუნგივით
ახმაურდება, როცა დანვები...
მერე კვლავ მოვა ბასრი დუმილი,
ვით მარტოობა — ნისლში ნარწევი...
გულს შემოიღონებს ქარის წანწალი,
ველარ გავუძლებ ლამის სიმძიმეს
და... სიყვარული, ვით სანამლავი,
დამივლის სისხლში და, მივიძინებ...

1973 წ.

ვინც გზას ეძებდა მართალს და უვალს

ვინც გზას ეძებდა მართალს და უვალს,
ვისაც ეხვია სევდის ტიარა,
ვინც იყო ბრძენი — ცხოვრობდა ჩუმად
და მოთმინებას ვინც ეზიარა;
ვინც დაიუნჯა საღმობა წლების,
ვისაც უბგერო ხმები ჩაესმა,
ვინც დაფრინავდა დუმილის ფრთებით —
ის შეიყვარა უზენაესმა.

1973 წ.

ღამურები

მწუხრის ქარებით ახმაურდა ჩემი ტალანი
და ღამურები მოფრინავენ ნანგრევებიდან.
ჩემს აივანთან მოგროვდებიან,
შემოსხდებიან რიკულებზე და მიყურებენ
ბეცი თვალებით...

მათ ვიცნობ ყველას გვარით, სახელით
და თავიანთი ბნელი წარსულით...
მათ ვიცნობ ყველას!

ჩვენ ბრძოლის ველზე მიგვატოვეს
და შიშნეულნი
შორს შეეხიზნენ სიმშვიდის ნანგრევს...

მათ ვიცნობ ყველას!..

ახლა კი, როცა მწუხრის ეჭვნებით
ჟღერიალებს ჩემი ღამის ტალანი
და მარტო ვზივარ,—
მითვალთვალევენ
და მაცდურად დაფრენენ ირგვლივ,

მაგრამ ამაოდ!..
ჩემს ბრძოლის ველს ვერ მივატოვებ.

1973 წ.

მგზავრობის დასასრული

მორჩა, დამთავრდა ჩვენი მგზავრობა,
გზად ჩამოვსხედით დაქანცულები,
რომ განგვარიდონ მიუსაფრობას,
წინ მიგვიხმობენ მგზავრთა სულები.

წინ ზღვა დგაფუნებს და გული გვწყდება,
რომ ჩვენ აქა ვართ, ვით არაფრობა.
ზღვასთან იგრძნობა ყველაზე მეტად
უხომალდობა და უაფრობა.

მინას ვაჩნივართ, როგორც კუნძულები,
ჩვენი უაზრო მგზავრობის ფასად;
მთები, ღორღები და კუნძულები
არ გაგვიშვებენ აქედან არსად.

დაღამდა, როგორც სიასამური,
ძირს გავიფინეთ ნედლი შტოები...
ძილში გვეძახდა ჩვენი მამული,
ვაზები, ძნები და ულოები...

1973 წ.

ზამთრის ზავთობით...

ზამთრის ზავთობით დასუსტულ სხეულს
კვლავ ვერ შემოსავ მწვანე სამოსით...
ისევ იქნები მარტო და მსხემი,
ვერ აინთები მნათის ამოსვლით.
არ გეყოლება არვინ თავდები, —
თუ დაგიტოებენ ხსოვნაში კუნჭულს...
ოდეს გაქრები და გათავდები —
მოისმენ მხოლოდ ჩრდილების ჩურჩულს.

ჩუმი, უხორცო და უჩინარი —
ველარ დაითვლი ოხერ იარებს...
იქაც იქნები გულით ბინარი
და სივრცეებში მოხეტიალე!

1973 წ.

წლები ტორავენ, ამტვერებენ ჩვენს დედამიწას

I

წლები ტორავენ, ამტვერებენ ჩვენს დედამიწას,
ადამიანებს ბალახივით ძოვენ და ძოვენ;
მათი ყბებისგან წუთისოფლად ვერვინ დაგიცავს,
დიდი ხანია მასზე იმედს გამოეთხოვე...

შენი ცხოვრება არის ვიწრო გამოქვაბული
სავსე ხიფათით, თრთოლით, შიშით და გაბედვებით...
ერთ დროს გულჩვილი, ახლა ლამის გახდი ქვაგულის,
შენივე სულში იხარშები, ჩქარა ბერდები...

არ დაგცდენია საყვედური, არც სამდურავი,
ხარ აღჭურვილი „მოთმინების იარაღებით“...
— „ასე სურდაო!“ — ნუ იფიქრებს შენზე ნურავინ,
გქონოდა ბედი, შენც იმღერდი, იამაყებდი...

II

რად აედევნე შენ სიზმრების მქროლავ ქარავანს?
როს გენატრება უსიზმრობა, როგორც სიმშვიდე;
რად გეძნელება ტოლ-სწორებში ყოფნა, გარევა,
ახლოს მისვლას თუ სიახლოვეს ნუთუ გიმლიდნენ?

სიჩუმე მკვდრული... უჩინარი დროის დინება
ყველაფერს გასცემს უზუსტეს და საკადრის პასუხს, —

ოდეს ცხოვრების ხეცეულებზე მიგეძინება
ასე დაქანცულს უჟამობით და ბედდათარსულს!

წლები ტორავენ, ამტვერებენ ჩვენს დედამიწას,
ადამიანებს ბალახივით ძოვენ და ძოვენ;
მათი ყბებისგან წუთისოფლად ვერვინ დაგიცავს,
დიდი ხანია მასზე იმედს გამოეთხოვე...

1973 წ.

ღამეული ზმანება. ხანძარი. კივილი

ბევრს უხაროდა შუალამით მზის გამოჩენა
და ხარხარებდა...
მეც ვიცინოდი, სხვებთან ერთად, მეც მიხაროდა.
ცოტანი იყვნენ ჩაფიქრებული,
სალმობიერი და მონყენილი.
უკვირდათ: — „რატომ, საიდან? როგორ?
რას მოასწავებს უცნაური ესე ცვლილება?“
ვით თუთაშები,
იდგნენ ჩუმად ცაღმაცქერალნი,
ჟამიჟამ მწარედ გაილიმებდნენ, —
შემოგვხედავდნენ უგნურ მროკავებს
და კვლავ შორეთში იმზირებოდნენ.
დრო გადიოდა...
ჟღალისფერი ცა დაიწია
და, უცებ, გამდნარ ლითონის მსგავსად
დაგვექცა თავზე ...
შევკრთი უეცრად თუ ძახილმა გამომალვოდა?!
კიოდა დედა
და საშველად უხმობდა ყველას.
დაფეთებული მეზობლები მორბოდნენ ჩვენკენ.
ტიროდა დედა
და ხმაურით ინვოდა სახლი!

1973 წ.

დღეს მას ვიგონებ...

ავად მრისხავი ჩადგა ამინდი
და კვირტებივით გაიშალა სხივები მნათის;
ნუკრივით მიმზერს ცა მიამიტი
და უჩინარი ჰორიზონტზე უჩუმრად დადის.

ველად თავისთვის ჩურჩულებს ბაო...
ამ სამყაროში კვლავ მარტო ვარ საკუთარ თავთან.
დღეს მას ვიგონებ, ძმაო და დაო, —
ვინც მახარებდა,
მაფარებდა იმედის კალთას.

1973 წ.

ის მოდის

— გახედე, იქით
რალაცა ბრწყინავს.
— ხეების რიგი,
ქალები მწკრივად.
— გახედე კიდევ,
მე სულ სხვას ვხედავ.
— შორს, ზეცის კიდევ,
ღრუბელი კენტად.
— გუნუკვი, ცქერად
განაფე თვალი.
— ჰო, ვხედავ, ცერად
მოფრინავს ქარი.
— არა! მის იქით,
— რაა, ვერ ვხედავ!
— გამოჩნდა იგი...
— რა არის, ნეტავ?!
— ჟამი დგას როკვის,
მწვანდება კორდი.
ის მოდის, მოდის,
ნამდვილად მოდის!

1973 წ.

გული სხვას მეუბნება

ქარია და, რიალია ტოტების,
ცად ღრუბლები დაყოფილან უბნებად...
მერამდენედ გაბუტული მშორდები,
მაგრამ გული... გული სხვას მეუბნება!

ცას ზოლებად აესხიპნენ ელვები,
ცის ტატნობი მაინც რჩება უვნებლად...
კვლავ მიდიხარ... მაგრამ შენი ცრემლები,
შენი მზერა, რა ვენა, სხვას მეუბნება!

მერამდენედ ჩვენ ერთმანეთს ვშორდებით,
მერამდენედ ცა დაფარეს ღრუბლებმა,
მერამდენედ დამეუფლნენ შფოთვები,
მერამდენედ... გული სხვას მეუბნება!

ხის ტოტები ვენებივით ფეთქავენ,
ისევ ელვამ ცა დაგვიყო უბნებად...
მერამდენედ ვეკარგებით ერთმანეთს,
მაგრამ გული... გული სხვას მეუბნება!

1973 წ.

დაქორწინება განშორებით...

„ჩვენ დავექორწინდით განშორებით და არა შეყრით“.
ედგარ ლი მასტერსი

გადავინვიმეთ დღე-ღამეთა ხშირი წვიმები,
ერთად დავსველდით, აგვიცრემლდა ერთად თვალებიც;
ერთად ვხარობდით მანათობლის ამობრწყინებით,
ერთად გადავვლეთ გორაკები და ნარვალეები...

თითქოს გზაც გვექონდა ერთიანი, განუყოფელი,
შვილები უნდა გაგვეჩინა ტრფიალი ქვეყნის...
მაგრამ...უეცრად შეიცვალა წუთისოფელი, —
„ჩვენ დავექორწინდით განშორებით და არა შეყრით.“

1973 წ.

ოდეს ვინმეს მოელი...

ოდეს ვინმეს მოელი —
დღე გინთია ცხოველი;
ოდეს არვინ არ მოდის—
გავიწყდება ყოველი,
რასაც გულით ლამობდი.

ჟამი გადანურვილა,
დგახარ, როგორც მგლოველი;
სიყვარულის წყურვილმა
დაგცა დაუდგრომელი.

რისთვის წუხდი ამდენ ხანს,
ანდა რისთვის გალობდი?
უჟამობამ გაგტეხა,
უნებურად გალოთდი...
კვლავ ვიღაცას მოელი,
მაგრამ... არვინ არ მოდის.

1974 წ.

როგორც ყოველთვის...

როგორც ყოველთვის: —
ვფიქრობ და მიკვირს,
რად იგვიანებს იგი, რომელსაც
დიდი ხანია შორით მოველი;
მისი თბილი ხმა ერთხელ მომესმა,
მერე მიწყნარდა,
მიჩუმათდა ირგვლივ ყოველი...

როგორც ჭრილობა ვაჟკაცის მკერდზე,
გაიხსნა სივრცე...
მშობლიური სამყარო მტკივა...
გზად, ვით სიყვარულს,
იმ დაკარგულ პირველ ხმას ვეძებ
და, როგორც
მკვდარი ფრინველები, დღეები ცვივა...

ცა — იდუმალი —
ლაჟვარდს მიქნევს და მესალმება...
კვლავ მეჩხერდება
და შორდება სოფელს ტყისპირი...
მოფენილია
ეს ქვეყანა უცხო აღმებით,
ტყუილს და მართალს
ერთნაირად გვიფქვავს წისქვილი...

როგორც ჭრილობა ვაჟკაცის მკერდზე,
გაიხსნა სივრცე...
უთქმელობით სათქმელი მტკივა...
გზად, ვით სიყვარულს,
იმ დაკარგულ პირველ ხმას ვეძებ
და, როგორც
მკვდარი ფრინველები, დღეები ცვივა!

1974 წ.

ეს ცხადი იყო თუ მომელანდა?

... უკაცრიელი ვნახე დარბაზი,
სამეფო დროშა დახრილი ჩანდა.
მეც მივდიოდი სადღაც ბარბაცით...
(ეს ცხადი იყო თუ მომელანდა?)

ვნახე აყრილი მშობელი ხალხი,
მათ არ ესმოდათ ერთურობის, ანდა
სულ გადავგვარდით, დავეცით, წავხდით...
(ეს ცხადი იყო თუ მომელანდა?)

ვთქვი: — ასეთ ყოფნას არყოფნა მიჯობს,
საკუთარ გულში ვიცემდი ლახვარს,
როცა ვილაცამ იყვირა: — „ბიჭო,
ეს ღალატს უდრის ერისთვის ახლა!

თუ დაყრის ყველა შენსავით ფარ-ხმალს,
მომავალს მაშინ რას ეტყვი, ანდა
იმ მიწას, რაზეც ამჟამად დგახარ“...
(ეს ცხადი იყო თუ მომელანდა?)

— ო, რწმენავ, ნულარ დამტოვებ ობლად,
ვთქვი და, ნათელი აინთო სამთა...
დიდი ხნის მერე ვპოვე სამშობლო...
(ეს ცხადი იყო თუ მომელანდა?)

1974 წ.

რა ბედენაა...

რა ბედენაა დილაა თუ ჟამთა მწუხრობა,
ოდეს მოსკდება წვიმის ალო და წყალუხვობა,

ოდეს მიდრეკილს მოგბეზრდება დროის დინება
და უხმაუროდ სადმე ჩრდილში მიგეძინება.

1974 წ.

გამიხმა შენი ყვავილები, ტრფიალო ჩემო!
უბირ მებაღეს
ვერ მშველიან სხვა ყვავილები, —
ამ გაზაფხულს რომ მოჰყვება თანა.

1974 წ.

ბოლოსლა გამაგებინა...

(ხალხურ მოტივზე)

მან სიტყვა ცხრაჯერ მაგემა,
მე ერთიც არ მათქმევინა;
წყაროსთან რომ მიმიყვანა —
წვეთიც არ დამალევინა...
ზურგზე ამკიდა საფქვავე
ნისქვილში წამალებინა...
ვეცადე გულის გადაშლას —
მყის ხელი ამაღებინა;
სიტყვა ხმალივით ნალესი
ქარქაშში ჩამაგებინა.
— სხვასა მონებსო ეს გული, —
ბოლოსლა გამაგებინა.

1974 წ.

ყოველთვის გავიხსენებ...

ყოველთვის გავიხსენებ იმ უკანასკნელ
ეზოს და ჭიშკარს,
ჩვენ რომ გაგვთიშა და გაგვაშორა მაშინ...
მე შენი თრთოლა მახსოვს და მიყვარს,
მახსოვს ბალახი
და ყვავილი ღამისფერ თმაში.
დიდი ხანია მიიხურე კარი და წახველ,
არ გამოდიხარ ჩემს დაძახილზე
და ამ ზამთარში დიდთოვლობით
დაღენილ ბაღებს
გაზაფხულითაც ველარ ვალვძებ.
ვერ დავიბრუნე, რაიც გაქრა
და გაიყინა,
და ვხედავ,
წლებმა, როგორც მტრებმა, უკვე გამწირეს.
ერთხელ ჩემს თავზე სიყვარულმა გადაიყივლა
და შეერია ბინდის ქარებს და თვალსაწიერს...

1974 წ.

მწვერვალი და უზსკრული

მოჩანს ბორცვები —
დედამიწის მწვანე კერტები,
ყველა ბილიკთან
სიყვარულით მე ვარ შეკრული...
მივიწევ წინ და
ჯიუტად თუ თავგამეტებით
პირბასრი ხმალი —
ცას მიაპობს მზერა კერპული.

კვლავ წინ მივიწევე,
უკან მომსდევს ხმები მწვევართა,
ლამის ფრთასავით
დამშრიალებს სევდა ლუსკუმა...
ყველაზე უფრო
ახლოსა ვარ მე იმ მწვერვალთან,
იმ მწვერვალთან და... ღია უფსკრულთან!

1974 წ.

ყოველ გაზაფხულს...

ყოველ გაზაფხულს
ყვავილწნული მომქონდა შენთან, —
მხოლოდღა ერთი ღიმილის ფასად.
ყოველ გაზაფხულს თარჩიობა გვიყვარდა ველად...
იქ,
სადაც ახლა ნატყეური, ხრიოკი მიწა
მზეს ეფიცება, —
ვუსმენდით ტყეში კვირტების სკდომას...
ან ვდგავარ მარტო
ჩაფლატებულ, ჩამქრალ ღელესთან
და, შრიალებენ მხოლოდ ფიქრები...
ეს —
მერამდენედ ჩაიარეს თავჩალუნულად
უყვავილწნულო გაზაფხულებმა.

1974 წ.

უცხო ნათელი

ვხედავ: თანდათან
 ლურჯი სერები
 გაუჩინარდნენ,
სივრცემ დაკარგა
 ძველი ფერები,
 როგორც სინათლე...
დუჰან ველები
 და გზებიც დუჰან —
 მგზავრთა მნატვრელნი,
მყის ფიქრზე უმაღ
 ციდან გამოჩნდა
 უცხო ნათელი.
უცხო ნათელი,
 ვით ახლობელი,
 მოდის და მკოცნის,
თითქოს მლმობელი,
 იცნო მან გული
 ნალვლიან მგოსნის
და სიყვარული
 ცისა და მიწის
 მომცა განძივით,
დალოცა ნიჭი,
 რამაც არ იცის
 დრო და მანძილი.

1974 წ.

მოვაფრიალებ რიჟრაჟებით შეკერილ დროშას

„იქ პოეზიის ფრიალებს დროშა“.

გალაკტიონი

მოვაფრიალებ რიჟრაჟებით შეკერილ დროშას,
რომ გაღვიძებულ მანათობელს
შეეხვდე ზეიმით.
მოვაშრივალე გაზაფხულით ავსებულ ტყეებს,
რომ გამოქარულ
და ნაზამთრალ ხევში თუ მთებში
ახალ სიცოცხლით ახმიანდეს ჩამქრალი ტევრი.

წმინდა დღეებით
და ფიქრებით დაწნულ გვირგვინებს
მე ვადგამ მწვერვალს,
სამერმისოდ მაღლა აზიდულს,
და ვხედავ შორით: —
ცისარტყელით მოხატულ გზებით,
ხან ნარვლებით,
ხაროებით, მინდვრებით, მთებით
ჩემი დროშისკენ ეს სამყარო
მოდის და მოდის!..

უფრო მაღლა ვწევ რიჟრაჟებით შეკერილ დროშას
და ვუფრთხილდები
მის სინმინდეს, შეუვალობას...
წინასწარ ვიცი განჩინება მომავალ დროთა,
როცა ვუყურებ სამერმისოდ დარწეულ აკვნებს,
ოდეს უწყვეტად
და დაუთვლელ მწკრივად, რიგებად
მთელი ქვეყანა
ჩემკენ მოდის, მოდის და მოდის!..

მოვაფრიალებ
რიჟრაჟებით შეკერილ დროშას.

1974 წ.

გადინმინდა ზეცის თავანი

გადინმინდა ზეცის თავანი,
ლამის ნავალი ცას არ აჩნია;
ბრწყინვალეებს მნათი ლალი, თამამი
და გულში შუქი შემომაჩვია...
სოფელს ჩაუდის ლელე პანია,
ვარკალა კენჭებს აგროვებს ბავშვი;
ქალმა ფანჯრიდან ფარდა გასწია
და დღის ნათელი შეუშვა სახლში...
ველად ყვავილთა ჩანს მოზაიკა,
მინას ჩხვერავენ ნედლი ფესვები;
მზის მეუფება დადის კარი-კარ, —
სიკეთისა და შვების მთესველი...
თვალწინ მალლდება ზეცის თავანი,
ლამის ნავალი ცას არ აჩნია;
ბრწყინვალეებს მნათი ლალი, თამამი
და გულში შუქი შემომაჩვია.

1974 წ.

აქაც მომნახეს...

აქაც მომნახეს, ამ ჩემს ბუნაგში
ყაჩაღებივით შემოვარდნენ პირახვეულნი.
დამავლეს ხელი,
გზას გამაკრეს და მაბურთავეს,
მცემეს და მგვემეს
და საგულე ამომიკორტნეს,
თვითონ ჩასახლდნენ, —
ყველაფერი მოიხალვათეს
და დღე და ღამე მძარცვავენ და კვლავ მანამებენ
ბნელი ეჭვები...

1974 წ.

ვნახე კახეთი...

(ჩანახატი)

„... ქვეყანა ესე არს ფრიად ნაყოფიერი ყოვლითა
მარცვლითა, ვენახითა, ხილითა, პირუტყვითა,
ნადირთა... ხოლო კაცნი და ქალნი შუენიერნი,
ჰაეროვანნი... ლალნი, ამაყნი, მეხოტბენი,
დიდმოქმელნი, მეჩხუბარნი, შემმართებელნი...“

“ქართლის ცხოვრება”, ტ. IV.

ვნახე კახეთი...

(კვლავ ვიგონებ ზღაპრულ სურათებს).
კრეფდნენ, კრეფდნენ და,
სანნახელში მზეებს სწურავდნენ.

ირგვლივ სხივები ელვარებდნენ,
ვით სატევრები.
მზე იდგა კასრში, მზით ავსილი
იყო ქვევრები.

მზის ვენახებით
ჩახჩახებდა თვალსანიერი —
ოქრორეული,
მომნუსხველი და სახიერი...

აქ, ამ მხარეში
ჩემი ქვეყნის განძი მეგულვის
და ხალხი —
დიდი ისტორიით დამძიმებული.

1974 წ.

ისხარი

როგორღაც უცებ გამოიდარა,
არც კი ველოდი, ისე უეცრად...
ჩემი კუთვნილი გზა და მიდამო
მოვარდნილ ღვართქაფს გადაურეცხავს.
თითქოს ისხარმა მყისვე წამგვარა
ძველი შარა და ძველი სიმაღლე...
ან უნდა ვკვალო გზები სხვაგვარი,
რომ გადავურჩე ახალ ნიაღვრებს.

1975 წ.

პოეტის მონოლოგი

მოვლენ დღეები და გამარჯვებას
მეც ვიზიმიებ, სიცოცხლის ტოლო!
მოვლენ დღეები და ჩემს გაჩენას
შენც გაამართლებ ბოლოს და ბოლოს.

მოდის ნათელი, ვით წყალდიდობა,
ის გადალექავს ლოხსა და ნაგავს...
დრო გამოაჩენს მას, რაც მინდოდა,
დრო არ გამწირავს და არ დამკარგავს.

ახლა რომ მხედავ ფიქრებმორეულს,
წელთა ცულები მომჭრიან, ვით ხეს...
მაგრამ ლექსების ძვირფას ტომეულს
ვერვინ ნაართმევს მომავლის მკითხველს.

1975 წ.

იქ და აქ

(ციკლიდან: — „სიზმრების სამყაროში“)

კარგა ხანია, რომ დამეძინა
და ჭრელ სიზმრებში დავეხეტები...
რაც ვითავცემე ან რაც მეწყინა —
მას მავიწყებენ სიზმრის ღმერთები.
სიზმრის სახლში ვარ, სიზმრის დერეფნით
ჩემთან შემოდის სიზმრის ქალწული;
სიზმრით ნაქსოვი ბედნიერებით
სავსე ვარ, როგორც ღვინით სარწყული...
სიზმრის სამყარო სულ მთლად მეკუთვნის,
იქ მე ვუკრძალავ ჩრდილებს — ჩრდილავდეს...
ცა — ვარსკვლავებით დასახლებული —
ჩემი საუფლო ხდება დილამდე.
იქ მნათობების აღლუმს ვღებულობ,
იქ ვასაჩუქრებ ყველას იმედით;
იქ ნაღვლიანიც გაღალებულია
იმ სიზმარეულ სინამდვილეთი...
ნაირფერებით სივრცე ივსება,
სიზმრის სამყარო ელავს, ბრწყინვალეს...
დილით კი, როცა გამელვძიება,
კვლავ ვუბრუნდები ყოფის წვრილმანებს!

1975 წ.

მეჩვენა...

მეჩვენა:
დაშრეტილი მდინარეები,
ერთ დროს მშუქარი ადგილები — ნაქალაქარი,
ნაგზაური და ნატბეურები,
ნაქცეულ მუხის ტოტის შრიალი
და გულოვანი ვაჟკაცები — მტერთა მმუსვრელნი...
თითქოს მიღმეთით იხუვლეს ერთად
და ჩემ წინ დადგნენ მწკრივად, რიგებად
და ნაღვლიანად დასცინიან
ჩემს სიამაყეს.

1975 წ.

ჩემს შვილს აშინებს წითელი ფერი

ჩემს შვილს აშინებს წითელი ფერი,
წითელი საბნის წითელი ფერი...
სისხლი — წითელი, წითელი — სივრცე, —
თითქოს დაჭრილი მზე ინურება
ზეცის თავანზე...
მხოლოდღა მწვანე ნათურის შუქზე
იძინებს მშვიდად და ილიმება,
მწვანე სიზმრებში ილიმება
პანია ჩემი!

1975 წ.

მზე დაეკარგა დაბინდულ მზერას...

მზე დაეკარგა დაბინდულ მზერას,
შენს იქით დარჩა მზიანი არე;
უჟმური ჟამი — ვეება ძერა —
ფარავდა შენს ცას, მზესა და მთვარეს...
როდესაც ძლივსღა გამოერკვიე, —
გარს ზღუდესავით გეკრა სიბეცე;
აზრი დამზრალი და დაბეჭილი
მტვერივით თრთოდა დროის კიბეზე...
მაშინ შეძრწუნდი, მაშინ ეცაღე
თავის დაღწევას ამ მარყუჟიდან...
სულს საუბარი სურდა ზეცასთან,
მაგრამ ხელს შენი ხორცი უშლიდა...
მზე დაეკარგა დაბინდულ მზერას,
შენს იქით დარჩა მზიანი არე;
უჟმური ჟამი — ვეება ძერა —
ფარავდა შენს ცას, მზესა და მთვარეს...

1975 წ. თებერვალი

ბიჭო ირმისა!

„ირმისამ უთხრა: — მე მოვგვრი იმ ქალს,
ოღონდ წასვლის ნება მომეცითო!

... დევი მივიდა თუ არა, ირმისა ეცა,
წააქცია და ზედ მუხლით შედგა“.

ქართული ზღაპარი

გადმოფრინდი იმ ზღაპრიდან,

ბიჭო ირმისა!

თორემ დარდმა დაცამფლითა,

ბიჭო ირმისა!

დევემა მძლია მუხთალ ბრძოლით,

ბიჭო ირმისა!

და წამგვარა გულის სწორი,

ბიჭო ირმისა!

ბედისწერას ვინ გებულობს, —

ბიჭო ირმისა!

ახლა უნდა მიერთგულო,

ბიჭო ირმისა!

ცას ჰკიდია ღამე დარდად,

ბიჭო ირმისა!

სატრფოს კვალი დამეკარგა,

ბიჭო ირმისა!..

1975 წ.

ვინ მომიგზავნა ეს ხმა კეთილი

ვინ მომიგზავნა ეს ხმა კეთილი,
რომ გამალვიძა,
მაღალ მზისკენ შემომაბრუნა...

ვის გავახსენდი მარტომყოფი,
ვის გავახსენდი,
რომ მომიგზავნა ეს ხმა კეთილი...

კვლავ დამიძახა სიყვარულმა იმ ხმის წყალობით,
გზის განაპირას ჩამომჯდარი წამომაცენა
და მომცა ძალა სევდის მძლევარი!

...
ვინ მომიგზავნა
ან ვისია ეს ხმა კეთილი?!

1975 წ.

აანთე, აანთე!

აანთე, აანთე!
მოაშორე ბნელი ზენარი,
აანთე იგი, უხილავო, ყველას გულებში;
მითაჟამიდან
შენ წინარე ვარ მახვეწარი, —
ჩამოარიგე სიყვარული, როგორც ნუგეში.

ჩამოარიგე ის ტრფიალი პირველყოფილი,
აჩვენე ყველას ნაღდი სახე, არა პროფილი.

გააღლვე მკაცრი ყინულებით მის სიმხურვალეთ, —
ყველას თავისი დაანახე მზე საურვალთ...

...
აანთე, აანთე!
მოაშორე ბნელი ზენარი,
აანთე იგი, უხილავო, ყველას გულებში!

1975 წ.

ცოდვის ჭურჭელი...

ცოდვის ჭურჭელი გადაბრუნდა, მიგორავს თავქვე,
რეკავს, წვრილებს და ჯადოქრულ ხმებით აღვიძებს
სადღაც, ზღაპრებში მთვლემარე ჭინკებს...

გაუმჭვირვალე სივრცის ტიარა იხევა ნელა,
წყნარად, თანდათან... და ჰა, გამოჩნდა
ნათლის სახე — საშვებელი დაღლილ გულების...

ზღაპრულ ბავშვივით გაიზარდა მზე ცის თავანზე,
მიდის, მიცურავს შექცევადი იმედი ჩვენი
და ისევ ჩუმად მიიდრიკება...

ცოდვის ჭურჭელთან ჩამომჯდარა პატარა ბიჭი,
„რა ლამაზია, — ფიქრობს იგი, — სახლში წავიღებ,
ძმას და დაიკოს გავახარებ ამ საჩუქარით.“

ცოდვის ჭურჭელი მსუბუქდება, პატარავდება
და მაცდურ ბრწყინვით იზიდავს ყოველს.

...

მზემ აიფარა სახეზე — ღამე.

1975 წ.

სამარადჟამოდ მიიქეც ძილად

შოთა მესხიას ხსოვნას

სამარადჟამოდ მიიქეც ძილად,
როცა ფხიზლობას იყავ ჩვეული;
წაგყვა ნალველი — მკაცრი და მძიმე, —
მამულზე ფიქრით გულს ჩახვეული.

შუბლით სალკლდეებს ვინ მისწოლია,
ვაჟუკაცს არ უყვარს სიტყვა სათნევი...
ქართველი ერის დიდ ისტორიას
აუნთე შენი წილი სანთელი.

შენი სიკეთით ყველას ათბობდი,
შენი კაცობა სიკეთე იყო...
შენ თავზე გადგა სამი მნათობი: —
დიდი ივანე, სიმონი, ნიკო.

ერის წარსული სიბრძნით გვასწავლე,
ერზე ფიქრობდი მხნეც და სნეულიც;
სამთა ვარსკვლავთა თანავარსკვლავედს
ჰყავხარ მომდევნოდ გამორჩეული...

სამარადჟამოდ მიიქეც ძილად,
როცა ფხიზლობას იყავ ჩვეული...
წაგყვა ნალველი — მკაცრი და მძიმე, —
მამულზე ფიქრით გულს ჩახვეული.

1975 წ.

ქალაქო ჩემო!

ნუხელ მეზმანა:
დაღვრემილი ქალაქი ჩემი,
მიმოდოდა ხალხი უბრად და მონყენილად;
თითქოს რაღაცას
საუბრობდნენ შემკრთალი მზერით
და ირგვლივ შიში ეკალივით ამონვერილა;
არც გაღიმება,
არც ნაცნობთა უხმო სალამი,
ყველა ერთმანეთს გვერდს უვლიდა, მიიჩქაროდა...
მხოლოდლა ყინჩად —
დადიოდა გზაზე მავანი —
დაშინებული ხალხის ტანჯვით იგი ხარობდა!
ყველას თავისი
ქვაბთანგირი მიჰქონდა მხრებით,
ცრემლის ნიაღვარს მოჰყვებოდა ქვიშა და ლამი...
ბოლმად შეკრული
ყელში თრთოდა უძლური ხმები
და, გული, გული (უმწეობით!) გამისკდა ლამის!
როცა გათენდა —
მე გავხედე მშობლიურ ქალაქს,
მნათი გზადაგზა აფეთქებდა დანალმულ ჩეროს...
არ დაიშურებს
ზეციერი ნებას თუ ძალას
და ხვალ უფრორე ამაღლდები, ქალაქო ჩემო!

1975 წ.

ემიგრანტის ფიქრები

I

რა მინდა ნეტავ? რას ველოდები?
არ შემიძლია არც მიწა, არც ცა
გავისაფარო...
რა დამკარგვია ამ უცხო ხალხში,
აქ რას მოვრბოდი, და თუ, ღმერთო, ეს დღე მელოდა,
სჯობდა ქვეყანას მკვდრადშობილი ვეხილე მაშინ...
აქ ცის და მიწის ყოველ მტკაველს
ათასი სული ჩაჰფრენია, ებლაუჭება,
რომ არ დაკარგონ ხელმოსაკიდი,
დროებით მაინც...
უპატრონო სულთა სამყაროში
ღმერთს არ უშვებენ.
იქ თვითონ ღმერთიც უძლურია,
სადაც არაფერს არ სცემენ თაყვანს,
სადაც მხოლოდლა არსებობისთვის
იღრინებიან
ან სტკივათ, სტკივათ
გადატყაული მუხლისთავეები.

II

გარდასულ ჟამთა ტკბილო სიზმრებო,
რისთვის ან რატომ მაიმედებდით?
რად მპირდებოდით აყვავებულ დღეების ხილვას,
თუკი იყავით უდღეური,
მსწრაფლწარმავალი?
დროთა ხახაში ჩაქცეულო ჩემო იმედებო,
შენც, სითამამევ, რკინის ლაგამამოდებულო,
იმ გადაბინდულ წარსულიდან
ასე მოწყენით რად იყურებით?
რით განუგეშოთ,
როცა თქვენგან ვიყავი მუდამ
სიხარულსა და ნუგეშს ჩვეულნი?

III

ვიცი, ხვალ მკითხავს ნაშვიერი:
— „რისთვის მოხვედი?
ვის გაექეცი, დღეები რად გაიმყუდროვე?

რად ჩაიმაღლე შენს სოროში — საკუთარ სულში,
ნუთუ თხუნელას ემსგავსება ადამიანი?!
მაჩვენე შენგან გავლებული კვალი ან ხნული,
მაჩვენე ყანა, —
გავმარგლო და ავათავთავო...“
ხომ ველარ ვეტყვი, — მიწა არ მქონდა,
ადამიანი უმინანყოფ ვის გაუგია?
რადგან მოხვედი ამ ქვეყანაზე,
გაქვს შენი წილი: —
მზე, ცა და მიწა,
ჰაერი, სივრცე, სიხარული და მწუხარება,
სიკეთე, სევდა, უსასოობა,
თავისუფლება, უკეთურება...
სუყველაფერი გაქვს შენი წილი.

IV

ლუსკუმ ღამეთა უღრანებიდან
გამოაღწიეთ, ჩემო სიზმრებო,
თუნდ მომატყუეთ და გამამასხრეთ
და მთელი ღამე თქვენს ნებაზე მაბორიალეთ,
ოღონდ მესტუმრეთ, თქვე კეთილებო,
და არ წამცდება საყვედური
მოტყუებისთვის...

V

დღემდე გავლილო ჩემო გზებო,
დღეს რა მოხდება დაგემშვიდობოთ,
საპირისპიროდ წავიდე თქვენდა?
თქვით, რა მოხდება?..

VI

გარდასულ ჟამთა ტკბილო სიზმრებო,
ამაოების უმტკიცესი გისოსებიდან
ასე მოწყენით რად იყურებით?
რით განუგეშოთ,
როცა თქვენგან ვიყავი მუდამ
სიხარულსა და ნუგეშს ჩვეული.

1975 წ.

თვალთუხილავს უცინოდა

იდგა ხალხი თავდახრილი,
სოფელს ბურჯი ეცლებოდა.
და ახლობლებს სახისფერი
წინაუკმო ეცვლებოდათ.
— თუკი ღამეს გააღწია,
გადარჩება უცილობლად...
ის კვლავ იწვა და ჟამიჟამ
თვალთუხილავს უცინოდა.

1975 წ.

ღამეული ნადირი

I

ნაბიჯდანაბიჯ მითვალთვალებს
ღამის დამშეული ნადირი...
უსიერ ტყეში, მიმქრალ მთვარეს —
„აენტე! აენტე!“ — გავყვირი!..

II

გზას ვიგნებ ხელების ფათურით,
მოვუხმობ ჩემს ტომს და საყვარელს...
ვერ ვნახე დღეს გამოქვაბული
და ტყეში დავეძებ საფარველს.
ნადირი მომყვება და იცის
მარტო ვარ, ეულად შთენილი...
ის კიდევ მოითმენს, ჯერ კიდევ დაიცდის,
რაკილა დავდივარ ტომს ჩამორჩენილი...
რატომ გავთამამდი, თავი რად ავიშვი,
მარტოკა მივენდე გზასა და ხეტიალს...
მოიწევს დრო-ჟამი მრისხანე ქარიშხლით,
აქ ახლა მშველელი მხოლოდღა ღმერთია!

III

კვლავ ვეძახი მიმქრალ მთვარეს,
არ ჩანს ბნელის ნაპირი...
უკან მომსდევს, მითვალთვალებს
ღამეული ნადირი!

1975 წ.

**გონზე მოვიდა,
მიმოავლო თვალი გარემოს**

... გონზე მოვიდა, მიმოავლო თვალი გარემოს
და ჰორიზონტზე მზერა დაკიდა...
ჩაშავებულა სანიერი, ვით ანგარება,
უყისმათობა
სუნთქვასავით დაჰყვა აკვნოდან!

მან ნუთით ფიქრში მიითვალა, მიიკერძოვა,
რაც არ გააჩნდა, მაგრამ უნდოდა: —
სუფთა ოთახი,
სკამ-ლოგინი, თბილი კერძები
ან... დროს გასცლოდა — მკაცრს და უნდობარს...

ჰორიზონტიდან კვლავ ჩამოხსნა მზერა უჩვევი,
დახუჭა თვალი — თითქოს დაღამდა...
ნამით რაღაცას ძილ-ბურანში მუშტი უჩვენა,
მერე...
გულ-ღვიძლში სინანული ჩაუბალღამდა!

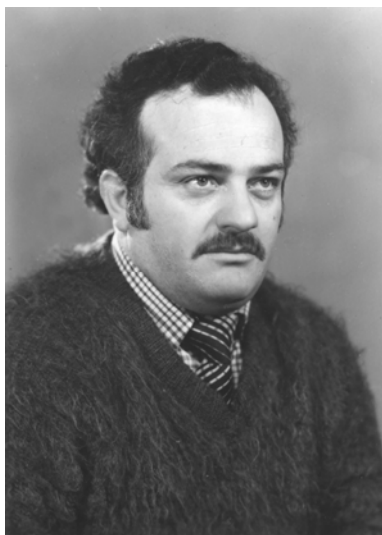
ინვა მიწაზე —
უღიმღამო და უნუგეშო
და ახლომახლო სანთლებივით ენთო თელები...
უხმოდ,
თანდათან ჩაუსახლდა ყინვა გუგებში
და... დრო (ჩრდილივით!)
თავს დაადგა არგათენების!

1975 წ.

სანა

სტოლკაცობისა

გვიან ეწვია გაზაფხული ჩამეულ ეზოს

I

გვიან ეწვია გაზაფხული ჩემეულ ეზოს,
გვიან დააჩნდა ხეებს კვირტები...
ვაითუ მაშინ გაიშალოს
ტოტზე ფოთლები,
როს ფოთოლცვენის მოაწვეს ჟამი.

II

ჩაბნელებულ ხეივანში
წყვილი სანთელი აინთო უცებ,
ორივე ნელა, თანდათანობით
სხვადასხვა მხრისკენ გადაიხარა.

...

არ ჰქროდა ქარი!

1976 წ.

ნეტავ ვის რა აქვს მოსაგონარი?

არც მეგობარი იყავი ჩემი
და არც რიგითი ამხანაგი,
გიცნობდი მხოლოდ!
შენი ოთახიდან, როგორც ხანაგით,*
გამოდდი, ვითარც მსხემი
და უთვისტომო...

ვის მეგობრობდი ან ვის ძმობდი,
რომელს ჰყვარობდი?
არავინ გცნობდა, არავის სცნობდი,
უპოვარობდი,
მარტოსული უხმოდ წვალობდი;
წრფელი, ხისტი და შეუპოვარი —
მარტოობიდან ამოწყაროვდი...

დღეს ბევრი დადის შენზე მგლოვარი,
ზოგჯერ პურს ღვინით დაასველებენ,
სადღეგრძელოში ძმად გახსენებენ,
ნეტავ, ვის რა აქვს მოსაგონარი?!

1976 წ.

* ხანაგა — „ობლების საკრებულო სახლი“ (საბა).

ამგავი ექვთიმეს გადარჩენისა

„ანლა წარმომიდგა ვინმე დიდებული დედოფალი და მრქვა ქართულითა ენითა: — „რაი არს, რაი გელმის, ეფთვიმე?“ — ხოლო მე ვარქვ, ვითარმედ: — „მოვკვდები, დედოფალო!“ — და ვითარცა ესე ვთქუ, მომეახლა და მიპყრა ხელსა და მრქვა: — „არარაი არს ვნებაი შენ თანა, აღდეგ, ნუ გეშინინ და ქართულად ხსნილად უბნობდი!“

გიორგი მთანმინდელი

„ძნიად უბნობდა ქართულად“,
ფრიად იცოდა ბერძნული...
ინვა სენაკში ექვთიმე,
უცხო სენითა შეძრული.
— რაი არს, რაი გელმისო,
ყრმაო, რადა ხარ სნეული?
— ვკვდებიო, — წყნარად წარსთქვა და
ატირდა ლანდად ქცეული.
— არა არს ვნება შენთანა,
სულ სხვა რამით ხარ ბინარი,
ბედმა გიმტრო და არ იცი
ნამდვილი დედა ვინ არი!
ამაზე მძიმე სენი და
ლმობა გულისა სად თქმულა?!
ექვთიმე, ნუ გეშინიან,
აღსდეგ, იუბნე ქართულად!
ნუ გეშინიან, მასშია
ხსნა გლახაკბედუპოველთა;
ქართულით აღმოდინდების
წყარო უნმინდეს ყოველთა!..
ნელა წამოდგა ექვთიმე,
(მზეში ბრწყინავდა ათონი!)
სიზმარი იყო თუ შორით
უხმობდა თვისი გვარტომი?
განვლო დრომ... ფრიად იღვანა
დღე-ღამ ლმობითა ძნელითა
და განიკურნა სრულიად
ღვთაებრივ დედაენითა.

1976 წ.

ქანაობს მიწა...

(ზმანებისნაირი)

ქანაობს მიწა...
რიგრიგობით ფეთქდება მთები,
ისმის ყვირილი,
ბავშვის კვნესა, ქალის კივილი;
ხმა — მოგუდული, მოქვითინე,
ხმა — უსასოო...
საით ნავიდე, ყველგან შიში ჩასაფრებულა
და ირგვლივეთი
ხიფათებით შემოღობილა.

ვეცემი, ვდგები!
დამსხვრეული ქვები — ზღარბები —
სერავენ შიშველ ფეხისგულებს
და ცხადლივ ვხედავ:
ცისფერ წვეთებით იწინწკლება
მწყურვალ მიწა...

კვლავ ორი სხივი იმედივით მინთია მხრებზე.
ეს ორი ბავშვი — ჩემი ანმყო
და მომავალი
ამ უსასტიკეს ყოფის გამო მე მთხოვენ პასუხს...

მივფორთხავ გზა-გზა, უმწეობით გამასხრებულ
და მზის ბლავილი
მკვეთრად ისმის ჰორიზონტს მიღმა.
ქანაობს მიწა...
მზე ხრიალებს...
ქანაობს მიწა...

1976 წ.

წვიმა და წვიმის შემდეგ

ჩამოიქცევა ცა წვიმებად, ჩამოიქცევა,
საავდრო ღრუბლებს ჩამოეხათ ქუთუთოები...
ფებს აუჩქარეს,
გზად მირბიან და გვერდს მიქცევენ,
წელან ამაყად მოარული, მფრთხალი ბრბოები.

ღვარი, ღვართქაფი... და ქუჩები მიირეცხება,
მივდივარ წელა და უძილარს წვიმა მაფხიზლებს...
მსურს დამიძახო,
სანამ უხმოდ გზად დავეცემი,
მსურს დამიძახო და ავჩქარდე შენს დაძახილზე!

მაგრამ... ამოდ... ისევ მივალ თავჩაქინდრული,
აქარებული წვიმა შოლტავს ჩემს მოთმინებას...
მამასხრებს ქარი —
დამცინავი და გამქირდავი
და, ჟრჟოლვასავით ვგრძნობ უსახურ დროის დინებას.

ხომ ცხადლივ ვნახე: — ქუჩა როგორ დაცარიელდა,
ოდეს ისხარი ათარეშდა ქარის აფრითა...
ავდარი წელა
მიიღია, თან-თან მინელდა,
ბრბო კვლავ გამოდის კანტიკუნტად თავშესაფრიდან.

აპრილებენ სველ ჰორიზონტს ფრთებით მერცხლები,
მნათი მომძლავრდა და უძილარს სხივით მაფხიზლებს...
მსურს დამიძახო,
სანამ მართლა გზად დავეცემი,
მსურს დამიძახო და ავჩქარდე შენს დაძახილზე!

1976 წ.

რა ახლოსა ხარ...

რა ახლოსა ხარ,
მინდა დაგიპყრო და გეპატრონო
და სიყვარული გვირგვინივით დაგადგა თავზე,
ბევრჯერ გეზრახე,
ნაღვლიანად შემომლიმე და
მწარე დუმილით მამცნე ყოველი!

„— ეს ორი ხელი თუნდაც გექცეს მილიონ შუბად
და ტანსაცმელი — ფოლადის აბჯრად,
მაინც ვერაფრით დამისაკუთრებ!

ეს ორი თვალი თუნდაც გექცეს მილიონ თვალად
და შენს სასმენელს უხორცოთა ესმოდეს ჩქამი,
მაინც ვერ შეძლებ დაინახო ჩემი ტკივილი
და გაიგონო იდუმალი წუხილი ჩემი...“

როგორ ვქნა ახლა? ხმა დავიდუმო
და ასე ჩუმად გამოგყვე და ტანჯვით გიცქირო,
თუ განზე გავდგე,
საფეთქელზე ქვა დავიხალო?

...
მალე გადავა შუალამე, მოდის ძილქუში
და, როგორც ჯვარცმა, კვლავ სიზმარში აღიმართები.
1976 წ.

ჩამოივლის უჩინარი

მზეს აცილებს მთა და გორი,
დღე მიფრინავს ჯანსაღ-ამო...
ცხადლივ ვხედავ: — ახლა შორით
ფრინველივით ჩანს სალამო.

ცად ლიფლიფებს სხივთა წყება, —
ტოფობაა ვარსკვლავების...
ველზე ღამე მშვიდად წვება
და ხმა წყდება საკრავების;

გაიყუჩა ურჩი ქარიც,
(მოგვაცილებს დრო წვალებას!)
ჩამოივლის უჩინარი,
მოგვადირსებს მოწყალებას.

1976 წ.

მადლობელი ვარ, ღმერთო!

მე მიმდობელი ვიყავი ერთ დროს,
ახლა კი... რომელს ვეძმო ან ვენდო?
თვით მეგობრისგან სიცივეს ვიტან, —
ამისთვის მადლობელი ვარ, ღმერთო!
ზოგი ხურმაა და ზოგი ხენდრო,
ზოგი მთას მისდევს და ზოგი ფერდობს,
ზოგი ჩემს ბილიკს მინალმავს შუროთ
და... მაინც მადლობელი ვარ, ღმერთო!
დღეს არ ანთია — რაც წინათ ენთო,
გამქრალ დღეებზე ოცნებას ვერ ვთმობ...
ტკივილისათვის! ტკივილისათვის!
ტკივილისათვის! — მადლობა, ღმერთო!
მე მიმდობელი ვიყავი ერთ დროს,
ახლა კი... რომელს ვეძმო ან ვენდო?
გაუტანლობას რომ ისევ ვიტან, —
ამისთვის მადლობელი ვარ, ღმერთო!

1976 წ.

ჰნახე კუნძული...

ვნახე კუნძული სხვა კუნძულებს ჩამორჩენილი
(დაქუცმაცებულ დედამიწას წყალში ეძინა).
ვნახე კუნძული, ვით ყარიბი, როგორც დევნილი,
მისი წილი ცა ღრუბლისფერად ჩამოძენდილა.

წყალში ტივივით ტივტივებდა იგი მარტოდენ,
უკაცრიელი და უჩქამო, ვით სიმარტოვე...

„აქ დასახლდები?“ — მკითხა ღმერთმა თითქოს ყასიდად
და ელვის წარბი გამომცდელად მალლა აზიდა.

„აქ დავსახლდები!“ — ვთქვი და... უცებ მზით დახუნძლული
შემოტრიალდა ჩემკენ კუნძული.

„მადლობელი ვარ, რომ ისურვე გულით შენითა,“ —
მითხრა კუნძულმა და კაცივით მხარში შემიდგა.

„აქ დასახლება ქვეყნად არვის აქვს აკრძალული,
ვინც გაორგულდა — დაილუპა... არ ვარ ბრალული;
ვისაც არ ძალუძს რომ დაიცვას თვისი მამული,
ხამს დაილუპოს! ამაოა აქ სინანული...“

გამომელვიდა. მზის ნათელში თვალებგახელილს —
გულზე მესვენა შენი სახელი.

1977 წ.

სკუა, ბაბა სკუა!

ზოგის ბედის გზა ხსნილია,
ზოგის განასკვულა.
გული სევდით ავსილია,
სკუა, ბაბა სკუა!

მზე ფიქრებში ჩაიქსოვე,
დღეს სიბნელე თუა.
ჩემი სიტყვა დაიხსომე,
სკუა, ბაბა სკუა!

ვილას ეტყვი კაცი მართალს,
ეს ცხოვრება ყრუა;
ხელს ვერავინ გაგიმართავს,
სკუა, ბაბა სკუა!

სიტყვა ბასრი ააელვე
და აგემე მტყუნს;
ცხენი მზისკენ გააგელვე,
ეჰეი, ბაბა სკუა!

შენი ხალხი გელოდება —
მტერი გაუთელე.
უსინათლო გელოდება —
ბნელი გაუთენე;
გულდაჭრილი გელოდება —
წყლული გაუმრთელე...

ახლა უნდა შეველა ჩვენებს, —
ჟამი განასკვულა.
ცხენი ყალყზე შეაყენე,
მიდი, ბაბა სკუა!

1977 წ.

ისევ მოვედი...

ისევ მოვედი, გეძახი, განჯღრევ,
ნუთუ დღესაც ვერ გამოფხიზლდები.
ვალეზ დაგმანულ კარებს და ფანჯრებს
და ვხედავ, ძილში როგორ იზრდები.

მარდად ირჯება ახლა საღათა,
შენი ცხოვრების მკაცრი საღათა...
ყველამ იპოვა გზა თუ ბილიკი,
შენ გარდა ყველამ გაინაღმართა.

შენ ისევ დუმხარ... გეძახი, განჯღრევ, —
ძილით დაღლილო და მიდრეკილო.
დავლენავ კარებს, ჩავამსხვრევ ფანჯრებს,
რომ გაგაღვიძო, სულო კეთილო!
1977 წ.

შენ ეგუები...

დაცარიელდა სული — დარბაზი,
გაუდაბურდა ფიქრი — სანახი...
ბევრჯერ ითმინე, ბევრჯერ გაბრაზდი,
ვერ გადალახე გადასალახი.

არც თვალხილული, ბრმები, ყრუები, —
შენ არაფერი გეუცხოვება...
შენ ეგუები!.. შენ ეგუები!..
და ასე მიდის შენი ცხოვრება.
1977 წ.

ლანდი — მიღმეთით შემოღწეული

თვალნათლივ ვხედავ: — კიბეზე არბის
ლანდი —
მიღმეთით შემოღწეული
და უელვარებს თვალები ხარბის,
თვალები შურის — ღვთისგან ნყეული...

მოდის იმგვარად, თითქოს ელოდნენ,
თან მოაქვს თასი — ცოდვით ავსილი,
ვინც გასინჯავს თუ ჩაიგემოვნებს —
ხდება ფლიდი და ხდება ავსული.

ცრუობს,
მოთნეობს ის — მიწრიელი,
მთესველი შუღლის, ოსტატი ხლართვის...
თუ დააკვირდით, ვით მიწიერი,
ვით უცოდველი, ჩვენ გვერდით დადის.
1977 წ.

მსურდა მეგება ფერი გემოთი...

მსურდა მეგება ფერი გემოთი
ანდა სიტყვები ხელთ ამეყვანა...
ასეთ სასწაულ წუთებს ველოდი,
როცა მოხვედი შენ და, ქვეყანა
მყის გაცრიატდა — ვანი გულისა...
და, ჯადოსნური ჰანგების ნაცვლად
მკვეთრად ჩამესმა ხმა უფსკრულისა!
1977 წ.

აქაც ცხოვრობენ...

აქ დამინახავს მკრთალი ფოშფოში,
ადრიან დილის თეთრი ბუერი...
აქაც ცხოვრობენ — ჩემს სამშობლოში
დონ კიხოტი თუ პანტაგრუელი.

აქ მოვუსმინე ცრუ ფიცი მჩაგვრელს,
აქაც მინახავს ქართა აფრობა;
აქაც კვნესოდა მარადი ჩანგით
პოეტი თავის მიუსაფრობას.

აქაც მღეროდნენ: — მზე აღმოხდების...
აქაც ილხინეს... აქაც ინვალეს...
სამოთხის მძებნელს გზა ჯოჯოხეთის
ბევრს უპოვია აქ, ამ მინაზეც...

ხშირად მინახავს ველად ფოშფოში,
ადრიან დილის თეთრი ბუერი...
აქაც ცხოვრობენ — ჩემს სამშობლოში
დონ კიხოტი თუ პანტაგრუელი.
1977 წ.

ხილვა

... ტყე აღჩნდა თეთრი, ხმა ისმა მკვეთრი,
ცათა აივნით გადმოდგა ღმერთი —
მეოხად წმინდა სულთა ლტოლვილთა,
..... ალაპყრო კვერთხი
და... გაზაფხული იშვა თოვლიდან...

ჯერ უხილავის გავხდი მხილველი, —
ეს გაზაფხული, ვით ყრმა-წინველი,
მოულოდნელად დადგა წინარე;
..... გასაკვირველი
ცით ჩამოეშვა ლურჯი მდინარე.

გაბედნიერდა ადამის მოდგმა,
არსით წუხილი, ვაება, მოთქმა...
ზვირთებმა ხმელთა ლოხი წარეცხეს;
..... ნათელი მოდგა
და ჰგავდა ველი უფლის სარეცელს...

გზას მიიკვლევდა ლურჯი მდინარე
და მდინარეში შუქმომფინარე
ანგელოზები იდგნენ ფრთიანი,
..... ცით მომღიმარე
გვიმზერდა ხატი... სინათლიანი...

1977 წ.

ცა ნისლიანდება...

ცა ნისლიანდება ნათელს მონყვეტილი,
მიჰყვება გზას კაცი — ბინარი,
გულსალმობიერი, სახემონყენილი,
ვინ არის! ვინ არის! ვინ არის?

ეს ხომ სულერთია! კაცია მავანი
(ქარია, ხეები იძვრიან).
ის — მე ვარ, შენა ხარ, მსგავსია მრავალის,
ის — ჩვენი სისხლი და ღვიძლია...

1977 წ.

მაღლით გამოკრთა შუქი მარადი

მაღლით გამოკრთა შუქი მარადი,
პირველი სხივი დაეცა ყვავილს...
ცამ გაიხადა ღამის ხალათი
და დედამიწა ვარდისფრად ჰყვავის.

ეს გაზაფხული რალამ დააზროს, —
სივრცე სხივებით გადაიქსოვა...
და, მჯერა ახლა, როგორც არასდროს,
ცისა და მიწის მარადისობა!

1977 წ.

ნუთუ ვიხილავ სასნაულს

ნუხელ მესიზმრა სიზმარი,
სიზმრის სიზმარიც მესიზმრა: —
ვიყავი გაუცინარი,
თვალწინ შრებოდა ლექსის ზღვა...

უღონო, ღრუბლის ქულითა
უჩინარს ჩუმად მივყავდი;
შენ იდექ წარბშეკრული და
არც გწამდი და არც გიყვარდი...

ვინეჭი ცის სიმუქეში,
მიღმური ხმები მესმოდა
და უნუგეშო ნუგეში
უსასოობით კვნესოდა...

ტიროდა ყველა ვარსკვლავი, —
სივრცე დახრილი, ირიბი...
ნუთუ ვიხილავ სასნაულს,
ნუთუ ახდება პირიქით?

1977 წ.

ერიდეთ ერიდას!

ვინ მღერის ხმით ცისიერითა: —
ჰერიდა!..
ერიდეთ ერიდას!
ჰერიდა!..

....

ქორწილი...
ორწილი ქეიფი...
ჰერი და!..
ერიდეთ ერიდას!
ინყება საშიში დრეიფი!

შუქი დგას მთვარისი...
მდუმარე პარისი...
ტრაპეზად მოსული ცით შემოქმედები...

ელენე!!!
სისხლი და... გოდება დედების!..

...

ჰერიდა!
ერიდეთ ერიდას!
ჰერიდა!..
თქვენ ამიერიდან
ერიდეთ ერიდას!

1977 წ.

ნუთისოფლის გზაპრაბი

რა უღამური ღამეა,
 თითქოს ახლოა წარღვნა.
 მგზავრები: — დავიღალენით,
 ვერ ვიარებით წაღმა;
 ავსულნო, გაიხარენით,
 გზას ხიფათები წაღმავს.

ზურგი გვაქცია მფარველმა თუ ჩვენი სულის მეოხმა
 და თეთრი რაშის ნატორალს ვისი ამლაყი მიჰყვება.
 ჩვენ ახლა ვუწყით ბრიყვებმა, რად მიგვატოვა პატრონმა,
 რად მიგვატოვა, დაგვტოვა მარტონი, უსინათლონი...

ჰე, სახიერო! წმინდა გალობა
 ისევ გვასმინე აღსასრულისას.
 შურმა, ღიზლობამ, გაუტანლობამ
 ცაი შებღალა ჩვენი სულისა.
 შენ გეაჯებით ბრმები, ყრუები,
 განგვკურნე ახლა შენი მისნობით...
 დღემდე სუყველა თავს ვიტყუებდით
 შიშით, ლაჩრობით, უსინდისობით...
 რაღაა წინა? დუმილის წიაღ
 თავაშვებულად მივექანებით.
 მარადიულო, შენეულ ციაგს
 გვიცაბნელებენ ღამის ქარები...

ნუთუ არა არს საშველი ამ უღამური ღამიდან,
 გავიქცეთ თუნდაც წამითა, ვიხილოთ წმინდა ნათელი;
 „მოვედ სინათლე!“ მოგვესმას უნეტარესის ბაგითა,
 განვიწმინდებით, როდესაც მის ხილვას ვეზიარებით...

ისევ ღამე, უღამური ღამე,
 წინაუკმო ბურუსია სქელი.
 ჩვენ ძირს ვყრივართ, ისე დავიღალეთ,
 ლოგინია უფსკრულებით ფსკერი.
 ცხადლივ ვხედავთ: მდუმარების ხახა
 ცეცხლისფერად გვეღირება ყველას;
 ვაყურადებთ უხორცოთა ხარხარს
 და იგრძნობა დედამინის რყევა...

ზურგი გვაქცია მფარველმა თუ ჩვენი სულის მეოხმა
და თეთრი რაშის ნატორალს ვისი ამლავი მიჰყვება.
ჩვენ ახლა ვუნყით ბრიყვებმა, რად მიგვატოვა პატრონმა,
რად მიგვატოვა, დაგვტოვა მარტონი, უსინათლონი...

1977 წ.

ღამეულ სივრციდან...

ღამეულ სივრციდან ნათელი თვალებით
ვინაა, რომ მიმზერს, ნეტავი?
ნუთუ ეს შენა ხარ?... როკავენ ქარები
იმ ყვითელ ფოთოლთა მხვეტავი.

ფოთლები ყვითელი და მოფართქალენი, —
პატარა გოგონას ნაღველი...
ნუთუ ეს შენა ხარ — მეტყველი თვალებით,
სიმღერა — იმ დღეთა ნამღერი...

მგონია, მიყურებ სევდიან სივრციდან
(მე მუდამ სასწაულს მოველი).
ვერაფერს ვერ გეტყვი ფიციტა მტკიცითა, —
ისედაც ცხადია ყოველი...

1977 წ.

იდგა, უსმენდა...

იდგა, უსმენდა შრიალს ბალისას,
თითქოს გარდასულ დღეებს უსმენდა.
რაც ბედისწერამ მას არ აღირსა, —
ის ახლაც გულში მნარედ უსტვენდა.
იდგა —
არარას მთხოვნელ-მესავი,
ფიქრები ენთო თვალში ალებად...
ძველ სკამთან იდგა ხსოვნის ხესავით
და, ირგვლივ ბალი კვლავ შრიალებდა.

1977 წ.

პარიაციები ზღაპრებიდან

ყოვლადძლიერის ჯადოსნური ავილე კვერთხი,
დავარტყი საფლავს,
ნანდაური ნამოდგა მკვდრეთით, —

სინათლიანი
ჩემ წინ დადგა, ვით სხივი ღმერთის,
და განმიცხადა საიდუმლო შორი მიღმეთის...

ფრთხილად მომითხრო, რაიც მსურდა... ბოლოს დასძინა:
— „დაიდუმეო ბაგე შენი, იყავ მდუმარედ;
არ განემზადო ჩასაქოლად, სხვათ დასაციინად...“
ფიცით მაფიცა და შეერთო სივრცეს უმაღვე.

მე იმის შემდეგ უუბარად დავეხეტები...
რა ნუხილია ფრინველების წიაქ-წიაქში.
აქა სჯობია,
ჟღურტულებენ წვიმის წვეთები
და გამალებით ისწრაფვიან მიწის წიაღში.

1977 წ.

ბოლო ნერტილი...

თავს დაგემხოვა ეს სანუთრო — მკვდარი მნათობი,
მწარედ დაგსუსხავს, წამოგანთებს, გაგაჟრიალებს...
ასე უაზროდ,
უნუგეშოდ მზერაჩაქრობილს, —
არვინ მოგხედავს, არვინ მოვა, არ გაზიარებს!

გადახვადები მიწაში და, შეიკუმშები
და, დამთავრდება შენი კოშმარი!

არვინ იკითხავს — ავი იყავ თუ ზნეკეთილი,
ეგდება გვამი — შენი ყოფნის ბოლო წერტილი...

1977 წ.

აი, ნიღბები!

აი, სიზმარი უსიზმროთა! აი, ნიღბები!
სიცრუის ძაფით მოქსოვილი წყება ალმების.
აჰა, ზეიმი!
უღიმილო ღიმად იღვრებით,
უღვთო ტრიბუნას ხელებს უქნევთ და ესალმებით!
აჰა, დიდება უგუნურთა — წამს წარმავალი!..
(რამდენი თავი ეშაფოტზე ძალით დახრილი!)
ბაირალებით მიგრიალებს გზად კარნავალი
და ყალბი ხმებით კვლავ გაისმის „ვაშას“ ძახილი!
1977 წ.

ღამით, როდესაც ვეღარ ვიძინებ...

ღამით, როდესაც ვეღარ ვიძინებ,
ჩემს კარადასთან დავდგები მარტო: —
„ღრუბლები ჰგვანან ამღვრეულ ტვინებს“...
„რითი გაგართო? როგორ გაგართო?“
ჩქამივით ისმის წუთის დინება
და შორი მსხვრევა მკაცრი ტახტების...
ელავს სტრიქონი, ვით გაფრთხილება: —
„მსოფლიო ნგრევათა კვლავ მონმე გავხდებით“.
გალაკტიონი! აი, სამყარო,
სულ ახალგაზრდა, განა მოხუცი!..
განცდილ-ნანახი ვის ესაკმაროს,
ჩვენ უფრო ღიად დღეებს მოვუცდით:
ისინი მოვლენ ახალ რუსთველად,
დრო ახალ მერნით გაიალალებს...
შემოდგომები რაა ურთველოდ
ან მომავალი, თუ არ გვამაღლებს?
ღამით, როდესაც ვეღარ ვიძინებ,
ჩემს კარადასთან დავდგები მარტო: —
„ღრუბლები ჰგვანან ამღვრეულ ტვინებს“...
„რითი გაგართო? როგორ გაგართო?“
1977 წ.

მოდი, გაბრაზდი და გაგულისდი...

დაგყვება ჟამი ბერი გიდივით
და არვინ უწყის: — რას მალავს გიდი?...
ირგვლივ სივრცეა, როგორც ქვითინი,
შორს — იდუმალი ცა მალაქიტის...

ახლოს ხარხარებს მთვრალი ტურისტი, —
თითქოს შენს წარსულს მწარედ დასცინის...
მოდი, გაბრაზდი და გაგულისდი,
თუ სისხლისაგან არ ხარ დაცლილი!

თუ კვლავ კაცური გიფეთქავს ნერვი,
თუ კვლავ შემოგრჩა შენი მეობა...
აქ თანამდგომელს ვერ ხედავ ვერვის,
მხოლოდ უყურებ ცეკვა-ღრეობას...

ეს ზარი მარტო სხვას როდი უხმობს,
ნუ უცდი სხვისგან თავის დადებას...
მაგრამ შენ მაინც დადიხარ უხმოდ,
დაგდევს სიცილი, როგორც აგდება!..

ძეგლთან ხარხარებს ვილაც ტურისტი,
თვალიქედნური, არყით შფოთური...
მოდი, გაბრაზდი და გაგულისდი: —
გაულამაზე სახე ლოთური.

1978 წ.

მთვარის ნათელში...

მთვარის ნათელში მკაფიოდ მესმის
სივრცის შრიალი — ჩურჩული უფლის.
ვხედავ: — წინაპართ სალოცავ მთებში
ფრიალებს თეთრი აღმები ღრუბლის...
უხმოდ... უჩუმრად... ნელა... ტაატიო, —
დგება საათი დილისჟამური.
მზით მოირთვება მალე ტატნობი
და მზეს შეხედავს ჩემი მამული.

1978 წ.

სადაა იგი...

ვით სიბნელეში ნათლის ხატებას, დავეძებ მას და
ვარ საესავი.
ხან ხეხილებში და ხან ხრიოკზე დავეხეტები
კვლავ — მთვარესავით.
სადაა იგი — მაღლა თუ დაბლა, ზესკნელს თუ
ქვესკნელს... უნდა ვეძიო!
იქნებ ამაღამ ვიპოვო იგი და ახლა მშვიდად
როგორ მეძინოს.
და, ჰა, დავდივარ! თუმც ურწმენობა და უნდობლობა
მახედ აგია...
ისაა სივრცე და უსივრცობა, იგი მყარია
და თხევადია.
იგი ხომ მეც ვარ და ჩემი „მეა“ — დამყვება გვერდით
და მანუგეშებს.
თურმე აქამდე ყურზე მეძინა, მქონდა ნაცარი
თვალთა გუგებში...
მხოლოდ მოთმენით უნდა ვიპოვო უხილავი და
გაუმხელელი.
და წინ მაჩქარებს ზურგის ქარივით იმ კურთხეულის
თბილი ხელები.

1978 წ.

რა დღე გათენდა!

ზვიად გამსახურდიას

ციდან მზე მოჩანს, როგორც ჭრილობა,
მკრთალმა სინათლემ სივრცე დათენთა...
ხალხის სახეზე — დაღვრემილობა: —
ეს რა დღე დადგა! რა დღე გათენდა!

მოთოკილია ის ჭალიკონი,
ციდან ღრუბლებს რომ გადაადენდა...
ფრთამოტეხილი კვნესის სტრიქონიც: —
რა დღე გათენდა!...

1978 წ. 15 მაისი

მე სხვა ფერი მინდოდა...

მე სხვა ფერი მინდოდა,
ო, ეს ფერი — არა!
მე სხვა მოძმე მინდოდა,
ო, ეს მტერი — არა!
სხვა ცხოვრება მინდოდა,
ეს ცხოვრება — არა!
მომეკიდა ენაზე
ხავსი, ბრკე თუ ობი...
და, ვარ უარყოფილი
ჩემივ უარყოფით!

1978 წ.

ის კვლავ მიყურებს...

ის კვლავ მიყურებს,
გზა-გზა მიყურებს თუ მითვალთვალებს,
მინდა დავუყვირო: —
ეშმაკეულო, რა გინდა ჩემგან!

აი, სიმხდალე,
სულო ჩემო, აი, სიმხდალე!
რა შეგემსჭვალა,
რამ შეგაკრთო, დაგაჩიავა,
მავანის მზერა რომ გაშფოთებს,
გაფორიაქებს?

თითქოსდა ბრძოლად მივდიოდე: —
გულს ვიმამაცებ და ვითავმხნევებ!

კვლავ მომსდევს ბნელი თვალების მზერა,
გამჭოლი მზერა.
მინდა დავუყვირო: — ეშმაკეულო,
რა გინდა ჩემგან!

1978 წ.

არ ვარ ღალნია...

არ ვარ ღალნია, არც მკოდოვანი,
ცის სამზერადან
მანუგეშებს მზერა ღვთიური...
სივრცის კედელთან
ვიღვნი, როგორც ხეზე კოდალა, —
იქნებ დავლანდო
ჭუჭრუტანით ცა მიღმიური.

1978 წ.

**შეყვარებული ვარსკვლავის თვითმკვლელობა,
ანუ ზმანება ლექსად**

ოდეს ცამ იგრძნო მოსიზმრული სივრცის ჩარსავი,
ოდეს მნათობი დაიღალა — შუეტა მთოვარი;
მე ვნახე — როგორ მიუჩოჩდა ვარსკვლავს ვარსკვლავი, —
პლანეტარული სიყვარულით ანათრთოლარი.

„მიყვარხარ!“

ჩუმაღ ივედრება ერთი ვარსკვლავი,
მეორე შორით უთვალთვალეებს სხვა გალაქტიკას...
დრო კი

სივრცეებს წლებით ქსელავს ობობასავით
და მალავს ჟამი მართალ ფიქრს და მართალ სატკივარს.
კოსმიურ ცრემლით, უიმედოდ ტირის ვარსკვლავი,
მან ვერ იპოვა სიყვარული და ვერც ნუგეში
და მოწყდა იგი...

გაანათა უკანასნელად
ლამის სიბნელე და შთაინთქა ყრუ უფსკრულეთში.

შევკრთი და... ლამის უმთავრესი ძარღვი ჩამიწყდა,
გამომეცალა თითქოს ფეხქვეშ ეს დედამინა...

და მე გავრბივარ იმ ვარსკვლავის მიმართულებით,
გზებს მიხლართავენ კუდიანები
და მჩხიბავები, ვითა თულები.

შორს მგლოვიარებენ დაღუპულს არენი
და მომძახიან, მომტირიან
ეს კვაზარები და პულსარები...

ის შეყვარებული ვარსკვლავი მადარდებს
და უნდა ვირბინო მეც განთიადამდე;

უნდა მოვნახო მე ის მიდამო —
ვარსკვლავის სისხლით გადანაცვარი,
რომ უიმედოდ შეყვარებულებს
იქ ავუშენო წმინდა ტაძარი,

რომ ავადმყოფი ავადმყოფი
და ყინულისით მკაცრი გულები...
ამიტომ ვჩქარობ და ვესწრაფები
მე იმ ვარსკვლავის მიმართულებით.

1978 წ.

შენ, ჩემო სიტყვა

„წუთისოფელში დროში ღალა
ბუნებაში მენდი რე.
თინა მუსუ მოგიღანს —
გინოჭყვადილ ბედი რე.“

ხალხური

შენ, ჩემო ღიმილიანო სახე,
თითქოს სიხარულჩამდგარო თვალებო,
შენ, ჩემო ხმაო — ძლივს გასაგებო,
შენი უძველესი აქცენტით თავმოებურებულო,
სანამდის უნდა გიყურადო,
სანამდის უნდა გითვალთვალო
შენილბული კაცის თვალებით?

შენ, ჩემო სახლო,
სახლი კი არა, არძანი ხარ,
გულზე დებულის;
შენ, ჩემო თავო,
გმირი კი არა, ლაჩარი ხარ,
ბედს და მოთმენას შერიგებული...

შენ, ჩემო სიტყვა,
ამ დაღეჟილ გულის სიღრმიდან
ნაჭერდანაჭერ
სასოებით ამოტანილო,
აქ, ახლომახლო
ნეტავ ვინ გყავს ყურისმგდებელი?..
... ისე მისმენენ დედაქალაქში,
როგორც უცხო კაცს —
სხვის ენაზე მოლაპარაკეს.

1978 წ.

შვილებს: ლაშას და კახაბერს

ჯერ ამ სახელთა ტარება ტვირთივით განევთ მხარზედ,
თუ მამულს უნდა — ტარიგად ხამს შეენიროთ ხვალ-ზეგ.

შვილნო, ლაშა და კახაბერ, ჯერ უმზერთ ვინრო მინდორს,
გაიზრდებით და განახებთ, უწინარესად, დიდგორს...

გაიზრდებით და გასწავლით — ვინ ვიყავით და რა ვართ!
სად ნათობს ჩვენი ვარსკვლავი, როგორ და რა გზით დავალთ...

თქვენი წილი ცა ციმციმებს, დარბიხართ, მოლზე წვებით,
იანცეთ, იასკინკილეთ ბავშვობის ტკბილი წლებით.

მერე კი, მერე... დრო მოვალს განსჯის და ჩაფიქრების,
გაძვალმაგრდებით (დროს მოაქვს), ბუდიდან აფრინდებით.

იფრენთ ცხადში თუ ზღაპარში, თუნდ ჟამი შეგეშაროთ, —
ჩვენი ცის ფერი სხვა ცაში არასდროს შეგეშალოთ.

1978 წ.

გადმოვიხადე ცის გუმბათიდან

გადმოვიხადე ცის გუმბათიდან, ვიხილე ვრცელი უდაბნოეთი —
ანთებული ალი მიწისა. ცას შესტიროდა
უკაცრიელი და უმწყემსური თეთრი ტაძარი,
მრევლდაფანტული და უზარებო...

ნაყროვანივით იწვა სიჩუმე — ყოვლის დამპყრობი და
გამგებელი:

უსასრულობის ტყუპისცალი — იწვა სიჩუმე
და უდაბნოთა შებორკილი, ცხელი ქარები
სასთუმალივით დაეგო თავქვეშ...

გადმოვიხადე ცის გუმბათიდან, ვიხილე ვრცელი უდაბნოეთი —
ანთებული ალი მიწისა...

1978 წ.

ბრანელის სინანული

„დაო, ასე მგონია, ბედნიერი ვიქნები,
სადმე ახლო თბილისთან თუ სამარე ვიშოვ“.
ტ. გრანელი

ცოტა მყოფნიდა, ცოტა მათრობდა,
მინის კალთაზე ვეგდე გროშით;
ნიადაგ ვნუხდი მიუსაფრობას
სახლდამწვარი და ფუძემოშლილი.
ჩემი სიცოცხლე განანვალეები
ასე ვათრიე სულით, ტანითა...
და ცრემლიანი მამის თვალები
მიმზერდა სიზმრის ჭუჭრუტანიდან.
ვერ ვუპატრონე მამის ეზო-კარს,
ვეღარ გავმართე ოდა მეგრული,
თუმც საფლავიდან ხშირად მესმოდა
მამის ჩურჩული, ვით საყვედური...
თბილისი ჩემთვის სიცოცხლე იყო,
ვიცნობდი ყველა ქუჩას, მოსახვევს...
რა იქნებოდა მეც ვყოფილიყავ
მშობელი მინის ერთი მოსახლე!
1978 წ.

ბერიკაცები დინჯად ამბობენ...

ბერიკაცები დინჯად ამბობენ
ლექსებს და მერე სევდით მღერიან,
თან წუთისოფლის უგზო დაბლობებს
მტკივან თვალებით კვლავ გასცქერიან.

ცხოვრება ქრება, ვით მოლანდება,
არაფერს ტოვებს მრთელს და უხმობელს...
გვიან თენდება, ადრე ღამდება
და ის ზარები ყველას უხმობენ...

ბერიკაცები ისევ ამბობენ
ლექსებს და მერე სევდით მღერიან;
ამ წუთისოფლის უგზო დაბლობებს
მტკივან თვალებით კვლავ გასცქერიან.

1979 წ.

არა ვარ მარტო! მარტოობა ხომ არის ჩემთან

არა ვარ მარტო!
მარტოობა ხომ არის ჩემთან,
ვარ მაღლიერი ეულობის თანაზიარი...
სანამდის თვითონ სიმარტოვე დამტოვებს კენტად,
მანამ ეს ჩემი არსებობაც ლამაზი არი.

არა ვარ მარტო.
ჩემთან არის ჩემი ფიქრი და
უსასოობა — უცხოებელი კვერი ობლისა...
ვინც უჩიოდა მარტოობას, მისი მიკვირდა,
რომ ვერ ხედავდა ერთგულებას მარტოობისა.

არა!
არა ვარ უმადური! ეულსულობა
არსად მშორდება,
არ მღალატობს, კვალდაკვალ დამდევის...
ვხედავ სახეებს — ჭრელ ნილაბთა უსასრულობას,
ვხედავ კაცუნებს,
ვხედავ ჩონჩხებს და ვხედავ ლანდებს!..

არა ვარ მარტო!
მარტოობის ვარ ძმადნაფიცი,
სანამდის შვენის ცას ნათელი და დროს დროობა...
ის ძლიერია, ის ერთგულად ყველგან დამიცავს,
ჩემი ბუნებაც არ ღალატობს ამ მარტოობას.

1979 წ.

მამის განძი

„არ მაჭამოო, შვილო, სირცხვილი!“ —
მე ეს სიტყვები დამიტოვა მამამ განძით,
ოდეს გაუყვა მიღმეთისკენ მიმავალ ბილიკს.

და... იმის შემდეგ დაუფიქრებლად
გულს მცირე მნიშვნელს თუ გავაკარებდი
ან აღვმართავდი მარჯვენას სამტროდ,
თავს მახსენებდა მამაჩემის დანაბარები: —
„არ მაჭამოო, შვილო, სირცხვილი!“

მე ეს სიტყვები ჩამესმის დღესაც,
როდესაც უკვე მამა ვარ თვითონ,
და ახლა უფრო ვუკვირდები,
და ახლა უფრო ვუფრთხილდები
მე ამ სიტყვების აზრსა და სიტბოს...

ვიცი,
როდესაც დავივიწყებ ნათქვამს მამისას —
მოკვდება იგი,
უსათუოდ მაშინ მოკვდება...
ჯერ კი... დრო გადის
და ჩვენ შორის ნელა მოკლდება
გზა თუ მანძილი...
„არ მაჭამოო, შვილო, სირცხვილი!“ —
უკანასკნელად,
უკანასკნელად
მე ეს სიტყვები დამიტოვა მამამ განძით.

1979 წ.

ტრიოლეტები

I

დღე იბურება, ცივად მიმზერს თეთრი პალატა,
გახამებული ხალათების მესმის ჩურჩული.
სარკმელი ჩაქრა, მზის სინათლეს რომ იპარავდა...
დღე იბურება, ცივად მიმზერს თეთრი პალატა.
დეკემბერია, გულმა ლამის დამაღალატა,
ქრისტეს ასაკში ლამის ჩავრჩი თვალდახუჭული;
დღე იბურება, ცივად მიმზერს თეთრი პალატა,
გახამებული ხალათების მესმის ჩურჩული.

II

ეს ერთი თვეა გულში ეჭვმა მოიკალათა,
დავტოვე ბინა და თეთრ კედლებს შემოვეხიზნე
და მენატრება მაგიდა და ჩემი კარადა...
ეს ერთი თვეა გულში ეჭვმა მოიკალათა,
ისევ პირისპირ დავრჩით მე და თეთრი პალატა
და როგორც წარსულს, ლამლამობით ვხედავ ძველ სიზმრებს.
ეს ერთი თვეა გულში ეჭვმა მოიკალათა,
დავტოვე ბინა და თეთრ კედლებს შემოვეხიზნე.

III

ძმა წევს ზუგდიდში, მე თბილისში ვწუხვარ უძლური,
სისხლს სტკივა სისხლი და შორიდან უხმოვს სულს სული.
ჩემს პალატაში უკეთურის მესმის ძუნძული.
ძმა წევს ზუგდიდში, მე თბილისში ვწუხვარ უძლური...
სარკმლიდან ვხედავ: — ჩიტი ტოტზე ზის მობუზული,
მასაც აშინებს წუთისოფლის ავი სუნსული.
ძმა წევს ზუგდიდში, მე თბილისში ვწუხვარ უძლური,
სისხლს სტკივა სისხლი და შორიდან უხმოვს სულს სული.

IV

ისევ გათენდა, ცა უმზეოდ მოწყენილია,
საავადმყოფოს ღრუბლიანი დღე მოსდგომია...
ყველა წერილი ნუთუ უკვე მოწერილია;
ისევ გათენდა, ცა უმზეოდ მოწყენილია.
ო, ეს წუთები, ეს წუთები მოწმედ ივლიან,
რომ აქ, დღედაღამ უმკაცრესზე მკაცრი ომია.
ისევ გათენდა, ცა უმზეოდ მოწყენილია,
საავადმყოფოს ღრუბლიანი დღე მოსდგომია.

1979 წ.

ვედრება მზისადმი

ჩემს ძმას — გურამს

მზეო, არ განქარდე,
მზეო, არ გაქვავდე,
მზეო დედავ და მზეო პატრონო!
მზეო, არ დაიქცე!..
მზეო, არ დაიქცე!
სიბნელის კარად არ მიგვატოვო!

მზეო ნათლიერო,
მზეო მადლიერო,
მზეო საესავო ქვეყნად ყოველთა,
მზეო, თუ გვეშინის!..
შენ ხარ ნუგეშინი, —
ყველა მაშფრალის და ბედუპოველთა.

მზეო, მძლეთა მძლეო,
უპოვართა მზეო,
მზეო ყველასი და, არარაისი...
მზეო სახიერო,
ამოდ სახილველო,
კვლავ აგვიფრინე მრავალი მაისი.

ვნევარ, ავადა ვარ,
ვიცი, არ გარდავა,
რაიც გარდუვალად დღემდე ვათრიეო;
სივრცე იქუფრება...
სისხლი იმუქრება,
სისხლი იმუქრება, მზეო ნათლიერო!

აქ მე ვარ — აჩრდილი,
იქით კი — ძმა ჩივის,
ორივე და ტირის ძმათა გაჭირვებას...
რა მოხდა, დედაო,
რამ გაგვიმეტაო,
ფრთები რომ დავუშვით ცაში აჭრილებმა...

მზეო, არ განქარდე,
მზეო, არ გაქვავდე,
მზეო დედავ და მზეო პატრონო!
მზეო, არ დაიქცე!..
მზეო, არ დაიქცე! —
სიბნელის კარად არ მიგვატოვო!..

1979 წ.

გზა სასაფლაოსთან...

ლუსკუმისფერად განოლილ გზაზე
ღამეულ მგზავრთა ნაღვლიანი დადის ჩურჩული...
მე აქ ვჩერდები და ვაცქერდები
გზისპირ ჩამომსხდარ ადამიანთა
თეთრ სილუეტებს...

ღამეა ვრცელი სასაფლაო
და ვარსკვლავების სანთლებით ბჟუტავს.

მე მუდამ მიჭირს ამ გზაზე გავლა,
კი არ მივდივარ, ფეხს მივითრევ, მაგრამ ჩურჩული
მამხნევებს მგზავრთა...
ალბათ, აქ, სადღაც მამაჩემიც დაიარება
და აყურადებს უმრწემეს შვილის
შიშნეულსა და იმედნეულ
ნაბიჯთა ექოს.

1979 წ.

ისევ ვერ შევალ მამის ვენახში

ისევ ვერ შევალ მამის ვენახში,
მამასთან ერთად წავიდა ისიც...
ჟამი კი, როგორც მკაცრი მევახშე,
ალარ მშორდება ღამით და დღისით.
მიმიზნებს... მესვრის... მაგრამ განგების
სურვილით ისევ გამოსდის... კიქსი!
ქამანდას მალავს, ვით მუსტანგერი
და, მომიხელთებს ერთხელაც, ვიცი...
1979 წ.

მოლოდინი

გზად მოგანგაშე მიწყნარდა ქარი,
ოთახს ანალვლებს სანთლის კიაფი...
ღრუბელთა შუა მშუქარი მთვარე
მოჩანს შორიდან, როგორც კიოფი.
გარდასულ დღეებს იგონებს კაცი,
რომელსაც უკვე მიღმეთი ელის...
ზის მოწყენილი და წლები აწვიმს
და მუხლზე უდევს ნაჯაფი ხელი.
1979 წ.

ჩანან კლდეები...

ჩანან კლდეები და გაძარცული
ხეები წიწვის,
გამოქვაბულნი — ამოკორტნილი
გუგები მინის.
დუჰან ღელენი... სად დაიკარგა
მათი წკარუნი?
დავანებული ირგვლივ სიჩუმე
და სინანული.

1979 წ.

შენ, ზღვის ნანილო, ტბაო პატარავ

„ტბა — ზღვა არს მომცრო“.

სულხან-საბა

შენ, ზღვის ნანილო, ტბაო პატარავ,
ვინ მოგამწყვდია მტკაველ მიწაზე.
ვინ იყვნენ — ღმერთი თუ ღრჯო სატანა,
რომ მცირე სივრცე შემოგიხაზეს.

დღეს შენი ღელვა ღელვა როდია,
იქ, სადაც ზღვათა ისმის გუგუნი,
აქ ხომალდები არ მიმოდიან,
ხარ უმწეობით შემოზღუდული.

არ მიმოდიან შენი გემები,
შენი ხვედრია მომცრო ნავეები...
რუკაზეც არ ხარ, არ იხსენები
არც შურით და არც აღფრთოვანებით.

როგორ ილევი, როგორ მცირდები,
საუკუნეთა ტანჯვით მტვირთველი...
ცხოვრებას ან ვერ აუხირდები
შენი უღონო, სუსტი ზვირთებით.

შენ, ზღვის ნანილო, ტბაო პატარავ,
ვინ მოგამწყვდია მტკაველ მიწაზე.
ვინ იყვნენ — ღმერთი თუ ღრჯო სატანა,
რომ მცირე სივრცე შემოგიხაზეს.

1979 წ.

ნარსულში, როგორც ჯილეში, ვხელობ

ნარსულში, როგორც ჯილეში, ვხელობ,
ხსოვნის ფსკერიდან
ლიფსიტებივით ამომყავს ფრთხილად
ჩემი ბავშვობის უმზეო დღეები ...

...

მამა — თვალისჩინდაკარგული —
დროის გაჩენილი და დროის მსხვერპლი;
ის — ოთხი შვილის ხმით გამომცნობი, —
ახლა მარტოდენ ხსოვნაა და მარტოდენ ფერფლი...

კვლავ მომკვნესიან უმწეო ლიფსიტები —
უმზეო დღეები —
მშრალ ნაპირებზე უღვთოდ დაყრილები...

ჟამთა კერაზე მიფიცხებული
ხურდება კეცი...

ხსოვნის ჯილეში ვხელობ ისევ
და ნაცვლად კალმახის,
და ნაცვლად ორაგულის, —
უმწეო ლიფსიტები!
უმწეო ლიფსიტები!..

1979 წ.

ნელი ოცდაცამეტი

I

ფიქრით, განცდით, სიმართლით,
მზესიტყევით თუ ლაყბობით,
ჩანჩალით თუ სიმარდით,
ტკივილით თუ ლალობით, —
ახლა თვალწინ გინყვია
შენი ყოფის ნაყოფი!

II

სხედან, ჩუმად ითვლიან...
დრო ცას მოსავს მწვანეთი...
ვით ტყე, გამოგივლია
ნელი ოცდაცამეტი!
ნელი ოცდაცამეტი!

III

შენ არ იყავ მოცლილი,
რაც შეგეძლო — იწვოდი!
გაჩენიდან ცოდვილი
რომ იყავი, იცოდი.
მაინც წარუდინებელს
გსურდა ზიარებოდი;
ჩრდილში ყოფნა ინებე,
ჩუმად იარებოდი!
მართოდ იარებოდი!

IV

ხედავ ხატებს ფიქრიანს,
სხედან, უხმოდ ითვლიან,
რაც სარწმუნოდ გითქვია
გულით, ლოცვა-წამებით...
როგორც ტყე ხანძრიანი,
დღეთა მქისე ძგრიალით,
გარჯით გამოგივლია
ნელი ოცდაცამეტი!
ნელი ოცდაცამეტი!

1979 წ.

ზეცის ქალაქი

უნდა ავიკრა გუდა-ნაბადი,
უარი გემებს,
ნუ მიცდიან მატარებლები...
დღეს არ მჭირდება სხვისი ფარი და მუზარადი,
მივემგზავრები —
ჩემი მინის და მზის ემბლემით...

ბოდიში ყველას, —
ვისაც სურდა ჩემი დარჩენა
ან ჩემთან ყოფნა რომ უხაროდა...
მე თქვენ მიყვარხართ!
მომიტევით ეს აღმაფრენა,
მსურს ამოვიდე ნუთისოფლის მრუმე ხაროდან!

და... სხეულივით მოვირღვიო შიშის კედელი,
იყოს კურთხეულ ეს ქვეყანა, ველი, ჭალაკი...
მივემგზავრები!
შორით მიცდის თვალუნვდენელი —
ჩემი ახალი სამყოფელი — ზეცის ქალაქი!

1979 წ.

როგორც ყვავილები...

როგორც ყვავილები — ბუტკოს გაშლამდე ასხეპილი,
როგორც ყანები — ტაროდაუყრელად აცელილი,
როგორც მართვენი — აფრენამდე დაჭერილი, —
საცოდავია დილები —
დილითვე მიდრეკილები.

1979 წ.

კამკამებს სივრცე...

კამკამებს სივრცე, მზეა ღვთისთვალი, ხილულეთს შუქი
ლურჯად ენთება,
ცა — წინაპართა თვალთა ნამზერი, თანდათან იწვის
და იფერფლება, —

რადგანაც მისთვის არვის სცალია!
დრო ფეხაკრეფით გარბის და გარბის, ადამიანი
ისე ბერდება,
ვერ იმახსოვრებს ცისფერს თუ მზისფერს,
თითქოს ფერებიც წარმავალია!

სამაგიეროდ ხშირად ეწვევა
კინოთეატრებს, ბარებს, ლუდხანებს,
ატელიეში შედის ტუსტუსით, ახალ პიჯაკს თუ
შარვალს იზომებს...
სალამოს ექვსზე გამორბიან სამსახურიდან
და წიგნის ნაცვლად „კითხულობენ“ ტელევიზორებს...

ცას დაეკარგა ფერი ნამდვილი, ვარდს — სურნელება,
ტირიფს ტირილი დაავიწყდა, მაფშალიებს კი —
ტკბილი გალობა.
მთვარემ დაკარგა ძველი მთვარობა
და ქველმოქმედი თუ მწყალობელი გადაეჩვია
უანგარობას...

ის კი... მიწაზე ამაყად დადის, —
საკუთრად უჩანს მთელი ხმელეთი.
გვერდით კი დასდევს არყოფნის ლანდი —
გაჩენის დღიდან ღრმა სიბერემდის...
მიწას დაჰყურებს ცადაკარგული... გაუქმებულა
ზესკნელ-ქვესკნელი...
და სადღაც მიაქვს ლეთის მდინარეს მისი ხატი და
მისი ფრესკები...

... ფრთხილად, ო, ფრთხილად, თორემ წესრიგი
სამყაროული

ჩუმად ირღვევა,
მოდის მდინარე თვალშეუვლები, უშქართუშქარი
ტალლა იმღვრევა...

სად შეჩერდები თავანყვეტილი... დროა, გონს მოდი,
ძეო ადამის,
და შენი სულის წესრიგს მიხედე, საქმე ითავე
პირველთაგანი.

1979 წ.

შუქნიშანი

მე — შუქნიშანი ვდგავარ გზასთან და
ცისფერ სახეზე ანთებულ ფერებს არ აკვირდება ძეხორციელი,
და, შეუმჩნევლად, წყნარად, თანდათან
იცვლება შუქი... ჩემს გზაჯვარედინს თელავს სუსტი და
თელავს ძლიერი.

ამაოდ ვდგავარ, ამაოდ ვიცვლი
ფერებს, მიმიკებს... (რა მემართება!)
ჩემს დასანახად არავინ იცლის,
ყველა თავის გზით მიემართება.
გამასხრებული ვარ შუქნიშანი და მანქანების ჯოგი გრიალებს,
მწვანეს და წითელს ერთი ფასი აქვს...
და ვილაც ამბობს — „როგორც გენებოს, ისე მიდი და ისე იარე.
არ გაუფრთხილდე არვის ხასიათს.
აქ ვინც დაასწრებს — გზებიც მისია,
ვინც არა, იმას ჟამი ახვეტავს...“
ეს რკინის ჯოგი ვინ მომისია,
რკინა ასე რამ გაათავხედა!..
ისევ უჩუმრად ვდგავარ გზასთან და
ცისფერ სახეზე ანთებულ ფერებს არ აკვირდება ძეხორციელი.
და, შეუმჩნევლად, წყნარად, თანდათან
იცვლება შუქი... ჩემს გზაჯვარედინს თელავს სუსტი და
თელავს ძლიერი.

1979 წ.

აკეთებ რამეს?

— „აკეთებ რამეს?“ — გეკითხებიან,
— „აპირებ რამეს?“ — მოგძახიან
უაზრო ქარით ჩამქრალი დღეები...
— „აკეთებ რამეს?“
— „ფიქრობ რამეს?“
— „აპირებ რამეს?“
ო, ტყვიებივით ტვინს გიხვრეტენ
ეს უპასუხო მწარე კითხვები.
ზიხარ თუ დგახარ ან მიჰყვები რუსთველის პროსპექტს,
წვიმს თუ დარია, —
ყველგან, ყოველთვის თავზე გადგია
ღვთაება შენი მოთმინებისა!
მიდი-მოდიან... ხვდები ნაცნობებს,
გიღიმიან და შენც უყურებ მღიმარე სახით —
უხილავ ბაკნიდან თავგამოყოფილი.
შენს საწუხარს და გულნაკლულობას
ღიმილის ჯავშნით იცავ და იცავ!
— „რა საძაგლობაა!“ „რა ლაჩრობაა!“ —
ხმამაღლა როდი ლაპარაკობ, მხოლოდღა ფიქრობ.
და როს უზიხარ საწერ მაგიდას
და თუ ღამეა —
სანთლად გინთია მარტოსულობა, —
ხარ სვესვიანი და უბედურიც!..
ყოველდღიურად, თან-და-თა-ნო-ბით.
იკუმშება ყულფი — კითხვები. —
— „აკეთებ რამეს?“
— „ფიქრობ რამეს?“
— „აპირებ რამეს?“

1979 წ.

რა უცნაურად ჰგვანან ერთმანეთს

ცა გადიხაზა ღამის ლურსმულით
და მწვერვალებიც გაუჩინარდნენ.
არც გზასწორი ჩანს და არც უფსკრული
და არც არავინ ანთებს ჩირაღდნებს.

შორით კოსმიურ ნისლში ფეთქავენ
მკაცრი გულები ახალ მენყრების...
რა უცნაურად ჰგვანან ერთმანეთს
ჩემი ყოფნა და ჩემი ლექსები.

1979 წ.

სამსონის გოდება

რად გამწირე, დალილაი,
ქალის ნაღალატევს
ვინ იტირებს;
რად მიორპირე, დალილაი,
რად შეეკარ
ფილისტიმელთ;
რად მესიყვარულე, დალილაი,
თუ იყავ გულღრძო,
ლალატიანი,
რად შემატოვე ავნუთისოფელს
დამცირებული,
გლაზაკტიალი...
დალილა, დალილაი!
დალილა, დალილაი!

1979 წ.

შელამებებით გულდაღლილი...

„ყოველგვარ შხამზე უშხამესია
შელამებებით ავადმოყოფობა“.
გალაკტიონი

შელამებებით გულდაღლილი მივყვები მინდვრებს,
რა ნაირფერი ფოთლებია გზად დაფენილი,
ამ სიცხადიდან სიზმარეთში გადაფრენილი
ასე ვიქნები, გაზაფხული იხუვლებს ვიდრე.
შელამებებით ნალვლიანი
გავცქერი მინდვრებს,
ჩამავალი მზე ათინათებს
ხეებზე კიდებს.
უკანასკნელი სხივი წყდება
და ცის თალიდან
შეერთვის სივრცეს...
ეს ხვედრია დროით დაღლილთა...
შელამებებით დატვირთული მივყვები მინდვრებს,
მძიმედ მბრუნავი ბორბალივით გული ჭრიალებს;
ქარი არჯალი ჩემკენ ფოთლებს მოაშრიალებს
და უჩინარი ხეთა ნუხილს სანთლებად მინთებს.
შელამებებით გაბეზრებულს მივყვები მინდვრებს,
ვით მგზავრის ჩქამი, უხმაუროდ გზებზე მივწყდები.
დაგტოვებთ ყველას —
ამა სოფლის სტუმრებს თუ მკვიდრებს
და როცა ყველას დაგივინყებთ,
მეც უსათუოდ დაგავინყდებით.
...
შელამებებით მომძახიან ვრცელი მინდვრები.

1979 წ.

ბულუბრყვილო ლეჩხი, ანუ ბავშვობის ბახსნიება

აქ განთიადს მოჰყვება მზის და მინის ინანთი, —
ბრწყინვალეობა ღვთიური — კამკამეულ სინათლის...
აქვე აგისრულდება, რასაც გულით ინატრი...

მოვდივარ და ნაძვნარი მარად მწვანე ხელებს შლის,
კაკაჩია ღამენი წვანან სოფლის ხეებში,
ბავშვობის ცას ვერ ნაშლის დრო, მკაცრი და ხენეში.

მახსოვს ჩვენი ღელე და მუხის ბოგა — კალასი,
წვიმაში თუ თოვამი ხვენწა მაჩანჩალასი...

მახსოვს გზა-გზა თამაში და დგაფუნი ღელეში,
ცით ცვიოდა ფიფქები, ვით ნიმფების ქერეჭი.

ბავშვობის ცა სად არის, რომელ მისანს უპყრია?
მოვდივარ და მზესიტიყვებს მისთვის ვეძებ, უპრიანს,
რატომ მხვდება მოწყენით ჩვენი ღელე — უმპია?

არსად მოჩანს კალასი — მუხის ბოგა ნაქები,
ძველი სკოლაც დამწვარა — სუფთა ფიცრით ნაგები,
გაფანტულხართ, ნასულხართ ჩემი ამხანაგები.

ყველა მოგისაკლისეთ... ფიქრში მოგეალერსეთ...
ბავშვობის ცაც გაქრება ჩვენი მზერის გარეშე...

კვლავ მომინდა თამაში და დგაფუნი ღელეში,
ცით მოცვივა ფიფქები, ვით ნიმფების ქერეჭი...

კანთიელად ჩამესმა, აჰა, ხმები იმათი,
სულ სხვაგვარად ვისუნთქე მზის და მინის ინანთი, —
ბრწყინვალეობა მომდგარა მარადიულ სინათლის...

1979 წ.

* * *

ცა თეთრი ღრუბლებით
მობათქაშებულა,
ფეხის ცერებზე რომ შედგეს კაცი,
ალბათ მისწვდება ტატნობს ზეცისას...

რაიც მიმაჩნდა
უშორესად და მიუწვდომლად —
მოვიდა ახლოს და გაარაფრდა...

უახლოესი,
რამაც ფასი დაკარგა ერთ დროს,
მიუწვდომლობის სამანს გადასცდა...

...

ვზივარ და ვფიქრობ, —
ვირწმუნო რომელი —
თვალთხილული თუ მიუწვდომელი?

1979 წ.

როცა აქ ღბახარ...

უკვე ჩაბარდა ეს დღეც გარდასულს
და კიდევ ერთხელ სხივნათელი
გადაიხვეწა...

შენც გამოხვედი ეულმავალი,
ლამის ბაკანი მოიხურე და ეხეტები
ლამეულ გზაზე.

ამ სიბნელეში ვერ ერჩევა შენი მამული,
ამ სიჩუმეში ხმა არ ისმის კაცთაგანისა,
რომ გესასოოს,
გეიმედოს მზის ამოსვლამდე!

სად არის შენი ნავსაყუდელი,
სად არის შენი ოდინდელი ეზო და კარი,

გარეშემონი
ასე რატომ გეუცხოება,
როცა აქ ტირის
შენი ფესვი და შენი ძირი,
როცა აქ დგახარ
ნინაპრებით... შთამომავლებით...
1979 წ.

ტკივილთა უსატკივრობა

მგზავრი გზისპირას მარტოკა იჯდა —
განშორდა ყველას და გაემიჯნა.

იჯდა ეული, ჩუმად კვირობდა
ამდენ ტკივილთა უსატკივრობას.

როგორღა გახდა მისთვის სულერთი —
ის ქვეყანა თუ ეს ხილულეთი.

არარად უჩანს ხვედრი ყოველთა —
ბედიანის თუ ბედუპოველთა...

თუ გასულერთდა ქვეყნად ყოველი,
მაშინ აქ რაა დასაყოვნელი?

... იჯდა მგზავრი და ჩუმად კვირობდა
ამდენ ტკივილთა უსატკივრობას.
1979 წ.

უხილაჲი წრე

დღეს არ მცალაია ჩიტებისთვის, ბუდეებისთვის...
 არც თხმელებისთვის, —
 რომელთა ქერქის სასტვენები
 ბავშვური უბით მიტარებია...
 მე არ დავდივარ სანადიროდ, არც სათევზაოდ,
 ტოლ-მეგობრებსაც იშვიათად ვენვევი ხოლმე...
 მე ჩემი წრე მაქვს
 და ჩემს წრეში ვტრიალებ მხოლოდ!
 ეს წრე არ არის მეგობართა, არც ამხანაგთა,
 ეს წრე სხვათათვის უხილაჲია!
 ამ წრეში ერთურთს ვპოულობთ ზოგჯერ —
 მე და ის... ჭმუნვა და საესავი...
 მე არ მცალაია ხუნდებისთვის — არვის ვანუხებ;
 და ჩემს წრეშიაც უნებართვოდ ვერვინ შემოვა,
 თუნდაც ეცადოს,
 ერთ ნაბიჯსაც ვერ გადმოადგამს,
 უხილაჲია იგი ყველასთვის!
 აქ მიდგას ჩემი სასახლე და ჩემი კოშკები
 (სათოფურებთან ჩემი ფიქრის ჯარისკაცები
 დგანან ფხიზლად და
 შორეთს ზვერავენ, —
 გამტანჯა მათმა უძილობამ და მოლოდინმა)...
 აქ უკვდავების წყაროსწყალი — კამკამეული —
 ბრწყინავს, ციალებს, —
 მზედაუვალი მამულის სული...
 აქ ხელოვნური ვარდების ნაცვლად —
 ცოცხალ ყვავილებს ვრწყავ და ვახარებ;
 რისი ასფალტი!
 აქ ლორფინი მიგია გზაზე...
 აქ მაქვს ლოტნარი — საბაღნარო,
 მთები და ზღვები;
 აქვეა ერთი სასაფლაო —
 ან გარდაცვლილი სიყვარულისა!..
 აქ არის ომი და უსისხლოდ იღვრება სისხლი,
 აქ არის ტანჯვა, დამარცხება,

აქ არის ცრემლი;
თუმც იშვიათად, გამარჯვება აქაც ზეიმობს!..
ეს წრეა ჩემთვის მთელი სამყარო,
ეს წრე ყველასთვის უხილავია!

1979 წ.

ჩამოისვენებ უსივრცოებაში...

(ნიკო სამადაშვილის ხსოვნას)

მოღალულ დღეთა მზე მიდრეკილა, ალისფრად მოჩანს
გზაი დასავლის.
მიეხეტები თავჩალუნული და მოგსდევს სევდა
ლამურასავით.
ხან შეჩერდები, მიაყურადებ, თითქოს ვილაცა
გიხმობს სივრციდან...
ხილულეთს იქით იხილავ ყველას, ვინც გიყვარდა და
ვინც ხელს გინვდიდა.
მზერადამცხრალი და უნუგეშო, ფეხარეული
მიეხეტები,
აქ თუ იყავი მიუსაფარი, იქ მაინც ვინმეს
მიეკედლები.
მზენართმეული და გულნატკენი, გზა-გზა მიწიერ
ვნებებს დამარხავ...
წუთისოფლიდან დაუსაბამო და მარადიულ
წრეში გადახვალ,
იქ მაინც ივლი, ივლი ნებისად, არ შეგაშფოთებს
ჟამი მყივარი.
ჩამოისვენებ უსივრცოებაში, გაქრება დარდი
და სატკივარი.
გაგიმრთელდება სუყველა ნერვი და გაბზარული
სახსარ-კიდური
და ღამეული მზით ანთებული გრანელთან ივლი
ხელჩაკიდული...

1979 წ.

* * *

ეს რანაირი დილა მოვიდა,
რა უცნაურად მოდგა სარკმელთან...
სივრცე ნამღვრევი მოჩანს შორიდან,
როგორც სიმრუდე ნაბზარ სარკეთა.
ეს რანაირი დილა აენტო, —
ტყდება სხივები — ცათა ანძები...
როცა ტკივილი ტკივილს დაერთო —
უხმოდ, უხანძროდ კვლავ ვიხანძრები!
გჯეროდეს,
შენთვის ავიტან ყოველს,
ბრწყინვალე დღეებს შენთვის ვარჩევდი...
მე ვცხოვრობ, როგორც შეშვენის პოეტს
და... სიკვდილამდე ასე დავრჩები!

1979 წ.

უხილავივით ხარ უქარება...

უხილავივით ხარ უქარება,
(ნუთუ, ლოდინი არის ამაო?!)
სივრცეა მშვიდი და უქარებო,
ლაჟვარდის ფრთაზე სხივი ქანაობს.

ცის მაღლი წვეთავს კამკამეული,
ღვთიური სული დადის კარიკარ...
მოინევს ჟამი და ღამეული
კვლავ აინთება ცის მოზაიკა.

ისევ ამინდი დგას უქარებო,
ისევ სიმშვიდე სუფევს განგების...
დროვ, წარმავალო, ხარ უქარება,
ხელით მეცლეები და მექარგები.

1980 წ.

რა გითხრა, ძმაო!

რა გითხრა, ძმაო!
ძლივს ავაშენე თეთრი სასახლე,
ძლივს განვერიდე დევებს და ქაჯებს,
იმედის ფანჯრებს
ჩამოვკიდე რწმენის ფარდები
და სიზმარეულ დარბაზებში
ჩირალდნები ავაკიაფე...

როცა მეგონა მოვამთავრე სუყველაფერი,
ჩამოვხტი ქვევით — სასოებით გაბრუებული...
თურმე ვყოფილვარ გაჩხიბული და მონუსხული,
თურმე მთავარი დამვინწყებია, —
როცა ავხედე სასახლეს ჩემსას, —
ზეასასვლელი არ ჰქონდა კიბე...

1980 წ.

ბენვის ხიდზე ვარ...

მოლოდინისთვის არ ვიდექი და არ ველოდი,
დალევისათვის ღვინო არ მისვამს
და სადღეგრძელო მე არ მითქვამს სადღეგრძელოსთვის,
არ ჩამითვლია უღირსი ღირსად...

კვლავ ვცხოვრობ ასე,
დროს გავყურებ — შავ-თეთრ ქარავანს,
ზეგარდმო მადგას უმცდარი მწყემსი...
ბენვის ხიდზე ვარ,
ჰგავს სიტყვები საშიშ ქარაფებს,
თუ გადავრჩები —
გადამარჩენს მართალი ლექსი!

1980 წ.

იქნებ...

ნუთუ დადგება კვლავ გაზაფხული
ამ უსაშველო ყინვების მერე.
ნუთუ კვლავ მოვალ, მოგინახულებ
და კვლავ ვიხილავ შენს მთებს და ველებს...
ახლა ქარსუსხი ანუხებს მინდვრებს...
რა უთავბოლო გვიდგას ამინდი!
დღე-ღამეები გვატყუებს იქნებ
და იქნებ ეს დრო არსად არ მიდის...
ვაითუ განყდა დროის საბელი,
შედგა ბორბალი — ჟამთა მბრუნავი.
ან იქნებ არც ღირს ახლა სათქმელად
ეს საყვედური და სამდურავი;
იქნებ არ ესმის ჩვენი ძახილი
მას, ვინც განაგებს ყველაფერს... ყოველს...
იქნებ ამოდ ვწვალობთ, ვჯახირობთ
და კვლავ ვედებით ღობეს და ყორეს!

1980 წ.

ნუ გეშინია

„სასწაული გახლავთ მაინც ადამიანი:
ან ღმერთი ხდება თვისი საქმით, ანდა ეშმაკი.“
ანგელუს სილვზიუსი

ნუ გეშინია, მეგობარო, ნუ გეშინია!
კი შეიძლება შეეშალოს ერთხელ ხორციელს: —
ფეხი დაუცდეს,
უფსკრულისკენ გადაიხაროს...
მაგრამ იუდა ის არ გახდება,
ვინც ანგელოზად დაბადებულია.

1980 წ.

გამოზაფხულდა

გამოზაფხულდა
და ლულუნებს სიმწვანე ტყეში,
იაიები
ველად ჰგვანან ბავშვების თვალებს...
დავალ მდუმარე.
გაზაფხულის დღეთა მეგ ზურად
სხვა ამინდები
მიღმეთიდან მოისწრაფვიან.

1980 წ.

როგორ გიკითხო...

როგორ გიკითხო, ხომ კარგად ხარ, ჩემო ტკივილო?
ვიცი, არ გინდა შვებამ ალმანთოს,
ზეავიმართო, ჩავიღიმეილო
და გზა იოლად გავინალმართო.
ხომ არ მოგბეზრდი, ხომ არ მტოვებ, ჩემო ტკივილო?
ვაითუ გულმა ერთ დროს გინატროს!
იქნებ ჩემს თავზეც გადიყვილო,
გამიფრინდე და გადაიკარგო.
ხომ არ მიდიხარ, ხომ არ მტოვებ, ჩემო ტკივილო?

1980 წ.

ლექსით ძმა ხარ...

ერთურთს ვხვდებით ლექსით ძმები,
ხშირად ვხვდებით, უთენია.
შენ შენს დარდზე მესიტყვები,
მე ვერაფერს ვერ გიყვები,
ჩემი სევდა უთქმელია!

ლექსით ძმა ხარ, ღმერთსაც შენთვის
გზა ნათელით უფენია.
კარგად გვესმის ერთმანეთის...
ისაუბრე, მე რა მეთქმის, —
ჩემი სევდა უთქმელია!

მერე გტოვებ, მარტო მივალ,
ეს გზა სხვასაც უთელია.
ჩემივ გრძნობის ფანტომი ვარ,
კარგად ვიცი, რაც მომივა, —
მაგრამ... მაინც უთქმელია!..

... შენ, ლოდინო, დამალულო,
მხოლოდ ამ ჩემს გულს უკვდები.
ვაი, დროო გაპარულო,
გზაო, ხავსით დაფარულო,
შენ სად ჩამიუფსკრულდები.

ჩემთვის, უხმოდ, მარტო მივალ...
ჩემივ გრძნობის ფანტომი ვარ...
კარგად ვიცი, რაც მომივა...

1980 წ.

მე არ ვმღერივარ...

მე არ ვმღერივარ. ჩემი ხმაა დაუნომრავი: — არც პირველი მაქვს, არც მეორე, არც მესამე... და, საერთოდ, რანაირი მაქვს, ისიც არ ვიცი.

მე არ ვმღერივარ. არა მაქვს ხმაი — „ჰაერის რხევა ტალღისებური“, სამაგიეროდ, იმდენი მესმის ხმა უცნობი და გაურკვეველი, ხმა მაღალი და ხმა მოგუდული, ხმა მოქვითინე, ხმა მოგუგუნე... უხმო ხმაც მესმის.

მე არ ვმღერივარ. ნუ მსაყვედურობ, ახლა ხმა აღარ ამომელება... არ მინდა, არა, მოგიშხამოთ დახვეწილი და წმინდა გუნება. მე რომ ვიმღერო — თქვენ შეგ ზარავთ ჩემი სიმღერა — გულში ამდენ ხანს დაგუბებული.

მე არ ვმღერივარ. სამაგიეროდ, ეს სიჩუმეა ჩემი სიმღერა, სხვა ხმაი განა ხმაა ნამდვილი — იგი დუმილთან ბრძოლაა და ნიშნისმოგება. ქვეყნად ყველა ხმა სიჩუმიდან იწყება მხოლოდ, ქვეყნად ყველა ხმა სიჩუმეა ნაწილ-ნაწილად გადაფლეთილი.

მე არ ვმღერივარ...

1980 წ.

შენი ყისმათი ვანდე მზეს

შენი ყისმათი ვანდე მზეს, —
იმ მიუწვდომელ განგებას...
გზადაგზა ვმღერი ანდეზედ,
იქნებ გამიგოს გამგებმა.
როს გხედავ თმენით მოლემილს, —
ჩემი ჭრილობა ავდება...
დრო გარბის და, იქ... ბოლოში...
ტკივილიც დამიამდება.

1980 წ.

ქარის ნაფლეთები

ტყეს მიმოფხრენილი ქარის ნაფლეთები
 მიმოფანტულია მინდვრად;
 უცებ ვჩერდები და ყველას ვაცქერდები,
 მათი აკრეფა მინდა.
 განდაგან დახტიან, როგორც კალიები,
 მივყვები უჩუმრად, ნელა...
 ქარის ნაფლეთები — სივრცის ყვავილები,
 ვით მზის არილები, ელავს...
 ვლამობ შევაგროვო, ვითარცა იები,
 და დავნნა გვირგვინი ქარის;
 ვინც იმას დაიდგამს, გახდება ძლიერი,
 იქნება სწრაფი თუ ჩქარი...
 ტყეს მიმოფხრენილი ქარის ნაფლეთები
 მიმოფანტულია მინდვრად;
 უცებ ვჩერდები და ყველას ვაცქერდები,
 მათი აკრეფა მინდა.

1980 წ.

ფესვები

ისე გამძლეა და მარადი ჩემი ფესვები,
 რომ ვერ ამოთხრის გრიგალი და ვერც ჭალიკონი;
 ველარ დააზრობს პოლარული ყინვის ქარები
 და ვერ გაახმობს
 ხორშაკი და მკაცრი არავი,
 ჩემი ფესვები —
 მიწის ნიაღ განტოტვილები —
 უზრობელია და უხმობელი!
 — ჰეი, მენ, მარად უკეთურო, ეშმაკეულო,
 რომ უთვალთვალე ვარჯოვანს ჩემსას,
 ნუ გიხარია ჟამი ჩემი ფოთოლცვენისა;
 ქარმა არია ჩემი ტოტები,
 რომ ეხლებიან ერთმანეთს და მსხვრევის ხმა ისმის...
 კვლავ ფოთლის ნაცვლად მოვა ფოთოლი,
 ტოტების ნაცვლად მოვისხამ ტოტებს

და ვარჯჯოვანი კვლავ სიმწვანით დაიყურსება...
ჩემი ფესვები —
მინის წიაღ განტოტვილები —
უზრობელია და უხმობელი!

1980 წ.

ზოგიერთის გასაგონად

თქვენს საქმესა და სიტყვას შუა ელვარებს ხრამი
და თქვენ ტყუიხართ ყოვლის წინარე!..
როცა არ ძალგიძთ, რისთვის გინდათ უღელი ხარის
ან ეს თვალეები გლოვის დროსაც რად გიბრწყინავენ?!

სხვის დასანახად იბრავუნებთ
გულმკერდზე მუშტებს,
იაფფასიან საქონლისთვის
კვლავ ეძებთ მუშტრებს!
თქვენი მანქანით აამტვერეთ
ბებერი გზები
და თავი მოგაქვთ მეპატრონედ
მამულის ზვრების!

ვინ აგირჩიათ მევენახედ იქ, ცაში, ზემოთ,
მაინც რად ჩემობთ,
როს გიჭირავთ ყალბი სასხლავი?
თქვენთვის მძიმეა, ბატონო ჩემო,
მამულიშვილის უწმინდესი წამოსასხამი!

1980 წ.

ნუთისოფელში ასე მივლია

„მე არც წარსულის, არც მომავლის არ მეშინია“.
გალაკტიონი

ნუთისოფელში ასე მივლია —
ძირს ჭიანჭველაც არ გამინირავს...
ჩემი წარსულის არ მეშინია,
ხოლო მომავლის... არა ვიცი რა!

1981 წ.

რისთვის მოვედი

მზე მიიწურა. იშვა ლუსკუმი,
სიბნელე გახდა, როგორც უფსკრული,
მარად საშიში და სახიფათო;
..... ვარ მონუსხული,
ვისზე ვიფიქრო, რაზე ვიდარდო.

მე სხვას ვერ ვგუობ ჩემი ცხოვრებით,
შენთვის უცხო ვარ, როგორც შორეთი;
გაურკვევლობის ხიდზე ვირყევი.
..... რისთვის მოვედი,
თუ ჩემს ტკივილზე ვერ მოგიყვები.

მარტოსულივით სივრცეს გავყურებ,
რად მელანდება სხვა გზა, სხვა ყურე
ან უმშვიდესი ნავსაყუდელი?
..... გზებს რად გავყურებ,
სად წავალ ანდა სად დავბრუნდები?..

შენთვის უცხო ვარ, გეუცხოვები,
მე სხვას ვერ ვგუობ ჩემი ცხოვრებით;
გაურკვევლობის ხიდზე ვირყევი.
..... რისთვის მოვედი,
თუ ჩემს ტკივილზე ვერ მოგიყვები!

1981 წ.

წერილი ქმისადმი

I

მასსოვს, ზამთარმა და დიდთოვლობამ
რომ დაამძიმა ჩვენი ტყეები
და... ჩვენთვის მამას შეშა მოჰქონდა,
ვით მობრიალე ცისარტყელები,
არ ისვენებდა ის სალამომდის, —
ფეხჩაუკრეფლად გარჯას ჩვეული...
მერე...
წავიდა და აღარ მოდის,
დაგვაკლდა სითბო მამისეული.

II

სახლიც დაგვენვა — ოდა მეგრული,
ვენახიც გახდა ნავენახარი...
ეს იყო ადრე...
გული მენურვის...
ძმაო, მომწერე რამე ახალი;
მომწერე, რომ გყავს კარგად ბავშვები, —
მამობის უღელს მხნედ ეზიდები,
რომ არ წახდები და არ დაშვრები,
რომ სახვადიო მამულს სჭირდები,
რომ ჯანმრთელია დედა მოხუცი, —
კვლავ არ ასვენებს საქმე ურიცხვი:
რომ დიდთოვლობას მრავალს მოუცდის
ბადიშების და ჩვენი გულისთვის!

III

ძმაო, მომწერე სხვათა ამბავიც,
ჩემზე რა გითხრა: ვწვალთ და ველი...
ნელა ინთება ბედის ვარსკვლავი,
აღბათ ცხოვრება მექნება ძნელი!
მე ვიტყვი: — ჩემი სიტყვა გადარჩა,
მხოლოდღა მაშინ (და არა თითქოს!),
თუკი შერჩება სტრიქონს მარადჟამს
მამისეული კერიის სითბო.

1981 წ.

მაინც მრჩება კვალი...

„ბევრი რამ ხდება, ჰორაციო, ზეცად და ქვეყნად“.
შექსპირი

რა ვქნა, უკვე არ ვენდობი არვის,
ახლა ვდგავარ იძულებით განზე...
უხმო დღეებს, ვით უვაცო არვეს,
მივდენი და, თან დღევანდელ გაზეთს,
ვით გუშინდელს ანდა გუშინწინდელს,
ვკითხულობ და, ზღაპრებია ძველი...
ნათობს დარი, მაინც გულში წვიმს და
აგერ ვხედავ უნამუსოს წერილს: —
ნამუსზე და კაცობაზე ჰყვება,
დანდობაზე და ძმობაზე ჰყვება,
ო, ამქვეყნად ბევრი რამე ხდება!
ზოგჯერ კაცი ზეზეულად კვდება...
ო, ამქვეყნად ბევრი რამე ხდება!

ვინც ხელს იღებს ძმაზე, ნამუსზე და
უფრთხილდება დღენიადაგ სტომაქს, —
თავს კარგად გრძნობს სხვათა ნამუსრევზეც,
მთავარია ის, რაც უნდა — ხომ აქვს!
ჩემო ლაშავ, ჩემო კახაბერო,
თქვენ, შვილებო, იმედებო ხვალის...
თქვენსა გაზრდას და თქვენს გახარებას,
თქვენ გახსოვდეთ სიამაყე მამის...
მე რასაც ვწერ თუ უბრალოდ ვყვები,
მხოლოდ თქვენთვის, თქვენ იცოდეთ უკეთ, —
ვინ კაცია და ვინ კიდევ — ყბედი
და ვინ უკრავს სახვალის ბუკებს...

ისე ვცხოვრობ. არ ვანუხებ არვის...
მეც მინთია საჩემწილო კვარი...
უხმო დღეებს, ვით უვაცო არვეს,
მივდენი და... მაინც მრჩება კვალი!

1981 წ.

როგორც პარსკვლავი...

როგორც ვარსკვლავი, ერთო ასკილი...
უკანასკნელი მზერით მიმზერდი...
ჩამავალი მზის სხივით ნასხივი, —
ჩამავალი მზით გამომზისფერდი.
ავენათაგან დღეს ხარ უვნები,
წინათ კი, წინათ... სხვა იყო წინათ...
ახლა, ვით სხივი ხელმოუვლები, —
მიღმიურ დღეთა წინარე ბრწყინავ.
1981 წ.

დროო, ჩემი სიყვარული საით წაიღე?..

შავმა ფრთებმა მწვერვალები ბინდით წაღეკეს...
წეროებმა ჰორიზონტი გადინაღიკეს...

საღამოა. გამოსალმის ზარი დარეკეს...
წეროებმა ჰორიზონტი გადინაღიკეს...

დროო, ჩემი სიყვარული საით წაიღე?..
წეროებმა მწვერვალები გადინაღიკეს...

მოდით, ჩემი თვალებიდან დარდი წაღეკე...
რახანია წეროებმა გადინაღიკეს...
1981 წ.

ჩემო კეთილო

ჩემო კეთილო, ნანდაურიც უნდო გამიხდა,
ლამის ძაღლივით ვინყო ყმუილი...
მწარე სიზმრები ერთად ამიხდა;
ჩემო კეთილო, ნანდაურიც უნდო გამიხდა,
ირგვლივ ზეიმობს მხოლოდ ტყუილი!..

ჩემო კეთილო, შენ ყველაფერს, ვიცი, მიხვდები,
ვინც ჩემი დარდი ამრავალნილა, —
მის წინ მორჩილად ვით მოვიხრები...
ჩემო კეთილო, შენ ყველაფერს, ვიცი, მიხვდები, —
თვით ნანდაურმაც როგორ გამწირა!

ვემტრო? ვის ვემტრო! ყოფნა როგორ გავიერთფერო!
ჩემო კეთილო, სხვა გზა მაჩვენე:
ვით მივუტევო ან ვით ვეფერო...
ვიშურისძიო? — ყოფნა როგორ გავიერთფერო!
მითხარ ან მომკალ და მომასვენე...

ჩემო კეთილო, ნანდაურიც უნდო გამიხდა,
ლამის ძაღლივით ვინყო ყმუილი...
მწარე სიზმრები ერთად ამიხდა;
ჩემო კეთილო, ნანდაურიც უნდო გამიხდა,
ირგვლივ ზეიმობს მხოლოდ ტყუილი!
1981 წ.

მხოლოდ ის იყავ — რაცა ხარ

ტყუის სუყველა, ვისაც ერთხელაც არ განუცდია
შიში ტიალი,
განსაცდელისას თუ არ უგრძნია გულის კრთომა თუ
გულის ფრიალი, —
ის ან მკვდარია, ან მკვებარა, — სულით ვნებული...
სხვაა ვაჟკაცი — შიშის მგრძნობი, მაინც მტკიცე და
თავდადებული.
უკან დახევაც მამაცობაა,
თუ დროზე მიხვდი, დროზე გაიგე,
„საცა არა სჯობს, გაცლა სჯობს...“
ბრძენი გვასწავლის, ბრძენი გვარიგებს,
„კარგისა მამაციისაგან...“
არა ლაჩრის და არა მლიქვნელის...
ოღონდ ის იყავ — რაცა ხარ,
სხვად ნულარ გარდაიქმნები!
„სხვა სხვისა ომსა ბრძენია“...
საოცრად უთქვამს დალოცვილს,
სხვას ნულარ განსჯი მანამდის,
სანამდის თვით არ გამოცდი.
ზოგი უსაქმოდ ხმაურობს,
ჯომარდობასაც გასწავლის,
თვითონ კი მიმალულია
ორმოში თხუნელასავით...
ტყუის სუყველა, ვისაც ერთხელაც არ განუცდია
შიში ტიალი;
განსაცდელისას თუ არ უგრძნია გულის კრთომა თუ
გულის ფრიალი, —
ის ან მკვდარია, ან მკვებარა, — სულით ვნებული...
სხვაა ვაჟკაცი — შიშის მგრძნობი, მაინც მტკიცე და
თავდადებული.
ასეთის ერთგულება მწამს, არა ლაჩრის და
არა მლიქვნელის...
მხოლოდ ის იყავ — რაცა ხარ, სხვად ნულარ
გარდაიქმნები!

1981 წ.

ჟოლას მონოლოგი

მცემს ცხოვრების უზოგველი ზვირთი,
 სივრცე მისეტყვილა...
 როგორც კარში მოყოლილი თითი,
 გული ისე მტკივა!
 ეჭვით ვუსმენ მაქებარს თუ მძრახველს,
 ვის რა უნდა ვენდო!
 სიჩუმეში გამომწყვდეულ ძახილს
 ვინ გაიგებს, ღმერთო!
 უკვე ვხვდები — რა მომელის ხვალ-ზეგ...
 ხელგაშლილი ვითმენ —
 ვარ გაკრული ჩემი ტანჯვის ჯვარზე,
 გამოგადგე რით მე?
 თვით ჩემშივე ვიმარტვილებ მსხემი,
 უპოვარი მგზავრი...
 ცხადად მიცქერს დაქცეული სხვენი...
 სიზმრად მიხმობს ზარი...
 მცემს ცხოვრების უზოგველი ზვირთი,
 სივრცე მისეტყვილა...
 როგორც კარში მოყოლილი თითი,
 გული ისე მტკივა!

1981 წ.

ბედო, ზოგჯერ იბურები

ბედო, ზოგჯერ იბურები,
 ხან ლალობ და მასხრობ.
 თუმცა ჩუმად ვიყურები, —
 ყველაფერი მახსოვს!

ბედო, რაგინდ გამირისხდე,
 ზოგჯერ მკაცრო, ნავსო;
 ერთხელ მზიან ნაპირისკენ
 მეც წავიყვან ნავსო.

ჯერ კი... მკლავზე უწვენია
მზე და... მიჰყავს სხვასო.
თუ უკეთურს ვუწყევლივარ, —
ხვთისშვილად ვთვლი თავსო...

ჩივილი არ დამიწყია,
ფიქრზე ფიქრებს ვაქსოვ...
არაფერი დამვიწყნია,
ყველაფერი მახსოვს.

1981 წ.

ადექი ერთხელ...

ადექი ერთხელ და ჩემკენაც გამოიხედე
და შეაჩვიე მზერა ჩემს ღამეს...
ისულგრძელე და იგულკეთილე
და შენი ხელი, როგორც ზღვაში მაშველი რგოლი,
გამომიწოდე!

მე დავიღალე ამ სიჩუმით და მოლოდინით,
ამდენი ფიქრით, ცუდბედობით და მოთმინებით;
ტოლ-მეგობრებშიც მე დამალა მარტომყოფობამ...
ჩემს ზღვაში ვცურავ და დღეები, როგორც ტალღები,
გადამსდის თავზე
და...
სუნთქვა მეკვრის...

ყოვლადძლიერო, სასმენელნი მომაპყარ შენნი,
ეს გულგრილობა იგულმავიწყე
და შენი ხელი, როგორც ზღვაში მაშველი რგოლი,
გამომიწოდე!

1981 წ.

დიდი ხანია ის გზებზე გარჩა

„არცა რაითა შესაძლებელ არს სიტყვერთა
შინა ხმათა უქუემოესთაგან მითუალვაი სახელისა ანუ
საზღვარსა უზემოესთასა...“

თეოდორე აბუკურა

დიდი ხანია ის გზებზე გარჩა...
ახლა კი, ახლა, უცებ მოესმა
უბგერო ხმოზა...

არავინ არ ჩანს...
ნუთუ მიუხმო უზემოესმა.

ფიქრიან დღეთა ტკივილით დაღლილს
ეამა დრო და გულზე მოეშვა...
წმინდა ნათელი აინთო მაღლით,
ოდეს მიუხმო უზემოესმა.

1981 წ.

ყოფიერების უნაყოფო ველს

ყოფიერების უნაყოფო ველს
ჩუმად უყურებ და, სევდით მზირალს
გეძახი: —
შენში ნუ ამყოფებ მგელს,
რამეთუ შენში ანგელოზს სძინავს,
როცა არავინ გამოგიწვდის ხელს,
გაჭირვება კი ღრმა ფსკერზე გძირავს...
მაინც, გეთაყვა, ნუ ახარებ მგელს
შენში,
რამეთუ ანგელოზს სძინავს...
გნამდეს,
ვერაფერს დაგაკლებს ეშმა,
თუნდ უშხამესი შხამით გშხამავდეს!
არ გაქვს უფლება — ის მოკლა შენში,
რითაც იცხოვრე მოაქჟამამდე.

1981 წ.

როდესაც მინდა ვიხილო იგი

როდესაც მინდა ვიხილო იგი, — არა ჩანს მაშინ,
ხოლო ოდეს ვარ თვალდაბრმობილი —

ის ჩემთანაა, ჩემ გვერდით დადის;
მაგრამ უგონოს ვინ მოსთხოვოს გონიერობა,
ვით უცოდველად ვერ გახდება ცოდვილიანი...

ვნვალობ,
ვჯახირობ ზმანებათა უწყვეტ ქაოსში, —
ვარ გახლართული აყვავებულ სოკოთა ტევრში
და ხელოვნური მზის სიმხურვალით
მერღვევა ტანი.

იშლება ჩემი სხეული და ჩონჩხი ვარ მხოლოდ!
ვით საფრთხოებელას, ძვლებს ვაჩხარუნებ,
თან ვეტირები და ვეზრახები
ჩუქურთმებიან სოკოებით დაზურგულ მიწას —
კაცთუგონობით
ასანთებად განწირულ ვარსკვლავს...

მე ახლა მინდა მისი დანახვა — ის არ ჩანს მაინც,
მე ახლა მინდა ხმა ნუგეშინის — არ მესმის მაინც,
ვინც ჩემთანაა, — ის მინდა ვნახო — ვერ ვხედავ მაინც
და ასე ვნვალობ მრავალთაგანი
ხილულეთსა და უხილავს შორის...

1981 წ.

ჩემი სისხლხორცია ეს კაცი — მგზავრი

ჩემი სისხლხორცია ეს კაცი — მგზავრი,
აგერ რომ მოდის;
მოდის კი არა — ნელს მოითრევს,
ხანთა უხანობით ხერხემალგაბზარული.

სალამი, მგზავრო!
დასაბამიდან ტანჯულო ძმაო,
შენივე ძმისგან სამუდამოდ დაღდასმულო,
გამეტებული და განწირულო!

სალამი, მგზავრო!
შენი თვალებიდან ჩემი თვალები იხედება,
შენს ამოუცნობ ღიმილში
ჩემი ღიმილია განფენილი,
კაენის ხელით მარადიულ ნაჭრილობევეში —
დგას ჩემი სისხლიც —
დასალვრელად გამეტებული...

ჩემი სისხლხორცია ეს კაცი — მგზავრი,
აგერ რომ მოდის...

1981 წ.

ჩემო სამშობლოვ, ჯვარი გწერია!

მე შევეგუე მარტომყოფობას,
შევეგუები
უფრო მიიმეს — თმენით... ეჭვებით...
ვერ შევეჩვევი
ვერასოდეს უსამშობლობას,
უსამშობლობას ვერ შევეჩვევი!..

მამულის ცაზე
ვარსკვლავების არის ტოფობა,
მამულის გზაზე
მგზავრი ხვდება დღის გათენებას...
ხორციელისთვის წამებაა უსამშობლობა,
უსამშობლობით
ყველა რწმენა გაითელება.

ყველა სანუხარს,
ყველა ნალველს, ღმობას, ობლობას, —
გაუძლებს გული,
უჟამობით რაიც სწვევია, —
ოღონდ არ იგრძნოს
საშინელი უსამშობლობა...
ჩემო სამშობლოვ, ჯვარი გწერია!

1981 წ.

ფერთა ზღაპარი

დღისა და ღამის ფერი,
 ცისა და მიწის ფერი,
 ფერები სხვათა და სხვათა —
 ერთმანეთში გულმოდგინედ ავურიე და
 რუდუნებით შევაზავე,
 რომ ერთადერთი მიმელო ფერი.
 ძალიან დიდხანს, ძალიან დიდხანს,
 ძალიან დიდხანს ვინვალე და ვიფორიაქე,
 ტვინარეულმა საუკუნენი,
 ვით ერთი ღამე, ისე ვათიე.
 არ მოვასვენე არც ცა და მიწა,
 არც ჩემი თავი
 და, ერთხელ, მართლაც
 ერთადერთი მივიღე ფერი...
 თითქოს დავმშვიდდი, თითქოს გავხდი სევბედნიერი,
 მაგრამ როდესაც გონს მოვეგე —
 მყის შემაძრუნა სამყაროის ერთფეროვნებამ,
 მე — არ ვიყავი — მე
 და, რა თქმა უნდა, მიწა არ იყო მიწა,
 ცა არ ჰგავდა ცას, ხოლო მდინარე — მდინარეს,
 ღიმილი — ღიმილს, ცხოვრება — ცხოვრებას...
 ყველაფერმა საკუთარი დაკარგა სახე,
 იმ ერთადერთმა ფერმა შთანთქა ყოველი...
 ... ისევ ყველაფერი დავინყე თავიდან: —
 ბევრი ვინვალე...
 ბევრიც ვნახე და განვიცადე...
 ის ერთი ფერი კვლავ დავშალე უამრავ ფერად,
 რომ ყველა საგანს, ყველას, ყველაფერს
 დაბრუნებოდა საკუთარი სახე და ფერი.

1981წ.

ზღვისფერ ველზე ჩანან ხუთნი

(ციკლიდან: — „ვარიაციები ზღაპრებიდან“)

I

ზღვისფერ ველზე ჩანან ხუთნი,
ცხენებს მოაჭენებენ;
სულით სულთან ჩანახუტნი —
სივრცეს მოამშვენებენ...

II

ძმებმა ხმლები
აკისკასეს
და, შეებნენ მტერს გმირები...
და, დაიხსნეს
განთიადზე
ქალწულები — ტყვედქმნილები...

III

იმღერიან, ვლიან ცოროვით,
უდგათ დარი ერთგულებს...
(რა ჯობია, გმირულ ბრძოლით
დღეებს გაბრწყინებულებს!)

და, ხუთს ხუთი გაზაფხული
მოჰყავთ თვალეზმზიანები;
ძვირფას განძით დაგანძულნი
ბრუნდებიან სვიანები...

IV

უკვე ახლოს ჩანან ხუთნი,
ცხენებს მოაჭენებენ;
სულით სულთან ჩანახუტნი —
სივრცეს მოამშვენებენ...

1981 წ.

მთელი ცხოვრება...

მთელი ცხოვრება უხმაუროდ მოვდივარ შენკენ
და ჩემს მდინარეს წვეთწვეთობით ვაგროვებ,
რათა
ხვატში — მაშველი ჯარებივით — დაეძრა ტალღები
შენი მინდვრების მოსარწყავად,
შენი ფესვების გასანედლებლად...

...

მთელი ცხოვრება უხმაუროდ მოვდივარ შენკენ!

1981 წ.

მე არ მყოლია მარეკები...

„მონადირეს სახუნდარზე
უციმციმებს კილამ ფერი,
თოფი ფეხზე შეაყენა,
ჩახმახს გამოუსვა ხელი.“
ხალხური

განა ამაოდ ვიცდიდი დღემდე, განა უაზროდ ვითმენდი
დღემდე!
ყოველ წუთს ისე ვაცილებდი, როგორც მომავალ
დღეთა საფანელს;
მე ვგავდი ფხიზელ მონადირეს —
სახუნდარზე ჩასაფრებულს და მომლოდინეს...
სანამ ნადირი არ დამილანდავს —
არ გამომიკრავს თითი ჩახმახზე...
მე არ მყოლია მარეკები — ნადირი არვის გამოურეკავს...
ვიყავი უხმოდ ჩასაფრებული ჩემს მარტოეულ სახუნდარზე
და მოთმინებით გულგადალეულს ზოგჯერ ლოდინიც
გამმართლებია...
კვლავ უხმოდ ვზივარ სახუნდარზე, კვლავ ველოდები...

1981 წ.

ყველა გზას...

ყველა გზას, ყველას, ჩემი თაყვანი!
ამ უსასრულო გალაქტიკებში
ყველას ექნება სივრცე თავისი...

ყველა გზას, ყველას, ჩემი თაყვანი! —
თუ მიმოდინა არა მგელნი, არამედ მგზავრნი! —
„კაცნი ბუნებით სახიერნი“, —
ვის ნატერფლებზეც წყლულები არ აღმოცენდება.
1981 წ.

ვარ მომწყვდეული ერთადერთ წრეში

ვარ მომწყვდეული ერთადერთ წრეში: —
სახლი, ბავშვები
და სამსახური,
ამგვარად გადის
ზამთარ-ზაფხული, —
ვერ გავიშალე ჯერ კიდევ წელში.

მე არ მინახავს სხვა გზა და სივრცე,
სხვა მწვერვალები
ან გორაკები,
მაინც არ არის
მათზე ნაკლები
ის, რაიც გულით ვნახე და ვიგრძენ...

ვერ გავიმართე ჯერ კიდევ წელში,
ერთგვარად გადის
ზამთარ-ზაფხული, —
სახლი, ბავშვები
და სამსახური, —
ასე ვწრიალებ ერთადერთ წრეში.

1981 წ.

ყოვლისმცოდნეამან უწყის ყოველი

შენ ვისთან დგახარ!
მე სადაც ვდგავარ! —
ყოვლისმცოდნეამან უწყის ყოველი...
და ულპოლველი ძელი მამულის
იქნებ ორივეს ერთნაირად გვტკივა და გვიყვარს?
იქნებ სულ სხვა ხარ ამ ნილბის მიღმა
ანდა ნილაბი უხილავი თავად ვარ იქნებ!
მე იქნებ ვცდები და ნათლისკენ სხვა გზით მიდიან?
იქნებ შენ თვითონ უახლოვდები
დროს — სახიერს და ნეტარჟამიერს?
იქნებ ჩემი გზა?..
იქნებ მისი გზა?
ან იქნებ გზები სხვათა და სხვათა?..
მანამდე,
ვიცი, შენ ვისთან დგახარ,
მანამდე,
ვიცი, მე სადაც ვდგავარ
და, ერთმანეთის გზებზე, ბილიკზე
შავ ჯვრებად ნულარ აღვიმართებით!

1981 წ.

იდუმალთა ჩვენი მოწყენა

იდუმალთა ჩვენი მოწყენა,
ჩვენი მოწყენა — სიჩუმის ფერი...
სანამ დავდივართ ქვეყნად ცოცხლები, —
ვნუხვართ და ვხარობთ, ვტირით და ვმღერით...
არა, მოწყენა არ ნიშნავს დაღლას,
ის აღმაფრენის არის წინააღმდეგ;
ის გვაახლოებს უშოორესთან უჩუმრად, ნაღდად,
უნათლიერეს ნათელისკენ ის გვინიამძღვრებს...
ვცოცხლობთ სიმღერით,

ვცოცხლობთ მოწყენით,
ფეხიზლობთ, ვმალდებით, გვძინავს, ვეცემით...
და სანამ დავალთ ქვეყნად ცოცხლები —
დარდსა თუ ხალისს ვერ გავექცევით.

1981 წ.

ბოლოს და ბოლოს გამოვედი იმ ბურანიდან...

... ბოლოს და ბოლოს გამოვედი
იმ ბურანიდან,
როცა გარკვევით არაფერი გესმის და, დუმხარ,
გონების ზეცა ნისლეულით შემოღობილი —
გადაინმინდა.
და დავინახე ბავშვი, რომელიც
ველზე თხის არვეს აბალახებდა
და იფნის სახრეს მიწის გავას უტყლაშუნებდა.
ის და მე ერთი ვიყავით ერთ დროს,
ჩვენი პანია ნაფეხურები
სოფლის შუკებმა დაიმახსოვრეს...

ახლა მე მინდა მოვაბრუნო ის ბავშვი ჩემკენ,
და დავანახვო სახე ჩემი — მისი სურათი გადიდებული.
ის ზურგშექცევით,
იფნის სახრით გაჰყურებს არვეს,
ვესაუბრები,
იგი ისევ გაჰყურებს არვეს,
ყურში ჩავძახი, ვემუდარები,
ის უპასუხოდ, მოუხედავად
ხელით მაჩვენებს თიკანს, რომელიც
დედათხას მისდევს და არ შორდება.
... და როგორც იქნა გამოვედი იმ ბურანიდან,
როცა გარკვევით
არაფერი გესმის და, დუმხარ...
გონების ზეცა ნისლეულით შემოღობილი —
გადაინმინდა...

1981 წ.

ჩემი სოფლის სალამოები

(ნაწყვეტი)

მახსოვს: — სალამო და აივანი,
ბრძენი მოხუცი
ლხინობდა და
ოქროპირობდა...

ბოლოს სიჩუმემ რომ დაივანა,
ყველამ ვიგრძენით: —
ბერიკაცი
გულში ტიროდა.

ჩვენ შორის მჯდარი —
მართლაც ჰგავდა მუხას ასწლიანს...
ბოლოს და ბოლოს გავიხარეთ, —
თავი ასწია!

მზერა გვესროლა, ვით გამოცანა,
მერე გახედა
დაღლილ მთვარეს, —
ღრუბლით მოღობილს.

აილო თასი და გამოსცალა,
ფრჩხილზე დაისვა
ღვინის წვეთი —
ღვინის კოკობი.

— „ღმერთმა გახაროთ, გადღეგრძელოთ“, —
დაგვემშვიდობა
უცოლოებს —
ყრმებს თუ ცოლიანს...

დილით ვუცადეთ, დიდხანს ველოდეთ,
თურმე მოხუცებს
უსასრულო
ძილი სცოდნიათ.

1981 წ.

ვთამაშობთ დამალობანას

ჩვენ ვართ ბავშვები, ზრდასრული ბავშვები,
დამალობანას ვთამაშობთ ერთად, —
ერთმანეთს ვუმაღავთ ღიმინს და ალერსს,
თბილ სიტყვას, გრძნობას და აღმაფრენას;
ხან სიმართლესაც ვუმაღავთ ერთურთს...

ჩვენ ვიხუჭებით, დამალობანას ვთამაშობთ ყველა;
ჩვენ ვიხუჭებით
ქუჩებზე, გზებზე, პროსპექტებსა და ტროტუარებზე,
რომ ერთმანეთი არ დავინახოთ —
არ შეგვაძრუნოს ერთმანეთის თვალში ჩახედვამ...

თუ მაინცდამაინც არაა საშველი:
— გამარჯობა!
— გაგიმარჯოს!
ზოგჯერ ხელებსაც ჩამოვართმევთ ერთიმეორეს,
მეტი არაფერი!
სხვადასხვა გზებით მივემართებით.
არვინ კითხულობს:
— „აკეთებ რამეს?“
— „ფიქრობ რამეს?“
— „აპირებ რამეს?“

ჩვენ ვართ ზრდასრული ბავშვები და
დროსთან ვთამაშობთ დამალობანას.
ერთმანეთის სიხარულთან,
ერთმანეთის ტკივილთან,
ერთმანეთის პირისპირ კვლავ ვიხუჭებით...
ვთამაშობთ დამალობანას!

1981 წ.

როგორც დაღმართზე...

როგორც დაღმართზე, ციდან დავეშვი,
გამომყვა უფლის თვალები მწყრალი...
და ვნანილდები ნუთში, ნამებში,
რომ შვილებს ჰქონდეთ პური და წყალი.

ტკივილისთვისაც არ მრჩება დრო და
გადავეჩვიო ოცნებას ლამის...
რამხელა ფრთები საფრენად მქონდა, —
რა უსასრულო სივრცე და ჟამი!
1981 წ.

ვხედავ კანთიელად...

ვხედავ კანთიელად —
გულგრილობით გადაჯეგილ მინდვრებზე
უთვისტომო და უსასოო ხორციელივით
ხე დგას ჩუმი და გულგამოხრული;
დგას წუთისოფლის ბინდწამოსხმული,
ვით კაცის სახეს — ნაყვავილარი,
მას ამჩნევია ადრინდელი ნარტოალები.
1981 წ.

ფრიად გაძვირდა ქმნაი კეთილთა

ფრიად გაძვირდა ქმნაი კეთილთა,
არს იეფობა ბოროტისანი.
ძმა ძმის მცემელი შურის კვერთხითა,
გულგანწონილი შუღლის ისარით.

ერთი — გვეშული ქვეყნის ბედითა,
მეორე — სხვისი მონა—ხიზანი...
სევდა — დილეგში გამოკეტილთა —
მძლავრთა სიმშვიდე მხოლოდ ის არი...

ფრიად გაძვირდა ქმნაი კეთილთა,
არს იეფობა ბოროტისანი.

1981 წ.

მჯობნის მჯობნი

„ნუთისოფლის სტუმრები ვართ“, — მღერენ,
ამ სტუმრობას სულ არ გრძნობენ ზოგნი...
ჩანგები კი მრავალგვარნი ჟღერენ, —
რამ დალია
მჯობნის
მჯობნის
მჯობნი!
ახლა დრო-ჟამს მოთმინებით ვფურცლავ, —
ჩემი არის ახალიც და ძველიც...
ძირძველ მამულს დალეოდეს ნურცა —
მჯობნის მჯობნი მებრძოლიც და ბრძენიც!

1981 წ.

სიურპრიზი

ჩვენი აქ მოსვლა სიურპრიზს ჰგავდა, სიურპრიზია
ჩვენი ცხოვრებაც.
სიკვდილის მერეც არ გაგვაკვირვებს ჩვენი სიცოცხლის
განმეორება.

ჩვენთვის ყოველდღე სიურპრიზია — მზე და ჰაერი,
სივრცე, ფერები...
რომ არ გვემხოზა თავზე ცარგვალი, ესეც მადლია
ბედნიერების!

განა ცოტაა — ვსაუბრობთ, ვსუნთქავთ, რომ არ აღგვილა
ჯიში თუბალის,
რომ თავისუფლად ვფიქრობთ და გვტკივა, რომ გვაქვს
სიზმრებიც თავისუფალი...

სიურპრიზია, აბა, რა არი? — ვხვდებით ერთმანეთს
ცოცხალს ცოცხალი;
რომ მზე კი არა ციდან დაგვყურებს თვალი ღვთისა თუ
თვალი მონყალის...

ჩვენთვის ყოველდღე სიურპრიზია — მზე და ჰაერი,
სივრცე, ფერები...
რომ არ გვემხოზა თავზე ცარგვალი, ესეც მადლია
ბედნიერების!

1981 წ.

ახლა ერთი რამ მრჩება იმედად

ფერუხუნარად ისევ დარჩა კი
სიტყვა,
რისთვისაც წვლებით ვცხოვრობ...
შემომეზღუდა სივრცის დარჯაკი
და სულს მიხუთავს სანუთრო — სორო!

ახლა ერთი რამ მრჩება იმედად —
თუ დავავინყდი ყველას ან ყოველს,
თქვენ, ჩემო ძმებო, ჩემნაირებო,
თქვენ მოიგონებთ მარტოსულ პოეტს!

1981 წ.

ტიცინან ტაბიქა

შენს სადროშოში ერთი მხედარი
მეც ვდგავარ, გვერდით მყვანან ტოლები...
მოდის ცხოვრება — მოუხელთავი,
გაუსაძლისი — მიძიმე ტორებით...

არად მივიჩნევ ჩემს ძნელბედობას,
დღეს ჩამოვსხიპე შიშის ტოტები...
ჩავითქვამ გულში შენს დღეგრძელობას
და მკაცრ განაჩენს დაველოდები.

1981 წ.

დგას და იცინის — არარაობა!

შუალამისას
შენს ბუნაგში როს მიეგდები,
უცებ გინყდება ფიქრი ქანციკით...
გამთენიისას
შენს არსშივე ხორციელდები,
დგები: — იგივე გზა, იგივე ქარცივი;

იგივე გუნება
მოჟამული — უდაბნოება
და ძველი რწმენა — ნამოსახლარი...
სათნოებასთან
თავს იწონებს უსათნოება,
კეთილ აღმად ჩანს ხელი მსახვრალის...

უჩუმრად ზიხარ
შენს ბუნაგში, როგორც ობობა,
არარაობის ქსელით ერთობი...
შენ არ იცოდი
არც მარცხი და არც მარტოობა,
თავი მოგქონდა ერთადერთობით!

მაგრამ... გაგწირეს
და დიდებაც შენი დაემხო, —
როს გადაიქცა რწმენა — ჭაობად...
მზენართმეულო,
დავინყების ელდით ნამეხო,
დგას და იცინის — არარაობა!

1981 წ.

„ვართ-ლა სადმე?“

„... სად არის ქართველი და ქართველობა? ერთი ეს მინდა გკითხო: ვართ-ლა სადმე? როგორ თუ ვართ-ლაო, შემომიტევ წყრომით, თუ შენ, ჩემო მკითხველო, ადამიანობა, კაცური — კაცობა ხელში მჩვრად არ გადაგიქცევია, ვიცი ამ კითხვაზედ ძარღვი ჩაგწყდება... ესეც უნდა იცოდე, რომ ბალღამში ამოვლებულს ჭეშმარიტებასაც ვაჟკაცური მოსმენა უნდა“.

ილია ჭავჭავაძე

გარდასულ ხმათა ყველა ნიაღვარი
თითქოს ცის უბით ღმერთმა ჩამოლაღა...
ვართ-ლაა სადმე? — გოდებს წინაპარი,
ვართ-ლაა სადმე? — ესმის შთამომავალს.

და კვლავ სიჩუმე!.. ფიქრი — ლუსკუმია,
გადაიქროლეს წელთა მარხილებმა...
გოდება ესე — თითქოს უფსკრულია,
ძახილი ესე — არის გაფრთხილება.

ხმა წინაპრისა — დარდით მოშხამული, —
არ იკარგება! მოარღვევს უკუნეთს.
ეჭვი ბედო! ცხოვრება მამულის,
დღესაც გვახსენებ ჭრილობას უკურნელს...

გარდასულ ხმათა ყველა ნიაღვარი
თითქოს ცის უბით ღმერთმა ჩამოლაღა...
ვართ-ლაა სადმე? — გოდებს წინაპარი,
ვართ-ლაა სადმე? — ესმის შთამომავალს.

1982 წ.

როდესაც ვფიქრობ...

როდესაც ვფიქრობ წარსულზე,
ანმყოსა და მომავალზე,
როდესაც ვფიქრობ ჩემზე და სხვაზეც, —
გაილანდება ჩემს ხსოვნაში
უცნობი ქვეყნის,
უცნობი პოეტის — **მარტინ ბუხჰორნის**
ორი სტრიქონი: —
**„ძალიან ბევრი ლაპარაკი,
ძალიან ცოტა თავისუფლება“.**

1982 წ.

აქეთ მორბოდი...

აქეთ მორბოდი, აქეთ მოქროდი,
ზოგჯერ უხამლოდ ნართა მომთელი;
განა ლიქნობით ან ჯადოქრობით,
აქეთ მოქროდი ბრძოლით, მოთმენით...

ვინ ამოაგდოს ბალახის მოდგმა?
ვინ დაივიწყებს მარად სახსოვარს?
გოგი - მაგოგი მრავალჯერ მოგდგა,
ველურთა ჯოგმა ვერ გადაგძოვა...

განქარდა შენი დამანყევარი,
დაემხო, მაღლა ვინც არ გიშვებდა...
ახლა მზე გიხმობს, ვით მანვევარი —
ახალ სივრცისკენ გეპატიჟება!

1982 წ.

არ მიემატება ეს ფიქრი სხვა ფიქრს!

ვდუმვარ და ფიქრი ფიქრს ემატება,
როგორც დღეები გარდასულ დღეებს
ან ღამეები — ჩავლილ ღამეებს...
სხვა მოდის...

მიდის...

შენზე ფიქრი არის უცვლელი;
არ მიემატება ეს ფიქრი სხვა ფიქრს!..

როცა ის მოვა —

ჩალისფერად იშლება სივრცე

და კვლავ კითხვები:

— „საით?

— სად?

— რისთვის?“ ...

თითქოს ვპასუხობ და ვერც ვპასუხობ!

მზერას ვარიდებ და ვერც ვარიდებ!..

რა ვუყო ამ ფიქრს,

ეს სხვა ფიქრს არ მიემატება, —

უხსოვრობისკენ

ჩასაქრობად მიდრეკილ დღეებს

ანდა ღამეებს

— ის ვერაფრით ვერ შევატყუე!

...

არ მიემატება ეს ფიქრი სხვა ფიქრს!

1982 წ.

დუენდე

მინაწერი ფედერიკო გარსია ლორკას წერილზე: „DuenDe-ს თეორია და თამაში“.

პოეტო, კალამს თუ ენდე,
უნდა გიცავდეს დუენდე,
დუენდე, მხოლოდ დუენდე!

შენ მიწის სული თუ გიცავს,
ვით ანგელოზი ფუძისა,
ფუძისა, მხოლოდ ფუძისა, —

მაშინ ჩასწვდები იდუმალს,
ეზიარები იდუმალს;
მაგრამ თუ პირი იბრუნა, —

რაგინდ გულს ცეცხლი მოედოს,
ღვთიურ ჰანგს ვერ იპოვებო,
ვერც იპოეტო, პოეტო!..

მაგრამ სინათლედ თუ ენთე, —
შენ გმფარველობდა დუენდე,
დუენდე, მხოლოდ დუენდე!

ღამენათევარს, უძილარს,
თუ ლოცვა მოგდგამს ფუძიდან,
ფუძიდან, მხოლოდ ფუძიდან!

თუ ნერჩი არ დაგვიწყნია,
თუ გულმა ღმობა იწვნია, —
მამულისათვის იწვნია...

თუ მოყვასს მტრისგან იცავდი,
თუ მოკვდი ხვალის მზისათვის,
დაეცი სიმართლისათვის;

რად გინდა პარაკლისები,
შენი არყოფნით, ღირსებით, —
ქვეყანას ესაკლისები...

მამულისათვის თუ ენთე, —
შენ გმფარველობდა დუენდე,
დუენდე, მხოლოდ დუენდე!

1982 წ.

კარგა ხანს ვდუმდი...

კარგა ხანს ვდუმდი, მაგრამ დუმილიც შენ არ გტოვებდა,
შენზე მღეროდა...
უნდა უსინჯოს ხშირ-ხშირად მაჯა კაცმა — პოეტმა
დღევანდელობას, —

ხომ არ აჩქარდა? ხომ არ შენელდა?.. რაღას გვპირდება
დრო ჭირვეული?
როგორც მკურნალი — გულით სნებოვანს, დროსაც სჭირდება
გონი რჩეული...

დღეის ავ-კარგი მეც მეკითხება, — ჩემი ღვიძლია,
ჩემი ნაწილი...
მეცხრე ცაზე ვარ, როდესაც ვხედავ — შენთვის იბრძვიან
დღეს თავგანწირვით...

მეც მსურს ავუნთო შენს მერმისს — მყოფადს ლექსთა კოცონი
ყოველ საღამოს...
შენი მშვენების, შენი თენების მზეა მკოცნელი,
მზე — უბალღამო!

კარგა ხანს ვდუმდი, მაგრამ დუმილიც შენ არ გტოვებდა,
შენზე მღეროდა...
ხამს გაუსინჯოს ხშირ-ხშირად მაჯა კაცმა — პოეტმა
დღევანდელობას.

1982 წ.

მადლობა ყველას...

მადლობა ყველას, ვინც ცხოვრების მრუშე ხაროდან
ამომიყვანა და მითხრა: — „ნამო!“
ვინც არ ლიზლობდა, არ ციგნობდა და არ ხარობდა
ჩემი ნაღვლიან დღეების გამო.
მადლობა ყველას — უცნობს თუ ნაცნობს,
ვინც მეძახოდა და მამხნევებდა...
მკაცრ ღამეებში, კეთილ კაცო,
გადამარჩინეს შენმა ხელებმაც.
საესე ვიქნები ერთგულებით, ძმებო, ვიდრე ვარ,
სხვა შემოძლია რისი გაცემა?
მადლობელი ვარ, რომ მედექით მხარში იმედად,
ოდეს ვიგრძენი წაბარბაცება...
რამდენს მავალებს თქვენი კაცობა,
თქვენი არა თუ თქვენი დასტური...
მე ვისაც ვთვლიდი მხოლოდ ნაცნობად, —
ყოფილა ძმა და კაცი კაცური...
ყველას სჭირდება თანადგომა, ცოტა მიხედვა
და ცოტა სიტბო, ვით მშიერს — ხემსი...
დღედაღამ მამულს ვინც ამაღლებს, ვინც უფრთხილდება,
მეც იმასთან ვარ გულით და ლექსით...
მე არყოფნაშიც თქვენთან ვიყავი...
რა ვუყოთ, თუკი ჩუმად ვცხოვრობდი.
მწირი იმედი თქვენ ამიყვავეთ,
ნდობით, ძმობით და დაუცხრომლობით...
მადლობა ყველას, ვინც ცხოვრების მრუშე ხაროდან
ამომიყვანა და მითხრა: — „ნამო!“
ვინც არ ლიზლობდა, არ ციგნობდა და არ ხარობდა
ჩემი ნაღვლიან დღეების გამო.

1982 წ.

ეს წუთები

რატომ ვარ აგრე, თვითონ არ ვიცი,
თითქოსდა
ღმერთის ხილვას ველოდე...
ახლა ამ წუთებს ისე განვიცდი,
თითქოს არასდროს გულს არ მტკენოდეს.

კვლავ მეძახიან შორი შარები...
დროო —
არ მემტრო, არ დამაძინო;
სანამდის ისევ მოვიშხამები —
გთხოვ,
ეს წუთები გამიხანგრძლივო.

1982 წ.

რას იფიქრებდი...

„განა კაცი ეწო არის,
სულ თავისკენ მიითლიდეს“.

ხალხური

რას იფიქრებდი: — ყოვლის წინარე
ის შენს წუხილზე დაყრუვდებოდა...
როცა გახრჩობდა დარდი — მდინარე,
ის მტრის ტაბლაზე მაყრულს მღეროდა.

ხამს კაცი კაცად დარჩეს ბოლომდე,
სხვის გულისცემას თვისად ითვლიდეს...
რა ადვილია შენთვის ცხოვრობდე, —
სულ ეწოსავით შენკენ ითლიდე.

1982 წ.

ზმანება ავადმყოფობის დროს

ვიდექ სიზმარეული. ქვეყნის სანაპიროდან
ჩანდა ცა ამღვრეული
და სული თვითეული —
ჯანმრთელი თუ სნეული
ულმობელად ძლეული — ყველა ერთად ტიროდა.

შორით მზე ჩადიოდა...

ქარი იდგა მგლისფერი, სერზე იდგა, კიოდა:
— მკერდზე მახვილმიშვერილს
შენ ვერავინ გიშველის,
მოსვლით აღუნიშვნელი —
დაიბადე შიშველი, გულიც მუდამ გტკიოდა...

შორით მზე ჩადიოდა...

ღამდებოდა, ციოდა...

1982 წ.

შენ ხარ ნუგეში...

როგორ ბაცდება ჩემი ფერები, —
მე რომ მიყვარდა დღემდე... აქამდე...
მიჰყვება ბორჯი წარმავალ ჩქერებს
და ზვავებივით წლები დაქანდნენ,

ჩაეშვნენ,
ჩაქრნენ ღრმა უფსკრულეთში....
რალას იზამენ ახალი წლები?!
რაც უნდა მოხდეს!.. შენ ხარ ნუგეში,
შენ ერთს არასდროს დაგავიწყდები.

1982 წ.

ნატოს

ველიდი ფიქრებში ცურვით, ვფრენდი ოცნებით სწრაფით...
არა წყენით და მდურვით, ზარდე შვილები ჯაფით.

წამოიჩიტნენ, გესმის? ეს წლები როგორ რბიან!
ქართულ ანბანით ხელში უკვე სკოლაშიც ვლიან.

ვამბობთ, აქამდე ჭირდა, ლივლივებს ფიქრთა ჭავლი,
გვახარებს ფრენა შვილთა და დროს ვიგონებთ ჩავლილს: —

გვახსოვს ახალიც, ძველიც; გვახსოვს ყოველი წუთიც, —
ვინ — გაგვიმართა ხელი, ვინ — შეგვაქცია ზურგი.

(მეც ვზიდე ტვირთი ობლის, ტკბილთან ვიგემე შხამიც,
იმედი წუთისოფლის ერთ დროს დავკარგე ლამის!)

ახლა კი... არა გვიშავს, შორით ნათლიერს ვხედავთ,
აქამდე არ დავშლილვართ, ან ვიყოთ უფრო მხნედა!

სამართალს გული უცემს, ბრიალებს მისი ცეცხლი, —
ქვანვიებსა და ძუნწებს სირცხვილით სახე ეწვით...

გვახსოვს ახალიც, ძველიც; გვახსოვს ყოველი წუთიც, —
ვინ — გაგვიმართა ხელი, ვინ — შეგვაქცია ზურგი.

1982 წ.

სად ხართ ნეტავი?

სად ხართ, ნეტავი?
 ერთხელ მაინც რად არ მოხვედით?
 ერთხელ მაინც შემოგერბინათ
 მწირი ცხოვრების ჩემეულ სახლში!..
 ერთხელ მაინც გამამხნევეთ, ერთხელ მაინც დამიძახეთ:
 „აჰა, აგერ ვართ!“
 თუმცა... ვინ იცის,
 იქნებ თქვენც ჩემზე უფრორე გიჭირთ?
 იქნებ გჭირდებით და არ ვარ თქვენთან?
 იქნებ თქვენც გინდათ მხარზე იგრძნოთ ჩემი მარჯვენა?
 როცა მე გიხმობთ, იქნებ თქვენაც მეძახით მაშინ?
 ან იქნებ... იქნებ ერთმანეთი არც გვახსენდება?!
 რა მოხდა ნეტავ?
 რამ დაგვფანტა, დაგვათითოვა!
 თითქოს ერთად ვართ, ერთად ვდგავართ,
 მაინც გულს გვიღრღნის მარტოსულობა!
 რატომ ან რისთვის?! ვინ მოგვესოვა ასე ცალპირად?
 ერთმანეთისთვის რად გვეძვირება
 სიტბო, ღიმილი და გამხნელება?..

მე მოვითხოვ... შენ მოითხოვ... ის მოითხოვს... და ა.შ.
 იქნებ სჯობია: —
 მე გავიღო... შენ გაიღო... მან გაიღოს?..
 რას ვუცდით ნეტავ?
 ჩვენც ხომ გვიჭირავს თოკის ნაწილი, —
 სხვამ რატომ უნდა ჩამოკრას ზარს?..

ნეტავი თქვენ რას გემართლებით?
 როცა აგერ, ა, ძილფხიზლობას
 თავი ვერა და ვერ დავაღწიე,
 და...
 იცდის, იცდის საჩემო ტვირთი...
 თუ თვითონ ველარ ვიგულმოდგინე — სხვა ვინ ამინევს
 ქვას საჯილდაოს?
 ვის უნდა ვთხოვო თანადგომა ან თანაღმობა, —

თუ არ ვვარგევარ თავის პატრონად?!
როგორც მცონარე ან ხელუპყარი,
სხვას რატომ უნდა შევეყურებდე ხელებში, რატომ? —
როს ჩემს მარჯვენას სამუშაოდ ხელენიფების?..
ჩემი ცხოვრების უჩინარი გალავანიდან
უნდა განვაგდო სიზარმაცე,
ვითარცა სული ეშმაკეული...

თქვენთან რა მინდა, რას გემართლებით?
ჩემივე თავი, მეგობრებო, ხამს ძელზე გავსვა,
მანამ კი, მანამ
ჩემს სამსჯავროზე მე ვიქნები ბრალდებულიც და
მკაცრი მსაჯულიც
და ჩემს პროცესსაც მე დავესწრები
უცხო კაცივით...

მე მოვითხოვ... შენ მოითხოვ... ის მოითხოვს... და ა. შ.
როდის შეიცვლება ეს სიტყვები ასე, ამგვარად: —
მე გავიღე... შენ გაიღე... მან გაიღო...

1982 წ.

ზოგი ძმაკაცის სული გაცუდდა

ზოგი ძმაკაცის სული გაცუდდა, —
გაჭირვებისას მიგანდაგანა...
თვით გულუბრყვილოც გამიმაცდურდა
და... უნდობლობამ ითანდათანა.

მრუდე ზვირთებზე როცა ავცურდი,
ვნახე, ვის ძალუძს ძმობა, გატანა...
ვაი, ძმაკაცის სული გაცუდდა,
ვაი, ძმაკაცმა მიგანდაგანა!

1982 წ.

მუდამ ვცხოვრობდით...

იმეორებენ, იმეორებენ,
იმეორებენ გზებიც როლებს და
ახლა რომ ვხვდებით ნაცნობს, შორებელს, —
ასე ვხვდებოდით ადრეც, ოდესღაც...

შენც არსებობდი, მეც ვარსებობდი,
შენც იარსებებ, მეც ვიარსებებ.
რასაც ველით და რასაც ველოდით,
დაველოდებით ხვალაც ასევე...

ჟამი არც მიდის და არც ჩერდება,
უცნობი ისევ რჩება უცნობად.
ის ჩვენ ვიყავით, ვინც იმედებით
დაბეჩავებულ ხალხს მიუძღოდა...

ხან ქედმაღლურად ვდიქტატორობდით,
ხან ვმუშაკობდით, ვზრდიდით პატარებს;
ვიყავით ქველი, სათნო, ბოროტი,
ხან ვიღმერთეთ და ხან ვისატანეთ.

არ დაგვინდია ერთიმეორეც,
ხან კი გულები ნდობით ფეთქავდნენ...
იმეორებენ, იმეორებენ,
იმეორებენ წლები ერთმანეთს...

მუდამ ვცხოვრობდით, კი არ მოვედით,
ის ხმაც გვესმოდა — დღეს რომ მოგვესმა...
ახლა რომ დავალთ ან ველოდებით, —
ასე ვიყავით ადრეც, ოდესღაც...

1982 წ.

ნელა... თანდათან... ვკარგავთ ერთმანეთს

„ამოვედი მაღლობი
და ვეწვიე მთანმინდას“

ტ. გრანელი

ნელა... თანდათან... ვკარგავთ ერთმანეთს,
სხვადასხვა გზებით მივილალებით...
ნუთუ ვერ ვჩანვართ და ვერ გვხედავენ
ყოვლისმხილველის თბილი თვალები?

ღირს კი სიცოცხლე ამდენ წამებად?..
ნეტავ გვასმინა ერთხელ ამო ხმა...
ო, რა იციან ჩვენმა მამებმა,
ჩვენში რამდენი დილა ამოხმა.

ისევ დავცილდით ჩუმად ერთმანეთს, —
დამორიშორდნენ თვალნი მგლოვართა...
გულები გრძნობით არ გვიფეთქავენ,
გულები — მსგავსი ყინულოვანთა.

კვლავ მთანმინდაზე — სახლში ამოველ,
მოვშორდი ნაცნობს, ნაძმობს, ნამოყვარალს...
ეს რა დღე იყო, რა სიმარტოვე,
დილას დილიდან ღამე ამოჰყვა.

ნელა... თანდათან... ვკარგავთ ერთმანეთს,
სხვადასხვა გზებით მივილალებით...
ნუთუ ვერ ვჩანვართ და ვერ გვხედავენ,
ყოვლისმხილველის თბილი თვალები?...

1982 წ.

ნიკოლოზ გარათაშვილის ფიქრი განჯაში

„როს ვცნა მე შენი საიდუმლობა,
როს მხედეს ამ სოფლად ჩემი წილობა?..“
ნ. გარათაშვილი

როსლა ვიხილო ჩემი ვარსკვლავი, —
ცა — მოყვავილე ვაზის ფოთლებით?..
დღენი კი რბიან, რბიან დასავლით
და გაღმით მიხმობს წუთისოფელი.

დრო მამბრიალებს, როგორც ლემადე,
ხან დამტრიალებს თავზე ქორივით...
გათენებიდან დაღამებამდე
შელამებებით ვარ დათქორილი.

ბოლო მოელო ნათლის მოლოდინს,
იგულხენეშა დიდმა მსაჯულმა...
ხომ ხედავ, ვკვდები უპატრონობით, —
ჩემო მოყვასო, რამ გაგაჩუმა!

შენგან მოველი დღეს — უცილობლად
გამოსარჩლებას, ვით სასოებას...
იქნებ მეც მერგოს ჩემი წილობა
და არ გამწიროს სანუთროებამ.

დრო მეკარგება, როგორც საუნჯე,
დრო — მომყივარი აღსასრულისას..
მის უღმობლობას ვით გადავურჩე,
სადღა ვიპოვო ვანი სულისა!..

როსლა ვიხილო ჩემი ვარსკვლავი, —
ცა — მოყვავილე ვაზის ფოთლებით?..
დღენი კი რბიან, რბიან დასავლით
და გაღმით მიხმობს წუთისოფელი.

1982 წ.

მთვარის ძახილი

წუხელ, სიზმარში გავიგონე მთვარის ძახილი,
გვეძახდა იგი — უძველესი წმიდა ღვთაება.
ვიდექით ველზე, ვბალახობდით, როგორც ნახირი,
ის კი გვეძახდა, გვპირდებოდა გაუკვდავებას.

იძახდა მთვარე — მონდომებით და თავგანწირვით,
ნახირი დუმდა, ბალახებით სტომაქს ივსებდა...
მეც ვდუმდი, რადგან იმ ნახირის ვიყავ ნაწილი
(ნახირს კი თვისი უკვდავება სჯერა ისედაც!).

მზე გვიყურებდა დაღვრემილი — დროის ჩეროდან, —
მამის ზურგსუკან დიდი დედის ცრემლი ბრწყინავდა...
მოსწყინდა მთვარეს უგუნურთა ყრუანჩელობა,
დაგვტოვა ყველა, ცის სიღრმეში გაუჩინარდა.

როცა სიზმარში გონს მოვეგეთ, ძრწოლა ვიგრძენით,
მთვარე გამქრალა, მზე ჩამქრალა, ცა გადახრილა...
ბოლოს გავიგეთ, ოდეს ძილში გავიღვიძენით,
თურმე ეშმაკმა გვაცდუნა და გაგვანახირა!

...

წუხელ, სიზმარში გავიგონე მთვარის ძახილი...

1982 წ.

გაბედვის ჟამი დროულად მოდის

გაბედვის ჟამი დროულად მოდის,
ადამის ძეო, რომ არ გალაჩრდე,
რომ სახვალხო იმედის ყლორტი
შთამომავლისთვის სალად გადარჩეს.

უნდა თქვა: —

რაა ავი და კარგი,

უნდა დაარქვა ლელეჩს ლელეჩი...

ვწევარ და, ეჭვი — მშვიერი თავი —

გონებას მიღრღნის ამ სიბნელეში.

1982 წ.

ჩამოიარა უსახურმა...

ჩამოიარა უსახურმა (შეძრუნდა ბალი!),
ჩამოიარა და ჩემს ხეხილს დაადგა თვალი —
დახუნძლულ ტოტებს
ჭოლოკებით გაუმასპინძლდა...
ვნუხვარ უჩუმრად...
ვერსად ვუჩივლებ,
ის თვითონაა მტილოვანთა სჯულისმდებელი.

1982 წ.

ცხოვრებაჲ ჩემო!

ორი ჩემი „მე“ ებრძვის ერთმანეთს, —
ჩემი უფალი და... ჩემი დემონი.
ძეს — გაორებული — ლმობით მხედავენ
ჩემი საყვარელი გარეშემონი...

არ ვიცი, რომელს დარჩება ჰელო...
ღმერთი თუ სატანა?... ვის შევურიგდები?...
ვზივარ მდუმარე... ცხოვრებაჲ ჩემო!
მამცნე — იმ ორიდან რომელთან ვიქნები?

1982 წ.

სახე ყოველთვის რად ჩამოგსტირის?

სახე ყოველთვის რად ჩამოგსტირის?
გახსენი შუბლი კაცის წინაშე!..
იქნებ მეც გული მაქვს ჩაკორტნილი?
იქნებ მეც ვხედავ უნდო მირაჟებს?

იქნებ მეც არ ვარ დალხინებული?
მეც ვფიქრობ, ფიქრი არ დამხავსია!..
იმიტომ გხვდები გაღიმებული,
რომ ვუფრთხილდები მე შენს ხასიათს.

1982 წ.

ქარნი ისევ ქრიან ნუთისოფლისანი

მინაწერი შოთა ნიშნიანის ნიგნზე „ნუთისოფელი ასეა“.

ხარ მეციხოვნე თუ
 დგახარ მოისარი,
ჟამი დაყოვნების რალა დროის არი,
ოდეს ქარნი ქრიან სალამოისანი;
რა გსურს იწილკერძო ან დაისაკუთრო,
ეს მე ვარ — ყოველთა მიმთვლელი — სანუთრო!
 „ბინდისფერია სოფელი,
 უფრო და უფრო ბინდდება,
 რა არი ჩვენი სიცოცხლე,
 ჩიტივით გაგვიფრინდება.“

აგერ, გზაზე გამოჩნდა ლანდი დევისბეჭება,
მეტეხს მოუახლოვდა, შორიახლო შეჩერდა.
ზეადმართა მარჯვენა, ვით ელვარე მახვილი
და მოედო ფოლორცებს ქუხილი თუ ძახილი:
— ჰეი, შუბოსნებო, ჰეი, თოროსნებო,
მამულს გაუფრთხილდით, მამულს, თორემ სნება
მასაც შეეყრება... მერე ჩვეულებად
იქნებ გადაექცეს შიშით სნეულება.
მოდის წინაპარი მოდგმა ახოვანთა,
რომ დღე დააფეთოს კაცთა ნაყროვანთა, —
კაცთა მედროვეთა, კაცთა საქმოსანთა;
მერე დაანახვოს ის მზე — შამქორს ანდა
დიდგორს რომ უმზერდა დღელამ ჩაუქრობლად...
(ქალი ქალობდა და კაცი ჩაუქობდა...)
მოდის წინაპარი,

 მოდის,
 მოდის,
 მოდის,

საუკუნეები გადმოლახა შფოთვის...
გამითანამედროვდა,
 გამისხვაფერდა,
დროსთან ამდენ ჭიდილში
 ლამის დაბერდა.

ბევრჯერ გაუჭირდა და
 ყოფნა გაუძნელდა,
 ჟამთა ორომტრიალში
 სისხლიც დაუძველდა,
 მაგრამ უფრო გამხნევდა,
 გონი დაუბრძენდა...
 ცა ყორნებს თუ ჭილყვავებს ბევრჯერ დაუნისლავთ, —
 შვილებს არ მოუხსნიათ ტვირთი მამულისა.
 „არ აკლდება საქართველოს
 მაღლი ციდან გადმოსული,
 ბნელშიც ელავს ხვითოსავით
 სიტყვა მისი ჯადოსნური“.
 დილის ჟამია თუ მწუხრის დროის არი, —
 ქარნი ისევ ქრიან წუთისოფლისანი...

1982 წ.

აპი სიზმარი

ვითარცა სახლის, შუალამის კარი შევადლე: —
 ბაგემდუმრიად, მონუსხულად იდგნენ ლანდები.
 ერთს მივეახლე, მორიდებით ხელი შევახე,
 არც შემომხედა, განზე გადგა ყრმაი განგების.
 ვისთანაც მიველ, —
 გამეცალა ჩემი ხმისთანვე,
 — დამიგდე ყური, — ერთერთისთვის მსურდა მეთხოვა.
 — „ვის მსახურობდი? რომელ უფალს?“ — წარსთქვა
 მრისხანედ,
 მყისვე დამტოვა,
 მო-ცა-მშორდა, როგორც კეთროვანს...
 იქ, შორიახლო ანგელოსთა დასნი გალობდნენ,
 უერთგულესნი იქვე იდგნენ მათი მსახურნი...
 მერე...
 სიზმრიდან, ვით ბალიდან, ისე გამოველ
 და ჩემს ოთხკედელს დავუბრუნდი, ვით გალახული.

1982 წ.

მამისეული სახლო...

I

მამისეული სახლო, ხანძარში ჩაქცეული...

შენც ანი სადღა გნახო, ბავშვობავ, მხარქცეული!

და თქვენც, სიზმრებო ყრმობის, ვერ გაცოცხლდებით, ვერა!

უკვე სხვა ბორჯი მოდის, სხვა ჩანგთა ისმის ჟღერა...

აქ კვლავ იყევებს ძაღლი, ეზო კვლავ დამშვენდება,

მაგრამ... ის, მამის სახლი, ისევ ვერ აშენდება...

II

კერაზე ცეცხლს კვლავ ანთებ, — მოწმევ გარდასულ დღეთა,
ნისლივით მოფარფატევ, ჩემო დაღლილო დედავ!

ჰა, შვილები და რძლები, შვილიშვილების წყება,

სიძეები და ძმები... მაინც მარტო ხარ, დედავ!

ასეა შენი ყოფნის უსიტყვო განაჩენი...

ოცი წელია სოფელს დააკლდა მამაჩემი.

1982 წ.

მამის რჩევა

გტკივა და ტკივილს უყუჩდები, დუმილით ითმენ,

ხმა ამოიღე ან მომძებნე, ან დამიძახე, —

წყლულს დროზე უნდა მკურნალის ხელი!

შენ ისევ დუმხარ, მაჯისცემა ავად ხმიანობს,

ითმენ და ცრუობ, თავს იმშვიდებ სატყუარათი:

— არაფერია, მალე გაივლის...

ასე ერვევი წაყრუებას, თვალხუჭობანას,

ასე,

ნელ-ნელა შენს სხეულში სნება შეუშვი,

სნება — უნდო და ეშმაკეული...

როცა საკუთარ თავს იჩიავებ —
სხვისი ტკივილი, აბა, როგორ გეტკივილება, —
მოყვასის ნალვლით შენ ვერ ინალვლებ,
ძმას ვერ მიხედავ, ჭირში ველარ შეეხიდები,
დედის მანდილის აბუჩად ამგდებს
ვერ შეეხმები,
ვერ დახვდები ძალგულოვანი...

ამიტომ მხოლოდ თავიდანვე,
სანამ ჯერ კიდევ არ არის გვიან!
თავიდანვე ამოთხარე!
თავიდანვე ამოგლიჯე!
თავიდანვე ამოძირკვე
ის სარეველა — შენს სულში რომ მიიპარება.
1982 წ.

მე ფიქრს ვსწავლობდი...

„კაცი ფიქრისთვის არის გაჩენილი“.
ბლუზ პასკალი

მოაქამომდე ფიქრს ვსწავლობდი, დღედაღამ ვდუმდი
და ფიქრს ვსწავლობდი. ამდენი ფიქრით ლაპარაკი
ველარ ვისწავლე!..

რა ვქნა, თუ იგი ხილულისთვის უხილავია; ის უხილავი
ჟამიდანჟამად ხილულზე უფრო არის ხილული...

ბევრმა მირჩია გულმონყალებით: — კაცმა ის უნდა
ისწავლოთ თავგამოდებით, ყოველდღიურად რაიც
გჭირდება: —
უწინარესად, ლაპარაკი ლაქარდიანი!
...
მე ფიქრს ვსწავლობდი!

1982 წ.

ჩვენ ვართ გულები!

ჩვენ ვართ დიდი და პატარა გულები!

გულებო! ერთმანეთს ნუ ვუბრაზდებით,
ნუ ვეცრუებით, ნუ გავწირავთ ერთიმეორეს;
ზოგი გულია ნაინფარქტალი,
ზოგი მიგნიდან სინანულით გამოხრულია,
ზოგს უჭირს სისხლის გადაქაჩვა დღე-ღამეებში —
წვალობს და ქმინავს საბერველივით.

ნუ ვეშუღლებით, გულებო, ერთმანეთს!

აი, ის გული, წელან გზაზე რომ ჩაიარა,
ახლა იმდენად კმაყოფილია —
ვერ დაგვინახა განზე მდგარი ჩუმი გულები...

აგერ, ეს გული —
უნდობარი და მზვაობარი,
რომ ფახიფუხობს, ის არ იცის —
ძარღვებში სისხლი
შურიტ და ბოლმით გასთეთრებია.

ეს კი, ეს გული — მომთმენი და ნერვდაწყვეტილი, —
მის დარდს და წუხილს სადინარი ვერ უპოვია,
ის საინფარქტოდ განწირულია!

უნდა გავუფრთხილდეთ ერთმანეთს, გულებო!

ვინ არის ნეტავ, ეს მღიმარე და მეოცნებე —
სუყველაფერში სიყვარულის ნათელს რომ ეძებს
და კაცში იგი კაცზე მეტს ხედავს;
„სიცრუე და ორპირობა“ უცხოა მისთვის,
ის უსათუოდ ზეგარდმოსთან წილნაყარია,
ის სინათლეა საუკუნეთა!..

აი, ეს გული — ყოველ დროში მუშაკობს უხმოდ,
მარადისობის სამზერიდან დაჰყურებს ანბანს,
ათონზე ანთებს
უქრობელ ნათელს,

ნიკორწმინდაზე მზის სხივებით ჩუქურთმებს ქარგავს, —
მშობელ მიწაზე უფრო მეტად არავის არ ჰგავს!
ის კი — აკვანთან ღამეებს ათევს,
ზრდის მამულისთვის ქართველი ქართველს...
ეს — გუთნისდედა,
ღამის მეხრე, გული — გულქართლი,
ერთგული ერის —
უკანასკნელ ამოსუნთქვამდი...
აი, გულები, წარუვალი, აი, გულები!..
ჩვენც ვართ დიდი და პატარა გულები!
1982 წ.

ოლოლო შენ და...

ოლოლო შენ და, ოლოლო შენ და,
ოლოლო შენ და, მტერო!
ჩვენი ჯილაგი არ გადაშენდა,
აქ ჭერი ისევ ჭერობს...
ვაი მის დღეს და ვაი მის ხვალეს, —
ვინც ჩვენზე ავად ჩემობს, —
დრო უსუნთქვიად მის სისხლსაც დაღევს,
გაუქრობს მზეს და ჩეროს...
წინსვლის ბორბალი განალა შედგა, —
ისევ მაღლდები, ჭერო!
...
ოლოლო შენ და, ოლოლო შენ და,
ოლოლო შენ და, მტერო!
1982 წ.

ცხენი

გადაიკარგა თეთრი მხედარი,
ცხენი ტირის და ცხენი ჭიხვინებს...
(ავბედისაგან ნაწილხვედრალი —
ფიქრში ვნახე და ფიქრში ვიხილე).

ახლა ეულად როგორ დავტოვო,
ვით შევატოვო ბნელს თუ უკუნეთს?..
ცხენი უმხედრო და უპატრონო
დგას,
შესჭიხვინებს ამ საუკუნეს.

1982 წ.

საკვირველია...

საკვირველია, მკაცრი ცხოვრება
გულს კვლავ რალაციით მაინც იზიდავს.
გუშინ თუ სურდა მას განშორება, —
დღეს ეძნელება წასვლა მიწიდან...

აქვს ბაზალეთიც და აქვს მარტყოფიც...
ცხოვრობს მშვიდად თუ დაუცხრომელად,
ცისა და მიწის, ყოფნა-არყოფნის
სამანზე იბრძვის მისი ცხოვრება.

1982 წ.

მე მოვდივარ იმ დროიდან...

მე მოვდივარ იმ დროიდან,
 როცა არაფერი ყველაფერი იყო,
 როცა ვიყავი ჩემივე თავის
 ღმერთი, მოყვასი და მბრძანებელი...
 მერე... საკუთარ თავისთვისაც გავხდი სატანა,
 რამეთუ ერთი დავიშალე, მრავლად ვიქეცი
 და „მრავლის“ „ერთად“ გადაქცევა უკვე ძნელია!..
 ჰოდა, მოვდივარ იმ დროიდან,
 როცა ვიყავი ჩემივე თავის
 ღმერთი, მოყვასი და მბრძანებელი...
 გამოხდა ჟამი... ვერ გავუძელ ერთფეროვნებას,
 დავხუნძლე ჩემი რწმენის ტოტები
 ათასნაირი ჭრელაჭრულა ბაირაღებით,
 ჩემივე სისხლის ნაწილები ჯარად დავრაზმე,
 შემოვიმტკიცე საცხოვრისად სივრცე უვრცესი;
 ჩემივე თავის გავხდი მეუფე,
 მონა, მსტოვარი, ქვეგამხედვარი...
 გადავამტერე, გადავკიდე ყველა ერთმანეთს —
 მერე ავდექი და ცხოვრება დავარქვი ამას...
 გამოვიარე რამდენი ტროა, პელოპონესი,
 რამდენი დიდგორი და კულიკოვო,
 რამდენი ვატერლოო, რამდენი კრწანისი...
 ჰაუ, რამდენი,
 ჰაუ, რამდენი!
 და კვლავ აფრთხილებს ჩემს გენებს ის დრო —
 როცა ყველაფერი იყო არაფერი,
 როცა არაფერი ყველაფერი იყო!

1982 წ.

ძვირფასი ქალის ალერსივით...

ძვირფასი ქალის ალერსივით
მზე გაბრუებს და, შორით,
როგორც მახვილი ალესილი —
სივრცეს მოაპობს ჭორი!
ჭორი... ჭორები — მოლაყბეთა!
ზოგი გიბღალავს სახელს,
ზოგმა ძალღივით მოგაყფა,
ზოგის მზერა ჰგავს სახრეს!..
ხმა დაიდუმე დუმილთანაც,
იმარტოსულე დიდხანს...
— რატომ ან რისთვის? — გულითადად
მეგობარმაც არ გკითხა...
ჭორის მახვილი ალესილი
ვერას დაგაკლებს, ვერას!..
ძვირფასი ქალის ალერსივით
განთებს მომავლის მზერა!

1982 წ.

კვლავ მოლოდინის ჯიხაში ვცხოვრობ

კვლავ მოლოდინის ჯიხაში ვცხოვრობ
და მარტოობა გალავნად მაქვს შემოვლებული, —
მასზე მხოლოდლა სიყვარულის კარი კიდია
და უიმისოდ ხორციელი აქ ვერ შემოვა...
დუმს
უჟამოებით დაკბილული სათოფურები,
დუმს ჩემი ციხე —
ბევრჯერ შიგნით კარშეტეხილი,
დუმს და ოთხივე მხარეს გაჰყურებს.
...
ის მტერ-მოყვარეს უკვე არჩევს, კარგა ხანია!

1982 წ.

ხანდახან ხდება...

I

ხანდახან ხდება:
მშვენიერ ამინდში
ლამის მატარებლით გაემგზავრები,
გათენებისას გაგელვიძება
და ქარყინული — ცოფიანივით —
შეგეფეთება ვაგონის კართან...
თუ არ გიყვორია,
გულში მაინც ხომ დაგიჩივლია:
— შენთან მოვედი გაზაფხულისთვის,
შენ სუსხიანი დღე დამახვედრე...

II

ასეც მომხდარა: —
შემხვედრია გზად მეგობარი,
გვისაუბრია,
ნუხილით უთქვამს: —
„... ძველი გაყვიდე და ახალი გამოვიყვანე,
მაგრამ რად გინდა, უგემოვნოა მანქანის ფერი,
ნუთუ არასდროს არ შეიძლება
ისე მოენყოს კაცის ცხოვრება,
რომ გულს არ აკლდეს და რაიმე არ აწუხებდეს?..“

მე თანაგრძნობით ყურს ვუგდებდი
გულშეჭირვებულ მეგობარს ჩემსას!

გვერდით კი მედგა ორი ბიჭი,
პატარ-პატარა ჩანთებით ხელში —
იდგნენ ბავშვები — სიცოცხლისგან მობუზულები...
და, იცინოდნენ, იცინოდნენ
მათი პატარა,
ძირმორღვეული ფეხსაცმელები.

1982 წ.

მამულო, შენთა შვილთა ბეთლემო!

შენ შემაჩვიე ასე ცხოვრებას,
შენ დგახარ ასე წმინდა ბეთლემად...
ყველას ვაღია პატიოსნება, —
ეს ვაჟუცობად არ ჩაგვეთვლება...
სხვა გვაქვს საფიქრი და საოცნებო: —
იდექ ყოველთვის ასე: — ბეთლემად.

იდექ ურყევად, იდექ ზვიადად,
ხან ღრუბლიანად, უფრო მზიანად...
მოყვრის ნათელო, მუხთლის ვერმთმენო,
მამულო, — შენთა შვილთა ბეთლემო!

1982 წ.

გზა მშვიდობისა!

გზა მშვიდობისა, მეგობარო!.. სევდა ჭალების,
სევდა დღეების, სევდა კაცთა ფერისცვალების —
ყმანვილობისას ერთნაირად გულს გვიდაღვდა...
ბევრჯერ გათენდა იმის შემდეგ, — ბევრჯერ დაღამდა.
დღეს კი... ურმები ბავშვობისა მძიმედ ჭრიალებს,
სამათეულზე უფრო მეტი ქვეყნად ვიარეთ.
ხან გულისგულშიც მწარედ გაგვკრა იჭვის ნისკარტმა —
ის თუ კვლავ გვიყვარს, რაც ორივეს ერთ დროს გვიყვარდა?..
დაშორდნენ გზები და თანდათან ჩვენც ვუცხოვდებით!
ვცხოვრობთ სხვაგვარად,
სხვანაირად, სულ სხვა ცხოვრებით.
სხვა იყო ჩვენი თანალმობა, ჩვენი ხუმრობაც...
მერე იმძლავრა და იმძაფრა ზღვის ხმაურობამ,
დაშორდნენ გზები!..
რას გაუგებ ბრუნვას სოფლისას!..
გზა მშვიდობისა, მეგობარო, გზა მშვიდობისა!

1982 წ.

ჩანს სისპეტაკე...

ჩანს სისპეტაკე
მის მყისიერ გამოხედვაშიც,
როს
ღრუბლებს შუა მზის სხივები აისვეტება...
წმინდაა ახლა
და ნათელი გული სევდაში, —
შესაქცევარად,
რა ვქნა, იგი არ მემეტება!

1982 წ.

ვინც კი წავიდა...

ვინც კი წავიდა — არვინ ბრუნდება,
ნეტავ რა არის იქ მიმზიდველი?
ნუთუ არავის არ მოუწოდება,
ისევ იხილოს ეს დრო წითელი? —

ან ჩვენს ქუჩებში ხალხი მიღეთის,
ან ცვალებადი ჩვენი ბუნება?
ისეთი რაა ის — მიღმეითი,
რომ არვის უნდა აქ დაბრუნება?

1982 წ.

აქედან გასვლა შენ გეკრძალება

სუკმა ერთი წლით ამიკრძალა თბილისიდან გასვლა,
ამიტომ დაინერა ეს ლექსი.

ყველა გაექცა პაპანაქებას —
მეგობარი თუ მკაცრი მსაჯული...
მხოლოდ შენ ვერსად ნახვალ აქედან,
აქ უნდა იყო შენ მიჯაჭვული!

მხოლოდლა მზერით უნდა დაიპყრო: —
სივრცე... შორეთი... ცა — მზისთვალება...
აქ უნდა იყო! აქ უნდა იყო!
აქედან გასვლა შენ გეკრძალება!
1982 წ.

იცეკვონ ჩრდილებმა...

მინაწერი იორამ ქემერტელიძის წიგნზე —
„ჩრდილების ცეკვა“.

იცეკვონ ჩრდილებმა, ჩრდილებს ეცეკვებათ,
მზე გადაიხარა... იცეკვონ ჩრდილებმა...
ფერმკვდარი ფოთოლი ხის ქვეშ ეცემა და
დღე, როგორც გზამოკლე, ნელ-ნელა იღევა.

...

გზის გაღმა ერთმანეთს უნდოდ ეჭიდება,
უხმოდ ეტოლება თუ ებრძვის ხარს ხარი?...
დაფრენენ ჩიტები (რალა მეჩიტება?!),
კვლავ ისმის ჩრდილების როკვა და ხარხარი.
1982 წ.

ზუბიდი. ზამთარი. გახსენება.

I

ვიგონებ დღეებს — სიმწვანით მოსილს,
დაიმსხვრენ ნლები და გული მტკივა...
ვით ძეს შეცდომილს, შორიდან მოსულს,
მხვდება ქალაქი — ქუშად და ცივად.

მარჯვენას ჩემსას დავიდებ გულზე
და ჩუმად ვუმზერ სანახებს ღვთიურს.
კვლავ შემოვივლი მშობლიურ ქუჩებს
და ვგრძნობ სიცივეს — არამშობლიურს!

ვიღაც მარიდებს თვალს და, შენთანაც
ისე ვარ, როგორც ძალით წვეული...
დაბინდულ მზერით ვტოვებ ჩემს ქალაქს,
უკან ვბრუნდები გულმტკივნეული.

II

თუ ამრევია ზოგჯერ ბედის გზა,
შენი ცა სხვაში არსად შემშლია,
ყველგან მეძახდა გული დედისა: —
“ბედი — ყისმათი მხოლოდ შენშია”...

გავიტან თუ ვერ გავიტან ლელოს,
მაინც დღეები — “წინ! წინ!” — ყივიან...
ნამუსს არ ვყიდი, ქალაქო ჩემო,
და არც არასდროს გამიყიდია!

არ შეგარცხვენენ ჩემი სიმები,
მეც მოგიყვები ჩემებურ ეფუთს...
გიგზავნი ლექსებს, იმის იმედით,
იქნებ ოდესმე გავუგოთ ერთუროს.

1983 წ.

წიგნზე წარწერილი ექსპრომტი

ჩემი სიყრმის მეგობრებს
მიმოზა და იურა წონერიებს

გულში ეჭვი გაჩენილა; —
ვაჰ, თუ მერგო სიტყვა მწირი...
წლები, წლები გაფრენილან
ბავშვობის და სიყმაწვილის.

სიტყვას ტანჯვით ვიურვებდი,
პოეტისთვის ეს — ხვედრია...
მიმოზები, იურები —
ბევრი როდი შემხვედრია!

იცით? ზოგი გაბითურდა —
მონა გახდა “ამაღლების”...
მე ცხოვრება გამირთულდა,
არ მივლია გაღალღებით.

აჰა, ჩემი ყოფის წიგნი,
სავსე მზით და ქარ-წვიმებით...
თუ ისურვებთ, ჩემი ფიქრი
შიგ წერია დანწვრილებით...

გულში ეჭვი გაჩენილა: —
ვაჰ, თუ მერგო სიტყვა მწირი...
წლები, წლები გაფრენილან
ბავშვობის და სიყმაწვილის!

1983 წ.

რომ მიდიოდი...

რად მინდა შენი უგულისხმო, ფშუტა სიტყვები,
თუ თავლს ერთხელაც არ წაიცხებ მოძმის გულისთვის?
თუ უტკივილოდ წინაპრების ნავალს მიჰყვები —
ათვალიერებ ციხე-კოშკებს, როგორც ტურისტს.

შთამომავალი აქ უგიდოდ გზას ვერ იგნებდე,
ხომ უნდა მოკვდე! ხომ გაგერლვას ფეხქვეშ ნაპრალი!
იქნებ სხვა გული იმ სხეულში გადმოგინერგეს?
გამოგიცვალეს იქნებ სისხლი — ნაწინაპრალი?

ისე დადიხარ, თითქოს იყო უცხოტომელი,
აქ უცხო ტომიც შენზე უფრო თამამად დადის...
რომ მიდიოდი, შენს მიწა-წყალს ვის უტოვებდი?! —
წარსული ყველას უბრუნდება, ვით ბუმერანგი.

ავად თუ კარგად, უწარსულოდ ვერ იარსებებ,
თუ კაცად იშვი, შენი ფესვი ვერ მოგშორდება,
სხვის სამშობლოში რაგინდ გაძლო, რაგინდ აღზევდე,
სხვისი მშობელი მშობელივით ვერ გემშობლება...

რად მინდა შენი უგულისხმო, ფშუტა სიტყვები,
თუ თავლს ერთხელაც არ წაიცხებ მოძმის გულისთვის?
თუ უტკივილოდ წინაპრების ნავალს მიჰყვები, —
ათვალიერებ ციხე-კოშკებს, როგორც ტურისტს.

1983 წ.

ბოლო დღე ანუ სკავტიკოსის ფიქრი

ყველას თავისი უცდის ბოლო დღე: —
ლიქნებს,
 კეთილებს,
 ბრიყვებს,
 ბოროტებს,
პირობითობებს თუ სიმბოლოებს...
ყველას თავისი უცდის ბოლო დღე!

რა გეფიცხება და გეფხორება,
შენც შენი წილი ლუკმა მოლოდნე,
თორემ ხითხითებს მწარედ ცხოვრება,
ცხოვრების იქით კიდეც — ბოლო დღე!

ვუყურებ დღეებს, ფარფატ-ფარფატი
ჩამოფრენილებს უფლის სასახლით...
რამდენი სანდო ან მუხანათი,
რამდენი სათნო, ფლიდი, ყაჩაღი...

ყველას თავისი უცდის ბოლო დღე: —
ლიქნებს,
 კეთილებს,
 ბრიყვებს,
 ბოროტებს,
პირობითობებს თუ სიმბოლოებს...
ყველას თავისი უცდის ბოლო დღე!
...
და, ბოლო დღესაც უცდის ბოლო დღე!

1983 წ.

ბნელშიც ელვარებენ მზის ციაგით...

ოთარ ჭელიძეს

ბნელშიც ელვარებენ მზის ციაგით
გზები — მწვერვალამდის მიკვალული...
როსლა ეღირსება (სიკვდილამდის!)
პოეტს პოეტების სიყვარული?..

გიდგას დღე-ღამენი ძეგლებივით,
ხმაში ძაბუნი არ შეგპარვია;
წმინდა სტრიქონები მტევნებივით
დრო-ჟამს (რა ხანია!) შეჰქარვია;

გიცავს პოეზიის მეხამრიდი
და დრო საიდუმლოს შენ გიყვება;
ნაღდი სტრიქონები ვენახივით
მარადისობაზე შეგიყვალავს.

1983 წ.

დიალოგი საიამთან

— ის მყოფობს მაღლა და თუ არ მყოფობს,
რალა ფასი აქვს სივრცეს ცარიელს?
— ნუ ნაღვლობ, ძმაო, ამ ნუთისოფლად
მოეშვი ნუხილს, ღვინო დალიე!

1983 წ.

თუკი ვერ ირწმუნა...

- დაეშვა, დაეშვა ველობზე მელეშე!
- რას ტყუი! რას ხედავ ასეთ სიბნელეში?
- დაჭრილთა ლანდები იქ, ველად მიყრილან...
- თუკი ვერ ირწმუნე, ვერაფერს იხილავ!

1983 წ.

ადამის ქო!

მზე წატორტმანდა ყოვლის მგრძნობელი,
გადაექანა გაღმიერ ფერდობს...
და, ვნახე: ერთი წუთისოფელი
გზაზე გამოხრულ ძვალავით ეგდო!

იდგა სიჩუმე პირველთპირველი...
(არც ფრინველთ ხმოვა, არსით კაცის ხმა...)
სხვა სივრცეს ქმნიდა ყოვლისმხილველი
და... იწყებოდა სხვა ნელთაღრიცხვა...

გარდახდა ჟამი პირველად შექმნის...
ჯერაც ტკივილი გულს არ კორტნიდა...
ეულ მამრს მერე ასტკივდა ნეკნი...
გამოაძევეს კვლავ წალკოტიდან...

ისევ აზავთდა ადამის მოდგმა...
ისევ ვილაცა სჭედდა კიდობანს...
ისევ ზარი და ზრიალი ომთა...
ისევ ვედრება: — გვინდა მშვიდობა!..

ისევ და ისევ — სიტყვა... მითები...
და, ყველაფერი ისევ ისევე...
ადამის ძეო! ვერ დამშვიდდები,
შენ ვერასოდეს ვერ მოისვენებ!

1983 წ.

კვლავ თხოულობენ პასუხს კითხვები

კვლავ თხოულობენ პასუხს კითხვები:
— რაა ამქვეყნად ყველაზე ძნელი?
— როცა თვისტომში უცხოდ ითვლები,
დგახარ და საშველს არსაით ელი.
— ყველაზე მძიმეს როდის გრძნობ ტკივილს?
სანუთრო როდის მკაცრობს და სუსხობს?
— როს მეგობრები შენს ხმას თუ კილოს
უსმენენ უხმოდ, ვითარცა უცნობს...
— ყველაზე უფრო როდისღა გიჭირს?
უამხანაგოს, უმტროს თუ უძმოს?
— როდესაც ერთგულს გიმზერენ იჭვით,
შენიანებში ითვლები უცხოდ!
— სხვას სთხოვდე შეველას, ხომ დროა უკვე?
შენ ახლა სხვისი თემიდა გიხსნის!
— არა! სხვა — სხვაა! ყველაზე უკეთ
კაცს განსჯის ბოლოს ქვეყანა თვისი.

1983 წ.

უიჟედო კაცის მონოლოგი

სადაც არც დროა და არც სივრცეა, —
იქით მიხმობენ, მოყვასო, ახლა!
ხომ არაფერი არ შეიცვლება,
თუ სად ვიქნები — დაბლა თუ მაღლა!
რალა ფასი აქვს ყოფნას უგემურს,
ბუნებას ჩემი მოსვლა წამოსცდა...
ვინ ანუგეშებს დროით უბედურს,
დროით ბეჩავს თუ დროით საცოდავს?
ვითმენ,
მოთმენით რა შეიცვლება,
ყოფნად ვერ შევცვლი არყოფნის ჩეროს...
სადაც არც დროა და არც სივრცეა, —
იქით მიხმობენ, მოყვასო ჩემო!

1983 წ.

რეკავს საათი...

ნეტავი იმ დროს,
როს ვხედავდი უშფოთველ სიზმრებს,
ნეტავი იმ დროს,
როს მეძინა მშვიდად, ღრმა ძილით...
არ დაგიდევდით არარაის შედეგს ან მიზეზს,
არ მაფიქრებდა
გასავლელი დრო თუ მანძილი.

ნეტავი იმ დროს,
ყველანი რომ მეგონა სათნო,
ვიყავ მიმყოლი შეუცნობლად ზეგარდმოისა...
ჟამთა გამზომო,
უზუსტესო, მკაცრო საათნო,
ყოფნა-არყოფნის ხმა საზარი თქვენგან მოისმა!

თქვენ შეაშფოთეთ, შეაძრწუნეთ ქალი თუ კაცი,
ნაბიჯდანაბიჯ
გზას ამოკლებთ შიშის მახეთი;
თქვენ დამიყავით,
დამიმარცვლეთ დრო ნაწილ-ნაწილ,
ამაოების
ბნელ თვალეში თქვენ ჩამახედეთ!

რეკავს საათი — აღსასრული დამდგარა ვისი?
რეკავს საათი — დაიბადა იქნებ ვილაცა?
რეკავს საათი — სად ლხენაა, სად კიდეც — ვიში?
რეკავს საათი — მან ერთი დღეც გადამიხაზა...

ნეტავი იმ დროს,
როს ვხედავდი უშფოთველ სიზმრებს,
ნეტავი იმ დროს,
როს მეძინა მშვიდად, ღრმა ძილით...
არ დაგიდევდით არარაის შედეგს ან მიზეზს,
არ მაფიქრებდა
გასავლელი დრო თუ მანძილი.

1983 წ.

მოჟონავს დილა...

„ბნელოდა. თუმცა უჩინარს ცაზე
უკვე ჩნდებოდა რძისფერი ბზარი“.
ო. ჭილაძე

რა სანატრელი გამიხდა ძილი,
როცა გარშემო ყველაფერს სძინავს...
ბელურისგულა კაცივით ფრთხილი —
სივრცეებიდან მოჟონავს დილა.

ძლივსლა მოჟონავს, რადგან ღრუბლებით
დამძიმებია სუსტი მხარბეჭი;
ჯერ არც მოსულა და იქუფრება —
გუშინდელ დღიდან გადმონაბეჭდი.

გუშინდელ დედნის ფერმკრთალი ასლი
და მისი მსგავსი ყინვით თუ ცეცხლით...
მოჟონავს დილა და დილის ფასი
მეც კარგად ვიცი...
თვალები მეწვის...

ფართხალებს ჩრდილი, ვით გაგუდული
იქ, სადაც ჩრდილთა წყება ეყარა...
უკვე მოისმის სივრცის ლულუნი, —
ნელა იღვიძებს ჩემი ქვეყანა.

1983 წ.

მოსაგონარი

შუქრი მირცხულავას ხსოვნას

ჩასავლელი ჩავლილია,
 ღამეები დადგა გრძელი...
დაძინება ადვილია,
 გალვიძება არის ძნელი.
დაეჩვია გული ღალატს,
 უმეტესად გული ჭინჭყლობს...
გუშინ ამშვენებდი ქალაქს,
 დღეს რა მოგივიდა, ბიჭო!

რა მდუმარედ მიმოდიან,
 თვალები აქვს ყველას სველი...
სატკივარი ვინ მოლია,
 ავობს საუკუნის სენი.
დაძინება იოლია,
 გალვიძება არის ძნელი...

დაეჩვია გული ღალატს,
 უმეტესად გული ჭინჭყლობს...
გუშინ ამშვენებდი ქალაქს,
 დღეს რა მოგივიდა, ბიჭო!

1983 წ.

ზედამხედველი არის ცხოვრება

ახლა ყოფნაა როგორც ყვედრება,
ცაზე ანთია ღამის პატრუქი...
მიმწყვდეული ვართ ყველა კედლებთან —
ბრძენი, ღომგული თუ უბადრუკი...
ზედამხედველი არის ცხოვრება,
ვდგავართ — ქცეულნი ხორცქმნილ ლანდებად,
ჩვენი არსების ორსახოვნება
ყოფნა-არყოფნის ფირზე მჟღავნდება!
უკვე არა ღირს რამეს ვეფეროთ,
დღეს ვერ ვიცხოვრებთ მარტო განცდებით...
შენც, საცოდავო ზედამხედველო,
ხარ ძველმანივით გამოსაცვლელი!

1983 წ.

კვლავ აამღერებს...

ზეცას რომ აკრავს — ღრუბლის ტილოა,
ჩამოიხედავს
ცისქვეშეთში თვალი მონყალის...
კვლავ აამღერებს
მაფშალია ჩემს ბალ-მტილოვანს,
თუ გადაურჩა ზამთარს ცოცხალი!

1983 წ.

ჯეელობის საფანელი...

ნუთისოფლის ტალავერში
უჟამობა შემომესწრო,
უხილავი მაინც მოვა —
თუნდაც სივრცე შემომესრო...
ჯეელობის საფანელი
დროის სუსხით შემომეზრო!

1983 წ.

ოღონდაც...

მინდა სიკეთე გულისა დაგიგო, გისასთუმალო,
ხირხატში მოსულ ღვინოსა მოგართმევ, ჩემო სტუმარო!

ხილსაც მოგართმევ, დარჩეულს, განა ხიჩატელს, უგემოს,
მერანს — შეკაზმულს, მფრინავსა, განა ბეხრეკს ან უბელოს...

არ შეგაჭირვებ, გეთაყვა, იარე... ნახე... ილხინე...
ოღონდაც მოყვრად მობრძანდი, მოყვასის თვალით მიხილე!
1983 წ.

მოვა სალამო...

მოვა სალამო, გზის გასაყართან
დღეს ჩამოართმევს ხელს...
მარტვილი კაცის წმინდა საფლავთან
აშრიალდება ხე...
კვლავ შეისრუტავს ღამე ლუსკუმი —
სივრცეს, მიდამოს, მგზავრს...
ნათელს — ნათელი, უკუნს — უკუნი...
თქმულა: მსგავსი შობს მსგავსს...
ამ გაზაფხულზე თუმცა აყვავდა,
კვლავ გაშიშვლდება ტყე;
ისევ სალამო გზის გასაყართან
ჩაესალმება დღეს...

1983 წ.

თუ გააცოცხლე წვეთში ზღვები და...

შენ, როგორც მეოხს, სიტყვას მოელი
და... წარმავლობა სანამ გიყელებს
(რადგან წასულა ჟამი პოემის),
ზიხარ.

ნერ ლექსებს პანანკინტელებს...
თუ გააცოცხლე წვეთში ზღვები და
ციცქნა ყვავილში — სხვა ყვავილები;
მაშინ იბრწყინებ, სულო, გრძნებითა,
არ ჩაქრები და არ დაილევი!

1984 წ.

ლოდინი... ლოდინი მოსაწყენი...

ყველას პირქუშად ხვდება მოსაცდელი,
რაგინდ ჩქარობდე — დრო ზღაზვნით გავა...
ლოდინი... ლოდინი მოსაწყენი...
მეც მომლოდინე მგზავრებთან ვდგავარ.

მატარებელი ზოგისთვის ჩამოდგა
და გამგზავრების ზარმაც ჩამოკრა, —

მიდიან:

წყვილად, ჯგუფად, უცალოდ...
ყველამ ჩვენს განრიგს უნდა ვუცადოთ:

დანაგვიანდა უკვე მოსაცდელი,
მზე მიწურვილი საცაა ჩავა...
ლოდინი... ლოდინი მოსაწყენი...
მეც მომლოდინე მგზავრებთან ვდგავარ.

1984 წ.

დაეკარგა სიყვარული...

დაეკარგა სიყვარული, —
დადიოდა მით ეული;
ფიქრი,
სევდა,
სინანული, —
მის გულს იყო მიტეული...

1984 წ.

სკავტიკოსის შებენება

წუთისოფლის ცადაქნილზე
უცებ წმინდა მზე ნახო რა, —
არ გაბრიყვდე!
დაიგულე
იქვე ბნელთა ზედახორა!

1984 წ.

ასეც ხდება, ისედაც...

(რემინისცენციული)

ასეც ხდება, ისედაც: —
მისი თასი ივსება,
ვინც სულაც არ წვალობდა!
უღირსს მიეღირსება
ზოგჯერ ბედის წყალობა!

ვხედავ: ის იცრიცება —
რაიც ფიქრებს მასევედა...
ჩემთანაა ის სევდა,
რამაც დღემდე მასევედა...

მეც ცხოვრება ხშირად მცდიდა,
ისეც იყო, ასედაც...
თურმე სისხლისაგან მცლიდა, —
ვინც მეგონა მავსებდა!

ასეც ხდება, ისედაც: —
მისი თასი ივსება,
ვინც სულაც არ წვალობდა!
უღირსს მიეღირსება
ზოგჯერ ბედის წყალობა!

1984 წ.

ნერჩი

ვაი, იმას! იმან რა ქნას,
ვისაც მართლა
წინაპართა
მოეშალა ნერჩი?
ყველა იმას ეცილება
ან რაღაცას ერჩის...
(სხვა აზრი აქვს შეწყვილებას: —
მამული და ნერჩი!)
თუკი ძარღვი არ გაგიწყდა,
გული თუ გაქვს მკერდში, —
მითხარ, რაღამ დაგავიწყოს
მშობლიური ნერჩი?

1984 წ.

იმ მარადიულ მარტოობისთვის...

ნელმდინარია თუ სწრაფმავალი —
ფერი ეცვლება ყველას, ყოვლიარს...
დღემდე გვეგონა
თანამდგომი გვყავდა მრავალი,
გავიხედეთ და, არვინ გვყოლია...

დასაყოვნებლად დრო არ მოიცდის,
მიგვაფარფატებს
ფოთოლივით ნება განგების...
იმ მარადიულ მარტოობისთვის
მეც ვემზადები!

1984 წ.

სიმღერა სიყვარულზე

ზურგი გაქციეს პოეტებმა, ლექსს არ გინერენ,
თითქოსდა გაცვდი...
შენი სამრევლო,
შენი სადროშო დაილია თუ დაქუცმაცდა!..
აღამიანებს დღეს არ გვჭირდება,
უშენობითაც შეგვძლება თურმე ცხოვრება!..
იქნებ დაბერდი შენ, სიყვარულო!..
იქნებ ჩამორჩი დროის დინებას,
ნუთუ არავის შენი ბოძალი
გულს არ მოხვდება, არ ეტკინება?
ნუთუ არავის არ დაალონებ,
არ გაახარებ ნუთუ არავის?..
ნუთუ ლოტნარში — შეყვარებულებს
არ შეიტყუებს მთვარის კარავი?
ნუთუ არავის? ნუთუ არავის?!

...

ხედავ?.. აქამდე რა შორს წავედით, —
შემოვიფრინეთ ვრცელი ზესკნელი...
რის სიყვარული! რა სიყვარული!
უშენოდ დღეთა კონცერტს ვესწრებით.
უშენოდ უფრო ადვილია თურმე ცხოვრება!
უგრძნობელობას ერგევა გული,
უტკივილობას ერგევა გული,
უოცნებობას ვერგევიტ ყველა!..
რად ილიმები, სიყვარულო, ან რატომ დუმხარ?
ნუთუ მართლაცდა გაცვდი, დაბერდი?
ნუთუ გაქრება გულებიდან შენი ხსენება?

არა!.. ო, არა!
დღეს ყველანი ჩვენს თავს ვიტყუებთ, —
ეს კარგად იცი!
არ ვართ მართლები!..
მიმწუხრია თუ გვეფინება მნათის ნათელი, —
არ ვამხელთ,
რაიც ჩავიფიქრეთ, გულში ჩავითქვით!..
ყველა, ცალ-ცალკე,
ლამლამობით ვოცნებობთ შენზე
და გვინდა ის დრო უკუმოიქცეს, —
ოდეს ერთადერთს
სასოებით ღამეს გითევდით!

1984 წ.

გამაგებინე...

გამაგებინე, რისი თქმა გინდა,
რა გსურს, რა გტკივა — გამაგებინე!
ან ჩამომსხიპე მარჯვენა მკლავი,
ან შენთვის ხმალი ამაღებინე.
ან დამისერე გული შხამეკლით,
ან ყვავილები დამაკრეფინე,
ან დამინგრეე ყოფნის ტაძარი,
ან სხვა ახალი ამაგებინე...
გამაგებინე, რისთვის მოვედი,
ან რისთვის მოვკვდე, გამაგებინე!

1984 წ.

**დილის გაამაგხნავებელი
პარჯიშის რამინისცანცია**

თავისუფლად ისუნთქე,
თავისუფლად იმოძრავე,
თავისუფლად ილაპარაკე,
თავისუფლად...
თავისუფლად...
თავისუფლად...
ამისთვის, მარტო ამისთვის,
რამდენი სისხლი დაღვრილა და
მაინც ვერ სუნთქავს თავისუფლად
კა—ცო—ბრი—ო—ბა!

1984 წ.

ცოდვის მდინარე

საიტკენ მიდის ეს მდინარე —
ამღვრეული და დაუდუმარი,
ჩვენს თვალწინ ბევრჯერ გადმოლახა
ვრცელი ნაპირი,
შხამიან ენით მიმოლოკა შემოგარენი
და ტალღებივით მიაქანებს დაუთვლელ ცოდვებს...

საიტკენ მიდის ეს მდინარე? —
ნუთუ სადმე არ აორთქლდება ან არ აშრება?
ნუთუ იდინებს
ჩვენს გვერდიგვერდ მარადიულად?

1984 წ.

ღრუბლიან სივრცეს...

ღრუბლიან სივრცეს, ვით ქერქს ნებოვანს,
 ვგრძნობდი,
 ბუძგურებს მაყრიდა ტანზე.
 უჟმური ნისლი გზებზე წვებოდა,
 ცხოვრებაც იყო ნისლებით სავსე.
 ნინ გზები ჰგავდნენ აზრებს ბუნდოვანს
 და მოვდიოდი ზოგჯერ ანდეზედ...
 გულს კი მხოლოდლა იგი უნდოდა
 მამა-პაპებმა რაც უანდერძეს.
 რაც თავი მახსოვს — მტერს მოვყიოდი...
 გზა — გზა მრავალნი გაქრნენ... განქარდნენ...
 სიმწრით,
 სიმხნევით მე მოვდიოდი
 და... მოვალნიე ბოლოს აქამდე.

1984 წ.

მიზიდულობა

აქ ვდგავარ!..
 აქვე წვეთწვეთობით დავინრიტები,
 შენს მიწისქვეშა მდინარეებს შეუერთდება
 საუკუნეებგამოვლილი წითელი სითხე...
 ვერსად ვერ წავალ! ჩემი ფესვებით
 დაქსელილია შენი სხეული...

მთხრიდნენ და მთხრიდნენ,
 შხამს მასხამდნენ, ძირს მიგესლავდნენ,
 მსხებდნენ და მსხებდნენ წენგოსფერ ტოტებს,
 რომ ნაკუნძალი გამხდარიყო ხე ვარჯოვანი,
 მაგრამ კვლავ ვცოცხლობ ჩემი ძირით და ჩემი ფუძით,
 ისევ აქაა ჩემი მნათი და საცხოვრისი;
 აქ მკვიდრად ვდგავარ — შენი მკერდიდან
 ვერ მომსხლეტს
 ვერვის ზვაობრობა ბოროტეული.

1984 წ.

მოსაგონარი

გადაეკრიფა სევდა სახიდან,
სხვათა საოხად გული მომართა;
ნუგეშისმცემი გახდა დაღლილთა,
განამებულთა და უპოვართა.

ვის არ მოსწმინდა სიმწრის ცრემლები,
ცხოვრობდა ისე, როგორიც იყო...
ბოლოს კი...
ყველას ნუგეშმცემელი
ნუგეშუცემლად წავიდა თვითონ!

1984 წ.

პარადოქსული

ყველაფერი არ დამთავრდა... ყველაფერი მორჩა...
ყველაფერი ახლოს არის... ყველაფერი შორს ჩანს...

ველაფერი ნაიშალა... ყველაფერი არსობს...
ყველაფერი დამავინწყდა... ყველაფერი მახსოვს...

1984 წ.

ამოდის მნათი...

ჩემს ლაყუჩებში ბევრჯერ ვიგრძენი
ანკესი —
ტკბილი სატყუარათი...
არ მასვენებდა, ვით დრო ფიცხელი,
გაბრიყვებული მოძმის ლალატი!..

ან მორჩა! მოყვასს ვერ წამკიდებენ
ნება-სურვილნი ავთა, ცბიერთა...
ამოდის მნათი... კიდით კიდემდე
ეს ხილულეთი განათლიერდა!

1984 წ.

პილიბრიმი

ის გულნატკენი უმზერს მზიანეთს,
ყველა ავ-კარგის ჩუმი მოწმეა...
მისთვის უცხოა შვება-სიამე,
მხოლოდ შრიალებს მასში მოწყენა.
კვლავ იმ სანუთროს წვიმით სველდება,
დღემდე რომ ასე მკაცრად აზრობდა...
მიდის და გზა-გზა კვლავ ახსენდება
განვლილი გზები, ვით უაზრობა!
ნაღვლიან ხმებში გულისხმას ურევს,
არ შეუძლია ბედთან ცილობა;
მისი ცხოვრების დაღვრემილ ყურეს
ვერ მიეღირსა დღეკეთილობა...
ის გულნატკენი უმზერს მზიანეთს,
ყველა ავ-კარგის ჩუმი მოწმეა...
მისთვის უცხოა შვება-სიამე
და კვლავ შრიალებს მასში მოწყენა.

1984 წ.

ჩალამებულა თვალები სახლის

ჩალამებულა თვალები სახლის,
არ ისმის ხმოვა ძეხორციელის...
თოხი, ნაჯახი, მეურმის სახრე
უქმად გდია და, გზისპირ იელი
იშლება,
ყვითლად ათრობს გარემოს,
კარმიდამოზე გადადის ქაცვი...
აქ სიჩუმეა, ვით მწუხარება,
ვერ გაიღიმებს ბოროტი კაციც.

1984 წ.

ლაოკოონი

უკეთუ ღვთისგან განწირულხარ, ჩემო ქალაქო,
მე რას გიშველი, მაგრამ მაინც შემოგვევლები!
ახლოვდებიან უხილავთა მკაცრი გველები,
რომ წმინდა სისხლით მშობლიური მინა გალაქონ.

ვარ შერისხული! გულის ღმობა როგორ გავაქრო,
ქალაქის ბჭენი დაირღვევა უნდო ხელებით, —
ხის ცხენს უვლიან ტროელები მხნე სიმღერებით...
შვილნო! ყველაფერს მიხვდებიან, ოდეს გავა დრო!

მზე — შებღალული — იგარსება ბლანტი ნისლებით,
სივრცე თანდათან იბურება შავი ჭირხლითა...
ო, ძვირფასებო! ბედი ავად აგვიჭიხვინდა,

ნელა ვიხრჩობით, სისხლისაგან ნელა ვიცლებით!..
ბჭედარღვეულო, აღრეულო ძალისძალადო,
რომ ვერას გშველი, ეს მამნარებს, ჩემო ქალაქო!

1984 წ.

მზე კი არ ამოდის — ჩვენ ამოვდივართ,
დრო და დრო მნათობს დავენახვებით,
მერე ჩავდივართ
ხან დროებით,
ხან — სამუდამოდ!

1984 წ.

სიყვარული და სიძულვილი

სიყვარული და სიძულვილი —
ერთი მდინარის ორი ნაპირი...
ხან ერთ ნაპირზე ბედნიერი ამოვცურდებით,
ხან მეორეზე — სახედაღვრემილნი!

ეს სანუთროა
ერთი მდინარის ორი წყლისპირი,
თვალახვეულნი ორივესგან ვიღებთ თასებით,
ხან ერთს ვსვამთ ნაკლულს,
ხან მეორეს — გადამეტებულს!..

ასე ირღვევა ჩვენი ყოფის თანხმიერობა, —
ხან ერთი მძლავრობს,
ხან მეორე გვეპატრონება!
1984 წ.

ყვითელი ყვავილი საათას
მზისკენ მიქცეული ჰყვავის...

ბედიტად ჩამოჰკრა საათმა, —
სივრცეში მოლამდა ყვავი.

მუხთალო, მნათი ვის წაართვი,
ვისი დღე უკუნად ჰყავი...

გაჩერდა, გაქვავდა საათი,
მალლიდან დაეშვა ყვავი.
1984 წ.

რეკვიემი

შოთა მესხიას ხსოვნას

უკანასკნელად გვილიმის კაცი,
უკანასკნელად უმზერს ხეივნებს...
უნდა ცხოვრება, მაგრამ ვინ აცლის,
თქმა უნდა, მაგრამ ვინ ათქმევინებს!

მოიძურნება მიღმეთის ნისლი,
რომ აეფაროს სივრცეს სახილველს...
ღმერთო! უდროოდ რატომ და რისთვის?..
რად არ შეგტკივა გული სახიერს?..

მიემგზავრება კაცი დიდ სოფელს,
წვალეებით ტოვებს სოფელს მყისიერს...
იქაც იცნობენ,
იქაც იძმობენ,
ასე მაღალს და ასე ღვთისნიერს!

1984 წ.

ვდგავარ — უხილავ ზღვრამდე მისული

ვდგავარ — უხილავ ზღვრამდე მისული,
ირგვლივ ქათქათებს მთვარის სისავსე...
ხმამალლა მიმზერს და თან სიჩუმით
მპასუხობს ვილაც ჩემს შეკითხვაზე...

მოდის უჩქამოდ სივრცის მრხეველი, —
ის, უძლეველი, ყველგან მომძებნის...
თითქოსდა ვხედავ მას — სახედველით,
ვდუმვარ და დუმილს ვესისხლხორცები.

1984 წ.

ჩემს თავს სიჩუმით გამახსოვრებდი...

ჩემს თავს სიჩუმით გამახსოვრებდი,
გამიტანია დრო მოთმინებით...
დღემდე ფიქრებში ისე ვცხოვრობდი,
ვით ნიჟარებში ლოფორთქინები.

ლექსით სიმდიდრე როდი მოვქაფე,
ცოტას ვრჩეობდი...
ჩემთვის ვმღეროდი...
არ ვისულმოკლე, არ ვილოქაფე,
მხოლოდ შენს ცას და გზას გავცქეროდი...

თავს დასდგომია შენს მთებს და სივრცეს
სხივები —
ლურჯად მოფოთლილები;
კვლავ მასიზმრებენ ბავშვობის სიზმრებს
კიბორჩხალები, ლოფორთქინები...

მეც მირბენია თავდავიწყებით,
ტოლებთან ქარებს მივყიჟინებდი...
როცა უჩუმრად ნუხილს ვინყებდი
ან ნამტირალი მივიძინებდი, —
მყის მომნახავდნენ ჩემი ჭინკები,
ირმისები და ხუთკუნჭულები,
არ მშორდებოდნენ და მამშვიდებდნენ —
ვიყავ მდუმარე თუ ვჩურჩულებდი...

თავს დასდგომია შენს მთებს და სივრცეს
სხივები —
ლურჯად მოფოთლილები
და მასიზმრებენ ბავშვობის სიზმრებს
გზები... მდინარე... ლოფორთქინები...

1985 წ.

ეშმა

მოგელაქუცა რამდენჯერ ეშმა —
მაცდუნებელი სულთა უძლურთა...
ჯერ ვერ დამკვიდრდა შენთან თუ შენში,
ჯერ ვერ დაგაბა თავის კუნძულთან.

მაგრამ ნუ ფიქრობ, — მოგეშვა იგი,
ნუ მიეცემი მაცდურ ზმანებებს...
ეშმა ეშმაა — მკაცრიც და მშვიდიც
და თავს ადვილად არ დაგანებებს.

1985 წ.

არ ნახდეს წუთისოფლის სტუმარი

არ ნახდეს წუთისოფლის სტუმარი, —
ქვამ უბედობის რაც იგოროსა...
გადავლოს ველი გადაუვალი,
ეკალთა გორიც გადიგოროსა.

ისევ იძახის ხმა იდუმალი,
განა ურწმენოდ, განა გოროზად!
— მოვიდეს სოფლის დიდი სტუმარი
და თვით კრწანისიც ადიდგოროსა.

1985 წ.

განვალეხს ხსოვნა — ტვინის ალერგია

აჰანდე, ესეც შენი ექსპრესი! —
გაჩერებები...
გაჩერებები...
გაჩერებები...
სიჩუმე... სიჩუმე... მოშლილი ონკანი...
წვეთები...
წვეთები...
შენს ტვინში წვეთავს ტყუილი — შხამი!
თუმცა... რა მოხდა! სად გეჩქარება?
რას შეცვლის შენი მოუთმენლობა?
გაჩერებები...
გაჩერებები...
სიჩუმე... სიჩუმე... მოშლილი ონკანი...
წვეთები... წუთები...
წვეთები... წუთები...

.....
განვალეხს ხსოვნა — ტვინის ალერგია!

1985 წ.

ერთ დროს...

ერთ დროს ტყე იყო,
ახლა ვზივარ აქ, ნაკაფებში,
ყოველი წუთი სინანულით უფრო მძიმდება.
ვზივარ მონყენით, —
როგორც უცხო ქვეყნის კაფეში,
ქარი უგულოდ ხმელ ფოთლებით მიმასპინძლდება.

1985 წ.

რატომ არ ვყიდულობ მანქანას!

(ცოტა-მატა სერიოზულ-ირონიული)

მეუბნებიან: — შენი ტოლები მანქანებით დადიანო,
მეკითხებიან: — როდის იყიდი
ან რატომ არ ყიდულობ მანქანას?
მე ყველას, ყველას ვპასუხობ ასე:
— თქვე დალოცვილებო, რა უნდა მანქანის ყიდვას?
მართვასაც ისწავლი კაცი (თუკი არ იცი!),
მერე ჩაჯექი და, აბა, ჰე, მიდი!
საგზაო ნიშნებს დააკვირდი,
თვალეზად იქეცი — არაფერი გამოგეპაროს!..
ხარ დაჯერებით, მართავ ჭკვიანად...
მაგრამ ხომ შეიძლება შენზე უფრო დაჯერებულმა
გვერდზე რომ გაგკრას მოულოდნელად?
ან უნებურად ამოგატრიალოს?
(შიში, თვითმავალ რკინათა შიში!)

.....
ფრთხილად! ფრთხილად! ბავშვმა გადაჭრა გზა!
აგერ, ვიღაცა მოდის გასწრებაზე...
აინთო წითელი (ლო—დი—ნი!),
ყვითელი...
მწვანე...
კი, მაგრამ, თქვე კეთილებო,
როდისღა ვიფიქრო ლექსებზე?
როდისღა გავიხსენო ლექსები?
როდის ვესაუბრო ლექსებს?
გზაზე ვარ თუ სახლში, მძინავს თუ მღვიძავს,
ლექსს ხომ ვეკუთვნი მთელი არსებით?
აი, რატომ არ ვყიდულობ მანქანას!

.....
თუმცა... ამისთვის
სხვა რაღაცაც კია საჭირო,
რომ გავამხილო,
თავი სადღა გამოვაჩინო!

ის ისეთია,
რომ ასწავლის მუნჯსაც ლაპარაკს,
ზოგს ათამამებს,
ზოგს ადინჯებს, აქცევს სხვაგვარად...

ის ისეთია,
გაგიმრავლებს ნაცნობს, ამხანაგს...
მაგრამ რას ვიზამ,
თუკი არ მაქვს იგი ამხანად!

სამაგიეროდ,
მტერ-მოყვარეს ვიცნობ უკლებლად;
ვარ თავისუფლად...
რა სჯობია თავისუფლებას!

ვიცი ვინ მოვა,
ვინ მცნობს და ვინ გადამეჩვია,
კარებს არ ვკეტავ,
მე ქურდები აღარ მერჩიან!

.....
და... ვცხოვრობ ასე, ჩემი ცხოვრების,
მოდრობის და იმედების პარამეტრები
მოქცეულია საცხოვრისს და სამსახურს შორის...
მე ყოველ დილით თუ საღამოთი
მიმოვდივარ ტროტუარზე —
შენობათა გასწვრივ!
თან ვცდილობ, ვინმეს არ შევეჩეხო;
თუკი ვიღაცას უნებლიეთ მხარი გავკარი,
მოვუბოდიშებ,
— არა უშავს, — მეტყვის და წავა.
მეც მშვიდად, უხმოდ გზას გავაგრძელებ...
მეგობრებივით მომყვებიან გზაზე ფიქრები
და სტრიქონებიც
ჟივჟივებენ, როგორც გვრიტები...
.....
აი, რატომ არ ვყიდულობ მანქანას!

დოუ, ნანა!

შენს მოძმესთან დგას ყურსალი,—
მტერმა ოქრო მოუტანა...
მწარე ეჭვით დაყურსული
ჩუმად დგახარ... დოუ, ნანა!

რას უყურებ ასეთ ყოფას,
შენს ცხოვრებას დრომ უგანა.
ძაბუნობა არ გეტყობა,
მაინც ითმენ... დოუ, ნანა!

კლავ ყიდიან ნაწილ-ნაწილ
შენს მიწას თუ დროულ ყანას...
გულზე დედის ცრემლი განვიმს,
რატომ დუმხარ... დოუ, ნანა!

აქ სხვა მოდის... ბალ-ვენახი
წვიმამ სულ სხვას მოუნამა...
არ გეშვები, კვლავ გეძახი,
გონს მოეგე... დოუ, ნანა!

გყიდის შენი ხორცი, სისხლი, —
მტერმა ოქრო მოუტანა...
ახლა მხოლოდ შუბი გიხსნის,
გეგეს შუბი... დოუ, ნანა!

1985 წ.

ნინ ღიაა ვარსკვლავების ტალანი

გაზონები, ხეივნები, ბაღი,
შადრევანი შრიალებს და იმცვრევა...
ვუმზერ სივრცეს და მზის სხივებს დახრილს, —
სივრცის იქით კვლავ ახალი სივრცეა!

ამ მზის იქით სულ სხვაგვარი მზეა,
მის იქითაც სხვა მზეა და ვარსკვლავი...
ნუ გგონია: — ეს დღე დიდი დღეა,
ეს დღე უკვე ღამის ანბანს გვასწავლის...

დრო გადის და იხურება კარი,
დროის იქით უდროობა ისვენებს...
სიყვარული ველარ მოვასწარი,
უშენობით დღე ვერ გავიმზისფერე.

ან მომბეზრდა ზეიმიც და ვარამიც,
მივალ, სადაც ერთურთს არ გასწირავენ! —
ნინ ღიაა ვარსკვლავების ტალანი,
ნინ ვარსკვლავთა ქალაქები ბრწყინავენ...
1985 წ.

ღეჰნილი მამულიშვილის ფიქრი

თუნდ გავიბრწყინო ნიჭით და ვთქვა უთქმელი ჯერაც, —
შემომხედავენ იჭვით, უნდოდ, ირიბად, ცერად...

მე მაინც ვწვალობ შენთვის, როგორც მიზორავს — ვზორავ...
გაუწყრეს იმას ღმერთი, ვინც შენგან დამაშორა!

1985 წ.

როდემდე?

მინანური ნიგნზე: — „მცხეთური ხელნაწერი“.

გელი და გეძახი ყოველდღე,
ყოველდღე ფიქრები ერთგვარად მოდიან!
როდემდე ვიცადო, როდემდე?
„ვიდრემდის ცოდვილნი იქადოდიან“?

როდემდე ლოდინი წყნარი და მორჩილი?
ეს ყოფნა მარადი როდია!
მაუნყე, სანამდის ცოცხალ ვარ, ხორცქმნილი, —
„ვიდრემდის ცოდვილნი იქადოდიან“?

მაუნყე, მოთმენით მიდრეკილს,
ზოგთა საგულეში, ნუთუ, ქვა—ლოდია?
ვიდრემდის, გეთაყვა, ვიდრემდის?
„ვიდრემდის ცოდვილნი იქადოდიან“?

1985 წ.

რა კარგია მოხუცი...

რა კარგია მოხუცი — კეთილი და ბრძენი,
როგორც სოფლად ბავშვებს, ზღაპარს მოგიყვება...
— ადვილია, გაიგო ყალბია თუ წრფელი,
მაგრამ... ძნელზე ძნელია თავის მობრიყვება!

ზის და ჰყვება მოხუცი — თეთრწვერა და სათნო:
— დრო ხან გზას გაგიხსნის, ხანაც — მოგიყვლავს...
ადვილია, როცა შენს სანუხარს ამბობ,
მაგრამ... ძნელზე ძნელია თავის მობრიყვება!

ჰყვება, ჰყვება მოხუცი — კეთილი და ბრძენი,
მისი სჯა-ბაასი გვერდით დროს მიყვება...
— შეიძლება იცნო შენს მოძმეში მტერი,
მაგრამ... ძნელზე ძნელია თავის მობრიყვება!

1985 წ.

მიტოვებული

„მე ვარო ქალი მიტოვებული“...
ნაღვლიან თვალებს მოკიანთე დააჩნდა წვეთი.
„მე ვარო ქალი მიტოვებული“...
თქვი და, გაჩუმდი... არაფერი არ გითქვამს მეტი.

რა უნდა გეთქვა მართლაცდა მეტი,
როცა ისედაც ყველაფერი მითხარი წამში.
„მიტოვებული ჩვენა ვართ ღმერთის,
კაციც და ქალიც“... მე დუმილით მოგიგე მაშინ.

1985 წ.

დრო კვლავ გაივლის, ვით გადიოდა!

ვისაც შველოდი — ის არ გცნობილობს,
არარად აგდებს მიმზღველს მიზლული,
ყოფნა ხარბული და მოლიზლური
შენთვის უცხოა, ჩემო ძმობილო!

როდესაც დახვალ უკმაყოფილო,
ნუ გამწარდები, ნუ გამკაცრდები!
შენ ისევ შენი თესე მარცვლები,
შენი სიქველით, ჩემო ძმობილო!

დრო კვლავ გაივლის, ვით გადიოდა!
შენ უფრო ხშირად გული გტკიოდა;
დღესაც ზოგ-ზოგი ჩუმად ორპირობს!

ისმის სიმღერა სულ სხვა მგზავრული...
უნუგეშობით ხმა გაბზარული
შენ ნუ იქნები, ჩემო ძმობილო!

1985 წ.

* * *

„ამ წერილს ახლა ვწერ მთელ ქვეყანას,
მე რომ ერთხელაც არ მომიკითხა“.

ემილი დიკინსონი

ვით ამოვუღებ ხმას მთელ ქვეყანას,
თუ ნანდაურსაც დღეს არ ვუნდივარ?..
ჟამმა უამურ განცდებს შემყარა,
ვზივარ და გავცქერ სივრცეს უნდილად.

გადაიკრიფნენ წლები, რა წლები! —
ტაროსებით და მკაცრი ავდრებით.
ასე მგონია, დღეს თუ დავწვები,
სალ-სალამათი ხვალ ვერ ავდგები...

ეს რა შავფიქრი შემომეპარა,
ნეტავ, რად ვცხოვრობ ასე, უნდილად?
ვით ამოვუღებ ხმას მთელ ქვეყანას,
თუ ნანდაურსაც აღარ ვუნდივარ?
1985 წ.

ორმოცი წლის კაცი...

ორმოცი წლის კაცი ოცნებობს მიწურში,
უღიმის ორ შვილს და... მესამის მოლოდინს...
თუმც მკაცრად მოდიან დღეები პირქუში,
ის მაინც თავისას გაიტანს ბოლომდის!
იცის,
მის სურვილებს ახლა ხელს ვინც უშლის, —
რაღა ქნას... იცის და ესმის...
ორმოცი წლის კაცი კვლავ ცხოვრობს მიწურში
იმედით... ლოდინით... ლექსით...

1986 წ.

მუდამ მინთია ერთი სანთელი

„ყველა ჩემი სამშობლოა,
საყვარელი საქართველო“!
დუტუ მეგრელი

მამით — მეგრელი, დედით — გურული,
სივრცე მაქვს ნაბდად წამოხურული.
ჩანს იმედივით ჩემი გელათი,
იმერელი ვარ დედისდედათი
და უმტკიცესი კუნჭულ-კუთხეთი,
მათი ხელდასხმით, ლოცვა-კურთხევით: —
მუდამ მინთია ერთი სანთელი,
ერთი სახელი მქვია — ქართველი!
ამიტომ მე ვარ ნაღდი სვანი და
ჩემი სალოცავ-საესავითა
მე ვარ თუში და ფშაველ-ხევსური
და რას დამაკლებს ვინმე, ბნელსული...
ვარ აჭარელი, რაჭველი, მესხი...
მე იმდენი ვარ, ხან თავბრუც მესხმის!
მაგრამ... მინთია ერთი სანთელი,
ერთი სახელი მქვია — ქართველი!
მე ვარ მოხევე, ვარ ლეჩხუმელი,
მუდამ თბილი მაქვს ჩემი ღუმელი
ზამთარში, როცა სტუმარს ველი და
ზაფხულში ვხვდები ტალავერთა!
რა მაქვს სააჯო ან დასამალი —
მე ვარ ქართლელი — გულით ალალი,
არ ვარ მშიშარა, უკანდამხევი,
რადგან ეს მე ვარ — მტკიცე კახელი!
მე ვარ ლაზი და... ისევ ის მესხი,
მე იმდენი ვარ, ხან თავბრუც მესხმის...
და, ჩემი ქვეყნის ყველა კუთხეთი,
მათი ხელდასხმით, ლოცვა-კურთხევით: —
მუდამ მინთია ერთი სანთელი,
ერთი სახელი მქვია — ქართველი!

1986 წ.

ყველგან იზრანს...

შემოდგომის ხეებია გადალოკილი,
იმზირება დასასრული მშიერ ძლოკვივით...
კაცი მიდის, ვინროვდება მისი სავალი,
..... როგორც ბორკილი,
მას ანუხებს გაჩენიდან ბოლო სამანი!

იგი ნავა, ვერ იქნება უკუქცეული,
იფარფატებს სივრცეებში სული ეული, —
სანამ თვისმსგავსს მონახავდეს — მარტოდ შთენილი,
..... ვით დაბნეული,
ყველგან იზრანს, კვლავხრწნადობას გადარჩენილი!

1986 წ.

დრო...

მიდიან დღენი, მიდიან შორეთს,
დრო ხან გვამშვიდებს, ხანაც გვაჟრჟოლებს,
და... უიმისოდ ფეხს ვერ მოვიცვლით;
..... ზოგჯერ გვაშორებს
ერთურთს, როდესაც ჩვენთვის მოიცლის!

ყოვლის მხილველი, ყოვლის ამტანი,
ხან ბნელში ბრწყინავს, ვით კელაპტარი,
ხან დღენათელში მოჰგავს ყიამეთს;
..... ხან ვით ზამთარი,
უდარო დარში დაგვაყიალებს!

ხან თბილად გვიმზერს, ხან კიდეც — ღრენით,
ხან ჩვენთვის ყვავის კლდენიც და ღრენიც,
ხანაც სავსეა შურისძიებით...
..... მიდიან დღენი,
მიყვებით ჩვენც და... გვრჩება ძირები!

1986 წ.

მხოლოდ ერთს გთხოვ...

„როცა არ არის სიხარული — შენ უნდა შექმნა“!
პაბლო ნერუდა

მხოლოდ ერთს გთხოვ: — გულს მეოხად ექმენ,
სიხარული თუ არა გაქვს — შექმენ!
დარწმუნდი და სხვებიც დაარწმუნე...
..... ვილაც მოდის შენკენ,
მწყურვალთა, შეხვდი, დაარწყულე!

შვება უნდა მოიპოვო, სულო,
მხოლოდ დარდი რაა უსასრულო?!
სევდა შვების წინააღმდეგ, მგონი...
..... ვინ თქვა, უნარსულოდ
იყოს აწმყო ან მერმისის დრონი?

შენ ხომ იცი, აღმაფრენა, დარდი
ერთმანეთის ახლომახლო დადის, —
ხან ერთ-ერთი დღეგრძელია უფრო,
..... ხან ანათებს მნათი,
ხან ცარგვალთა კუშტია და ქუფრობს...

ისევ ერთს გთხოვ: — გულს მეოხად ექმენ,
სიხარული თუ არა გაქვს — შექმენ!
დარწმუნდი და სხვებიც დაარწმუნე...
..... ვილაც მოდის შენკენ,
მწყურვალთა, შევებით დაარწყულე!

1986 წ.

სოფელი. გავშვობა. გახსენება...

გზაზე ბავშვი მაცქერდება,
ერთ ადგილზე არ ჩერდება,
თითქოს არ აქვს დრო იმდენი...
..... მახსენდება,
ვით სიზმარი ყრმობინდელი.

თვალში შუქი ეფინება,
ძილშიც აღარ ეძინება;
არ ასვენებს ლექსის ხვითო. —
..... ელიმება, —
ჯადოხმები ესმის თითქოს!

დღე და ღამე ეხეტება,
აქეთ-იქით ეფეთება
(აბა, როგორ არ მახსოვდეს!) ...
..... ვერ ეტევა
ერთ ადგილზე არასოდეს...

კარგად ახსოვს დღეს სოფელსაც,
ანუ ყველა მეზობელსა,
ის უმამო ბიჭუკელა;
..... მზე, რომელსაც
უნათებდა, ვით სუყველას...

გზაზე ბავშვი მაცქერდება,
ერთ ადგილზე არ ჩერდება,
თითქოს არ აქვს დრო იმდენი...
..... მახსენდება,
ვით სიზმარი ყრმობინდელი...

1986 წ.

მგონია, ეს ხმა არ ჰგავს სხვა ხმას...

მავანი წაიკითხავს ამ ლექსს,
ზოგ-ზოგთა მარაქაში გამრევს,
არ გაარჩევს — ჩვენში რაა სხვადასხვა...
..... გზებს რა დალევს,
ზოგს სჭირდება გზაზე სისხლის გადასხმა!

სისხლისფრად ვხედავ სივრცის ნაწილს,
მცემს სუნი ნატუსალის, დამწვრის...
დროა ჟამმა ვერაგობა იკმაროს!
..... სხვაფრად მანვიმს,
ჩემმა დარმაც იქნებ გამოიდაროს!

მგონია, ეს ხმა არ ჰგავს სხვა ხმას,
მგონია, ეს გზაც არ ჰგავს სხვა გზას, —
მე რომ მივსდევ ღიმილით და ნაღვლითა!
..... რაღაც საგზაღს
მეც ხომ ვტოვებ მშიერთან თუ დაღლილთან!

მავანი წაიკითხავს ამ ლექსს,
ზოგ-ზოგთა მარაქაში გამრევს...
როგორც ღვინოს, ლექსსაც უნდა ხანდაზმა...
..... გზებს რა დალევს
და მეც ვფიქრობ ჩემებურად გზადაგზა!

1986 წ.

დღეს უსათუოდ რაღაც მოხდება!

დღეს უსათუოდ რაღაც მოხდება!
დაგეძაგრება ბრაზით კუნთები;
ნამოინევი ასამბოხებლად,
მაგრამ... ცხოვრებას კვლავ უჩუმდები!
და... გიცახცახებს სახის ნაკვთები,
სკამზე ეშვები, ვით გულმტკივანი;
თითს აჭერ ღილაკს და ფეხაკრეფით
კარს შემოაღებს შენი მდივანი.
და... რასაც ეტყვი, წინასწარ იცის,
კვლავ გაბრუნდება უკან მორჩილად...
მხოლოდღა მასთან დიდგულობ, ვინც კი
შენი სურვილის თარგზე მოჭრილა.
მაგრამ... ცხოვრება იცვლება უკვე
და მოყანყალე სკამის ფეხებით
ქანაობ წყალზე.. უკან და უკან...
და, იცი, სადმე გადიჩეხები.

1986 წ.

მამულს

შიში ნუ გაქვს დროის,
მზე არ დაივსება,
ჟამი სანუთროის
გემარადისება!

1986 წ.

ყოჩაღ! პოეტებს ძალუძთ შენება

ბევრმა პოეტმა სახლი ააგო,
სამეზობლოდ თუ საამხანაგოდ,
და, როცა უნდათ, სოფლად არიან.
..... ცალყბად არ ვამბობ,
ზოგი ტოლი თუ მეგობარია!

ყოჩაღ! პოეტებს ძალუძთ შენება,
(ნგრევაში მტერიც შეგეშველება!)
შენებაშია — უთქვამს წინაპარს —
..... თურმე მშვენება,
ასე ყოფილა ადრეც, წინათაც...

აგეთ და აგეთ ყველამ სახლები,
მე თუ არა მაქვს — თქვენ გეახლებით,
ახალი ლექსით, განა საღაყბოდ!
..... თქვენი სახელით
და, მეგობრობით, ძმებო, ვამაყობ!

1986 წ

გზისპირ წალიკად იდგნენ თხმელები...

გზისპირ წალიკად იდგნენ თხმელები,
ნითლად ღუოდნენ კურკანტელები,
იკენკებოდნენ ჩირგვში ჩიტები,
..... დუმდნენ ველები
და იყო სივრცე გულდამშვიდებით.

ჩვენ ვბრუნდებოდით სკოლიდან იმ დროს,
ფოშფოში რომ არ ეფინა მინდორს,
მივესეოდით ბუჩქებს ბიჭები,
..... ვქურდობდით თითქოს, —
გზას გვიღობავდნენ ეკალ-ლიჭები.

რა ტკბილი იყო ის კურკანტელა!..
ახლა მინთია ხსოვნა კანდელად
და იგერიებს ხეხილი ლესტერს...
..... გარეთ ღამდება,
მე კი შინ ვარ და მდუმარედ ლექსს ვწერ.

1986 წ.

ტყუპი

როცა სიბნელიდან სინათლე გამოვა,
ხეს კვირტი უსკდება, ყვავილი გამოაქვს...

სივრცე და ხმელეთი სუნთქავენ ნებისად;
გემივით მიცურავს ტყე გათენებისას.

სხივით იქსოვება ლურჯი საწიერი,
შრიანებს მდელი და ჰავა მანერი...

შევალ ფოთლოვანში, ზე ავიმართები,
თოკებად ჰკიდია ხეს ათინათები,

თავს მოვიბავშვებ და... ცას ვწვდები ხელებით,
ირწევა სხივები თუ საქანელები.

ირწევა... ვირწევი... იცვლება ტყე-ველი...
ამ ღტოლვა-სრბოლაში ვარ შესამჩნეველი.

მიყურებს ყოველი: — ფლორა თუ ფაუნა,
ის — ქალბატონია, მისის თუ ფრაუა —

ყველა ქვეყნიდან თუ კუთხე-კუნჭულიდან
თვალეებს მაყოლებენ ჩურჩულ-ჩურჩულითა!

ასე თავანყვეტილს მიყურებს ყოველი: —
ჭკვიანი, სულელი თუ ბედუპოველი...

მერე... ძირს ვეშვები, ცას ვტოვებ გადაშლილს,
ვთავსდები ჩემივე სიჩუმის ბაკანში.

დუმდება, ჩუმდება, ყურდება ტყე-ველი...
ვერჩევი სხვისგან და, ვარ შეუმჩნეველი.

1986 წ.

ნაცარქეჩიას

(ციკლიდან: „ვარიაციები ზღაპრებიდან,,“)

ისევ თუ ვერ მოატყუე დევი,
ისევ თუ ვერ გააცურე დევი, —
ვერ იხილავ შენ მომავლის ფერებს;
..... ან თუ მიენდევი,
თვითონ ღმერთიც ვერ გიშველის მერე!

სადგისი და ყველი ერთი წველა,
ერთ დროს იყო შენთვის ხსნა და შველა...
მოხერხება მქექავისა ნაცრის —
..... დღეს გაიგო ყველაბ
და დევიც ხომ ფლიდია და მკაცრი!

არ დაგინდობს ბეჩავსა თუ სანყალს,
უძალღონოს და ცხოვრება გამწყრალს.
ნუ გგონია დევს შეაკრთობ თოფით!
..... ეძიებდე სხვა გზას
და ადვილად მას ნუ მიენდობი!

დაიხსომე, შე მქექავო ნაცრის,
დრო იცვლება, ვით მერყევი კაცი;
ვერ გიშველის ხერხი ადრინდელი...
..... მყისვე თავს წაგაცლის
ეშმაკობას თუ გიაზრებს დევი.

მთელი შენი ოინებით, სიბრძნით, —
მხოლოდ გადარჩენისათვის იბრძვი;
ბევრჯერ დევებს დააღწიე თავი...
..... მაგრამ... ისევ იძვრის
შენს ბილიკზე დევი, როგორც ზვავი...

ისევ თუ ვერ მოატყუე დევი,
ისევ თუ ვერ გააცურე დევი, —
ვერ იხილავ შენ მომავლის ფერებს;
..... ან თუ მიენდევი,
თვითონ ღმერთიც ვერ გიშველის მერე!

1986 წ.

გზა და ხიდი

მისმინე კარგად, დამაკვირდი, ჩამხედე თვალში! არა ვარ უცხო,
ჩემი ხმა ნუ გეუცხოვება. არ ითაკილო ჩემი სიტყვა
და ლაპარაკი; არ ითაკილო და არ გამკილო
ამ უძველესი აქცენტისათვის!..

ნეტავი, განზე რად იცქირები? თითქოს ყურს მიგდებ,
გულით მისმენ, როგორც მოყვასი თანამლმობელი.
თითქოს მილიმი და მეთვისები, მაგრამ რატომღაც
გიკრთის თვალელებში უნდობლობის და უცხოობის
მუხთალი ჩრდილი — დაუფარავი!

ნუთუ ამისთვის გეცალია ახლა! როდესაც ჩვენ წინ ხიდი
ირყევა, როდესაც ღმუის ავად მდინარე — ჩვენი
გზების და ბილიკების გადამლეკავი, როდესაც ცაზე
დაჯორგილან კუშტი ღრუბლები — საავდარონი!..

შენ უფრო ნდობით იცქირები უცხო მგზავრისკენ, რომელიც
ჩუმად აგვემგზავრა კარგა ხანია. მოგვეყვება უკან, არც
გვეწევა და არც გვეშორდება... წინ კი ხიდია მორყეული
და მოქანავე... ღმუის მდინარე, ვით ნადირი
ბეჭდაკოდელი.

კარგად მისმინე! დამაკვირდი! ჩამხედე თვალში! დროა
შევიცნოთ ერთიმეორე გენეტიკური კოდის ნიშნებით!..
უკვე მოვედით... ხიდზე ვდგავართ... ირწევა ხიდი...
მღვრიე ტალღები რა გულგრილად მიაქანებენ —
დამხრჩვალ ყვავილებს!

1986 წ.

ციალებს შუქი პირველჟამური

ვიხილე სხივი პირველჟამური
როგორც პირველი ღიმი ამურის —
ეს ნუთი მარად ჩემთან დარჩება...
..... და, უამური
სივრცე კვლავ მზისფრად მოიფარება!

მზით განწმენდილნი ისევ ვიქნებით,
ბუნებას ისევ შევურიგდებით, —
ჩვენ რომ გავწირეთ დასავიწყებლად;
..... ჩვენი ფიქრები
ისევ იფრენს და არ დამინდება!

ციალებს შუქი პირველჟამური,
ამ შუქში თბება ხვალის მამული —
წარუვალი და გზანათლიერი...
..... დრო — მოშხამული
ინურვის, როგორც დასალიერი...

1986 წ.

კაცი თანდათან ეჩვევა...

აქა-იქ ცარგვალს ემჩნევა
ღრუბლის შავ-თეთრი ოფორტი.
კაცი თანდათან ეჩვევა
დროს — განძარცულს თუ მოფოთლილს.

მალლიდან სხივი ეშვება,
სივრცეს მოკვალავს, მოსერავს...
კაცი თანდათან ეჩვევა
ტყუილ-მართალის მოსმენას.

პოეტი მყოფადს — მზე მაღალს —
უმღერებს, უმღერს, უმღერდა...
და დრო გვასწავლის დღედაღამ
სიკვდილ - სიცოცხლის უღლებას.

1986 წ.

ფიქრთა ნაწყვეტები №1

რად მიყურებ თვალსველი,
არსად არ ვარ წამსვლელი,
.....ამხსენი
ხუნდი უნდობლობისა!

არც უაფროდ, არც აფრით,
არ დაგტოვებ არაფრით,
.....მარადის
მე ვარ შენი მხლებელი.

რა ვქნა, ეს ვარ რაცა ვარ!
თუმცა ბორჯმა მანვალა, —
..... არ ნავალ
გზითა უკეთურიოთა!

დღისით, მზისით, ღამეშიც,
ზღვათა სიკამკამეშიც, —
..... კამეჩის
მესმის შორი ბლავილი.

მკაცრობს უზემოესი
და წუხილი ნოესი
..... მომესმის
ჟამთა უფსკრულებიდან!

ცხადშიაც და ძილშიაც,
უჯიშოს თუ ჯიშინს, —
..... შიში აქვს
შეუცნობელ სივრცეთა!

ნუ მიყურებ თვალსველი,
აბა, სად ვარ წამსვლელი,
..... ამხსენი
ხუნდი უნდობლობისა!

1986 წ.

გვერდს გვივლის ხმები — ცისიქეთური...

სივრცეს ნისლების ეკვრის ლიბრი და
ქარი ქცეულა ეკვილიბრისტად —

ისე მიმოდის ხრამის ზეთავზე...
შორს კი,
მზის იქით, დიად მზეთამზეს

მხოლოდ გონით თუ სწვდები მიწიდან
ანდა ფიქრით და ფიქრის სიმწრითა...

ხმელეთს ახურავს ნისლი სეფური,
გვერდს გვივლის ხმები — ცისიქეთური...

დრო-დრო
დაგვხედავს ღმერთთა დიდება, —
მისთვის იქიდან ვჩანვართ ლიბრედად!

1986 წ.

სარკე

მე ხომ გაჩვენებთ — რაც ხართ და ვინც ხართ!
რა ძალმძის მეტი, —
ლაქები თვითონ მოიშორეთ, თუ თავი გიყვართ!

1986 წ.

ჰომეტი ღროის შუქნიშანთა

თუკი მწვანე შუქი არ ჩანს,
გზა სავლელი ისევ დარჩა,
ტკივილები გულში თუ არ მორჩეს;
..... კი ღირს გარჯად,
ნითელ შუქზეც გაიარო ზოგჯერ!

თუკი წმინდა ტვირთი მიგაქვს
და არ ერიდები ხიფათს,
თუ ცოდვები არ გიმძიმებს კისერს, —
..... გზად და ხიდად
ღრო გაგიფენს ყიამეთშიც ცისფერს.

თუკი მოერიდე ნითელს,
როგორ მოკრეფ სიტყვებს მწიფეს, —
გზის გადღმა უკვდავების ხე დგას...
..... შენს ნაბიჯებს
მომავალი ჭოგრიტიდან ხედავს!..

თუკი მწვანე შუქი არ ჩანს,
გზა სავლელი ისევ დარჩა,
თუ კვლავ წმინდად უერთგულებ კალამს;
..... კი ღირს გარჯად,
ნითელ შუქზე გაიარო კვლავაც!

1986 წ.

მირაში თვითმზრინაპიდან

ცაში ვარ და ვინყებ ტივტივს,
ყელზე ვიხვევ ღრუბლის თივთივს;
მიკვირს, მზეზე როგორ მცვივა!
..... აქ, ჩემს ირგვლივ,
დრო იშლება, დრო მოცვივა!

როდის გახდა ჟამი მყარი?
მტკივა გული, თავი, მხარი, —
ნამსხვრევები მხედება ჟამთა...
.....როკავს ქარი
ცის და მიწის შესაყართან!

ახლა ტყუილს ვიტყვი რაზე? —
ხან ისე ვარ, ვით ყირაზე,
ხან ტატნობზე მიმოვცურავ;
..... ცით მირაჟებს
ვხედავ, როგორც კინოსურათს...

მზე მიყურებს, ცივად მიმზერს, —
ვით მივცოცავ სხივთა სიმზე;
აღმა-დაღმა ვექანები...
.....ნმინდა სივრცეს,
ვით ჯინჭველა, ვექანები...

ცაში ვარ და ვინყებ ტივტივს,
ყელზე ვიხვევ ღრუბლის თივთივს...

1986 წ.

ეს ერთი დღეც მიიღია

რა უჩუმრად მიიღია
დღე და, მისი იდილია...
თეთრი ფარდა გადაცურდა!
.....მითვლილია
უკვე ეს დღეც გარდასულთან.

სივრცე კრთება შელამების,
ფერთან ფერის შეხამებით
ჭვრეტ გარემოს ერთფეროვანს —
.....შენ ხვალემდის
ხედავ სიზმრებს ეთეროვანს.

განა მართლა სიზმრებია,
ეს ფიქრები იზრდებიან —
მომავალზე დაკიდულნი...
.....იხსნებიან
ცხრანი კარნი — ცხრაკლიტულნი...

ეს ერთი დღეც მიიღია,
ბოლო სხივთა სირბილია;
თეთრი ფარდა გადაცურდა!
.....მითვლილია
უკვე ეს დღეც გარდასულთან.

1986 წ.

ტყის ზღაპარი

ეს დევებია?! არა, ნადეენი! —
ძველ ზღაპრებიდან გამონადეენი.

აიშლებიან ტყეში ლანდებად,
როდესაც დილა ახმინდება...

დილა — ყველა დღის ცელქი ბავშვობა, —
ინყებს სიმღერას და თამაშობას...

ინვეს რიგ-რიგად გმირებს ზღაპართა
და სიზმარეულ კონცერტს გამართავს.

დაძუნძულებენ ტყეში დევები, —
ძველ ზღაპრებიდან განატყეები.

ისმის გნიასი... სტვენა... სიცხილი...
სანამ დღეა და სხივთა ციმციმი...

მზე კი... მთარღვევს სივრცეს დასავლის,
თან მიიკეცავს სხივებს ფრთასავით.

დრო დაუღლელი არსად ყოვნდება,
მიჰქრის, მიჰქრის და... საღამოვდება...

წყდება თამაში თუ ჟრიამული,
დუმან დევები — გულმოჟამული...

და, როს იგრძნობენ ღამის დინებას,
მწყობრად მიდიან დასაძინებლად.

1987 წ.

გადანვიმა

გადანვიმა... ვით ნასხვისარი,
გზა დამიტოვა ნვიმამ შეცვლილი...
გამდარებელი იყო ისხარი, —
ცა კვლავ გამოჩნდა გადამერცხილი.

ფრთებს აფრთხილებს სივრცე ნანვიმი,
უკვე ნათლად ჩანს დრო თუ მანძილი...
თრთის ჭადრის ტოტზე, ვით ცის ნაწილი,
სხივი, ძაფივით გამოკვანძილი.

1987 წ.

იუმორესკა

ისეთი მზეა,
ჩრდილს ანატრებს აგვისტო დემონს
და ამ სიცხეშიც
იგონებენ არისტოდემოსს!
„— ფულია კაცი!“—
ვერ გაკილავ, ძმაო, მის სიბრძნეს,
თვით ჯიბეებმაც
უფულობა ტკივილად იგრძნეს!
„— ფულია კაცი!“—
ყოველ უნდო და უგვან დროში,
როცა ტარება
ემძიმებათ ნამუსის დროში,
როცა ემსხვრევათ
რწმენის კოშკი, ვით ფაიფური...
„— ფულია კაცი!“—
მაგრამ... კაცი არ არის ფული!

1987 წ.

როსინანტი

მინდორ-ველზე (ძველი ხედი!)
დაიღვრება როს ინანთი,
საწიერზე ბრძენი მხედრით
მოჭიხვინებს როსინანტი.

როცა ჟამი გაოჩნდება
და სიმხნევს როს ვინატრი, —
მშველელივით გამოჩნდება
ბრძენი მხედრით როსინანტი.

1987 წ.

სიმღერა შემოდგომური

შენი ღიმილი, როგორც ალოე,
ვიცი, სხვის ტკივილს მიეფონება.
მე კი ცხოვრება მომიკალოებს
და დამისუსხავს გულს და გონებას...

ნუ აცრემლდება შენი თვალები
და ნუ იხილავ სივრცეს მობურვილს...
ჩემი ტრფიალი — ნაგვიანევი,
არის სიმღერა შემოდგომური...

1987 წ.

ინასკეებიან
ყულფებივით — ცბიერი წლები,
სხვადასხვა ზომის —
მოერგება სხვადასხვა კისერს,
ნელ-ნელა გიჭერს...
არ ისვენებენ და ნელში წყდები...
მერე... ოდესღაც
შენც ვილაცა მოგისაკლისებს!
1987 წ.

სჯობდა...

გუშინ იჩქითად შემხვდა სატანა,
თითქოს მომნუსხა, თითქოს გამთვალა, —
ხელებს მხარბეჭზე მიტყაპუნებდა;
.....სადღაც დამთვრალა
და მხიარული ჰქონდა გუნება!

სივრცე თითებით მიხაზ-მოხაზა...
მასთან ვიდექი — მნახა მოყვასმა, —
ისე მომხედა ცივად... ზოგადად...
.....სჯობდა, ლოყაზე
სილა გაენნა დაუზოგავად!
1987 წ.

მთიბავი

მზე სხივებით ღრუბლებს შიბავს,
ოფლმონურვით გლეხი თიბავს,

ნუთით, როგორც ძე მორჩილი,
ცას გახედავს ხელმოჩრდილვით.

თუ დაანვიმს ბალახს, ნამჯას, —
რა ფასი აქვს მაშინ გარჯას!

მაგრამ... ხედავს შუქს მომხიბლავს, —
არ გასწირავს ღმერთი მთიბავს.

შორს გადასწევს მნათი ღრუბლებს,
ცას ნათელი დაიუფლებს...

1987 წ.

ეს ერთი დღე აგიყვავდა!

ეს ერთი დღე აგიყვავდა!
თუ ისმენდი ჩხავილს ყვავთა, —
ახლა ხედავ? შემოგლიმეს, გიცნეს...
.....გაგიხარდა,
და, გგონია ცით ვარსკვლავებს იმცვრევ!

იგრძენ კაიკაცობაო, —
(თურმე გყოფნის რა ცოტაო!)
გაგახარეს, გაგიღიმეს, გიცნეს...
.....საცოდავო! —
ახლა გული აღმაფრენით გიცემს!

1987 წ.

ქეზნა უნდა თვით ილბალსაც

დღეს იცდიდა აქ ვილაცა,
მოწყენილი სახით...
სივრცე სევდით გადიხაზა,
ვით სხეული — სახრით!

ახლა არ დგას ის ვილაცა,
ნეტავ, რა გზას გაჰყვა?
ქეზნა უნდა თვით ილბალსაც, —
არა წყალთა ნაყვა!

1987 წ.

როდესაც მამა გარდაიცვალა

„ის, ვისაც სადღაც მამის სახლი ეგულება,
სახლიდან გადახვეწილი არ არის“.
ანტუან დე სენტ—ეკზიუპერი

... როდესაც მამა გარდაიცვალა,
ცელქი მოსწავლე იმ წელს დავდინჯდი!
და, როცა სახლი მამისეული
მოულოდნელად ჩაიქცა ცეცხლში, —
დავკარგე მაშინ
ფრთაშეტრუსული ჩემი ბავშვობა...

დღეს კი, თბილისში,
გადმოხვეწილი კაცივით დავალ!

1987 წ.

ისე... მაინც...

შენად არ მთვლი, სხვისიც არ ვარ
და არც ჩემს თავს ვეკუთვნი...
მოაკითხა განსჯის ქარმა
იმედს — ფიქრში შეფუთვნილს!

რის იმედი! რა იმედი!
მეც გზა მიდევს იქეთო...
ისე... მაინც... რაიმე თქვი, —
გული გამომიკეთო!

1987 წ.

იმპერატორო!

სახელმწიფო — ეს მე ვარ!
ლუდოვიკო XIV

თქვენ შეგიძლიათ რისხვით დათრობა,
სისხლი ღვაროთ და გზები დატბოროთ...
სიმართლე ერქვას უსამართლობას, —
თქვენ ესეც ძალგიძთ, იმპერატორო!

თქვენ ძალგიძთ ყმები გაააზატოთ
ან მონა ისევ მონად დატოვოთ...
ან ოქრო გასცეთ ერთი ასადო,
ან ასი — ერთად... იმპერატორო!

თქვენ შეგიძლიათ გასცეთ საჭურჭლე
მრავალთმრავალი, უხვი, უთვლელი...
თქვენ შეგიძლიათ — ბრძენი დამუნჯდეს
ან ორატორი გახდეს უთქმელი!

თქვენ შეგიძლიათ სხვათა დაპყრობაც,
ვინ გაგიბედავთ რისთვის? რატომო?
უსაპყროთა ძალგიძთ საპყრობა,
მხოლოდ... სულს ვერ ძლევთ, იმპერატორო!

1987 წ.

მაღლით თრთოდა ცამარაგი

მაღლით თრთოდა ცამარაგი
და ზესკნელის კამარა კი
ხან ჩანდა და ხან არ ჩანდა...
.....გზა მარადი
ნამიერად მომელანდა!

აესხიპნენ მთებს ჩრდილები,
დადნენ ღრუბლის ჩერგილები;
მოევლინა ცასაც შვება!..
..... მზეს დილები
ხელში აჰყავს გასაშვებად!

1987 წ.

ბოლო ბაქანი

თითქოს აღმოვჩნდი ბოლო ბაქანთან,
ყველა გზა თითქოს დაღმა დაქანდა,
მატარებელიც თავქვე დაეშვა...
..... ვდუმდი აქამდე,
გულში ვმაღავდი დარდს თუ კაემანს!

გზაზე მგზავრები წალიკ-წალიკად
მიდიოდნენ და, ჟამმა წალეკა
თუ შეისრუტა ყველა თანდათან...
.....ჩვენც ის ნაგვრეკავს,
უმტკივნეულოდ ლეთას გაგვატანს!

რა საჭიროა ხვეწნა, ქაქანი,
უღმობელია ბოლო ბაქანი...
მატარებელი მიჰქრის ბუნების! —
.....არწევს, აქანებს
მას ვულკანები — შენიღბულები...

1987 წ.

მზით ავსებულს განვდი ჭიქას!

მზით ავსებულს განვდი ჭიქას,
ნუ ენდობი ღრძოს და ჭინკას,
ვით არენას ჟამთა ცირკის...
..... გულის ბჭის-კარს
გიღებ, როგორც კარებს ცისკრის!

თუნდ აღმურით დამწვი ქარის, —
ერთგულეზა მწამს წიქარის,
ვით სიშორე სიმაღლეთა!..
.....მანვიმს ქარვის
ფერი — ერთ დროს მბრწყინავ დღეთა!

თითქოს ვგავდე აღმდგარს მკვდრეთით, —
მზის ამოსვლას ვილაც მყვედრის...
სული შვებით მაინც საღობს!
..... ზოგჯერ ყეფით
ვილაც მომადახებს — „საღოლ-ს!“

საგულეში გული მენვის,
კვნესა მესმის მწირი ენრის
და მღლის ერთფერობა ჟამთა...
..... ცათა ზენრის
მახურია მკრთალი კალთა!

შორით მიმზერს მშვიდი ღმერთი,
მზეა მისი თბილი მკერდი,
მზის წილხვედრი მეც ვარ ერთი...
.....თუ დავბერდი, —
მეც ვიქნები ალავერდი!...

მზით ავსებულს განვდი ჭიქას,
ვამბობ: — ნუ ენდობი ჭინკას,
ავსულს ნულარ მიიკარებ!..
.....გულის ბჭის-კარს
გიღებ, როგორც დილის კარებს!

1987 წ.

ორი ლანდი ტროტუარზე

ორი ლანდი ტროტუარზე... ერთი მაღალი... მეორე დაბალი...
 თითქოს საუბრობენ, თითქოს იცინიან... ბუტაფორია...
 ერთი დაბლა არ იყურება, მეორე — მაღლა! არ იციან
 ერთმანეთის თვალების ფერი!

ორი ლანდი ტროტუარზე... დგანან და ხელებს იქნევენ,
 როგორც უსარგებლო ფრთებს — უსივრცობაში!
 რაღაცას ამტკიცებენ... რაღაცას უარყოფენ... დგანან
 და დგანან ერთ ადგილზე ფეხმოუცვლელად...

აქ, ტროტუარზე სხვა ლანდებიც დაფარფატებენ, ერთუროს
 ჟამიჟამ თავს დაუქნევენ ან ხელს ასწევენ ანტენასავით
 (ზოგი მარჯვენას, ზოგი მარცხენას, გააჩნია, ეხერხება
 რომელს რომელი...). ესალმებიან ლანდები ლანდებს!

ორი ლანდი ტროტუარზე... მარტოობის ორი ნაფლეთი...
 თითქოს ლანდები ლანდებისგან გამორიყუნნი! და,
 ესენიც კი, ეს ორი ლანდი — ერთი დაბლა არ იყურება,
 მეორე — მაღლა... არ იციან ერთმანეთის თვალების
 ფერი!

1987 წ.

ჩემო ძმაო ინგილო!

ჩემო ძმაო ინგილო! ჩემო დაო ინგილო!
ჩვენი ჯიში — ჯილაგი არვინ არ შეგვიგინოს!

რაგინდ ბევრი ითოვოს, რაგინდ ბევრი იგრგვინოს,
ელვამ ელვისებურად სივრცე შემოირბინოს,

გულმა შიშის ნაკადი აღარ შემოიდინოს;
ერთად დავდგეთ, გულმაგრად, ერთად, ჩემო ინგილო!

თუ წარსულმა დაგვღალა, მომავალში ვიფრინოთ;
ბნელის ნაცვლად ნათელი სულში შემოვიფრინოთ.

სივრცეს გაჰმზერს სიფხიზლით ჩვენი ბედის მიმინო,
გარდასულში ნათმენი გულს არ მოვათმინინოთ,

რაგინდ ბორჯმა იავდროს, რაგინდ გრგვინვამ იგრგვინოს,
საქართველოს ხვალის დღე არვინ არ შეგვიგინოს, —

ჩემო ძმაო ინგილო! ჩემო დაო ინგილო!

1987 წ.

წყალობა არ გვითხოვია, გულო!

დაინმინდე გუნება თუ ფიქრი,
ყურს ნუ უგდებ ნაკაცართა ქირქილს!

დაითმინე მწარე სიტყვა, გულო!
ჩვენ არ ვმდგარვართ მტერთა საკრებულოს.

ჩვენ ვცხოვრობდით ჩვენი ხატით, ნიშით...
სხვა კერპთათვის არ გვიზორავს შიშით!

ვლოცულობდით ჩვენს სალოცავს შინა,
რაც გამჩენმა ქვეყნად გაგვაჩინა...

თუ ვერ ვინვდენთ „ტკბილ ცხოვრების“ კუნწულს,
ზოგ-ზოგივით არ ვჩვეულვართ ნუნწუნს!

წყალობა არ გვითხოვია, გულო,
და არც ვმდგარვართ მტერთა საკრებულოს!

1987 წ.

მეც მინდა...

მეც მინდა
ვიხილო ახდენა სურვილთა,
მეც ხელში
მაჩეჩებს ცხოვრება დილემას...
მე მოვალ...
ოღონდ ჯერ მოვითქვა სული და
ოღონდაც
ვეღირსო მოხელკეთილებას!

1987 წ.

რა გულწრფელად მღერიან...

რა გულწრფელად მღერიან
ქალი
და ვაჟი,
ღმერთმა ყოფნა აშოროთ
ღრენა-დავაში...

ფერებია დილისა თუ
მოდისენი: —
არ მისდევენ, გეთაყვა,
მოდას ისინი!

1987 წ.

ემმაკი გაგიმაღლდება
და მტერი გაგილაღდება,
თუ თავს ჩაჰკიდებ ბეჩავად...
..... დარდი გალღვება,
როს უკეთურთა მზე ჩავა!

1987 წ.

მისთვის თბილად და უცინიავოდ,
დღემდე ცხოვრებას უცინიაო;
ახლა მიმართავს იგი სამყაროს: —
..... უნინ მზიანო,
დღეს რატომ ქუფრობ, ცაო მაღალო!

1987 წ.

ჩემო სტრიქონო!

ჩემო სტრიქონო, გამოანათე, —
იყავ წმინდა და თამამი პნკარი;
ჩემო სტრიქონო, შენ გაამართლე
ჯერხნობით ჩემი უცნობი გვარი.

აბა, შენ იცი, სანამდე ასწევ
ქვას საჯილდაოს... შეუდგი მხარი...
ზოგიერთს მართლაც ტვირთივით აწევს
ხმაგასმენილი და დიდი გვარი!

... ჭავჭავაძენი და წერეთლები,
ტაბიძეები, გამსახურდია...
რა ქნან იმათმა მოგვარებმა —
მწვერვალთა ჩრდილი გადახურვით!

მე ეს „ხიფათი“ არ მემუქრება,
(თუმც კოლუმბს ახლდა იქ ჩემი გვარი)...
შენი ვალია, შენი უფლება, —
გახდე მეოხი და სანუკვარი...

ჩემო სტრიქონო, შენ გევალება,
იყო ნალდი და ხმალივით პნკარი;
შენ გაამართლე ჩემი წვალება, —
დაამახსოვრე ხალხს ჩემი გვარი!

1987 წ.

ობლის ჩივილი

მასხოვს ჩემი სიყმანვილე,
ვით მეგრული წინაკა...
მომკიოდა სააქაო,
როგორც ქალი წინკანა...

ობლის ცრემლით გულდაღარულს
არვინ არ დამიყვავა;
ნაქცეული ბავშვი ვიყავ —
არვინ არ ამიყვანა...

ვისაც ხელი გავუწოდე —
მუშტი გამომიქანა...
იმ ცხოვრებას მე არ ვიცნობ...
ამ ცხოვრებამ მიგანა!

1987 წ.

შორით თერგი...

შორით თერგი მოქუხს ცივი,
ჩანს ვარსკვლავთა ბრჭყვიალი...
ცაში ყვინთავს მოხუცივით
მთვარე — სხივებჭკვიანი.

1987 წ.

რა ადრე გახდი მოსაგონარი

არჩილ ფირცხალავას ხსოვნას

ხან ღვინოს სვამდი, ხან ღვინო გსვამდა,
მაგრამ შენ მხოლოდ ლექსით ცხოვრობდი;
შენ პოეზიის ბოლომდე გნამდა
მაგ უცნაური დაუცხრომლობით!

შენში სახლობდა ხან ვიიონი,
ზოგჯერ გრანელიც შენში ტიროდა...
მაგრამ გზა როდი გაიიოლე,
შენი ხმა მხოლოდ შენებზე ყვიროდა!

თუ აღმერთებდი „ცისფერყანწელებს“,
შენ სხვა ფერების იყავ მხმობელი...
მჯერა, შენს ყოფნას როცა აღწერენ,
გაოცდებიან თვით ახლობლებიც...

ზის შენი დედა — შენზე მგლოვარი, —
რა იქნებოდა ლალად რომ ევლო?!
რა ადრე გახდი მოსაგონარი,
უცნაურო და დაუდგრომელო!

1987 წ.

ერთადერთი ალიბი!

შუალამით ლექსის ხვითომ გარეთ გამომიყვანა
და რაც ჯავრი ჰქონდა, თითქოს ჩემზე ამოიყარა...

აქეთ, იქით! აქეთ, იქით! მატარა და მარბინა...
(ახლა მოდით, აქეთ იგი, — ლექსს მკარნახობს ნამდვილად.)

სწორედ იმ დროს, იქვე, ახლოს, გაუქურდავთ ვილაცა...
მე ალიბი არ მაქვს ახლა, — აქეთ მინა, მიღმა — ცა!

— აქ რა გინდა? — მკითხეს უცებ, — რას დაეძებ, ვინა ხარ?
ლექსი?! შენ ვის ატუტუცებ, გზაზე ლექსი ვინ ნახა?

ვდგავარ. ირგვლივ მოზღუდულა სივრცე, როგორც ყალიბი...
აღსავლიდან მოდის დილა... (მე არა მაქვს ალიბი!)

ვილაც ხუმრობს: — საწყალ ქურდებს იქნებ ჰქონდათ ვალები?
— მას ვინ მისცა ბევრი ფული? (მე არა მაქვს ალიბი!)

— კარი თვითონ გაუღია, თურმე იყო მთვრალივით...
— განძეული წაუღიათ... (მე არა მაქვს ალიბი!)

— გადამთიელს კარს უღებდა, ალბათ იყო არიფი,
— აბა, — ვილაც პასუხობდა... (მე არა მაქვს ალიბი!)

— მას ვერავინ გაქურდავდა, ყოფილიყო ღარიბი...
ახლა შენც კი გამქირდავდი, რადგან არ მაქვს ალიბი!

ვილაც წამოიმართება, მიმზერს ზღაპრულ ალივით...
ჩემთვის მხოლოდ სიმართლეა ერთადერთი ალიბი!

1987 წ.

მიყვარს სიტყვა...

ის ოქროზე აქაქანდა: —
არის წყება აქა ქანთა,

მადნების თუ ოქროების,
თუკი ფხა გაქვს მოგროვების...

მეც, რომ არ ვთქვა ოკრობოკრო,
მიყვარს სიტყვა — ოქრო, ოქრო!

1987 წ.

შედგა იგი...

შედგა იგი — მონუსხული,
თითქოს რაღაც მოელანდა!
აცახცახდა მონურ სულით,
მისი თვალი მოელამდა...
ტანჯავს შიში აბეზარი,
ვერც კი ბედავს დაჩივლებას...
გამონვრთნილი მახეზლარი —
ელის მწარე განჩინებას!

1987 წ.

ახლა ნალვლობს...

ახლა ნალვლობს, ერთ დროს ჟამთა
ნებიერი, ნასუქალი...
არ ჩანს კვალი მეგობართა,
როგორც ქართა ნასუნთქალი.

ახლა, როგორც უთვისტომო,
კედლებს უმზერს გულის ღრენით;
მარტო ზის და უკვირს: — დრომო
რად შემრისხა ურისხველი...

გზა დაკარგა მეგობართა,
როგორც ქართა ნასუნთქალი...
და დამჭლევდა, ერთ დროს ჟამთა
ნებიერი, ნასუქალი...

1987 წ.

შადრევანი

მშვიდად ვუყურო ახლა შადრევანს,
ხომ არაფერი არ დაშავდება?

ზევით მიიწევს, როგორც თავნება,
მაგრამ ძალ-ღონე როს უთავდება,

თითქოს ჰაერში წამით შეშდება,
მოირკალება, დაბლა ეშვება...

და... ისევ ზევით, ქვევით და ზევით...
ვუყურებ და მსურს შევიგრძნო მზერით!

მისი ზესწრაფვა, თამაში მარცხთან,
როგორ მაგონებს მყოფობას კაცთა!

ვით გუშინ, დღესაც იმგვარად ხდება...
მე შადრევანში ცხოვრებას ვხედავ!

1987 წ.

მზე ამოდის...

მზე ამოდის. ცა წითლდება,
დიაგნოზი: — ერიტემა...
მერე...

სივრცე კვლავ მშვიდდება
და ფერს ფერი ერიტმება.

1987 წ.

თურმე ჩვენ ვართ დამნაშავე

თუკი „თეთრზე“ გვითხრა „შავი“, — როცა ნაწავ სტუმარი, —
 თურმე ჩვენ ვართ დამნაშავე, ჩვენ ვართ გასამტყუნარი.
 პირში წყალი დავიგუბოთ, კვლავ მივართვათ ნაზუქი!
 არიქა, არ დავიღუპოთ და არ გავცეთ პასუხი...
 ოდეს ხედავ სივრცეს სიზმრულს, — ხამს იგულო კაცი ძმად!
 მაგრამ სახლში შემოხიზნულს, ვით იწამებ მასპინძლად?!
 ზოგს ურჩევენის ლელვი ღიმონს, ზოგს — შენი მზე, ბებერო...
 ყველას სანამ ველიმილოთ, ყველას სანამ ვეფეროთ!
 ჩვენ გვაგინონ, გვლანძღონ, გვთათხონ... (თავს დავისვით
 ლამის მტრებიც!)

თითქოს ქვეყნად ჩვენ ვართ მარტო ინტერ-ნაციო-ნალისტები!..
 პირში წყალი დავიგუბოთ, პასუხი არ დავწეროთ...
 არიქა, არ დავიღუპოთ, არვინ გავანაწყენოთ!
 თუკი „თეთრზე“ გვითხრა „შავი“, — როცა ნაწავ სტუმარი, —
 თურმე ჩვენ ვართ დამნაშავე, ჩვენ ვართ გასამტყუნარი!

1987 წ.

რა შეგიხორცებს მწარე ჭრილობებს

გამოჩნდა სივრცე ნაწყვდიადარი,
 ხსოვნის სანთელი წარსულს დაუნთეს...
 ნელ-ნელა გადის მკაცრი ზამთარი
 და შენ გიტოვებს ტკივილს დაუთვლელს!
 ღიმილს თუ ხალისს დაემშვიდობე
 და არ გაღელვებს თურმე აგუნაც...
 რა შეგიხორცებს მწარე ჭრილობებს,
 რაიც ზამთარმა უკვე გარგუნა!

1987 წ.

შენა ხარ...

შენა ხარ სიტყვა — ამოუთქმელი,
შენა ხარ ცრემლი — ხელსჩატირული;
შენა ხარ საქმე — ამ დროს უქმნელი,
შენა ხარ გრძნობა — მკერდსჩაკირული...

თუ სასოება სადმე ბრიალებს
ან თუ სიმწვანე მოდის ხელახლა, —
შენა ხარ, რაც კი საგნობრივია,
რაც უსაგნოა, ისიც შენა ხარ!

1987 წ.

მღერის ჭინკა ჭინკურად!

— რა ხმა ისმის? ვინ უკრავს?
— ჭინკა იხდის ქორწილს;
მიართმევენ პირუგვანს
ხორაგეულს ორწილს...

ის სხვადასხვა ბალახით
იმოსება, იმკობა...
თან იძახის ხმაღალი: —
„რა კარგია ჭინკობა!“
„რა ძნელია ჭინკობა!“

ბალახები გადითელა...
ხან როკავს და ხან დაფრენს.
კრეფს გზისპირად მათიტელას,
ვით ხალიჩას, გზად აფენს...

ჭინკა იხდის ქორწილს,
დგას გორები ოქროს;
მიართმევენ სათალს,
კალმახსა და ლოქოს,
ნაირ-ნაირ ღვინოს,
ყუათიან ქოქოსს...

ის გვიყურებს ჯიქურად,
მერე იწყებს ციგნობას...
მლერის ჭინკა ჭინკურად
(ღირსეულად ჭირს მკობა!)—
„რა კარგია ჭინკობა!“
„რა ძნელია ჭინკობა!“

სახე როგორ შეუცვლია! —
მართლა მოჰგავს მწიგნობარს...
ყველას როდი შეუძლია
ჭინკობა და ციგნობა!

იგი გვიმზერს ჯიქურად
და... გვირგვინით ბალახის, —
საუკვდავოდ იმკობა;
თან იძახის ხმალალი: —
„რა კარგია ჭინკობა!“
„რა ძნელია ჭინკობა!“

1987 წ.

უხილავმა კარზე მოგიკაკუნა

უხილავმა კარზე მოგიკაკუნა,
ადექი და მიეგებე სტუმარს;
ოდეს ბედმა ეს სიკეთე გარგუნა,
ეგ ბაგენი ასე რატომ დუმან?

ადექ, ჩემო ნანდაურო სულისავ,
ნუთუ უკვე არაფერი გნადის?
ერთხელ მაინც ნატვრა აისრულე და
მერე... იქით... დამშვიდებით ნადი.

ჩემო სულის ნანდაურო, გენუკვი,
გამოხედე კარზე მომდგარ სტუმარს...
მაგრამ... უკვე შენ მიღმიეთს ეკუთვნი
და ბაგენიც უსიტყველად დუშან.

1988 წ.

რაკი მახსოვს...

აქ ერთხელაც მისგან ვიგრძენ
წყენა, თითქოს უნებური...
რაკი მახსოვს, — თურმე დამრჩა
გული — ჩანაკლულებული...

ახლა ჩემი სანახიდან
რა ბუნდოვნად ჩანან მთები...
შიშით კრთება ბალახი და
გზისპირ ყრია ჩანათიბი...

ძველი ხედი გამოჩნდა რა —
გზაზე მხვდება დრო ბუზლუნით...
ტოტზე ჩიტი ჩამომჯდარა
სიმარტოვით მობუზული...

აქ, ამ გზაზე გამახსენდა
წყენა, თითქოს უნებური...
რაკი მახსოვს, — თურმე დამრჩა
გული — ჩანაკლულებული!

1988 წ.

გვანცას

გითვალთვალეbs ზღვის მგვანი ცა,
ფრთა გაშალე, შვილო გვანცა,
მამაშენი დაიქანცა, —
ან შენია ვრცელი სივრცე!

შენი მზეა შუქთა მფენი,
ბორჯი გიცდის სულ ნათელი, —
მუდამ წმინდა, მუდამ მრთელი;
დრო სვინანდ მოიმტკიცე!

გვერდს გიმაგრებს ორი ძმა და
სიანკარე დაგცქერს ცათა;
თუკი ჟამმა გამოგცადა —
გული მამულს უნდა მისცე.

1988 წ.

რა მოთმინებით დრო-ჟამს მივართევ

რა მოთმინებით დრო-ჟამს მივართევ,
ყოფნა არ ბრწყინავს სამშვენიისებით...
რა არ ვილონე, რა არ ვინატრე,
ვერ გადავდენე გზიდან ნისლები.

ისევ მიზიდავს შორი ვარსკვლავი
და წლებს ვიგონებ ჩამქრალ-ჩანავლილს...
მადლობელი ვარ, რომ შენ მასწავლი,
გავიგო ყოფნის ავანჩაენი!

ისევ მარიგებ — გავხდე სხვაფერი,
რომ სარფიანად შევძლო ცხოვრება...
მე კვლავ ბავშვივით მიყვარს ზღაპრები
და მთებზე ფიქრთა გადაცოვრება!

1988 წ.

მე სიყვარულს არ ვიცვლი...

მე სიყვარულს არ ვიცვლი,
რაც ვიყავი — ისა ვარ!
სხვა ტრფიალი არ ვიცი, —
მხოლოდ შენი მზისა ვარ!
მწარე ღმობით მტკიოდი,
გული შენით კვნესოდა...
მე გუშინაც ვყიოდი —
თუკი ვინმეს ესმოდა!
დავლურს როდი ვუვლიდი,
ლიქნით გზას არ ვეძებდი;
ჩემში შენს მზეს ვუვლიდი —
ჩემი სიტყვით, შეძლებით...
ჩემგან სხვას რას ელოდი,
როცა შენმიერი ვარ;
გუშინ რაზეც ვმღეროდი —
დღესაც მასზე ვმღერივარ!

1988 წ.

არ შეიცვლება!..

რისი თქმაც გინდა, ხანდახან ვხვდები,
„— ვცოცხლობო“, — ამბობ, როდესაც კვდები!
სატანა სიტყვას სხვა სიტყვით გიცვლის,
ხან ფიქრობ „ცრემლს“ და შენ კი წერ — „სიცილს“...
სიტყვა სხვა სიტყვით,
ფიცი სხვა ფიცით,
გზები სხვა გზებით,
სივრცე სხვა სივრცით
იცვლება
(ამ ცვლით იცვლება სისხლიც!),
ჟამიც სხვა ჟამით იცვლება მინყევ;
— არ შეიცვლება! —
— არ შეიცვლება! —
ენა სხვა ენით, მიწა სხვა მიწით.

1988 წ.

სამეგრელოვ, იყავ მტკიცედ...

„ჩონგური საქართველოა,
სიმები ჩვენ ვართ ყველაო“!
აკაკი

ბნელი ფერი ვერ დაფარავს
ჩვენს ცას — მზე რომ ასე ამკობს...
აყურადებთ დედაქალაქს
თქვენ — ზუგდიდო და სენაკო!

როგორ მინდა ნამუსითა
ჩემი თავი შემოგავლოთ, —
ნმინდა ძარღვნო მამულისა —
ფოთო, ხობო, ჩემო გალო!

მტრები როდი დიდსულობდნენ —
ხოცდნენ ხალხს და წვაუდნენ ჯიხას...
მამულის მზეს ფიცულობდნენ
აბაშა და წალენჯიხა!

ჩვენ ხვალ უკეთ გაგვიცნობენ,
რადგან არ ვართ დავარდნილი...
დგანან ფხიზლად და მკვირცხლობენ
ეს — ჩხორონყუ და მარტვილი...

ერთგულთათვის გული გიცემს,
ხარ მემტერე ორგულისა —
სამეგრელოვ, იყავ მტკიცედ,
მძლავრო სიმო ჩონგურისა!

1988 წ.

რა ხდება ნეტავ სინამდვილეში?

შინ ვართ თუ ვსხედვართ ლუსკუმ დილეგში, —
რა ხდება გარეთ, სინამდვილეში? —

ვინ მოდის ახლა მსუსხავ წვიმაში?
ზმანება... ცხადი... სიზმარ-მირაჟი...

ზის საკარცხულზე ვილაც, ვით ლეში...

რა ხდება ნეტავ სინამდვილეში?

დღის ბედისწერა ფეთქავს დილაში...

ცხადი... ზმანება... ფერთა მირაჟი!

ო, რა გულგრილად ვცხოვრობთ ბინებში...

რა ხდება გარეთ, სინამდვილეში?

1988 წ.

ვილაცისთვის ვილაცა ვარ...

ვილაცისთვის ვილაცა ვარ,
მაგრამ... შენთვის კი არა...

იმ ღრუბელთა მიღმა ცაა
ურიოშო, კრიალა.

აქ კი, ქარი იკანრება...

არც ნაკლები, არც მეტი, —
იუცხოვეს ვილაცებმა
ჩემი ძველი აქცენტი!

კვლავ ვითმენ თუ ფიცხლად ვწყრები —
შენ ხარ ჩემი მსაჯული;

ნუ განმსჯიან ვილაცები —
სხვა სისხლის და სხვა რჯულის...

ვდგავარ. ღრუბლის მიღმა ცაა
ურიოშო, კრიალა...

ვილაცისთვის ვილაცა ვარ,
მაგრამ... შენთვის კი არა!

1988 წ.

თუკი უნდო მომეძალა,
ლმერთო, მხსნელი მომე ძალა!

დღეს სხვა საქმე გადადეთ, —
მტერს სიკეთე გადადეთ!

ფერუცვლელი მომე ფერი,
განვალეზულს მომეფერე!..

ჩემი ჩემად მეჩემება...
მტერი რალას მეჩემება?..

თუ კვლავ უნდო მომეძალა,
ლმერთო, მხსნელი მომე ძალა!
1988 წ.

რამდენიც გინდა...

რამდენიც გინდა იძველბიჭე და
რამდენიც გინდა — იყომარე...

აი, ის კაცი ტყვიას იჭერდა,
იგი ნამდვილი იყო მარე!
1988 წ.

არ მნამს მათი...

არა, მათი არ მჯერა, ან ვის სჯერა მათი, ვის?! —
მომლოდინე არა ვარ დაფასების, პატივის!

თითქმის თამაშნაგებულს — ვის ერგება პატი, ვის?!
არ მნამს მათი გაგების, ერთგულების, პატივის...

ცხოვრებისგან სიკეთის ვის აქვს ანდამატი, ვის?
მიმენურა იმედი თანალმობის, პატივის...

მიყვარს აზრის ნათება რთულის, თანაც მარტივის...
უნვიმებოდ, უავდროდ უამინდებს მარტი ვის?!

თითქმის თამაშნაგებულს — ვის ერგება პატი, ვის?!
არ მნამს მათი გაგების, ერთგულების, პატივის...

1988 წ.

რა გვაქვს...

რკინის არსებობს
ამა ქვეყნად სანამ ღობენი, —
რა გვაქვს
სამღერალ-სალაღობონი?!

1988 წ.

იქ, სადაც...

„ეს აკვანი ბჟოლისაო,
შიდა მწოლი ბროლისაო“.
ნ. ნაკაშიძე

იქ, სადაც
წყალია მუქი და ბჟანტი, —
ნებივრობს
კამეჩი — წყნარი თუ ზანტი!

იქ, სადაც
ყვავილობს ლამაზი ბჟოლა, —
ფრთონავს და
შრილებს ბალახი ჩქოლა.

იქ, სადაც
ბუდეა ნაშენი მკვიდრად, —
ჩაიწკრიალა
ჩიორა ჩიტმა!

იქ, სადაც
მღერიან, იქ, სადაც უყვართ, —
სიკეთის
მარცვლები იბნევა უხვად!

იქ, სადაც
ირწევა აკვანი ბავშვის, —
ვუყურებ
ნათელს — მთასა თუ ბარში...

1988 წ.

ბაზრობა

ამ ზამთარში ეს რა ცეცხლი უკიდია ბაზარს...
ხოცავენ და ყიდიან... ვინ ასრულებს აზარს!

ოღონდ მეტი მოიგონ, გაატყავონ ხალხი და
სხვა რა უნდა უგულო სპეკულანტს თუ დახლიდარს!

ყველას რალაც სჭირდება... ყაყანია ბაზართან...
მიდიან და მოდიან... და, იწევა მაზანდა!

ხალხი რიგში ჩამდგარა — დაღლილი და ნაჯაფი,
ზოგს სისხლიც არ გაუვა, რომც დასერო ნაჯახით.

მიმოვდივარ ბაზარში და ვესწრები ბაზრობას,
აქ მართლაცდა შეიგრძნობ ყოფნას, ვით უაზრობას!

ყიდულობენ... ყიდიან... და, ბაზარი შფოთავს...
— რა ძვირია! შე კაცო, დაუკელი ცოტა...

ეხვეწება მყიდველი, გამყიდველი დიდგულობს...
მე ვერაფერს ვყიდი და, ვერც ვერაფერს ვყიდულობ!
1988 წ.

პოეზიის კონსულებს...

„კონსული... ძველსა შინა რომის რესპუბლიკასა
თვითოეულს წელს გამოარჩევდნენ ორთა კონსულთა,
რომელთაცა აქუნდათ ხელმწიფება, კნინლა
თანასწორი მეფისა“.

ნ. ჩუბინაშვილი

პოეზიის კონსულებს,
სიყვარულით მოსულებს,
ჰყავთ მრავალი მოძულეც,
რადგან ნიჭით ისჯებიან ისინი!..

ზოგი, ვითომც კონსული,
ღვარძლისათვის მოსული,
ბნელი ფიქრით მოცული —
ბრძენთაბრძენზეც მზვაობრობს და იცინის.

შურით დასნეულება
არის მისი ბუნება,
მარად, განუკურნებლად,
კი არ იწვის, გააქვს მხოლოდ შიშინი...

თქვენ კი... შეწირულებო,
მობრიალე გულებო,
ნიჭით მარტოსულებო —
ვერას გავნებთ მოშურნეთა სისინი.

1988 წ.

უცნობმა ხმებმა სივრცისკენ მიხმეს...

რაც დამებედა — მეც იმას ვიღებ,
ხომ უკეთ უწყის არსთა განმრიგემ, —
ვის რა ეკუთვნის... ასე გავიგე
ამა ცხოვრების აზრი და სიღრმე!
გაავებული ნაგაზი მიღრენს, —
მისი კბილები ელავს მთვარისფრად;
როგორც ზარების ერთად დარისხვამ, —
უცნობმა ხმებმა სივრცისკენ მიხმეს...
როგორც მორევი, თანდათან მიხვევს
უხმო ძახილი შეუცნობელის,
და უკან მრჩება ჩემი სოფელი,
ველი, მდინარე, წინაპრის ციხე...
რა ხდება იქით? — ვისაც არ ვკითხე,
ვერავინ გამცა ზუსტი პასუხი...
იქაც თუ არის, ნეტავ, ქარსუსხი,
დღე და სალამო, წვიმა და სიცხე?!
კვლავ ნუთისოფლის ნაგაზი მიღრენს, —
მისი კბილები ელავს მთვარისფრად;
როგორც ზარების ერთად დარისხვამ, —
უცნობმა ხმებმა სივრცისკენ მიხმეს!
1988 წ.

ოდეს ქართველს ქართველისა არ სწამს

ერთხელ მითხარ: — „ქვეყნად თავს ვგრძნობ მწირად,
თუმც ქართველთა მეც ვეკუთვნი ჯილაგს,
უცხოთაგანით მიყურებენ, ჯიმა!

ჩემს წინაპარს დაავიწყეს ჯიში,
ავჟამობით, განა ნებით თვისით,
მაგრამ... ხომ ვარ თქვენებული სისხლით?

გვართან ერთად შემიცვალეს რჯულიც
და... წინაპრის ნაწამები სული
დროთა მიღმა კენესის, გატანჯული!

ცეცხლი მიწვავს გულ-ღვიძლსა თუ ჯიგარს,
უცხოთაგანით რად მიყურებთ, ჯიმა,
მეც ქართველთა ხომ ვეკუთვნი ჯილაგს?..“

— ჩემო ძმაო, უნდა გითხრა ამ წამს,
ნურაფერი ნუ გაკვირვებს სანყალს,
რადგან ქართველს ქართველისა არ სწამს!

„გათიშეო“... ნათქვამია ძველი
(მუდამ ასე ირჯებოდა მტერი!),
ერად ვინ თქვა გათიშული ერი!

რალას ვიზამთ ჩივილით და ოხვრით?..
ზოგჯერ უცხოოდ მეც ვითვლები — კოლხი,
ბევრჯერ მომხვდა მწარე სიტყვა — კოხი!

ჩემს მამულში უცხოთაგანით დავალ,
რა აზრი აქვს კამათსა და დავას,
დავატარებ აქ... სატკივარს მრავალს!

უკეთ ვიცი, დამიჯერო, ვინძლო,
ჩვენ უცხო თესლს უფრო კარგად ვიძმოვთ,
ვიდრე ერთურთს გავიტანთ და ვიგრძნობთ...

დაგვსდევს წერად: — უთანხმოება ძმათა!..
ვინ დაეძებს მტყუანსა და მართალს,
ოღონდ ნდობა მოვიპოვოთ სხვათა!

გულით მინდა რომ გამიგო ამ წამს,
ნურაფერი ნუ გაკვირვებს სანყალს, —
ოდეს ქართველს ქართველისა არ სწამს!..

1988 წ.

ღამე ბაცდება...

ღამე ბაცდება, როდესაც
მზე მოიჩქარის მალლით...
უკვე მისი ხმაც მომესმა
ყურუმი ფერით დაღლილს.

თითქოსდა ხორცის აღარ ვარ,
სული მიმიძღვის წინ და...
აღჩნდა ტაძარი — მაღალი
და ლოცვასავით წმინდა.

დრო გადის — დაუნახველი...
მზე მოისწრაფვის ჩვენსკენ!
გაუმხელელი ნალველი
ცრემლად ჩამოსდით ფრესკებს.
1988 წ.

მირჩევნია...

მის ბამბის ჩხრიალს
მირჩევნია შენი კაკლები,
უაზრო რიალს —
შენი ჩუმი ყოფნა, საქები;
მის უგულობას —
შენი სულის ზღაპარ-საგები,
ცრუ მორჭმულობას —
სევდა წრფელი და გასაგები.

1988 წ.

ზღვაო

იმლეღვარე, ზღვაო,
 ზღვაო, იმლეღვარე!
სხვა რა გინდა, სხვაო,
 არ დამშვიდდე, ზღვაო,
ზღვაო, იმლეღვარე!

რისი ღირსიც ვიყავ,
 განა მომეზღაო...
ულვთოდ ნუ გამრიყავ,
 ძალა მომე, ზღვაო!

კვლავ მეგულის შორეთს
 ჩემი ფრინველიო;
ბევრი დამრჩა პოეტს
 მოსახილველიო...

ზღვაო, იმ ერთ მხარეს
 ვესტუმრები მერე...
ზღვაო, იმლეღვარე,
 ზვირთი აამღერე!

შენ არ იცი დალლა,
 ლეღვით შენ არ ევნე...
მოქათქათე ტალღას
 ტალღა მიაღვენე...

დრო სატკივარს მისევს,
 ზოგჯერ მართობს კიდეც...
და ქაფიდან ისევ
 დგება აფროდიტე.

ისევ უხმობს გულებს,
 ერთგულთ თვისას მოკრებს...
ზღვაო, იგუგუნე,
 ზღვაო, იბობოქრე!

1988 წ.

რა კარგია...

რა კარგია გაზაფხულის ფერი, —
ამ დროს დგება სიყვარულის ჯერი,
ირგვლივეთი მწვანე სამოსს იხვევს...
..... ყოველივე მღერის
და... სიბერეც მაშინ უკან იხვევს!

რა კარგია გაზაფხულის სივრცე,
ლიმილისთვის სწორფერს სულსაც მისცემ;
ხარ ლალი და ბუმბულივით მჩატე...
..... „შენ მიყვარხარ ისევ“ —
ამ სიტყვებში სუყველაფერს ჩატევ.

რა კარგია გაზაფხულის ჟამი,
ამ დროს მართლაც აღარ შხამობს შხამიც,
არ არსებობს არც მტრობა და შური,
..... აღარც კაეშანი;
მხოლოდ ისმის ფერთა შარიშური...

რა კარგია გაზაფხულის ფერი...
1988 წ.

ბახსოვდეს იგი...

გადიან წლები... ვერვისთან ვერ ძლებ,
ყველგან მარტო ხარ, ვილაცას ეძებ;
არ მოგწონს ყოფნა, ვით ფუჭი კვეხნა...
..... ნუთუ ვერ შეძლებ
შენც მავანივით იცხოვრო ქვეყნად!

მიიწურება დღე — მზის მტევანი
და მოვა ღამე გაუთენარი;
გზად შენეული ჩქამიც მიწყდება
..... და ... უთმენარი
სული ეკლებზე დაიფხრინება!

დაცხრი! დაწყნარდი! იყავი მშვიდი,
დრო უშენოდაც მოდის და მიდის;
ხარ მომწყვდეული ვინრო ხაროში...
..... გახსოვდეს იგი, —
რაც მარადია ამ სამყაროში!

1988 წ.

კვლავ გვადირსე, უფალო!

ნერვი დაწყვეტილია...
მთები დამენწყრილია...
ვინ შეგიკრავს ამ ულოს?
..... ილია
დღეს გჭირდება, მამულო!

ფითრი აკრავს ხილიანს...
ვაზი აჩეხილია...
ვდგავართ უხმლოდ, უფაროდ...
..... ილია
კვლავ გვადირსე, უფალო!

1989 წ.

გარდასაქმნელი რა მჭირს...

გზაზე მედროვე ვიცანი,
ვხედავ გუნება აჭრილს, —
გარდასაქმნელი ვინც არი...
(გარდასაქმნელი რა მჭირს!)

ლექს ჰყიდდა ყოველ ცისმარე,
კუდისქიციანით, მანჭვით, —
გარდასაქმნელი ვინც არი..
(გარდასაქმნელი რა მჭირს!)

„ვართო ბედნიერ-სვიანი“,
სტყუოდა ჩანგი ვაჭრის, —
გარდასაქმნელი ვინც არი...
(გარდასაქმნელი რა მჭირს!)

მტვირთველი ცოდვებისანი, —
დღეს სიტყვას ამბობს სხვა წრის
გარდასაქმნელი ვინც არი...
(გარდასაქმნელი რა მჭირს!)

რა ვნახე, რა საზიზღარი,
ლაჩარი ისვრის ისარს;
გარდასაქმნელი ვინც არი
გარდაქმნას ითხოვს სხვისას!

1989 წ.

ზუბდიდის ხეივანი

შუა ქალაქში ისმის გაბმით ხეთა შრიალი,
ალიონიდან
აქ ფრინველებს გააქვთ ჟრიალი.

შუა ქალაქში, ხეივანთან, დგას რაფიელი,
ხედავს ყველაფერს —
ვის როგორი აქვს სარბიელი...

და... ხეივანი მდუმარებს თუ ისევ შრიალებს, —
ქალაქს ფიქრები
მოფიქრალთა თავს დასტრიალებს.

სადღა მოისმენ ისეთ რამეს — აქ რომ გეტყვიან,
ეს ხეივანი
ქალაქისთვის ბარომეტრია!

დილის ჟამია, შუადღე თუ ღამე უკუნი, —
აქ, სადღაც დადის
ცოტნე ბიჭი — ამ საუკუნის...

აქ, ხეივანთან ერისთავი დგას რაფიელი
და ხედავს —
ქართველს რანაირი აქვს სარბიელი!

1989 წ.

ჩემი ყოფნა არიეს

ჩემი ყოფნა არიეს,
დღეს ჭას ვგავარ ცარიელს,
ველარ ვეტყვი დამაშვრალს: —
..... დალიე!..
გულზე წყარო დამაშრა!

ადრე აპრილს მოჰქონდა
ამო რხევა ფოთოლთა...
დღეს მტრის მახლავს ამქარი...
..... გოლგოთას
ჰგავს ცხოვრება ამგვარი!

ბარებით და გაზებით
მონამლულს და დაზეპილს —
რა ამინთებს იალონს?..
..... ამ გზებით
ანი როგორ ვიარო?!

ჩემი ყოფნა არიეს,
დღეს ჭას ვგავარ ცარიელს,
ველარ ვეტყვი დამაშვრალს: —
..... დალიე!
გულზე წყარო დამაშრა!

1989 წ. აპრილი

ეს გზა ტაძრისკენ მიდის!

სივრციდან ნელა გადადის ბური,
უკვე გამოჩნდა ხიდი...
ცხრა აპრილის გზა —
განწმენდილ გულით
წმინდა ტაძრისკენ მიდის!

აღრჩობს ბარბაროსს ბოლმა და შური, —
რომ ხარ მღელვარედ მშვიდი...
ცხრა აპრილის გზა — წამების შუქით
მხოლოდ ტაძრისკენ მიდის!

გადაგისერეს ბარით ძარღვები...
დღემდე ტვირთმძიმედ ვლიდი...
ცხრა აპრილის გზა — გზა ამაღლების —
ახლა ტაძრისკენ მიდის!

გადაურჩები ველურთა ხროვას
(დევებს თავებს ხომ სჭრიდი?..),
წმინდანთა სისხლით მნათი ამოვა, —
ეს გზა ტაძრისკენ მიდის!

გადაიკრიფა სივრციდან ბური,
უკვე ნათლად ჩანს ხიდი....
ცხრა აპრილის გზა — განწმენდილ გულით
წმინდა ტაძრისკენ მიდის!

1989 წ.

სიყვარულის სახელით

აზრი მაშინ ექნება ნაფიქრსა და გამხელილს,
თუ ვიცხოვრებთ, ვიუბნებთ სიყვარულის სახელით!

განვინმინდოთ, ავმალღდეთ, შური ვძლიოთ მსახვრელი —
ერთმანეთის, ერთმანეთის სიყვარულის სახელით!

ვიტიროთ თუ ვიცეკვოთ თუ ავაგოთ სახლები...
იყოს სუყველაფერი — სიყვარულის სახელით!

ავიტანოთ ტკივილი... ჟამთა მკაცრი სახრენი...
მამულს მოვემსახუროთ სიყვარულის სახელით!..

ჩვენთვის მუდამ მთავარი იყოს მხოლოდ საქმენი...
ერთურთს ველაპარაკოთ სიყვარულის სახელით!

ხმა ერისა გვესმოდეს, ნუ გვაცდუნებს სხვა ხმები...
თუ მოვკვდებით, — ხამს მოვკვდეთ სიყვარულის სახელით!

ალარ უნდა ვიმღეროთ, როცა არ გვაქვს სამღერი...
მტერსაც მტრულად დავუხვდეთ... სიყვარულის სახელით!

მაშინ დაგვიჯერებენ ნაფიქრსა და გამხელილს,
თუ ვიცხოვრებთ ამქვეყნად სიყვარულის სახელით!

1989 წ.

ოდეს მივდრკები...

მრუმე ნისლისგან, დროო, დამიხსენ, —
კლდეს მიაფინე, მიაკარავე;
მახილვებინე დიდი ხვალის დღე,
ვით ღამით ვარსკვლავთ სიაშკარავე...
ოდეს მივდრკები უნდო ჟამისგან,
მიმენურება მზე სხივკენარი, —
ერთხელ მაჩვენე, თუნდაც წამისად,
ის „ხვალე“ — ჩემთვის გაუთენარი.

1989 წ.

ახლა მინდა, რომ...

ხელში მიჭირავს წიგნი გრანელის,
წვიმს და წვიმს.

წვიმამ გადაამლაშა...
არის ამინდი აუტანელი,
როგორც დიაცია — შლუ და ალაშა.

განვიმისფერდა სივრცე, მიდამო,
ოთახსაც წვიმის ერთვის ბგერები...
და,
გასაოცრად ახლა მინდა, რომ
მესმას სიმღერა ბედნიერების!

1989 წ.

რაბინდ...

რაგინდ უამმა გადაგრიყოს, —
ველარ ჩაკლას შიშმა გენი...
მითხარ: —

რალამ დაგავინყოს
ავთა გულთა სიშმაგენი?

1989 წ.

ჯერ ხომ ადრეა...

ჯერ ხომ ადრეა...
უკვდავებისთვის
ჯერ არ მცალია...
უკრავს მერმისი
ახალ სხივებზე
და ცხადლივ მესმის
როგორ ღივდება
მომავლის თესლი...

1989 წ.

ყველა გუჩქიდან...

ყველა ბუჩქიდან
თუ ყლორტიდან შენ იხედები,
მტერს აბრმავებენ
შენი მთები, შენი ხედები,

შენი კოშკები,
ვენახები, შენი ქალები,
შენი სივრცენი —
დასავანი იღუმალების;

შენი შვილები,
შენი ზღვა თუ წმინდა მწვერვალი...
ბრმავდება შენი
მოშურნე და დამანყევარი!

1989 წ.

მიდის, მიხვარჩალებს...

მიდის, მიხვარჩალებს ხევდახევ ღელე,
ტანში გასჯდომია სინედლე თხმელებს;

ხანდახან ჩიტები დაფრენენ წყვილად...
გალმიდან ყვავილი მაცდურად ბრწყინავს.

1989 წ.

ჯადო ჰქონია ძირძველ ქუთაისს

ავთანდილ ყურაშვილს, ზაალ ებანოძეს, ირაკლი ბაზაძეს

იმ დღეს თვალებში ჩავხედე სიკვდილს,
როგორ გადავრჩი — მე ისევ მიკვირს...
(ის, ღამლამობით, ახლაც მალვობებს!)
..... იმ ღამეს თითქმის
გადავინაცვლე გაღმა ნაპირზე!

თურმე შვილები შიშმა დაჟამა...
მე გახსენებაც მიმიძიმს ამჟამად
ბავშვთა ცრემლების — გულის მთუთქავის...
..... ღამის დამშალა
ზენამ და... ღამის ჩავრჩი ქუთაისს!

სდიოდა სისხლი გადაჭრილ ძარღვებს...
უკვე ვერ ვგრძნობდი სისხლისფერ ნახევებს!
მკრავდნენ ძაფები, როგორც ულონი...
..... ბურანში ვნახე, —
მოდგნენ კაცები უსხეულონი...

თან მიცინოდნენ, როგორც ზღაპარში,
თან მომადალეს ღვინო — ნაქაჩი;
ვიყავ მიღმიურ ზღურბლთან მისული...
..... და, როს გადავრჩი,
ვიგრძენ სინაღდე ქუთაისური!

და... გამიარა — რამაც დამჟამა,
აღმშენებელმა აღარ დამშალა,
ვიგრძენ წყალობა ცათამქუფრავის...
..... მივხვდი, აშკარად
ჯადო ჰქონია ძირძველ ქუთაისს!

1989 წ.

ჩამომასესხა...

ჩამომასესხე ცოტა იმედი,
ცოტა სინათლე ჩამომასესხე,
თორემ ჭოროფით — ხშირი წვიმებით
ჩამოხმა ეს ხეც!

ჩამომასესხე სითბო პანია —
გათბეს გული და ლექსის პნკარები...
მე ის კაცი ვარ,
კვლავ უანგაროდ რომ ეყვარები...

ჩამომასესხე მინდვრის სურნელი
და მთის სიმაღლე...
შენზე ვიფიქრებ დაუსრულებლივ
და ჩემს ყისმათზე არც დავინალვლებ.

ჩამომასესხე
თბილი ამინდი — მაისის ცვრებით...
თორემ უმზეოდ ჩამოხმა ეს ხეც, —
ორივე ნავალთ და მივიცვლებით!

1989 წ.

გაზაფხულის დილა სერზე დაიყვილებს

გაზაფხულის დილა სერზე დაიყვილებს,
გაზაფხულის დილა ან ნუგეშად მოვა.
დაგავიწყებს ყოფის ხორშაკსა და ყინვებს
და გაახლებს ყველას — ვინც კი მიგატოვა.

ისევ შეგახსენებს დავიწყებულ მოტივს
და მოისმენ კვლავაც შრიალს მუხიანთა...
როგორც ბურუსიდან — მომავლიდან მოდის
და მოარღვევს სივრცეს შუქი უხილავთა!
1989 წ.

ტყიდან ჭინკები იძახდნენ — ჭიტას

... ტყიდან ჭინკები იძახდნენ — ჭიტას,
ფეხს ედებოდა ნიავეს ფეშერი...
ზაფხულში, როცა წვიმდა და წვიმდა,
ტყეში მუხლამდე იდგა ლეჟერი...

დააცხუნებდა ციდან ოდეს მზე, —
გამოისმოდა ტყიდან შუვილი...
ორთქლი თუ ნისლი — ხეთა ტოტებზე
იყო გაშლილი აბრეშუმით.
1989 წ.

ჯერ კიდევ ვცოცხლობ...

მართლაცდა არის ცხოვრება შარზე,
გაუფიქრებელს ყინჩად მაბრალებს...
თუ დავეცემი სადმე — შარაზე, —
ვერ ამოვაგსებ ყოფის ნაპრალებს!

დამშლის, დამღეჭავს დრო ლუკმასავით,
თითქოს ვიყავი და არც ვიყავი!
მოუხილავი მრჩება ვარსკვლავი
და ხვალის წიგნი — ნაუკითხავი.

მთვარე აბოლებს ჩიბუხს ღრუბლებად,
სივრცის ლაჭანზე დრომ ითამთამა...
ჩანან ხეები ჯერ ბინდბუნდებად,
შარაგზას გასდევს ვიწრო თანთანა.

მთვარესთან ერთად დამყვება ჩრდილიც
(გზაო ყოფნისავე, ნუ დამოკლები!),
ჯერ კიდევ ვცოცხლობ, ჯერ კიდევ ვივლი
და სიკვდილამდე მეც არ მოვკვდები!
1989 წ.

ვაი ნანა, მახარია...

ვაი ნანა, მახარია,
ვაი ნანა, შურიგე,
იარალი, რა ხანია,
შენს მტრებს ჩამოურიგეს!

რომ გესროლონ ზურგში ტყვია,
ფლიდის ულმობელობით...
თითქოს არცა გაგიგია,
თითქოს არცა ელოდი.

არ გნამდა, თუ გაგწირავდა,
თითქოს ძველი მოყვარე,
ზიზლით, ბოლმით, დამცინავად,
სისხლით გზეები მოღვარეს!

უფარშუბოს, დიაცურად
თავს დაგესხნენ, თოლიგე...
(მტრობით მაღლა ვინ ასულა,
მტრობით ვინ რას მოიგებს!)

ვაი ნანა, მახარია,
„ძმობის“ სენით სნეულო,
ირგვლივ უნდო ყაყანია,
შენ კი ითმენ, ეულო!..

ფარისეველს ძმას ეძახდი,
კარგად ვერ გაგიგია...
მტერს ამიტომ მზად ვერ დახვდი —
ვით წესი და რიგია!

რატომ მოიტყუე თავი!
ვინც შენს სახელს ბლაღავდა, —
სხვისი ზურგით გამბედავი —
სიძულვილს ვერ მაღავდა...
რახან მოიტყუე თავი,
მანაც დაგალაღატა!

ცის დამეჭვა თალი თუ რა?..
მსდის ღალატით სისხლი მე...
ის გიმზერდა თაღლითურად,
შენ კი არ შეისმინე!..

კვლავ არ მოიტყუო თავი,
გეცვას რკინის პერანგი,
კვლავ არ მოადუნო მკლავი,
მტერი ყუჩოზს ვერაგი!

შენი სული მაღალია, —
მოშურნეთა შური გდევს...
გამოცოცხლდი, მახარია,
გამოფხიზლდი, შურიგე!

შენს მახვილსაც დრო ალესავს,
ჟამს ეწევი ილბლიანს...
მტერს უფრთხილდი — მოყვარესა,
მტერს უფრთხილდი — ნილბიანს!

მოთმინებით წვალთ დღემდე...
ბრძოლა იგებს, თუ იგებს!
ნამოდექი, ნამოენთე,
ნამოფრინდი, შურიგე!

1989 წ.

ნინ ისევ ბენვის ხილია!

აქეთ უფსკრული, იქით უფსკრული,
შუაში ბენვის ხილია!
სმენამახვილი და გალურსული
მგზავრნი წალიკად მიდიან...
პირდაღებული იცდის ურჩხული —
იქნება ვინმე გადაცდეს...
ორივე მხრიდან ფშვინავს უფსკრული —
რალა გამოლევს განსაცდელს...
ჰა, ვილაც მოდის, ვით მონუსხული,
მიმტერებია ცის ტატნობს;
მაგრამ არ იცის, მშვიდი ჩურჩულით
საითეკენ მიდის ის ამ დროს!..
და... მოთმინებით იცდის ურჩხული,
ნინ ისევ ბენვის ხილია!..
სმენამახვილი და გალურსული
მგზავრნი წალიკად მიდიან...

1989 წ.

არ გშურდა სხვათა ზეცა — კრიალა...

არ გშურდა სხვათა ზეცა — კრიალა,
ზოგთა ცხოვრება — მართლაც უთოშო...
შენთვის სანუთრო ჰგავდა უთოსო —
თავზე რომ უღვთოდ გადაგიარა!

გაუთოებულ ფიქრს და სურვილებს —
უფრთო ფრინველებს, — დაატარებდი...
უკვე ნაცნობი ხმა მატარებლის
მგზავრობას კვლავ ვერ მოგაწყურვილებს!

დაჩუტულია შენი კარავი
და არ გიჭირავს თვალი შარაზე;
უკვე არ ფიქრობ გულანშაროზე
და არ შემოგრჩა თითქმის არავინ!

უკვე არსაით შეველას არ ელი,
ჩაქნეული გაქვს ხელი მერმისზე...
დღემდე ცხოვრებას შენ ვერ ეღირსე,
ხვალემ რა გითხრას გასახარელი?!

რამ ააჭრელა ასე ქვეყანა!
მისანდომელიც გაგეთაღლითა...
უნდო სანუთრო შენ რას დაგლლიდა,
უცებ მოყვარეს რომ არ ეგანა!

არ გშურდა სხვათა ზეცა — კრიალა,
ზოგთა დღეები — მართლაც უთოშო...
ცხოვრება ჰგავდა მიძიმე უთოსო, —
გაგასწორა და გადაგიარა!

1989 წ.

დგას ნასახლართან ჩემი წარსული

ვარ ფიქრში უხმოდ დაყუდებული,
არის სურათი — დარდმეჩვეული,
ეზოში ძალლი აყმუვლებული
და მამის ოდა — ნაცრად ქცეული...

ლობესთან კვნესის ხე გაძარცვული,
(გაინაწილეს ზეცა ღრუბლებმა...)
დგას ნასახლართან ჩემი წარსული
და ნაღვლიანად მესაუბრება.

1989 წ.

შემოდგომისათვის იცდის ანეული

მზე დაჰყურებს ხმელეთს — მიწყვიჟამეული...
შემოდგომისათვის იცდის ანეული!

მხურვალეა სივრცე — ოქროგარეული...
შემოდგომისათვის იცდის ანეული!

ხნულზე დაბარბაცებს ქარი — მთვარეული...
შემოდგომისათვის იცდის ანეული!

1989 წ.

დამიბერდა დედა...

დამიბერდა დედა,
როგორ დამიბერდა!
თურმე ძლივსლა დგება
სუსტი, ხანდაზმული...
როგორც გამოვჩნდები —
ლამის აფრინდება —
ხშირი ნაოჭებით
შუბლი დახაზული.

მიცუხცუხებს უცებ
ლომის მოსატანად
და ვგრძნობ, როგორ უცემს
გული მილეული...
ტაფამწვარი, ყველი
(ჩუმად მლოცავს თანაც)...
და დამჭკნარი ხელით
მოაქვს ტკბილეულიც.

მერე კითხვისნიშნად
დამიჯდება თვალნინ,
ვამბობ: — არა გვიშავს...
ვცხოვრობთ სამი შვილით...
ის კი — ოთხის დედა
მისმენს, როგორც ყმანვილს
და ვით შემოხედვა —
აქვს თითები თბილი!

ავინყდება ძველი
სევდა, ტკივილები
და ცხოვრება ძნელი —
რაიც გულზე აზის...
ცრემლით შესამჩნევით,
თანაც ღიმილებით —
მიმზერს დედაჩემი —
შვილს უმამოდ გაზრდილს!

დამიბერდა დედა,
როგორ დამიბერდა!
თურმე ძლივსლა დგება
სუსტი, ხანდაზმული...
როგორც გამოვჩნდები —
ლამის აფრინდება, —
ხშირი ნაოჭებით
შუბლი დახაზული.

1990 წ.

სევდის მტერი — ბახუსი

(ხუმრობისნაირი)

ედუარდ ფალიანს

„ვინ აწვება კარებს, ტო?..
ხმა კითხულობს მეგობრის...
ვუსმენ ქარის კამერტონს,
ისე, დაუდევრობით...“

„ვინ აწვება კარებს, ტო!..
შფოთავს უხმლო, უფარო...
„ხელს ნუ მიაკარებთო
ჭიქას ტყუილუბრალოდ!..“

სძინავს.
ძილშიც ქეიფობს, —
ქარის ქროლა-ბრახუნში...
გამარჯვებას ზეიმობს
სევდის მტერი — ბახუსი!

1990 წ.

ვიცოდეთ მაინც...

„ვერ შევავროვეთ საყოფად სისხლი —
ტყვე საქართველოს გამოსასყიდი“.

ტ. ჭანტურია

გაიგოს ხალხმა (ცოცხალ ვართ ვიდრე!),
ვინ სად ვიდექით ანდა რას ვმკიდით...
რამდენი სისხლი გვეჭირდება კიდევ
— ტყვე საქართველოს გამოსასყიდი?..

ვიცოდეთ მაინც — ვისი რა გემართებს,
რომ ჩამოგვცვილდეს მტერი — სასტიკი...
რამდენი ტანჯვა სჭირდება ქართველს
— ტყვე საქართველოს გამოსასყიდი?..

ეს დრო — ორპირი — ჯერ კიდევ ძალობს,
ჯერ კვლავ უმწეოდ ტირის ამური...
რამდენი გარჯა გვეჭირდება, ძმანო,
რომ დავიბრუნოთ ჩვენი მამული?

ეს ხე ფოთლებად იმედებს ისხამს
თუმცა კვლავ სუსხობს ჟამი — სასტიკი...
კიდევ რამდენი გვეჭირდება სისხლი
— ტყვე საქართველოს გამოსასყიდი?
1990 წ.

დგას აპრილი უჩვეულო...

ცას გავყურებ — ცრემლით ნამზერს,
კვლავ ციმციმებს სხივი ნამზე;
სივრცე მოჩანს სარკესავით...
..... შავბნელ ჟამზე
ვინ მოლიოს საკვნესარი!

გული შევებას გულთან ეძებს,
ქარი ყვავილს ფურცლავს ველზე;
დგას აპრილი უჩვეულო...
..... რუსთაველზე
ოხრავს ხალხი უსხეულო!

განა არის ნასხვისარი,
ეს ჩვენია! — ნასისხლარი
ქუჩა, სკვერი, სახლი, ეზო...
..... აქ ისხარი
სისხლიანი ანთხისო!

გულს ლახვარი აქ მიესო,
აქ საკმელი აკმიესო
და... ამალლდა ცად — ვნებული...
..... აქ იესო
იყო ჩვენთვის ნამებული!

ცას გავყურებ — ცრემლით ნამზერს,
ისევ ბრწყინავს სხივი ნამზე;
სივრცე ელავს სარკესავით...
..... შავბნელ ჟამზე
ვინ მოლიოს საკვნესარი!

1990 წ.

გადაღის ბნელი...

გადაღის ბნელი,
თუმც ხილულეთს მაინც ეწვდება,
მინა კი ფეთქავს
და სიმშვიდეს ცას ეხვეწება...
ყუჩობს იძვრისი...
გაყურსულა ყოვლი ხმიერი...
მოარღვევს სივრცეს
მახარობლად შუქი ციერი!

1990 წ.

სონეტი ჭიათურისადმი

ცათა კარიბჭესთან სხივები ჭიატობს,
სხივებმა სივრცენი გააჭიატურა...
გულს დაავინყდება განა ჭიათურა —
მან ერთხელ ზღაპარი სიზმარში მიაგმო.

შორს ერთი ვარსკვლავი ციმციმებს, კიაფობს...
(„ძველი გამახსენა დარდი ჭიანურმა...“)
დრომ სწრაფად სათქმელი გამიჭიანურა
და უნდა ძვირფასიც რომ გამიიფოს!

ქართულ ცას თანდათან შორდება ბურუსი,
მას უმზერს სხვაგვარად ალანი თუ რუსი,
მას ბევრჯერ უნახავს დრო-ჟამი ნავსური!..

მან სულით გაძლო და... ზენაარს მადლობა!
ჩვენს მამულს ან ვერას დააკლებს ავსული, —
თუ შეძლო ქართველმა ქართველის დანდობა!

1990 წ.

ბარათ მიცდის უღალატო ცხენი!

ვერ გეზულობ, რომელია წრფელი,
კაცს ვერ იცნობ მარტოოდენ ცქერით...
ჩემსას გეტყვი, მეშინია რისი, —
გარეთ მიცდის უღალატო ცხენი!
შემომყურებ ამრეზით თუ წყენით,
ვგრძნობ, განვება გულზე სისხლი ცხელი,
ახლოვდება დაქუხების ჟამი...
გარეთ მიცდის უღალატო ცხენი!
უნდობლობამ მთლად დაგრია ხელი,
ვერ გიცვნია მოყვარე და მტერი;
გონს მოეგე!.. მე მივდივარ უკვე,
გარეთ მიცდის უღალატო ცხენი!

1990 წ.

* * *

დღემდე ვპოულობ
რალაც მეტ-ნაკლებს,
მაგრამ ჯერ მთავარს ვერ მივაგენი...
სცენაზე დგამენ
ნაცნობ სპექტაკლებს
და... მსახიობიც არის რამდენი!
ნიჭიერებიც
და... უნიჭონიც, —
ერთად არიან, ერთად — სცენაზე...
ხან ბრიყვის სიტყვა
ისე იწონის,
თითქოსდა ეთქვას იგი ენამზეს!
ვეძებ... ვპოულობ
რალაც მეტ-ნაკლებს,
კვლავ უმთავრესი მრჩება უთქმელი...
სცენაზე დგამენ
ნაცნობ სპექტაკლებს
გამოცდილიც და გამოუცდელიც!

1990 წ.

ეს რა ხმა ისმის...

ეს რა ხმა ისმის, რა ამო,
თითქოსდა სივრცე წკრიალებს;
შეუღალეებულა სალამო,
დასავლით რაღაც ციალებს.
გაყურსულია შორეთი...
მღერის გოგონა ვარსკვლავა:
— „სიყვარულისთვის მოვედი,
უსიყვარულოდ არ წავალ!..“
1990 წ.

ვუფრთხილდები ჩემში პოეტს...

„ავსა კარგად ვერვინ შესცვლის,
თავსა ახლად ვერვინ იშობს“.
რუსთაველი

ვიცი, ტყე ისაზღვრება
ბოლოხით და თავხეთი...
ხშირად კაცი ფასდება
უხამსი და თავხედი!
წლები მაკრავს შრეებად,
ვარ დროებით წვეული...
ვაი, რა მეშველება, —
დავალ თავდანეული!
სითავხედე ვერ დამყვა,
ხმას ვერ ვუწყობ ყველა ხმას...
რაც ვარ — ეს ვარ! გეთაყვა,
„თავს ვინ იშობს ხელახლა!“
და... გასაჭირს ვიტან ყოველს,
ვივნე, რაიც ღირს ვნებად!
ვუფრთხილდები ჩემში პოეტს
და... კოლხკაცის ღირსებას!
1990 წ.

უკვე ველარ ვუძლებ ლოდინს...

„ერთხელ ჯობია სიკვდილი,
ნიადაგ დაღონებასა“.

ხალხური

თუკი ბედი განინმატდა,
ნავალ, ნავალ, არ დავიცდი...
ერთი-ორი კაცის მნამს და
ერთი-ორი მართლა ვიცი! —
გული ნალდად დასწყდებათ და
უსიტყველად განიცდიან...
მათ იციან, რაც მეწადა,
რაც მინდოდა, მათ იციან!
უკვე ველარ ვუძლებ ლოდინს,
ალარ მყოფნის მოთმინება...
დამედება გულზე ლოდი,
ქარი დამეფოფინება...
ცად ღრუბლები ლაგდებიან,
ნისლი მოჩანს ბალიშით —
თავდახრილად დადგებიან
ვაჟები და... ქალიშვილი
აკივლდება კოლხურ ხმაზე,
მაშინ გულქვაც ატირდება;
გააშეშებს მომხდურს გზაზე, —
ისე მწარედ აკივლდება!
ყვავილები დახვავდება...
მერე... წავლენ... გვიანდება...
სივრცე კვლავაც აყვავდება,
მზე კვლავ ამომზიანდება!
გამოაფენს ველი ფერებს —
მოუხნავიც და მოხნულიც...
გული უკვე ვერ იძგერებს —
უჟამობით გამოხრული!

1990 წ.

მოყვასის ძებნის ერთგული პრჩაბი

გზაზე ვდგავარ და...
მივდივარ საით? —
მოყვასს ვეძებ და... ვიპოვი სადმე?
დღეს დამემგზავრა
დილიდან სვავი,
ნეტავ ვიცოდე, სად ის და სად მე?
სვავს სურს სვავობა
დამალოს თვისი,
მხრებზე მოუსხამს ბუმბული მტრედის.
მაგრამ აცივლებს
ჯიში თუ სისხლი
და უნდა ლეში სანყალი მკვდრების!

მე მის ჯინაზე
წინ მივალ ისევ,
ის კვლავ პირნასი — მომყვება გვერდით...
უფალო, ჩემს ხმას
ოდნავ თუ ისმენ,
უმორჩილესად ამასლა გვედრი: —

ჩამომაცილე
ამ გზიდან სვავი,
უმრავლე მტრედი ჩვენს ცას თუ ხმელეთს...
მერე კი, მერე...
ჰა, ჩემი თავი, —
გულზე უსიტყვოდ დავიკრეფ ხელებს...

გზაზე ვდგავარ და...
მივდივარ საით? —
მოყვასის ძებნის ერთგული ვრჩები...
ჯერ ფრთხილად მომდექს
პირნასი სვავი
და მას აშინებს სიცოცხლე ჩემი!

1990 წ.

უყურებ ცის ცას...

უყურებ ცის ცას. გესმის ცათა შორით გალობა...
ისევ გაოცებს იდუმალის იდუმალობა!

უსასრულობას სხივთა ძაფით თითქოს მოები...
განამცეცებენ სიღიადით სამყაროები!

მზერაუნვდომი სივრცეები შორეთს სუნთქავენ
და გეზმანება სხვა სინმინდე და სისუფთავე!

მაგრამ აქ რჩები... ნეტავ სული რას ეთვისება?
დრო მიდის, მიდის, სინანულით მიინისლება!
1990წ.

სივრცეს შეავლებს თვალებს ფეთიანს

სივრცეს შეავლებს თვალებს ფეთიანს
და გარბის, თითქოს მისდევს მდევარი;
ტანზე ძველმანებშემოფლეთილი
და ხისქვეშ ღამე განათევარი...

ჩამქრალ-ჩამკვდარა თვალთა უპენი,
უკვე ვერც კი ცნობს ნაამხანაგარს...
იგი გასწირეს დასალუპავად, —
არც ბინა მისცეს და არც ხანაგა!*

1990 წ.

* ხანაგა — „ობლების საკრებულო სახლი“ (საბა)

რა დავაშავე, მამცნე, უფალო!

ზედმეტმა სიკეთემ დამლალა,
დამლალა ამდენმა მიტევებამ...
მზე შუბის ტარზე დამდგარა,
გულში სინანული იმტევნება!

ვაი, ვინც დაენდო სხვის ნებას,
ვაი, მასპინძლად
ქცეული სტუმარი!
მტრად მომეკიდნენ —
მოსულნი ხიზნებად,
მომთხოვეს
სამკვიდრო და სასთუმალი!

რა დავაშავე, მამცნე, უფალო,
ჩვენთვის ნამებულო, ყოვლად მარადო...
საკუთარ თავზე ვიჭირისუფალო,
თუ ხელში მახვილით აქ დავდგე ფარადო!

უფალო! მოთმენამ დამლალა,
კაცი ვარ!
დამლალა მიტევებამ...
მზე შუბის ტარზე დამდგარა,
გულში შურისგება იმტევნება!

1990 წ.

იცვლება ყველა...

იცვლება ყველა... დროა ასეთი...
(ცერად მიცურავს ცივი საკაცე...)
ვნახე: ცხენდაცხენ მობაასენი
შადიმანი და გ. სააკაძე!

1990 წ.

სიმართლის მთქმელი ცხოვრობს უცხენოდ

ედემ კვირტიას

სიმართლის მთქმელი ცხოვრობს უცხენოდ,
მას არ სჭირდება ახლა ცხენი და...

უბრად გვხვდებიან,
როგორც უცხონი, —
ჩამოსულები დროის სცენიდან!

ხომ თამაშობდნენ ზოგნი ლამაზად,
ზოგნი ძალით და ზოგნი ცბიერად;
ზოგს კი გვაბჯენდნენ ყელზე დანასაც,
ზოგი გადარჩა,
ზოგი ჟამმა გააციერა!

ზოგნი ვცხოვრობდით მოუსყიდველად, —
რათა ეს სული გადაგვერჩინა!
ჩვენი სახელის მოუყივნებლად
უპოვარივით ყოფნა გვერჩივნა!

ჩიტიც სიმღერას ველარ მღეროდა,
მკაცრ გალიაში დარდად ქცეული;
ფრენაზე ფიქრით ცას გასცქეროდა
ფრინველი,
ფრენას გადაჩვეული!

სივრცეს ელტვოდნენ ჩვენი გულებიც,
სივრცეს გავმზერდით ქარის აფრიანს...
ფრენას ვცდილობდით ფრთებშეკრულები,
ფრთა გაგვეხსნა და...
ველარ დავფრინავთ!

სიმართლის მთქმელი ცხოვრობს უცხენოდ,
მას არ სჭირდება ახლა ცხენი და...
უბრად გვხვდებიან, როგორც უცხონი, —
ჩამოსულები დროის სცენიდან!

1991 წ. მაისი

ბედისწერისთვის პასუხს არ აგებ!

პეტერას

შენ ვნება გქონდა
 მოუთოკავი
 და შენი ლტოლვა
 იყო მძაფრი, უკიდევანო;
 თან მიმზიდველი
 იყავ ისეთი, —
 არავის ახსოვს
 რომ ხორციელს შენთვის ეგანოს...
 და შენც ველურად
 აფეთქებული —
 თავდავინყების
 ჩამთრევ მორევში
 დაუოკებლად წინ მიცურავდი...
 ყოფნის ფარდაგზე —
 ფერად სიზმრებად
 ეხატა მუდამ
 ვნებიან დღეთა წვიმის სურათი...
 დიდხანს იწვიმეს,
 იმ დღეებმა დიდხანს იწვიმეს...
 რა არ გარდაგხდა...
 ბევრი ტკივილი
 და აღტაცებაც ბევრი იწვნიე...
 შენ შენებურად
 იბედნიერე,
 შენ ვინც გინდოდა —
 იმას ეფერე
 და, როცა გასურდა —
 მხურვალე მკლავზე გადაგიწვინეს!
 და... გეწურება
 ასე საწუთრო...
 ნუ გეშინია!
 არაფერზე პასუხს არ აგებ!
 როგორც გინდოდა —
 ისე იცხოვრე,

არ ითვალთმაქცე,
არ იცრუე,
გულში რაც გქონდა — ილაპარაკე...
ნუ გეშინია!
მიგეტევება,
ბედისწერისთვის პასუხს არ აგებ!

1991 წ.

დრო დამდგარა...

დრო დამდგარა, დრო დამდგარა განგაშის,
ჩვენ პირისპირ ნუ ჩავდგებით სანგარში!

კაცები თუ... ქალები თუ... ბიჭები...
მტრის საოხად ნულარ გავიხლიჩებით!

ერისთავთა, დადიანთა საგულევ,
ამილახვრის ლახვრით მტერი დათრგუნე!..

დრო დამდგარა, დრო დამდგარა განგაშის,
ჩვენ პირისპირ ნუ ჩავდგებით სანგარში!

სანამ თავად დავალთ, დავაბიჯებთო,
ჩვენს სამშობლოს ნუ გავწირავთ, ბიჭებო!

მოქვეშევეშეს მხარეს ნუ დავიჭერთო,
საქართველო ყველგან... მუდამ... ბიჭებო!

მრავალ ხმაზე! ოღონდ ერთად ვიჭექოთ, —
ეს მერაბის სული გვმოძღვრავს, ბიჭებო!

კაცები თუ... ქალები თუ... ბიჭები...
ჩვენ შუაში ნულარ გავიხლიჩებით!

1991 წ. 31 ოქტომბერი.

ავდარმა გადაიარა...

ავდარმა გადაიარა და უკვე მშვიდად ლამდება...
თუკი გათენდა, იალა! მერე არ გაავდარდება!

თუკი გათენდა, იხარე! მზეს დავესწრები ხალისით...
არც აქეთ და არც იმ მხარეს მე რა მჭირს შესაბრაღისი!

გამოვიარეთ ისეთი ქარიშხლები და სეტყვები...
ხვალ ზღვაში, სიხალისეთი, ტალღას ტალღებში შევყვები!

აქაც და იქაც ჩემია, ჩემი სისხლი და ხორცია...
თუმც ყოფნა აქ მირჩევნია, იქითაც დამილოცია!

მამული ღელავს, ხმიანობს (დედა უჩუმრად ლოცულობს...),
შენ რა ტკბილი ხარ, ხმიადო, მშობლიურ მიწით მოსულო!

შენ რა თბილი ხარ, ზეცაო, სამშობლოს ესახურები...
ერთი ნაწვეთი მეცა ვარ, — დღეს მყოფადს ვემსახურები!

ავდარმა გადაიარა და ვხედავ, — მშვიდად ლამდება...
გათენდება და, იალა! მერე არ გაავდარდება!

1991 წ. 22 ნოემბერი

გოდებს საქართველო!

ჩემნი შვილნი
ერთუბრის სიძულვილზე მცვლიანო,
ერთმანეთის
მტრობითა სუნთქვას არ მაცლიანო!

ბევრჯერ
გავუყიდივარ... კვლავ გამყიდა იუდამ,
გულ-ღვიძლს
ამომარიდებს, მტერს ლიქნობით მიუტანს!

სხვის ტაძარში
ლოცულობს — ურწმუნო და ორპირი,
ესიზმრება
დღედაღამ მეფის ტახტი, პორფირი...

უკან წყალი,
წინ მენყერი... ჩანან კლდენი ფრიალო...
დროშა
თავისუფლების ან ვით ავაფრიალო!

ისევ ერთუბრის
ხოცავენ, კვლავ ერთმანეთს კლავენ და...
ვინ დამწყევლა
სიმრავლით დაუნდობელ კაენთა!

ძმათა სისხლით
მოსვრილნი აწი როგორ ვლიანო...
განვედ,
სულო კაენის, სულო ცოდვილიანო!

1991 წ. 27 დეკემბერი

დამოკლდა სივრცე...

დამოკლდა სივრცე — ავდარის მაცნე,
ბინდ-ბუნდად ჩანან ნისლში ხედები...
სად ჩაიხოცნენ,
სად ჩაინაცრნენ,
სად ჩაისეტყვნენ ის იმედები?!

1992 წ.

მდინარე თევზებით, წყლისპირი წავითა,
იყო და სად არის? წავიდა! წავიდა!

სად გაქრა წარსული წუთებით, წამითა?
მგონია, მყოფადიც სხვა მხარეს წავიდა!

ჟამია მკაცრი და ჟამია მგლისფერი;
საით მისრიალებს უსაქო გლისერი?

ჩვენ ვხედავთ ერთმანეთს ლიბრედად, მუქ ფერად...
ცის ტატნობს ვარსკვლავთა ციმციმი უქრება!

მნათობის ვიხილეთ თუ კიდევ ამოსვლა —
უკუნეთს აანთებს — უკიდევანოსა...

რას ამბობს, რას იტყვის ნეტავი, მიქელა?
არა არს საშველი!.. მქელავი მიქელავს!

1992 წ.

ჩაქრა თბილისი...

ჩაქრა თბილისი... ყვინთავს ნკვარამში...
ჟამი სიბნელით მოსავს ხეობას...
ამ მკაცრ ღამეში, როგორც ვარამში,
ნუხს ჩანიხლული მოსახლეობა!

ნუხს დამეხილი ჩემი მთაწმინდაც...
ზოგიც სადარდელს დარდობს ხვალისას...
ღრუბლიდან მთვარე გამონანილდა, —
ძლივს ისახება დისკო მთვარისა!

1992 წ.

ამ ბნელი ღამით...

„ამ ბნელი ღამით ვილაც დადის საქართველოში,
ამ ბნელი ღამით ვილაცა კენესის“.

გალაკტიონი

ამ ბნელი ღამით ჩაუსაფრდა ქართველი თვისტომს,
იცდის მრისხანედ, გადამთიელს მოელის თითქოს!

ამ ბნელი ღამით ეპარება ქართველი ქართველს,
არაფრად აგდებს, — ძმას სიცოცხლეს ადვილად ართმევს!

სინათლის ნაცვლად ვინ ამკვიდრებს უსახო ბნელეთს?
ვინ აფათურებს მტკივან სულში სისხლიან ხელებს?

რა ეშველება უთავჟამო ბნელსა და ქაოსს...
დამსგავსებია საქართველო ვრცელ სასაკლაოს!

1992 წ.

გაუფასურდა...

გაუფასურდა ყველა გზა და ყველა მწვერვალი,
 ყველა ოცნება, ყველა ფიქრი გაუფასურდა...
 რას ფიქრობს იგი — მომღერალი, იგი — მწერალი,
 მათი სახელი ოდეს ძმათა სისხლში აცურდა!
 გაუფასურდა, ყველაფერი გაუფასურდა!
 ცუდმედიდობა ყელყელაობს ირგვლივ — ქართული...
 მტრის დანაქადი, მტრის ნანატრი, ვაი, ასრულდა!
 ქოთქოთებს ჟამი უსახური, უკუღმართული...
 ჩამოსწვეთს ცრემლი, მწარე ცრემლი ფრესკას თამარის...
 ნალალატევი, დასისხლული ფეთქავს მთა-ბარი;
 თეთრი მხედარი სად არისო, ნეტავ, სად არი?!
 ჩამოსწვეთს ცრემლი, მწარე ცრემლი ფრესკას თამარის!
 გამთენიისას სისხლისფერი ძალავს კაბადონს,
 ფოთლებს მიმწუხრზეც სისხლისფერი სხივი ეცემა...
 ალბათ, გავა დრო, ურიცხველი, ალბათ, გავა დრო,
 მაგრამ ეს ჟამი თან გაგყვება, როგორც შერცხვენა!
 გაუფასურდა ყველა გზა და ყველა მწვერვალი,
 ჩვენი ნიშატი, სიამაყე გაუფასურდა...
 მტრის დანაქადი, მტრის ნანატრი — დანაწყევარი,
 ჩვენივე ხელით დაუნდობლად უკვე ასრულდა!

1992 წ.

თავზე გემხოვა ზეცა...

„უკეთესია ყაჩაღი იყვე, ვიდრე პოეტი“.

გალაკტიონი

(30-იანი წლების ჩანაწერიდან)

იგივე დროა ახლაც, სულის იგივე მწირობა...
 უნუგეშობა დაგხრავს და მოყვარეთა მცირობა!
 დაუნდობლობა მეფობს და სიძულვილი კაცთა...
 ისევ თავისას ყბედობს ეს — მედროვეთა კასტა!
 რაღას გიშველის კენესა, როს ხედავ ამდენ
 თაღლითს...
 თავზე გემხოვა ზეცა — შენი მამულის თაღი!

1992 წ.

მეფობს ჯუნგლის კანონი

გზაზე მივალ... დროც გადის...
 ღრენენ ავი ძაღლები!
მე ვერ გავხდი ოსტატი
 ძარცვისა თუ წაღლეტის! —

არც ადრე და არც ახლა
 (ფუი კაცსა უფხოსა!)...
ზოგი ლიქნით დასახლდა,
 ზოგი დაჯდა უფროსად!

ძალით თუ არ იკუროთხე
 სკამი, ბინა, სასახლე...
ახლა თუ არ იქურდე,
 თუ არ იმამაძაღლე, —

რას მიაღწევ, საწყალო,
 დღეს სინდისი ქაცვია...
ანი ვილამ გასწავლოს
 ლლეტა, მაქინაცია...

ნუხან უსახლკარონი, —
 ახალ ტყუილს გვაჩვენენ...
მეფობს ჯუნგლის კანონი, —
 ვინ ვის? ყოფნა გვაჩვენებს!

1992 წ.

ჩემო შერისხულო სამეგრელოვ!

ტიტე მოსიას

ჩემო გათელილო სამეგრელოვ,
ჩემო სანუხარო და ნაღველო,
მარადიულ სანთლად სანთებელო,
ტკივილიან ლექსად დასამღერო!

ეს რა ჟოლოსფერად დაინამა
შენი თოლიგე და... ვაი, ნანა!

ჩემო შერისხულო სამეგრელოვ,
როდის მოგიჩეხა ნაგესლარი...
ცოცხლადვე ტუჩ-პირი ამეკეროს,
თუ შენი ველარ ვთქვი საკვნესარი!

ეს რა ჭიაფერად დაინამა
შენი შურიგე და... ვაი, ნანა!

გეგონა, ქვეყნისთვის გაისარჯე,
სისხლად მერამდენედ დაიხარჯე;
ერთგულებისათვის დაისაჯე!
მნარე სიმართლისთვის დაისაჯე!

ეს რა მდულარებით დაინამა
შენი ნანაგე და... ვაი, ნანა!

კვლავ მოლურჯდებიან აქ იები...
შეხედავ შეცდომილთ სიბრალულით;
დღეს ზურგმიქცეულნი ლაქიები —
ხვალ მობრუნდებიან სინანულით!

ირგვლივ მწუხარებამ დაივანა
და... ძილშიც ჩამესმის — ვაი, ნანა!

1992 წ.

რეკვიემი

დღეს არ მესმის თბილად თქმული: —
„თოლიგე“ და „ნანაგე“...
მოგაოხრეს... (კვენესის გული!)
ულვთოდ მოგაჩანაგეს!

სიყვარულის წმინდა ტაძარს,
წმინდა გულით ანაგებს,
უკიდებენ შურის ხანძარს
და, ვის ახსოვს „ნანაგე?“

მომრავლეს შაოსნები...
(მზეო, მიკვირს, ანათებ!)
ვინმემ რომ თქვას, გაოცდები: —
„გოლუაფირო,“ „ნანაგე“...

გვიხოცავდნენ ძმებს და მოყვრებს...
გვშანთეს შხამის შანთითა;
შემოუძღვათ შავი მოყმე,
შავგულა და შავთითა!

სიძულვილით სისხლი ღვარეს,
გაახარეს ღვარძლი და...
სამეგრელო — მგლოვიარე,
ტკივილებით დამძიმდა!

მენატრება თბილად თქმული: —
„შურიგე“ და „ნანაგე“...
მოგაოხრეს... (კვენესის გული!)
ულვთოდ მოგაჩანაგეს!

1992 წ.

ნალენჯიხა!

ეს რა საკვნესელი მესმის: —
 ხოცვენ ხალხს და წვავენ ჯიხას...
 აქ ამტკივდა ჩემი ფესვი —
 ნალენჯიხა! ნალენჯიხა!
 ხედავ, სტუმრის სიძულვილსა,
 წამებულო, გნამებს ვილაც...
 ბნელთა ფერთა მიწურვისას
 განათლდები, ნალენჯიხავ!
 შეილმოკლულნი, ძმამოკლულნი,
 გულმოკლულნი გახდნენ მჯილად...
 შენს ნახდენას ლამობს კრული,
 არ ნახდები, ნალენჯიხავ!
 ვლიდნენ გულათრთოლვილები —
 მამულის მზით ნაქსოვ დროშით...
 დღეს კი... გახდნენ ლტოლვილები
 სამშობლოდან სამშობლოში!
 დღეს კი... კვნესენ ეს გულები!
 წვავს ცრემლები თვალებს ჯილას...
 შენც ზუგდიდთან მეგულები —
 წამებულო ნალენჯიხავ!
 ეს რა გულსაკლავი მესმის: —
 ხოცვენ ხალხს და წვავენ ჯიხას...
 აქ ამტკივდა ჩემი ფესვი: —
 ნალენჯიხა! ნალენჯიხა!

1992 წ.

ნანა შვილო, ნანა სკუა...

ნანა შვილო, ნანა სკუა,
 ახლა როგორ გიმღერო!
 რა გოდებამ გამაყრუა,
 ვერა, ვერ გაგიმხელო!
 როგორ გითხრა... მამაშენი
 მსხვერპლი გახდა ორგულის...

შენ ხარ ვარდი გასაშლელი,
დაუკვრელი ჩონგური.
ჯერ იძინე... დრო ულევი
სუნთქვას შენსას განაგებს...
თუ ვინ იყვნენ ორგულები,
თვით გაიგებ, ნანაგე!
მოთქმა-კვნესამ გამაყრუა,
ვგავარ თავის უცნობელს...
ჯერ იძინე, ნანა სკუა,
ძილი გინდა უცოდველს!
ვარსკვლავი მაქვს მონიშნული, —
მასთან მტერი მდაბლდება...
ხვალ ნათელი ოდიშური
სულში ჩაგეთაფლება!
ჯერ იძინე... დრო ულევი
სუნთქვას შენსას განაგებს...
ჯერ კვნესიან ჩონგურები...
გვაპატიე, ნანაგე!

1992 წ.

იქ ვერ ვხედავ...

იქ ვერ ვხედავ ფერთა ზეიმს — სადაც ვნახულობდი,
არ გაისმის ტყეშიც ხმები საგაზაფხულონი!

ვარდები თუ ყვავილები ვნახე უფერონი,
მოჩხრიალე ბინულებიც გახდნენ უბგერონი!

მწვანეები, ხასხასანი ჩანან ფეშერებად...
ურწმუნოს და გულგატეხილს რაღა ეშველება?!

1992 წ.

ერთი ნაბიჯით...

ყველა ზეიმზე ყველა მასწრებს ერთი ნაბიჯით...
სანუთროს გზაზე ნალიკ-ნალიკ მივიღალეებით!
არც მეგობარი, არც ნაცნობი, არც ძმადნაფიცი, —
უკან არავინ იხედება თბილი თვალებით!

ერთი ნაბიჯით ვიგვიანებ ყველა ალღუმზე,
ლხინის სუფრასთან ჩემ წინაა ყველა ძმაბიჭი...
სამაგიეროდ (უნდა ვნახო სანამ გავუძლებ!),
სევდის ტაბლასთან ვასწრებ ყველას ერთი ნაბიჯით!
1992 წ.

გულმოკლულის ჩივილი

ეს არც ჭორია, არც ყურმოკრული, —
ახლა მოძმისგან ვარ გულმოკლული!

ნაქცეულს ყველამ მუშტი ჩამზილა...
(დრომ სევდის ზვინი გულში ჩამზვინა!)

ვინც დღეს გამწირა ან ხვალ გამწირავს,
თუნდაც ამკუნონ ნაწილ-ნაწილად, —

თუმცა შეყრიათ „წინსვლის“ ხურვება, —
მათ ვერ ვეყოფი საფეხურებად!..

და... სხვებს ჰკიდებენ სანამ ძელებზე,
მიჭინჭველობენ სავარძელებზე...

მოყვასს შხამიან შაშარს ასობენ,
მიქვეშევშობენ, მიგნიასობენ...

ეს არც ჭორია, არც ყურმოკრული,
ახლა მოძმისგან ვარ გულმოკლული!
1992 წ.

ჟამი არის ფოთოლცვენის...

ჟამი არის ფოთოლცვენის,
მონყენილან ფოლორცები!

მიდის, მოდის დრო ბუზღუნით,
ჩიტი ფეთქავს მობუზული...

სივრცე ხდება ნაცრისებრი,
ყვინჩილობენ ნარცისები!

დრო კვლავ მოვა მოლოცვების, —
იფეთქებენ ფოლორცები!

1992 წ.

დღეს კი...

ფარნავაზი... „ჟამითი-ჟამად მოვიდის ეგრისს, და კლარჯეთს,
და მოიკითხვნის მეგრელნი და კლარჯნი, და განაგის ყოველი
საქმე დაშლილი“.

„ქართლის ცხოვრება“

ბრძენი ფარნავაზ ჟამითი-ჟამად
მობრძანდებოდა მშობლიურ ეგრისს —
ვითარცა შვილი ან როგორც მამა;
შვენოდა მზერა მეფის თუ მხედრის!..

დღეს კი...

მოდინ მახვილით, ცეცხლით
და... უკვირთ რისხვა ერთგული ქუჯის...
ვაი, ეშმასგან ქვეყანას შეცვლილს!
ვაი, ქვეყანას ეშმასგან უჭირს!

1992 წ.

პეტრე იბერის ამაღლება

დაეწურა ბორცვებს ნისლი,
საწიერი გადაფითრდა...

„ფრიად ტანჯნა ხორცნი თვისნი,“
სული მისი ცად აფრინდა...

მოოჭვილა თალი ცისა
ლალ-ბადახშით, სადაფითა...
1992 წ.

მდინარის პირას

ვუყურებ წყალში წვრილ-წვრილა თევზებს,
თან ლერწმის წელზე სხივი იხვევა...
ვზივარ მდუმარი. მდინარის ფსკერზე
წვერა ბალახი ნელა ირხევა.

გარდასულ ხმაურს
სივრციდან ვისმენ,
ჩემი წარსული კი არ დამშორდა, —
ის ჩემთანაა
ისევ და ისევ
და... გვერდით მიზის ჩემი ბავშვობაც!
1992 წ.

ნამოყორილა სკამზე ტიალი

ნამოყორილა სკამზე ტიალი,
ცა უჟამობით გადაგვებინდა...
ვერ მოვიშალე გზად ხეტიალი,
მაინც გზას ვეძებ დაბადებიდან!
ახლა ყოფნაა, როგორც საკანი,
ირგვლივ მშვიერთა სუსტი ხმებია...
ჩემი ტოლები — მოასაკენი —
უცნობებივით ჩუმად მხვდებიან!
კვლავ ჩამოსტირის სახე სუყველას,
კვლავ ბინდისფერი სივრცე შრიალებს...
ქარი საშინელ ამბებს უყვება
ახლად გაფოთლილ მყიფე შიშალებს.
დრომ კალოსავით ყოფნა გალენა...
საჭე უპყრიათ ხელსისხლიანებს;
ურჯუკს, კაცისმკვლელს, ყველა გარენარს
ჯიბეში ოქრო ჩაუჩხრიალეს!
ზოგი ნაძარცვით გახდა მდიდარი, —
ფულს გასართობად ფანტავს „ნეტარი“...
ქურდი, გამცემი, ნაბანდიტარი, —
დღეს ვინ არ არის პარლამენტარი!
ახლა ცხოვრება ხოა საკანი,
ირგვლივ მშვიერთა სუსტი ხმებია...
ხანდაზმულნი თუ მოასაკენი
რა ნალვლიანი სახით მხვდებიან!

1993 წ.

ნუთისოფლის ცალკარედი მოღიავდა

ირევინ სახეები ბოლმიანთა...
(ღმერთმა იცის, რას ვნატრობდი, რასაც ველი...)
ნუთისოფლის ცალკარედი მოღიავდა, —
ამ სოფლიდან იმ სოფელში გასასვლელი.

ამ ცხოვრებით შემცბარსა და გულდანყვეტილს,
მზარავს სისხლი, აქ რომ მტრისთვის დაიღვარა...
სიყვარულზე სიყვარულით მუდამ ვწერდი,
მაინც უფრო სიძულვილმა გაიხარა!

დღეს, მგონია, მზეც მოწვეთავს სისხლისფერად,
დასისხლულან ქუჩები და ველ-მინდვრები...
ძმათა სისხლის დაქცევისთვის ვინც იმღერა, —
მე და იგი ვერასოდეს შევრიგდებით!

მესმის ხმები მუხთლების თუ ბოლმიანთა...
დღეს წვირეში გაისვარა გასასვრელი...
წუთისოფლის ცალკარედი მოღიავდა, —
ამ სოფლიდან იმ სოფელში გასასვლელი!
1993 წ.

მე ვარ დასჯილი...

„ჩემი ოთახი! აი, ეს არის
რაც მე მარგუნეს დედამიწიდან“.

ვ. ხარჩილავა

მე ის ოთახიც ვინ მომაღირსა...
თმენით დავცქერი მიწას თოვლიანს,
რომელიც მაღავს ახლა ნასისხლარს
და... წუთით შვება ვერ მიპოვია!
მონყენილია ჩემი საწუთრო,
მოტკეპნილია ჩემი ნაბარიც...
ჯანდაბას! არვის არ შევანუხებ,
ჯანდაბას! ვიყო მიუსაფარი!
მოხურულია ჩემ წინ კარები,
სივრცეა სევდით შენაცრებული...
მომეყრდნობიან გზაზე ქარები, —
სიყრმის მეგობრებს შენაცვლებულნი!..
ჩემს გზაზე გდია ჟამი თარჯივით,
ვერ გადავახტი ამ დროს ვერაფრით...
ვისი ბრალია? მე ვარ დასჯილი
ამ შეუცნობელ ბედისწერათი!

1993 წ.

ზამთარი. სოფელი. გუხარი

უეცრად დამცხა და უკან ვიხევ, —
გასწითლებია ლოყა ბუხარსაც...
ფანჯრიდან ვხედავ: — ხე ტოტებს იქნევს,
ქარი რალაცას ჰყვება უხამსად!

დაყურსულია სოფელი ზამთრით,
ყველას სურს ყოფნა თავის ბუდეში...
და... ეს ოთახიც, ღვთის ნება-მადლით,
ახლა თბილია, როგორც ნუგეში.

1993 წ.

პრემიებს დახარბებულ პოეტებს

„არ შეიძლება, რომ მტრები იყვნენ
უიარაღო დემონსტრანტები“.

ო. ჭილაძე

იღვრება სისხლი დემონსტრანტების...
იმუქრებიან რისხვით მერიები!..
თქვენ კი, პოეტებო! — სისხლიან ვარდებით,
ინებეთ! ინებეთ! — ყალბი პრემიები!

დაივსეთ თვალები! დაიხშეთ ყურები! —
რის სისხლი! რა სისხლი!.. ზეიმი... იები...
თქვენს შნოს და მარიფათს ვერ დაემდურებით,
დუმილის სანაცვლოდ: ჯილდო — პრემიები!

რის ხალხი! რა ხალხი! „ბრბო“ რისთვის გჭირდებათ!
ოღონდ მადლიერი გყავდეთ პრემიერი...
კვლავ ბოლშევიკურად იხუვლეთ: — „დიდება!“
და უხვად იქნება თქვენთვის — პრემიები!

სიმართლეს ითხოვენ მხნე დემონსტრანტები...
იმუქრებიან რისხვით მერიები...
სწორდით, პოეტებო! სისხლიან ვარდებით,
ინებეთ! ინებეთ! — ყალბი პრემიები!

1993 წ.

დანვეთებულან ხეზე ყვავები

დანვეთებულან ხეზე ყვავები,
შეცბუნებული მნათი ინურვის...
მელევა ძალა თავშეკავების
და ვარ ნერვებით ყოფნას მიწნული!
უფასურდება ირგვლივ ყოველი...
კვლავ იქედნურად მიმზერს ურჩხული!
„რალა ანი დასაყოვნელი?“ —
მესმის მაცდურად უხმო ჩურჩული.
შეუბრალებლად, რკინის სოლივით,
ჩაჭედილია გულში ვარამი...
უამინდობით ცა მოქსოვილი
ჩამოდის დაბლა, როგორც ნკვარამი!
გზაზე დალოდავს ხალხი ყარიბი,
უნაყოფობა გვეხამავს მინდვრების...
ქვეყანა გახდა მკაცრი ყალიბი
და აქ ფიქრითაც ვერ აფრინდები!
1993 წ.

თეთრი გედი

იდუმალი, სანატრელი,
ბრწყინავს კოშკი მონსალვამის...
ჯერ კი... ელზა ბრაბანტელი
ელოდება მოსვლას ვაჟის!
ყველა მრუდი, ყველა ბრუნდი,
დაეცემა მის წინარე...
ქედს მოიდრეკს ტელრამუნდი, —
ჯერ ცბიერად პირმცინარე;
მუხთალს ზოგჯერ შველის ბედი,
სანამ ღმერთი გაუწყრება...
გამოჩნდება თეთრი გედი —
გამარჯვების მაუწყებლად!
1993 წ.

დღეს დაესია უმაღ მუმლობა

დღეს დაესია უმაღ მუმლობა —
ორ ნაპირს შორის მუხას გახიდულს...
ვაი, მამულში უმამულობას!
ვაი, უგონოდ მამულს გაყიდულს!

ვაი, რომ ძლივსღა ფეთქავს სნეული —
ამ უჟამობით ზარდარისხული...
„რჩეულებისგან“ ჭერდაქცეული,
დაჩოქილი და გადასისხლული!
1993 წ.

საწიერი ინისლება დილის...

საწიერი ინისლება დილის,
მანწიერი მიღმეთიდან ყვირის...

მგონი უკვე არისხებენ ზარებს...
გონი თურმე არევიათ მგზავრებს!

უნდობლობა მოფენია არეს,
გულს ობლობა დაეუფლა მწარე!

ღელავს ჟამი... შვება არ ჩანს არსით...
ყველას გვშხამავს ეს საწუთრო თარსი!
1993 წ.

ვინც ხორცქმნილი აციერა

დროო, ფიქრად მაქციე რა,
ცას გავყურებ — მზე სხივებით რთავს...
როგორც ჩიტი — მაქციერა,
შენთან ზოგჯერ ვიმკედარუნებ თავს...

...

ვინც ხორცქმნილი აციერა, —
ვერ ვაშორებ მას იმედის თვალს.

1993 წ.

რალა გვაქვს გასაყოფი?

აქეთ მე ვდგავარ, იქით — შენ,
ერთურთს გავყურებთ ცერად...
აჰანდე, ხმალი იმიშვლე,
გსურს გავხდე შენი წერა!

...

მაგრამ... მტრის გვიმზერს თოფი,
რალა გვაქვს გასაყოფი?

1993 წ.

ჩატეხილია ხიდი...

ჩატეხილია ხიდი...
მოდმე მოძმის სისხლს ბოლმით წოვს...
ფლიდაზნაურთა რიგი
მიირთმევს თავის... ბოლლინოს!

...

იუდა ბრაზობს, წყრება...
ყარს მედროვეთა წყება!

1993 წ.

ჩრდილში იდექი დღემდე ისედაც

ჩრდილში იდექი დღემდე ისედაც
და ახლაც ისევ ჩრდილს ეფარები...
სინდის-ნამუსით
რა გელირსება?
მარტო სიკეთით ვის ეყვარები?

როცა გულისადა მართალს ემხრობი, —
ნერვები ძაბვით გადახურდება...
ჟამია ძარცვის
და თავხედობის,
დღეს უნდა იდგე, ალბათ, ქურდებთან!

დღეს უნდა გქონდეს ნდობა მკვლევების,
თუ გინდა ისევ რომ არ იწვალო, —
ახალ-ახალი
სავარძელები
რომ აღმართ-აღმართ გამოიცვალო!

აგერ მწერალი — შენი ნაცნობი —
დადგა იქ, სადაც დროც იყიდება;
მეორე ცდილობს
ლლიცინ-ჩარჩობით
რომ დაიმკვიდროს მგოსნის დიდება...

შენ კი... უჩუმრად ჩრდილს ეფარები,
ნათლის დარბაზიც ნისლით ივსება...
ასეთ დროს,
ნეტავ, ვის ეყვარები?
სინდის-ნამუსით რა გელირსება?

1993 წ.

ახლა მომბეზრდა...

ახლა მომბეზრდა წერაც, წიგნებიც...
გვიან მოვედი, კარგო, ამ აზრზე, —
თურმე ზღაპრებით თავს ვიმშვიდებდი,
დღეს თვალში ვუმზერ ყოფნას ამაზრზენს!

დღემდე რაც ვნახე, რასაც ვამჩნევდი, —
მან გამაშრო და...
მზერა დაბინდა!..
მორჩა!
მიეხურე სივრცის ფანჯრები!
მეტის დანახვა,
მორჩა! არ მინდა!

1993 წ.

ნეტავ იმას...

უკეთურის ცელმა კრული
ნება ბევრჯერ აასრულა...
ეს ცხოვრება — ცრემლნაპკური —
ხშირად უღვთოდ დათარსულა!

გაბასრულა ზოგის ნატვრა,
სიყვარული გაბასრულა...
ზოგი მარტოობით დათვრა,
ცრემლის თოკით გაბანრულა!

გადანულა ნისლში ობლად,
მნუხრის ფერში გადანულა...
ნეტავ იმას, ვისი ყოფნაც
ჯავრით არც კი გაკანრულა!

1993 წ.

აჲ ძმა კი არა, მტერი მოვიდა

გოჩა ჯიქიას ხსოვნას

დამძიმებულა ღამე გლოვითა
და ალიონიც გლოვით იწყება...
აჲ ძმა კი არა, მტერი მოვიდა,
ნათელი სულის დასამინებლად!

რით განუგეშო, კუთხევე მშობელო,
ულვთოდ გაგწირეს, როგორც ურჯულო...
მეც შენთანა ვარ, განუშორებლად,
ჩემო ქალაქო, გადარუჯულო!

როგორ მაჟრჟოლებ, ჰანგო მეგრულო, —
გულისგულიდან ამომკვნესარო!
ცრემლო — ლოყაზე დაღვენთებულო,
ცავ — გასისხლულო უფლის ზენარო!

აჲ ჩემი სისხლით მიწა ირწყვება;
აჲ ასვენია ჩემი ცხედარი...
მტკივა ჭრილობა — დაუვინწყებლად, —
მერედა ვისგან, — ნათავხედარი!

ხვალ რით ვიცოცხლო, რით ვიამაყო,
ამ უკუნს რაღა გააბრწყინვალეს?..
ვაი, ვაჟკაცო, უიარალოვ,
მკერდდაცხრილულო დედის წინარე!

დამძიმებულა ღამე გლოვითა
და ალიონიც გლოვით იწყება...
აჲ ძმა კი არა, მტერი მოვიდა,
ნათელი სულის დასამინებლად!

1993 წ. ქ. ზუგდიდი

მიითიბავს ღვიას ცელი...

მიითიბავს ღვიას ცელი...
შორით ლხენა-ღრიანცელი
მესმის, — დარდით ვნებულს!

მოკლულთ აქ აღვრიან ცრემლებს,
იქით რა აღრიანცელებს
იმ ხალხს — გაბრიყვებულს?!

1993 წ.

ლექსო, ნათელს ამოჰყვები...

ლექსო, ნათელს ამოჰყვები,
კაცს ენდობი, განა მგელს...
მას ვენუკვი თავმოდრეკით, —
ვინც სამყაროს განაგებს!
სულო, აღარ დამიძვირო
„თოლიგე“ და „ნანაგე“...
ყოფნა რაგინდ დამიმძიმო —
ლექსად ამოალაგე...

1993 წ.

უჟმური განწყობილება...

გასწყდომია ქანცი... რული
ჩასდგომია გუგებს...
ოხრავს ოხრად განწირული,
ბოღმას ჩაიგუბებს...

დღესაც ცხოვრობს უხალისოდ,
ვერსად აგებს ბუდეს...
დუმს. არარა უხარის და
გულს ვერაფერს უდებს!

1993 წ.

სახლის ნაცვლად ვეფერები ნაცარს

სინანული და წუხილი არ ამცდა,
მშობლიური უცხოვდება არეც...
დედავ,
იქნებ დღეს საუბრობ მამასთან,
მე კი ობლად დავერჩი სოფლის გარეთ!

სამშობლოშიც დღეს სამშობლო არა მაქვს
და... აქ ვგავარ სხვა სივრციდან წვეულს...
გამოლევს რა უშველის არაქათს?
მე არ ვიცი, რა ვიღონო წლეულს!

ჩემი ფიქრი დგას ბავშვობის ბილიკთან, —
ადრე ციკანს აქ ვეძახდი ქაცარს...
დავალ ახლა
დამდულრული ფიქრით და
ნაოდარზე ვეძებ ოდის ნაცარს!

ზოგმა გზა და თავის სარჩო მოძებნა,
ზოგი უცებ
დაემსგავსა ეჩოს...
ყველაფერი გახუნდა თუ მოძველდა,
ჰგავს ცხოვრებაც
წუთისოფლის ღრეჩოს!

სინანული და წუხილი არ ამცდა,
აჭრიალებს
დრო სივრცეთა კარებს...
ეს საწუთრო რა უეცრად გამკაცრდა,
რა ამაოდ
მე ველოდი დარებს!

ჩემი ფიქრი დგას ბავშვობის ბილიკთან
და ყურს ვუგდებ მოპეტელე ქაცარს...
ენუხვარ ახლა
დამდულრული ფიქრით და
სახლის ნაცვლად ვეფერები ნაცარს.

1993 წ.

მთაზე ნისლები...

მთაზე ნისლები
დიან მისნური,
მჩხვლეტენ ისრები —
ქარისმიერი...
სული კვლავ დადის დიონისური
და ბრწყინავს მნათი
ქალის იერით!

1993 წ.

კვლავ...

ხმიანი ქარი ხეებს თუ ხეხილს
ტოტებს მოუხრის, ტოტებს მიუხრის...
კვლავ იხმაურებს მხიბლავი ხმებით
ყველა ხევი და ყველა ჭიუხი...

კვლავ უხილავის უხრწნელი ხელი
მინდვრებს გადახრის ხვავთა სიუხვით...
იანცებს ქარი სხივებზე ხემით
და იხმიანებს მთა და ჭიუხი.

1993 წ.

სხვა რა მექნება, ლექსების გარდა...

„ლექსების გარდა რა გამაჩნია“.

ტერენტი გრანელი

„ლექსები იყო მისი საგზალი“.

ტიციან ტაბიძე

მეც უთუმცაოდ მაზრობს, გულს მიყოფს,
გამძვინვარება ყინვის თუ ქართა...

მეც ყველაფერი დავთმე უსიტყვოდ, —
სამშობლოსა და ლექსების გარდა!

არც მე მავნებდა მეგრძნო, მენახა,
კეთილდღეობა, მსგავსადვე სხვათა, —
მაგრამ ყოველი დავთმე, გეთაყვა,
შვილებისა და ლექსების გარდა!

დღეს მერგო სევდა, გაუცხოვება,
გზაზე ვესწრები მერეხს თუ ესხირს...
დავთმე სიმშვიდე, მსუყე ცხოვრება,
მაგრამ არ დავთმე ნათელი ლექსის!

დრო იფურცლება კალენდრის მსგავსად,
რალაც უხორცო მომდგარა კართან...
მეც არაფერი არ მახსოვს არსად,
კაცობისა და ლექსების გარდა!

მეც ვხედავ ნათლად: — **ეს დრო წავიდა!**
რალას გვაუწყებს სხვა დროთა ქარგა?..
ვერ ვითავისებ ერისავეთა...
სხვა რა მექნება, ლექსების გარდა!

მეც ხომ მაშფოთებს, მაზრობს, გულს მიყოფს,
გამძვინვარება კაცთა თუ ქართა...
დღემდე ყოველი დავთმე უსიტყვოდ,
შვილებისა და ლექსების გარდა!

1993 წ.

ხმას არ იღებ...

ხმას არ იღებ... იძირება გემი...
გველოდება ყველას ჩვენი რიგი...
რომ იძახდი: — „აფხაზეთი ჩემი“...
დღეს თქვი, როგორ გაგვიყიდეს იგი!
დუმხარ!
ვაი, რა ვაჟკაცად გთვლიდი,
რა პოეტად — გამბედავად, ნრფელად...
ზოგი ბოლმით გაცაგვიხდა ფლიდი,
ზოგს არ უნდა დღეს სიმართლის წერა!
ადვილია შორით სჯა და ცქერა,
როს დევნილებს სდით ჭიაფრად ღვენთი...
პოეტს, მწერალს თუ ხელოვანს, მჯერა, —
სხვაზე მეტად პასუხს მოსთხოვს ღმერთი!
1993 წ.

ალბათ აღმოსავლეთში...

ალბათ აღმოსავლეთში ისმის წვიმის არია, —
დასავლეთში ქარია — უცნაური ფიონი...
არა, ყოფნა არ გახლავთ ასეთ დროში იოლი,
სიცხეში წევს რიონი... ირგვლივ ცხელი ქარია!
1993 წ.

თეთრი მებაღე

მოვიდა ეს დღეც და ბაღში ფეთქავს, —
სივრცეებიდან მორბოდა ღამით;
ააჟივჟივა კვირტები ხეთა,
ბალახს შეაშრა ციმციმა ნამი...
ყველგან მივა და კარებს შეაღებს,
თითქოს შორიდან ამისთვის უხმეს;
დადის სინათლით თეთრი მებაღე —
და ყველას უთბობს ფესვებს თუ მუხლებს!
1993 წ.

რა უთქმელად ენამები

რა უთქმელად ენამები,
მღელვარებით გითრთის თმებიც...
ერთად ვლიან ეს წამები, —
თანხმეირად, ვით რითმები!

ქარებიც და ნიავეებიც
ხელს ერთმანეთს არ უშლიან...
მხოლოდ ადამიანების
ჯოგი
ძარცვა-ხმაურშია!

1993 წ.

მზე ჩამოიღეს თითქოს აღსავლით

მზე ჩამოიღეს თითქოს აღსავლით, —
შავი ფარდები დაკიდულია:
გაყიდულნი ვართ ახლა ძაღლსავით,
დღეს საქართველო გაყიდულია!
ვიღაც უცხოთა ხელით გვამარცხებს...
ვაჰმე, ყუთები გაჩორკნილია!
რა შეუძლიათ გულით მამაცებს...
დღეს საქართველო დაჩოქილია!
ახლა „ნაღები“ როკავს, ერთობა!
მნათობი სევდით გაკვირტულია...
რა აზვიმებთ, რა უღმერთობა,
როცა ქვეყანა გაყიდულია!
გვერეკებიან უცხო ხროვამდის!
ნინ უდაბნოა, უკან — პიტალო...
დაყუდებულა უწყლოდ ხომალდი, —
ნუხს უმწეო და უკაპიტანო!
მზე ჩამოიღეს თითქოს აღსავლით, —
შავი ფარდები დაკიდულია...
გაყიდულნი ვართ ახლა ძაღლსავით,
დღეს საქართველო გაყიდულია!

1993 წ. 20 ოქტომბერი

გაურკვევლობა

დღემდე ვფიქრობდი, მქვია სახელი
და ეს სახელი ჩემი მეგონა!
თურმე ვყოფილვარ დაუნახველი
ან თვალზე ბინდი გადამეკონა!

გადამეკონა ცბიერ ქალსავით
და გამაბრუა მანკიერებით...
გაბანგული თუ ტყუილნასვამი
ნუთუ სხვის ფესვებს ვაფხვიერებდი?

ვინც ძმა მეგონა — მტერი ყოფილა,
ნუთუ ცბიერი — სანდოდ ჩავთვალე?
და... სინანულით გულგაყოფილმა
როგორ ვუშველო თვალებს — ჩამქრალეებს?

თავი მეგონა შენი ერთგული,
ნუთუ ვყოფილვარ სხვისი დარაჯი?
გაძარცული და ნაცემ-გვემული,
ვარ ჩათრეული სისხლის დარანში!

ნუთუ დრო სივრცეს შავად მონისლავს?
ნუთუ ბურუსში ჩავიძირები?
დღეს ვინ ვარ! რა ვარ! ვისი გორისა?
ნუთუ დავკარგე მძლავრი ძირები?

იქნებ ვარ სულაც არაქაური?
არც ვიბრძოდი და არც თავს ვწირავდი?
იქნებ ყალბია ყველა ხმაური?
იქნებ, კოლხეთო, არც შენ ბრწყინავდი?

სულს ეჭვები და დარდი ამძიმებს...
აქ ვის დავენდო — გულით მგლოვარი?
ვინ მომაშორა მადლიან ძირებს? —
გაურკვევლობით ვარ უპოვარი!

1993 წ. 22 დეკემბერი

ხარ დანგრეული ამ ძალადობით...

ხარ დანგრეული ამ ძალადობით,
დალუპულ იმედს დაკრძალავ როდის?
ყველა არხიდან სამსალა მოდის...
ხარ, სულო, მსხვერპლი ამ ძალადობის!

გზისპირზე წვება ბინდი სწეული,
გაშლილა თოვლი, ვით ფარჩეული;
ხალხი — სიმშვიდეს გადაჩვეული —
შინ არის, — ჩუმი და შიშნეული...

ქალაქს ანათებს ცეცხლი ტყვიების,
თითქოსდა ბრწყინავს მალლა მთიები...
და მოძმე, როგორც გადამთიელი,
თოვლს აფერადებს სისხლის იებით!

ხარ დათრგუნვილი ამ ძალადობით,
დალუპულ იმედს დაკრძალავ როდის?
დღისით თუ ღამით სამსალა მოდის...
ხარ, სულო, მსხვერპლი ამ ძალადობის!
1994 წ.

ისევ მოდიხარ...

შენ მოდიოდი, მოგსდევდა ყეფა,
ძაღვებს თვალებში რისხვა უჩანდა...
უბადო დღეთა წყება და წყება
ისე მოგქონდა, როგორც ზურგჩანთა!

ყინვა იყო თუ ბორბალა ბუქი, —
შენ გიხურავდნენ ცხვირნინ დარბაზებს...
ვერ გადაიცვი მგელკაცის ქურქი,
ვერ ითაღლითე, ვერ იჯამბაზე!

ახლა გინდ დადექ და გინდა გასწი! —
ჩანან დროშები დაბლა დახრილი...
ამ გადასისხლულ მინდორთა გასწვრივ,
ვერა! ვერ მოძოვს შენი ნახირი!

და... ისევ მოგსდევს უგვანი ყეფა,
ისევ მოდიხარ გზაზე ურჩადა...
კვლავ უყისმათო დღეების წყება
უხმოდ გკიდია, როგორც ზურგჩანთა!
1994 წ.

ვაი, პოეტს, ვინც შესძლო ბოროტთან დაზავება!

კვლავ გვაჩვენენ მოთმენას, ჩანჩალს ან დაზარებას,
შავად გასინამდვილდა ოცნება და ზმანება...
ვაი, პოეტს, ვინც შესძლო ბოროტთან დაზავება!

ზოგი იქცა სიბნელედ, ზოგ-ზოგი — ვარსკვლავებად,
გადმომსკდარა სიავე ნიაღვრად და ზვავებად...
ვაი, პოეტს, ვინც შესძლო ბოროტთან დაზავება!

ჩვენ ვიხილეთ რიჟრაჟის ბნელით ასადავება,
პატივცემულ გვამების გადაქცევა სვავებად...
ვაი, პოეტს, ვინც შესძლო ბოროტთან დაზავება!

ბოლმით შესძლეს (მტრის ხელით!) ყველაფრის ჩაფლავება,
მოსყიდულთა საქმენი ქცეულან საფლავებად...
ვაი, პოეტს, ვინც შესძლო ბოროტთან დაზავება!
1994 წ.

ოღონდ...

ნამოინთება ჟამი უცები,
გულს გადაივლის ერთობ, გნიასით...
ამ თახსირ დროში შხამით ვხუცდები
და მადევს ფერი მეთოვლიასი...

არა, არ ვამბობ, ღმერთო, სამდურავს,
ნელგაუმღელად თუმცა ვიცხოვრე; —
კვლავაც სანუთრომ მძაფრად მაბრუნოს,
ოღონდ არ აკლდეს სიტყვას სიცხოველე!
1994 წ.

ქართული დაბა

თვალწინ ქართული ჩანს დაბა,
გზა-გზა მხედებიან ბორცვები...
ახლა სხვა საქმე — ჯანდაბას,
იქ მივალ — დავილოცები!

დალლას ვერა ვგრძნობ სრულიად,
შარაგზა ფეხქვეშ გავიგე...
სადაც ქართული სულია —
იქ მე სუყველა გამიგებს...

იქ გამიგებენ მეგრულსაც, —
ისე ქართული ჩანს დაბა...
მას მივუბოძებ მე გულსა,
სხვა საბოძვარი — ჯანდაბას!
1994 წ.

ზუგდილისადმი

ოთარ ჭითანავას

გყავს უპოვრები და ეს გეტყობა,
აქვე მიირთმევს ნაზუქს მდიდარი...
შენ ხარ ზუგდიდი! — ესეც გეყოფა!
შენ არ იქნები ნაზუგდიდარი!

თუმც მტერი მორჭმით კვლავ გეგულება, —
მისთვისაც გითქვამს სიტყვა კაცური!
შენ იცი მტრობაც და ერთგულებაც,
შენ იცი ქიციც და ქიცმაცურიც!

კვლავ მამულს უნდა ედგე ბურჯივით,
ხარ მოყვასისგან დაფასებული...
შენ მუდამ შენი გქონდა ხურჯინი,
ხან ნაკლული და ხან ავსებული!

შენ არ ყოფილხარ ხელგაშვერილი,
შენ ვინ ჩაგაცვას ფლასი მათხოვრის?!
თუმც გამოგზრდია სევდა შვერივით, —
არ მიგატოვებს თვალი მაცხოვრის!

შენ გახსოვს წმინდა სისხლის ნაწვეთი,
გახსოვს თვისტომი მტრად მოსეული...
ეს დროა ბნელი ღამის ნაწყვეტი,
დრო მოვა — ნათლით გამორჩეული!

გყავს უპოვრები და ეს გეტყობა,
აქვე მიირთმევს ნაზუქს მდიდარი...
შენ ხარ ზუგდიდი! — ესეც გეყოფა!
შენ არ იქნები ნაზუგდიდარი!

1994 წ.

რას მოვესწარი...

გადავქანდები ამ ციცაბოდან, —
რასაც ვეძახით ყოფნას დღევანდელს...
ვილამ მირჩიოს: კვლავ ვიცადო და
კვლავ აღმაფრენით ვენტო, ვღელავდე!

ჩამორღვევია სახლს სახურავი,
ჩამოდის წვიმა — ცრემლი ციერთა...
რა აქვს უკეთურს დასამდურავი?
რაიც უნდოდა, — განხორციელდა! —

მამულის ჭერი ჩამოქცეულა
(ვინ დგას კედელში ჩასატანებლად?!)...
რას მოვესწარი, სულო რჩეულო, —
ვნახეთ თვისტომთა გასატანება.

1994 წ.

ამ სიტყვებს შუა...

კვლავ მოლოდინი დამაქვს ტვირთივით,
ხან საიმედო, ხან დამსერავი...
სიტყვებს, მყოფადში ამოტვიფრულებს,
ხედავს გონება, — ცათა მზვერავი, —
ხან გამშიფრავი სივრცის ანბანთა,
ხან დამნახავი ჯერ არ მოსულის...
გონება — რამაც ეჭვი დაბადა,
გონება — ნათლით გარემოცული!
კვლავ მოლოდინით ვარ გატვრენილი,
და... ბევრი რამის მინდა დანახვა,
მაგრამ სიტყვები ცვივა მტვერივით,
იზილებიან მერე ტალახად...
იქნებ გადიქცნენ თიხის ფირფიტად
და შეინახონ დღეის განცდები, —
ეს ყოფნა როგორ გამოიფიტა
და იხედება ცისკენ დარცხვენიტ...
დრო მიდის.

მას ვერ ნახავ ჩათვლემილს,
როგორც ყოველთვის, გვამცნობს განაჩენს...
ამ სიტყვებს შუა სული ჩავფინე
და იქნებ იგი ნმინდად გადარჩეს!

1994 წ.

ჯერ არ მინდა, ღმერთო, ძილი

ჯერ არ მინდა, ღმერთო, ძილი,
შორით ბრწყინავს ცისმშვილდი...
ეგერ ყოფის მეზობირი, —
იდუმალი სიმშვიდით!

საით უნდა გავემგზავრო,
გზა ნათელი მანახე...
ეჰა, დროო აბეზარო,
რას მიმზადებ, რა მახეს?

1994 წ.

დამყურებს ციდან ცა — უვარსკვლავო

უბგერო ხმები
მესმის მაღლიდან,
ძილისპირულებს გალობს ბუნება...
ჩემი ვარსკვლავი
სადღაც გაფრინდა,
ის — სანატრელი — შორს მეგულება!

ცივია ყოფნა
კვლავ უარსავით,
როდის შეიცვლის ბედი გუნებას?
დამყურებს ციდან
ცა — უვარსკვლავო,
ძილისპირულებს კენესის ბუნება!

1994 წ.

ალბათ სანთლებს ამინთებენ

ტარიელ ორჯონიკიძეს

ალბათ სანთლებს ამინთებენ,
ოდეს სამანს გავცდები...
ანეწილი ამინდებით
ამ ყოფნაში ვმარცხდები!

ბაცაცები რაინდობენ,
არ ინდობენ არავის...
თაღლითური ამინდებით
ეს ყოფნაა მზარავი!

ლექსო, კვლავ ხომ აინთები,
ხომ დაჩრდილავ მარგალიტს?
ხელოვნური ამინდებით
დაამძიმეს ცარგვალი!

პირჯვრის წერა, ლიტანია...
ნუგეშია ცის უბე...
სამსხვერპლოზე მიტანილო...
გულო — ცაში ისკუპე!

მტერშიც მოყვასს დაეძებდი...
მტლად ედები მოყვარეს...
გადათელეს გამხეცებით,
ვინც მონად ვერ მოხარეს!

ბაცაცები რაინდობენ,
არ ინდობენ არავის...
დანყევლილი ამინდებით
ეს ყოფნაა მზარავი!

1994 წ.

რეჰიონი

მეხი — მეხს,
ელვა ელვას პასუხობს,
ღრუბლებს გადმოსკდათ თქეში დუჟებად...
ახავაი!
მალე უნდო საწუთრო
გვეძგერება და გვემარყუჟება!

ახავაი!
არ ჩანს გზები სავალი,
თავს დაგვხარხარებს ყოვლის მღენავი...
გადათელილა
იასამანი,
გადამსხვრეულა ყველა ლერნამი!

გადაჩეჩქვილა მთათა ლავინი,
მერეხი ხერგავს
მინდვრებს, ღარტაფებს...
ერთი ხვედრი აქვთ ჟამთა ჟამის წინ: —
ბრძენებს, სულელებს,
მდიდრებს, ღატაკებს...

აქ კვლავ
მზაკვართა გამო ტირიან,
მართალსაც ცოდვა აქვს უნებურად...
ქართველს
თვისტომი გაუწირია
და მტრის სურვილიც აღსრულებულა!
1994 წ.

სანამ...

დილარ ივარდავას

შფოთავს ქალაქი — ეჭვით სნეული,
არ გვჯერა — სადმე თუა მინდობა...
გვზარავს სუყველას — თავსმოხვეული,
გადმონთხეული უამინდობა!

აქ დილას შიში ესაბამება,
დათარეშობენ ისევ მახვილით...
თუმცა მოხშირდა კვნესა, წამება,
მაინც არ გვეთქმის კისერწახრილი! —

სანამ ოცნებობ კაცი სხვაგვარად,
სანამ იგრძნობა ფეთქვა ღირსების,
სანამ, მოყვასო, გულგასახარად
შენ კვლავ შენ ხარ და... მეთავისები!
1994 წ.

ეს დღე სნეული...

ეს დღე სნეული — სვენებ-სვენებით
დასავალისას მიჰყვება ხაზებს;
გადავლო ველი, მკრთალი სერები...
გზადაგზა ტოვებს მიმწუხრის ხავსებს!

მერე... ცის გაღმა ჩუმად ჩაქრება...
ვაი, ზეიმობს ავთა ჩამდენი!
რამდენის გული დაიჩაგრება
და ვერ გააღწევს ღამეს რამდენი!
1994 წ.

იქ, მომავალში...

ამ წუთისოფლის უცნობ კართაგან
მხოლოდ ერთს ვეძებ — მისკენ მიმავალს...
ახლა ცხოვრება მოჰგავს კართაგენს, —
თავის ნანგრევში სივრცეს მიმაღავს!

ჭრიალებს კარი, რომელიც არ ჩანს,
მივალ ფათურით უცნობ კართაგენს...
იქ, მომავალში, რამე თუ დაგვრჩა?
დამარცხებულ ჩემო კართაგენ!

1994 წ.

აქა ამგავი პოეტთა „მოშინაურებისა“

(პასუხად)

„გააუვნებლეს“ პოეტი ზოგი,
ზოგი პოეტი
მოშინაურდა!
ხამს პოეტს დროში შეეძლოს როქი,
პოეტს ამნაირ
დროში რა უნდა?!

ზოგ-ზოგი ძველ გზას ადვილად ტოვებს,
ზოგს პრემია თუ
გროში მაუნდა!
ფუი! ვაჟკაცს და, მით უფრო პოეტს,
ვინც ფრინველივით
მოშინაურდა!

1994 წ.

თითქოს ცა-მყარი ცოდვით იქცევა...

თითქოს ცა-მყარი ცოდვით იქცევა,
ტყდება მზის სხივიც, ტყდება, იმსხვრევა;
დაჭრილმა სანგარს გადააბოტა...
..... თითქოს ის ხე ვარ,
ჭურვმა გზასთან რომ დაანაფოტა!

და ვარ დაშლილი და დამსხვრეული...
ვაი, ქვეყანა არის სნეული, —
„ნაღდი შოუთი“ თვრება მავანი...
..... ჭერდაქცეული
გოდებს ხალხი და... დუმან მამანი!

1994 წ.

ფოთოლცვენაა ჩემს მამულში...

საწუთრო ესე
სატკივრებით მდალავს დღემუდამ,
მესმის წუხილი —
მზე უდროოდ დაღამებულთა!
მესმის ჩურჩული —
ჩრდილების თუ მკრთალი ლანდების...
ვინ იცის, სულო,
რა ფაცერში გაიბლანდები!
შეცყურებ ცარგვალს,
ვით იდუმალს, როგორც ზენაარს...
ფოთოლცვენაა
ჩემს მამულში, ფოთოლცვენაა!

1994 წ.

თვალწინ იელვებს დანა უცები

თვალწინ იელვებს დანა უცები, —
სისხლი... კივილი... შიში... გინება...
ღრუბლის ძონძები და ნაკუნები
ცას ტრაურივით გაეფინება!

ჩვენს სიველურეს ვინ და რა უმზერს, —
ასე გულცივად, შეუჩერებლივ?..
სწრაფად ართმევენ სიტყვას მაუზერს
ავტომატები — ჩვეულ ჯერებით!

და... იზარება სივრცე, ვით მინა...
დღევანდელ დღეზე ვინ ითავცემა?!
მეც ხომ სხვებივით დიდხანს ვითმინე,
მეც ხომ ვიხილე დიდი გაცემა!

ბინდს ექსოვება მრუმე ბინდები,
ახლა ბინდშია ეს გზა, ის ხედი...
კვლავ მოვითმინოთ, — თუ შევშინდებით,
ჩვენ ხომ მოთმენით დიდხანს ვისხედით!

და... ჩვენ მაგივრად ის — შეწირული,
ისევ, ხელახლა შეინირება...
და... წმინდა სისხლის წმინდა ბინული
დაედინება მიწას წვიმებად!

და... კვლავ იელვებს დანა უცები,
ისევ ლალატი... სისხლი... გინება...
ღრუბლის ძონძები და ნაკუნები
ცას ტრაურივით გაეფინება!

1994 წ.

ნარილი ღებისადმი

ნუნუს და თალიკოს

სისხლისფრად მოვიდა ახალი წელი,
ჰორიზონტს ედება ღრუბლების თებო...
არვისთან მივდივარ... არავის ველი...
ამ დროს თქვენ გიხსენებთ, ძვირფასო დებო!

თბილისი ყაჩაღთა ბუნაგი გახდა,
დღეს ვინც არ ყაჩაღობს — ვერ ასცდა შიმშილს...
დებო! დედაქალაქს ვერ იცნობთ ახლა,
აქ ზეობს სიცრუე... ლალატი... შიში...

დღეს ხომ საქართველო მორჩილად დათმეს,
ახლა საქართველოს სისხლძარღვი შრება!
მსურს გადავიხვეწო აქედან სადმე,
მაგრამ... უსამშობლო სად ვპოვებ შევება?

ყველაფრის ხალისი დაკარგა ხალხმა,
დღეს „ხალხის სახელით“ ნიხლავენ მასვე...
ვაი, სასოების ყვავილი გახმა...
რა რწმენა დამარხეს... რა შხამი მასვეს!

სისხლისფრად მოვიდა ახალი წელი,
საწიერს ედება ნისლეების თებო...
არვისთან მივდივარ... არავის ველი...
ამ დროს თქვენ გიხსენებთ, ძვირფასო დებო!

1994 წ.

ჩემო მეგრელო კალმისკაცებო!

„ვიცი, მოგავხარო ბრძენ ხოგაის მინდს,
ზვერავთ ბუნებას მზერამშიერი
და თუ ჩემი ხმის ეხოც გაისმის
ვარ თქვენი ჯიშის მე ნაშიერი“.

გაბრიელ ჯაბუშანური

(ლექსიდან: „მიძღვნა ხევსური მელექსეებისადმი“)

ჩარხი უკუღმა, ვხედავ, შებრუნდა,
ეს ყოფა მამულს ვინ მოუტანა?
ყურში ჩამესმის ყველგან, დღემუდამ,
ჩვენი „ჩელა“ და „დიდოუ ნანა!“
ვდგავარ მდუმარე ... მოლზე ვეება
მწუხრის ჩრდილები ნათელს მიქრობენ...
რადგან ჩვენ გავჩნდით მოლექსეებად —
ყველა სატკივარს ვანდობთ სტრიქონებს!
ჩემო მეგრელო კალმისკაცებო,
გულში მდულარეს დარდად ვიმარხავთ...
შვება, იმედი თუ გატაცება,
მომავლისათვის გადაგვინახავს!
დღეს გვტკივა ზურგი — ხმალჩანაგები...
ეს რა ჯავრშია სიტყვა რეული!
ეგრე, ეგრისის გაჩანაგებით —
დავალთ, დავდივართ, დარდმორეული!..
გაორებული მიკვნესის გული,
დრომ ეს წვალება მიძღვნა ნობათად...
მეც, ვით აბედზე მიკვესებული, —
ნაპერწკალი ვარ — დიდთა გრძნობათა!
ჩარხი უკუღმა, ვხედავ, შებრუნდა,
ეს ყოფა მამულს ვინ მოუტანა?
ყურში ხმიანებს ყველგან, დღემუდამ,
ჩვენი „ჩელა“ და „დიდოუ ნანა!“

1994 წ.

ნაკვეთი

სოსო (ბადულ) მთლაშხიას

ნაირფერია ირგვლივ მიდამო,
არის შრიალი — ხეთა გალობა
(სადღაც მდუმარე კლდეა პიტალო,
ურყევი, როგორც გარდუვალობა)!

ირგვლივ ჰაერი თითქოს ერბოა,
ხის ქვეშ ცურავენ ჩრდილთა ნავები;
ეგერ, რომ მოჩანს, ის ხომ ენდროა?
აგერ ყვავილი სანანავები!

გაფოთლილია ვაშლი, ატამი,
დანურულია ღრუბლის ცურები...
თითქოს გამქრალა ქოქი სატანის,
ახლოს ფეთქავენ სატაცურები...

ტოკავს, ირხევა მინდვრად კოფრჩხილა,
ფერდობზე ყვავის ბალი, მოცხარი...
აქ ირგვლივეთმა დამიმორჩილა,
აქ სიმშვიდეა გასაოცარი!

1994 წ.

იარე!

კვლავ ეტოქები მედგრად შენ, იღბალს,
სივრცეს გაჰყურებ, როგორც აკვარელს...
დღეს თავის სახეს ვერვინ შენილბავს,
ვერვინ დაფარავს მზაკვრულ ნაკვალევს!

დრო — გარდასული — ისევ გამოგყევს
და შეგახსენებს — არსად წასულა...
იებმა თავი ისე ამოყვეს,
თითქოს ცხოვრება არც დათარსულა!

წვიმებმაც ისევ გადაინვიმეს,
გადაიყვლეს ღამე მამლებმა...
დარდები გულზე გადაინვინე,
იარე!
წამლით არ გეწამლება!

1994 წ.

ნამეგობრალი

ვინც სულისათვის ერთ დროს ხარობდა, —
იგი მორჩილი
გამხდარა ხორცის...
მოიმზირება მძორის ხაროდან
და ეშმაკეულს
ჩუმ-ჩუმად კოცნის!

რისი სული და რისი წარსული!
„გამარჯვებულთა“
ბაირალს არხევს...
ეშმას თათებით ნახშირწასმული,
თვითონ ვერა ცნობს
საკუთარ სახეს...

მოჰყავს მანქანა — ცოდვის გორგალი,
კვალდაკვალ მოსდევს
მელეშე — ძერა!
გვერდით ჩაუვლის ნამეგობრალი
და გააყოლებს
ნაღვლიან მზერას!

1994 წ.

მტერს ძაბუნობით გულს ვერ გაუთბობ

მტერს ძაბუნობით გულს ვერ გაუთბობ,
არ მორჯულდება მხეცი ფერებით...
გსურს გადამთიელს მუდამ დაუთმო,
მე კი... ღიმილით მეცბიერები!
მტერთან მორჩილად ხარ მომჩოქარე,
მე სხეულს მაჭრი ნანო-ნანოლად...
რა დავაშავე, დროო მშფოთვარევ,
რომ ჩემმა სისხლმა ასე გამწირა?
1994 წ.

ჩემი ქვეყანა — ჩემი ქიანა

დრო დატვირთულა სისხლით, ცრემლებით,
ამოტრიალდა თითქოსდა მინა...
ამ დღეებს როგორ გადაეცლები;
ბნელა,
თითქოსდა მზე გადაინვა!
ელავს,
მიმოჰქრის ეშმა რქიანად,
ფეხი აიდგეს მათა ქანებმაც...
ჩემი ქვეყანა — ჩემი ქიანა —
ახლა საიტკენ მიექანება?
1995 წ.

ახლა გულს სტკივა...

ახლა გულს სტკივა და უჭირს უფრო,
ვიდრე თქვენ ამას ამჩნევთ...
დავდივარ, როგორც უჭირისუფლო,
თავს მარტოობას ვაჩვენე!
1995 წ.

დგახარ წარსულის აკროპოლისად...

დგახარ წარსულის აკროპოლისად...
აქ შრიალია მარტო მოლისა!

ამ გორაკიდან შენ იმზირები
და გამაგრებენ ძველი ძირები!

ნამყოს გამოჰყვა ფეთქვა ფესვების, —
ვერ დაგეხსნება! ვერ დაეხსნები!

კედელს ხალიჩა აკრავს მოლისა...
დგახარ წარსულის აკროპოლისად!
1995 წ.

როგორ იბასრება ქარტახილი

როგორ იბასრება ქარტახილი,
როგორ ინავსება ბედი...
ჯობდა — ყოველივე არ მეხილა,
გული დამეხილა, დედი!

შენ უკვე მიღმეთი გეფარება,
იქიდან თუ ვჩანვარ ნისლში?
ეს დრო მზენაკლულად მეპარება,
ნინსვლას ვერაგულად მიმლის...

კვლავ უსმენს სიცრუეს მონის ყური,
კვლავ ძველი მასხარა მასხრობს...
ვით უცხო ქვეყნიდან მორიყული —
აქ ვერ ვცნობ უწინდელ ნაცნობს!

ნამი წამს ესკვნება მარჭვალივით,
წუთი წუთს უკვერავს ბორკილს...
დროის სვლა ჩამესმის ლაჭალივით,
ზოგს ჟამი დაუდგა როკვის!

ზოგი უხანობით იცელება...
ვინ ხმარობს აკრძალულ ილეთს?
რამდენი კეთილი იცრემლება,
რამდენი ატყუებს მილეთს!

როგორ იბასრება ქარტეხილი,
როგორ ინავსება ბედი...
ქვეყანა დაჩოქილ - დაჩეხილი
როდის გაიხარებს, დედი?

1995 წ.

მე ვნახე ჩემი გარდაცვალება

მე ვნახე ჩემი გარდაცვალება,
ვნახე:
ვინ დუმდა, ვინ არ მიტირა,
ვინ თვალს ცრემლისთვის არ აწვალებდა,
ვინ იდგა მშვიდად, მიამიტურად;

ვინ ყველაფერი მიაბითურა
და მომაყარა
თიხა თითებით,
ვინ გულდანყვეტით დიდხანს მიყურა,
ვინ წუხდა
ბედის გაბედიტებით...

შორს მძიმდებოდა ბინდით ველობი,
ხმა არ ისმოდა სანაპიროდან...
ვისგან
ნაკლებად ცრემლებს ველოდი —
იდგა და მწარედ ის დამტიროდა!

1995 წ.

პოეტს ვერ ნახავ ახლა უდარდოს

პოეტს ვერ ნახავ ახლა უდარდოს,
ამ დროს ვინაა ჩუმი, უსევდო?..
გულმართალ პოეტს გზა დავუდაფნოთ
და ჭიალუებს ნუ მივუსევთო!

მოთამადენო ამ თახსირ დროში,
მოჭიკჭიკენო უზნეობითა!
როს იხედებით გადავსილ გობში —
ლალობთ, ნებივრობთ — გულზე ობითა...

ის, — დაქცეული ქვეყნის მოზარე, —
მჭმუნვარედ ხვდება გულის მეგობარს...
მეფის პოეტებს — იქთიოზავრებს,
არ მოგწონთ მისი უიმედობა!

მისთვის სანუთრო გახდა უდაბნო,
უნუგეშობა მისი სახლია...
გულმართალ პოეტს გზა დავუდაფნოთ,
მომავლის დრონი მას ეძახიან!

1995 წ.

რასაც დღემდე ველაციცე...

ღმერთო, გამყავს დრო წვალეებით,
ჩემი ყოფით, ოჯახითა...
გადმომხედე მონყალებით,
დრო მალღირსე მოძახილთა!

ვუმზერ ჟამთა ელვა-ციმციმს,
კუდიანი ცას მოება...
რასაც დღემდე ველაციცე,
გაქრა, როგორც სასოება!

1995 წ.

მოლზე მიძინარა გავშვი

რიჟრაჟივით ნორჩი გული
ფეთქავს უდარდელად,
ცა — იეზიტ მოჩითული —
ადგას გულს ნათელად.

ნევს მოლზე და ლარნაკივით
ირგვლივ რაღაც ბრწყინავს...
უხილავი აკვანივით
არწევს პანანინას.

1995 წ.

შენ რად მესვრი ტყვიას, სესე?

„ნეტავი რა დაგიშავე,
ქვას რომ მესვრი, ბიჭო სესე“.

შ. მღვიმელი

რაც შემეძლო — სითბო ვთესე,
ვიმუშავე, სიტყვა ვლესე;
მოყვასის გულს ვეაღერსე,
შენ კი რაღას მერჩი, სესე?

მე შევწირე თავი ლექსებს,
უძილობა დავინესე;
გულცბიერი არ ვიმწყემსე,
შენ რას ამიხირდი, სესე?

შენ მუხთლობა აბიზნესე
(ბევრი ყინჩად დადის ესე)!
რა მზვაობრად აილესე,
შეიბრალე თავი, სესე!

რაც შემეძლო — სითბო ვთესე,
ვიმუშავე, სიტყვა ვლესე;
მოყვასის გულს ვეაღერსე,
შენ რად მესვრი ტყვიას, სესე?

1995 წ.

გაჰკიდებია ნიავეს ნიავი

გაჰკიდებია ნიავეს ნიავი —
ცელქი ბავშვები, უჩინარები...
თრთოლა, შრიალი თუ ლოლიავი...
დუმან მგზავრები — ქუჩით მარები!

მიჰკონებია ფოთოლს ფოთოლი, —
შეყვარებულნი, როგორც ქალ-ვაჟი...
დგება ცარგვალზე ღრუბლის გოდოლი,
ჩანს ბუნდოვნება სივრცის ქარვაში!

ხევდახევ ნისლი მოიპარება,
როგორც მძინარე ქართა სიზმრები...
მინა კვლავ ბინდით მოიფარება,
ვით საუკუნე — კატაკლიზმებით!

1995 წ.

ცხოვრება

როს მამაღლებდა მნათი ოცნების, —
გზას ვინ ოხერი გამირთულებდა?
ცხოვრება ვზომე პატიოსნებით, —
თურმე ის ამით მაბითურებდა!

1995 წ.

რა დაავინწყებს ამას...

რუსლან ჯაკონიას

სუნი მომდგარა კეთრის:
მედროვე ბაძავს ლერწამს...
ბანდა მოასკდა ეგრისს,
ხოცავს,
ძარცვავს და ლენავს...

ბოლმა ბორჯალობს, ბორგავს...
ისმის გოდება ხალხის...
„რჩეული“ ურცხვად როკავს...
მოხშირებულა თალხი!

დრო დასდგომიათ მკვლელებს...
უკუღმა ბრუნავს ჯარა...
ქვეყანა მოჰგავს ბნელეთს...
თვალი უბრწყინავს ჯალათს!

დედა მოკლულ შვილს ეკვრის,
კედელთან ხვრეტენ მამას...
ეგრისს,
მშობლიურ ეგრისს,
რა დაავინწყებს ამას!

1995 წ.

სიტყვები — გულზე მიმოხლილი...

სიტყვები —
გულზე მიმოხლილი —
სტრიქონდებიან სისხლის გაღებით...
ვინ მემუქრება, ვინ ოხერი,
რომ დამირბიოს ლექსთა ბაღები!

ჯერ კვლავ შრიანებს ვარჯოვანი
და მიხარია,
კარს რომ შევადებ,
არვისგან არ ვარ ნაჯობნარი, —
ჩემს ბაღში მხოლოდ მე ვარ მეზობელი!

ჩემგან მოვლილი შიშალები
მხოლოდ
ერთადერთს მცნობენ პატრონად;
შევალ და შვებით შრიანებენ
და მამშვიდებენ, როცა მარტო ვარ!

აქა-იქ რეჟგვით მიმოხრილი,
ისევ ხარობენ ჩემი ბაღები...
სიტყვები —
გულზე მიმოხლილი —
სტრიქონდებიან სისხლის გაღებით!
1995 წ.

ჩემო შუშერო!

ჩემო ჭკვიანო წინაპარო,
ჩემო შუშერო!
შენს მემკვიდრესთან ზოგი ცრუობს,
ზოგი შულერობს...

მე მაინც მე ვარ! ჩემში ცოცხლობს
ჩემი ლურსმული!
ჩაედინება გულში ცრემლი,
როგორც რუსხმული!..
ლამის დავკარგე წარსული და...
ვარ გაბუსხული!..

ბნელ მიღმეითში შენი მტრები
გაეშურენო...
ჩემო სანყისო შორეულო,
ჩემო შუშერო!

მწყურვალე სივრცე შენი ხმებით
უცდის ავსებას...
შენი მემკვიდრე ფეხზე დგება,
არ ინავსება!..

ჩემო სანყისო შორეულო,
ჩემო შუშერო,
შავეთში შენი მოშურნენი
გაეშურენო!

1995 წ.

სულო!

ბედი კვლავაც შეგყრის რასა!
დღემდე ბედს არ შეეპუე,
სულო!
ძლიერთ ამა ქვეყნისასა
ვერაფრით ვერ შეეგუე,
სულო!
საითკენაც გაიხედავ —
ხილულეთი ირაზება,
სულო!
ანმყო ბნელით ჩაიხერგა,
ჩანს მერმისიც მირაჟებად,
სულო!

1995 წ.

უნდა ზურგი შევაქციო

უნდა ზურგი შევაქციო
ამ ცხოვრების გზას;
სხვა დრო-ჟამში შევალწიო,
სხვას ჩამოვკრა ზარს!

რისი ლექსი — სულის ნუკვა, —
უზნეობის დროს!
მხოლოდ თავის თავი უყვარს
ამ „რჩეულთა“ ბრბოს!

ზოგს — დაჩოქილს, ფურთხის მლოკველს,
დაბრმავებულს — ზოგს!
ლაქიური როკვით მროკველ
მედროვეთა ჯოგს!

რისი გრძნობა ან სინდისი, —
ამ ვერაგულ დროს!
ხელზე სცხია ხალხის სისხლი
„რჩეულების“ ბრბოს!

უნდა ზურგი შევაქციო
ამ ცხოვრების გზას;
სხვა დრო-ჟამში შევალწიო,
სხვას ჩამოვკრა ზარს!

1995 წ.

დაიფარე, სახიერო!

იურა და ჯამბულ წონერიებს

დაღვრემილა უხმო ხედი: —
გზა, ფერდობი, ხევი...
წინ ვიჩქარი, — უკმოხედვით, —
ელავს მოსახვევი!

გავიარე, გაველ ურთა, —
ვხედავ უცხოს, სხვა ტომს...
ეს ქვეყანა გაველურდა, —
ვისგან? რისგან? რატომ?

მოჰყვა ზოგთა ნატვრას — „ურა!“
ვილას უნდა — ჯიმა!
მოდმეც უტევს სატანურად
ჩვენს ჯიშსა თუ ჯილაგს!

ნაგვიბილწეს სახლი, ერო!
მეჩეჩზეა გემი!..
დაიფარე, სახიერო! —
აქ — კოლხური გენი!

1995 წ.

ელება ჟამთა ფენებს ფენები...

თვალწინ დაინვა სხივი კენარი...
ან სულერთია: — ვინ ვისკენ არი!

არ ჩანს ნათება სხივთა შვეულთა,
ისმის ულონო ხმა დამშეულთა!

გალმა მხარეზე დგას მანვიერი...
გასანთლისფერდა თვალსანიერი!

თავზე გვემსხვრევა ხმები მუქარით,
გვიდგას ცხოვრება გაუშუქარი!

ელება ჟამთა ფენებს ფენები...
ვაი! არა ჩანს დრო გათენების!

1995 წ.

მამის გოდება

სხივს შეიშრობს ცა ნაბური...
ვერ იხარებს ცალად გული,
შვილო!

მწარე ცრემლებდანაპკური,
ვარ ნალველით დანაპკური,
შვილო!

გელის მამა, მამაშენი,
სხვა რა გითხრა დანარჩენი,
შვილო!

იქ წავალ თუ აქ დავრჩები,
მხოლოდ შენით გადავრჩები,
შვილო!

1995 წ.

დარდში არვინ მენწყვილება

დარდში არვინ მენწყვილება,
მიხარის თუ მენწყინება,
ვინ დაგიდევს ამას?

ნყვილიც ცალად მეცალება,
დრო უჟმურად მეძალება,
დრო — ჭრილობად დამაქვს!

გულს ტკივილმა უკბინაო;
ვით დევნილს და უბინაოს,
რა მქონდა და რა მაქვს!

ალბათ დრტვინვით დავმინდები...
ჯერ კვლავ ვცოცხლობ, კვლავ ვირწევი,
მოჰგავს სივრცე ჰამაკს!

ბორჯი ჯიბრით ნუხილს მათოვს,
დავალ, როგორც უყისმათო,
ვერ მივაგენ წამალს...

ფრთებდაშვებულს, ნალოდინარს,
ბოლოს, ალბათ, ქვა-ლოდი მაქვს,
ვინ წამართმევს ამას!

1995 წ.

ერთმარცვლოვანი ლექსები

(სავარჯიშო რვეულიდან)

* * *

წვიმს...	რომ
გულს	ცრის, —
სწყინს...	დრო
დუმს!	ჰქრის!

გზებს,	წვიმს...
სულს	გულს
მზე	სწყინს...
სურს!	დუმს!

1995 წ.

* * *

დგას,	მხეცს
წუხს...	ჰგავს;
ცა	ძეძვს
ქუხს!	რგავს!

შიშს	რას
გრძნობს...	გრძნობს? —
ჯიშს	ცას
თმობს!	თმობს!

1995 წ.

* * *

ეს	ტოტს
ხე	ხრის...
ხელს	თოვს,
მხვევს, —	ჰქრის!

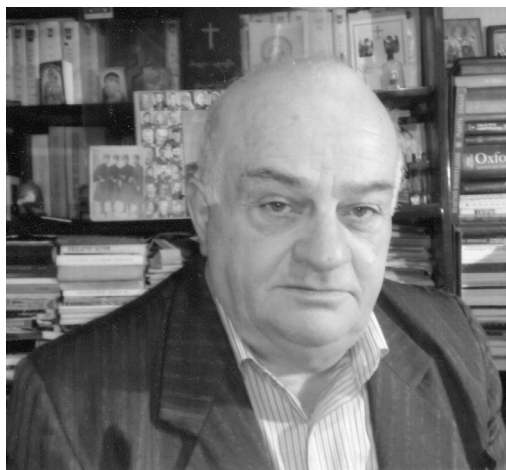
1995 წ.

* * *

გულს	ის
მწვავს...	კვლავ
მძულს...	მზრდის...
მწამს...	მკლავს...

1995 წ.

ხანა სიჭარბეაგისა

მზერა სანიერს შენაცრებია

მზერა სანიერს შენაცრებია,
უსიტყვოდ გოდებს ხმა შინაგანი...
დღეებს დღეები ენაცვლებიან,
მომიზნებულა დრო, ვით ნაგანი!

ირგვლივ არა ჩანს მოყვასთაგანი...
ისმის მონამე სულის კივილი!
დამწუხრებულა რწმენის საგანი,
მიმოდის ხალხი არლეკინივით...
1996 წ.

სივრცეს ადევს ღამე — ლუქი

სივრცეს ადევს ღამე — ლუქი,
 (დროს კვლავ ველით გათენების!)
 დღეს მომრავლდა მამელუქი —
 სულშეცვლილი ქართველები!
 არა პორტას ან არაბის, —
 ეშმას მიერ შეცვლილები;
 დასდგომიან გზას ბარაბის,
 უზნეობით შეშლილები!
 უხვად თესენ სიძულვილსა,
 გზაა უღვთოდ დაჭირხლული...
 საუკუნის მიწურვისას
 გოდებს ერი — დანიხლული!
 სივრცეს ადევს ღამე — ლუქი,
 (დროს კვლავ ველით გათენების!)
 მოგვიმრავლდა მამელუქი —
 სულშეცვლილი ქართველები!
 1996 წ.

ჩაკეტილია სუყველა კარი!

თითქოს ქვესკნელით ამოსკდა ქარი,
 ამოსკდა — უცებ შემაჯანჯლარა...
 ჩაკეტილია სუყველა კარი,
 ჩამუქებული ყველა ფანჯარა!
 მედება ყელზე დრო-ჟამის რკალი,
 ვილაც ორმოში უხმოდ ჩამჯდარა...
 ჩაკეტილია სუყველა კარი,
 ჩამუქებული ყველა ფანჯარა!..
 თითქოს ცამ იძრო ათასი ხმალი, —
 ელვა ელვაზე გადააჯვარა...
 უნუგეშობა... მსუსხავი ქარი...
 დახშული კარი... ბნელი ფანჯარა...
 იყო დრო — მძაფრი, მხურვალე, ჩქარი,

მან დინჯი სისხლიც აამაჭარა...
ახლა... სიცივე და რკინის კარი,
ფარდები ღამის... ბნელი ფანჯარა!
მარტოსულობის მინთია კვარი,
დიან ღრუბლები კენტად ან ჯარად...
ჩაკეტილია სუყველა კარი,
ჩამუქებული ყველა ფანჯარა!
თუ ხმისგამცემი აქ არვინ არი,
ამ ცისქვეშეთში ნეტა დამრჩა რა?!
ჩაკეტილია სუყველა კარი,
ჩამუქებული ყველა ფანჯარა!

1996 წ.

ვინც სხვას მოძღვრავდა...

ნუ ჩაუჯდები
მეფეს ნავში, — გემოდღვრავდა იგი, —
ნუ გაფუჭდები პოეტი კაცი!
იდგა მლიქვნელთა,
პირმოთნეთა ჯოგი თუ რიგი, —
ქვემდრომის სულით! მედროვის განცდით!

გამოხდა დრო და...
ჟამს მწუხრისას იმ ნავში ჩახტა...
მისით ამაყნი
დაგვამდაბლა, დაგვტოვა სახტად!
ვინც სხვას მოძღვრავდა, —
იგი მეფის მსახური გახდა!

1996 წ.

შურიგე!

ვაი, უღვთოდ გადაგთელეს,
შურიგე!
კვლავ გთათხავენ, კვლავ გათრევენ,
შურიგე!
უცხო ხარო, ავი ხარო,
შურიგე!
ავის მთქმელმა არ იხაროს,
შურიგე!
დავალ დარდით გამოხრული,
შურიგე!
დაღვრემილა ცა კოლხური,
შურიგე!

1996 წ.

დროს მიაპობს ყოფნის წიგნი

თითქოს ვცხოვრობ უხმაუროდ, —
გარეგნულად მხოლოდ!
შიგნით — ხმები უცნაურობს,
შიგნით — შფოთვით ვცხოვრობ!

შიგნით — ჩემთა ფიქრთა შიგნით,
ზღვის ბორგვაა მძაფრი...
დროს მიაპობს ყოფნის წიგნი —
სივრცეების აფრით!

1996 წ.

ნოდარ წულეისკირს —

მისი წერილის „სულიერი თვითმკვლელობის“ გამო

მნამდი და მნამხარ ღვიძლი ძმასავით,
მოგდგამს და მოგდის სიტყვა ძალუმი...
შენ ხომ იხილე დიდი ვარსკვლავი,
მოდმეც — გამცემი, უღვთო, ძაბუნია...

ხან სხივნათელი ბნელშიც გინახავს,
ხან გაგიმართავს დროსთან კაფია;
შენ იცი, მამულს ასე ვინა ხრავს,
საიდან მოდის ქართველთყლაპია!

შენ ვინ გასწავლოს ავი და კარგი,
იცი, ვის როგორ მიესალამო...
იმ მართალ ტკივილს როგორ დაკარგავ,
იმ მართალ ტკივილს მიეც მაღამო!

არ დაიშლება უცებ ის კირი,
რითაც იმედად ჩაგრულს ეგულვი...
ვინა თქვა — ნოდარ წულეისკირის
სიტყვა ბაგიდან ჩაბრუნებული!

ვინა თქვა — თითქოს ბითურს დარჩება
ბრძენის ნაღვანი თუ ნაჯაფარი...
ისევ დაგყურებს ცით თუთარჩელა
და რას დაგაკლებს გულქვა ჩაფარი!

ხალხს, ვინც ტანჯვისგან გულგამშრალია,
კვლავ აქვს უნარი სითბოს შენახვის...
მოგკენესის „ჩელა“ თუ „მაფშალია“,
გისმობს „ლილე“ თუ „შენ ხარ ვენახი“...

არ დაიშლება უცებ ის კირი,
რითაც იმედად ჩაგრულს ეგულვი...
ვინა თქვა — ნოდარ წულეისკირის
სიტყვა ბაგიდან ჩაბრუნებული!

1996 წ.

ამქვეყნიურ სიჩუმეში...

უკვე აქ ვერ ვხედავ მშობელს,
უკვე აქ ვერ ვხედავ მამას...
წყენით ვუმზერ ნუთისოფელს,
მატყუარა ფერთა თამაშს...

და როს ჟრუნი, მწვანე, მრეში,
შეეცვლება ღამით მამულს, —
ამქვეყნიურ სიჩუმეში
მიღმიერთა ვისმენ ხმაურს!

1996 წ.

ხან...

ხან თვითმკვლელობის განცდა მომიცავს,
ხან მბჟუტავ იმედს ჩავეჭიდები;
ხან მწყალობელად მოჩანს შორი ცა,
ხან ვფიქრობ: — მე აქ ვილას ვჭირდები!

ხან ცნობილ მტერშიც ვეძებ მეგობარს,
ხან მეგობარშიც ჩაკვდა რაობა...
ხან ეს ქვეყანა მე არ მეთმობა,
ხან ვუმზერ მას, ვით არარაობას!

ხან კი... ელვებმა სივრცე მორკალეს,
ხან ცით ჩამესმის წმინდა სახელი...
ხან დაბრმავებულ თანამოკალმეს
ვხედავ უეცრად თვალებახელილს.

ხან მომავლისას ვიგრძნობ სიცხოვლეს,
ხან ჩუმად ხმება რწმენის ყანობი;
ხან... ვაჰმე! რაა ასე სიცოცხლე,
რა არის ყოფნა ხან-და-ხანობით!

1996 წ.

დეჰნილის ფიქრები

მომტირის ჩემი ფესვი თუ ძირი,
აქ კი ვილაცებს ვეუცხოვები!
ხმაჩანყვეტილი
უბგეროდ ვყვირი: —
ნუ, ნუ მაცხოვრებთ ველურ ცხოვრებით!

იქ, აფხაზეთში ვიცავდი მამულს...
დღეს, ნაჭრილობევს, დაღლილს განცდებით,
როცა ბალღამი
მიფატრავს ამ გულს, —
ცერად მიმზერენ აქ — ვილაცები!

როგორ მამასხრებს დრო უნაპირო,
უიარაღო ვჩივი თუ ვკვნესი...
— სადა ხარ, სადა, გოლუაფირო! —
სიზმარში მიხმობს ძირი თუ ფესვი...

ვინ გამიტარა ზღვარი ენგურთან?
ვინ ჩამომართვა ომში მახვილი?
ვინ არ ისმინა
აჯა გვემულთა?
ვის გამო არის დროშა დახრილი?

მეისტორიევ, მჯერა და ვიცი,
ხვალ-ზეგ სიმართლეს დანერ ნამუსით...
მე მხოლოდ ახლა
მიჭირს თუ მიმიძის,
მე ახლა მამულს ვეძებ მამულში!

1996 წ.

ჩემო შურიკა...

მეცხრამეტეში
დიდ პოეტებს შენ არ ახსოვდი, —
არც ერთი ლექსი
შენზე არც ერთს არ უნერია...
მეგრულთან ერთად
ხმაში ქართულ ბგერებს აქსოვდი.
დედას აკვანი
აქ ქვეყნისთვის დაურწევია!

ამ მეოცეში
კანტიკუნტად გინერეს ლექსი, —
ზოგმა — უგულოდ,
ზოგმა — წრფელად,
ზოგიც დადუმდა...
დღეს გათელილო,
გაძარცულო, რა მწარედ კვნესი,
ნუთუ სამოთხე
სიყვარულის გაუდაბურდა?!

ჩემო შურიკე,
ჩემო ჯავრო — ჯერაც უთქმელო,
შენი ლადარი
გულისგულში — აგერ ანთია!
შენ მტერთა მიერ
ჯვარცმულო და ჭირდაუთვლელო,
საქართველოსთვის თავდადება არ გეპატია!

1996 წ.

ხედავს ყველა...

ხედავს ყველა,
როგორც ადრე ხედავდა, —
ეს ქვეყანა ერთგულთაა,
არა — ქვეგამხედვართა!

ერი არ გახლეჩილა,
კვლავ მთლიანი ერია,
მხოლოდ ღალატიანი
ბევრი გამოერია!

ერში როდის ჩათვლილა
ქვეყნის მაყივნებელი,
ქვეყნის დამაქცევარი,
ქვეყნის მაგინებელი!

ერი მუდამ ერთია —
წამებულთა გულებით,
ერი — ერთგულებია,
არა — მოსყიდულები!

ერი არ გახლეჩილა,
კვლავ მთლიანი ერია;
მხოლოდ ღალატიანი
ბევრი გამოერია!

1996 წ.

ჯავრი

შერმადინ ქალდანს

სივრცე მძიმდება ჯანლის შემოსვლით,
 დატენილია არე ლალუმით...
 საკუთარ ჯიგარს — ჯავრით შემოსილს,
 გავეშებული მწარედ ჩავლმუი!
 ჯავრის ჯავშანით შემოჯავშნული
 მაკრავს გარემო — კუშტად დახშული!
 დამშეულ თვალებს, ჩაქნეულ ხელებს
 როგორ ვუშველო, რით ვენუგეშო...
 ეს ცოდვა ქვასაც აამეტყველებს,
 ვინ გაამტყუნებს რითმებს უგეშოს!
 ლექს ვწერ და, გული ყველაფერს იმცნევს,
 უბგერო ხმებით შევეყმუი სივრცეს!
 ქედდადრეკილად ვლიან მგზავრები,
 თავისუფლება მათთვის მოჭორეს...
 და, ჩვენი დროის იქთიოზავრები
 თელავენ სანწყლებს, როგორც ხოჭოებს...
 თითქოს წუთები ცვივა, ვით ხრეში, —
 ვზივარ უკარო ჯავრის ციხეში!
 ხან ზეცა თრგუნავს დროს ცბიერების
 და ანუგეშებს ამით მიწიერს,
 ხან ამ უსახურ ყოფიერების
 საჭე უპყრია თაღლითს, ბიწიერს...
 და... ორ სკნელშუა, როგორც ობობა,
 მქსელავს დღეის დღის დაუნდობლობა!
 ჩამორღვეულა მთათა კალთები,
 ქარი ნისლეულს ხევს ტიარებად...
 ვის შეუძლია ახლა ქართველის
 ყისმათის წაღმა შეტრიალება?
 ბოლო არ უჩანს ღირსის მოლოდინს...
 ვცხოვრობთ მერმინდელ დღის სიმბოლოთი!

1997 წ.

ჭკვიანი გარეწარი

გვამასხრებს ვილაცა მასხრის სითავხედით,
ზევით ზის ავკაცი, მკაცრად, “დიდებულად”...
— ჭკვიანო გარეწარო, იქ რით ახვედი?
(იგი პასუხისას არც დაფიქრებულა!)
— სითავხედით! სითავხედით! სითავხედით!
1996 წ.

ჩემო სავაჟო

როგორც გული — ცაა დაბურული,
როგორც სივრცე — შემღვრეულა ფიქრი;
დუმს მწვერვალი —
ღრუბლით გამურული,
აჩხვერილა დროულ ხეთა რიგი...
ჩამოიფრენს სიო იშვიათად, —
შეუცნობლის სუნთქვა მესმის თითქოს...
ჩემო სევდავ,
ახლა იშვი ათად,
მენატრება სიხარულის სითბო!
1997 წ.

მზის სხივებს მოჰყავთ...

მზის სხივებს მოჰყავთ ეტლი ოქროვანი,
უჩანს წითლოვანი აღსავალს ლოყა;
მიწას ანათებს ციაგთა თოვანი
და სივრცე ხმოვანი განთიადს მოჰყავა.

შეუბღალავი შრიალებს სიო და
ფეთქვას კორჩიოტა, ირთვება ბალი...
ვნახე: — მომირჩა რაც გულში მტკიოდა —
ცით ჩამოდიოდა ნათელი ქალი!
1997 წ.

ჩემი ცხოვრება ორ დროსთან დადის

ჩემი ცხოვრება ორ დროსთან დადის: —
ნამყო... მერმისი... სხვა დრო არა ჩანს...
მეც გავასრულე ორმოცდაათი
და, ვფიქრობ, ჩემი სული გადარჩა!

გამოვერიდე ლაფსა თუ ტალახს,
არ ვეთანაბრე ცბიერს თუ მლიქვნელს...
მივეყვები ასე სანუთროს ტალანს
და სანიერი ლურჯ ალამს მიქნევს.

1997 წ.

მეფის დუდუკზე...

პოეტს არ ძალუძს სხვათა მძლავრობა,
არ ეფერება არც ერთ მთავრობას!

მეფის დუდუკზე ვინც აქ გაიარს,
ნუ ცნობთ პოეტად... ის — ნაგავია!

1997 წ.

მიდი, ენაფე...

ყოფნა იცვლება უეცრად, უცებ,
ნუ ემსგავსები მწირსა თუ ეულს...
მიდი, ენაფე საყვარელ ტუჩებს,
მიდი, ეუფლე მთრთოლარე სხეულს!

თორემ უგვანი, უნდო დრო-ჟამი
გადაიყვებინებს ავი ძალღივიტ...
დაჭკნება იგი — თეთრი შროშანი,
ჩაქრება გული — განცდით დაღლილი!

1997 წ.

წლებო სიჭაბუკისა!

ოქროს კოშკი მეც ვაგე,
ვნახე ქროლა ბუქისა...
როგორ
შემომეფლანგეთ,
წლებო
სიჭაბუკისა!

თუმცა ბევრი ვინვალე, —
არ ასრულდა — რაც მსურდა...
ფეხი ვერ მოვიცვალე, —
ჟამი ისე გაცურდა!

შემართება რა იქნა?
ნუთუ არ ჩანს საშველი?
იგი —
კოშკი, დაინგრა,
ნამცეც-ნამცეც ნაშენი!

ვფიქრობ ჭაღაროსანი —
დროის უგვან სოროში...
ალბათ
ხელარგოსანი
გავალ ასე, — ბოლოში...

ვუმზერ ამ დღეს, ვით ფანტელს,
ისმის სიტყვა ნუკვისა, —
საით მიმოიფანტეთ,
წლებო სიჭაბუკისა!

1997 წ.

შენი ობჟალე

ისევ ანთია შენი ობჟალე,
(რალას დააკლებს ახლა მწერი ხარს?)
გშალეს და მაინც ვერ ამოგშალეს, —
მარადისობის წიგნში წერიხარ!

1998 წ.

აგერ ობობა...

აგერ ობობა ისევ მობობლავს
და მოიქსელავს ოთახს ირიბად...
უნდა იცხოვრო კაცმა როგორღა,
ოდეს ყროლდება დრო თახსირითა?

1998 წ.

დგას კოლხი...

ნისლი ხავსივით ედება ბექობს,
დრო იმეორებს შორეულ ექოს...
(დგას კოლხი — ბინდში ყვინთავს მამული...)
....."ვაშემბრალენქო", —
ისმის ვედრება მითაჟამური!

1998 წ.

ზაფხულის დრო მიიწურა...

ზაფხულის დრო მიიწურა,
შემოდგომა მოდის...
ვაკვირდები ირგვლივ სურათს: —
ძლივს ირხევა ტოტი.

აიკრიფა გზით ფოშფოში,
არის თრთოლა ფერთა...
(დრო გადის და თითქოს დროში
მესმის დროის ფეთქება)!

ხმიანობა მიწყდა შუკის,
სუნთქვა უჭირს ბალახს,
ძლივს ეცემა მკრთალი შუქი
ზეკარს — გადასალახს...

მზეს სიმცხრალე ეპარება,
ეკარგება ლალა,
დასვენება ერქარება,
თითქოს დაიღალა!

თხა ბუჩქებთან იკიკნება,
კაცი ჩასდევს დაღმართს...
რაც აქ არი... იქ იქნება, —
ჩამწურჩულებს რაღაც!

1998 წ.

მზერით ცას ხარ მიჭედელი

„რაშო, მიწას მიჭედელო, გასჭერ, აიქროლე“!
გ. ლეონიძე

მზერით ცას ხარ მიჭედელი,
თრთის სხივების ხემი;
თმაქოჩორა ბიჭებივით
აქოჩრილან ხენი;
ძვალ-რბილი გაქვს დანაყული,
ჟამი გიდგას ცხელი,
ჩანს დიდგორთან აყალყული,
ცეცხლოვანი ცხენი!
ვაი, ვილა მოგეშველოს,
თვით ხარ შენი მტერი!
არაფერი მოგეჩვენოს; —
თავს გაყრია მტვერი;
შენვე გბანს და შენვე გრეცხავს
შენი სისხლის ჩქერი;
ნაგნებია გულზე ცეცხლად
ნღები — ანაჩხვერი!
შორს ვერ წახვალ ამ უნარით: —
თნევიტ, ფეხის თრევიტ:
რას მოიმეკი საკუთარი
ძვალთა მსხვრევა-მტვრევიტ.
ცერად გიცქერს თული, ლენჩი,
ჭკვიანი თუ შტერი;
დროა, თუკი გული გერჩის,
მტერს უწოდო მტერი!
ფიქრით ცას ხარ მიჭედელი,
თრთის სხივების ხემი;
თმაქოჩორა ბიჭებივით
აქოჩრილან ხენი;
გარდასულში ნაწვიმ წვიმებს
სუნთქვა მოაქვთ ცხელი...
უდავითოდ დაჭიხვინებს
აქ დავითის ცხენი!

1998 წ.

ხეც ირხეოდა...

სულს უხუთავდა ღამე ხეობას,
მთვარესაც ბნელი გარს ეხვეოდა;
ქარი არხევდა ღამის კულისებს...
.....ხეც ირხეოდა —
გადაზნექილი ღრმა უფსკრულისკენ!
1998 წ.

ისევ მას ველი...

დროის ჯილეში ფიქრი ხელაობს: —
მეც ვიყავ ბიჭი პირტიტველაო,
მეც მყავდა მამა, მყავდა მშობელი...
.....ვინ მიყელაო?
უცხოდ მომირთეს წუთისოფელი!

დაბლა ჩამოდის ზეცა წვეთებად...
რა ჩაიფიქრეს ნეტა ღმერთებმა?
ეს საუკუნე გადის ჰელომდის...
.....დრო იღვენთება,
ისევ მას ველი... რასაც ველოდი!
1998 წ.

დადის ცერბერი...

ის ოცდაორი... ის დეკემბერი...
როგორ დაკარგა მაშინ დღემ ფერი!
ახლაც ის ჟამი ჟონავს ბინდებად...
..... დადის ცერბერი
და მისთვის მწვანე შუქი ინთება!
1998 წ.

ცის მაღლით...

გამოზაფხულდა. აყვავდა მნათი,
მომითათუნა მზემ სხივის თათი;
თრთიან ფოთლები — მწვანე ჩიტები...
..... ახლა ცის მაღლით
თვით არყოფნასაც დავეჭიდები!
1998 წ.

მყრალად მიყუჩდა...

მყრალად მიყუჩდა ყველა მყივარი,
ვინც “ყოჩაღობდა” რუსთველზე ღამით...
თუმცა მომრავლდა დღეს სატკივარი, —
იმა მყივართა არ ისმის ჩქამიც!
.....
მოდგმა ბარაბის! მოდგმა კაენის!
მტერთა დუღუკზე მოცეკვავენი: —
ჩაცხრნენ,
ჩაჩუმდნენ, ჩაიბუნაგეს...
თან ისინჯავენ ზურგზე უნაგრებს!
1998 წ.

დიპტიქი

I

სისხლისფერად ოდეს თოვდა,
ჩვენ გვატობდა კოლხური ცა...
და კოლხეთი კოლხეთობდა, —
ამას გვითხრობს მომხდურიცა!
იყო დაბურული ვაზით,
ამო ჩრდილი ეკრა ხეთა...
მერე...ქვეყნის გულით, აზრით —
კახეთს უნდა ეკახეთა!
ჩანს მყოფადი კვლავ სართველო,
ზარი ცისა რეკავს მხნედა!
იქნებოდა საქართველო? —
კახეთს რომ არ ეკახეთა!
“ქართლ-კახეთი”... იცის ბავშვმაც —
ჩვენთა გულთა გასახარად...
მაგრამ...ლამის სისხლი გაშრეს, —
მტერი გვიტევს დასამხარად!

II

კვლავ, კოლხეთო, იბრწყინვალე,
აგაცილებს ცა მოკვდომას...
ბედის ჩანგი ინკრიალებს, —
ოდეს შეძლებ წამოდგომას!
თუმც... ახლახან გძარცვეს, გთელეს...
კვლავ შენშია იგი — ნება...
როს მოყვასი გადღეგრძელებს,
გამყიდველი იგინება!
დროს დაადებ ბოქლომს განა?
ფერეცვლებათ მინდორ-ხედებს...
კვლავაც მოვა ოქროს ხანა
თუ კოლხეთი იკოლხეთებს!
შენ, აიავ, იბრწყინვალე,
აგარიდებს ცა მოკვდომას...
ბედის ჩანგი ინკრიალებს
და... კვლავ შეძლებ წამოდგომას!

1998 წ.

რეპინისცანციული ნიაღვლა

წევს ნალომარი — აჩრდილი ლომის,
(გულს ჩაიხვიეს დარდი ლეკვებმა...)
ეს უნდო ჟამი — სხვა ჭირის მდომი,
ნეტავი როდის გადირეკება?

ტკივილი...

ჯავრი...

აკვნესდა ლომი...

დადგნენ ქარები — შიმუნვარები...

— რას იზამს ხალხი — აბესალომი?

როს ჰყავს ცბიერი შინ მურმანები?

1998 წ.

იფხიზლე, იფხიზლე, ოდიშო!

ბოროტი ბოროტად ბოდიშობს,

სიავე სიკეთეს როდი შობს...

იფხიზლე, იფხიზლე, ოდიშო!

ხმა ისმა — ავქარი მოჰქრისო,

ზუგდიდში დრო რეკავს შფოთვისო,

მანქურთთა მხედრობა მოდისო...

იფხიზლე, იფხიზლე, ოდიშო!

ხომ ხედავ — რა ყოფამ მოგვისწრო,

ასპიტმა ლამის მზე მოგვიშთო...

იფხიზლე, იფხიზლე, ოდიშო!

ავაჰმე, ქვეყანას უჭირსო,

ათასი თახსირი ქუჩისო,

ვინც არის უფიგრო, უფიშო, —

დღეს მტრობენ საძვალეს ქუჯისო!..

ბოროტი ბოროტად ბოდიშობს,

სიავე სიკეთეს როდი შობს...

იფხიზლე, იფხიზლე, ოდიშო!

1998 წ. 29 დეკემბერი

გზისპირ დამდგარა...

სახე აქვს სევდით გადანარღვნილი,
იგია ახლა ამ სოფლის სარკე...
გზისპირ დამდგარა გამხდარ-დაღლილი
და გადახრილი არყოფნისაკენ!

1998 წ.

რეკომენდაციები!!!

ვარსკვლავები ნათობენ, —
ეყო ზეცას იები...
როგორ გაგვიბატონდნენ —
რეკომენდაციები!
რეკომენდაციები!

აქეთ-იქით ჯებირი...
ჟონავს ჟამი ციების!
და... გვამხნევენს “ჩეფირი” —
რეკომენდაციების!
რეკომენდაციების!

როგორ გეუფლებიან,
დრო არ გრჩება ძიების...
რას არ გეუბნებიან
რეკომენდაციები!
რეკომენდაციები!

ყველას ყური მოყრუვდა,
ხმა არ გვესმის ციერის...
თითს გვიქნევენ მოყვრულად —
რეკომენდაციები!
რეკომენდაციები!

ხელში უნდა ვუყუროთ
თნევეთ, კუდის ქიციანით,
როდის, როგორც ფულუროს,
აგვავსებენ ისინი!

მადლი ვუთხრათ უფალსო,
გვეყვანან სათნო ძიები...
გვასწავლიან უფასოდ —
რეკომენდაციები!
რეკომენდაციები!

ვარსკვლავები ნათობენ, —
ეყო ზეცას იები...
როგორ გაგვიბატონდნენ —
რეკო-მენდა-ციები!
რეკო-მენდა-ციები!

1998 წ.

ტყუილების ველზე დაგასახლა

შენი წილი მასაც მიუარჩივე,
ხელმოჭერას ხელის გაშლა არჩიე;
გულწუნკობას ის ვერ გადააჩვიე...
გულდანყვევით გზას გასცქერი ახლა!

ცრუპენტელას ცრუფიცილი ქაცვია,
გაგიჭირდა, ზურგი შემოგაქცია,
ძლივსლა მიხვდი, — თუ რა ხვითო კაცია...
ტყუილების ველზე დაგასახლა!

1998 წ.

ერთ დროს ჯეელი

ერთ დროს ჯეელი, ახლა ბორძიკით
მიაჩხარუნებს ჩონჩხსა თუ სხეულს...
ჩვენც დავწვრილებთ გზაზე! ბორჯი კი
არარად აგდებს მძლევარს თუ ძლეულს!
1998 წ.

გაფიქვინებულ ღრუბლებს

გაფიქვინებულ ღრუბლებს
ჩამოედვართ ლილა...
თუ ბნელი დროის ზღურბლებს
ვერ გადმოჟონავს დილა, —

მაშინ დავრჩებით აქეთ
და იფუთფუთებს მატლი!
თქვენ კვლავ უღირსი აქეთ
და დაივინყეთ მადლი!

1999 წ.

მე და ის

მე
ჩემი სიმართლით მიყვარხარ,
ის
თავის სიმართლით გართულა...
თქვი:
ორი სიმართლე ვინ ნახა
ან
ორი სიმართლე სად თქმულა?!
დღე
ჩადის — სივრცეში ნარწევი,
მზეს
ვხედავ ჭიაფრად მიწურვილს...
კვლავ
მხვდება — სიბნელით ნაწყენი —
ეს
ჩემი დროული მიწური.
ჩანს,
ველარ გავიგე ცხოვრების
გზა, —
თმენით ავლილი, ჩავლილი...
დრო
მსალტავს, დრო — მონატბორები,
ცის
სუნთქვა ლივლივებს ჭავლივით...
მე
ჩემი სიმართლით მიყვარხარ,
ის
თავის სიმართლით გართულა...
თქვი:
ორი სიმართლე ვინ ნახა
ან
ორი სიმართლე სად თქმულა?!

1999 წ.

გაისმა კივილი უცებ

გაისმა კივილი უცებ,
აიმღვრა მზიანი არე;
ღიმილი მიემსხვრათ ტუჩზე
ქუჩაში მომღიმარ ქალებს...
მანქანის დაღეწილ ფარებს
ესხურა წვეთები სისხლის
და... ჩაქრა მზიანი არე,
თვალეებში ჩაგუბდა ნისლი!

1999 წ.

დადუმებული ტყე, ვით სასახლე

დადუმებული ტყე, ვით სასახლე,
ქარი თავდახრით დადგა იელთან...
შორს, ნაბოლარა სხივი ცახცახებს, —
დღის მიწურულზე — დასალიერთან,
ამღვრევს დასავალს ფერი ვეჟანი,
ქრება თანდათან სივრცე ხილული...
და, სინანულით ვხედავ, — ეს ჟამი
ხელით მისხლტება, როგორც ყინული.

1999 წ.

რა ვიცოდი...

I

ვთქვი: — გეტირა აქ ყოფა,
ახლა საით, მუმლო?
გაიშიფრა მარტყოფთან
შენი საიდუმლო!

II

აზრიალდნენ სხვა ზარები,
როს გამქონდა ლელო და...
რა ვიცოდი, ბაზალეთი
თბილისში რომ მელოდა!

2000 წ.

**მე რაჭა მიყვარს შენნაირით და
არა მისით...**

ზურაბ ქაფიანიძეს

ჟამითი ჟამად
მიყვარს ხელში ჭიქის დაჭერა
და სადღეგრძელო
მიყვარს მისი, ვინც არის ღირსი...
თუმც სამეგრელო
შეგვიგინა ერთმა რაჭველმა,
მე რაჭა მიყვარს
შენნაირით და არა მისით!

არც იშვიათად,
მომხვედრია წყენა, ვით კოხი,
მითქვამს სათქმელი
გულწრფელობით და არა ქლესვით...
ვიტყვი ყოველთვის: —
ვინც ვერ იტანს ლაპარაკს კოლხის,
არ მწამს იმისი
არც კაცობის და არცა ლექსის.

თუ არის კაცი —
ქართველური ჯიშის თუ მოდგმის,
არ შეიძლება
არ ესმოდეს მეგრული მოთქმის,
იმ ტკივილების, —
უძველესის, მითაჟამურის, —
ოდეს დაემხო
მხარგაშლილი, დიდი მამული!

და, იმის შემდეგ
ისმის მოთქმა გულის დამჭრელი,
მას იგებს ყველა —
ნაღდი კახი, სვანი, რაჭველი...
და, იმის შემდეგ

უძველესი ენა მეგრული —
ქართული ენის
სულით, სისხლით არის ერთგული!

ჟამითი ჟამად
მიყვარს ხელში ჭიქის დაჭერა
და სადღეგრძელო
მიყვარს მისი, ვინც არის ღირსი...
თუმც სამეგრელო
შეგვიგინა ერთმა რაჭველმა,
მე რაჭა მიყვარს
შენნაირით და არა მისით!

2000 წ.

მოვიდა დილა — ზეცის ქალწული

მოვიდა დილა — ზეცის ქალწული, —
ლამის ნატანჯი სულის მკურნალი...
გამოდის ვაჟი, ღვინით ნარწყულით
თავმტკივანი და სახემხურვალი.

თვალეები ბჟუტავს დანისლულ მზერით...
დგას ჯავრიანი... თბილი ქარია...
სუფრა... სიცილი... ტრიალი ჭერის...
აურიეს თუ თვითონ არია...

გულში ისარი ფეთქავს ეროსის, —
ხან მტანჯველი და ხან მათრობელი:
ამშვიდებს დილა — ცის ანგელოზი
და... ისმის მნათის საგალობელი.

2000 წ.

სულთქმა აგესალომისა

ავზნიანობს დრო, ეთერო,
გულზე მირტყამს წერაქვით...
როგორ უნდა მოგეფეროს
ის — მურმანი — ვერაგი!
სული ეშმას მიჰყიდა და
გულში ბოღმა ჩატოვა:
მომინამლა, ვინც მიჰყვარდა,
მეც კი მომაჯადოვა!
დაგტოვებდი განა სნეულს —
წმინდა სულით მარტოსა?
ვეღარ ვძლიე ეშმაკეულს...
ვახ, მურმანის პატრონსა!
ვინც მეგონა ყმა ერთგული —
იგი ბილწი ყოფილა,
ტარტაროზთან შეკრულა და
ყოფნა დამათმობინა!
სული ეშმას მიჰყიდა და
გულში ბოღმა ჩატოვა;
მომინამლა, ვინც მიყვარდა,
მეც კი მომაჯადოვა!

2000 წ.

გადის სანუთრო...

ატირდნენ ფეხქვეშ ნაწვიმი გზები,
გეკვრის ტალახი — მიწა ცოდვილი...
გადის სანუთრო — მონასიზმრები,
მარადისობის ამოცოხნილი.

2000 წ.

მე მახსოვს ყველა!

ეს ბნელი ღამე მსგავსია კარვის,
ღამე ღამეა! დღისითაც ბნელა!
იქნება ახლა ვახსოვარ არვის,
სამაგიეროდ, მე მახსოვს ყველა: —

გამიტეხია ვისთანაც პური,
ვისთვისაც მითქვამს ორიოდ სიტყვა...
დრო — ძველებური თუ ახლებური
არ მინდობს, —
ლახტებს ლანანით მირტყამს!

აქ ბევრჯერ მზერა მომესო მტრული,
გადაეჩვია აქ ხალხი სიცილს;
აქ გუშინ რიჟრაჟს გაუსკდა გული —
ჩამოიბურა კალთები სივრცის...

ეს ბნელი ღამე მსგავსია კარვის,
ღამე ღამეა! დღისითაც ბნელა!
იქნება ახლა ვახსოვარ არვის,
სამაგიეროდ, მე მახსოვს ყველა!
2000 წ.

მაშინ ეს გული გაიყო ორად

როს სამეგრელოს
სიძულვილის ესროლეს ბომბი,
სამაფშალიო
როს მიუგდეს ყრანტალა ყორანს
და ტაშს უკრავდა
იმ სიგლახეს მწერალიც ზოგი, —
მაშინ ეს გული გაიყო ორად!
2001 წ.

თავის თავიდან ამოხტა კაცი,
აყვირდა მისი ძვლები თუ ჩონჩხი...
ამსხვრევდა ჭიქებს —
უაზროდ დაცლილს
და... მუშაობდა ჟამთასვლის ცოცხი!

2001 წ.

დასაზღვრული უსაზღვროება

მოზღვავებულა საკენეს-სალრენი,
მოჰბეზრებია გულსაც დროება...
გაჰმზერს გონება დაუსაზღვრელი —
ჩვენთვის დასაზღვრულ უსაზღვროებას.

მზერაგაუმტარ განცდის გაღავანს
გადაეველება მუზა, დროებით...
მაშინ ხორცქმნილი კაცი არა ვარ, —
თანამდევი ვარ უსაზღვროების!

მაშინ ყველგან და ყველაფერში ვარ,
მაშინ შენშიც ვარ, სულო, რჩეულო...
მაშინ დაფვრინავ თვითონ მზეშიაც,
როგორც უხორცო ან უსხეულო!

მაგრამ... ძვირფასი ქრება წამი და...
ვუნამებივარ წამებს უწამლოდ...
და... ღამეების ბნელ ნაწნავითა
ჩამოეშვება იგი — უწყალო!

გავილევი და გავინურები
და ჩამინავლებს გულსაც დროება...
მოიხილავენ მხოლოდ სულები
ჩვენთვის დასაზღვრულ უსაზღვროებას!

2001 წ.

ვერცხვანარსულში...

ვერცხვანარსულში... მესმის ხმაური...
(მომავლიდან კი — ჯერაც ზუმერი...)
ვერცხვანარსულში, ხმაუცნაური
მპასუხობს ჩემი მოძმე — ზუმერი!

როს შორეთიდან მზერა მარდუქის
სივრცეს მისხივებს სილუსკუმეში,
მაშინ ცხადად ვგრძნობ: — სულო, მარდუქი,*
ვით სამერმისო მზე თუ ნუგეში.

2001 წ.

მსჯავრდადებულებს ვგავართ ყველანი

ტყეში ცისკარმა გაიფაჩუნა —
დილის გაჩენას გადაჰყვა ღამე...
ფეთქავს ბალახი — მიწის სარჩული,
ასდის ნისლები მინდვრებს და ხრამებს...

კვლავ ისმის ოხვრა კლდეს მიჯაჭვულის,
რა შეუძლიათ მლოკავ გოშიებს...
ჩვენ თავზე გვადგას მკაცრი მსაჯული,
ბორგავს სამყარო სამყაროშივე!

მოხშირებულა შხამა, ნარშავი,
ქვეყნებს არყევენ ჟამთა რყევანი...
დავაშავეთ თუ არ დავაშავეთ, —
მსჯავრდადებულებს ვგავართ ყველანი!

2001 წ.

* მარდუქი — (მეგრ) მეზრდები.

შენ ხარ მომავალი...

— შენ ხარ მომავალი, სხვას ვისლა ველოდეთ?..
(დგას გზისკენ მზირალი ბრძენი იოანე...)
— მოვედ, სიხარულო, ყოველნი მღეროდენ,
ამ შენსა სამწყსოსა თვალნი მიმოავლენ.

და ხალხი, ეს ხალხი — ყურით უსმინარნი,
თვალთ ვერ მხედველნი... გადაცდომილები...
მათ ახლა სჭირდებათ მადლი უფლისანი,
მოვედ, ყოვლისშემძლევ, იხსენ ცოდვილები!
2002 წ.

კოსმიურო!

კოსმიურო! შენი უხმო ხმაა,
რომ გვაფხიზლებს უგონობით პერობილთ...
იდუმალი შენი გულისთქმაა —
თუკი ვარჩევთ ანფასისგან პროფილს...

შენი ნებით მოწურვილა წვიმა,
ჩანს ვარსკვლავი — ანარეკლი ცეცხლის...
გაბმულია მარადიულ სიმაღ —
ეს კავშირი მიწისა და ზეცის!

კოსმიურო! შენ მაოცებ ახლაც,
ამოუხსნელს მოუსვენრად გიმზერ...
ხორციელის უძლურება დამხრავს —
გადამხობილს უჟამობის ქიმზე!

2002 წ.

ვინც აქ ზარი დარისხა!

მოგუდულა, მოხუთულა ქარის ხმა,
ის წასულა, ვინც აქ ზარი დარისხა!

სიხალისე დაჰკარგვია ხალისსაც...
იმ მთიდანაც ხმა არ ისმის ხარისა!

აქ სხვა არის, აქ სხვა არის და ის სხვა
ყელყელობს, როცა რწმენა დაიმსხვრა!

ღვინოს ნაცვლად სამსალა ვინ დამისხა?
არ ჩანს იგი, ვინც აქ ზარი დარისხა!

2002 წ.

რისტვის...

რისტვის ვიმტვრიე თავი ამ სოფლად?
ვერვინ ჩათესავს სითბოს ქვაგულში!
ვით უეროვნო და უსამშობლო, —
ვცხოვრობ სანუთროს გამოქვაბულში!

2002 წ.

ამ შუალამით...

არ ფეთქავს ახლა ლაყუჩიც ქარის,
მთვარეს სხივები ვარჯში ჩაუბამს...
რალაც უხორცო და უჩინარი,
გგრძნობ, თითქოს ლამობს ჩემთან საუბარს.

გაყურსულია ხეების რიგი,
სივრცეებს არხევს უჟამო ჟამი;
მესაუბრება უსიტყვოდ იგი...
სულ სხვა კაცი ვარ ამ შუალამით!

2002 წ.

დღეს სანთელს ხსოვნის ტაძარში ვანთებ

გელა ბერძენიშვილს

რა გითხრა, ძმაო, ასე უძლური
არ განმიცდია სიტყვა სათქმელი...
ყოფნა-არყოფნა — სევდის კუნძული —
ტკივილის სანთლად ჩამოსაქნელი...

ჩაბრუნებული სიტყვის ნახლეჩი
გულს ჩასობია რკინის სოლივით...
უნდო ცხოვრებამ გხლართა მახეში, —
ვით უდაბნოში გადასროლილი...

რატომ ან რისთვის გაგწირა ბედმა?
ბედმა კი არა, იმ უბედობამ!
არა აქვს ბრალი, ეს უწყის ღმერთმა,
შენს მამობას თუ ირას დედობას!

დღეს სანთელს ხსოვნის ტაძარში ვანთებ,
მინდა ამოვთქვა სიტყვა გულიდან...
შენ არავისი არარა გმართებს
შენი კაცური სიყვარულითა!

ცაა ხან სისვი, ხან კიდეც — მრეში,
ნამთა წვიმები გვეწვიმებიან...
საქართველოა ცოდვილთა ხელში
და უცოდველნი ეწირებიან!

რა გითხრა, ძმაო, ასე უძლური
მე არ მქონია სიტყვა აროდეს...
ვარ უთქმელობით გულდასუსხული,
თითქოს დუმილი მართლა კმაროდეს!

მწარეა ყოფნა დაშლილ ტივივით,
ოდეს გრიგალი გვიახლოვდება...
საშინელია დედის ტკივილი, —
გულს ჩაგუბული მამის გოდება!

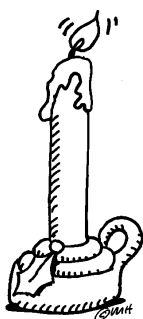
შენ გვერდით, ძმაო, დღეს გოდებს ბევრი,
ჩვენს ქვეყანაში მძიმე წლებია...
საქართველოში ტრიალებს კევრი
და გულმართლები ილენებიან!

ამ ყოფას როგორ გადაეველები
ან დღისით, ანდა უკუნ ღამეში?
ქვას გააღლობენ ნინოს ცრემლები, —
დაის ცრემლები — უმდუღარესი!

მისდევს გატანჯულ წამებს წამი და
ნედლი რტოები ისევ ხმებიან...
ეგერ, ბურუსში მოთქვამს მამიდა,
აქ — მეგობრები იმეხებიან!

ცაა ხან სისვი, ხან კიდევ — მრეში,
წამთა წვიმები გვეწვიმებიან...
საქართველოა ცოდვილთა ხელში
და უცოდველნი ეწირებიან!

2002 წ.

აკივლდა სივრცე...

აკივლდა სივრცე... გრიგალი ატყდა...
ცას გაუვარდა ხელიდან კვარი...
სამყაროც დარჩა უეცრად სახტად —
საწამებელი აღმართეს ჯვარი!

გთელეს და გთათხეს, გადაგიარეს, —
მაშინ შეცბუნდნენ თვითონ ჯუნგლებიც...
რა გვეშველება ადამიანებს,
ნუთუ არასდროს არ მოვრჯულდებით?
2002 წ.

დარ-ავდარის თვეა

დარ-ავდარის თვეა,
დარ-ავდარი, დარ-ავდარი, დარი...

მუქი სინათლეა,
თოვლგარეულ წვიმას არხეცს ქარი!

ზის სარკმელთან ბიჭი,
მამის ნატვრა, მამის ალიკვალი...

შეშა ნელა იწვის
და ბუხრიდან მიიხვევა კვამლი.

დაღვრემილი დღეა,
თითქოს კენესის ჟამგასული თარი...

დარ-ავდარის თვეა,
დარ-ავდარი, დარ-ავდარი, დარი!
2003 წ.

ამ გზაზე...

ამ გზაზე დიდხანს, დიდხანს ვიცდიდით,
დიდხანს გვესმოდა ხმები ლოდინის...
ზოგჯერ კენესა და ზოგჯერ სიცილი,
ხანაც სივრცეში ხელის პოტინი...
ვიცდიდით დიდხანს, ველოდით დიდხანს,
არ კი ვიცოდით, თუ რას ველოდით...
ზემოთ ხმალივით ეკიდა კითხვა
და ჩვენ ვერაფრით თავს ვერ ვშველოდით!
გულში ვმაღავდით გულის სატკივარს,
რადგან ერთმანეთს ხელს არ ვუწვდიდით...
ბოლოს გავიგეთ ნათლად, მარტივად: —
ყველა საკუთარ თავს რომ ვუცდიდით!
2003 წ.

წუთებს წუთები ემარჯვალება

წუთებს წუთები ემარჯვალება,
კვლავ გადაება ავდარს ავდარი
და გადასძახეს ჭალებს ჭალებმა: —
ალარ გვეშვება უნდო ზამთარი!

მინდვრად ქარები სუსხით შხუიან,
ყინჩი მამალი დედალს ეკვრება...
ცის შუაგული მოღუშულია,
დრო კი თავისას მიერეკება!

სწრაფად ეზრდებათ ღრუბლებს ეშვები,
ქვევით ქირქილებს გულქვა ქარონი...
ეგერ, ქალ-ვაჟნი, — მოცისქვეშენი,
უპოვრები თუ უსახლკარონი...

ნუთუ გულები კაცთა გაქვავდა?
თვითმკვლელს ვერავინ ეტყვის: — “მოიცა!”
ლამდება... ბოლო სხივიც ჩაქრა და
გარეშემონი ბინდმა მოიცვა!

2003 წ.

ექსპრომტი

პატარა მუსიკოსს — ირმა გიგანს

ახლა შენს შუბლზე მერმისი ნათელობს,
ხარ მოფრენილი ანგელოსივით;
უმანკო თვალებით შენც უნდა ათენო
ლამე —
მუსიკით გარემოსილი...

პატარა თითებზე ჰყვავიან ჰანგები,
თითები ბგერებით დახუნძლულია...
ეს მხოლოდ
მადლია მაღალი განგების, —
ადამიანი აქ უძლურია.

ზოგი —
უსულგულო — ავობს და ავსულობს...
ავს შენთან
რა უნდა, პანია ასულო!

ამ მთის და
ამ ბარის თავს გადგას ნათელი,
შენც შენი
თითებით ახარე ქართველი...

მაგ თითებს ჩამოჰყავთ ციური ჰანგები,
თითები ბგერებით დახუნძლულია...
ეს მხოლოდ
მადლია მაღალი განგების, —
ადამიანი აქ უძლურია!

2003 წ.

ბაუმბაძრობა

ნაქურდ-ნაძარცვით აგო სასახლე,
ეცოტავება რაც აქვს, რაც არი...
ჩადის ყოველგვარ სიმამაძალეს
კაცი — ტალახი გაუმადლარი!

2004 წ.

ჟამმა წარსული...

ჟამმა წარსული
წყაროსავით ჩაიხვარჩალა...
ზოგს მიწა ათბობს,
ვიეთნისას ათბობს ცა კერას!
ახლა თითქოსდა
ეს სამყარო განზე დარჩა და
მე კი... ცალკე ვარ!

2004 წ.

დრო მოვა

დრო მოვა — დიდი შვეებით აღვსილი,
ბედმორქმულობის მარცვლებს დათესავს;
ცა —
მშობლიურად წიაღგახსნილი —
არ დაიშურებს ჩვენთვის ნათელსა.

2004 წ.

ლოდნარს ეხვევა...

ლოდნარს ეხვევა ხვიფლი ნოტიო,
და წვეთავს ლეშხი — ნაცრემლი ფოთლის...
იმდენი ისმის ხმა თუ მოტივი
აქ, ამ ადგილას, ვერავინ მოთვლის.

ხანდისხან (ვამჩნევ) გადიფრენს ქორი,
ხან გვიმრიანში თვალს ვკიდებ ხვილარს...
ვერცხლისფერ წამთა ჩამოდის თქორი
და მახლოებს უხილველ ხილვას.

2004 წ.

მიმოყანნალობს წვიმა

მიმოყანნალობს წვიმა
გახმოვანებულ ქარით,
უთქმელს არ ტოვებს წვრილმანს,
იცის მთისა და ბარის...
სარკმელთან ისმენს ცირა
ცისა და მიწის ამბავს...
კვლავ დაყანნალობს წვიმა
და წერს უცნაურ ანბანს...

2004 წ.

პირქარში

ბინდბუნდია თუ დგება რიჟრაჟი,
იზუდებენ თუ
ილვიძებენ ჩიტები ჭრელი;
დღეა თუ ღამე — მე ვარ პირქარში,
ვერ მომელირსა სიმშვიდის ჭერი!

2004 წ.

პარალელური სამყაროები

ამოვარდნილნი ამ სამყაროდან
ვართ მგზავრნი სულ სხვა განზომილების...
თითქოს ეთერიც გასამყაროვდა,
ვართ ციურ მზერით განზომილები!
ეჯახებიან ერთურთს დროები,
ღვითისშვილებს გვიკვირს ეს უღმერთობა!
პარალელური სამყაროები
ხედავენ ჩვენს ბედს თუ უბედობას...
ცოდვები ცოდვებს ცრიან ჟინჟღლივით,
ცოდვილი ცოდვით გვეპატიჟება...
ალბათ მომავალ დროთა ყიჟინი
გვეშვილება ან გვებადიშება...
ჯერ კი... ჩვენ ვხედავთ და ჩვენც გვხედავენ: —
სივრცე, ტყე - ველი, მთა, წყაროები...
ერთხელაც ვიგრძნობთ: — როგორ ფეთქავენ
პარალელური სამყაროები!

2004 წ.

შენ უწყი, ციერო...

შენ უწყი, ციერო, ზაურს რა მინდოდა...
კვლავ ნულარ გაგვნირავ საუამინდოდა!
 დრო გაურკვევლობის თავს ადგას სანიერს...
 არ ვიცი, იქ დავრჩი... თუ გამოვალნიე...
წვრილია ეს გზები, ვით შეშა სანაღდე...
ამ გზებით როგორღა ვენიო სანადელს!
 მომავლის სახეს რად მიფარავ, ვუალო...
 იმ ციხეს მეც უნდა გარშემო ვუარო!
იქნება გაიხსნას კარები თავადა, —
მზე მოდგეს ცის კიდეს — ცამყარის თამადა...

.....
შენ უწყი, ციერო, ზაურს რა მინდოდა...
კვლავ ნულარ გაგვნირავ საუამინდოდა!

2004 წ.

ჩემს შვილიშვილს ნინოს

I

ამოცოცდა არყოფნიდან
ვარსკვლავი...
ბზობის დღეს ვინ მახარებდა
მასავით.

რა პანანა და რტოსავით
ნამლევა;
ანგელოზი თავზე ადგას
მფარველად!

II

ღმერთის გვრიტო, მოფრენილო
ღვთის ნებით, —
შენ იბრწყინე სიცოცხლით და
ღირსებით:

იასავით ხარ პანანა,
ნამლევა...
ანგელოზი თავზე გადგას
მფარველად!

2004 წ.

ღამდება

ღამდება. დრო შეიცვლება
ხვალ ან ზეგ, ანდა მაზეგა...
ამ ზეგნით ქარი შოშინა
გადაეხვევა სხვა ზეგანს...
კუთავს და კუთავს ნარჩიტა
წვრილ ტოტზე, როგორც ნარზედა...
თითო-ოროლა ქალ-კაცი
დაკანტიკუნტობს გზაზედა!
2005 წ.

სწრაფულა*

მინანერი ჯიბო ჯიშერის “რჩეულზე”.

მინდა ვნახო მისი თუზის
სანახები, სანიერი...
ახლა მაგიდასთან თუ ზის —
ვერ მენვევა მანვიერი.

მასში ცოცხლად ჰგიეს “ია”,
სიტყვა მოსდგამს მანვიერი...
თუ დარდები მიესია —
გაუქარვებს ანი ერი!

2005 წ.

* სწრაფულა — ექსპრომტის შესატყვისად ჯ. ჯიშერის მიერ შემოღებული.

ემატება მუგუზალი მუგუზალს...

ემატება მუგუზალი მუგუზალს, —
კვლავ გუზგუზებს გულში გულის ხანძარი...
არ გჩვევია ლიქნობა და უკუსვლა,
გითქვამს იგი — ფიქრსა შიგან რაც არი!

გონს ამშვენებს შორეთს იქით ყურება,
თუმც სანუთრო ინენება ნისლეზად...
არ გჩვევია მოხრა, მოქედურება,
შენთვის შენი სიმაღლეა — ღირსება!

სიჭაბუკის დრო - ჟამს ისევ ვინ აშლის?
გაბითურდა, რაც დრომ წმინდად აქსოვა...
ზიხარ ახლა უსინათლო ბინაში,
არვის ელი... ალბათ არც ვის ახსოვხარ!

ემატება მუგუზალი მუგუზალს, —
კვლავ გუზგუზებს გულში გულის ხანძარი...
არ გჩვევია ლიქნობა და უკუსვლა,
გითქვამს იგი — გულსა შიგან რაც არი!

2005 წ.

კვერცხი — სხვაგან...

ზვაობრობამ მოკრძალება ითაცვანა...
ეს სანუთრო იმარგლება, ვითა ყანა!
ზოგმა შენზე
ისიტყვა თუ იქაქანა,
კვერცხი — სხვაგან...
შენთან მხოლოდ იკაკანა!

2005 წ.

ჩონგურის სიმებს წყვეტს მეჩონგურა

ანმყოში დავალ, როგორც წარსული,
ამათთვის მე ვარ — უკვე ყოფილი...
როგორც სტრიქონი გადახაზული,
ელის აღდგენას უარყოფილი!

ელის აღდგენას: — სინდის - ნამუსი,
მამულიშვილი, თავდადებული,
წმინდა ჰანგები — მზის სალამურში,
სხივი — გულებზე ხსნად გადებული...

ელის აღდგენას... მაგრამ ნუგეშად
ეს მოლოდინი განა იკმარებს?
ტკივილისფერად ცა იკუმშება
და სივრცე ცრემლებს ველარ იკავებს!

გზები გახსნიათ ყეყეჩ-ორგულებს,
შენ რას გახდები, სულო, რჩეულო!
ჩონგურის სიმებს წყვეტს მეჩონგურე
ასე უტიფრად და უჩვეულოდ...

ანმყოში დავალ, როგორც წარსული,
ამათთვის მე ვარ — უკვე ყოფილი...
როგორც სტრიქონი გადახაზული,
დღეს ბევრი გახდა უარყოფილი!

2005 წ.

ღმერთო, იხსენ!

ღმერთო, იხსენ! —
(დრომ იფეთქა!)
გულით ამოთხრობილი: —
ეს ქვეყანა —
კოლხ - იბერთა, —
საქართველოდ ხმობილი.

2005 წ.

იზრდება წარსული

იზრდება წარსული: —
წამობით, წუთობით, საათობით...
მცირდება მერმისი —
თავსატეხითა და გასართობით!

იცრება მყოფობა
საწუხ - საფიქრალით დალდასმული...
მცირდება მერმისი;
იზრდება,
იზრდება, იზრდება წარსული!

2005 წ.

ორი თვეა, რაც ალკოჰოლს მოვეშვი

ორი თვეა, რაც ალკოჰოლს მოვეშვი
და ნელ-ნელა მოვდუნდი და მოვეშვი,
უხმოდ ვცხოვრობ ნაქებ სიმყუდროვეში...
ორი თვეა, რაც ალკოჰოლს მოვეშვი!

ხელოვნური სიხალისე გამიქრა,
“ნახვამდისო”, — განცდამ თავი დამიქრა...
ძველი ცეცხლი, აღმაფრენა რა იქნა?
ორი თვეა, რაც ალკოჰოლს მოვეშვი!

ბუნებრივი სიხალისე არა ჩანს,
თითქოს გულმა მთელი გრძნობა დახარჯა, —
ირგვლივეთი დარდ - მოწყენამ დაფარჩა...
ორი თვეა, რაც ალკოჰოლს მოვეშვი!

2005 წ.

როგორც თითი გალოკილი

როგორც თითი გალოკილი
შუა — ცის და მიწის,
დროის სუსხით გაროკილი
ცხოვრობს ჩუმად, სიმწრით...
მდიდარიც და უქონელიც —
ხელს ზეცისკენ იწვდის;
წვავს გენია უქრობელი,
წვალობს, ითმენს, იცდის...
2005 წ.

ცამ მოიხსნა პირი

ცამ მოიხსნა პირი, ცა ჩამოდის ფეხად...
ცის სამყარო დილით შეარყია მეხმა!

დღე დაიწყო ასე, რას ველოდო აწი?
ახლა ვდგავარ გზაზე, ახლა გულსაც აწვიმს...
2005 წ.

ისე დგას წყალი...

ისე დგას წყალი, თითქოსდა სძინავს,
გასწვრივ შეირბა ფოთოლი წყავის, —
ის გაჰყვა
ახალნაღვიძარ ნიავს,
დაეცა წყალს და, შეაკრთო წყალი.
2006 წ.

ჭარმაგი პოეტის მწერული ფიქრი

ჩემთვის აღარ მიზრუნია წამით,
არად მიჩნდა სასახლე თუ სორო...
მე შევწირე პოეზიას თავი,
ასე ახლა ორიოდ თუ ცხოვრობს!

მეც ვატარებ ამ საწუთროს დამლას,
მეც ვწურავდი თავგიდელა ნისლებს...
ახლა ჩავსდევ წუთისოფლის დაღმართს
და გაღმიდან უბგერო ხმებს ვისმენ.

იდუმალით მეც ვიყავი მთვრალი...
მაპატიეთ, შვილებო და ცოლო! —
მე შევწირე პოეზიას თავი,
ასე ალბათ ორიოდ თუ ცხოვრობს!

2005 წ.

მისთვის სამშობლოც ჩალა - ბუჩია!

ჩალაში ახვევს, ჩალაში კერავს —
ყოველს და ყველას... უცქერის ცერად!

ცად მოვარდისფრო ღრუბლის ბუჩქია...
მისთვის გარემო ჩალა-ბუჩია!

ეგერ ტყეები, აგერ მინდვრები —
გულის მეოხი, დასამკვიდრები...

ჩვენია: მქონეც და უქონელიც,
ნახშირიც, ცეცხლიც — ჩაუქრობელი!

ცაზე მოძრავი ღრუბლის ბუჩქია...
მისთვის სამშობლოც ჩალა- ბუჩია!

არც აქაური ღვინო და ქალი, —
უცხოეთისკენ უჭირავს თვალი!

2006 წ.

თვით ავენაც...

თვით ავენაც ველარ შეძლებს, შენზე
უკადრისი რომ იკადროს ახლა...
კვლავ გულის ჯავრს ღამეებში შეზელ,
კვლავ მიუშვერ მტერ-მოყვარის ლახვარს

გულს, —
მრავალჯერ ნატკიებს და ნაცრემლს,
ნამარტვილევს, ნაგვემსა და დაღლილს...
თვისტომებმაც არ დაგინდეს: — გძარცვეს!
არსად დაგრჩა თავშესაფრად სახლი!

და... ჯახირობ ცის და მიწის შუა,
სამკვიდრებლად გენილხვედრა სივრცე...
მიმნდობელი ვინ არ მოგატყუა,
გული მაინც ნდობის მარცვლებს იმცვრევს.

დაკიდულხარ დროის ტოტზე თავქვე,
გატანჯული ილიმები ისევ...
და, გარშემო ხელებს უხმოდ აქნევ
და უცნაურ იგავ-ზღაპრებს ისმენ!

თვით ავენაც ველარ შეძლებს, შენზე
უკადრისი რომ იკადროს ახლა...
კვლავ გულის დარდს ღამეებში შეზელ
და მგელივით ჯავრ-ნალველი დაგხრავს!

2006 წ.

მუდამ ეული

ხან სივრცის ფრთათა მოჩანს სავსავი,
ხან ისახება ნისლი აქლემად;
ხან დგახარ უბრად, დუმილნასვამი, —
თავს მალავს სევდა, ვით სირაქლემა!

თვითონ ხალხშიაც ხარ განდგომილი,
ხარ ტაბლასთანაც გულდალეული...
აქ ბევრი ტიპი დგას კმაყოფილი
და ამით შენ ხარ მუდამ ეული!

2006 წ.

რამდენიც უნდა

რამდენიც უნდა
ინრიალო, იხვანცალო და
რამდენიც უნდა
ღვარო ოფლი ან ცხარე ცრემლი,
ეს დედამინა
არის მხოლოდ ღმერთის წყალობა,
არ გაგაჩნია სხვა სარეცელი!

2006 წ.

ლაღად მიმოდიან...

ლაღად მიმოდიან გოგო-ბიჭები,
ერთიმეორეს გულთამამად ეფერებიან...
... დღეს, ჩემეული
შემოდგომის სანთეროდან —
რა დარცხვენილად შემომღიმის
ჩემი მიაბიტი გაზაფხული.

2006 წ.

ჩემ გარდა...

„ორი კაცია ჩემში: ერთი ღვთის დარად იღვწის,
მეორეს ის სწადს,
რაიც სოფელს, ეშმაკს და სიკვდილს“.

ანგელუს სილეზიუსი

„მე მომიტევეთ ვარ უმეცარი“.
გიიომ აპოლინერი

ჩემ გარდა ჩემში სხვა ვილაც ცხოვრობს,
იმ სხვაში კიდეც სხვა ილანდება...
ველარ გავუგე თავი და ბოლო, —
ეს დღე — ხანმოკლე — ისე ღამდება!

ვერ დავაღწიე ამ დროსაც თავი...
ლლიცინებს ჟამი უთავბოლოობის!
მოუჭერელი მაქვს მოსართავი
და ფოთოლივით შევრჩი მოლოდინს...

იმ “სხვამ” იფიქროს აწი რაც უნდა!
ვეცადე, მაინც ვარ უცოდნელი...
ჩემი ცხოვრება ჩემში დაცურდა —
ჩემი სიკეთით, განცდით, ცოდვებით!
2006 წ.

მონათესავე სულთა გალობა

არ შეიძლება არ ტიროდე
ცოცხალთა გამო!
გარდაცვლილებმა თავს უშველეს
დიდი ხანია!
...ელიზიუმში ჰყვავის ნათელი,
უსხეულონი ცეკვავენ ერთად
და იეზივით იშლება ირგვლივ
მონათესავე სულთა გალობა.
2006 წ.

ძველი თახსირი

კვლავ ურცხვი მზერით
დაყინჩაობს ძველი თახსირი —
ადრე ვინც იყო
მოთვალთვალე მკაცრი გზირივით,
ინდაურივით აფხორილა,
ბიბილოები, როგორც დაჩხირი*
უბრწყინავს, —
ახლა რუსთაველზე დადის გმირივით!
.....
კვლავ ურცხვი მზერით
დაყინჩაობს ძველი თახსირი!
2006 წ.

* დაჩხირი — (მეგრ.) ცეცხლი.

ვეზირ ეზოში

დღე არის კამკამა, კოხტაობს ატამი,
ხბო სწავლობს ხის ტანზე რჩოლას.
მე ვზივარ ეზოში, კრიახებს ქათამი
და კრთება ბალახი ჩქოლა...

წასულან მშობლები... ბიძიაც, ბიცოლაც...
იქითკენ სხვაც ბევრი იხმეს...
ამ წუთისოფლისა ვინც რამე იცოდა,
წავიდა, ეწვია მიღმეთს...

ცა ნათლიერია, ვარდისფრობს ატამი,
ხბო სწავლობს ხის ტანზე რჩოლას;
კვლავ ვზივარ ეზოში, კაკანებს ქათამი
და კრთება ბალახი ჩქოლა...

2006 წ.

ძალადობა

ტახტზე მორჭმულად ზის ძალადობა!
დათრგუნვილია გულალალი,
ქვეყნის ერთგული, —
ჩამოთხოვილი საჭამადით საწყალობელი,
სირცხვილისა და სიმწრისაგან
ბაგეჩაკვნიტილი...

2007 წ.

ფიქრთა ნაწყვეტები №2

ფიქრსა და ფიქრს შუა წევს სიცარიელე —
არაფერზე ნაფიქრალი ჟამი!

.....
სხივი მიმოხტის
კალიასავით ტოტიდან ტოტზე —
სივრცე და უსივრცობა გამოვლილი;
კითხვის ნიშანივით თავკაუჭა
ეშვება ჩემ წინ!

.....
ჰერალდიკური მეხსიერება ჟამიჟამ ანთებს
ისტორიის წამებულ ცაზე
ჩამქრალ ვარსკვლავთა ციურ მოლანდებებს...

.....
თვალებიდან:
იმზირება ჩრდილუკარება სული,
ურიოშო სული — ყვავილი მშვენიერებისა!
ამ სანუთროში მიდი-მოდიან
ყვავილებიანიცა და
გვიმრებივით უყვავილონიც!

.....
ფიჩხებივით მოტკაცუნე თითები —
ნაოჭების ფართხუნა ქსელებს ჭიმავენ...
ვერ დააბრუნებ დაუბრუნებელს!

.....
კვლავ ჩამოიმლერებენ გიჟმაჟი გაზაფხულები,
მაგრამ... ვისთვის?

2007 წ.

საოცარია!
ამ ბინდუნდში გამოკრთის რაღაც,
რა არის იგი?
ნუთუ არის
უხრწნელის თითი?

2007 წ.

მზე ჭურტლობს*

ველ-მინდორს, თვალწინ გადაშლილს,
ცვარ-ნამმა სახე მოჰბანა...
მზე ჭურტლობს, —
ღრუბლის კარავში
თამაშობს დამალობანას!

2007 წ.

კმაყოფილება

ისე ჩამიარა კ მ ა ყ ო ფ ი ლ ე ბ ა მ —
არც შემომხედა,
ალბათ, არც კი შევუნიშნე!

2007 წ.

* მზე ჭურტლობს — (რაჭ.) მზე ხშირად ღრუბელს ეფარება. (ქეგლ).

თითქოსდა...

ჯემალ შონიას, ლაშა გვასალიას

თითქოსდა ვიდგეთ ქვეყნის ნაპირთან, —
გულიდან ჯავრი აღარ გვეშვება...
ახლა მურმანის ვთვრებით არყითა,
გარეთ კი წვიმა მოითქეშება!

2007წ.

სიცარიელის ჭურჭელი

ცოტა ხნით ვიყავ საოცრებაში და მე იქიდან
დავბრუნდი ახლა და ვზივარ
ჩუმად სიცარიელის ცარიელ
ჭურჭელში – ამ ქვეყანაში!

ვინ მომიკითხავს, ალბათ ვერავინ! ყველას
ანუხებს
სიცარიელის მოურჩენელი მძაფრი
ტკივილი, ვითარცა დამლა
წუთისოფლისა!

საოცრებაში ვიყავ ცოტა ხნით! იქიდან უღვთოდ
გამოძევებულს – მარგუნეს მხოლოდ
სიცარიელის აღუვსებელი
ჭურჭელი ჭრელი!

2007წ.

არ შეიძლება რომ არ გტკიოდეს!

გახედავ სივრცეს, მოლალურს, მერცხალს...
რაგინდ უჟმურად დრო გადიოდეს! —
არ შეიძლება ეს მინა, ეს ცა,
რომ არ გტკიოდეს!

გახედავ ეგრისს, გახედავ კახეთს,
იმერს და ამერს... მზე ადიოდეს...
არ შეიძლება, თუ გულით ნახე,
რომ არ გტკიოდეს!

იქ აფხაზეთი უცხოსთან ითევს,
აქ სამაჩაბლო სანამ ჩიოდეს?
არ შეიძლება, თუ გული გიცემს,
რომ არ გტკიოდეს!

მონვეთავს ციდან ნაჟური ღრუბლის...
წმინდა მდინარე მუდამ დიოდეს!
უშბის სინმინდე, ყაზბეგის შუბლი,
სიყვარულივით უნდა გტკიოდეს!

გახედავ სივრცეს, ტოროლას, მერცხალს...
რაგინდ უგულოდ დრო გადიოდეს!
არ შეიძლება ეს მინა, ეს ცა,
რომ არ გტკიოდეს!

2007 წ.

თვალეზი გვირა...

გარინდებულა ჩრდილები მთების,
ჩრდილები კლდეთა და მწვერვალების...
ზამთარშიც ყინვის სიცივით ვთბები, —
რადგან საყვარლად მდევენ თვალები!

თვალები გვირა — მინავლულ წელთა
მომირაჟებულ ფერში ხვეული...
ამ გულისგულში რა წმინდად წვეთავს
ის ღამეები — სოფლად რხეული!

ნაზო, ო, ნაზო... შენი სახელის
ხსენებას ჩემი სივრცეც განიცდის...
არ ვიცი, სად ხარ! საით წახვედი,
ხარ თუ აღარა, ისიც არ ვიცი!

რამდენი წელი მიეფშვნა კედელს,
ყოფნა-არყოფნის კედელს უჩინარს...
დროის დანები მასაც კი კვეთენ,
რაც ხსოვნას ხსოვნამ გადაურჩინა!

თვალები გვირა — მინავლულ წელთა
მომირაჟებულ ფერში ხვეული...
ამ გულისგულში რა წმინდად წვეთავს
ის ღამეები — გადარხეული!

2007წ.

ნეტარი განცდა

თავის მომხედავს უცდის ყამირიც,
ვაზის ღეროებს გლეხი მოკონავს...
სადღაც იზრდება ჩუმად ყვავილი,
გზაზე მსუბუქად მიდის გოგონა;

ყუჩად დამდგარა მოლზე ბოჩოლა,
ლანდი ლეკვივით ფეთქავს მდელოზე...
გულში ნეტარი განცდა მოჟონავს, —
თითქოს ბავშვობის ვისმენ შელოცვებს.
2007წ.

დრო აირეკლავს...

დრო აირეკლავს სიცოცხლეს შენსას,
მიღმური სივრცე გადახსნის ფარდას...
მას ალბათ
ცრემლად წასცდება კვნესა —
ვისაც აქ შენი ყოფნა უყვარდა!

აქაურ დროსთან მორჩები დავას,
წუთისოფლიდან როს გახვალ გარეთ...
და, მკაცრად,
უკანმოუხედავად
გაიჯახუნებ სანუთროს კარებს!
2007წ.

თვალეზაკრული ქალი

„სიცრუე ქვეყნის წესრიგად ქცეულა“.
ფრანც კაფკა

თბილისში დადის სასწორით ხელში —
თვალეზაკრული ქალი...
დღეა ცრიატა... ნაზამთრალ ხეში
უკვე ჩამდგარა წყალი!

გაზაფხულს ისევ გვპირდება ჟამი,
თავის რიგით და წესით...
მიმოფრატუნობს საწყალი ქალი,
არ ძალუძს, თორემ, ესმის!

არის გულმძიმედ ზაფხულ-ზამთარი...
თვალი აუკრეს ძალით!
გახდა ცხოვრება ისე ნამხდარი,
ჭირს გამოხრული ძვალის!

გულუკეთურთა ისმის ხარხარი,
დღეა მონყენით, მკრთალი...
დადის სასწორით ხმელი, გამხდარი —
თვალეზაკრული ქალი!

2007წ.

ერთუროთის გვერდით...

ერთუროთის გვერდით
ჩვენი მტრები მხარდამხარობენ...
ჩვენ კი... ქარცემულ ფოთლებსავით —
ჟამკარარევით —
რა ბეჩავურად ვმორივმორდებით!

2007წ.

აღჩნდა ვარსკვლავი

მიკოჭლაობენ საწიერზე დღე-ღამეები,
ჟამთსაბრუნავით კვლავ ბრუნავენ მკაცრი
ბორბლები...
კვლავ მოლოდინით მდუმარებენ
მთა-კლდე-ღრეები;
ჩანან ღრუბელთა ნაწყვეტები – ფრთები ორბების!
გარღვეულია ჰორიზონტი სიმაღლეებით...
აღჩნდა ვარსკვლავი, —
ნეტავ, რისი წინამორბედი?!
2007წ.

იელვებს მახვილი ორპირი

იელვებს მახვილი ორპირი,
მახვილი – ყოველთა მხილების;
ვინც არის დღეის დღით ბრმობილი, –
იქნება თვალანახილები!

წრეხაზებს მოხაზავს კვერთხი და
ინათებს სიმართლე სხივნართი...
სანამდის გავსხლტები ქვეყნიდან,
მსურს გითხრა: — ყოველთვის მიყვარდი;

ყოველთვის შენს მხარეს ვიდექი,
მაშინაც, აქ რომ არ ვიყავი...
მზევ, — გეტყვი, — მწუხრისკენ მიდრეკილს,—
მე — აქაც და იქაც მიყვარდი...

იელვებს მახვილი ორპირი,
მახვილი – ყოველთა მხილების...
ვინც არის უღვთოსგან ბრმობილი,
იქნება თვალანახილები!
2007წ.

ცის ყვავილნარში ცხადად ეძინა

ცის ყვავილნარში ცხადად ეძინა,
დაბლა ყვავოდა სუნთქვა ეკალთა...
სიმშვიდის ფერი გადაეფინა,
თუ იდუმალი გადაეკვართა?

სხივთა სათქმელი დილას მოჰქონდა,
მინას ჯერ წმინდა სისხლი სტკიოდა...
გამოვლილიყო უკვე გოლგოთა
და მზე – ახალი – ამოდიოდა.

2007წ.

„გარჩენილი ვარ ქვებზე კალმახი“.
ტ. ტაბიძე

პლანეტის გრილი მეცემა ჩრდილი
და ფრინველივით სივრცე მიტაცებს,
მაგრამ... ქვებზე ვარ მეც გარჩენილი
და უადგილოდ დავრჩი მინაზე!

არქაულ სხივთა მეხვევა წყება
და დროს ვეყრდნობი, როგორც ყავარჯენს.
ეს გული უფრო მომთმენი ხდება, —
ხვალ თუ ზეგ შენგან ელის განაჩენს!

2007წ.

დადის შორეთთან ახლოს...

დადის შორეთთან ახლოს მეზავრი – კოსმიურ გზის...
გადამწვანდება ახო ამოსასვლელი მზით!

ნელა გამოდის ღრუბლით ახალშობილი ცა, —
ლოყაზე სტკივა ღრმული – ოზონისფერი წვა...

აფეთქებათა წყება კოსმოსს გაბზარავს კვლავ?
ვარსკვლავი ცრემლად სწყდება უსასრულობის რკალს!

გაჩენის დღიდან, მიწყევ, გულს გაორება ხრავს...
ისევ მოცოცავს მიწით ბალახის მწვანე ხმა!
2007წ.

1. მასთან

მის მკაცრსა და განზოგადებულ სახეზე
ერთი ნერტილიც არაა თანაგრძნობისა;
მის შუბლზე: —
წვრილი, ზოგადი ხაზები
გულგრილობის ცივი ანარეკლია მხოლოდ...
რა დააბერებს,
რა მოკლავს ასეთს?
ანდა, საერთოდ, ცოცხლობს თუ არა?

2. შენთან...

...შენთან კი, შენთან
და შენ გარშემო
შენი მზერის ალფა-სხივები
ნაკვეთხალივით აღვიძებენ მინავლულ ვნებას
და დადებითად მუხტავენ გულებს...

2007წ.

ჩვენი გვინახავს...

მინაწერი სოსო სიგუას წიგნზე - „ორფეოსი“.

ჩვენ გვინახავს
მოლაშქრენი – დროის უწყვეტ სვლაში, -
ქარიშხლებთან
მოლაშქრენი მშვილდ-ისრებით, ხმლებით...
მაშინ ჩვენ აქ
არ ვიყავით, იქ ვიყავით მაშინ,
იმ დროს სულ სხვა
ხალხი იყო, სულ სხვა სახით, მხრებით...

დასერილი
სხეულიდან წვიმას ხმოვდა სისხლი,
სისხლი მუდამ
მეტყველებდა, მუდამ: ლხინშიც, ჭირშიც...
გვიფეთქავდა
მკერდში გული, შენახული მზისთვის....
კვლავ ბურჯალობს
ჟამუთვლელი მძლე გენი თუ ჯიში!

2007წ.

ბედის ამოხვრა

ვერაჲინ მეტყვის: — ვინ ვარ!
ვერაჲინ მეტყვის: — რა ვარ!
გულს აღმოხდება გმინვა,
ტკივილს ვიუნჯებ მრავალს! —

ტკივილს, ვითარცა სულდგმულს,
მოკეთეს ანდა ვერაგს...
როგორც გასროლილ შურდულს, —
დროს მივაღვენებ მზერას...

ვეტყვი ზოგიერთ ვინმეს: —
სახელი გერგო ბეთი...
გულს აღმომსკდარი გმინვა —
ამოხვრაა ბედის!

2007წ.

რომ თქვა...

რომ თქვა ხმამალა: - „ძალიან მიჭირს!“ —
სიშიშვლესავით გესირცხვილება...
მრავალთაგანი ხარ შვილი მინის,
ლამის ცა გიმზერს — ვერცხლისლილება!
2007წ.

დროის მტევნები

ცას შექარეული დროის მტევნები
უხმოდ, თანდათან დაიწურება...
გული – დრო-ჟამზე მინატევები —
ზოგჯერ უთქმელად დაიწყულება!

ამ ლიანდაგებს – გასროლილ ისრებს —
მატარებელთა ანთებს გრიალი...
შენ დაეშვები ქვალოდზე ისევ —
ჯერ განუცდები განცდის სიალით...

დრო-ჟამს ვერარა ვერ მოუხერხე
თვალთუხილავის უხმო ძიებით...
ტანჯვის ხეს ფესვი ვერ მოუხერხე —
ვერ ამოაგდე მისი ძირები!

ყორანი კვლავაც გადიყრანტალებს,
კვლავაც ჩამოყრის ფოთლებს ქარსუსხი...
შენ ისევ შენი ჯვარი ატარე,
(იქ, ბოლოშია ყოვლის პასუხი!)

შენ ისევ შენი თვალე სათვლელი,
დიდი ან მცირე აგე ტაძარი;
ისევ აანთე შენი სანთელი,
რაც შეგიძლია – ის მოასწარი!

მრავალგვარ განცდებს მინატევები
გულიც ხანდახან დაიწყულება...
ცას დაკიდული დროის მტევნები
ისევ დროისგან დაიწურება!

2007წ.

სილაჟვარდეში დგას სული

ვაჟა ხორნაულს

ხორცის გარსიდან გასული
სილაჟვარდეში დგას სული,

დგას სულთა გარემოცვაში...
ნათლად ნათდება ლოცვაში;

თუმც უხმობს ეს ზღვა, მთა-ბარი, —
ზეცაა მისი საფარი!

უკვე არ ახსოვს: ხორცი მას
გარს ემოსა თუ ებურა...
სხივთა სხივები კოცნიან
ანგელოზებისებურად.

ხორცის გარსიდან გასული
სილაჟვარდეში დგას სული.
2007წ.

მწვანე ცეცხლი

გადაიფხრინა საბური ღამის, —
გამოჩნდა დილის ფაფუკი ტერფი;
ფოთლის სახსარზე ათრთოლდა ნამი
და მკრთალი ნისლი ხილულეთს ერთვის...

ნაკადულის ხმით ხალისობს ხევი,
ცა სითბოს გვანჯდის ციური პეშვით;
დილა შემოდის სივრცის მორხევით
და მწვანე ცეცხლი დაცოცავს ტყეში.
2008წ.

ხანმოთულმა ისევ ახსენა

მოსწყდება მზერა ცრემლისფერ ჩქერად,
სხივებს აანთებს სავსე სურებად...
შორი თვალების ღვივანი ცქერა
გულში მითივით ჩაენურება...

ახსოვს: — სანუთრო ექცა მას ხსენად,
გაროკილია ის ხე – მშვენების...
ხანმოთულმა ისევ ახსენა,
თუმცა რას შეცვლის მარტო ხსენებით!

2008წ.

მას სხვად ყოფნა არ შეეძლო

გადაშუადღევებული
იყო (სიზმრად), მესმა რეკვა...
იგი ვნახე შეურევებით,
მას სიკვდილი (თურმე!) ერქვა!
იდგა განზე დაღვრემილი,
არ უნდოდა გამოხედვა,
სხივი (ცელი!) აღერილი
კრთოდა, თრთოდა... გადმოხეთქა
ცის ჩქერალმა მძაფრი ხმებით...
ის კვლავ იდგა მარტოდ ხესთან
გულშეძრული თავის ხვედრით!

.....
ხალხით იყო სავსე ეზო —
წაჰქცევია ოჯახს ძელქვა....
მას სხვად ყოფნა არ შეეძლო,
არ შეეძლო ეს არ ექნა!

2008წ.

ღამე ხან მამშვიდებს...

ღამე ხან მამშვიდებს და ხანაც მაბრაზებს
და, როცა შემზურავს ბურუსი ზმანების: —
შორით ვარსკვლავები ირხევა ცარგვალზე,
როგორც მაჩიტელას პანია ზარები!

2008წ.

ზმანება: — გალაკტიონი

თრთიან ყინვაში კორომის ხენი —
სამარტვილონი...
სივრცეში მოჰქრის გაშლილი ხელით
გალაკტიონი!
მკერდნაგდებული, წვერაჩეჩილი
ქარიან სუსხში...
ირგვლივ ფოთლები არის ჩეჩქივით
და, — გზნება სულში...
ისმის ცივი მზე — თვალაჩენილი —
საწიერიდან...
გველის სხვა განცდა გადარჩენისთვის —
ამიერიდან!
„ტყე ტაძარივით იყო მაღალი“...
ნისლი — კრაველი...
მარად ახალი, ისევ აქ არი —
ის, - რიმანელი!
თრთიან ქარსუსხში კორომის ხენი —
სამარტვილონი...
სივრცეში დგება გაშლილი ხელით
გალაკტიონი!

2008წ.

დღის მიწურულს...

დღის მიწურულს მოგაკითხეს სივრცის ფერებმა...
შესაფერი იყავ, მაგრამ ვინ გიფერებდა!

თუმცა გული ჩაგიკორტნეს, — არ ხარ უგულო,
შენ ღირსი ხარ, ცანათლიერს კვლავაც უყურო!

ხელჩაქნეულს ნურვინ გნახავს, ჩემო ჯიმაგე,
თავ-თავისი მისაგები ყველას მიაგე!

2008წ.

შენც ხომ მოკვდები, სიკვდილო

მე ვესარჩლები ამ მხეცებს,
ამ გვრიტებს, მერცხლებს, თოლიებს...
დრო მკაცრობს, როგორც ნამცეცებს,
მინის შვილთ მიიყოლიებს...

მიღმიეთისკენ მიხრილო, —
(ათენ-ალამებს მლოცვარი...)
შენც ხომ მოკვდები, სიკვდილო,
თუ არვინ დარჩა ცოცხალი?

2008წ.

ტკივილი

უქმად ჩამქრალ დროს იხსენებს,
ოხვრანი ოხრად ხროვდება...
თვალებს
წაართმევს სისველე,
თავს ჩახრის, ჩამოლონდება!

2008წ.

ხიდიდან წყალში გადალანდული

ხიდიდან წყალში გადალანდული
მწუხრად ქანაობს მისი სახე...
სივრცე – სხივებით გადაბლანდული –
მის ზრახვას მძაფრად გაეძრახება!

მას ირგვლივეთი აღარ ეშვება –
იქნებ როგორმე წასცდეს უარი...
მაგრამ... ის მაინც გადაეშვება,
უდღეურ დღეებს შეუტუარი!

2008წ.

სტანსეპი

დღემდე ცხოვრება შესწირე ვისაც —
ის კვლავ გიყურებს მცდელი თვალებით,
ჯერ კიდევ არ გთვლის ღიმილის ღირსად...
გადაილანდნენ სხვა მწვერვალები!

ელოლიავე გულისწვით რასაც —
შენგან შორსაა (თუმცა აქვეა!),
გაბრიყვებული იმედის მსგავსად,
ირგვლივ მხოლოდღა სილაქლაქა!

ისევ უხინჯოდ განიცდი მის მზეს —
მაინც არ ღლვება მისგან ყინული;
ხან ქეშად, ხანაც მოწკურვით გიმზერს,
გცეცხლავს ცრემლები – გულისჩატირული!

წვალობ, წრიალებ სანუთროს ნარზე —
ვისი ნებით და ვისი გუნებით?
მიიწურება წვალება ხვალ-ზეგ,
მძაფრი მოთმენით და... ერთგულებით!

2008წ.

ღრუბლის თეთრქულა კვიდოებს

იზა ღვალაძეს

ღრუბლის თეთრქულა კვიდოებს
ცაზე უჩინი არხევდა...
წინაპართ სამემკვიდროებს
მზემ სამზეოდან დახედა:
ბოლში ფეთქავდა მთა-ველი —
მტერმა რომ მოითავხედა...
იელვა, ელვის სარტყელი
ცაზე გაიდო თავხედა.

2008წ.

ჩემი ფასკუნჯი

ჩემი ნებითი განდეგილობა —
სულის მოთმენით არის მომკილი...
— არც ლაჩრობაა და არც გმირობა! —
ეს სანუთროა, კვლავ რომ მომკივის!

ხან უდაბნოში მივბორიალობ,
ხან – ოაზისში, სივრცის მნატვრელი...
ამგვარად ვხვდები მწუხრს და იალონს
მე – ამ სამყაროს ციცქნა ნამტვრევი!

უსაზღვროებით ზოგჯერ დავმუნჯდი,
ხან დასაზღვრულსაც გადავაბიჯე...
მიმაფრენს ლექსი – ჩემი ფასკუნჯი —
და ის ტკივილის განცდას მანიჭებს!

ჩემი ნებითი განდეგილობა —
ხელ-ფეხს მიკრავდა, როგორც ბორკილი...
მატყვია ლექსი – ცხელი ჭრილობა —
და ეს სანუთრო უკან მომკივის!

2008წ.

რისთვისაც წუხდი...

კომპოზიტორ სერგო ჟვანიას

უდაბურ ყოფნას ვერ ეგუები,
პირნასებს რთავენ სამშვენისებით...
ბედაურებზე —
ბრტყელი კუები...
დრტვინავს ქვეყანა – სავსე ნისლებით!

მზიანი ზვარი გაუდაბურდა!
(ამნაირ დღისთვის წვეთს არ დაღვრიდი...)
კარი დახშეს და
გზები დაბურდეს,
ქუხს გაიძვერა! ბრძენობს თაღლითი!

ძლივს მოწეული ლპება ნაყოფი,
მტრის და თვისტომის არ ჩანს სხვაობა...
რისთვისაც წუხდი
და ამაყობდი —
უცბე გიქციეს არარაობად!

2008წ.

გაშემოდგომდა...

თვალს და ხელს შუა გაშემოდგომდა,
ლამით უვლიან ბუქნას ზვინები...
ახლა არ ისმის გარშემო მტრობა,
ვლიან დღეები — შუქნალიმები.

ვფიქრობ, კაცი კაცს აღარ უმტყუნებს,
ისეთი პირი უჩანს საწუთროს...
წამოუწყია მაჭარს ბურტყუნი,
რომ მერე ბევრი წყვილი აკურთხოს.

2008წ.

ქველი შუამთა

ცისკიდეს შუქი ადგას წითელი,
ხე დუმს ძირფესვებანატოკები...
აქ, წინადროებს – გადამწიფებულს —
ძლივს იკავებენ ჟამთა ტოტები.

ხეს მიჰყრდნობია ქარი გამხდარი,
ლელმა ირგვლივეთს უვლის ჟრუანტლად...
გადიგვაგვალეხს მალე ზამთარი
და მხრებს აიყრის მწვანედ შუამთა!

2008წ.

ოდეს იშვებს ქვეყანა

ოდეს იშვებს ქვეყანა —
ქალი ქალად ქალდება,
შემოგლიმებს ნეტარად,
შემოგაფართქალდება;
მაშინ იშვებს სამყაროც —
დგება რბილი ტაროსი,
მინა ხარობს, ცა ხარობს,
ისმის ფიქრი წყაროსი...
ქარს უხდება დავლური,
ჩერო სწრაფად აღდება...
მოვა ქალი ქალური —
შემოგაფართქალდება.

2008წ.

დიდ პოეტებს პატარები ჩაგრავენ

დიდ პოეტებს პატარები ჩაგრავენ
და ზინათით თვალებს უბრიალებენ....
ქარები კი ფურცლებს ხეზე აკრავენ,
მტვრიან სივრცეს ერთუროს უბრიალებენ...

ახლა დიდებს პატარები იგდებენ,
ამ პატარებს ყველაფერი გაუდით!
დიდ პოეტებს პატარები იკლებენ –
ანაჰნავენ სახეებს და მიგნებებს...
მათი არის სახრავი და სალუტი!

დიდებს ურცხვად ართმევენ ან პარავენ,
საბრალოა მათი სიპატარავე!
გულის ენით ვერას გააგებინებ,
ეჩობაზე ხელს ვერ ააღებინებ!

.....
მათ ცივ თვალებს სულის ყინვა აკმარე,
ღმერთო,
შენი ძალ-ნებით და უწყებით...
ახლა დიდებს პატარები ჩაგრავენ!
ამ პატარებს
მკაცრად ვერც გაუწყრები!

2008წ.

ქაოტური ლექსი

ფიქრით დაოსდები და მისვლას ლამობ მიზანთან...
შორით, ქაოსებიდან მასა ამოიზარდა...
ვარვარებენ სივრცენი, თამთამებენ მთვარენი...
უსივრცობით გიცქერის შეუცნობლის თვალები!
მითაჟამურ ფესვიდან ინჟურვიან წყარონი...
სამყაროებს ცეცხლითა ცვლიან სხვა სამყარონი...
ისევ ქაოსებიდან რაღაც ამოიზარდა...
ფიქრით დაოსებული მისვლას ლამობ მიზანთან!

2008წ.

თავის თავში განისვენებს მკვდარი

თავის თავის სამარეა იგი,
თავის თავში განისვენებს მკვდარი...
სივრცეს სძინავს.
უზრუნველი ბინდი
გზად ანთია ბინდისფერი კვარით.

თავის თავზე ცრემლებს იდენს მკვდარი
და მარტოობს თავის თავთან მშვიდი...
დარდ-წუხილი:
— ველარ მოგისწარი...
ირონია:
— ვითომ მიშველიდი?!

თავის თავში დაიმარხა იგი,
თავის თავში რომ აენტოს ისევ...
დანარჩენი?
— ძველებურად მიდის...
განაჩენი?
— უსივრცობის სივრცე!

2008წ.

დეპრესიული განცდა

...შეშინებული ზურგი და მკერდი
გრძნობენ სიმწვავეს დემონურ გზნებით, —
ლოდინი:
— ტყვია ან დანა მკვეთრი!
და... განიცდიდნენ თავისას ძვლებიც!

შიშით მოერღვა ფიცხი სხეული
და ამღვრეული – უტეხი მზერა...
შემოჰგზნებოდა გარს ცეცხლეული
და... ღლიცინებდა ყრუ ბედისწერა!

2008წ.

ბზა

გზა —
მწვერვალიდან დასჯილსავით გადმოგდებული —
ყრუ ყვირილივით,
კისრისტეხით ჩამოსდევს დაღმართს;
ვით განწირული წარმართის ღრიალი —
ჩამოასკდება
ძილ-ღვიძილში მყვინთვარე ვაკეს.

2008წ.

მაფორიაქებს...

მაფორიაქებს ლაჟვარდების უტყვი სიშორე,
როცა ღრუბელი ეძალება ცას ან საწიერს...
შენ, ნათლიერო, ახალ დღეებს უდირიჟორე,
ქურუხა ფერი ფარდასავით კვლავ გადასწიე!

კვლავ მოუოხე დახშულ გულს და მტკივან ღიმილებს...
ვის უნდა ახლა გამხელილი განცდა-წამება?
მარტვილთა სულებს დრო ლურჯფერად მიალივლივებს
მარადისობის მშვიდ უბეში დასავანებლად.

2008 წ.

ღმერთის შედევი

მოვარსკვლავური ზეცა —
ღმერთის მორიგი შედევი...
მწვერვალზე
ღამე გადაიკეცვა
ზენა-ოსტატის ერთი შებერვით.

2008წ.

შენით შეიცნობს შენმიერს...

მთა ბურის
სამოსს წაიყრის,
მზით მოერთვება გულმკერდი...
ქარო,
აქამდე სად იყავ,
გუნდრუკს ვის მხარეს უკმევდი?

ხან ვის ერთგულობ,
ხან – ვისა,
ხან მსტოვარივით დაძვრები,
ხანაც ბეზღაობ, —
რომ ერთურთს
აგულნაკლულო და-ძმებიც...

ღმერთო,
შენ ძალგიძს, მოყვასებს
ბნელშავი გზად წარუხოცო,
შენით შეიცნობს შენმიერს
ხორციელი და უხორცო!

2008წ.

გზა დაიღალა...

გზა დაიღალა ცხენთა ჯირითით,
დაშვრნენ მხედრები, დაცვდა ნალები...
ღვივან კერაზე ცეცხლის ქვირითი —
დაბრწკილებენ ნაპერწკალები...

აზრად მოუვა ათასი რამე —
ჯავარი გულით ვინც აქ ოცნებობს...
ნაჯაფარივით ისვენებს მთვარე,
სივრცე მშვიდია, ვით სამლოცველო...

2008წ.

დროის ნაჭდევი

დროის ნაჭდევი
თუმც ამ გულზე დამჩნეულია,
მაინც ეს ფიქრი
ცის სამყაროს გაჩვეულია...

ხან უსახური
მესვეტება თვალწინ უტიფრად, —
შურით და ღვარძლით
საწიერი მიმოუტყვიფრავს!

ხან წამეშლება
დროის ზღვარი, ზღვარი დღე-ღამის,
და, როგორც ხარი
დასაკლავი, სივრცეს შევბლავი!

ხან უჩვეულოდ
დამელვრება მნათის ნათელი,
ხან ღრუბლის სევდა —
მღვრიე წვიმად ჩამონადენი.

ხან კი ვარსკვლავი
გამეშლება — უფლის ყვავილი,
ხან სიტყვის ყლორტი —
კოსმოსიდან გამოგზავნილი...

.....
დროის ნაჭდევი
თუმც ამ გულზეც დამჩნეულია,
მაინც ეს ფიქრი
ვრცელ საწიერს გაჩვეულია...

2008წ.

VADE MECUM – იარე ჩემთან

განალა ვგავარ მე ხელეშეკრულს,
კვლავ გიხმობ:
(მხიბლავს ფერები ფერთა!)
O, Vade mecum!
O, Vade mecum! —
იარე ჩემთან! იარე ჩემთან!
 ისმენ ჩემს ქართულს თუ ისმენ მეგრულს, —
 მომეფონება ჭავლები ჩქერთა!
O, Vade mecum!
O, Vade mecum! —
 იარე ჩემთან! იარე ჩემთან!
ზოგი იმედით შეჰყურებს მერკულს,
ზოგს აფროდიტე უღიმის ყველგან...
O, Vade mecum!
O, Vade mecum! —
იარე ჩემთან! იარე ჩემთან!
 რა სევდა ზაფრავს მშობლიურ ენგურს,
 იგრძნობ, თუ გული ტკივილით ფეთქავს...
O, Vade mecum!
O, Vade mecum!-
 იარე ჩემთან! იარე ჩემთან!

2008წ.

თოვლი მოვიდა...

„სულ ერთი მუჭა იწვიმა“.
ლ. გახარია

თოვლი მოვიდა სულ ერთი მუჭა,
(იყო თოვლი და თითქოს არც იყო...)
ოდნავ დაეტყო სითეთრე ქუჩას
და ქალწულ თოვლთან სიო არშიყოფს.
გზაზე არც ნელა, არც აჩქარებით
არ ჩანს არავინ, - არც ჩიტების წვრილი ნოტები...
თოვლის ფიფქების ციცქნა ზარებით
გათენებულა ხეთა ტოტები.

2008წ.

ცოტნას – ჩემს შვილიშვილს

განრიდებული
ზრდასრულთა ცოდვებს —
წევხარ პანია – წყნარი და დინჯი,
ვით ბრძენი
ანდა ცხოვრების მცოდნე —
ხარ ფიქრიანი... მომავლის ბიჭი!

ჯერ შენ არ იცი,
ვინ იყო ცოტნე
და უკვე ტვირთი აგკიდეთ, ბაბუ!
ყოველგვარ დროში, —
ჩვენს სანუთროში, —
გმირკაცი ცოტნე სჭირდება მამულს!
2009წ.

მშვენიავის შუქით...

მწუხრი დამძიმდა, ვით ტყე წვიმებით,
ნისლი დააწვა დაღლილ ფოთლოვანს...
ჩათავებულა ჟამის წირვები,
ჩემს წილ სივრცეში მკაცრად მოთოვა!

რა ენაღვლებათ წიკო-მაკოებს!
გული სკდომამდე არის მისული...
ჯერ მხოლოდ შენი მზერა მაკავენს —
მშვენიების შუქით შემომისწული...
2009წ.

საჰსე სიცარიელე!

რა ციური სინმინდე ჩამდგარია იაში,
აშრიალეხს უჩინი ნეკერჩხლებს და იელეხს...
იქით არის ჟივილი, ჟრიაშული, გნიასი.
აქ პირისპირ მიყურებს ჩუმი სიცარიელე!

განა ასე მეგონა, ასეთ ყოფას ველოდი,
დრო (წასული!) ხსოვნაში ტკივილივით იელეხს...
ფერშეცვლილა გარემოც – მთიანი და ველობი,
დათრგუნვილად დამდგარა მკრთალი სიცარიელე!

დაინენა, დაიმსხვრა ანძები თუ აფრები...
ვინ ატოლებს ურთიერთს მარტვილებს და მლიერებს?
ჩამქრალია სურვილი ანთების და გაფრენის...
ფრთებს ლოდით აწვება მკაცრი სიცარიელე!

ჩვენი ავლა-დიდება მიეყიდა უცხოეთს,
აქ თუ მიწა განიცდის, ზევით ცის ცა რიალებს!
ნაზუქებს და დედასპურს გადამთიელს უცხოებენ...
გამკაცრებით მიყურებს მძაფრი სიცარიელე!

რა, მამულის ტრფიალი? – სირცხვილია, გაჩუმდი!
სახე – ჩვენი, სული კი რა უცხო აქვთ, ტიელეხს...
შორს ვერ წავა ქვეყანა სხვისი ხელის აღჩუთი, —
თვალწინ უხმოდ აყვირდა ჩუმი სიცარიელე!

ცით ლურჯფერი სინმინდე ჩამდგარია იაში,
აშრიალეხს უჩინი ნეკერჩხლებს და იელეხს...
იქით არის ჟივილი, ჟრიაშული, გნიასი,
აქ მიყურებს სიცივით სავსე სიცარიელე!

2009წ.

გამოუნელდა მზე ღვინოსავით

გამოუნელდა მზე ღვინოსავით
და ჩაადევნა მზერა დაღმართებს...
ერთ დროს მეხვავე იყო მოსავლის,
არ ჩერდებოდა კაცი დაღლამდე!

ახლა ძლივს მიდის, თითქოს ფეხს ითრევს,
თითქოს ყოფიდან ვერ გაეტია...
რა დანანებით ხელს უქნევს მინდვრებს, —
თვალს მიფარებულ მზეს გაეტირა.

2009წ.

ნიკო სამადაშვილს

ფოსფორით ქვესკნელს ანთებდნენ მკვდრები.
თრთოდა ფერებით ცა მოქსოვილი...
შენ დალდასმული დაგქონდა მკერდი
და გული — დარდის ამოძოვილი...

იყო გარემო – მკაცრი ჯებირი,
გზა – შეწირულთა სისხლით ნაღვარი...
გენტო, მხურვალე ვარსკვლავებით,
„ლექსები, ტანზე გამონაყარი.“

2009წ.

ყვირის მკვდარი

საფლავიდან რეკავს ზარი,
ყვირის მკვდარი: —
მიშველეთო,
თუ ხართ ვინმე ახლოს მდგარი,
ლამეების მთენებარი!
მსურს ამოსვლა,
მინა მადევს უდებარი!
ხელი მინდა,
თქვენი ხელი – უებარი!

.....

საფლავიდან ყვირის მკვდარი!

2009წ.

ანინდელი სუტენიორები

სიტყვამ იცვალა ადრესატი, ნაცვლად ძველისა!

.....

ანინდელი მორჭმული სუტენიორები —
უგონობით ძალმოსილნი
სავარძლებში ნებივრობენ...
ცინიკოსები!

.....

ხელისუფლება — უზნეო დიაცივით —
მათი სურვილის უსიტყველად შემსრულებელი —
ქანაობს უფესვო ხესავით
გულუბრყვილო ადამიანთა
მხრებზე ამოზრდილი!

2009წ.

მოცხადზმანება

I

არავინ უნყის: — რა მანუხებს ან როგორ ვცხოვრობ —
ბორგავს ქვეყანა, ვით სატუსალო...
რა დავუტოვო შთამომავლებს, რა ვუსახსოვრო...
როს მომადგება იგი, უსახო!

ნეკერჩხლის ფოთოლს, როგორც გზამკვლევს, დავიჭერ ხელში,
როს გავუყვები უცნობ მიღმიეთს...
წინ შემომხვდება მისი ლანდი — სიკეთის ელჩი,
დამამშვიდებს და კვლავ გამიღიმებს.

იასამნისფერ კაბის შრიალს ვუცქერი თითქოს,
გაბუტულ ტუჩითა თრთოლა ჩამესმის...
მსურს მივეახლო, ხელშეხებით რაღაცა ვკითხო,
კვლავ გავაცოცხლო ძველი ალერსი!

გადაუვლია მის სახეზეც ცქრიალა ციმციმს,
ვხედავ ნაკეცებს — დროის ნაკვალევს...
მე — გაოგნებულს, მისი ჩუმი ნალველი მიმძიმს,
ვჭკრეტ ჩემს ოცნებას — ციურ აკვარელს...

უცნაურ ბურუსს შევერიე და შევეზავე,
და განიფინა მოცხადზმანება,
იქ ყოველივე — კეთილი და მონათესავე —
სულს ნათლითმოსილს დაემგვანება.

II

ახლა კი, ახლა, არც უხორცო, არც ხორციელი! —
მოცხადზმანებულ ქაოსში ვცურავ:
არც ნეკერჩხალი, აღარც მუხა, აღარც იელი...
უსივრცობაში მიხმობენ: — ზურაბ!

ჩატანებული ქაოსების ლავას მდულარეს,
ვერთვი ამ ჩემი ბეჭებით, მხრებით...
კვლავ წინ დამიდგა მე ის ლანდი, და გაუხარელს
შემომეცხადა უხმოვნო ხმებით!

ჩამოიზნიქა ზეცის თალი თითქოს წუთიერ —
სხეულრღვევადის გამოცდა სურდა!
რითაც დავიწყე, ღამეები რასაც ვუთიე, —
მასვე მივყავარ გზის დასასრულთან!

უგონო გონით გონიერის სივრცისა მჯერა,
დაუსაზღვრელის ნათელი მოდგა...
თავს ვუხრი კრძალვით გამოუთქმელს (სადაცა ჯერ არს!)
მე, შეცთომილი ადამის მოდგმა!

2009წ.

ვინ მოგიოხებს...

ვინ მოგიოხებს, წრფელი განცდით ვის ეყვარები!
გენურვის გული დარდიან ვნებად...
ნაცრდება წლები, როგორც ცეცხლში ძველი ყავრები,
ტკივილი როდის დაგიამდება!

ერთ დროს დაცხრები, ვით გვალვაში სოფლის მდინარე,
და მინებდება ღელვა კალაპოტს...
ტროპიკულ ხვატშიც ანგელოზნი მოგიჩრდილავენ,
რომ სულეთს სულთ ელაპარაკო.

2009წ.

ჩქამიც ჩაჩუმდა...

ფერდობზე გზაა ცერად ჩაჭრილი,
ვილაც ხელჯოხით ჩაილანდება;
როგორც ცხოვრების მკაცრი ნაჩრდილი –
მიდის... მიცოცავს... გზა ძლივს ჩქამდება...

.....

ჩამოიშალა ბნელი კარავი...
ჩქამიც ჩაჩუმდა... არ ჩანს არავინ...

2009წ.

უწყლობით მოწყენილან

უწყლობით მოწყენილან,
მოჟამულან ხენარგები...
სწორფერო თუ ნანდაურო —
ვაი, როგორ მენატრები!

ოცნებები დასეტყვილი —
ცას ჰკიდია დღეს წყლულებად...
გული – მოძმის დასერილი,
ვაი, როგორ მენურება!

ველებს მოლი ესიზმრებათ
მოხასხასე სარჩულადო...
არ ხამს მასზე სიტყვაობა,
რაიც არის საჩუმათო!

2009წ.

სივრცეს აჟრჟოლებს...

სივრცეს აჟრჟოლებს დრო – უგემური,
გრიგალს ისხლიტავს კლდე – მყარად სხმული...
შორ მგზავრობიდან მობრუნებული
დაფერფლილ სხეულს დასცქერის სული!

იხელთეს დრო და გაწირეს კაცი!
დგას უსხეულო, ვით უსახლკარო;
მაინც არ კიცხავს და ჰყვედრის არც ვის, —
მას ცის სამოსით მოსავს სამყარო.

2009წ.

ბრუნავენ წლები...

გულახრჩოლებით გზას უყურებს და
წელში გამართვას ლამობს მოხრილი...
ბრუნავენ წლები — საუკუნეთა
სტომაქებიდან ამოცოხნილი!

2009წ.

ხვიშტი!

ბოლოს და ბოლოს მეც გამოვფხიზლდი
ძველი ზმანებით,
გამოვფხიზლდი და... დაგვიანებით!

მიმოვიხედე,
საჩემწილო მიწაზე სრულიად –
ნანინაპრალი
ყოველივე მიტაცებულია!

.....

აჰანდე, გულო, ჩვენც გამოვფხიზლდით!
— მერე რა?
— ხვიშტი!

2009წ.

გატყვი შენ — ვინაც მიგონებ ცერად!

I

გეტყვი შენ — ვინაც მიგონებ ცერად! –
დღეს ჩემი გჯერა თუ აღარ გჯერა,
თუნდაც:
ჩამთვალე გიჟად ან შტერად!
მე ახლა კლდეზე ვკიდევარ ჩქერად
და ნაწილ-ნაწილ, ქუცმა-ქუცმად ვეშვები ქვევით,
კლდის კბილანებზე ვილენები და მერე ფრქვევით
ვიშლები ქაფად,
ვნაწილდები,
ო, ისე სწრაფად.
რომ შენ ვერასდროს მიმიხვდები, ვით საჭიროა...
ეს გული მკაცრად
ისე მკანწავს და ისე მძაფრავს,
ვით თვისტომისგან მოჰკერძილი გმინვა-ჭრილობა!

II

შენ, ჩემო სიყრმის სიყვარულო, მიყვარდი ისე, —
არ დავარღვიე სამანი და არ აგითვისე!
თუმცა შენი მკერდი,
ასხლეტილი შენი სხეული
სულ სხვას ყვიროდა...
გთხოვ, აპატიო ჩემს სიჭაბუკეს
ის პლატონური გულუბრყვილობა!

III

გეტყვი შენ — ვინაც მიგონებ ცერად! –
დღეს გჯერა ჩემი თუ აღარ გჯერა,
თუნდაც:
ჩამთვალე გიჟად ან შტერად!
მე ახლაც კლდეზე ვკიდევარ ჩქერად, —
ერთი მოკვდავი
დარხეული სივრცის ერთ ბგერად!

2009წ.

შემოდგომა

ხმებს შემოდგომა ფოთლებად ისვრის,
ტყე-ტყე საშეშე ყრია მორეზად...
ჟოლოსფრად წვეთავს ხეების სისხლი
მზის სიმცხრალეში და იტბორება...

ცეცხლივით ნელა ნელდება ტევრი,
ტანდამძიმებით კუთავს ფრინველი...
დგას შემოდგომა – სავსე და მჭევრი –
ფერგამჭვრევალე და საჩინველი...
2009წ.

ხომ შეიძლება...

ხომ შეიძლება (თუმცა დაღლილი!),
ჩაუმიუხლავად შენ გამო ვიდგე...
როდესაც ჩანხარ მერთალად ახრილი, —
როგორ ვინთები, ვერ წარმოიდგენ!

ხომ შეიძლება ვენთო ალურად,
გონშეუშლელად მეც გავაფრინო;
მოვიდე შენთან — „ვირტუალურად“ —
და შენს ხელებზე მზე გავაფრინო!
2009წ.

სადღაც...

სადღაც მიმელის ჩემი სანავე...
ყოფნა-არყოფნას კვლავ აქვთ ცილობა!
იქ, სად ღრუბელთა არის სავანე,
ნუხს მწვერვალების ცადაწვდილობა.
2009წ.

ნეტავ ვიცოდე...

ძლივს ჩანს: — ხეების წვეროკინებზე
ფარტენასავით ნისლი ირთვება;
დილა ჩამორბის სივრცის კიბეზე,
ამოისუნთქეს სიო მინდვრებმა.

ძვირფასი თვლები ყრია მოლზე და
„ცვრიან ბალახზე“ თბილად ვსველდები...
დღეს, წარსულივით შორს ხარ როდესაც,
ნეტავ ვიცოდე, თუ გახსენდები?

2009წ.

რწმენა

გულსახიერი, მარად მოსავი, —
როდი გიმუხთლებს, როდი გიავებს...
რწმენა სიცხეშიც (მარაოსავით!)
შვება-სიგრილეს მოგინიავებს.

2009წ.

რა უნდა აქ ბინდს!

რა უნდა აქ ბინდს! – სერებზე ნადებს,
არ ეყო შარა, კორტოხი, ჭალა...
არვინ უმღერებს დღეს სერენადებს,
სუყველას იგი ცივგრძნობით მსჭვალავს!

რა უნდა აქ ბინდს! – მოხარბე თვალთ,
ჩანაცრებული ცივ-ცივი ცქერით,
ის უკვე მოჰგავს გაცვეთილ თარილს,
მაუნყებელი ჭკნობის და ცვენის!

რა უნდა აქ ბინდს!

2009წ.

ეჰ, ჰორაციო...

„ბევრი რამ ხდება, ჰორაციო“...
შექსპირი

ეს გაზაფხულიც ჩაიფრენს მარდად,
ჩაიყვავილებს ბუნება ისევ...
მთარხევს ჟამი საწუთროს ფარდას,
ვით თეთრეულად გაფენილ ნისლებს...

კვლავ ეფოფრება მამალი დედალს,
ნინილებს ისევ დაისევ მოჭვა;
აქ ობლის კვერი კვლავ გვიან ცხვება,
ნაყვედრი ლუკმა გულს მწარედ მონვავეს...

ჟრუანტლად ისევ იფეთქებს გზნება,
თუმც გვაგინებენ: — ჩვენ ვინც ვიყავით...
ეჰ, ჰორაციო, ცუდი რამ ხდება,
მაგრამ ვინაა აქ განმკითხავი?

2009წ.

ძველი ჩიბუხი

ახლა არავის ახსოვს ბუხარი,
გააქვს თავისი დროს თუ ტაროსებს...
ძველი ჩიბუხი – ნაჩიბუხარი
ძეგს მონყენილად ნაბლის თაროზე.

2009წ.

შენ გასაქანი ფრთასავით მოგჭრეს

ფერფლგადაკრული მიდრეკება ღამე,
რომ ალიონზე
ნაკვერჩხალმა ისევ ინათოს...
გაათამამებს ზღვის სივრცე ღლავებს,
შენ კი რა გინდა
ისურვილო ანდა ინატრო?

შენ გასაქანი ფრთასავით მოგჭრეს,
გტკივა და ეძებ სულ სხვა გასაქანს...
დამპალა თოკიც!
(ესეც ბედი!) რას გინდა მორჩე?
ნუ ჩქარობ! ახალს ვინმე გასანთლავს....

ის შიშველ თავზე მოიყულფება,
ვინ გკითხავს: — რას გრძნობ, რა გელანდება...
ნაუარევი გრძნობის ხურვება
ჟამს მიწურვისას მოგენატრება!

2009წ.

თუმცა... იცი, მახსოვხარ

იხვევიან
გულცივად წლები – ანაკონდები...
გეტყვი: —
გადამავიწყდი... გეტყვი: — არ მაგონდები...
თუმცა... იცი,
მახსოვხარ, — ვნების ფოთლით მორთული...
მძაფრ სხოვნასთან
სად მოვა ეს დრო – ანამორფული!

2009წ.

დაბადებამდე სიკვდილს გადავრჩი

ქეთი აბდალაძეს

დაბადებამდე სიკვდილს გადავრჩი —
იმ იდუმალის ძალით და ნებით...
შორს, ლაჟვარდებით გადანაფარჩი
საუკუნეებს არხევენ მთები!

აქ კი... ბურუსი დადგა სინყნარის: —
შენ გამიმხილე გაუმხელელი...
თითქოს გაისხნა უცებ ცის კარი,
თითქოს შეირხა შეურხეველიც...

სამჯერ დამინდო ცელაღესილმა,
სამჯერ... მამშვიდებ თვალიდუმალი...
ცით ვარსკვლავეთმა უბე შეიხსნა —
მიღმა კაშკაშებს მზე დაუვალი.

2009წ.

კაცმა სახე სინანულით ჩაიღამა,
დგას გზის პირად უმოძრაო მზერით...

მთის გადაღმა ბოლო შუქი ჩაიღვარა,
ჩაინურა მნათის ბოლო ჩქერი...

შელამებამ სივრცე ხელში აიყვანა,
შორს კი ვიღაც სიყვარულზე მღერის.

2009წ.

როგორც სინათლე – სიბნელის წრეში

ქაოსით მასა ამოზიდული
მოძრაობს წრეში დანაწევრებით...
რალაც ზვიადი და მიმზიდველი
დგას დღე-ღამეთა შავ-თეთრ წვერებით.

მონაცვლეობენ სუსხი და ალხი,
ხან მშვიდობს ზეცა, ხან მკაცრად ელავს...
თანდათან უცხოოდ ირხევა ხალხი,
თანდათან ერთუერთს შორდება ყველა!

ის, სულიერი, მოსწყდა ცის ფერებს,
მინასაც მოსწყდა და განზე დარჩა: —
ეუცხოვება მინდვრებს და სერებს,
ეუცხოვება სიმწვანის ფარჩას...

ვილაც თუ რალაც მის იღბალს მართავს,
მარტოსულს აკრთობს ცისპირი მრეში...
უცხოა სხვასთან და თავის თავთან,
როგორც სინათლე – სიბნელის წრეში.
2009წ.

ზმანება №9

მასულდიდგულებს სიტყვის მარილი...
გადადილავდა... მაღლა ლაღობს მზე...
შემომეჭამრა წელზე არილი
და გრძნეულებით შევდექე მაღლობზე.

იქ აღმაფრენის ელვამ იელვა,
ფიქრი სანიერს ალაღ მოეზა...
შემომათენა მზერა ციერმა
და... გააჟრჟოლა ამაოებას.

2009წ.

არშემდგარი კაცი მოდის გზაზე

არშემდგარი კაცი მოდის გზაზე,
ემატება კაცუნების რიგს...
გაჰმზერს სივრცეს, კაკლოვანს თუ ვაზებს,
ქეშად უცქერს ნაცნობსა თუ... იქსს!

არაფერი ეხარბება თითქოს,
მაგრამ გულში ყველაფერი სწყინს...
ის ვერ გასცემს სიყვარულს და სიტბოს,
წკირი რაა, ვერ იმეტებს წკირს!

მას ამწუხრებს სიხარული სხვისი,
მის გულგვამში სუსხია და წვიმს;
თვალეზიდან შურის ნაკადს ისვრის,
რაც კარგია, ყველაფერი სწყინს!

2009წ.

ღრუბელთა ესკადრილია

ფიქრში რომ ელავს: — ეს კადრებია
ჯერ არჩენილი ფერით ნალები...
ცაზე ღრუბელთა ესკადრილია
მოექანება თავსხელალებით!

გზადაგზა გვიშენს ტყვიისფერ წვეთებს,
თავს ვერ იცავენ უქუდოები...
გულხეთქვით გარბის მკვეხარა მეფე, —
დალებებია ქუთუთოები!

სადღაც გაიქცე – ეს ადვილია!
ძნელია გრძნობა შურისძიების...
ციდან ღრუბელთა ესკადრილია
სივრცეს კვლავ ცხრილავს მუქი ტყვიებით!

2009წ.

იმედგაცრუება

ქაღალმერთმა
სათნოებამ მიატოვა ქალაქი,
უიმისობას
აქ არვინ გრძნობს, არვინ უჩივის...
უცხო სიტყვები...
რეკლამები... და ლაპარაკი...
ფართიფურთობა...
შეხვედრები.. მზერა გულცივი...

თვალები – ბინდი...
ცრემლი ცერად დაცურებული...
გამოცლილია
შხამნარევი თასი ამურის...
ოცნება: —
ერთად აღმაფრენის – გაცრუებული...
დახრილი თავი და... სინანული!

2009წ.

მოიხედავენ შთამომავლები

ჩამოსჩქეფს თქეში სივრცეთა ღარებს,
უხალისოა დრო, ვით ქელეხი...
დულს ჯოჯოხეთის ფსკერივით ღამე,
ქარ-ქარაშოტი, ჭექა, მერეხი...

დასეტყვილია ვენახი ცათა
და ვარსკვლავებიც – ცეცხლის თვალები...
შენ რაც იგემე, რაც განიცადე —
გახსოვს... რა გახსოვს გარდა წვალების?

თეთრი მორევის ზვირთში ავლებით
განიწმინდება ხორცი – საფარი...
მოიხედავენ შთამომავლები
და... ეს იქნება გულგასახარი!

2009წ.

იმ ვერ გვიშველის

როს ჩამოივლის დრო მოსართველად —
მოგვესალტება ჟამთა ლობერი...^{*}
იქ ვერ გვიშველის ვერც რუსთაველი,
ვერც დანტე, ვაჟა და ვერც ფლობერი!
2009წ.

კაცი არაქაური

ტყისკენ გარბოდა ცელქი ბილიკი,
ნაირგვარობა ჩანდა ჩეროთა...
კაცი — ქარებზე დაყრდნობილი კი
ხორშაკგადავლილ ცას გასცქეროდა.

მან განიცადა ხილვით ღმერთი და...
ყოფნა — მსუსხავი ჟამ-ხაროებით...
იდგა,
ესმოდა ცისმიღმეთიდან
ხმები — შორეულ სამყაროების...

დუმდა ზენური მზერით მზირველი,
არ ეკუთვნოდა აქაურობას...
კაცი —
ვეება ტანჯვის მზიდველი —
იდგა და მასში ზღვა ხმაურობდა!
2009წ.

^{*} ლობერი — (მეგრ.) ლობე.

წერილი მეგობრისადმი

რაულ ჩილაჩავას

„უჭირს კატულუსს, — კორნიფიციუს,
უჭირს შენს მოყვასს, — ჰერკულესს ვფიცავ!“

კატულუსი (ძვ.წ. II ს.)

მიილანდება ეს ყოფნა ფუჭი,
ღვანლი თუ გარჯა დღეს ჩირად არ ღირს,
მეგობარს შენსას იმდენი უჭირს —
ვერ აიტანდა ამდენს თვით ძალღიჯ!

შენ კარგად იცი, ლექსით არ ვჩარჩობ,
მეც მესმის ამა ცხოვრების ფარსი...
როს უზნეობა ქვეყანას ახრჩობს, —
თვით წმინდანებსაც არა აქვთ ფასი!

აქ ერთად არის „უიც“ და „ვაიც“ —
ყველაფერს ვიტან, ყველაფერს... მახლას!!
ბედნიერი ხარ დღეს იმით მაინც
რომ შენ ყოველდღე არ უსმენ ამ ხალხს! —
რომელიც ელის უცხოვსგან შველას,
თანდათან კარგავს სამკვიდროს თვალწინ...
თვისტომის გარდა ენდობა ყველას,
თუმცა მრავალჯერ უჩვენეს ბრანი!

არ ეხატება გულზე თვით კოლხიც,
უცხო თესლს უფრო იგუებს იგი!
რამდენიც გინდა იყეფე ოხვრით,
ქარავანი კი მიდის და მიდის!
რა რჩება აწი? მეც გავალ გაღმა,
ვინ შერჩენია საწუთროს გზაზე?
იმ სასოების ყვავილი გახმა,
ველოლიავე რომელსაც ასე!

მიიძურნება ეს ყოფნა ფუჭი,
ღვანლი თუ გარჯა დღეს ჩირად არ ღირს...
მეგობარს შენსას იმდენი უჭირს —
ვერ აიტანდა ამდენს თვით ძალღიჯ!

2010წ.

მოგონება

მახსენდება გზა, მინდვრები,
ტყე – ბინდბუნდით ბურული;
ნარიმანდა კრამიტებით
ოდა გადახურული;
მახსოვს, ისლის ქოხიც მახსოვს
და მწვეელი ბუხრებიც...
ორღობეში ქარი მასხრობს,
ყრია ხრეშის ბუგრები;
შუკა-შუკა შეძახილი
და ნახირის ბლავილი,
სახურავზე — მეხამრიდი,
გზისპირ — თეთრი ყვავილი...
როგორ მახსოვს სიყრმის ხანა, —
მეგობრები, ტოლები
და გოგონა სიფრიფანა —
ჩემ წინ ანათრთოლები,
დრო — ობლობის, — სიყმანვილის —
მამის ხელდაკლებული...
წვიმა — ფიცრულს მინანვიმი,
ქალ-ვაჟების კრებული...
მთლად უძველესს ვხედავ ჩეროს
და ჭაობებს ისლიანს...
ვდგავარ უხმოდ, ჩემ გარშემო
მოგონების ნისლია!

2010წ.

მეგობარი

ვის რა უთხრას, ვის? ვინ გაუგებს, რას?
თქმა არაფრის ღირს, რა ფასი აქვს თქმას?
ყველას თავის სჭირს, ვით უნამლოს სხვას?
რა უშველოს შვილს! ჯოჯოხეთი ხრავს...
გული უგავს ჩირს... ბნელს ჩაჰყურებს ხრამს!

.....
მისდევს ველს და კლდეს, ნარვალებს და ხევს,
ფლატეებს თუ ღრეს... თუმც სანუთრო ღრენს,
მეგობარი დღეს მოუსხივებს ხელს,
უანგარო ხელს, უანგარო გულს,
რა შესჩივლოს სხვებს? სხვა სუყველა დუმს!

2010წ.

ისევ აქ არის ანმყო და
ნამყო კი, ნამყო შორს არი,
მუდამ კოსმოსი მანყობდა
და არა ნაკოსმოსარი...
ნათქვამი სიტყვა მაცხრობდა,
მანთებდა სიტყვა უთქმელი;
ზოგი თუ ლექსით ჩარჩობდა,
ზოგმა ქნა საქმე უქნელი,
ზოგმა ღრმად გაიასაკა,
ზოგმა კი ადრე დაგვტოვა...
გაყუჩებული ვასაკა...
ხეზე სხვა თოვლმა დათოვა...
გადადიდგულდა დიდგულა,
დადიდგულობდა რომელიც,
რა სანყლად ჩამოყვინთულა –
ნიადაგ დაუდგრომელი!

2010წ.

ვირტუალურ სიცხადეში...

ქარია მლაშე... წინ ქანაობს უცხო ხეობა,
მილივლივებენ ზვირთებივით დროთა ჭავლები...
თავს ძლივს ვიმაგრებთ ერთმანეთზე ხელის ჩავლებით
და დასცინიან უფსკრულები ჩვენს უმწეობას!

რა ენადვლებათ მედროვეებს, შუღერს თუ ვერაგს,
გართობის ვნება მიასკდება სივრცეს ჩქერებად...
ვით ქალშიშველთა საშინელი მშვენიერება —
მომწესხველია დაუმცხრალი ცთუნების მზერა!

აქ, ვირტუალურ სიცხადეში ყვინთავს სამყარო,
აცეცებულნი ლაჟვარდისკენ არ ვიყურებით....
ღირსნი ვართ, **იძან** კინწისკვრით თუ ალიყურებით
ამ ოთახიდან გაგვაძევოს, სხვაგან გაგვყაროს!

ქარია მლაშე... წინ ქანაობს უცხო ხეობა,
მილივლივებენ ზვირთებივით დროთა ჭავლები...
თავს ძლივს ვიმაგრებთ ერთმანეთზე ხელის ჩავლებით,
და დასცინიან უფსკრულები ჩვენს უმწეობას!

2010წ.

ახლა რაღა გაასწორებს?

დღე და ღამე განუწყვეტლივ გულს სჭამს სკეფსისი...
ვისაც ძალუძს – იგი ხომ კრეფს, ვისაც არა – კრეფს ისიც!

გადადიან თავისუფლად მოუკრეფავში...
რაღა ყრია უდროო თუ დროულ ყეფაში? —

ქარავანი მიქარავნობს გზაზე, ნარვალზე...
ახლა რაღა გაასწორებს ასეთ ნავარ* გზებს?

2010წ.

* ნავარი – (მეგრ.) ტიალი, ოხერი.

სინანული

შენკენ მომავალს ქეშად მსუსხავდა
გადაზაფრული გზა ნარვალებით...
უგვან დრო-ჟამსაც ხომ მონუსხავდა
აღლოიანი კაცის თვალები?

სად იყო ალლო ანდა მიხვედრა!
სად იყო ჭკუა ანდა გონება!
განცდა თუ გრძნობა არსად იხევდა
და ლამეს დილა მიაგორებდა!

გუგა მეწვოდა ღამენათევარს
და მაგიდაზე ნაკადი ღვინის
ცერად სერავდა სუფრის ნახევარს,
ვით განწყვეტილი სიმლარი ღვინის...

დღეებს ხელგაშლით დიდხანს ვფლანგავდი,
თითქოს რაღაცას ამით ვიძენდი
და ამ ფლანგიდან სულ სხვა ფლანგამდი,
თითქოს სასმურით დროს ვალვიძებდი...

ამით შენამდე ვერ მოვალწიე,
მხოლოდ გორაკს თუ გორებს გამოვსცდი...
ქვა საჯილდაო ველარ ავწიე,
თვალს და ხელს შუა გადავსამოცდი!

აღბათ დამრჩება ტომი ოთხიოდ —
გულიდან ტანჯვით გამონანური,
შვილიშვილებმა ხელი მოხვიონ
და თქვან: — ნანერი არის კაცური!

მე არ მჩვევია ბნელოღრაშობა,
გულით ვარ კეთილს ნამსახურები...
სადაც დაიწყო ჩემი ბავშვობა,
იქ დამრჩა მხოლოდ ნაფეხურები!

2010წ.

შვილიშვილი, ანუ მოთა

მურმან ზაქარაიას

მარტოსულის
არ ყოფილა ეს სანუთრო ან ეს ყოფა,
სიყვარული
სხივოსნდება მხოლოდ წყვილთა, მხოლოდ ორთა....
მარტოსულის
მკაცრი სული სულეთშიაც კივილს მორთავს...
თავის არსით
გიმეორებს შვილიშვილი, ანუ მოთა!

2010წ.

როგორ მინდა

როგორ მინდა,
როგორ მინდა, როგორ...
ვერ ვამბობ და...
მემძლავრება სივრცე...
სიტყვა უნდა კვლავაც მოვიზოგო...
სულისათვის
ხორცი უნდა მივცე!

2010წ.

გუბაზი

(ნაწყვეტი ლირიკული პოემიდან)

I

ჟანგისფერ ფოთოლს
ქარი არწევს ყვითელ გუბებზე,
ხობის სანახებს
ფიქრიანი გაჰმზერს გუბაზი.

გადახრილია
ღერო, ერთ დროს ანანვერალი...
რას ფიქრობს და სჯის
ხვალინდელზე ბედის მწერალი?

ეს დედის ხმაა: —
„შვილო, ჩქარა, მოდი, მომისწარ“...
გულჯავრიანი
გადაჰყურებს მეფე ხობისწყალს.

აცოცებულია
დროულ კლდეზე ხავსი, მღიერი...
ნელა, თანდათან
ცრიატდება ცა სხივიერი.

II

მტერი მტერია!
ვინ უწყის რას იზამს ტიელი...
მტერი მტერია! —
სპარსია თუ ბიზანტიელი!

თუკი გიჰყრობენ,
მაშინ რაა მათში სხვაობა...
იყავ მედეგი!
მებრძოლს შვენის გულუძრაობა!

მებრძოლი მარტო
შუბითა და მარტო ხმლით არი...
ჩვენი სამკვიდრო
არ გაგვიხდეს ნაკოლხიდარი!

ველარ წაბილწავს
ჩვენს ღირსებას, ხმალს და ფარს ნავსი,
ალარ გახდება
მოღალატე ლაზი ფარნასი!

ყველანი ერთად!
გვეყოჩება მტერი მუხთალი...
ეგრისელებო!
სიტყვა მყოფადს ბრძოლით უთხარით!

მტერი მტერია!
ვინ უწყის რას იზამს ტიელი...
მტერი მტერია! —
სპარსია თუ ბიზანტიელი!

III

უკანასკნელად იყო მისგან ცა – თვალაქრული,
თვალი მოავლო უკანასკნელად...
და მის სანიერს, ჟამთა ნამქრით გადანამქრული,
ცისა და მიწის უგანა სკნელმაც!

2010წ.

სწრაფულა რინოს კვარაცხელიას

ნაღდო პოეტკაცო რინოს,
ამ ცხოვრებამ რაც იღრინოს, —
მაინც გაძლებ
ძელქვასავით,
დალევ კაცთან კაცი ღვინოს;
ტკივილებით
გულდაღლილო,
შენმა გულმაც გაიღიმოს!

2010წ.

მფეთქავი სიტყვა

სანამდის უნდა ვისმინო ძველი
ზღაპარი ანდა იგავ-არაკი...
მძიმედ ირხევა ტოტები სველი,
მოისმის ქარი, ვით ლაპარაკი...

მინდა ამქვეყნად სხივივით დამრჩეს
მფეთქავი სიტყვა – ბავშვივით წრფელი...
გულს კვლავ მოთმენას და გარჯას ვაჩვენე —
ასე გაცურდა ეს ერთი წელიც.

2010წ.

ქრის მასქური*

ქრის მასქური, მასქური,
ხამს მიუგდო მას ყური,
ის მოგითხოვს იდუმალს, —
არ სჭირდება დასტური.

ქრის მასქური ამო და
ხმა გულიდან ამოდნა,
ნაირფერობს კოლხეთი...
სალად მოსალამოვდა.

2010წ.

სხვა ხიბლი ჰქონდა..

სხვა ხიბლი ჰქონდა შენს ეზოს მოვლილს,
შენც ყვავილივით შვენიოდი არეს
და გაზაფხულის ფერადი თოვლი
ღია ბალიდან გაჰქონდათ ქარებს.

ეს შენ მშველოდი, უკეთ რომ მეგრძნო
თავი, გარემო, თვალსაწიერი...
დღეს სხვაგან ცხოვრობ და შენმა ეზომ
ჩემთვის დაკარგა შნო და იერი.

2010წ.

* მასქური — (მეგრ.) ნიავი.

მშვენიერის გრძნობა

რას დამაკლებს წლები,
თუ მშვენიერას ვიგრძნობ...
სიჭაბუკის ხმებიც
გავიგონო ვინძლო,
შენი მზერა თბილი,
ტკბილი სიტყვა, ციცავ,
როგორც ალის-კბილი —
ავჟამისგან მიცავს.

2010წ.

აქ შარშანდელი...

აქ შარშანდელი ფოთოლცვენის წრიალებს ლანდი...
უხილავ სხივზე ქანაობენ ძველი ლანდები...

.....

ხის ქვეშ ჩრდილები თამაშობენ და ტოტებს შორის
გამოსხლტებიან მზის სხივები ნიავის ჩქამზე
და კარკაცებენ ფოთლები ერთხმად.
ფეთქავენ ლალად და უზრუნველად...
ხასხასა ფოთლებს ასდით ახლა მწვანე სურნელი
და არ ანალვლებთ შემოდგომის გარდუვალობა...

.....

აქ შარშანდელი ფოთოლცვენის წრიალებს ლანდი!

2010წ.

კაცი – მონასროლი

ცას ბადე ეკავა მთვარის მონაქსოვი,
 ღრუბელთა შავ ზღვაში ელვის თევზს იჭერდა...
 კაცი კი – უდროოდ განზე მონასროლი —
 იდგა ჯავრიანი ბავშვობის ფიჭვებთან.

ლამით მოძილფხიზლე ქვეყანა კვნესოდა, —
 რა გამოუღევედა საკვნესელ - სადარდელს?
 მისი სანუხარი იქ ვილას ესმოდა,
 დუმილშიც კვნესოდა: — სადამდე? სადამდე?

კაცი კვლავ ფიჭვებთან იდგა, — მარტოსული,
 ერთ დროს ამ ქვეყნისთვის თავის გამწირველი,
 დღეს არარაობას ჩრდილად გამოსხმული
 სამასხაროეთის სველდება წვიმებით!

მას გადაუარეს! ის ჩრდილად აქციეს!
 ზეობენ, ღრეობენ ნაარაფრალეები...
 ვინც ჩრდილუკარება, ნამდვილი კაცია —
 ყველას გაუმზადეს ხახა ნაპრალეების!

გაშიშვლდა ქვეყანა! დგას სიცარიელე
 და ყვირის სიშიშვლე ურცხვად და უხმებოდ,
 ფრთები დაუშვიათ ნასიცხარ იელებს...
 ვაი, სათნოებას ძირ-ფესვი უხმება!

გარშემო უჩინრად იძვრიან ზვავები,
 მძიმდება სივრცე და გზა ამონალებით...
 სანიერს აყრუებს კიპკიპი სვავების,
 ვერ ხედავს სახილველს მორჩილთა თვალები!

დახრილან თავები თუ თავის ქალები,
 ჩაკლულა სული და დადიან ლეშები...
 ვის უნდა ლექსები – ზღვა იდუმალების,
 სერავენ მიწას და ცას „ესემესები“.

ჩვენ ვსვამთ დანაფებით საამო საწამლავს
და ჩვენზე ზრუნავენ კომპიუტერები...
ნუთუ გარდასულმა არარა გვასწავლა, —
გონიერთ მოძღვრავენ უგონოდ შტერები!

ცას ბადე ეკავა მთვარის მონაქსოვი,
ლრუბელთა შავ ზღვაში ელვის თევზს იჭერდა...
ისევ — უდროობით კაცი – მონასროლი,
დგას გულჯავრიანი ბავშვობის ფიჭვებთან!

2010წ.

შენი გულიდან სიყვარულის ხმა ისმინება

იქნება იგი! –
ყოვლისმხედმა რაიც ინება...
შენი გულიდან
სიყვარულის ხმა ისმინება!

გრძნობ ტალღასავით
დაუმცხრალი ჟამის დინებას...
ნმინდა გულიდან
სიყვარულის ხმა ისმინება!

ვერ გაგიგია
შენში რა წუხს, რა ილიმება...
გულისგულიდან
სიყვარულის ხმა ისმინება!

.....

ვარ ფიქრიანი—
განცდილით თუ დღეს ნახულითა...
ნეტავ ისმოდეს
სიყვარული ყველას გულიდან!

2010წ.

ქვისფერ სიშორეს...

ქვისფერ სიშორეს მზერა ვაწვდინე, —
რალაც მიმიხმობს მისკენ მიწიერს...
ჰაუ, რამდენი დრო გავაცდინე!
ჰაუ, უშენოდ რა არ ვინვნიე!

2010წ.

რა დაგავინწყებს...

რა დაგავინწყებს იმ ყვავილობას,
იმ სამოთხისდარ ადგილ-სამყოფელს, —
სადაც ქალწულის ვაშლთა მკვრივობა
სიყვარულით რომ მოინაყოფე.

2010წ.

შენ ხარ და იქნები

შენ ხარ და იქნები ყოველთა მსაჯული,
ყველაფერს განაგებ... არ ვიცი სხვა მე...
ვდგავარ,
გეხვეწები ყელგამოქაჩული:
— ჩვენს ყოფას,
არეულს, — უშველე რამე!

2010წ.

მზე მაყვლოვანში ანთია

მზე მაყვლოვანში ანთია,
ციური ცეცხლი ციმციმებს...
ის არის – რაც გვინატრია,
ის მოგვხსნის ტანჯვის სიმძიმეს.
კიბე – აწვდილი ცათამდი —
ანგელოზებით ბრწყინვალეებს...
მან იცის მტყუან-მართალი,
ვინ უკან და ვინ წინარე,
ვინ ვის ძრახავდა, აქებდა,
ვინ მტრობს ჩვენს მიწას მადლიანს...
ის გადარეკავს აქედან
ამაღეკებს და მადიამს!
მზე მაყვლოვანში ანთია,
ციური ცეცხლი ციმციმებს...
ის არის – რაც გვინატრია,
ის მოგვხსნის ტანჯვის სიმძიმეს.

2010წ.

თანაფა*

სამყაროს
ველიდან ბნელშავი აბოჭა
მნათმა და
გამოჩნდა ცის სივრცე მჭვირვალე...
მან კაცთა
ძველცოდვა ყოფიდან ამოჭრა
და მორჩა!
აღსრულდა თანაფა... ბრწყინვალე!

2010წ.

* თანაფა — (მეგრ.) აღდგომა; სიტყვასიტყვით: — თენება, გათენება, გადატ. უდიდესი სიხარული.

სიჭაბუკეზე ვყვები

ხმასაც აქვს თავის ფერი,
ხმასაც აქვს თავის გემო;
ძვირფასო, როცა მღერი —
დავფრინავ ცათა ზემოთ.

დავცურავ ფერთა ფერში,
ხმები მასხია ფრთებად...
თავისით მოდის ლექსი,
გული მკერდიდან ხტება!

მძაფრი ტკივილიც ცხრება
აღმაფრენათა ფრენით...
ჩემში რაღა არ ხდება,
მანთებს შენი ხმის ფერი!

იმ ხმის გემოთი ვკვდები,
ის ხმა მაცოცხლებს ისევ...
სიჭაბუკეზე ვყვები,
იქნებ, შენც გულით ისმენ?

2010 წ.

სხვას ვისა აქვს შენებრი ხმა

სხვას ვისა აქვს შენებ-რი ხმა
სხვას ვისა აქვს შენებ-რი თმა;
გამამხნევა დროის რიხმა...
— რას არ გათქმევინებს რითმა!

2010 წ.

საით წავიდე...

„ჩრდილის აჩრდილია კაცი“
პინდარე (ძვ.წ. VI)

ქარს მოაქვს შორით მინდვრების ხმები:
— „ყველანი ერთ დროს იქნებით მკვდრები,

ჯერ ნვალობთ, ხარობთ, იზრდებით, თბებით...
შრიალეს თქვენი სიზმრების თმები!

ყველაფერს უხმოდ ერევეით, ხმებით...
მოდით, მოგიხმობთ ეს ჩვენი ხმები!“

.....

ცა დუმს, — ღამის და დილის არჩივი...
საით წავიდე — ჩრდილის აჩრდილი?

2010 წ.

გარინდებული ლანდი დგას ველად

გარინდებული ლანდი დგას ველად,
წყარო კი ხევში ჩაედინება;
უბინო ნისლი ეშვება ნელა
და ხეობაში ჩაეფინება...

ლოგინში თბილად გრუტუნებს ბავშვი,
დედას დაქანცულს ჩაეძინება...
ცის მეუფება სითეთრეს გაშლის
და ღმობიერად ჩაეცინება.

2010 წ.

დარდს ნუ ეჭმევი...

დარდს ნუ ეჭმევი,
ერევაო დარდი გოლიათს;
ტკივილს ტკივილი
აყუჩებსო... გამიგონია!

2010 წ.

ყველას მიუზლო სიკეთე

ყველას მიუზლო სიკეთე,
მას ყველა ეყოჩებოდა;
მღეროდა ციურ სიმღერებს,
მინა კი სულ სხვას რჩებოდა!

ახლა კი უცხო კაცით
დგას და დასცქერის ჩემოდანს...
დრო იმზირება დაცინვით
მარადისობის ჩეროდან!

2010 წ.

დილით...

ორტვინს* მოცოცხავს, აკენჭავს,
დილის მზე ჩაენურება.
ფოფოფოშის ნაფლეთს აკენწლავს
და საქმეს დაეშურება!

2010 წ.

* ორტვინი – (მეგრ.) ბოსტანი.

ახალგაზრდები

ახალგაზრდები ადვილად წერენ
სიკვდილზე,
რადგან იგი შორს არი —
ასე ფიქრობენ
და ასე სჯერათ
და მოთიკინე მიმინოსავით
სივრცეს გაჰმზერენ თავმონონებით...

თანატოლები, თანასწორები
ვლიან და ქრიან ყველგან ნებისად;
ახლა იწყება განცდა ცხოვრების...
ჯერ არ ჩანს ლანდი შელამებისა!

2010 წ.

მზერაჩაქრობილ ძველ სასახლეებს
ვერ შეაჯრუოლებს ნაცვარი დილის...
ცუდმედიდობით ფერმკვდარ სახეებს
არარსებობის აკოცებს ჩრდილი.

უგრძნობელია ზოგი გრძნობაშიც,
ზოგი წყალშიაც ვერ იკლავს წყურვილს...
დრო დაასვენებს უსივრცობაში
აქაურობით ნაგვემს და ურვილს!

და, ისევ... კაცი იმედს ეწვდება! —
ვერ მოიშლიან გულები ტრფიალს...
— რგოლი თავის თავს ვერ დაენევა
და მარადიულს ვერ შეწყვეტს ტრიალს!

2010 წ.

ლანდი უგრძნობელობის

„საზარელია დადგომა
უგრძნობელობის გზაზედა“.
ვაჟა ფშაველა

თითქოსდა გული ამოგარიდეს,
თითქოს ნაგართვეს განსჯის უნარი...
ახლა ყველაფერს მზერას არიდებ: —
საქებია თუ ხელალებით დასაწუნარი!

შენთვის ერთია: დროთა მდინარე —
(აღმა თუ დაღმა) საით იდინებს;
კაცი ბრძენი თუ მოსაწყინარე
ჩაიღიმებს თუ ჩაჟამებით ჩაიქვითინებს...

მოგყვება ლანდი უგრძნობელობის,
გზა-გზა გხვდებიან ცივი ლანდები;
მამულის ნაცვლად — უცხო ველობი,
ნისლი დაწნული
(ხმელ ნიფელზე!), ვით გირლანდები!

არც სიბრაღული, არც სიყვარული,
უგრძნობელობა მძლავრობს გარშემო;
ცარიელია თასი ამურის...
სიცარიელის სავსეობაც სადღაც არსებობს...

სურთ დაგავიწყონ გამჩენი ღმერთიც...
(ავაჰმე, გულო, ღადარჩამქრალო!)
რაიც აქ არის — არაა შენთვის,
აქ არსებული არარსობად უნდა ჩათვალო!

მოგყვება ლანდი უგრძნობელობის,
გზა-გზა გხვდებიან ცივი ლანდები...
მამულის ნაცვლად — უცხო ველობი,
ნისლი დაწნული (ხმელ ნიფელზე!), ვით გირლანდები!

2011 წ.

სუსხია ბასრი...

სუსხია ბასრი,
ცა მგონია მიმოკანრული,
სიცივისფერად
ვარსკვლავები კრთიან, ბრწყინავენ...
მოდი,
მომხედე,
მინდა შენი მშვიდი დასტური,
გამითბე სული —
ექვანი, ყოვლის წინარე!

.....
იმსხვრევა კოშკი,
აგებული ერთხელ, ყრმობაში...
ვერრა ვიხილე
უარყოფის უარყოფაშიც!

2011 წ.

ისევ სტანსაჰი

მუხა სხივებს მერქანსავით იხვევს,
ნასამხრალზე ნებივრობენ რკოები...
ფრიალოდან გადმომდგარი ციხე —
ირგვლივითზე უფლობს განმარტოებით.

ბილიკები მთის ნაოჭებს ჰგვანან,
(დროო, მთაში რა იდუმლად ჩქამდები!)
დაბლა რწყავენ მონყურებულ ყანას,
მნუხრდება და ფათურობენ ლანდები.

გულს სიმხნევით სიყვარული არჩენს,
სითბოს გასცემს,
ვერ აცხუნებს მზე ოდეს...
რაც სიყვარულს მფარველობს და, არ ჩანს,
დაე, იგი ყველაფერში ზეობდეს!

2011 წ.

ზვარაკი

დიდ პატივშია ოდეს ქაჯობა —
სამოთხედ თვლიან უდაბურებას...
კაცმა თავის თავს როცა აჯობა,
მაშინ დაუნყეს უნდოდ ყურება!

დღისით ისმოდა ყეფა ღამეთა,
ხსოვნაში ეგდო ნაწყვეტი ჟამის...
კაცმა თავის თავს გადაამეტა
და განიტევა ყველასგან ამით!

გაოგნებული ჩვენი პლანეტა...
(ახლა რას შეცვლის ეს ლაპარაკი!)
როცა კაცობას გადაამეტა —
ის მაშინ გახდა წმინდა ზვარაკი!

2011 წ.

კითხვა და ნატვრა

I

მოინაყოფე წელთა ნაყოფი —
ზოგი ფშუტე და ზოგი საღ-მთელი...
რა ეშველება შენს გულს გაყოფილს,
როდის ინათებს შენთვის ნათელი?

II

რასაც დღეს ვამბობ ან რასაც ვიტყვი,
ნეტავი ღირდეს რაიმედ შენთვის —
ისე, ვით ტოტზე მფეთქავი კვირტი
ან ყვავილები — მინდვრებს რომ ერთვის!

2011 წ.

თითებზე დათვლილები ვართ

თითებზე დათვლილები ვართ,
სხვა ფერად გარდვისახებით;
ჩვენ ვინ გვამყოფებს ნებივრად,
გვიჭერს არყოფნის სახვევი.

დღეს ჩირად არ ღირს სახელიც!
გვიღრენს სამყარო აშლილი...
არ ჩანს უმწეო ძახილი,
ვით ნაკვალევი ნაშლილი!

2011 წ.

შეუვალებული ბიჭის სიმღერა

საყვარელო,
შენი გული უნდა მანდო,
დამიჯერე,
არ ვარ ბიჭი უნდომანდო!

ფხიანი ვარ!
უგერგილო არ გეგონო,
მაშინ მიგრძნო,
მხურვალედ რომ დაგეკონო...

დავიხარჯოთ
გრძნობით, განა დარდუბალით, —
სანამ მოვა
შემოდგომა გარდუვალი!

2011 წ.

კოსმიურ გზებით...

„მე კი მიახლოვდება სამუდამო ქაოსი“.
ტერენტი გრანელი

არ მოგწყინდება შორი ცის სივრცე,
არ გემძიმება ლანდად სხეული...
კოსმიურ გზებით! მწვანე ნისლისკენ
მიდიხარ, ქაოსს ხელჩახვეული.

როცა სივრცეებს ხარ შეჩვეული —
ტანჯვის სურნელი ამოდ ამდება...
შორს, უსხეულოს სული გრძნეული
უსივრცობაში გადაქანდება!

უნელებელი განცდით გზნებული
არ ეპუები ყოფნას სრულებით,
ყრუ ღამეებით გაბეზრებული
ახალ მნათისკენ გაეშურები...

თუკი აანგრევს ჟამსუსხი კოსმოსს,
რა დაალაგებს იმას ხელახლა?
შენ მიჰკიოდი გზას უსხივოსნოს,
რათა არყოფნა გადაგელახა!

ბორგავს, ინთება შორი ცის სივრცე,
ელავს ბგერებად ზეცა რხეული...
კოსმიურ გზებით! – მწვანე ნისლისკენ
ივლი – ქაოსთან ხელჩახვეული.

2011წ.

კოსმოლოგიურს ვხედავ ლირიკას

(ესკიზი)

კოსმოლოგიურს ვხედავ ლირიკას,
როცა განვიცდი – ვხედავ კიდევაც...
არ ვიცი —
ვინ მძულს, ვიცი – ვინ მიყვარს.
სივრცე ცეცხლივით გულს მეკიდება!

სივრცე მათბობს და სივრცე გამყინავს,
სივრცეში ბრუნავს ყოფის წრენიერი...
სივრციდან ვისმენ ძახილს – გამყივარს,
სივრცის მტილოვანს ვარ შეხვენილი.

უსივრცობაშიც სივრცეს დავეძებ,
სივრცით ვნათლდები – სივრცის ნათლული...
მითაჟამური ხმების ნამცეცებს
ვაგროვებ,
სივრცის ხმებში ჩაფლული...

კოსმოლოგიურს ვხედავ ლირიკას,
როცა განვიცდი – ვხედავ კიდევაც...
არ ვიცი —
ვინ მძულს, ვიცი – ვინ მიყვარს.
სივრცე ცეცხლივით გულს მეკიდება!
2011წ.

ქუში დროება...

თრგუნავს ყველაფერს ქუში დროება. —
არავის ინდობს – მწარედ მბასრავი...
დაბადებამდელ უსივრცოებას
განვიცდი ზოგჯერ ზმანებასავით!
2011წ.

ცხელი სიჩუმე

ცხელი სიჩუმე,
ცხელზე ცხელი... ჩახურებული...
მოვითვითრჯულე...
დრო ნავიდა ჩახუმრებული...

შევრჩი ამ ყოფას
(ვირტუალურს!) მისი სურვილით ...
ვით უარყოფა,
განზე დავრჩი მარტოსულივით!

2011წ.

მე მომეჩვენა

მე მომეჩვენა:
მეგობრებს შორის ვიდექი მარტო და მოწყენილი:
შორს ლამეები
ვიდოდნენ მწკრივად, გვერდით მზე იყო ამონვერილი.
მზეში კი ღამის
ხალიჩა ეგდო, ზედ ბულრაობდნენ ცეცხლის ხარები...
მე მომეჩვენა:
აქაც და იქაც მიმოვდიოდი გულმდუღარებით.
მერე კი ხარის რქებზე
ვროკავდი, შენს სადღეგრძელოს ხარის რქით ვსვამდი...
მე მომეჩვენა:
რომ მიხაროდი, გეფერებოდი, მძულდი და მწამდი!

2011წ.

ვარ მადლობელი!

გაზაფხულისთვის ვარ მადლობელი!
ირგვლივ ფერები საზეიმოა...
ნიავეს სურნელი დამათრობელი
გულხელგამლილად გზაზე მიმოაქვს.

2011 წ.

ასტრალურ წვავში...

სიჩუმის მიღმა ხმები ირევა,
სიჩუმის აქეთ ჩვენ ვგავართ შეთქმულს ...
ცხელ გულზე გულის ოკულირება
ასტრალურ წვავში აანთებს ერთგულს!
2011 წ.

ნუთუ კვლავ იქნება...

ზეცამ ვარსკვლავების მრეში ხმა გაკმინდა,
ნელ-ნელა დახუჭა მთვარე, —
როგორც მოსასხამი, სივრცეს გადაჰკიდა
ღრუბლით დატენილი ღამე!

მინაზე ერთურთის პოვნა გაუჭირდათ,
ფშვინავდა წკვარამი კრული
და კითხვის ნიშანთა ეჭვის კაუჭიდან
ვერაფრით ჩამოხსნეს გული!

აირ-დაირია, ისევ აქაოსდა
სამყაროს სივრცე თუ ზეცა,
ნუთუ კვლავ იქნება იგი – გარდამოხსნა,
ის ერთხელ ჩვენთვის ჯვარს ეცვა!
2011 წ.

იგი განირეს...

სინათლისფერი მისცა სანირეს,
მიწიერთათვის რას არ ეცადა...
არ შეისმინეს! —
იგი განირეს,
ვინც ნუთისოფელს გამოეცხადა.
2011 წ.

მსჯავრდადეგული პატრიოტის მონოლოგი

საშა ზაქარაიას

აქ ვერ მივაგენ სამშობლოს ჩემსას,
თუმცაღა ვითვლი ათასწლეულებს...
ვერ გავექცევი
ანმყოსა და გარდასულს ვერსად, —
საუკუნეებს —
სივრცეებში გადარწეულებს...

ხან ვით უფესვო,
დავბარბაცებ დღეთა საკანში,
ხან შინაურიც გამიუცხოვდა...
დღემდე ვერაფრით
ვერ მატარა ღმერთმა მხარგაშლით —
როს ჩემი ჯიში
პურს მთხოვნელსაც მაღლით უცხოვდა!

ვზივარ და ვფიქრობ,
სასჯელია იქნებ კოლხობაც?
არ ესმის მოძმეს,
რომ ვარ ჯიმა — ჯიმი* მყოფობის...
ცხოვრებაა თუ რაღაც ოხრობა, —
კვლავ იმუქრება
მარტოობის უნაყოფობით!

შენს მტერს ვეკვეთე!
შენ კი ყოფნა გამიგისოსე
(შენს დამაქცევარს
არ შეერხეს თავზე ჭაღარაც!),
დავთმე ყოველი!
ნანა სკუას მაღლით ვილოცე
და, იქნებ,
შენთვის სულერთია – ვარ თუ აღარა!

* ჯიმი – (მეგრ.) მარილი.

დღეებს მივათრევ
ჯაჭვებით, — თავის მარჯვლებით,
კვლავ ვუერთგულებ
იმას — დღემდე რასაც ვერთგულობ...
ჩემი სიცოცხლით
მისხალ-მისხალ დავიხარჯები, —
ჩემს შვილობაზე
არ გექნება სასაყვედურო!

2011წ.

უსახურავო სახლივით ვდგავარ

უსახურავო სახლივით ვდგავარ,
კბილით მიჭირავს მყიფე კედლები...
დრო ვით გასულა, კვლავ ისე გავა —
უყვედრელიც და დანაყვედრებიც!

უბერავს ჟამთა მსუსხავი წვიმა,
გულმკერდს მიბასრავს წვეტი წვეთების;
ხან უკან ვდგავარ,
ზოგჯერ კი წინ ვარ,
ხან ვცხოვრობ უხმოდ, ხშირად — წყვეტებით!

ქარი და სიცხე,
თავსხმა და ყინვა —
უსახურავო სახლის თანმდევი...
თავშენიერულთა მოისმის გმინვა...
მტრისა და მოყვრის არის ტანდემი!

ისმის დუმილი, ვით სამდურავი: —
(მთვარე გაკრულა ცაზე გროშივით...)
— მე ვარ ტაძარი — უსახურავო!
— მე ვარ ქვეყანა — საზღვრებმოშლილი!
2012წ.

კოშმარი და კოშმარის შეშლვა

ხრჩოლავდა ღამე, იწვოდა ღამე,
ცვიოდა ვარსკვლავთა წყება;
გაეპო მთები ამომსკდარ ღვარებს,
ისმოდა გრიგალის ყეფა;

დაწეწილ სივრცეს სდიოდა სისხლი,
სტკიოდა სამყაროს მკერდი...
დილით კი
თრთოდა ვარდისფერ ნისლში
ქვეყანა –
აღმდგარი მკვდრეთით!

2012წ.

გათენება

ოქროს ნამგლით
განთიადი ღამეს მკიდა,
მზემ სხივები
მთა-გორ-სერებს მიაყარა;
ახტა ვაშლი,
თავის ტოტზე დაეკიდა...
— გათენდაო, —
შაშვმა ტყე-ველს მიახარა.

2012წ.

ხიდან კვირტმა შემომცინა

ხიდან კვირტმა შემომცინა,
— მოვედიო, — მახარა.
შორს მთამ,
შუქით შემოსილმა,
შემოიდნო ჭაღარა.

გაზაფხულის ნედლი ფერი
ლუის,
მელულუნება...
ვდგავარ, როგორც ნებიერი,
და წმინდა მაქვს გუნება.

გულმა თვითონ ისურვილა
შვებაც, გზნებაც, მოწყენაც...
ცით სხივები, ვით ცურიდან,
მინამ ამოდ მოწველა.

ხიდან კვირტმა შემომცინა,
— მოვედიო, — მახარა...
შორს მთამ,
შუქით შემოსილმა,
შემოიდნო ჭაღარა.

2012 წ.

ალალა იმისთვის...

გარჯით ძალი მოიცა, წელი მოიმაგრა...
ალალა იმისთვის – რაიც მოინაგრა.

2012წ.

მგზავრო, სული დალოცე

წყალში კვნესის კენარი
ქალი —
ლერწმად ქცეული;
სიყვარულისკენ არი,
ციურ ცვარით მცვრეული;

ჯადო ჰანგებს გამოსცემს
მისი სუსტი სხეული...
მგზავრო,
სული დალოცე —
მდევენელს თავდაღწეული!

2012 წ.

და... ბნელ ზღვარს გასცდა!

სიბნელის გავლით სინათლისაკენ
რემინისცენციული

გადმოსცდა ბაგეს ნამწყვდევი ოხვრა
ნათმენი კაცის,
ესვენა თვალში ცის მზერით მოღლა
და ფერი განცდის...
მას ხმობდა განძის ჯადო თუ ხიბლი —
საცთური კაცთა;
განაგდო შური, სიხარბე, ჯიბრი
და... ბნელ ზღვარს გასცდა.

2012 წ.

ცრემლსაც აქვს თავის ცრემლი

I

გული უშენოდ დაიჩრდილა,
დილა იყო თუ აისდილა...

ზოგმა ლიზლურად გაიცინა,
გულმა ლიზლობა აიცდინა,—

შურის შურობა აიცილა,
ცრემლმა ცრემლებში გაიბრწყინა...

.....

მზე ჩადის. მოდის დაისლამე...
ცრემლებიც ცრემლებს დაისხამენ!

II

ცრემლსაც აქვს თავის ცრემლი,
ცრემლებიც ცხარედ ტირიან...
ვერვინ გაიგებს, ვერვინ,
თუ ვის რა ჩაუკირია!

ვის რა ღადარი ღადრავს და
აღბობს მყოფობის საკირე...
ვის რა ბურუსი ჩადრავდა,
ვინ რა ცრემლებით ატირეს;

იმ ცრემლთა ცრემლიც ნათობს...
ღრიალა ისევ ღრიალობს,
დარდიც თავისას დარდობს,
ცრემლებიც ცრემლებს ღვრიანო!

სივრცეს აფიქრებს სივრცე,
ტყვეს კი ასტკივდა ახო...
ჩუმ მარტოობას იმცვრევს
პოეტის სამოსახლო!

2012 წ.

ფოთლოვანში...

ფოთლოვანში დაშრიანებს
სიო —
ტყეში გახიზნული...
ფრინველებით კვლავ ჟრიალებს
სივრცე —
წვიმით გახვისნული.
2012წ.

დილის მნათივით იზრდება სული

დილის მნათივით იზრდება სული
და ნელა, ნელა მჭლევდება ხორცი...
იხსნება სივრცე — თვალისთვის ხშული
და ცა კამკამებს წმინდანთა ლოცვით.

ცა ისმენს უნუგეშოთა ნუკვას,
ტალავერს ერწყმის ფოთლები ვაზის...
დგას კაცი,
თავის მყოფობა უკვირს,
საიდან მოსდის ფიქრი თუ აზრი?

რაც უნდა, იმას გაიგებს როსმე?
იხილავს როსმე უხილველ ვარსკვლავს?
ბუნდად იხსენებს პირველქმნილ კოსმოსს,
როგორც ბავშვობის დაკარგულ სახლ-კარს!
2012წ.

სარჩევი

„აცელავს დილა ღამეულ ჩრდილებს“ (ჯ. შონია)5

ბანყოფილებანი

1. ხანა სიჭაბუკისა15
2. ხანა სრულკაცობისა213
3. ხანა სიჭარმაგისა500

ტექრედაქტორი — **ზ. ბერაძე**, კორექტორი — **ა. ბლაგიძე**,
კომპიუზრუნველყოფა — **ზ. მოდებაძე**, **თ. ზაქარაია**,
დიზაინი — **ი. უშვერიძე**

ფასი სახელშეკრულებო

გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 0179, ი. ჯავახიშვილის გამზ. 1, ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30
E-mail: universal@internet.ge

აქაც ცხოვრობენ...

აქ დამინახავს მკრთალი ფოშფოში,
ადრიან დილის თეთრი ბუერი...
აქაც ცხოვრობენ — ჩემს სამშობლოში
დონ კიხოტი თუ პანტაგრუელი.

აქ მოვეუსმინე ცრუ ფიცი მჩაგვრელს,
აქაც მინახავს ქართა აფრობა;
აქაც კენესოდა მარადი ჩანგიო
პოეტი თავის მიუსაფრობას.

აქაც მღეროდნენ: — მზე აღმოხდების...
აქაც ილხინეს... აქაც ინვალეს...
სამოთხის მძებნელს გზა ჯოჯოხეთის
ბევრს უპოვია აქ, ამ მინაზეც...

ხშირად მინახავს ველად ფოშფოში,
ადრიან დილის თეთრი ბუერი...
აქაც ცხოვრობენ ჩემს სამშობლოში
დონ კიხოტი თუ პანტაგრუელი.

ზაურ იოსელიანი